

Bijlage A

Provinciaal Toezichtverslag – teksten sociaal domein

Provincie Groningen

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

De financiering van het sociaal domein, met name in de jeugdzorg blijft voor gemeenten een grote zorg. Het rijksbudget voor gemeenten is verlaagd terwijl het beroep op de voorzieningen toeneemt. De diverse maatregelen die gemeenten op dit terrein hebben genomen hebben nog niet geleid tot het wegwerken van de tekorten. Om preventief toezicht te voorkomen hebben gemeenten ook binnen de andere onderdelen van de begroting taakstellende bezuinigingen doorgevoerd. Er zijn pijnlijke en ingrijpende keuzes gemaakt.

[..]

Provincie Friesland

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

De financiële positie van de Friese gemeenten is flink verslechterd door grote tekorten sociaal domein. Twee jaar geleden hadden alle Friese gemeenten nog een goede financiële positie. Door forse tekorten in het sociaal domein en de jaarrekeningen is de financiële positie van de Friese gemeenten inmiddels flink verslechterd. We hebben begin dit jaar de minister van BZK een brandbrief gestuurd dat er snel structureel extra geld voor jeugdzorg naar de Friese gemeenten moet.

Uit de jaarrekeningen 2018 blijkt dat 85% van de gemeenten rode cijfers over het sociaal domein rapporteerden. Alleen de 4 Waddeneilanden hebben geen tekorten in het sociaal domein. Door de hogere realisaties in de afgelopen boekjaren zijn de reserves die speciaal bestemd waren voor het sociaal domein helemaal opgedroogd. Daarnaast zijn inmiddels ook de algemene reserves fors afgenomen door deze negatieve ontwikkelingen.

De tekorten in het sociaal domein drukken een fors stempel op de gemeentebegrotingen 2020. Bijna alle gemeenten zijn fors gaan bezuinigen om tot een structureel en reëel begrotingsevenwicht te komen. Naast bezuinigingen op de uitgaven in het sociaal domein zijn gemeenten ook genoodzaakt te snijden in de kosten van openbare voorzieningen of worden belastingopbrengsten verhoogd. Dit gaat onder andere via kerntakendiscussies.

Regulier toezicht voor alle Friese gemeenten

Toch komen in 2020 alle Friese gemeenten onder het normale, repressieve, financieel toezicht, vooral dankzij het eenmalig geld van het Rijk dat zij als structureel in de begroting mochten verwerken. De noodverbanden die zijn aangelegd in de vorm van de stroppenpot en de incidentele extra middelen in de meicirculaire 2019 zijn welkom, maar geven geen reëel beeld van de feitelijke financiële situatie van de Friese gemeenten. Zonder de tijdelijke middelen waren vijf Friese gemeenten onder preventief toezicht van de provincie gekomen!

[..]

Provincie Drenthe

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

[..]

Het sociaal domein blijkt ook dit jaar een groot negatief effect te hebben op de begrotingen van de gemeenten. Met name door de taken in het sociaal domein zien we dat gemeenten geconfronteerd worden met oplopende tekorten/nadelen. Bezuinigingen in het sociaal domein maken onderdeel uit van de ramingen in de Begroting 2020 en de Meerjarenraming 2021-2023. Bij het merendeel van de gemeenten zijn bij de Jaarrekening 2018 en de rapportages over het verloop van het begrotingsjaar 2019 de eventueel daarvoor gevormde reserves volledig ingezet. De opvang van eventuele tekorten bij die gemeenten dient vanaf dit jaar dan ook plaats te vinden door de reguliere exploitatie of door de algemene reserve. Het merendeel van de Drentse gemeenten heeft ervoor gekozen de extra middelen jeugdzorg structureel in te zetten voor alle jaren. Ook is het voor veel gemeenten noodzakelijk gebleken om in tegenstelling tot voorgaande jaren de lokale heffingen met meer dan het inflatiepercentage te laten stijgen. De komende jaren staan de gemeentebegrotingen dan ook onverminderd onder druk. Wij zijn dan ook nog steeds van mening dat er een structurele oplossing moet komen, zodat gemeenten voldoende middelen hebben om nieuwe en bestaande taken uit te kunnen voeren. Dit hebben wij ook verwoord in brieven aan de minister van BZK. De Drentse gemeenten staan ook de komende periode voor lastige keuzes die merkbaar zullen zijn bij inwoners en ondernemers.

[..]

Provincie Overijssel

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

[..]

Het sociaal domein blijft een groot negatief effect hebben op de begrotingen van de gemeenten. Hoewel de meeste gemeenten aan de wettelijke eisen voldoen, is er specifiek aandacht voor de lastenstijging in voornamelijk het sociaal domein. De stijging is in de begroting van de gemeenten opgenomen en van dekking voorzien door een breed scala aan maatregelen, waaronder bezuinigingen, belastingverhogingen en taakstellingen. Het komende jaar zal, financieel gezien, voor vele gemeenten in het teken staan van het halen van de taakstellingen.

Gemeenten onder preventief toezicht

[..]

De gemeente Haaksbergen staat onder preventief toezicht. De begroting van Haaksbergen is structureel en reëel niet in evenwicht. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere uitgaven op het sociaal domein. Haaksbergen heeft een forse financiële opgave te realiseren in zowel de exploitatie als de vermogenspositie. De gemeente streeft ernaar om voor de zomer 2020 een herstelplan vast te stellen.

Provincie Gelderland

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

De financiële situatie van de Gelderse gemeenten is verslechterd. Ongeveer 2/3 van de gemeenten heeft nog steeds moeite met de kosten van het sociaal domein. Hier is in 2019 ook nog een lagere uitkering van het Gemeentefonds bijgekomen wat voor 80% van de gemeenten een grote impact heeft. De combinatie van deze twee factoren zorgen ervoor dat de meeste gemeenten hun begroting sluitend hebben gekregen met bezuinigingen die in sommige gevallen oplopen tot 3% van de totale uitgaven. Als gevolg van alle bezuinigingen is er weinig nieuw beleid bij de gemeenten en de het nieuwe beleid wat er is, heeft financieel nauwelijks impact.

De bezuinigingen zijn op allerlei terreinen. De meeste gemeenten proberen vooral op het sociaal domein te bezuinigen, maar ook de bedrijfsvoering, ruimtelijk beleid en subsidiebeleid wordt bezuinigd. De bezuinigingen op het sociaal domein zijn bijzonder zorgelijk omdat het onzeker is of deze te realiseren zijn. Ook is het voor veel gemeenten nog steeds niet duidelijk of ze nu voldoende controle hebben op de uitgaven in het sociaal domein waardoor verder oplopende kosten in 2020 niet uit te sluiten zijn.

Andere doelen waarbij de gemeenten een (financiële) inspanning moeten leveren komen ook onder druk te staan door de bezuinigingen. De regionale energiestrategieën kunnen op minder inzet (financieel en ambtelijke) rekenen. Ook hebben veel gemeenten de budgetten ter voorbereiding van de omgevingswet naar beneden bijgesteld.

Voor de meeste gemeenten is de financiële nood toch nog niet erg hoog. Vanwege grondverkopen of reserves uit het verleden slagen veel gemeenten erin om de gaten te dichten. Dit zijn echter incidentele middelen en dus niet vol te houden op de lange termijn. Ook zijn er gemeenten die de precario opbrengsten op kabels en leidingen nog hebben en die structureel inzetten om de tekorten uit het sociaal domein en vanwege de verlaging van het Gemeentefonds te dekken. Formeel zijn dit structurele inkomsten, maar omdat dit na 2021 niet meer mogelijk is, is ook dit een onhoudbare oplossing die gemeenten alleen afstel en geen uitstel geeft van de nodige bezuinigingen.

Voor de gemeenten zonder reserves, renderende grondexploitaties of precario opbrengsten is er echter geen andere oplossing dan hard ingrijpen. Bij deze gemeenten zien we dan ook grotere OZB-verhogingen en naar verhouding hardere bezuinigingen.

Ontwikkeling van de financiële positie van gemeenschappelijke regelingen

Het grote probleem voor GR'en is indirect. Veel gemeenten hebben naar aanleiding van de meicirculaire 2019 bezuinigingen voorgenomen op de GR'en. Deze zijn nog niet in de begrotingen van de GR'en verwerkt, maar zullen we druk zetten op de komende begrotingen.

Provincie Flevoland

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

[..] Nagenoeg alle gemeenten hebben te kampen met tekorten in het sociaal domein. [..]

De voornaamste risico's (over het algemeen) gaan gepaard met het *sociaal domein*. Alle 6 gemeenten hebben tekorten op de jeugdzorg. De lasten en baten sociaal domein worden door alle zes de gemeenten reëel geraamd (dus niet budget neutraal). Alle zes gemeenten zijn bezig om in het meerjarenperspectief het sociaal domein verder te transformeren en/of hierop te bezuinigen.

[..]

Provincie Limburg

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

De financiële situatie van de Limburgse gemeenten bij de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 wordt door een aantal factoren en ontwikkelingen bepaald. We noemen de belangrijkste.

De uitgangspositie bij de begroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022

[..] Aan de andere kant zijn er gemeenten met één of meer jaar structurele tekorten, met een aanzienlijk bezuinigingspakket, met een zwakke reservepositie en met grote financiële opgaven, vooral in het sociaal domein. Dit zijn meestal grotere gemeenten. Voor één van die gemeenten, Sittard-Geleen, heeft dat voor het tweede jaar op rij, geleid tot het instellen van preventief toezicht op de begroting, i.c. de begroting 2019. [..]

[..]

We gaan apart in op een paar belangrijke ontwikkelingen gedurende 2019.

[..]

Het sociaal domein

De jeugdzorg is een financieel hoofdpijndossier. Terwijl de rijksbijdrage tot en met 2020 daalt, neemt het aantal jongeren dat een beroep doet op jeugdzorg toe en stijgt de zwaarte van de zorg.

In het algemeen is het sociaal domein nog steeds het grootste risico. De rijksbijdrage is, ook met de tijdelijke toevoeging voor de jeugdzorg tot en met 2021, meestal te laag om alle lasten van de gemeenten bij het sociaal domein te dekken. De meeste gemeenten hebben ook voor de jaren 2022 en 2023 de tijdelijke toevoeging voor de jeugdzorg geraamd, zoals ook landelijk is toegestaan. Als de rijksbijdrage in 2022 niet wordt verhoogd, is dat een risico. Maar de risico's bij het sociaal domein zijn veel groter. De slechte beheersbaarheid en voorspelbaarheid van de lasten vormen een belangrijk risico, dat gemeenten op tal van manieren proberen te beperken. Een goede monitoring is noodzakelijk.

Bezuinigingen

Een ander risico is dat veel gemeenten in hun begroting en meerjarenraming nieuwe bezuinigingen en taakstellingen hebben opgenomen. Die moeten nu worden gerealiseerd en daarbij kunnen tegenvallers optreden. Omdat gemeenten al meer bezuinigingsrondes achter de rug hebben, zijn de bezuinigingen nu moeilijker te realiseren en – als ze niet realiseerbaar blijken – is het ook moeilijker deze dan door alternatieven te vervangen.

Gemeenten hebben in 2020 met nieuwe ontwikkelingen te maken die risico's kunnen opleveren. Te denken valt aan de invoering van de Omgevingswet in 2021 en de opgaven voor gemeenten rond het brede thema duurzaamheid. Gemeenten ramen daar ook nu al structurele budgetten voor, maar wat er – ook financieel – op de gemeenten afkomt, is nog nauwelijks te bepalen.

Ontwikkeling van de financiële positie van gemeenschappelijke regelingen

[..]

De Wsw-bedrijven

Bij de acht gemeenschappelijke regelingen die zich met de uitvoering van de Wsw bezighouden, zien we dat er door de invoering van de Participatiewet per 2015, grote veranderingen zijn opgetreden; inhoudelijk, organisatorisch en financieel. Dit zorgt voor een groot transitieproces dat naast kansen ook de nodige risico's en problemen oplevert. Volgens de vastgestelde en ingestuurde begrotingen vanaf 2015 van de zeven en vanaf 2018 acht gemeenschappelijke regelingen, zijn de Wsw-bedrijven hiermee bezig en leveren de gemeenten daarvoor hun inhoudelijke en financiële bijdragen. De begrotingen 2020 en de meerjarenramingen 2021-2023 bevatten echter nog steeds onzekerheden.

In het algemeen is te zien dat de tot en met 2020 oplopende korting op de rijksbijdrage voor elke geplaatste Wsw-er de tekorten laat oplopen. De daling van het aantal Wsw-ers door de beëindiging van de instroom vanaf 2015 noodzaakt de Wsw-bedrijven hun organisatie aan te passen.

In het algemeen stoten de Wsw-bedrijven werkzaamheden af om zo de risico's te beperken. [..]

De oplopende korting op de rijksbijdrage per Wsw-er doet de efficiencyvoordelen van alle organisatorische aanpassingen tot nu toe teniet. Dat betekent dat de tekorten bij de Wsw-bedrijven in ieder geval tot en met 2020 oplopen. Na 2020 voorzien veel Wsw-bedrijven een omslagpunt.

De tekorten worden voor een groot deel door bijdragen van de gemeentelijke deelnemers gedekt. Bij een aantal Wsw-bedrijven worden tekorten ook met onttrekkingen aan eigen reserves gedekt. Bij Wsw-bedrijf De Risse (Weert e.o.) worden de -nog steeds relatief beperkte- tekorten tot 2021 geheel uit de reserves gedekt. Voor 2022 en 2023 worden wel aanvullende bijdragen van de deelnemers geraamd. Deze zijn dan met name nodig om het eigen vermogen aan te vullen, want de regeling verwacht dan de tekorten te hebben opgelost.

In het algemeen zien we dat de deelnemers bereid blijven hun bijdragen te leveren voor een sluitende exploitatie van de Wsw-bedrijven.

[..]

Provincie Utrecht

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

Voor de Utrechtse gemeenten hebben de tegenvallende inkomsten uit het gemeentefonds en de hoge lasten binnen het sociaal domein gevolgen. De gemeenten staan financieel onder druk wat zich uit in jaarrekeningen over 2018 die tekorten vertonen en begrotingen over 2020 die met grote moeite structureel sluitend zijn gemaakt.

[..]

[..] Wij zien een aanzienlijk verschil met voorgaande jaren en een verslechtering van de financiële positie. De gemeenten hebben meer ingrijpende maatregelen moeten treffen om tot deze begroting te kunnen komen dan voorheen. Dit hebben zij onder andere bereikt door bezuinigingsmaatregelen door te voeren die niet alleen betrekking hebben op het sociaal domein maar de gehele begroting raken. Er zijn lastige keuzes gemaakt door uitgaven uit te stellen, onderhoudsniveaus te verlagen en bezuinigingsacties door te voeren. Omdat daar de rek uit is, zijn gemeenten genoodzaakt de onroerendezaakbelastingen met meer dan het inflatiepercentage te laten stijgen. Ook zijn investeringen komen te vervallen of doorgeschoven naar de toekomst. Dit heeft nu en in de aankomende jaren flinke invloed op de kwaliteit van de openbare voorzieningen.

Wij zien bij gemeenten risico's door het teruglopen van de reservepositie en bij het realiseren van de bezuinigingen. Deze bezuinigingen zijn in de begrotingen weliswaar reëel opgenomen maar moeten grotendeels nog worden gerealiseerd. Daarnaast zien we dat de gemeenschappelijke regelingen qua omvang toenemen hetgeen een extra financiële druk legt bij de deelnemende gemeenten. Vijf Utrechtse gemeenten hebben ervoor gekozen de begroting op te stellen op basis van de gegevens in de septembercirculaire van het gemeentefonds.

Provincie Noord-Holland

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

De fluctuaties binnen het Gemeentefonds en de ontwikkelingen rondom het sociaal domein hebben ook voor veel Noord-Hollandse gemeenten financiële gevolgen. Niet alleen uit de jaarstukken 2018, maar ook uit de begrotingen 2019 (en 2020) blijkt dat veel gemeenten onder (grote) financiële druk staan.

Alle 47 Noord-Hollandse gemeenten hebben in november 2019 een structureel en reëel sluitende begroting 2020 opgeleverd of ten minste een begroting aangeleverd waarin het evenwicht in de meerjarenbegroting wordt hersteld. Al ging dat niet zonder slag of stoot. In de begroting waren namelijk vaak bezuinigingen opgenomen die nog gerealiseerd moeten worden. Daarnaast zien de gemeenten zich nog gesteld voor de invoering van een aantal wetten (denk aan de omgevingswet, en de energietransitie) dat ook druk op het handhaven van het begrotingsevenwicht zal leggen.

In vergelijking met voorgaande jaren is een lichte verslechtering van de financiële positie van veel van de Noord-Hollandse gemeenten waarneembaar. Van veel gemeenten is een daling van de incidentele weerstandscapaciteit te zien. Reden hiervoor is de incidentele onttrekkingen voor dekking van de lasten van jeugdzorg. Dat is de reden dat niet alleen op het sociaal domein wordt bezuinigd maar ook op het onderhoud van de kapitaalgoederen door het uitstellen van lasten en het verlagen van onderhoudsniveaus. De gevolgen hiervan zijn bij enkele gemeenten al zichtbaar door het ontstaan van achterstallig onderhoud, of het niet meer kunnen wegwerken van het al eerder ontstane achterstallig onderhoud van de afgelopen jaren. De onroerendezaakbelasting is bij veel gemeenten gestegen. Voor wat betreft nieuw beleid: niet alle gemeenten hebben dit in de begroting opgenomen. De gemeenten die wel nieuw beleid hebben opgenomen hebben dit financieel vertaald in de begroting. De gemeenten die geen nieuw beleid hebben opgenomen voorzien hier geen risico in.

Provincie Zuid-Holland

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

We zien in brede zin een verslechtering van de financiële situatie bij gemeenten. Gemeenten zien zich genoodzaakt aanvullende bezuinigingen door te voeren. Daarnaast zien we dat dat gemeenten ambities schrappen of neerwaarts bijstellen.

[..]

Provincie Noord-Brabant

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

[..]

Het sociaal domein blijft bij de gemeenten het belangrijkste onderwerp en heeft de grootste (in de meeste gevallen negatieve) gevolgen voor de begrotingspositie. Alle gemeenten baseren de ramingen voor het sociaal domein inmiddels op realisatiecijfers. Er wordt dus steeds reëler geraamd. Een grote meerderheid van de gemeenten raamt hogere lasten sociaal domein dan de rijksuitkering. Het kost grote moeite om dit op te vangen binnen de (meerjaren)begroting. De extra middelen jeugdzorg hebben voor enige financiële verlichting gezorgd, maar is in veel gevallen niet genoeg om de lasten te dekken. De nodige gemeenten hebben de OZB verhoogd of elders bezuinigd om tot een sluitende begroting te (blijven) komen. Er wordt in veel gevallen bezuinigd op de bedrijfsvoering. Uit reserves sociaal domein kan niet meer geput worden, omdat deze inmiddels opgesoupeerd zijn. Er zijn al de nodige maatregelen genomen, maar taakstellingen blijven in veel gevallen nodig om tekorten op te lossen. Hoewel deze taakstellingen door ons als reëel aangemerkt zijn, maken wij ons zorgen of alle taakstellingen wel daadwerkelijk gerealiseerd worden. Dit blijft een aandachtspunt bij de volgende begrotingen.

[..]

Provincie Zeeland

Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten

De financiële positie van de meeste Zeeuwse gemeenten is in rap tempo dramatisch aan het verslechteren vanwege de tekorten in het sociaal domein.

De Vereniging van Zeeuwse Gemeenten (VZG) heeft op 25 november jl. namens de Zeeuwse gemeenten een 'brandbrief tekorten sociaal domein Zeeuwse gemeenten' aan de Tweede kamer gezonden. De VZG pleit voor een extra structureel budget van € 45 miljoen voor de Zeeuwse gemeenten gezamenlijk. In perspectief: het kabinet heeft dit voorjaar besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget. In 2019 gaat het om € 420 miljoen en in 2020 en 2021 om jaarlijks € 300 miljoen. Van de € 300 miljoen voor 2020 komt ongeveer € 10 miljoen ten gunste van de gezamenlijke Zeeuwse gemeenten.

Vanwege tekorten op het BUIG-budget van 2018 en voorgaande jaren ontvangen Middelburg (€ 443.020) en Vlissingen (€ 864.198) een vangnet uitkering. Deze gemeenten hadden een tekort op de gebundelde uitkering dat groter was dan vijf procent. Er werd niet alleen gekeken naar het financiële resultaat van het tekortjaar, maar ook naar de twee daarvoor liggende jaren.

Niet alleen op de jeugdzorg hebben gemeenten tekorten, ook op de Wmo zijn verschillende gemeenten afgelopen jaar jaar (diep) de rode cijfers ingedoken. De verwachtingen voor volgend jaar zijn evenmin positief. Onder meer vanwege de aanzuigende werking van het abonnementstarief en de vergrijzing – en daarmee toenemende vraag naar ondersteuning – nemen de kosten toe. Ook stijgende tarieven, de toenemende kosten per cliënt en dalende rijksbijdragen stuwen de tekorten op de Wmo op. Gemeenten dekken de tekorten deels uit de reserve sociaal domein en de algemene reserves, maar dat is vaak onvoldoende. Diverse gemeenten zien zich genoodzaakt (gemeentebreed) te bezuinigen. Ook wordt de ozb verhoogd.

Uitgaande van het door de VZG opgevoerde tekort van € 45 miljoen minus de door de gemeente opgevoerde taakstellingen ad € 21 miljoen voor jeugdhulp en het feit dat 9 van de 13 Zeeuwse gemeenten de tekorten hebben opgevangen binnen een sluitende begroting moet er sprake zijn van verdringing van andere uitgaven. In welke orde is afhankelijk van de mate waarin de gemeente ter compensatie de belastinginkomsten heeft verhoogd en in hoeverre is ingeteerd op de reserves.

Onze inschatting is dat de tekorten tot en met 2018 nog redelijk binnen het sociaal domein (incl. de daarvoor eerder gevormde reserves) zijn opgevangen maar dat er in 2019 een omslag heeft plaatsgevonden. Als de tekorten niet teruggedrongen worden zal dit een grote impact hebben op het algemene voorzieningenniveau, de belastingdruk en de mate waarin gemeenten als co-financier kunnen bijdragen aan de uitvoering van het Interbestuurlijk programma. Deze waarschuwing is ook opgenomen in een GS-brief aan de minister van BZK (afschrift aan minister VWS) met de aankondiging dat er 4 van de 13 Zeeuwse gemeenten onder preventief begrotingstoezicht zijn geplaatst als gevolg van tekorten in het sociaal domein.

Het bovenstaande heeft vanzelfsprekend effect gehad op de omvang van het nieuw beleid. Voor zover er sprake is van nieuw beleid is dat in de (meerjaren)begroting financieel vertaald.

Naast de risico's in het sociaal domein wordt vooral de komende herverdeling als risico gezien. De eerste summiere signalen over de mogelijke uitkomsten voor de Zeeuwse gemeenten heeft de 'bedreiging van nog meer tegenvallers' alleen maar versterkt. In de begrotingen 2020 is dit nog niet financieel vertaald.

Ontwikkeling van de financiële positie van gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen op het gebied van het sociaal domein hebben te maken met een oplopende tekorten die vaak direct doorberekend moeten worden aan de deelnemende gemeenten.

Verder zien we dat de gemeenten naarmate de eigen financiële positie verslechterd ook steeds kritischer kijken naar de lasten van gemeenschappelijke regelingen.

Bijlage B

Vragenlijst onderzoek begrotingen 2020

Achtergrond van de vragenlijst

Voor het zesde achtereenvolgende jaar voert BZK in samenwerking met de provinciaal financieel toezichthouders die toezicht houden op gemeenten, een onderzoek uit naar de (meerjaren)begrotingen, specifiek voor de decentralisaties binnen het sociale domein. De ontwikkelingen op deze voor gemeenten omvangrijke taakuitbreidingen gaan snel. Het onderzoek herhaalt dan ook een aantal vragen met als doel zicht te krijgen op verschuivingen die zich voordoen. Daarnaast beoogt de vragenlijst ook een aantal zaken te inventariseren, zoals voorbeelden van transformatie of integraal werken. Voor individuele gemeenten kunnen de antwoorden worden gebruikt voor de beoordeling van de sluitendheid van de begroting. Net als van de onderzoeken over eerdere jaren¹ zal van het onderzoek over 2020 een verslag worden opgesteld, zodat kennis kan worden genomen van diversiteit van de ontwikkelingen die zich op het terrein van de decentralisaties bij gemeenten voordoen. Dit verslag kan mede input vormen voor de Overall rapportage sociaal domein² die door BZK wordt opgesteld voor de Tweede Kamer.

Over de vragenlijst

1. Deze vragenlijst heeft betrekking op de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023. Als gelijktijdig met de besluitvorming over de oorspronkelijke begroting 2020 via begrotingswijzigingen al een geactualiseerde stand van de begroting en de meerjarenraming bekend is, dan graag de vragen beantwoorden naar die geactualiseerde stand.
2. Per vraag kunt u één antwoord selecteren uit de keuzelijst van antwoorden bij die vraag. Bij elke vraag staat aangegeven of ook een toelichting wordt gevraagd (is afhankelijk van het gekozen antwoord bij die vraag; als u een antwoord kiest waarbij geen toelichting wordt gevraagd mag u natuurlijk wel een toelichting geven).
3. Als in een vraag 'decentralisatie' of 'gedecentraliseerde taken' staat wordt specifiek bedoeld op de nieuwe taken in het sociaal domein per 2015. Mocht u aanleiding zien om bij die vragen ook de oude taken of aanpalende beleidsonderwerpen te betrekken dan kunt u daarvoor de toelichting gebruiken.

¹ [Verslag-3d-onderzoek-begrotingen-gemeenten-2019](#), [Verslag 3D onderzoek begrotingen gemeenten 2018](#), [Verslag 3D onderzoek begrotingen gemeenten 2017](#), [Verslag 3D-onderzoek begrotingen gemeenten 2016](#), [Verslag 3D-onderzoek begrotingen gemeenten 2015](#)

² [Overall rapportage sociaal domein 2017](#), [Overall rapportage sociaal domein 2016](#), [Overall rapportage sociaal domein 2015](#)

Invulgegevens gemeenten	
[Gemeente]	← Naam gemeente
[Naam invuller]	← Naam invuller
[E-mailadres invuller]	← E-mailadres invuller
[E-mailadres invuller (controle)] [controle emailadres -> bij foutief invullen melding]	← Controle e-mailadres invuller
[Gemeente ligt in] [pop up provincienamen]	← Ligt in welke provincie

Onderbouwing lastenraming

Vraag 1

Hanteert uw gemeente het uitgangspunt van budgetneutraliteit bij de raming van de lasten voor de decentralisaties in de (meerjaren)begroting 2020-2023 van uw gemeente?

De middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 of onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds of omgezet naar een andere integratie-uitkering. U kunt in de toelichting aangeven of dit voor uw gemeente consequenties heeft voor het hanteren van het uitgangspunt budgetneutraliteit.

- a. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt
- b. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt, maar het lukt niet meer om dit uitgangspunt volledig toe te passen in de ramingen
- c. Nee, onze gemeente hanteert overwegend andere uitgangspunten (met als mogelijke consequentie dat ook eigen middelen worden ingezet)

Keuze a, b of c toelichten.

Bij antwoordoptie a vermelden of budgetneutraliteit dan overwegend speelt op het niveau van de afzonderlijke deelbudgetten -zoals het Rijk die in de gemeentefonds-circulaires publiceert- (bijv. om te kunnen volgen of de begrotingsuitvoering binnen deze kaders blijft), of dat het uitgangspunt op een ander niveau speelt (bijv. op totaalbudgetniveau)

Antwoord

Toelichting

Vraag 2

De onderbouwing van de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken (de lasten voortkomend uit eigen gemeentelijke contracten met zorgaanbieders of via bijdragen daarvoor aan verbonden partijen) is overwegend gebaseerd op:

- a. Inputbekostiging=P×Q-bekostiging
- b. Populatiebekostiging (de zorgaanbieder krijgt een vast bedrag per inwoner/lumpsum bedrag)
- c. Resultaatbekostiging (de zorgaanbieder krijgt betaald naar behaalde resultaten, veelal naar een behaald niveau behorend bij een zorgbehoefte-profiel)
- d. Ervaring cijfers (raming op basis van de ontwikkeling in de realisaties vanaf 2015)
- e. Anders

Keuze e toelichten.

Als de situatie per subdomein (Wmo, Jeugd, Pwet) verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Antwoord

Toelichting

Vraag 3

Waarvoor zijn de extra middelen die in 2018 beschikbaar zijn gekomen ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid³[1], overwegend gebruikt in de begroting 2020?

U kunt de toelichting gebruiken om de belangrijkste concrete onderwerpen te vermelden waarop de inzet van de extra middelen zich richt. Bij schuldhulpverlening en/of armoedebestrijding kan het dan bijvoorbeeld gaan om inzet van middelen gericht op verbetering van de toegang tot de schuldhulpverlening, op versterking van de lokale regie armoedebestrijding in huishoudens met kinderen, op preventie en vroeg-signalering, voor de uitvoeringskosten van al lopende hulptrajecten (bijv. omdat de kosten per hulptraject gemiddeld een stijgende tendens laten zien), of op nog wat anders (een combinatie kan natuurlijk ook)

- a. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor schuldhulpverlening te verhogen
- b. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor armoedebestrijding te verhogen
- c. Deze extra middelen zijn gebruikt om zowel het budget voor schuldhulpverlening als het budget voor armoedebestrijding te verhogen
- d. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor andere onderwerpen dan schuldhulpverlening/armoedebestrijding te verhogen
- e. Anders

Keuze a t/m e toelichten.

Antwoord	Toelichting

Transformatie**Vraag 4**

Hoe ver is uw gemeente eind 2020 gevorderd met de transformatie om weer een meer stabiele fase/meer structurele situatie in het sociaal domein te krijgen als de plannen van de begroting worden gerealiseerd?

Voor deze vraag wordt met het afronden van de transformatie bedoeld dat het beleid en financieel beheer weer in de fase van 'regulier onderhoud' is beland. Het laat dus onverlet dat vernieuwing binnen het sociaal domein een blijvend onderdeel van het beleidsproces is of kan zijn.

In de toelichting twee belangrijke voorbeelden van transformatie noemen en wat uw gemeente als grootste uitdagingen ziet om de transformatie succesvol af te ronden.

- a. Onze gemeente heeft in de afgelopen jaren de transformatie invulling gegeven en de rekening van) het jaar 2019 dan wel 2020 geeft al een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken
- b. Onze gemeente heeft eind 2020 de transformatie (vrijwel) afgerond; (de rekening van) het jaar 2021 geeft een (eerste) beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken
- c. Onze gemeente is eind 2020 al een eind op weg met de transformatie en verdere afronding vraagt dan nog 1 tot 2 jaar; vanaf de jaren 2022 of 2023 is er een beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken
- d. Onze gemeente heeft eind 2020 een start gemaakt maar heeft nog wel een paar jaar nodig voor de transformatie is uitgekristalliseerd; een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken is er vanaf 2024 of later.
- e. Anders

Keuze a, b, c, d of e toelichten.

Antwoord	Toelichting

³ [1] pg. 35 meicirculaire: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2018/05/31/meicirculaire-gemeentefonds-2018>

Vraag 5

Worden de (beleids)keuzes die voor de transformatie nodig zijn overwegend door de gemeente zelf gemaakt, of worden deze overwegend in regioverband gemaakt?

Als de situatie per subdomein (Wmo, Jeugd, Pwet) verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

- a. Overwegend door de eigen gemeente
- b. Overwegend in regioverband
- c. Anders

Keuze c toelichten.

Antwoord**Toelichting****Vraag 6**

Heeft uw gemeente voldoende grip op de uitvoering van de transformatie?

Bij voldoende grip op de uitvoering wordt bedoeld dat de gemeente voldoende data en instrumenten heeft om te kunnen volgen of de uitvoering van de transformatie conform de plannen verloopt, zodat kan worden bijgestuurd als dat niet het geval is of als de resultaten daarvan tegenvallen.

- a. Ja
- b. Ja, maar er zijn nog wel wensen waaraan wordt gewerkt
- c. Op onderdelen heeft onze gemeente onvoldoende data en/of instrumenten voor grip op de uitvoering
- d. Het blijkt erg weerbarstig om voldoende grip te krijgen op de uitvoering
- e. Anders

Keuze b, c, d en e toelichten.

Antwoord**Toelichting****Vraag 7**

Worden de taken Jeugdwet en Wmo2015 overwegend integraal uitgevoerd, en worden de middelen daarvoor ontschot beschikbaar gesteld in de begroting?

Als ook de taken Participatiewet meelopen in de integrale uitvoering, of als daar in de begroting plannen voor zijn opgenomen, kunt u dat in de toelichting vermelden.

- a. Ja, onze gemeente werkt overwegend integraal, en neemt de benodigde middelen daarvoor ook ontschot op in de begroting (geen deelbudgetten opgenomen in de programma[']s sociaal domein, alleen de verplichte uitsplitsing naar lv3-taakvelden)
- b. Ja, onze gemeente voert de Jeugdwet en de Wmo2015 overwegend integraal uit, maar splitst in de begroting de benodigde middelen daarvoor op naar deelbudgetten
- c. Neen, onze gemeente kent wel pilots/projecten voor integrale uitvoering maar werkt overwegend nog vanuit de afzonderlijke domeinen (Jeugd, Wmo, Participatiewet)
- d. Anders

Keuze b en d toelichten

Bij keuze b vermelden waarom uw gemeente deelbudgetten gebruikt.

Antwoord**Toelichting**

Vraag 8

Welke maatregelen neemt uw gemeente in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz die mede gericht zijn op beheersing van de kosten?

.....
 .....

(open vraag)

Antwoord

--

Samenwerking tussen gemeenten**Vraag 9**

Wordt in 2019 bij regionale samenwerking tussen gemeenten voor (een deel van de) jeugdzorgtaken een vorm van kosten- en risicoverevening toegepast?

- a. Ja, voor alle jeugdzorgtaken
- b. Ja, voor de duurdere/risicovolle jeugdzorgtaken
- c. Nee, in onze regio is sprake van een profijtbeginsel (elke gemeente betaalt de 'eigen' kosten)
- d. Anders

Keuze d toelichten.

Als uw gemeente voor andere taken dan jeugdzorg onderlinge vereeningsafspraken kent dan deze (ook) toelichten (op welke taak, wat wordt verevend)

Antwoord**Toelichting**

--	--

--	--

Vraag 10

Zijn er over 2018 gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente samenwerkt op het gebied van één of meer van de 3 nieuwe decentralisaties die te kampen hadden met hogere lasten dan de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld, na inzet van reserves?

- a. Ja
- b. Nee
- c. Nvt; de gemeente heeft geen samenwerkingsverbanden in het sociaal domein

Keuze a toelichten

Vermelden op welk subdomein (Wmo, Jeugd, Participatiewet)/taak de GR voor uw gemeente werkt, en welke GR het betreft.

Antwoord**Toelichting**

--	--

--	--

Risicomanagement**Vraag 11**

Benoemt én kwantificeert uw gemeente de afzonderlijke decentralisatierisico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing? Als uw gemeente de afzonderlijke risico's benoemt de twee grootste decentralisatierisico's vermelden in de toelichting.

- a. Ja, de afzonderlijke risico's worden gekwantificeerd
- b. Nee, onze gemeente benoemt de afzonderlijke decentralisatierisico's wel maar voor de bepaling van het benodigde weerstandscapaciteit wordt een andere werkwijze gehanteerd (bijv. uitgaan van een bepaald % van de begrotingsomvang)
- c. Anders

Keuze a, b en c toelichten.

De twee grootste decentralisatierisico's vermelden

Antwoord**Toelichting****Vraag 12**

Heeft uw gemeente middelen gereserveerd om de decentralisatierisico's, mochten die zich in 2020 voordoen, op te kunnen vangen?

- a. Ja, overwegend in bestemmingsreserves voor het sociaal domein
- b. Ja, overwegend in de algemene reserve
- c. Nee

Antwoord**Toelichting****Vraag 13**

Is de omvang van de bestemmingsreserves voor het sociaal domein, cq van de algemene reserves die voor het sociaal domein ingezet kunnen worden, eind 2018 anders ten opzichte van eind 2017?

- a. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo toegenomen
- b. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo afgenomen
- c. Nee, deze reserves zijn per saldo ongeveer gelijk gebleven
- d. N.v.t., er zijn geen (bestemmings)reserves voor het sociaal domein

Keuze a, b of c toelichten

Antwoord**Toelichting**

Voortgangsbewaking 3D**Vraag 14**

Zijn de gerealiseerde uitgaven voor de gedecentraliseerde taken (netto-lasten) volgens de jaarrekening 2018 anders dan de rijksmiddelen die uw gemeente voor deze taken heeft ontvangen?

- a. Ja, de uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen
- b. Ja, de uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen
- c. De uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gesteld

Keuze a, b of c toelichten.

Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Bij antwoordoptie b toelichten of in de transitie meelopende oude taken bij zullen dragen aan de dekking van het tekort.

Antwoord**Toelichting****Vraag 15**

Zijn de verwachte uitgaven voor de gedecentraliseerde taken (netto-lasten) voor 2019 (zoals die in de jaarrekening 2019 opgenomen zullen worden) per saldo anders dan de rijksmiddelen die uw gemeente voor deze taken heeft ontvangen?

- a. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen
- b. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen
- c. Nee, de verwachte uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gekomen

Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Antwoord**Toelichting****Vraag 16**

Voor de jaren 2019, 2020 en 2021 zijn extra rijksmiddelen beschikbaar gekomen voor jeugdzorg; zie paragraaf 2.2-13. Jeugdhulp van de *meicirculaire 2019 gemeentefonds*. Hoe valt in uw gemeente de raming voor jeugdzorg uit in de begroting 2020?

- a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor.
- b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.
- c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen.

Bij keuze a, b en c toelichten wat de omvang is van geraamde lasten en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg.

Antwoord**Toelichting**

Vraag 17

Heeft uw gemeente in de meerjarenraming 2022 en 2023 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om voor jeugdzorg een stelpost op te nemen?

- a. Nee, er is geen stelpost opgenomen
- b. Ja, er is een stelpost opgenomen van (ongeveer) dezelfde omvang als de extra middelen 2020
- c. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend lager dan de extra middelen 2020
- d. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend hoger dan de extra middelen 2020

Bij antwoordoptie b t/m d toelichten voor welk bedrag u een stelpost heeft opgenomen in de begroting 2020.

Antwoord**Toelichting****Vraag 18**

Hoe valt in uw gemeente de meerjarenraming (2023) voor het onderdeel jeugdzorg uit?

Als u bij vraag 17 hebt ingevuld dat u een stelpost voor jeugdzorg heeft opgenomen dan bij de beantwoording van deze vraag deze stelpost meetellen bij het bedrag rijksmiddelen.

- a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor.
- b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.
- c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen.

Bij antwoordoptie a, b en c toelichten wat de omvang is van geraamde lasten en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg. Als uw gemeente een stelpost heeft opgenomen dit bedrag graag separaat van het bedrag rijksmiddelen vermelden.

Antwoord**Toelichting**

Bijlage C

Toelichting gemeenten per vraag

Vraag 1

Hanteert uw gemeente het uitgangspunt van budgetneutraliteit bij de raming van de lasten voor de decentralisaties in de (meerjaren)begroting 2020-2023 van uw gemeente?

De middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 of onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds of omgezet naar een andere integratie-uitkering. U kunt in de toelichting aangeven of dit voor uw gemeente consequenties heeft voor het hanteren van het uitgangspunt budgetneutraliteit.

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt	24	8%
b. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt, maar het lukt niet meer om dit uitgangspunt volledig toe te passen in de ramingen	83	28%
c. Nee, onze gemeente hanteert overwegend andere uitgangspunten (met als mogelijke consequentie dat ook eigen middelen worden ingezet)	187	64%
Totaal	294	

Keuze a, b of c toelichten.

Bij antwoordoptie a vermelden of budgetneutraliteit dan overwegend speelt op het niveau van de afzonderlijke deelbudgetten -zoals het Rijk die in de gemeentefondscirculaires publiceert- (bijv. om te kunnen volgen of de begrotingsuitvoering binnen deze kaders blijft), of dat het uitgangspunt op een ander niveau speelt (bijv. op totaalbudgetniveau)

a. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt	
#	Gevraagde toelichting
1	Budgetneutraliteit op totaalbudgetniveau Budgetneutraliteit geldt voor Wmo en jeugd oorspronkelijk op niveau van de afzonderlijke deelbudgetten. Voor Wmo en jeugd geldt dat door een sterk toegenomen instroom (aantal cliënten) a.g.v. sterk verbeterde toegankelijkheid van de zorg, niet binnen (de voormalige) IU-SD middelen gebleven kan worden. Vanuit algemene middelen is daarom voor enkele jaren extra budget toegekend aan de nieuwe taken en geldt de budgetneutraliteit op middellange termijn (voor Wmo m.i.v. 2022). Door exogene ontwikkelingen m.n. vergrijzing en aanzuigende werking abonnementstarief eigen bijdrage Wmo, lukt het ondanks bijsturing onvoldoende om de Wmo-tekorten onder controle te krijgen. Voor jeugd geldt m.i.v. 2018 eveneens dat de gemeente fors meer uitgeeft dan het ontvangt van het Rijk. Voor de P-wet geldt budgetneutraliteit in mindere mate, vanwege de eigen gemeentelijke infrastructuur voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (bijv. Wsw).
3	Budgetneutraliteit speelt op totaalniveau. Budgetneutraliteit op het niveau van het totale budget. Er worden wel deelbudgetten in de begroting opgenomen, maar deze worden niet 1 op 1 overgenomen van de budgetten die het rijk beschikbaar stelt voor de deelterreinen van het sociaal domein Jeugd en WMO.
4	Met de overgang van de integratie uitkering naar de algemene uitkering hanteren we bij de raming van de lasten miv 2020 het uitgangspunt van reëel ramen en meedoen in de integrale afweging als het accres omhoog of omlaag gaat.
5	Budgetneutraliteit op het totale budget van het Sociaal Domein
6	Uitgangspunt is dat het totaalbudget ontschot ingezet wordt, daar waar nodig, binnen Sociaal Domein
7	Budgettair neutraal is op het gebied van Jeugdwet en Wmo 2007 en wmo 2015 gezamenlijk.
8	Budgetneutraliteit als uitgangspunt geldt voor het totaalbudget op alle drie de domeinen. Er wordt gewerkt met een specifiek financieel kader ten behoeve van het integrale SD budget. Verschillen worden verrekend met de reserve Sociaal Domein.
9	De reserve was echter onvoldoende, cq de lasten worden te hoog geraamd, om voor de begroting 2020-2023 deze budgetneutraliteit vol te houden. Er is daarom een fors bedrag vanuit de exploitatie aan de meerjarenraming toegevoegd.

10	Er wordt gewerkt met een specifiek financieel kader ten behoeve van het integrale SD budget. Verschillen worden verrekend met de reserve Sociaal Domein.
11	Uitgangspunt binnen de gemeente Opsterland is dat de lasten binnen het Sociaal Domein gedekt wordt door de middelen die daarvoor beschikbaar gesteld worden.
12	Op de diverse lasten-batenposten wordt een zo reëel mogelijke raming opgenomen o.b.v. historische uitgaven, indexatie en ingeschatte volume-ontwikkelingen. Dit wordt afgezet tegen de totale inkomsten van het rijk. Het structurele overschot, wat in onze gemeente nog steeds van toepassing is, wordt geraamd op een stelpost op taakveld 6.2 (2020 € 413.000 oplopend naar €616.000 in 2023) en ultimo van een boekjaar toegevoegd aan de reserve Transitie. De stelpost kan worden ingezet voor nieuwe ontwikkelingen, risico's met een structureel karakter. De reserve kan worden ingezet voor uitgaven met een incidenteel karakter. Daarnaast wordt het budget klassieke Wsw 1 op 1 doorbetaald aan het Werkvoorzieningschap en is dus de raming gelijk aan de ontvangsten. Het geraamde budget re-integratie is gebaseerd op de ontvangen rijksuitkering. Mocht dit budget in een boekjaar onvoldoende zijn dan kan deze incidentele tegenvaller gedekt worden uit de reserve sociaal domein.
13	In beginsel is vanuit stringent begrotingsbeleid van de gemeente Alphen aan den Rijn het uitgangspunt dat de rijksmiddelen (baten) toereikend dienen te zijn voor de lasten.
14	Budgetneutraliteit is en blijft het uitgangspunt. Dit geldt voor zowel de bestaande als de in het kader van de decentralisatie overgehevelde taken binnen het Sociaal Domein.
15	Realistisch begroten op basis van werkelijk, te verwachten uitgaven.
16	Op totaalniveau van het sociaal domein moeten de lasten lager bedragen dan de inkomsten. Doordat vanaf 2019 het grootste deel valt onder de algemene uitkering is de koppeling met de inkomsten voor het sociaal domein wel moeilijker te maken.
17	De begroting is opgesteld op basis van de reële verwachtingen van kosten. Hierdoor zet de gemeente op korte termijn ook middelen in bovenop de rijksuitkering. Budgetneutraliteit is wel voor de lange termijn wenselijk en daarmee een uitgangspunt voor de toekomst. 1 van de uitgangspunten in het coalitieakkoord is budgetneutraliteit (lasten gelijk aan baten). In lijn hiermee zijn bij de kadernota 2020 een aantal maatregelen ingezet om hieraan in de toekomst te kunnen gaan voldoen. Deze budgetneutraliteit speelt met name op de deelgebieden van de 3D.
18	Budgetneutraliteit speelt op totaalniveau.
19	Nieuw sociaal-domein breed. (3D's)
20	Voorname budgetneutraliteit op de afzonderlijke deelbudgetten.
21	<ul style="list-style-type: none"> • Voor het Sociaal domein geldt dat de taken in principe worden uitgevoerd met het budget dat het Rijk hiervoor beschikbaar stelt (via de integratie-uitkering SD en andere specifieke beschikkingen). Risico's worden afgedekt vanuit de Algemene reserve. • De benodigde uitgaven voor de gedecentraliseerde taken waarvoor vanuit het Rijk budget wordt verstrekt worden begroot op basis van lokale ramingen (motie Ramen uitgaven Sociaal domein, raad 29 september 2016). Indien blijkt dat de raming van de lasten Sociaal Domein voor Delft hoger is dan de integratie-uitkering moeten, conform de spelregels budgetdiscipline, maatregelen ter bijsturing worden genomen, zodat de totale lasten weer binnen het budgetkader passen. Indien dit niet lukt moet een oplossing worden gevonden binnen het totaal van de begroting. Sinds 2018 is het Actieplan Transformatie Sociaal domein gestart met als doel in 2022 €6,3 miljoen om te buigen.
22	Ja, budgetneutraliteit wordt gehanteerd en er wordt bestuurlijk waarde aan gehecht om de resultaten op wmo, jeugd en participatie per pijler te kunnen volgen/monitoren. Het is wel lastiger geworden om dit te blijven hanteren, aangezien de middelen grotendeels in de algemene uitkering zitten.
23	Uitgangspunt speelt op totaalbudgetniveau. Hierbij dient wel in acht genomen te worden dat Houten er in haar meerjaren begroting rekening mee houdt dat een aantal kostenbesparende maatregelen het verwachte effect zullen hebben.
24	Budgetneutraliteit speelt in de begroting op de afzonderlijke deelbudgetten Wmo (nieuwe taken), jeugd en participatiewet in combinatie met de reserve sociaal domein.
b. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt, maar het lukt niet meer om dit uitgangspunt volledig toe te passen in de ramingen	
#	Gevraagde toelichting
25	Reserve van 3m op Sociaal Domein toegekend om evt. tegenvallers op te kunnen vangen.
26	Uitgangspunt is budgetten van het rijk maar door karakter van openeinde regelingen zal er geen zorg vanwege budgettaire redenen worden geweigerd.
27	Er wordt zoveel mogelijk nog het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit op deelbudgetniveau gehanteerd. Dit lukt echter niet, vanaf 2018 zijn er budgetten van "WMO-oud" naar WMO-nieuw verschoven. Daarnaast zijn in de begroting 2019 en 2020 extra middelen beschikbaar gesteld voor het sociaal domein m.n. op het onderdeel Jeugd. Deze kunnen niet worden betaald uit de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.
28	De wens van de gemeenteraad is om budgetneutraliteit te hanteren. Maar het lukt niet meer om dit uitgangspunt vast te houden. Dit zou onverantwoord zijn voor met name de wachtlijsten in de Jeugdzorg
29	Voor Participatie hanteren we het uitgangspunt Rijksbudget=werkbudget aangevuld met gemeentelijke exploitatiebijdrage. Voor WMO en Jeugd worden de ramingen gebaseerd obv de realistisch verwachte uitgaven.

30	Voor Participatie hanteren we het uitgangspunt Rijksbudget=werkbudget aangevuld met gemeentelijke exploitatiebijdrage. Voor WMO en Jeugd worden de ramingen gebaseerd obv de realistisch verwachte uitgaven.
31	Vooraf bij het onderdeel Jeugd is er een overschrijding te verwachten, waarvoor eigen middelen worden ingezet.
32	De Wmo en Jeugd uitgaven zijn fors gestegen.
33	Er wordt realistisch begroot. Budgetneutraliteit is uitgangspunt. Gesteld is dat het sociaal domein de beschikbare middelen kan inzetten (WMO, Jeugd en participatie). Jaarlijks zetten we de integratie-uitkering volledig in vullen deze aan met algemene middelen waar de uitkeringen niet toereikend zijn.
34	Budgetneutraliteit is altijd als uitgangspunt genomen, maar door de tekorten die zich ontwikkelen in met name WMO is dit niet meer vol te houden.
35	De vergelijking tussen uitgaven en beschikbare middelen wordt op bepaalde onderdelen nog altijd gemaakt (bijvoorbeeld bij de WSW en re-integratie) waarbij het streven is om te komen tot budgetneutraliteit. Ook bij de regionale risicoverevening worden kosten deels verevend naar rato van de ontvangen rijksmiddelen. Aan de andere kant: door de ontschotting en de inweving van het SD in de algemene uitkering een stuk lastiger om een directe relatie te leggen tussen beschikbare rijksmiddelen en de uitgaven. Inmiddels is gebleken dat voor de nieuwe taken Jeugd en WMO en ook de WSW budgetneutraliteit niet meer realistisch en haalbaar is.
36	In 2020 wordt het tekort bij het sociaal domein door besparingsmaatregelen binnen het sociaal domein en een substantiële bijdrage vanuit de algemene middelen gedekt.
37	Onder budgetneutraliteit verstaan wij dat de middelen ontvangen vanuit het Rijk voor de decentralisaties overeenkomen met de lasten voor de decentralisaties
38	De gemeente hanteert budgetneutraliteit als uitgangspunt per deelterrein Jeugdhulp, WMO, Participatiewet. Echter de ontwikkeling van de lasten Jeugdhulp en WMO is dermate nadelig dat aanvullende middelen (op de rijksmiddelen) beschikbaar zijn gesteld en tegelijkertijd een programma van maatregelen is ontworpen om de lasten geleidelijk de komende jaren omlaag te krijgen. De budgetten zijn daarnaast onderdeel van 1 sociaal domein, waarbinnen verevening kan plaatsvinden. Hierin zijn meer middelen opgenomen dan de integratie uitkeringen.
39	De extra middelen worden toegekend, maar hierbij legt de gemeente ook nog extra middelen bij.
40	De ramingen voor jeugdhulp en WMO in de begroting 2020 zijn gebaseerd op een prognose van de werkelijke uitgaven over 2019. Deze prognose is gebaseerd op overwegend PxQ over de eerste drie kwartalen van 2019.
41	Het lukt simpel niet meer om bij de Wmo 2015 en bij de jeugdzorg uit te komen met de rijksbudgetten. Dit was in 2015 2016 en 2017 het uitgangspunt, maar miv 2018 moest dit worden losgelaten.
42	De Rijksmiddelen zijn onvoldoende. Wel tekort opvangen binnen andere budgetten sociaal domein
43	Gezien de budgetten over zijn gegaan naar de een integratie-uitkering en de algemene uitkering zal dit uitgangspunt niet meer gehanteerd kunnen worden. De gemeente Amsterdam geeft conform vastgesteld beleid meer uit aan Re-integratie en de Sociale Werkvoorziening dan waarvoor middelen beschikbaar worden gesteld in de IUSD Participatie. Dus voor het domein Werk & Participatie geldt niet per definitie het uitgangspunt budgetneutraliteit.
44	b. Deventer hanteert het uitgangspunt van budgetneutraliteit voor het totaalbudget van de decentralisaties. Echter de afgelopen jaren is gebleken dat steeds algemene middelen noodzakelijk waren om tot een sluitende begroting te komen. In de meerjarenbegroting is daarom structureel budget uit de algemene middelen toegevoegd voor de uitvoering van de WMO. Sinds 2018 zien we een stabilisatie van de uitgaven voor Jeugd, waardoor we de Jeugdwet binnen het beschikbare rijksbudget kunnen uitvoeren. Ten aanzien van het onderdeel participatie worden de middelen voor het onderdeel WSW 1 op 1 doorgegeven aan de uitvoeringsorganisatie Konnected (voorheen Sallcon). Negatieve resultaten in de uitvoering dient Konnected voornamelijk op te vangen binnen haar eigen reserves. Op basis van het de actuele MJB 2020-2024 en de realisatie in de afgelopen jaren is dit naar verwachting in ieder geval mogelijk tot 2026. De komende jaren wordt ingezet op de transformatie van Konnected.
45	Vanwege de tekorten lukt het niet om budgetneutraliteit te garanderen.
46	Vooralsnog willen we vast blijven houden aan de bestaande budgettaire neutrale gedragslijn. Dit speelt op het niveau van de afzonderlijke deelbudgetten, zodat we kunnen volgen of de begrotingsuitvoering binnen de kaders blijft.
47	Richtsnoer is nog steeds om uit te komen met middelen in AU volgens clusterinformatie AU. Naast ontschotting tussen middelen 3 decentralisaties is het ook nodig gebleken andere middelen in te zetten
48	Budgetneutraliteit was het uitgangspunt, maar omdat de rijksuitkering sinds 2019 onderdeel is van de algemene uitkering wordt dit niet mee volledig toegepast in de ramingen
49	t/m 2018 hebben wij dit toegepast maar gelet op de fors stijgende uitgaven voor Jeugdhulp konden we dit niet meer volhouden.
50	Sterven zo veel mogelijk naar budgetneutraliteit per wet echter is dit niet houdbaar met name tgv tekorten nieuwe taken jeugd en WMO
51	uitgangspunt is te komen tot een duurzaam financieel perspectief. Daarvoor zijn algemene middelen toegevoegd. deze nemen in omvang af in de tijd.

52	<p>bij de decentralisatie van de taken sociaal domein was gekozen voor een hek om de integratie uitkering. Dit gold voor het totaalbudget. Het was wel mogelijk tussen de taken wmo, jeugd en participatie te schuiven. Doordat de middelen grotendeels zijn overgegaan naar de algemene middelen geldt vanaf 2019 dat de middelen integraal afgewogen dienen te worden. Uitgangspunt budgettair neutraal gaat dus niet meer op en was ook niet meer houdbaar door de kostenstijging bij jeugd en wmo. Wel wordt gemonitord of de ontwikkeling van het budget zich enigszins verhoudt tot de kostenontwikkeling.</p>
53	<p>De raad heeft als uitgangspunt gesteld "we voeren de taken binnen het sociaal domein uit voor de middelen die wij hiervoor ontvangen". Het lukt niet altijd om dit uitgangspunt volledig toe te passen, omdat het sociaal domein meer omvat dan de gedecentraliseerde taken. Bijvoorbeeld voor schuldhulpverlening ontvangen wij geen aparte rijksmiddelen, waardoor de huidige meerjarenraming leidend is. Hetzelfde geldt voor de loon- en prijscompensatie voor Jeugd en Wmo, die vanaf 2020 uit het acres moet worden gehaald.</p>
54	<p>Met de raad is afgesproken dat het sociaal domein uitgevoerd moet worden met de beschikbare middelen. Hieronder vallen de bestaande budgetten voor de 'oude' taken op het gebied van werk, inkomen en zorg en de nieuwe middelen van de 3 decentralisaties. Wat we zien is echter dat voornamelijk voor jeugdzorg de rijksmiddelen sinds 2017 niet toereikend zijn voor de kosten die gemaakt worden. Dit betekent dat daarvoor ook eigen middelen moeten worden ingezet.</p>
55	<p>Voor de jeugdhulp, Wmo en Beschermd Wonen geldt dat budgetneutraliteit op totaalniveau het uitgangspunt is. Hierbij geldt specifiek dat hiervoor deels eigen middelen structureel worden ingezet ter dekking van de stijgende lasten. De deelbudgetten vanuit het Rijk zijn niet langer meer toereikend. In dit kader verwijzen we naar onze landelijke en regionale communicatie-uitingen in de afgelopen jaren. Ook voor participatie (en BUIG) geldt budgetneutraliteit, de daadwerkelijke verschillen worden verrekend met de daarvoor ingestelde reserves.</p>
56	<p>meerjarenraming laat een tekort zien</p>
57	<p>Naast rijksmiddelen worden ook eigen middelen ingezet om de tekorten op het sociaal domein te dekken. Het budget uit de begroting is taakstellend.</p>
58	<p>Hoewel budgetneutraliteit het uitgangspunt is blijkt dit in de praktijk niet realistisch.</p> <p>Binnen de uitvoering van de Jeugdhulp blijkt dat de Rijksbijdrage die de gemeente ontvangt absoluut niet toereikend is om de taken uit te kunnen voeren. De gemeente moet noodgedwongen fors bezuinigen op de uitvoering van overige taken, teneinde de tekorten binnen de Jeugdhulp af te kunnen dekken (denk aan bezuinigingen op welzijn, schuldhulpverlening, bibliotheek en dergelijke).</p> <p>Binnen de uitvoering van de Wmo is het noodzakelijk om in 2020 en de daarop volgende jaren forse bezuinigingen door te voeren om binnen het Rijksbudget te blijven. De voorzienbare volumegroei is aanzienlijk, zonder dat daar compensatie voor ontvangen wordt vanuit het Rijk. De invoering van het abonnementstarief heeft daarnaast een aanzuigende werking, wat eveneens zorgt voor een forse aanvullende druk op het beschikbare budget.</p> <p>Binnen de uitvoering van de Participatiewet wordt er vanuit de algemene middelen een aanvullend budget beschikbaar gesteld voor re-integratie, gericht op het bevorderen van uitstroom (en het daarmee verlagen van de uitkeringslasten). Voor wat de betreft de Wsw, als onderdeel van de Participatiewet, geldt dat er een aanzienlijke opgave ligt om in de aankomende jaren binnen het Rijksbudget te blijven.</p>
59	<p>Budgetneutraliteit is het uitgangspunt van de gemeente Maasdriel, echter doordat de ontwikkelingen zowel bij Jeugd als bij Wmo niet in de pas lopen met de beschikbare gestelde middelen voor het Sociaal Domein moeten ook eigen middelen worden ingezet.</p>
60	<p>Brummen heeft besloten om de taken in het sociaal domein (breder dan de 3D taken) budgetneutraal te willen uitvoeren. Uit de begroting 2020 blijkt dat niet lukt.</p>
61	<p>De budgetten zijn vanuit historisch perspectief nog grotendeels gebaseerd op de toegekende Rijksmiddelen. Meer en meer merken we dat deze niet meer voldoen. In de ramingen voor de korte termijn proberen we dan ook meer en meer aan te sluiten op reëel te verwachten kosten. Op middellange termijn willen bij (bij jeugdhulp) weer terugkeren naar het niveau van de toegekende Rijksmiddelen. Dit heeft dan taakstellingen/bezuinigingen tot gevolg.</p>
62	<p>Voorgaande jaren was dit A. Wij zijn overgegaan naar B in verband met een toename van de lasten en afname van de baten binnen het sociaal domein.</p>
63	<p>Wij gaan uit van realistische kostenramingen. Met de gekozen methode van het Rijk, waarbij eerst sprake was van een integratieuitkering en nu sprake is van een algemene uitkering, kan de budgetneutraliteit niet langer aangetoond worden. Sinds 2015 is het sociaal domein in de begroting van de gemeente Westland budgetneutraal verwerkt. Uit eerdere realisatie blijkt echter dat de lasten hoger zijn dan het beschikbaar gestelde (rijks)budget, waardoor het uitgangspunt van neutraal ramen niet meer reëel is. In verband hiermee zijn voor het jaar 2019 en de begroting 2020-2023 de structurele uitgaven voor het Sociaal domein verhoogd en is het uitgangspunt reëel ramen gehanteerd. Hiermee wordt het vastgestelde uitgangspunt van budgetneutraliteit losgelaten.</p>
64	<p>het uitgangspunt is er nog wel, maar het is erg lastig.</p>
65	<p>Reële ramingen zijn het uitgangspunt.</p>
66	<p>Door de overgang van de integratie uitkering naar de algemene uitkering is het inzicht in de ontvangen rijksmiddelen aanzienlijk minder transparant. Daarmee wordt het lastig om een resultaat op deze specifieke taken te monitoren.</p>
67	

	<p>Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt, maar het lukt niet meer om dit uitgangspunt volledig toe te passen in de ramingen</p> <p>Voor de 3D's werd vanaf de start in 2015 budgettair neutraal begroot, daar dit het raads kader betreft. Dit gebeurde zowel voor Jeugdhulp en ook voor WMO. Voor participatie is dit in 2017 en 2018, op basis van een aanvullend raadsbesluit, losgelaten, door de 2-jarige extra middelen.</p> <p>Vanaf 2019 is het raads kader herzien, daar we constateren dat budgetneutraliteit tekorten oplevert binnen de 3D's. Er is besloten om het raads kader sociaal domein te verruimen met overige budgetten binnen het sociaal domein; te weten WMO 2007, BUIG gelden, bijzondere bijstand en armoedebeleid. Het verruimen van het raads kader heeft zowel betrekking op de reguliere budgetten sociaal domein als op de reserves binnen het cluster sociaal domein.</p> <p>Hierna is er nog steeds sprake van een tekort (+/- €1.5 miljoen p/j) dat nog voor 2 jaar uit de egalisatie-reserve Sociaal Domein wordt gefinancierd, met goedkeuring van de Provincie. Deze accepteert een totale overbruggingsperiode van 3 jaar (2019 – 2022) o.b.v. een plan voor Terugdringen Tekorten Sociaal Domein.</p>
68	<p>Het verwachte tekort is lager dan vorig jaar als gevolg van de extra incidentele middelen Jeugdhulp.</p>
	<p>De financiële beleidslijn is om de Rijksbudgetten als kader te gebruiken voor de lastenramingen van de verschillende disciplines. Zo zijn de mutaties van de meicirculaire 2019 per decentralisatie nog verwerkt. Met de integratie van de integratie-uitkering in de algemene uitkering zal dit niet meer goed te volgen zijn en zal de indexatie voor loon- en prijsstijgingen meelopen met het financieel beleid van gemeente Breda daaromtrent.</p>
69	<p>Bij het Bestuursakkoord 2018-2022 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor 2019 en 2020.</p>
70	<p>Sinds een deel van de integratie-uitkeringen per 2019 is overgeheveld naar de Algemene uitkering is het moeilijker om exact aan te geven welk deel voor de decentralisaties aan te merken zijn. Daar staat tegenover dat de uitgaven van bijvoorbeeld Wmo oud en Wmo nieuw sinds 2015 al niet meer te scheiden zijn.</p>
71	<p>Wmo en Participatie zijn budgetneutraal en Jeugd is op basis van geraamde kosten.</p>
72	<p>In 2020 wordt vooral begroot op verwachte kosten. De inkomsten zijn door de verandering van IU naar AU niet meer eenduidig vast te stellen.</p>
73	<p>Tekort ca. 3.4 miljoen</p>
	<p>Het aantal aanvragen wmo en jeugd is dit jaar wederom toegenomen. Ook hebben we te maken met instellingen voor jeugd waarbij het woonplaatsbeginsel geldt. Kinderen uit andere gemeenten komen voor onze rekening. Instellingen komen niet meer uit met reële tarieven. Rijk compenseert onvoldoende de autonome kostenstijgingen.</p>
74	<p>Het rijk bouwt de rijksbijdrage voor vml WSW sneller af terwijl de daling van personen/SE's minder snel gaat.</p>
75	<p>Door de gedeeltelijke overheveling van de integratie-uitkering naar het gemeentefonds kan de hoogte van de rijksuitkering sociaal domein vanaf 2019 alleen nog bij benadering worden vastgesteld. De aldus berekende rijksuitkering ligt behoorlijk lager dan de verwachte kosten van het sociaal domein. Dit blijkt ook de beantwoording van vraag 15 en vraag 16.</p>
	<p>Het overhevelen van de middelen van de IU's sociaal domein naar algemene uitkering per 01-01-2019 heeft voor de begroting 2020 nog geen directe consequenties. Bijvoorbeeld de prijsindexeringen (circulaires 2019) voor WMO 2015 en Jeugd zijn nog een op een meerjarig gelabeld aan deze onderwerpen.</p>
76	<p>Vooraf op het onderdeel Jeugd lukt het niet om uit te komen met de Rijksmiddelen.</p>
	<p>We constateerden tijdens het opstellen van de (meer)jarenbegroting 2019-2022 een tekort op Jeugdhulp en WMO (oude + nieuwe taken) ad €8,7 mln (2019), €8,9 mln (2020), €8,4 mln (2021) en €8,5 mln (2022). Hiervoor is een Interventieprogramma opgesteld. In de (meer)jarenbegroting 2020-2023 hebben we middels het implementeren van maatregelen uit het interventieprogramma deze tekorten weten terug te brengen tot €1,1 mln (2020) oplopend tot €2,3 mln (2023). Inmiddels zijn deze tekorten teruggedrongen tot €0,2 miljoen in 2020 oplopend tot €1,5 miljoen in 2023. Daarbij is dan wel rekening gehouden met een bijdrage uit de algemene reserve ad €3 mln (2020) aflopend tot €0 (2023), waartoe middels vaststelling van het Interventieprogramma besloten is. In de gepubliceerde (meer)jarenbegroting 2020-2023 is dit nog als stelpost verwerkt. Tijdens de voorbereidingen voor de Kadernota 2020-2023 constateerden we wederom dat de zorgkosten WMO en Jeugd verder oplopen, terwijl de rijksinkomsten dalen. Daarom heeft onze raad middels het vaststellen van de Kadernota 2020-2023 besloten om, vooruitlopend op het laatste deel van de overheveling van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering van het gemeentefonds, het sociaal domein niet meer afzonderlijk te benaderen. Het principe budgetneutraliteit wordt vanaf 2020 losgelaten.</p>
77	<p>“nieuwe/ aanvullende□ tekorten op Jeugd en WMO (circa € 3,3 miljoen structureel) maken deel uit van het totale saldo bestaand beleid.</p>
78	<p>Wij streven nog steeds naar budgetneutraliteit. Wij merken op basis van de realisatiecijfers dat dit momenteel niet haalbaar is. Daarom hebben we in de begroting een taakstelling opgenomen, om weer richting budgetneutraliteit te bewegen. Waarschijnlijk gaat dit niet zonder extra middelen van het rijk lukken.</p>
79	<p>We willen de vergelijkingen met de rijksinkomsten blijvend toetsen. Het rijksbudget is al jaren niet meer toereikend om een sluitende begroting en rekening te kunnen halen</p>
80	<p>Overschrijding op alle deelreinen.</p>
81	<p>Realistisch begroten op basis van werkelijk, te verwachten uitgaven.</p>
82	<p>Het rijksbudget is niet voldoende om de uitgaven te kunnen dekken</p>

83	In onze ramingen gaan we uit van de uitkering van het Rijk, maar moeten we bijramen om het gat op te vangen tussen raming en besteding.
84	Ook eigen middelen worden ingezet, met name op het subdomein Jeugd.
85	Antwoord: wij gaan uit van budgetneutraliteit. Echter, de afgelopen jaren heeft ons geleerd dat de regelingen in het sociaal domein "open-einde regelingen" zijn waarbij er tevens sprake is van derde-verwijzers. Dit betekent dat de uitgaven in het sociaal domein voor ons een groot risico is.
86	Realistisch begroten op basis van werkelijk, te verwachten uitgaven.
87	nvt
88	Het uitgangspunt voor budgetneutraliteit speelt op elke van de drie decentralisaties. In de praktijk blijkt budgetneutraliteit niet haalbaar: in 2015 lukte het nog binnen die budgetten te blijven, maar in de daaropvolgende jaren ontstaan tekorten. Eerst op jeugdhulp en nu ook op Wmo
89	Uitgangspunt is budgetneutraliteit, maar we merken in praktijk dat dat niet mogelijk is, omdat de middelen daarvoor tot nu toe ontoereikend zijn. In de begroting gaan we uit van realistische verwachtingen.
90	De transitie in het sociaal domein is ondertussen in het stadium beland dat er op basis van eigen ervaringen ramingen te maken zijn over het uitgaven verloop. Dit betekent verschuivingen binnen het sociaal domein op de onderdelen jeugd, Wmo, participatie en overig. Deerschikking kan binnen de kaders van het sociaal domein plaatsvinden. Binnen deze herschikking wordt er tevens verder ingezet voor verdere versterking van onze preventieve aanpak.
91	De opdracht van de raad is om binnen de beschikbaar gestelde middelen de werkzaamheden Sociaal Domein uit te voeren. Sinds 2016 is dit al niet meer mogelijk en hebben we eigen middelen toe moeten voegen
92	We zien het tekort oplopen waardoor de ramingen niet meer voldoende zijn om dit op te vangen.
93	Budgetneutraliteit is nog steeds het uitgangspunt. Al jaren blijkt dat de ontvangen Rijksmiddelen fors lager zijn dan de werkelijke uitgaven (m.n. bij jeugdzorg, maar ook in totaliteit). T/m 2019 werd het tekort gedekt met de reserve 3D's, deze reserve bestaat per 2020 niet meer. Voor de begroting 2020 zijn de budgetten vastgesteld o.b.v. de toen meest actuele gegevens, maar is tevens een taakstelling opgenomen om tot lagere uitgaven jeugdzorg te komen van structureel €1,2 miljoen. In de raming is budgetneutraliteit dus losgelaten, maar dit blijft wel een uitgangspunt. Uitgaande dat de taakstelling wordt gerealiseerd zijn de uitgaven voor jeugdzorg (en ook samen met WMO en Participatie) nog steeds hoger dan de Rijksmiddelen die ontvangen worden.
94	In 2018 en ook in 2019 is een deel van de uitgaven bekostigd uit algemene middelen. De extra middelen voor 2019-2021 maken het tekort voor een aanzienlijk deel ongedaan. Wij verwachten echter verdere kostenstijging voor jeugdwet en wmo (a.g.v. abonnementstarief).
95	Budgetneutraliteit is het uitgangspunt, maar het lukt niet meer altijd om dit volledig toe te passen in de ramingen en er worden dus ook eigen middelen ingezet. Dit geldt vooral voor de uitgaven voor Jeugd.
96	Het uitgangspunt is budgetneutraliteit. Door onvoldoende middelen van de Rijksoverheid in combinatie met het open-einde karakter van de regelingen, lukt het niet meer dit uitgangspunt toe te passen in de ramingen.
97	In het coalitie-akkoord is de afspraak gemaakt dat de nieuwe taken tegen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen moeten worden uitgevoerd. Met ingang van 2018 is er sprake van een taakstelling van €3,5 mln die in de daaropvolgende 4 jaren moet worden ingevuld. Omdat de inkomsten na 2018 niet meer zijn te bepalen is het tekort 2018 als uitgangspunt gekozen.
98	Het uitgangspunt is dat de rijksbudgetten in principe bepalend zijn voor de omvang van de begrote uitgaven in het sociaal domein. Aangezien de werkelijke uitgaven al jaren hoger liggen dan de ontvangen rijksmiddelen is er bij de begroting extra budget uit eigen middelen opgenomen.
99	Budgetneutraliteit op het niveau van de afzonderlijke deelbudgetten is niet meer mogelijk. De middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 of onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds of omgezet naar een integratie-uitkering, waarbij het kader budgetneutraliteit raming baten en lasten verlaten wordt. Tekorten zijn voornamelijk toe te rekenen aan Jeugdwet.
100	Sinds 2019 is de budgetneutraliteit in onze gemeente niet meer goed toe te passen. Dit komt enerzijds doordat de 3D's gedeeltelijk zijn overgegaan naar de Algemene Uitkering en anderzijds doordat we in 2018 tekorten hadden in het Sociaal Domein. Dit heeft als gevolg gehad dat we uit de algemene middelen de budgetten voor het Sociaal Domein hebben moeten verhogen.
101	Uitgangspunt is berekening op clusterniveau van de algemene uitkering gemeentefonds 2019. Vervolgens is voor 2020 de index (volume en prijs) bij het budget opgeplust waarbij de volumestijging Wmo voor jeugdhulp is aangewend. De ramingen van de lasten zijn op basis van werkelijkheid waardoor er in de begroting 2020 sprake is van een groot tekort.
102	Vanuit eigen middelen wordt een substantieel deel toegevoegd.
103	Tot 2019 werd het uitgangspunt budgetneutraliteit gehanteerd en werden eventuele overschotten gereserveerd. Vanaf 2019 zijn de budgetten integraal onderdeel van de begroting geworden en zullen tekorten of overschotten onderdeel uitmaken van het jaarrekeningresultaat.
104	Budgetneutraal lukt niet i.v.m. structureel tekort op Jeugd.
105	Tekorten jeugd, minimabeleid en Wmo
106	We hanteren budgetneutraliteit binnen de 3 wetten participatie, jeugd en wmo. Momenteel hebben we taakstellingen hiervoor opgenomen.
107	De aanvullende budgetclaims vanuit de beleidsvelden Jeugd en WMO zijn van zodanige omvang dat dit leidt tot aanzienlijke bezuinigingen op alle andere beleidsterreinen en verhoging van de eigen belastingdruk.

c. Nee, onze gemeente hanteert overwegend andere uitgangspunten (met als mogelijke consequentie dat ook eigen middelen worden ingezet)

#	Gevraagde toelichting
108	.
109	Vanwege de enorme tekorten de afgelopen jaren is bij de begrotingsopstelling de werkelijke realisatie en de kostenontwikkelingen in de zorg als uitgangspunt genomen. De open einde regeling heeft een realistische inschatting van de kosten bemoedlijkt. De tekorten zijn gedekt met algemene reserves.
110	-
111	.
112	Met ingang van 2018 is een nieuw uitgangspunt gehanteerd met betrekking tot de lasten en baten binnen het sociaal domein (Jeugdwet, WMO 2015, Participatiewet en WMO HH). Vanaf 2018 is de afspraak om de lasten en baten in dit kader in 3 stappen binnen de gemeentelijke begroting te brengen. Voor 2018 betekende dit dat de exploitatie voor 1/3 deel werd belast met een tekort/gevoed met een overschot. In 2019 is dit 2/3 deel en vanaf 2020 zijn de lasten en baten volledig in het begrotingsresultaat meegenomen. In 2018 werd nog 2/3 deel ten laste/ten gunste van de reserve sociaal domein gebracht en in 2019 nog 1/3 deel.
113	Een ander voor ons belangrijk uitgangspunt op inhoud is de kwaliteit van hulp. met ingang van de begroting 2018 hebben we de budgetneutraliteit losgelaten.
114	er zijn ook eigen middelen ingezet en er zijn maatregelen genomen binnen het sociaal domein.
115	Budgetneutraliteit is noodgedwongen losgelaten sinds de begroting 2019.
116	Gemeente Diemen hanteert op basis van realistisch begroten.
117	Eigen beleid heeft voorrang op budgetten vanuit het Rijk. Tot en met 2016 hadden we nog ruimte in dit budget. Vanaf 2017 hebben wij budgetneutraal ramen bij de Wmo losgelaten. De kosten zijn daarna wel fors gaan stijgen. Jeugdhulp voeren wij uit met 10 andere gemeenten in ZHZ. Tot en met 2017 was de begroting budgettair neutraal geraamd. Vanaf 2017 (15% afname over de periode 2015 tot en met 2017 + een stijging in de vraag naar jeugdhulp) moet er nu elke jaar fors geld bij.
118	Voor Participatie hanteren we het uitgangspunt Rijksbudget=werkbudget aangevuld met gemeentelijke exploitatiebijdrage. Voor WMO en Jeugd worden de ramingen gebaseerd obv de realistisch verwachte uitgaven.
119	Toelichting op vraag 1 = door verdergaande stijging van de uitgaven aan zorg, die slechts deels beïnvloedbaar zijn, is het principe van budgetneutraliteit niet meer houdbaar in de begrotingsperiode 2020-2023, binnen de afzonderlijke deelbudgetten en daarmee ook binnen het totaalbudgetniveau
120	Voor de begroting 2020-2023 is gebruik gemaakt van de werkelijke kostenontwikkeling van de afgelopen jaren.
121	Door de raad is besloten dat ingaande 2016 het Sociaal domein integraal onderdeel uitmaakt van de begroting en eventuele tekorten binnen de begroting worden opgevangen. De ramingen nieuwe taken decentralisaties Sociaal Domein voor 2020-2023 zijn gebaseerd op: • Jeugd: Gebaseerd op de werkelijk uitgaven 2018; • Wmo: We volgen de ramingen op dit onderdeel van de ISD die gebaseerd zijn op de werkelijke uitgaven 2018 en de prognose voor de komende jaren; • Participatie: Gebaseerd op de afspraken die hierover zijn gemaakt met de WSD waarin we de (voormalige)deelnemers Participatie doorbetalen ter uitvoering van deze taak. Daarnaast hebben we een DVO afgesloten met het participatiebedrijf KempenPlus. De middelen hiervoor zijn structureel opgenomen.
122	Wij hebben begroot op basis van de uitgaven in het verleden
123	Nee, budgetten zijn bepaald op basis realisatie voorgaande jaren en prognoses.
124	Raming vanuit ervaringsgegevens, rekening houdende met taakstellingen en ontwikkelingen (o.a. budgetplafonds, nieuwe productencatalogus). Eventuele tekorten worden opgevangen binnen de begroting. Als er nadelige begrotingsresultaten zijn worden die aangevuld vanuit de algemene reserve.
125	Bij het opstellen van de begroting 2020 is uitgegaan van de te verwachte lasten. Historische realisatie gegevens en toekomstige verwachting zijn hierbij gebruikt. De begroting is hierop aangesloten. Budgetneutraliteit is niet langer te verantwoorden en zorgt voor grote financiële afwijkingen in het begrotingsjaar met te grote financiële risico's tot gevolg.
126	Het uitgangspunt realistisch begroten wordt toegepast met als consequentie dat eigen middelen worden ingezet.
127	Bij het toevoegen van de 3D budgetten aan de algemene uitkering, hebben wij ervoor gekozen om niet meer te monitoren of we nog budgettair neutraal uitkomen. Het uitgangspunt van stelposten voor het sociaal domein die we tot en met 2018 nog hanteerden, hebben we m.i.v. 2019 losgelaten.
128	Het uitgangspunt is reëel ramen van de zorglasten, waarbij op langere termijn de ambitie is (beter) uit te komen met de Rijksmiddelen. Het beschikbaar gestelde rijksbudget is onvoldoende om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen.
129	De kosten worden zo reëel mogelijk geraamd. De link met de opbrengsten wordt hierbij losgelaten.

130	Met ingang van 2019 heeft de raad besloten om, net als het rijk, de budgetten voor sociaal domein niet meer te oormerken. Voor het onderdeel participatie is het budget leidend, met dien verstande dat ook hier eigen middelen worden ingezet voor begeleiding en uitvoering.
131	Op basis van verwachte uitgaven.
132	Bij de raming van de lasten houden we geen rekening met de middelen die we ontvangen via gemeentefonds
133	Gezien de omvang van de tekorten is budgetneutraliteit geen optie. Hierdoor hebben ook (forse) bezuinigingen moeten plaatsvinden op taakvelden buiten het sociaal domein.
134	Voor sociaal domein wordt zo veel mogelijk begroot op verwachte kosten, eigen middelen worden ingezet.
135	Er wordt deels begroot op basis van realisatie over voorgaande jaren maar omdat deels nog gebaseerd was op p x q en er nu sprake is van resultaatfinanciering wordt ook rekening gehouden met de recente tussentijdse rapportages en de meest recente ontwikkelingen zoals groei. Op basis van huidige informatie is in de begroting te weinig geld opgenomen voor de kosten van jeugdhulp. De reserve Sociaal domein is afdoende om dit tekort op te vangen.
136	De gemeente budgetteert op basis van beoogde uitgaven en niet op de inkomsten vanuit het rijk.
137	De gemeente budgetteert op basis van beoogde uitgaven en niet op de inkomsten vanuit het rijk.
138	Raming gebaseerd op ervaringscijfers en prognoses
139	We gaan in de begroting uit van reële uitgaven. Dit doen we aan de hand van werkelijke uitgaven tot dan toe bekend aangevuld met uitgaven voorgaande jaren (tendensen). Voor BUIG is deelbudget (circulaires) wel onderdeel van de begroting. Voor Jeugd, re-integratie en Wmo niet. Deze lopen via de algemene uitkering.
140	De totale begroting is budgetneutraal. De raad kan zelf accenten leggen en budget voor bepaalde onderdelen inzetten. Waardoor er ook extra budget voor de decentraliseerde taken beschikbaar kan worden gesteld.
141	Er wordt reëel geraamd.
142	Raming is gebaseerd op de werkelijk te verwachten kosten met als vertrekpunt de realisatie van 2018.
143	Het uitgangspunt van de gemeente Haaksbergen is om reële budgetten op basis van te verwachten uitgaven te hanteren.
144	Uitgangspunt is beleid met daaraan gekoppelde lasten. Keuze a, b of c toelichten.
145	In onze begroting 2020-2023 is het sociaal domein volledig ontschot verwerkt. Zowel de rijksmiddelen (inclusief de extra rijksmiddelen jeugd conform richtlijn vanaf 2022 structureel) als een zo goed mogelijke inschatting van de lasten sociaal domein muteren wij met onze algemene middelen.
146	We hebben gekeken naar feitelijke zorgkosten omdat al snel bleek dat budgetair neutraal handelen met de oude integratieuitkering niet mogelijk bleek
147	Bij het toevoegen van de 3D budgetten aan de algemene uitkering, hebben wij ervoor gekozen om niet meer te monitoren of we nog budgetair neutraal uitkomen. Daarnaast is het al een aantal jaren niet meer gelukt om budgetair neutraal uit te komen voor de 3D's. We hebben structureel veel eigen middelen toegevoegd aan de budgetten. Het uitgangspunt van stelposten voor het sociaal domein die we tot en met 2018 nog hanteerden, hebben we m.i.v. 2019 losgelaten.
148	C: De provincie Zeeland eist dat gemeenten in Zld de werkelijke kosten begroten m.b.t. het Sociaal Domein. Dit heeft als consequentie dat Reimerswaal m.b.t. Wmo en vooral de Jeugdwet hogere bedragen begroten moet dan welke zij (gemiddeld) ontvangt voor deze taken. Als wij Budget neutraal mogen begroten is er een discrepantie van 2,5 miljoen (begroot tekort 2019)
149	Inkomsten vormen geen uitgangspunt meer. Begroting is ingericht volgens het budget wat nodig is ten behoeve van het beleidsprogramma.
150	Toelichting antwoord c: De budgetneutraliteit was een belangrijk uitgangspunt bij de start van de decentralisaties. Dit uitgangspunt is niet meer vol te houden gezien de groei van kosten van ondersteuning en zorg. Algemene middelen zijn toegevoegd om de kosten te dekken. We werken binnen het Sociaal domein ontschot. Budgetneutraliteit speelt een rol op totaalbudgetniveau van het Sociaal domein, maar zoals gezegd ontkomen we er niet aan om ook algemene middelen structureel in te zetten ter dekking van de lasten in het Sociaal Domein. Doordat grote delen van de integratie uitkering zijn opgenomen in de algemene uitkering is het niet meer goed mogelijk om de omvang van de rijksmiddelen te bepalen.
151	Nee omdat onze gemeente al met ingang van de meicirculaire 2016 (begroting 2017) dit uitgangspunt heeft verlaten. Mutaties in de IU Sociaal domein worden pas verwerkt in de budgetten op basis van een plan waarin de noodzaak hiertoe is aangetoond. Een uitzondering hierop is gemaakt voor het onderdeel regionale Jeugdzorg voor de jaren t/m 2018.
152	De lasten worden reël geraamd (uitvoering vastgesteld beleid) en niet op basis van de uitkering SD.
153	Budgetneutraliteit is niet meer reëel. We hanteren de algemene begrotingsuitgangspunten voor het Sociaal Domein. We begroten reëel (dus de te verwachten prijsindicatie en ontwikkeling van clientenaantallen). Dit combineren we wel met een noodzakelijk ombuigingsambitie.
154	De begroting is meerjarig opgesteld o.b.v. realistische ramingen van de uitvoerende instanties.
155	De gemeente begroot reëel, de algemene uitkering wordt als algemeen dekkingsmiddel ingezet
156	Het uitgangspunt is begroten op basis van reële uitgaven. Dit houdt indien nodig er gemeentelijke eigen middelen worden toegevoegd op totaalniveau Sociaal Domein

157	uitgangspunten zijn de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen en voor de lokale uitgaven ervaringscijfers. De begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn ook op basis van ervaringscijfers.
158	Het algemene uitgangspunt is realistisch ramen.
159	De decentralisaties worden uitgevoerd via gemeenschappelijke regelingen. Alleen de GR, die de bovenlokale jeugdhulp begroot op basis van de (vm.) integratie-uitkering sociaal domein. Participatie, jeugdhulp lokaal en Wmo (grotendeels open einde-regelingen) worden door de GR-en begroot op basis van een raming van de verwachte uitgaven en inkomsten. Dit houdt niet noodzakelijkerwijs gelijke tred met de Rijksmiddelen, die Schiedam ontvangt. De oplopende tekorten bij voornamelijk de jeugdhulp en WMO leggen meer en meer beslag op de algemene middelen.
160	De gemeente Oss stelt budget beschikbaar om de noodzakelijke zorgkosten te kunnen afdekken. Rijksinkomsten spelen hierbij geen factor.
161	Geraamde uitgaven zijn leidend.
162	Geraamde uitgaven zijn leidend.
163	In de begroting is uitgegaan van realistische verwachtingen in het uitgavenpatroon. Doordat de verwachte rijksontvangsten voor de decentralisaties achter lopen op het verwachte uitgavenpatroon, zijn de budgetten aangevuld vanuit eigen middelen. Binnen de gemeente monitoren we wel het uitgavenpatroon ten opzichte van de rijksontvangsten, om inzicht te houden in de tekorten.
164	In 2020 is de begroting gebaseerd op de meest recente cijfers die bij het opstellen van de begroting beschikbaar waren (realisatie 2018 en prognose 2019) en is voor een deel de begroting 2019 doorgetrokken naar 2020.
165	nvt
166	Aangezien er geen deeltuitkering meer is voor het sociaal domein heeft de gemeente Wijdemeren het uitgangspunt van budgetneutraliteit los gelaten.
167	We hanteren het principe van budgetneutraliteit alleen nog maar voor de IU-Wsw-oud. Verder laten we de link tussen inkomsten uit het gemeentefonds en uitgaven los.
168	Zorg is leidend
169	De geraamde uitgaven voor de uitvoering van de 3D taken, zijn hoger dan de middelen die daarvoor worden ontvangen binnen het gemeentefonds.
170	M.i.v. het jaar 2019 wordt binnen het Gemeentefonds geen onderscheid meer gemaakt tussen de afzonderlijke deelbudgetten voor het sociaal domein. Dat is de reden dat de gemeente Roosendaal vanaf 2019 uitgaat van realistische ramingen voor het sociaal domein, gebaseerd op ramingen en ervaringen van de afgelopen jaren. Voorheen gingen wij wel uit van het principe 'uitvoering binnen rijksbudget'. In de begroting 2020 en de meerjarenraming 2021-2023 worden de lasten realistisch geraamd, ongeacht de rijksmiddelen die we als gemeente hiervoor ontvangen.
171	Budgetneutraal ramen is al voor 2019 losgelaten. Raming vindt plaats op basis van de daadwerkelijk te verwachten lasten.
172	Onze gemeente heeft als uitgangspunt reëel ramen.
173	Vanaf de begroting 2019 heeft onze gemeente budgetneutraliteit als belangrijkste uitgangspunt losgelaten. De lasten in het Sociaal Domein zijn geraamd op basis van de werkelijk te verwachten kosten. Gevolg is dat eigen middelen moeten worden ingezet.
174	Vanaf de begroting 2019 heeft onze gemeente budgetneutraliteit als belangrijkste uitgangspunt losgelaten. De lasten in het Sociaal Domein zijn geraamd op basis van de werkelijk te verwachten kosten. Gevolg is dat eigen middelen moeten worden ingezet.
175	De raming van de lasten is overwegend gebaseerd op ervaring cijfers.
176	Budgetneutraliteit is vanzelfsprekend een wens, maar is al jaren niet meer reëel gebleken
177	We hanteren een totaalbudget voor het gehele sociaal domein van ca. 70 miljoen. Het begrotingsresultaat komt ten laste of ten gunste van de reserve sociaal domein.
178	Daar waar budgetneutraliteit in de eerste jaren na de decentralisaties wel werd nagestreefd, heeft de realisatie in de afgelopen jaren duidelijk gemaakt dat dit uitgangspunt niet meer houdbaar is. Het aantal inwoners dat zorg en/of ondersteuning vraagt neemt toe. Tevens zien we een verzwaring van die zorgvragen. Dit betekent dat de uitgaven in het sociaal domein fors toenemen. Deze beweging zien we niet terug in de rijksbijdragen die de gemeente ontvangt voor de taken voortkomende uit de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. Met ingang van de begroting 2019 zet de gemeente daarom structureel eigen middelen in.
179	Omdat a) de reserve sociaal domein structureel onvoldoende ruimte biedt en b) de benodigde budgetten de middelen van het rijk overschrijden, is de systematiek van budgetneutraliteit losgelaten met ingang van begroting 2020
180	Er is begroot op basis van de te verwachte reële uitgaven.
181	Er is begroot op basis van de te verwachte reële uitgaven.
182	Er is begroot op basis van de te verwachte reële uitgaven.
183	Er wordt meer begroot. (realistischer)
184	Binnen de gemeente Hilversum wordt begroot wat nodig is (prognose). Daarnaast zijn decentralisatie uitkeringen niet 1 op 1 meer te volgen binnen de algemene uitkering.
185	Sociaal domein loopt mee in integrale afweging

186	De gemeente hanteert geen budgetneutraliteit bij de raming van de totale lasten van het sociale domein. Leidend is de verwachte zorgbehoefte van de inwoners, gebaseerd op de realisatie 2018 /2019 en de regionale afspraken met betrekking tot inkoop.
187	Nee, uitgangspunt is een realistische begroting gekoppeld aan het vastgestelde beleid. Het is onderdeel van de totale integrale afwegingen behorende bij de begrotingsbehandeling (programmatische aanpak). Schaarste (en tekorten) aan middelen is natuurlijk wel een nadrukkelijk onderdeel van de (ingrijpende) keuzes die gemaakt moeten worden op het totaal van de gemeentelijke begroting.
188	lasten worden gebaseerd op het verwachte zorggebruik. Op basis van inzichten in het aantal afgegeven en verzilverde declaraties wordt op basis van een 3, 6 en 12 maands-gemiddelde een prognose gemaakt. Hierbij wordt geen relatie meer gelegd naar de Rijksbijdrage, tenzij sprake is van een taakmutatie zoals invoering van de Wet verplichte GGZ. In dat geval wordt het budget daarop aangepast.
189	Gemeente Medemblik begroot voor 2020-2023 op basis van de realisaties van de afgelopen 3 jaren en de verwachte groei van het aantal cliënten
190	Lasten worden zo reëel mogelijk geraamd, onafhankelijk van de inkomstenraming. Eigen middelen worden ingezet.
191	Door de forse overschrijdingen op de afzonderlijke deelbudgetten zijn de budgetten m.i.v. 2019 verhoogd met eigen middelen, met een forse taakstelling 2019-2021 in het streven naar budgetneutraliteit in 2022.
192	De gemeente Maasgouw raamt de lasten voor de decentralisaties in de (meerjaren)begroting 2020-2023 op basis van de verwachte uitgaven. Indien deze hoger zijn dan de middelen die hiervoor vanuit het rijk beschikbaar worden gesteld, gaat dit ten laste van de reserves van de gemeente, dan wel worden deze effecten opvangen binnen de exploitatie van de gemeente.
193	vanaf de begroting 2019 wordt gekeken naar de lasten (op basis van reëel begroten) en niet meer naar de baten, vanwege het feit dat de inkomsten sociaal domein grotendeels via de AU gaan. De (egalisatie)reserve sociaal domein is opgeheven per 1-1-2020. In 2019 was deze reserve alleen nog bedoeld om projecten ten behoeve van de transformatie te dekken. Dit geldt natuurlijk niet voor de specifieke BUIG uitkering.
194	Uitgangspunt is het gemeentelijk niveau zonder te kijken naar deelniveau
195	Er worden eigen middelen ingezet.
196	Wij gaan uit van een realistische raming o.b.v. verwachte aantallen cliënten, verwachte zorgintensiteit, verwachte ontwikkelingen en geïndexeerde tarieven.
197	uitgangspunt bij de meerjarenbegroting is zo realistisch mogelijk begroten.
198	Budgettair neutraal is gezien de tekorten die ontstaan niet meer reeel. Verder proberen we de eerste ervaringscijfers nu ook te verwerken in de ramingen. Bovendien is door de toevoeging van de gelden voor het Sociaal Domein in de Algemene Uitkering het vergelijk ook erg lastig geworden.
199	Tot 2018 was budgettaire neutraliteit het uitgangspunt. Vanaf medio 2018 is dit uitgangspunt echter losgelaten. De middelen die wij van het rijk ontvangen zijn volstrekt onvoldoende om de steeds meer stijgende lasten te dekken. Een consequentie daarvan is zelfs dat wij hoogstwaarschijnlijk vanaf 2020 onder preventief toezicht vallen. Overigens vinden wij de reden dat wij hoogstwaarschijnlijk vanaf 2020 onder preventief toezicht vallen zeer discutabel. De raad stelde mede dankzij onder andere een forse verhoging van de OZB-tarieven een sluitende meerjarenbegroting vast. Onze toezichthouder, de Provincie Zeeland, is echter van mening dat op basis van geëxtrapoleerde, werkelijke cijfers jeugdhulp 2019 wij verplicht zijn de financiële consequenties daarvan meerjarig te verwerken in onze begroting via een wijziging. Deze zijn dermate fors dat wij hiervoor geen dekking beschikbaar hebben. Echter betreft het hier cijfers waarvan de organisatie die voor de uitvoering van de jeugdhulp beschikbaar is, de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland, stelt dat de cijfers zijn gebaseerd op een lineaire extrapolatie waarbij de noot geldt dat een dergelijke extrapolatie slechts een indicatie geeft en geen absolute zekerheid biedt. Daarbij liggen aan de cijfers geen formele meerjarige begrotingswijziging ten grondslag.
200	wij kijken naar de raming van de uitgaven.
201	Bij de start van de decentralisaties vormde budgetneutraliteit op de deelbudgetten het uitgangspunt. Gaande weg is uitgangspunt verlaten omdat het niet haalbaar bleek (geldt vooral voor Jeugdhulp) maar ook omdat de middelen via de Algemene Uitkering worden verstrekt. Er wordt nu begroot op basis van de te verwachte kosten gebaseerd op realisatie van vorige jaren en het beleidskader
202	Wij baseren onze cijfers op basis van de ontwikkeling in de realisaties vanaf 2015.
203	Bij onze gemeente is het uitgangspunt om zo realistisch mogelijk de lasten in onze begroting te ramen.
204	Binnen de gemeente Arnhem zijn baten en lasten gescheiden. Het is wel mogelijk dat middelen die aan de algemene uitkering zijn toegevoegd aan t.b.v. taakmutaties zijn toegevoegd aan het beleidsveld. Dit is evenwel altijd een raadsbesluit
205	Er is begroot op basis van de te verwachte reële uitgaven.
206	Vanaf 2019 is de begroting gebaseerd op de meest recente kostenraming. Uit de algemene middelen is een reserve sociaal domein gevormd ter dekking van de verwachte tekorten. In de begroting 2020 zijn beheersmaatregelen tot een bedrag van €1 miljoen opgenomen om de kosten terug te dringen.
207	Ramingen worden nu gebaseerd op reële ramingen.

208	Er wordt realistisch geraamd in onze begroting. Het ramen in=uit is eerder al losgelaten. Het realistisch ramen betekent dat er in 2019, maar ook in 2020 veel extra (eigen) middelen naar het sociaal domein gaan. De begroting 2020 (jaarschijf 2020) kent een tekort van €5 mln. Dit tekort wordt d.m.v. bezuinigingen (waaronder in het sociaal domein) in 2020 verkleind met €3 mln. De begroting 2020 kent daarna nog een tekort van €2 mln. wat wordt onttrokken aan de algemene reserve. Voor de verdere jaren is de begroting, ons inziens, structureel sluitend.
209	Raming van de lasten voor de decentralisaties vindt plaats o.b.v. ervaringscijfers, afgesloten contracten en toekomstige ontwikkelingen. Zo reëel mogelijk ramen, is het uitgangspunt. Hierbij wordt dus niet afgestemd op de baten binnen de algemene uitkering voor het sociaal domein.
210	De raad eist dat de zorg die nodig is ook daadwerkelijk wordt geleverd ongeacht of de middelen van het rijk wel toereikend zijn.
211	Op basis van de uitkomsten van de Jaarstukken 2018 is in dat jaar een structureel tekort op de uitgaven Jeugd en Wmo geconstateerd van €3,2 miljoen. Op basis hiervan was het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit niet langer te hanteren. Daarom is in de (meerjaren)begroting 2020 – 2023 overgestapt naar realistische structurele lasten ramingen voor Jeugd en Wmo. Ook voor het begrotingsjaar 2019 heeft de noodzakelijke verhoging van de ramingen plaatsgevonden.
212	Lasten worden geraamd op basis van realistische inschattingen en hierbij wordt geen rekening gehouden met de integratie-uitkering.
213	Nee. Binnen de gemeente Capelle aan den IJssel is het uitgangspunt om uitgaven gestuurd te begroten. Er wordt gezien welke uitgaven (onderbouwd) nodig zijn om taken uit te voeren, ongeacht de inkomsten uit de Integratie Uitkering Sociaal Domein.
214	De lastenraming is gebaseerd op historische gegevens, afgesloten contracten en gegevens m.b.t. de ontwikkeling van de doelgroep en de ondersteuningswens.
215	Het uitgangspunt voor het voeren van beleid is primair de kwaliteit van te leveren zorg. De mogelijke consequentie daarvan is dat mogelijk ook eigen middelen worden ingezet.
216	De primaire begroting is niet sluitend. In de programmabegroting is op blz. 7 onder 1.4 1e begrotingswijziging 2020 (ombuigingen) opgenomen dat er een flink tekort wordt verwacht, vooral ingegeven vanuit het sociaal domein en het wegvallen van de inkomsten precariobelasting vanaf 2022. In de eerste begrotingswijziging is een aantal ombuigingen verwerkt, waarmee de begroting alsnog sluitend is.
217	Aangezien de kosten Sociaal domein hoger zijn dan de integratie-uitkering, is voorsnog een onttrekking vanuit de reserve sociaal domein nodig. Het college heeft zichzelf wél de opdracht gegeven om het beleid dusdanig te bekijken dat deze onttrekking niet meer nodig is.
218	Wij zetten ook eigen middelen in.
219	Uitgangspunt is realistisch ramen
220	De gemeente raamt zo reëel mogelijk in haar begroting. Dit op basis van ervaringscijfers, actuele contracten en aanlevering van informatie door de GRSK (samenwerkingsverband waar o.a. uitvoering sociaal domein plaatsvindt) e.d.
221	Nee, onze gemeente hanteert overwegend andere uitgangspunten (met als mogelijke consequentie dat ook eigen middelen worden ingezet) Het verband tussen de gemeentelijke budgetten en de rijksbijdragen wordt niet meer gevolgd. Indien mogelijk wordt bij een budgetaanpassing wel verwezen naar een gewijzigde rijksbijdrage (bv jeugd) maar dat is lang niet altijd mogelijk. (bv in geval van het Wmo-abonnementstarief)
222	Vanaf de begroting 2018 wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen middelen beschikbaar voor het Sociaal Domein en Algemene middelen en is overgegaan op het realistische begroten van de uitgaven voor het Sociaal Domein.
223	Per decentralisatie wordt een zo goed mogelijke begroting opgesteld los van de middelen die het rijk beschikbaar stelt. Bij mutaties op de rijksmiddelen wordt bekeken of dit doorvertaald dient te worden in de budgetten.
224	Opmeer heeft sinds jaarschijf 2018 het principe van wat-er-in-komt-gaat-eruit losgelaten om twee redenen. De integratie-uitkering SD wordt vanaf 2019 toch opgeheven in de toenmalige vorm. En we wilde realistisch gaan begroten in het SD. Nu begroten we op basis van historische uitgaven gecombineerd met extrapolaties van het lopende jaar (voorspellingen maken).
225	Wij volgen de begroting van de Dienst en vullen aan met eigen middelen.
226	De rijksmiddelen zijn te weinig voor de te leveren jeugdhulp
227	sinds 2019 hanteren wij het principe van reëel ramen. De realisaties van voorgaande jaren zijn daarbij de basis voor de budgettering van lopende en/of komende jaren.
228	Op basis van de verwachte lasten (op basis van de werkelijke lasten van het voorgaande boekjaar) werd tot op 2019 de begroting opgesteld. Voor de begroting 2020 is een transformatie opgave ingezet met als doel de zorglasten in het sociaal domein te verlagen. Hiervoor heeft de raad van Zeewolde een transformatiebudget vrijgegeven om deze transformatie vorm te geven. Daarnaast heeft de raad een bestemmingsreserve beschikbaar gesteld voor het opvangen van verwachte tekorten in het sociaal domein zodat de gemeente Zeewolde de zorg voor inwoners kan blijven waarborgen.
229	Binnen de gemeente wordt reëel begroot. Met een scheef oog wordt gekeken naar deelbudgetten. Hieruit komt naar voren dat het deelbudget voor Jeugd bij lange na niet toereikend is en een beroep gedaan moet worden op de algemene middelen.
230	In de begroting worden de lasten begroot op basis van verwachte lasten (afzet en tarief). De ontvangen middelen integratie-uitkering sociaal domein zijn lager dan de begrote lasten. Een consequentie is inderdaad dat het tekort wordt gedekt vanuit eigen middelen.

231	Onze gemeente neemt taakstellende budgetten in de begroting op op basis van de beleidsuitgangspunten en ervaringscijfers. Onze gemeente heeft een risicoreserve sociaal domein gevormd om eventuele tegenvallers te kunnen dekken. De raad heeft eerst in 2017, later bij de Kadernota 2020, besloten om voor de jaren tot en met 2022 de reserve te maximeren op €2 miljoen. In 2018 en 2019 is / wordt de reserve geheel aangewend ter dekking van tekorten gedurende het jaar. In 2019 is het daarenboven nodig om uit algemene middelen een (extra) tekort van €0,8 miljoen op de jeugdzorg te dekken. Begin 2020 is / wordt de reserve sociaal domein weer aangevuld tot €2 miljoen.
232	De middelen die nodig zijn voor 3 D worden begroot, op basis van ervaringscijfers, aanbesteding en ontwikkelingen.
233	De gemeente bergen gaat uit van zorgverlening naar behoefte en begroot op basis van reële uitgaven. Gemeente Bergen heeft een transformatieplan sociaal domein opgesteld, dat als leidraad in het coalitieprogramma 2018-2022 is opgenomen. De wensen uit kadernota 2020 zijn opgenomen in de begroting 2020
234	Lasten worden reëel geraamd. Er wordt niet gekeken naar de baten. Eventuele tekorten/overschotten worden verrekend met een reserve sociaal domein
235	De kosten voor met name jeugdzorg zijn in 2018 en 2019 exponentieel gestegen. van 17 miljoen in 2017 naar 23 miljoen in 2019. Deze stijging maakt dat budgetneutraliteit simpelweg niet mogelijk is en er veel eigen middelen ingezet moeten worden. Het budget wordt bepaald op basis van cliënten en gemiddelde prijs.
236	De integratie-uitkeringen worden in Voerendaal gezien als onderdeel van de AU. De budgetten worden zo realistisch mogelijk geraamd, ook als hiervoor eigen middelen noodzakelijk zijn.
237	We ramen op basis van realisatie van het voorgaande jaar.
238	Wij kennen budgetten toe op basis van te verwachten kosten op basis van ons vastgestelde beleid.
239	De lasten geraamd door de vakafdeling wordt in principe overgenomen.
240	zorgbehoefte is leidend, sturen op budgettair neutraal mogelijk
241	Uitgavenbudgetten zijn vanaf de begroting 2018 zo realistisch mogelijk ingeschat. Hierdoor zijn de tekorten zichtbaar in de begroting
242	Vanaf de begroting 2019 wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen middelen beschikbaar voor het Sociaal Domein en Algemene middelen en is overgegaan op het realistische begroten van de uitgaven voor het Sociaal Domein.
243	Vanaf de begroting 2019 wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen middelen beschikbaar voor het Sociaal Domein en Algemene middelen en is overgegaan op het realistische begroten van de uitgaven voor het Sociaal Domein.
244	Op basis van de verwachte kosten.
245	Ingaande 2019 sturen we in verband met de uitvoering van de WMO en Jeugdzorg op de uitgaven en is de koppeling met de rijksmiddelen losgelaten. Bij de inzet participatiemiddelen wordt nog wel een directe relatie gelegd met de te ontvangen rijksmiddelen. De participatiemiddelen worden 1 op 1 overgedragen aan de MGR Rijk van Nijmegen (module werkbedrijf)overgedragen Voor de uitvoering van de WSW (oud) betalen we een kostprijsbijdrage aan de MGR Rijk van Nijmegen (module werkbedrijf) en is de koppeling met de rijksmiddelen dus ook losgelaten.
246	Vanaf de begroting 2019 wordt er op advies van de provincie Limburg geen gebruik meer gemaakt van stelposten om de uitgaven 3D's budgettair neutraal te verwerken. De oude stelposten zijn in de begroting 2019 vrij komen te vallen, dit is ten laste gegaan van de algemene middelen. Realistisch budgetteren is de grond waarop de budgetten worden geraamd. Dit heeft zowel in de begroting 2019 als de begroting 2020 geleid tot een groot aantal bezuinigingen (ook op andere terreinen).
247	omdat de integratieuitkering is toegevoegd aan de algemene uitkering, hanteren wij niet meer budgetneutraliteit
248	Vanaf begroting 2017 hanteert de gemeente realistisch ramen.
249	Met de bestaande budgetten vanuit het rijk komt de gemeente niet uit. Vandaar dat er ook eigen middelen worden ingezet om de nieuwe taken binnen het sociaal domein te kunnen bekostigen.
250	Wij gaan uit van een realistische raming van de lasten
251	M.i.v. 2018 worden de structurele begrotingskaders gebaseerd op ervaringsgegevens en actuele prognoses, waarmee we het programma sociaal domein integraal inbedden in de totale begroting, net als alle andere programma's. Bepaald voor de budgetten per taakveld zijn voortaan reëel geraamde kosten van het vastgestelde Amstelveense beleid. Er is geen direct verband meer tussen de ontvangen vergoedingen per onderdeel en de beschikbare budgetten.
252	De lasten in de begroting 2020 zijn reëel geraamd.
253	Uitgangspunt is: reëel ramen, waarbij de gemeenteraad heeft besloten om vanaf 2019 het "gesloten systeem sociaal domein" los te laten.
254	Budgetneutraliteit was het oorspronkelijk uitgangspunt bij de overgang van het sociaal domein. Vanaf de begroting 2018 is de budgettaire neutrale verwerking van de ontwikkelingen binnen het sociaal domein (deels) losgelaten. De bezuinigingsopgave komt ook deels ten laste van de budgetten buiten de decentralisaties.

	<p>Vanaf 2020 zal de wijze waarop de lasten zijn geraamd in de begroting anders zijn dan voorgaande jaren. Het principe van budgettair neutraal ramen wordt losgelaten en er wordt nu overgegaan op 'reëel', 'uitgavengericht' ramen. De lastenramingen zijn vanaf 2020 gebaseerd op historische gegevens, prognoses en bekende ontwikkelingen binnen het domein. Het doel van deze wijziging in de systematiek is om de lasten van het Sociaal Domein structureel in de begroting te borgen. Tevens zijn de baten voor het Sociaal Domein niet meer zichtbaar binnen het gemeentefonds en dringt de Provincie als financieel toezichthouder er ook op aan om de lasten van het Sociaal Domein structureel te borgen in de exploitatie.</p> <p>De gevormde reserve Sociaal domein zal in 2020, 2021 en 2022 nog incidenteel de ontstane tekorten of pilots binnen het Sociaal domein opvangen. De reserve zal in zijn geheel beschikbaar blijven voor het Sociaal Domein, ook na 2022. Gedurende 2020 en verder zullen de lasten gemonitord worden om te bezien of bijstelling nodig is. Eventuele bijstellingen zullen ten laste van de exploitatie komen.</p>
255	<p>Sinds de integratie van de integratie-uitkeringen in de algemene uitkering is niet meer te achterhalen welk gedeelte van de uitkering betrekking heeft op Jeugdzorg en Wmo. Hoewel lange tijd het uitgangspunt van budgetneutraliteit gehanteerd werd, is dat nu niet langer mogelijk. In 2019 had Pauw eenmalig de uitkering nog gesplitst maar dit is voor 2020 niet het geval.</p> <p>Nu wordt jaarlijks kritisch bekeken wat de te verwachten zorgkosten voor Jeugdzorg en Wmo zijn en deze worden als zodanig opgenomen in de begroting. De afgelopen jaren was hierbij sprake van een (forse) stijging van de zorgkosten. De algemene uitkering (incl. integratie-uitkeringen) wordt regulier in de begroting als dekking van de totale kosten in de begroting opgenomen. Eventuele extra inkomsten zoals bijvoorbeeld de extra rijksmiddelen voor Jeugdzorg worden ook algemeen in de begroting opgenomen.</p> <p>Verder is voor 2020 nog een dekking via de reserve sociaal domein opgenomen. Deze reserve wordt gevoed door een andere bestemmingsreserve omdat de originele reserve sociaal domein inmiddels leeg is.</p>
256	
257	Reëel ramen van de lasten.
258	Op basis van ervaringscijfers en huidige klantenbestand begroot
259	We begroten op basis van werkelijk verwachte uitgaven (en inkomsten).
260	Nu de integratie-uitkering sociaal domein voor het grootste deel opgenomen is in de algemene uitkering is budgetneutraliteit niet meer te volgen. Dit is ook niet meer wenselijk. De uitgaven binnen het sociaal domein zijn reëel geraamd. Voor het opvangen van tekorten (bij realisatie) is een bestemmingsreserve beschikbaar.
261	in de uitkering gemeentefonds zijn de bedragen voor de 3D's niet meer scherp te onderscheiden sinds dit jaar. Mede daarom zijn we daarmee gestopt. Verder hebben we nu veel meer gekeken naar wat nodig is dan wat beschikbaar is. De reserve Sd is daarom ook toegevoegd aan de algemene reserve. Overigens is de dekking van de bedragen die we globaal kunnen toerekenen niet toereikend voor de jeugdzorg en wmo. Voor participatie zijn de middelen samen met die van de BUIG wel toereikend.
262	Belangrijk is welke middelen nodig zijn voor goede zorg.
263	Realistisch ramen is het uitgangspunt. Dit staat inde gemeente los van de middelen die er via de IUSD (of sinds 2019 ook de AU) overkomen. Daarnaast is het technisch ook niet meer bij te houden, omdat veel preventieve en specialistische hulp in de loop van de jaren met elkaar zijn vermengd.
264	Eigen uitgangspunten voor indexatie en voor regionale inkoop samenwerking op basis van realistische ramingen.
265	eigen uitgangspunten voor indexatie en voor regionale inkoop samenwerking op basis van realistische ramingen.
266	We hebben als uitgangspunt reëel begroten
267	De ontvangsten van de IUSD zijn sinds 2019 niet meer identificeerbaar, Zodoende kunnen we deze niet meer bepalen en in verband brengen met de kosten.
268	Wij begroten en volgen het budget op basis van (historische) feitelijke data, reëel begroten. We houden op de achtergrond wel de toegewezen budgetten in het oog zodat wij kunnen volgen of we wel of niet geconfronteerd worden met mogelijke tekorten. Begroten op de toegekende budgetten leidt onherroepelijk tot frictie.
269	wij begroten reëel, ongeacht wat er via het rijk binnen komt
270	Uitgangspunt voor de begroting 2020 Sociaal Domein zijn de gerealiseerde uitgaven 2017/2018, de verwachte uitgaven 2019 en de verwachte ontwikkelingen Sociaal Domein in 2020.
271	Budgettair neutraal ramen was gezien de historie en prognose niet realistisch.
272	De ramingen van de 3D's 2020 Laarbeek zijn gebaseerd op op basis van realistisch ramen.
273	Reëel ramen van de lasten.
274	Budgettaire neutraliteit is niet meer realiseerbaar. De tekorten worden dus opgevangen door eigen middelen.
275	Tot en met 2019 raamden we op basis van de beschikbare rijksmiddelen. Vanaf 2020 (nu de integratie-uitkering grotendeels zijn opgeheven) laten we die relatie los en ramen we zo realistisch mogelijk.
276	Wij zijn uitgegaan van realistische ramingen obv ervaringscijfers. het tekort dat daardoor ontstaat is in de begroting opgevangen.
277	Eigen uitgangspunten voor indexatie en voor regionale inkoop samenwerking op basis van realistische ramingen.

278	budgetneutraliteit was wel een uitgangspunt, maar is niet langer haalbaar. We hebben de lasten reëel geraamd waardoor er een tekort ontstond. De eerste jaren kan het tekort worden gedekt uit de bestemmingsreserve, later moet het uit de algemene middelen.
279	Budgetneutraliteit is losgelaten sinds 2019, toen de integratie-uitkeringen zijn opgegaan in de Algemene Uitkering
280	Wij begroten o.b.v. prognoses en realisatie voorgaande jaren.
281	Beleid is leidend, financiën volgend.
282	Het principe van budgetneutraliteit hebben we vanaf 2019 vanwege de grote tekorten over de afgelopen jaren losgelaten.
283	In de meerjarenbegroting 2020-2023 hebben we de lasten zo realistisch mogelijk geraamd. Daarnaast hebben we rekening gehouden met (beleidsmatige) ontwikkelingen.
284	Vanaf 2018 is besloten om nadelen in het sociaal domein binnen het sociaal domein op te lossen. Het sociaal domein wordt deels gedekt door de rijksmiddelen en deels door eigen middelen. In 2018 is €15 miljoen aan eigen middelen gestort in de reserve sociaal domein. Eind 2019 is de €15 miljoen inmiddels bijna volledig verplicht.
285	Leiderdorp zet ook eigen budgetten in t.b.v. de 3 D's
286	Budgetneutraliteit is aanvankelijk wel uitgangspunt geweest. Maar dat is met de huidige inzichten niet meer realistisch. Ook met de voorgenomen maatregelen niet. Daarmee is het uitgangspunt impliciet losgelaten en heeft het tenminste aan belangrijkheid verloren. Daarnaast is ook de relatie met de middelen in de algemene uitkering niet meer te leggen.
287	Sociaal domein is een duidelijk voorbeeld waar reeds enige jaren eigen middelen van de gemeente worden ingezet.
288	Uitgangspunt voor raming van de lasten is de verwachte uitgaven voor deze taken. De beschikbare middelen in het gemeentefonds zijn naar verwachting ontoereikend. Als gevolg hiervan geen sluitende (meerjaren) begroting.
289	De onderbouwing van de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken is overwegend gebaseerd op ervaringscijfers (mn 2019)
290	De onderbouwing van de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken is overwegend gebaseerd op ervaringscijfers (2018)
291	Wij ramen reëel. De budgetten van het Rijk zijn niet meer leidend voor het ramen van de uitgaven. In de praktijk betekent dit nu dat wij ten laste van eigen middelen zowel in de begroting 2019 als in de begroting 2020 hebben moeten bijramen.
292	De onderbouwing van de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken is overwegend gebaseerd op ervaringscijfers (mn 2019)
293	Budgetneutraliteit is een illusie waarmee we onze Raad verkeerd zouden informeren als we dit zouden toepassen. Kijk bv naar het effect van de invoering van het abonnementstarief bij de WMO. De impact is majeur en de maatregel treft vrijwel alle voorzieningen binnen de WMO. Ook ten aanzien van de Essentiele functies bij jeugd is budgetneutraal begroten jezelf echt voor de gek houden.
294	In het verleden was er sprake van budgetneutraliteit, maar dat is bij de begroting 2019 al losgelaten; toen waren de lasten al aanzienlijk hoger dan de rijksbijdragen sociaal domein.

Vraag 2

De onderbouwing van de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken (de lasten voortkomend uit eigen gemeentelijke contracten met zorgaanbieders of via bijdragen daarvoor aan verbonden partijen) is overwegend gebaseerd op:

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Inputbesteding=P×Q-besteding	59	20%
b. Populatiebesteding (de zorgaanbieder krijgt een vast bedrag per inwoner/lumpsum bedrag)	2	1%
c. Resultaatbesteding (de zorgaanbieder krijgt betaald naar behaalde resultaten, veelal naar een behaald niveau behorend bij een zorgbehoefte-profiel)	13	4%
d. Ervaring cijfers (raming op basis van de ontwikkeling in de realisaties vanaf 2015)	135	46%
e. Anders	85	29%
Totaal	294	

Keuze e toelichten.

Als de situatie per subdomein (Wmo, Jeugd, Pwet) verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

a. Inputbesteding=P×Q-besteding	
#	Vrijblijvende toelichting
1	Voor WMO en Jeugd geldt inputbesteding. Voor de Participatie zijn budgetten gebaseerd op ervaringscijfers.
2	Belangrijk deel is p*Q. Daarnaast ook een groot deel lumpsum
3	N.B. voor jeugd wordt gedaan aan resultaatbesteding.

4	N.B. voor jeugd wordt gedaan aan resultaatbekostiging.
5	Voor de WMO geldt m.n. inputbekostiging. Voor de JW gebruiken we ook ervaringscijfers.
6	A en B
7	Vanaf 2020 gaan we over op het bekostigen van arrangementen. Dit komt ook neer op een P*Q (=arrangement) bekostiging, maar kent wel veel meer aspecten van resultaatsturing.
	Dit verschilt per subdomein, maar ook binnen de subdomeinen
8	Er wordt gebruik gemaakt van zowel PxQ-bekostiging, als Resultaatbekostiging (prestatiegericht inkopen)
	De inkoop van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo gaat nu met name via inputbekostiging.
	In 2020 zal gestart worden met pilots resultaatbekostiging.
9	Ook in de uitvoering van de Participatiewet is vooral sprake van inputbekostiging.
	De onderbouwing voor Wmo en Jeugd is overwegend PxQ.
	Voor de Pwet is het contractbeheer met aanbieders uitbesteed aan de gemeente Buren. De afspraak is dat zij qua besteding van re-integratiemiddelen binnen de rijksbijdrage blijven (participatiebudget). Als gemeente Buren in dit geval wordt beschouwd als aanbieder (het zijn uitvoeringskosten), dan is er sprake van populatiebekostiging, waarbij een boven- en ondergrens wordt gehanteerd. Wanneer de populatie langere tijd significant groter/kleiner is, is afgesproken
10	dat er een bedrag PxQ wordt bij/afgehaald. Dat is tot nu toe (nog) niet aan de orde.
	Met de aanvulling dat dit in combinatie gebeurt met d. (ervaringscijfers). We zien dat dit tegenstrijdig is met de opstelling vanuit de Provincie, die van mening is dat wij de raming sec moeten baseren op ervaringscijfers (lineaire extrapolatie). Zie hiervoor ook de beantwoording onder 1.
11	
12	De regionale inkoop gebeurt op basis van optie a. maar we nemen ook de ervaring cijfers van de afgelopen jaren mee.
	We hanteren de inputbekostiging maar we baseren de raming op de realisatiecijfers en de te verwachten toename of
13	afname van zorg.
	Op dit moment is optie a. aan de orde. Wel wordt de komende tijd onderzocht of de gemeente Sliedrecht in het kader van
14	de transformatie voor een deel naar resultaatbekostiging (optie c dus) toe kan werken.
	Jeugd en WMO nieuw: hoofdzakelijk p*q
	WMO klassiek: tussen p*q in combinatie met ervaringscijfers
15	P- wet: voor het re-integratie- deel ligt de uitvoering bij een GR, die het volledige budget meekrijgt (dus b)
	Antwoord: de gemeente Buren heeft zich voor de inkoop aangesloten bij de regio Rivierland. De Regio heeft
16	contracten afgesloten die uitgaan van antwoord a.
17	Het verschilt per regeling en soms per taakgebied. Het woord overwegend heeft hier bij de keuze de doorslag gegeven.
18	basis van ervaringscijfers en huidige klantenbestand groot (PXQ)
19	De raming is een combinatie van inputbekostiging en ervaringscijfers.
	Voor zorg in natura via de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland is vanaf 2020 een bedrag geraamd van €7.308.000. Deze raming is iets hoger dan de bijdrage op grond van de primitieve begroting 2020 van de GGD Zeeland. De realisatie over het eerste halfjaar van 2019 liet een bedrag zien van €3.546.000.
	Voor zorg in natura Wmo huishoudelijke hulp en begeleiding via het SWVO is vanaf 2020 een bedrag geraamd van € 1.710.000, respectievelijk €2.860.000. Deze ramingen zijn exact overeenkomstig de primitieve begroting 2020 van het SWVO. De realisatie over het eerste halfjaar van 2019 liet een bedrag zien van €688.000 (prognose 2019: €1.556.000), respectievelijk 1.219.000. (prognose 2019: €2.696.000).
20	
	Bij de nieuwe contractering van de jeugdhulp gaan we vanaf 2020 alles op basis van PXQ bekostiging aanbesteden. Bij de Wmo hebben we ook nog gedeeltelijk bekostiging op basis van trajectprijzen (etmaal, dagdeel etc.). Voor de
21	huishoudelijke hulp hanteren we een gemiddeld aantal uren per cliënt. Dat is een soort van populatiebekostiging.
22	Bij Pwet nog de afspraak dat bijdrage de integratie-uitkering niet overtreft.
	Het merendeel van de regionale contracten voorziet in PxQ. Voor lokale WMO zijn we een pilot gestart met
23	subsidieverstrekking.
24	Bij Wmo is het ook deels op basis van ervaring cijfers.
b. Populatiebekostiging (de zorgaanbieder krijgt een vast bedrag per inwoner/lumpsum bedrag)	
#	Vrijblijvende toelichting
	b. Contractperiodes Jeugdhulp en Wmo lopen van 2016 tot en met 2019. Beide contractperiodes zijn inmiddels verlengd van 2019 naar 2020. De contractperiode Beschermd Wonen loopt (ook) tot en met 2020. Momenteel vinden de voorbereidingen plaats voor de nieuwe inkoop voor zowel Jeugdhulp, Wmo en Beschermd Wonen, contractperiode 2021-2023. Qua financieringsmethodiek zwaar: instandhouding/beschikbaarheid en licht: PxQ.
25	De BUIG en Participatiewet zijn geïntegreerd. Deels ramen wij de kosten op PxQ (de lasten van de SW populatie inclusief Beschut Werk) en deels op ervaringscijfers voor wat betreft de exploitaties, dus een combinatie van a en d.
26	Voor 2020 is voor zowel jeugd als wmo nog sprake van lumpsum-bekostiging.

c. Resultaatbekostiging (de zorgaanbieder krijgt betaald naar behaalde resultaten, veelal naar een behaald niveau behorend bij een zorgbehoefte-profiel)

#	Vrijblijvende toelichting
27	Toelichting op vraag 2 = resultaatbekostiging is van toepassing op de jeugdzorg. Voor Wmo en Participatie geldt met name inputbekostiging.
28	De onderbouwing van de lastenramingen is gebaseerd op een combinatie van de antwoorden a t/m d. De nieuwe vorm van inkopen van de jeugdzorg is gebaseerd op resultaatbekostiging (c), terwijl de Wmo nog veelal op inputbekostiging is gebaseerd (a).
29	De onderbouwing van de lastenramingen is gebaseerd op een combinatie van de antwoorden a t/m d. De nieuwe vorm van inkopen van de jeugdzorg is gebaseerd op resultaatbekostiging (c), terwijl de Wmo nog veelal op inputbekostiging is gebaseerd (a).
30	Voor PW geldt meer P x Q
31	Voor jeugd is sprake van resultaatbekostiging. Voor de Wmo en Participatie is dit P maal Q.
32	Resultaatbekostiging (de zorgaanbieder krijgt betaald naar behaalde resultaten, veelal naar een behaald niveau behorend bij een zorgbehoefte-profiel)
33	In 2018 is overgegaan van p x q naar resultaat sturing middels profielen en intensiteiten (SPIC's).
34	Sinds 2018 speelt dit. Heeft geleid tot hogere kosten, deels door nieuwe segmenten/producten, deels door toename cliënten en het in korten van wachtlijsten. Er is geen budgetplafond meer.

d. Ervaring cijfers (raming op basis van de ontwikkeling in de realisaties vanaf 2015)

#	Vrijblijvende toelichting
35	We betalen P*Q maar baseren de begroting op ervaringen van afgelopen jaren.
36	De ramingen zijn daarnaast gebaseerd op prognoses van de ISD.
37	Ervaring cijfers aangevuld met de stijging van de tarieven en autonome groei.
38	We maken deels gebruik van ervaringscijfers, maar voor onderdelen passen we ook inputbekostiging toe. Het grootste deel van de jeugdhulp en WMO wordt middels resultaatfinanciering bekostigd.
39	Voor participatie geldt dat een deel op basis van rijksmiddelen. Wat nog meer nodig is om de organisatie draaiende te houden wordt betaald als deelnemersbijdrage door de deelnemende gemeenten.
40	Wmo en jeugd: ervaringscijfers. Werkelijke cijfers gecombineerd met verwachte kosten (prognoses) rekening houdend met een verzilveringsgraad Participatie: Werkelijke cijfers gecombineerd met verwachte kosten en inkomsten (rekening houdend met conjunctuur/tendensen voorgaande jaar/jaren).
41	Momenteel zijn we bezig SD breed in regioverband betere prognose te maken waarbij enerzijds wordt gekeken naar de oude pxq situatie, anderszijds kijken we naar de optimalisatie van het zorglandschap met daarbij behorende inkoopstrategieën.
42	De ramingen voor de uitgaven in de 3 decentralisaties zijn gebaseerd op de ontwikkeling/trend in de afgelopen jaren en een verwachting over de groei
43	We werken toe naar a) en c), maar dat is nog niet helemaal uitontwikkeld.
44	Als de situatie per subdomein (Wmo, Jeugd, Pwet) verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.
45	Voor de Jeugd, WMO en Participatie worden de cijfers t-1 gebruikt en deze verhoogd met een indexcijfer.
46	Eigenlijk hebben we antwoord A voor de P-wet en antwoord D voor Jeugd en WMO. Maar bij de P-wet wordt de Q ook obv ervaringscijfers geraamd. Daarmee komen we op antwoord D.
47	Voornamelijk op basis van ervaring cijfers.
48	Voor de Wmo en jeugdwet worden de lastenramingen zo reëel mogelijk geraamd obv ervaringscijfers rekening houdende met volume en prijsontwikkelingen o.b.v. van afgegeven indicaties/beschikkingen. Voor de Wmo is sprake van een resultaatbekostiging en voor de jeugdzorg lumpsumfinanciering. Voor de P-wet geldt dat de lastenramingen zijn gebaseerd op de ontvangen rijksvergoeding omdat voor de klassieke Wsw het rijksbudget 1 op 1 wordt doorbetaald aan de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap. Met de regio is op de klassieke Wsw volledige solidariteit afgesproken. Overschotten op regionaal niveau worden gereserveerd door de GR. Mocht de reserve het afgesproken budgetplafond overstijgen dan vindt een terugbetaling plaats aan de deelnemende gemeenten. Over 2017 en 2018 heeft een reeds een terugbetaling plaatsgevonden. Mocht een terugbetaling uit de reserve plaats vinden dan wordt deze gereserveerd in de reserve Transitie (zie toelichting vraag 1). Voor het re-integratiebudget is ook de rijksuitkering de basis voor de onderbouwing van de lastenraming. Mocht hierop een tekort ontstaan dan dekken we deze uit de reserve Transitie. Dit is tot op heden nog niet van toepassing.

	Wmo Zin, maatschappelijke participatie via lumpsum bekostigen, bedrag staat dus per jaar vast (b) PGB ervaringscijfers (d) Hulpmiddelen en hulp bij het huishouden (d)
	Jeugdhulp Zin en PGB Ervaringscijfers (d)
	P-wet Buig uitgaven; Ervaringscijfers Re-integratie ; Vastgestelde begroting van het werkbedrijf; hierin zijn opgenomen, het gemeentelijke aandeel van de WSW- kosten (Rijksdeel gaat direct naar centrum gemeente Alphen aan den Rijn) en een budget voor re-integratie gebaseerd op het budget zoals dat voorheen in de IU was opgenomen.
49	
50	Op basis van voorgaande jaren en ontwikkelingen zoals abonnementstarief proberen we zo goed mogelijk de lasten te ramen.
51	Wmo is inputbekostiging, Participatie en Jeugd zijn op basis van ervaringscijfers.
52	we willen groeien naar populatiebeskostiging
53	Geen.
54	De lastenramingen zijn hoofdzakelijk gebaseerd op ervaringscijfers en daarbinnen op de ontwikkeling die we zien op basis van monitoring.
55	Wij baseren de raming op prognose cijfers van het lopende jaar.
56	De gemeente raamt zo reëel mogelijk in haar begroting. Dit op basis van ervaringscijfers, actuele contracten en aanlevering van informatie door de GRSK e.d.
57	sinds 2019 hanteren wij het principe van reëel ramen. De realisaties van voorgaande jaren zijn daarbij de basis voor de budgettering van lopende en/of komende jaren.
58	De ervaringscijfers en de verwachte trend vormen de basis onder de lastenraming.
59	Een groot deel van de taken van de drie decentralisaties zijn ondergebracht bij gemeenschappelijke regelingen. Die GR'en moeten met realistische begrotingen werken. Ervaringscijfers vormen daarvoor een zeer belangrijke onderbouwing, waarbij budgetneutraliteit een gemeentelijk ambitie is die echter onder spanning staat met de ervaringscijfers.
60	De bekostiging van de WMO en Jeugdzorg geschiedt op basis van PxQ. De budgetramingen 2020 zijn gebaseerd op ervaringscijfers (realisatie 2018 en voortschrijdend inzicht kostenontwikkeling 2019).
61	Het is eigenlijk een combinatie van, bijvoorbeeld bij WMO.
62	Voor de lastenraming 2020 is de prognose 2019 gehanteerd, aangevuld met de loon-, prijs- en volumeontwikkelingen vanuit de meicirculaire Gemeentefonds 2019.
63	Er is nu veel meer naar de kostenontwikkeling en verwachte kostenontwikkeling gekeken. (bijvoorbeeld hogere kosten Wmo door abonnementstarief en nieuw contract hulpmiddelen).
64	Wij baseren ons op de feitelijke uitgaven die wij doen en betrekken daarbij eveneens de effecten van transformatie. Daarbij is tevens sprake van een PxQ bekostiging, de systematiek van bekostiging die wij regionaal hanteren.
65	Zoals hierboven reeds aangegeven is de lastenraming mede gebaseerd op de uitgaven in de afgelopen jaren. Wij maken bij onze inschattingen Wmo en PW ook gebruik van onze historie en verwachtingen mbt PxQ.
66	Daarbij moet worden aangetekend dat de cijfers van 2018 voor het eerst als betrouwbaar en richtinggevend voor het toekomstig lastenniveau worden geïnterpreteerd.
67	Begroting wordt grotendeels bepaald a.d.h.v. ervaringscijfer + indexering. Voor jeugd is er inkoopmodel op basis van resultaatbekostiging .
68	Bij Jeugdzorg is het meer b.
e. Anders	
#	Gevraagde toelichting
69	Jeugd: de kosten zijn voornamelijk gebaseerd op input bekostiging n.l. aantal (periode) x tarief (pdc). De aantallen worden ook geschat op basis van ervaringscijfers en ontwikkelingen in de cliënten portefeuille/afgegeven indicaties. WMO: deels input bekostiging en resultaatbekostiging Participatie: de budgetten WSW en participatie worden afgestemd met de ontvangen middelen van het Rijk.
70	Combinatie van afgesloten contracten en/of bijdragen aan verbonden partijen en ervaringscijfers.
71	De onderbouwing van de lastenraming 2020 voor het sociaal domein is voornamelijk gebaseerd op resultaatbekostiging (optie C) en Ervaringscijfers (optie D). Dit geldt vooral voor de componenten Jeugd en WMO. De cijfers voor de uitvoering van de participatiewet zijn gebaseerd op ervarings- en verwachtingscijfers en zijn overgenomen uit de begroting van het Werkplein Hart van West-Brabant.
	Voor delen Jeugdzorg werken wij met resultaatbekostiging conform model Amsterdam-Amstelland.
72	Voor WMO en duurzame trajecten Jeugd werken wij met PxQ bekostiging

	Participatie: Rijksbudget=werkbudget aangevuld met gemeentelijke exploitatiebijdrage WMO : Ervaring cijfers
73	Jeugd (via regionaal samenwerkingsverband) : Bijdrage 2020 is gebaseerd op het gemiddelde van de jaren 2016,2017,2018. Plussen en minnen worden over de deelnemende gemeenten verdeeld obv verhouding inwonertal.
	Rijksbudget=werkbudget aangevuld met gemeentelijke exploitatiebijdrage WMO : Ervaring cijfers
74	Jeugd (via regionaal samenwerkingsverband) : Bijdrage 2020 is gebaseerd op het gemiddelde van de jaren 2016,2017,2018. Plussen en minnen worden over de deelnemende gemeenten verdeeld obv verhouding inwonertal.
	Participatie: Rijksbudget=werkbudget aangevuld met gemeentelijke exploitatiebijdrage WMO : Ervaring cijfers
75	Jeugd (via regionaal samenwerkingsverband) : Bijdrage 2020 is gebaseerd op het gemiddelde van de jaren 2016,2017,2018. Plussen en minnen worden over de deelnemende gemeenten verdeeld obv verhouding inwonertal.
	Anders:
76	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugd zal voor 2020 op basis van Inputbekostiging zijn • Wmo zal voor 2020 op basis van Resultaatbekostiging zijn
77	met ingang van 2020 gaan we over op resultaatbekostiging op basis van arrangementen (regionaal).
78	a. betreffende WSW-gelden c. betreffende WMO en Jeugd.
79	Wmo is op basis van resultaatbekostiging, Jeugd is gedeeltelijk P*Q en gedeeltelijk resultaatbekostiging, Pwet is loonbetaling.
80	De financiering voor Jeugdzorg en WMO 2015 is een combinatie van pxq (circa 54% van zorgbudget) en taakgerichte financiering (46%) waarbij een vast budget aan de 7 grote breed spectrumaanbieders beschikbaar wordt gesteld. Daarbij zijn ook meerjarige budgetafspraken gemaakt.
81	De inkoop van de specialistische ondersteuning jeugd en wmo vindt plaats op basis van resultaatbekostiging. Participatietrajecten vinden overwegend plaats op inputbekostiging. Voor de onderbouwing wordt daarnaast gebruik gemaakt van ervaringscijfers en gesprekken met de aanbieders. De toegang tot specialistische hulp vindt plaats via de Sociaal Wijkteams en Jeugdteams, deze ontvangen voor hun opdracht een vast bedrag per jaar.
82	De ramingen zijn vooral gebaseerd op ervaringscijfers van 2018 en voorgaande jaren, waarbij rekening is gehouden met indexering van tarieven voor Wmo en Jeugd. Voor participatie is zowel voor het onderdeel voormalig Wsw als voor het onderdeel re-integratie het beschikbare budget leidend, aangevuld met een budget voor begeleiding en uitvoering (zie ook vraag 1).
83	Jeugd: resultaat en PxQ. WMO: PxQ Participatiewet: resultaat
84	In het algemeen op basis van ervaringscijfers, bij Wmo en Jeugd ook P x Q.
85	Wmo is trajectbudget per cliënt Jeugd is deel resultaatbekostiging, deels input bekostiging
	WMO d. Ervaring cijfers
	Jeugd c. Resultaatbekostiging
	Pwet e. Anders
86	Bij Werk hebben we veelal een P x Q berekening onder de lasten (dit is niet hetzelfde als inputbekostiging, bijna alles is in eigen beheer). Ook voor de lasten van het deel van de uitvoering Sw belegd bij onze verbonden partij is een P x Q berekening beschikbaar.
87	WMO: zorgverleners krijgen lumpsum bedrag per cliënt per periode; Jeugd: sommige aanbieders krijgen lumpsum bedrag en andere aanbieders inputbekostiging
88	De lasten zijn grotendeels gebaseerd op ervaringscijfers en afgesloten contracten, hier geldt ook dat de raad extra accenten heeft aangebracht op bepaalde onderdelen.
	Voor de uitvoering van de WMO 2015 en de ambulante jeugdzorg, is het lumpsumbedrag conform contract opgenomen in onze meerjarenraming. De lastenraming residentieel jeugd is obv de arrangementensystematiek gecombineerd met de ingezette transformatie op Zuid Limburgse schaal. Voor het onderdeel wmo beschermd wonen hebben wij een zo'n goed mogelijke schatting gemaakt waarbij we rekening houden met de ontwikkelingen zoals; meer lokaal en kleinschalig organiseren, samenwerking, volumegroei. En itt vorig jaar hebben we de rijksmiddelen BW volledig verwerkt in onze mjr vanwege het ingroeipad stedelijk naar lokaal (ipv de eerder geplande overgang van de centrumregeling vanaf 2021)
89	Bij het onderdeel sociale werkvoorziening (participatie) baseren wij ons op de begroting van de GR WOZL en GR WSP
90	Wmo is op basis van resultaatbekostiging, Jeugd is gedeeltelijk P*Q en gedeeltelijk resultaatbekostiging, Pwet is loonbetaling.

	<p>Bij deze vraag kunnen wij niet volstaan met een keuze (A,b,etc..) de diverse wetten kennen diverse bekostigingsmethodieken/inkoop-afspraken.</p> <p>Jeugd: t/m 2019 PxQ, de lastenraming 2020 kan derhalve ook niet anders dan gebaseerd worden op deze (historische cijfers/afspraken). In 2020 start Zld met een andere inkoop (percelen met vaste prijsafspraken).</p> <p>Wmo: Deels PXQ met name m.b.t. goederen (rolstoelen, trapliften, etc..) Deels gemiddelde bekostiging per aangemelde cliënt (HH- populatiebekostiging). Begeleiding/dagbesteding ouderen – lumpsum bedrag. (nieuw geïntroduceerd in 2019!) Begeleiding/ondersteuning Wmo – PxQ.</p> <p>Pwet: cliëntgebonden veelal vaste (gemiddelde) kosten, zijnde ervaringcijfers.</p>
91	<p>T.a.v. Wmo en Jeugdwet geldt dat er ook PGB worden verstrekt, deze worden begroot op basis van toekenning/besluit waarin de omvang van de vergoeding is opgenomen.</p>
92	<p>Een combinatie van historische kosten, ervaringscijfers en afgesloten contracten (inspanningsbekostiging en resultaatbekostiging) en bijdragen aan verbonden partijen (i.c. Holland Rijnland /TWO als uitvoeringsorgaan voor de regionale Jeugdhulp).</p>
93	<p>Voor de drie subdomeinen geldt hetzelfde antwoord als bij vraag 1 gegeven</p>
94	<p>Pwet ervaringscijfers Wmo populatiebekostiging en PxQ Jeugd resultaatbekostiging en kleiner deel PxQ</p>
95	<p>De lastenramingen lopen via de GR'en. Voor Wmo geldt deels inputbekostiging en deels populatie bekostiging. De Jeugdwet wordt geraamd op basis van resultaatbekostiging. Voor de Participatiewet gelden de ervaringscijfers voor het werkleerbedrijf, terwijl de rest wordt geraamd op basis van inputbekostiging.</p>
96	<p>Voor Jeugd hanteren we lump sum en/of P*Q. Voor de wmo is resultaatbekostiging</p>
97	<p>Antwoord c voor jeugdzorg en antwoord a voor de overige domeinen</p>
98	<p>Voor participatie zijn de begrote bedragen gebaseerd op ervaring van de uitvoeringsorganisatie en het werkvoorzieningsschap. Voor jeugd en Wmo is ongeveer de helft verdeeld gebaseerd op het gemiddelde van de realisatie 2018 en prognose 2019 vermeerderd met een indexpercentage voor kostenstijging (inkooponderdelen gebaseerd op p*q). Het andere deel is gebaseerd op meerjarige afspraken (aanbod grootste partijen) voor een vast bedrag en afspraken in de regio (met onderverdeling van deze kosten o.b.v. relatieve aandeel in IUSD Wmo nieuw d.d. 2018)</p>
99	<p>In Roosendaal is sprake van een combinatie van de bovenstaande antwoordmogelijkheden.</p> <p>De ramingen voor Wmo en Jeugd zijn overwegend gebaseerd op de laatst bekende prognoses van 2019. De prognoses komen tot stand door middel van een combinatie van resultaatbekostiging en pxq door afgesloten contracten voor Jeugdhulp en Wmo-begeleiding.</p> <p>Voor participatie geldt dat deze taken voor het grootste deel door gemeenschappelijke regelingen worden uitgevoerd: WVS (het SW-bedrijf) en Werkplein (re-integratie, bijstand en bijzondere bijstand). De gemeentelijke bijdragen aan deze GR-en komen tot stand o.b.v. ervaringscijfers gecombineerd met verwachtingen en ontwikkelingen op macroniveau en lokaal niveau.</p>
100	<p>Dit wisselt per onderdeel: jeugdhulp zonder verblijf loopt grotendeels via inputbekostiging, deels via subsidies. Icm ervaringscijfers wordt budget bepaald. jeugdhulp met verblijf is ondergebracht in een lumpsum, vast bedrag. wmo lokaal is via resultaatbekostiging, ook deels budget bepaald op ervaringscijfers wmo regionaal grotendeels via subsidies, afrekening op werkelijke kosten.</p>
101	<p>Bij Wmo wordt pxq bekostiging gehanteerd, bij jeugd vindt dit op basis van resultaatbekostiging (arrangementen) plaats en de Pwet is op basis van ervaringscijfers.</p>
102	<p>Bij de onderbouwing van de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken worden de ervaring cijfers verrijkt met actuele ontwikkelingen op basis van pxq door data-analyse.</p>
103	<p>Bij de taken voortkomende uit de Wmo en de Jeugdwet zijn de ramingen voornamelijk gebaseerd op inputbekostiging. Hierbij is rekening gehouden met de verwachte ontwikkeling van het aantal klanten per product/activiteit. Bij de jeugdzorg vormen de afgegeven indicaties de basis voor de bepaling van de benodigde budgetten. De budgetten voor de uitvoering van de Participatiewet worden voor wat betreft de WSW afgestemd op de hiervoor van het Rijk ontvangen middelen.</p>
104	<p>Bij de jeugdvoorzieningen wordt het grootste deel op basis van lumpsum bedrag toebedeeld op basis van historische gegevens. Dit aan de 7 grootste aanbieders. De overige partijen, én voor WMO en Participatie, wordt op basis van inputbekostiging afgerekend.</p>
105	<p>combinatie van: subsidies, p*q bekostiging (inclusief effect van indexatie tarieven), extrapolatie (verwachte) groei van aantallen op basis van eigen data over aantallen.</p>

106	een combinatie van inputbekostiging en resultaatbekostiging
107	Per sub-domein is de onderbouwing van de lastenramingen 2020 een combinatie van de historische kosten, ervaringscijfers en de gekozen bekostigingssystematiek. Elk van de genoemde elementen wordt in ogenschouw genomen bij de raming 2020.
108	Voor de Participatiewet geldt voor onderdelen inkomens- en re- integratievoorzieningen een p*q bekostiging. Voor het onderdeel Wsw geldt dat we de rijksmiddelen een op een beschikbaar stellen aan de gemeenschappelijke regeling die dit onderdeel uitvoert. Voor de Wmo(nieuw) is er in 2020 een lumpsum financiering, waarbij de hoogte mede wordt bepaald door ervaringscijfers. Voor de Jeugdwet hanteren we een lumpsum financiering voor de grotere aanbieders (>€ 200.000). Voor de andere aanbieders en voor maatwerk hanteren wij de P*Q vergoeding.
109	Combinatie van a en d.
110	de gemeente Maasgouw maakt voor de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken op de WMO, Jeugdwet en Participatiewet overwegend gebruik van een combinatie van inputbekostiging en ervaringscijfers. Op basis van de ervaringscijfers wordt een inschatting gemaakt van het te verwachten volume. De prijs per volume-eenheid wordt vastgelegd in contractafspraken met aanbieders. Daarnaast wordt bij de participatiewet een belangrijk deel van de middelen verstrekt op basis van populatiebekostiging (lumpsum)
111	Antwoorden A en D zijn beide van toepassing op Wmo en Jeugd. Raming wordt onderbouwd door cliëntenaantallen en tarieven (PxQ), maar hierin worden ervaringscijfers gebruikt om een verwachting uit te spreken over de ontwikkeling van de benodigde middelen. De ramingen voor de Pwet wordt geen gebruik gemaakt van PxQ-bekostiging, maar er wordt wel geraamd o.b.v. cliëntenaantallen en verwachte groei/afname.
112	Voor 2020 is sprake van verschillende vormen. Populatiebekostiging : Meerjarige contracten op basis van lumpsum bekostiging per jaar voor nieuwe WMO en vrijwillige Jeugdhulp gebaseerd op outcome. Waarbij het niet gaat om een vast bedrag per inwoner, maar een vast bedrag voor de hele opdracht. De Participatiewet op basis van input is geraamd (incl. ervaringscijfers).
113	WMO en Jeugdhulp is een combinatie van a+b: Met name inputbekostiging en bij Jeugdhulp is een beperkt deel via subsidierelatie. Dit gebaseerd op historische kosten en ervaringscijfers, waarbij rekening wordt gehouden met een verzilveringspercentage. Participatie: Gebaseerd op begroting GR Sociaal Werkbedrijf. Daarnaast wordt voor re-integratie uitgegaan van afgesloten contracten en historische cijfers.
114	De opbouw van de ramingen wordt niet bijgesteld maar is gestoeld op de Rijksuitkeringen per decentralisatie. De bekostigingsmodellen (P*Q model bij de Jeugd) van de gemeentelijke contracten verschillen, maar beïnvloeden niet de lastenramingen. Indien er overschrijdingen zijn worden beheersmaatregelen genomen om uitgaven in lijn te brengen met beschikbaar budget.
115	verschilt per domein - Jeugd nu via resultaatbekostiging, andere domeinen meer op ervaring
116	A voor Wmo en C voor Jeugd.
117	Combinatie van meerdere antwoorden. Wmo is gebaseerd op P * Q. Jeugd en Participatie op basis van ervaringscijfers.
118	De situatie is voor alle subdomeinen vrijwel identiek. De gemeente Capelle aan den IJssel ontvangt van gemeenschappelijke regelingen en instellingen een jaarplan waarin doelstellingen en taken zijn opgenomen. Hier tegenover staat een budget waarbij de gemeente wordt gevraagd om een volledige of gedeeltelijke financiële bijdrage. Na beoordeling wordt hierop een akkoord of een (gedeeltelijke) afwijzing gegeven. Voor de Wmo is het uitgangspunt de inputbekostiging.
119	Participatiewet keuze a Jeugdwet, keuze b Oude WMO, keuze a WMO2015, keuze c
120	De begroting is opgebouwd uit ervaringscijfers en daaruit afgeleid een 'best guess' van de ontwikkeling van de indicaties. Daarbij betrekken we maatstaven als procentuele ontwikkeling in leeftijd en geslacht, populatie en huishoudenstype. Daarnaast is rekening gehouden met de effecten van eerdere ombuigingen (Notitie Zorg & Ondersteuning uit 2017 en Interventieprogramma 2019) en prijsindexatie.
121	Bij de jeugdhulp is er sprake van een combinatie van inputbekostiging en nadere afspraken bij verschillende aanbieders over de afname van de productie. Bij de Wmo huishoudelijke hulp en begeleiding is er sprake van populatiebekostiging en bij Wmo beschermd wonen wordt gewerkt met inputbekostiging.
122	Participatiewet keuze a Jeugdwet, keuze b Oude WMO, keuze a WMO2015, keuze c
123	Een combinatie van a en d.
124	In de afgelopen jaren is de begroting gebaseerd op ervaring cijfers (d), echter door de toenemende zorglasten is gekozen een transformatietraject in te gaan, waarbij wordt geïnvesteerd in het voorveld en de toegang. De begroting voor 2020 en verder is aangepast met een dalende zorglast op basis van verwachte effecten vanuit de transformatie.

	Jeugdzorg: hoofdzakelijk Populatiebekostiging -> lumpsum bedrag Wmo: huishoudelijke verzorging vast bedrag per klant -> lumpsum. Begeleiding P x Q Participatie: trajecten P x Q en WSW wordt een op een doorbetaald aan het werkvoorzieningschap.
125	En ook in alle domeinen zijn dit ervaringscijfers
	Participatiewet keuze a Jeugdwet, keuze b Oude WMO, keuze a
126	WMO2015, keuze c
127	Voor de Jeugd is er gekozen voor een bekostiging op basis van de inzet van professionals. Het is een combinatie van P*Q waarbij de P gebaseerd wordt op de expertise van de professional die wordt ingezet (hogere P)
128	Bij alle domeinen zijn we uitgegaan van de ontwikkeling van de realisatie vanaf 2017.
129	A en D; contracten en betalingen zijn op basis van PxQ. De tarieven komen tot stand obv ervaringscijfers over voorgaande jaren en onderhandelingen. Ook wordt er gekeken naar landelijke gegevens en benchmark gegevens.
130	Voor Jeugd-ambulant is sprake van lumpsum-bekostiging. Voor Jeugd-verblijf wordt trajectbekostiging toegepast en jeugdreclassering en bescherming middels subsidiëring. Landelijk aanbod jeugd is inputbekostiging. De Wmo is ook inputbekostiging.
131	Voor alle subdomein geldt: combinatie van antwoord a+c
132	De raming 2020 voor Wmo en Participatie zijn op basis van ervaring cijfers en voor jeugd op basis van resultaatbekostiging.
133	De raming 2020 voor Wmo en Participatie zijn op basis van ervaring cijfers en voor jeugd op basis van resultaatbekostiging.
134	Combinatie tussen d en e. Kosten worden mede gebaseerd op ervaringscijfers en prognoses vanuit Maastricht (jeugd).
135	Mix van A, B, C en D
136	WMO gaat vnl op basis van PxQ. Jeugd gaat deels op lump-sum en deels PxQ. P-wet loopt via gemeenschappelijke regeling, begroting daarvan is lstenraming gemeente.
137	Combinatie van a, c en d.
	Subdomein Pwet: op basis van ervaring cijfers, dit is niet gewijzigd.
	Subdomein Wmo: de onderbouwing van de lastenraming 2020 Wmo nieuwe taken is nagenoeg geheel gebaseerd op inputbekostiging. Voor een klein deel, te weten SAVE 18+ is sprake van subsidie / lumpsum.
	Subdomein Jeugd: voor Jeugdzorg zijn meerdere vormen van bekostiging van toepassing. Voor een gedeelte, te weten de minder zware vormen van Jeugdzorg, is sprake van inputbekostiging.
	Voor SAVE / VT en LTA is sprake van subsidie / lumpsum.
138	Ten slotte is voor een groot gedeelte van de totale Jeugdzorg een meerjarig budgettair kader vastgesteld. Dit meerjarig budgettair kader is noodzakelijk om naast het creëren van ruimte ook financiële begrenzing te bieden. Het biedt rust en schept ruimte voor investeringen in transformatie en innovatie. Meerjarige afspraken geven zekerheid, waardoor het voor zorgaanbieders mogelijk wordt om kostenstructuren aan te passen (afstoten verblijfs capaciteit; investeringen in personeel) en nieuwe zorgvormen te realiseren (bijv. op wonen in gezinsvormen). In tegenstelling tot de huidige afspraken op budgetplafond, worden met de breedspectrum zorgaanbieders taakgerichte afspraken gemaakt. Hiervoor worden individuele budgettaire kaders afgesproken met de collectieve afspraak om zich maximaal in te zetten om binnen het totale budgettaire kader uit te komen, binnen de gezamenlijk opdracht tot levering van zorg en realisatie van de collectieve transformatieagenda.
139	Combinatie van a en e. Wmo p x q Jeugd ervaring cijfers Pwet p x q
140	Voor alle 3D's geldt dat de onderbouwing voornamelijk plaats vind op basis van ervaringscijfers. Bij Jeugd (gedeelte ambulante begeleiding) en Wmo begeleiding is sprake van resultaatbekostiging. Voor de overige bekostiging is voornamelijk sprake van PxQ.
141	De zorg in natura wordt regionaal ingekocht op basis van Lumpsum op basis van inschatting vraag en de historische budgetten voor 3D vanuit het Rijk
142	De zorg in natura wordt regionaal ingekocht op basis van Lumpsum op basis van inschatting vraag en de historische budgetten voor 3D vanuit het Rijk

	In de Programmabegroting 2018-2021 is de motie Ramen uitgaven sociaal domein uitgevoerd (met gebruikmaking van de ZBB analyse van het SD). Binnen de portefeuille Werk en Inkomen gaat het over de budgetten BUIG, re-integratie voor SW en uitkeringsgerechtigden en bijzondere bijstand. Re-integratiebudget onderdeel re-integratie van uitkeringsgerechtigden: het budget van het Rijk vormt het kader voor de uitgaven. Bijzondere bijstand: de uitgaven zijn lokaal geraamd en passen binnen het budget in de begroting. Voor WMO en Jeugd geldt dat voor het Inkoopplan is geraamd op basis van de benodigde middelen in de lokale situatie. Omdat hierbij tekorten aan de orde zijn is in 2018 een Actieplan opgesteld om meer zicht te krijgen op de tekorten en vooral ook om te beoordelen in welke mate we kunnen sturen.
143	Dit is nog actueel en wordt via de beleidscyclus gemonitord en bijgeste
144	Voor Wmo en Jeugd geldt een combinatie van a en d. We zijn in 2019 voor Wmo gestart met een pilot in twee stadsdelen met gebiedsgebonden bekostiging. Daarnaast werken we voor Jeugd begeleiding en Wmo begeleiding toe naar populatiebekostiging met ingang van 2021.
145	Combinatie van a en e. Wmo p x q Jeugd ervaring cijfers Pwet p x q
146	A en C voor Jeugd en C voor Wmo
147	De zorg in natura wordt regionaal ingekocht op basis van Lumpsum op basis van inschatting vraag en de historische budgetten voor 3D vanuit het Rijk.
148	De lastenraming wordt gebaseerd op ervaringscijfers en een aantal kostenbesparende maatregelen die in de toekomst hun effect moeten hebben.
149	Voor Jeugd, Participatie en Wmo inputbekostiging (behalve voor oude Wmo huishoudelijke hulp).
150	Combinatie van A / C / D WMO is resultaat en P*Q Jeugd is resultaat Pwet is P*Q
151	De lokale lasten worden geraamd o.b.v. eigen ervaringscijfers. Er is sprake van zowel input- als resultaatbekostiging. Specialistische jeugdhulp die wordt ingekocht via de GR Jeugdhulp Rijnmond wordt geraamd o.b.v. de begroting van de GR
152	Dit is een combinatie van ervaringscijfers, afgesloten contracten en beleidsmatige ontwikkelingen, zoals verwachting ontwikkeling cliëntaantallen.
153	Verschillend per wet: Jeugd pxq, Wmo populatiekostiging, Participatie ervaringscijfers+ lopende ontwikkelingen

Vraag 3

Waarvoor zijn de extra middelen die in 2018 beschikbaar zijn gekomen ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid^[1], overwegend gebruikt in de begroting 2020?

U kunt de toelichting gebruiken om de belangrijkste concrete onderwerpen te vermelden waarop de inzet van de extra middelen zich richt. Bij schuldhulpverlening en/of armoedebestrijding kan het dan bijvoorbeeld gaan om inzet van middelen gericht op verbetering van de toegang tot de schuldhulpverlening, op versterking van de lokale regie armoedebestrijding in huishoudens met kinderen, op preventie en vroeg-signalering, voor de uitvoeringskosten van al lopende hulptrajecten (bijv. omdat de kosten per hulptraject gemiddeld een stijgende tendens laten zien), of op nog wat anders (een combinatie kan natuurlijk ook)

^[1] pg. 35 meicirculaire: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2018/05/31/meicirculaire-gemeentefonds-2018>

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor schuldhulpverlening te verhogen	49	17%
b. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor armoedebestrijding te verhogen	97	33%
c. Deze extra middelen zijn gebruikt om zowel het budget voor schuldhulpverlening als het budget voor armoedebestrijding te verhogen	111	38%
d. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor andere onderwerpen dan schuldhulpverlening/armoedebestrijding te verhogen	10	3%
e. Anders	27	9%
Totaal	294	

Keuze a t/m e toelichten.

a. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor schuldhulpverlening te verhogen	
#	Gevraagde toelichting
1	De middelen zijn ingezet om de kosten van de uitvoeringsagenda schuldienstverlening te dekken.
2	Er is meer ingezet op preventie.
3	De extra middelen voor drie jaar zijn ingezet om een financiële informatie- en adviesfunctie (Geldloket) te realiseren in het Huis van Leusden: een advies- en informatiepunt waar inwoners terecht kunnen met hun financiële hulpvragen.
4	Verbeteren plaatselijke toegang en ondersteuning voordat mensen naar de regionale Stadsbank verwezen worden.
5	De ontvangen middelen worden volledig ingezet voor het intensiveren van Schuldhulpverlening langs de volgende lijnen: <ul style="list-style-type: none"> - Meer focus op preventie en vroegsignalering, met als belangrijkste maatregelen meer Amsterdammers uit wanbetalingsregelingen halen, 1000 extra huishoudens bereiken met problematische betalingsachterstanden, intensiveren aanpak om huisuitzettingen te voorkomen en versterken financiële educatie van jongeren. - Investeren in de menselijke maat, met als belangrijkste maatregelen het vergroten van de toegankelijke van de schuldhulpverlening, de inzet van taalambassadeurs om brieven leesbaarder te maken, meer maatwerk, het vormgeven van een stress-sensitieve schuldhulpverlening en het verkorten van doorlooptijden. - Samenwerken in het sociaal domein, met als belangrijkste maatregelen het continueren van de training Wegwijs in schuldhulp voor hulpverleners buiten de schuldhulp, het intensiveren van de samenwerking tussen schuldhulpverleners met andere partners in het sociaal domein op lokaal niveau.
6	Pilot Vroegsignalering en budgetcoach jongeren.
7	Vanwege de tekorten op schuldhulpverlening hebben wij in de begroting 2020 eigen middelen bijgelegd op schuldhulpverlening. De ontvangen 200K aan versterking gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid worden deels ingezet voor de tekorten en deels voor: <ul style="list-style-type: none"> - Inzet nieuwe instrumenten ter bevordering van een effectievere schuldhulpverlening - Oppakken Schuldhulpdienstverlening voor ondernemers - Activiteiten ter ondersteuning van Schuldpreventie - Inzetten op verbindingen en kennisverhoging omtrent schuldenpreventie van en met partners in het maatschappelijk veld.
8	De middelen worden gebruikt voor schuldhulpverlening. Omdat de middelen pas in 2018 verstrekt werden, konden ze niet al in 2018 uitgegeven worden. Via een raadsvoorstel zijn deze middelen naar 2021 en 2022 overgeheveld en worden ingezet voor schuldhulpverlening. Middelen die in de jaren er voor ontvangen zijn in het kader van armoede/minima (Klijnsmagelden) zijn ook voor het betreffende doel (armoede/minima) ingezet.
9	Deze middelen zijn voornamelijk ingezet op activiteiten: <ol style="list-style-type: none"> 1. om het bereik te vergroten; denk vooral aan campagne samen slimmer met geld, inclusief website, activiteiten en nieuwsbrief, en actieve benadering van doelgroep 2. Jongerencampagne Leef Bewust 3. preventie: activiteiten onder jongeren ROC, samenwerking met moneyfit en schuldhulpmaatjes
10	Het geld wordt ingezet voor een pilot vroegsignalering schulden. We hebben daarover een convenant gesloten met Oisterwijk, Hilvarenbeek en woningcorporatie Leystomen.
11	We krijgen signalen over betalingsachterstanden van CZ en VGZ, die we systematisch bezoeken. Het college heeft besloten om een Vindplaats van Schulden op te zetten waarmee eerder hulp geboden kan worden aan huishoudens met eerste betalingsachterstanden van sociale huur, energie, zorgverzekering en watermaatschappij. Dit om problematische schulden te voorkomen.
12	Deze middelen worden gebruikt ter behoeve van het verbeteren van de toegang tot schuldhulpverlening, het frequenter inzetten van de armoederegisseurs in het kader van vroegsignalering/preventie en het ontwikkelen van schuldenbeleid rondom senioren. Tot slot kunnen er zaken uit de evaluatie naar voren komen die geld behoeven.
13	Deze middelen zijn begroot met als doel een pilot vroegsignalering vorm te geven. Doel is schulden of betalingsachterstanden vroeg op te sporen en mensen te kunnen ondersteunen verder oplopende schulden te voorkomen. Omdat wetgeving op dit onderdeel wordt verwacht is uitvoering van de pilot getemporeerd.

14	Deze middelen zijn vooral ingezet voor een project vroegsignalering. Dit is vanuit de Regio Twente opgezet, intensivering van het armoede- en schuldenbeleid moet verder nog vorm krijgen in 2020 e.v. Door personele krapte is dit beleid nog niet in 2019 volledig ontwikkeld.
15	Inzet betreft innovatie in de schulddienstverlening.
16	Er is een pilot vroegsignalering schulden opgestart en hiervoor zijn in de begroting 2020 middelen beschikbaar gesteld.
17	De middelen zullen worden ingezet ter versterken van de regie op schuldhulpverlening door o.a. de implementatie van een regiesysteem waardoor de dienstverlening verbetert. Daarnaast willen we een verschuiving bewerkstelligen van bewindvoering naar budgetcoaching, met als doel dat mensen leren hoe ze toekomstige schulden zelf kunnen afhandelen.
18	Geen verdere toelichting. Informatie hierover heb ik nog niet binnen gekregen.
19	De precieze invulling voor deze middelen dient nog te worden bepaald, maar zal overwegend gebruikt worden voor het budget schuldhulpverlening.
20	Deze middelen zijn onverdeeld toegevoegd aan het budget voor het Sociaal Domein, niet voor een specifiek deelbudget; Daarnaast is een extra impuls gegeven aan schuldhulpverlening, ongeveer ter hoogte van hetzelfde bedrag.
21	Deze middelen zijn onverdeeld toegevoegd aan het budget voor het Sociaal Domein, niet voor een specifiek deelbudget; Daarnaast is een extra impuls gegeven aan schuldhulpverlening, ongeveer ter hoogte van hetzelfde bedrag.
22	Een extra budgetcoach wordt ingezet die lokaal opereert.
23	De middelen zijn bestemd voor Startpunt Geldzaken Nibud, Nibud Geldkrant gemeente Rucphen en project Thuisadministratie Humanitas
24	Toelichting ad a. Voor jaarschijf 2019 is er besloten om deze gelden in te zetten voor de verlenging van de pilot Werkplaats Financien XL. Uitleg pilot: Om inwoners, die moeite hebben met het op orde houden van hun financiën, eerder te kunnen ondersteunen willen we schulddienstverlening laagdrempeliger maken en dichter bij de inwoner aanbieden. Hiervoor worden in samenspraak met partners als WIJindhoven, de Werkplaatsen Financiën en Sociaal Raadsliedenwerk in vijf wijken zogenoemde inlooppunten ingericht in een aantal wijken. Inwoners kunnen hier binnenlopen voor advies en ondersteuning op het gebied van financiën, de intake van budgetbeheer vindt hier plaats én het netwerk rondom schuldhulpverlening wordt opgebouwd en onderhouden.
25	extra middelen worden ingezet voor preventie schuldhulpverlening
26	We hebben het geld gestoken in het project Vroeg er op af voor preventie van schulden.
27	Er is een aantal pilots gestart om mensen die in de schuldhulpverlening zouden kunnen komen eerder in beeld te hebben en te benaderen daar waar het ihkv privacy wetgeving mogelijk is.
28	De rijksmiddelen zijn ter dekking ingezet, dit op basis van vastgesteld beleidsplan schuldhulpverlening (SHV)
29	We zetten deze middelen in voor preventie en vroegsignalering
30	Deze middelen zijn ingezet voor een plan voor schuldhulpverlening (o.a. vroeg- signalering van schulden)
31	De verhoging hebben wij op basis van realisatie uitgevoerd.
32	De middelen voor 2018 zijn uiteindelijk naar de algemene middelen gegaan. De middelen voor 2019 en 2020 (staan nog op een tussenrekening en) worden zoals het nu lijkt in 2020 besteed aan verbetering schuldhulpverlening en dan met name het opzetten van de vroegsignalering.
33	Er wordt extra ingezet op preventie en vroeg signalering.
34	Schuldhulpverlening is een belangrijk probleem.
35	Het wordt gebruikt voor de financiering van de lopende (en nieuwe) trajecten in de schuldhulpverlening.
36	Voor 2019 is het geld ingezet ten behoeve van het op peil (aantrekken personeel) houden van activiteiten rondom schuldhulpverlening.
37	inzet consulent schuldhulpverlening, met name versterking toegang / voortraject.
38	Er is €26.000 toegekend voor 2020. In 2020 wordt een beleidsnota schuldhulpverlening aan de raad voorgelegd met concrete bestedingsvoorstellen op het gebied van schuldhulpverlening.
39	Er loopt een project vroegsignalering schulden waarbij door een ketenaanpak geprobeerd wordt erger te voorkomen.
40	Er is €88.000 toegekend voor 2020. In 2020 wordt een beleidsnota schuldhulpverlening aan de raad voorgelegd met concrete bestedingsvoorstellen op het gebied van schuldhulpverlening.
41	Nieuw beleid m.b.t. schulddienstverlening.
42	Ingezet voor het project "vroegeropaf" voor de preventie van schulden.
43	Nieuw beleid m.b.t. schulddienstverlening.
44	De middelen zijn gebruikt ter dekking van het verlagen van de rente die door de stadsbank wordt gerekend.
45	Het geld is ingezet om preventie en vroegsignalering scherper neer te zetten.
46	Deze middelen zijn toegevoegd aan het budget voor schulden en armoede. Dit heeft ons in staat gesteld om extra budgetcoaching in te zetten in het voorliggend veld.
47	De middelen zijn voor 3 jaar toegekend. Een eventueel overschot op deze middelen in 2019 zal worden overgeheveld naar 2020/2021.
48	Vnl gericht op verbetering toegang preventie en vroegsignalering

49	De middelen worden ingezet voor de uitvoering van het beleidsplan schulddienstverlening, met name gericht op integrale schulddienstverlening en het voorkomen van schulden. (voor een aanvalsplan armoede waren reeds eerder middelen vrijgemaakt)
b. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor armoedebestrijding te verhogen	
#	Gevraagde toelichting
50	.
51	;
52	Het volledige bedrag is beschikbaar gesteld ten behoeve van armoedebestrijding.
53	.
54	Antwoord b. De extra gelden zijn gebruikt voor het lokale minimabeleid, i.c. een hogere subsidie aan stichting Leergeld voor de kosten van kindpakketten
55	Het blijkt dat de uitvoering voor armoedebeleid -verruiming- meer tot kosten leidt.
56	Eigen beleid heeft voorrang op budgetten vanuit het Rijk.
57	Via een nota armoedebeleid zijn deze middelen aan de gemeenteraad voorgelegd.
58	Via een nota armoedebeleid zijn deze middelen aan de gemeenteraad voorgelegd.
59	Via een nota armoedebeleid zijn deze middelen aan de gemeenteraad voorgelegd.
60	Deze middelen zijn integraal opgenomen in het budget bijzondere bijstand.
61	De extra middelen worden gebruikt voor Participatieregeling 18+, subsidie leergeld, jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds
62	De middelen zijn gebruikt om het minimabeleid uit te breiden.
63	De gelden worden ingezet voor het lokale armoedebeleid.
64	Middelen zijn doorgesluisd naar onze intergemeentelijke sociale dienst.
65	De uitgaven zijn gedaan voor armoedebestrijding, het resterende bedrag wordt ingezet om een gedeelte van het tekort van het sociaal domein te dekken.
66	In 2017 heeft de gemeenteraad het nieuwe Armoedebeleid 2018-2021 vastgesteld en met de Programmabegroting 2018 heeft de raad de hiervoor benodigde extra middelen beschikbaar gesteld (incidenteel en structureel). De extra van het Rijk ontvangen middelen maken hier onderdeel van uit.
67	In 2019 is de armoede agenda vastgesteld en is een uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin staan 4 sporen benoemd waarop wordt ingezet: inwoners met schulden, kinderen in armoede, werkende armen en ondersteuning op maat.
68	De extra middelen zullen in 2020 vooral worden ingezet op armoedebestrijding.
69	Met name gericht op kinderen in armere gezinnen.
70	Ingezet voor het Minimabeleid.
71	Er is vooral ingezet op armoede en afgelopen jaren niets bijgekomen voor schuldhulp.
72	De middelen worden inderdaad ingezet voor armoedebeleid gericht op (gezinnen met) kinderen, zoals: extra middelen Stichting Leergeld (grootste deel), budgetcoaching binnen gezinnen, Fashion cheques. De regiefunctie is ook versterkt, met name om het bereik onder kinderen te verhogen (o.a. regelen kindpakket).
73	De middelen zijn voor 2020 begroot voor de financiering van het kindpakket. Kinderen van 4 tot 18 jaar uit gezinnen met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm, hebben toegang tot de website www.meedoenhollandskroon.nl  en kunnen per jaar een budget van €375,- besteden aan sportieve en culturele activiteiten en uitgaven in verband met school en sport.
74	Budget voor armoedebestrijding is hiermee verhoogd. Hiermee is de budgetoverschrijding van de afgelopen jaren (gedeeltelijk) afgedekt.
75	In de verordening minimabeleid is geregeld dat een bijdrage kan worden toegekend voor voorzieningen die zijn opgenomen in het "kindpakket".
76	extra middelen armoedebestrijding zijn ingezet bij ondersteuning in de vorm van bijzondere bijstand voor gezinnen met kinderen
77	Project vroegsignalering, fashioncheques, coordinator armoedepreventie, subsidie voedselbank
78	Dit bedrag is ingezet om kinderen die opgroeien in armoede te ondersteunen. Inwoners van Maassluis met een inkomensgrens tot 120% van het sociaal minimum kunnen gebruik maken van de kindregelingen van het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld.
79	Deze middelen zijn onder meer ingezet voor bestrijding armoede onder kinderen, door middel van het kindpakket: 1) Haarlemmermeer doet mee (sport en cultuuractiviteiten), 2) computerregeling, 3) bijles, 4) tegemoetkoming schoolkosten. Daarnaast ten behoeve van het voorkomen dat inwoners in een problematische schuldenpositie raken, zoals het project "Vroeg erop af".

80	<p>Tekst uit de begroting hierbij: Een nieuw communicatieplan wordt ontwikkeld om de bekendheid en het gebruik van de minima-voorzieningen te verhogen en zodoende huidige onderbesteding aan te pakken; · Doorontwikkelen van het huidige beleid op basis van de onderzoeksresultaten van de armoedemonitor, inkomenseffectmeting en de evaluatie van het minimabeleid en klanttevredenheidsonderzoek; · Verkennen wat er nodig is om een effectief armoedebeleid te ontwikkelen, waarin aandacht wordt besteed aan verborgen armoede, kinderarmoede en armoede en gezondheid; · Verschillende bestaande landelijke initiatieven worden onderzocht om de dienstverlening voor de minima te verbeteren. Hierbij kan gedacht worden aan Stichting Leergeld of het inrichten van een Noodfonds. Doorontwikkeling van regionaal gestarte pilots in het kader van schuldenbestrijding en kijken of deze ingebed worden in bestaand beleid. Het betreft de pilots vroegsignalering, verbetering bewindvoering, de buddy-app en de virtuele financiële avatar</p>
81	De middelen zijn aangewend om gezinnen met kinderen meer te ondersteunen. Het gaat daarbij om de verruiming van regelingen, de verhoging van de inkomensgrens voor regelingen en het ondersteunen van de activiteiten van de stichting Leergeld.
82	De middelen zijn aangewend om gezinnen met kinderen meer te ondersteunen. Het gaat daarbij om de verruiming van regelingen, de verhoging van de inkomensgrens voor regelingen en het ondersteunen van de activiteiten van de stichting Leergeld.
83	dit is met name ingezet voor armoede onder kinderen. Dit is echter niet een op een te herleiden omdat dit onderdeel uitmaakt van een groter bestedingsplan.
84	Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor armoedebestrijding te verhogen. De gemeente zet de extra middelen overwegend in ter dekking van de minimaregelingen en maatregelen ten behoeve van armoedebestrijding onder kinderen.
85	Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor armoedebestrijding te verhogen. De gemeente zet de extra middelen overwegend in ter dekking van de minimaregelingen en maatregelen ten behoeve van armoedebestrijding onder kinderen.
86	Deze extra middelen zijn ingezet voor intensivering van aanpak armoede bij jongeren en intensivering van individuele minimabeleid.
87	De in 2019 en 2020 beschikbaar gestelde extra middelen (€12.000 per jaar) zijn toegevoegd aan het budget voor armoedebestrijding en dan met name de bestrijding van armoede bij kinderen.
88	grotendeels toegevoegd aan de middelen voor minimabeleid
89	We zetten meer in op vroegsignalering, schuldhulpverlening ondernemers en het inzetten van een formulierenbrigade.
90	Er zijn meer kind-regelingen in het armoedebeleid ingericht.
91	Toegevoegd aan budgetten voor armoedebestrijding.
92	deze middelen zijn gebruikt om het budget voor minimabeleid te verhogen. Texel hanteerde al een ruimhartig minimabeleid en ondanks een uitgebreide communicatiecampagne, was het reeds bestaande budget toereikend.
93	Toegevoegd aan het budget armoedebestrijding.
94	Het bedrag is voornamelijk benut voor inrichting van het Kindpakket. Een klein deel is benut voor uitbreiding van het instrumentarium schuldhulpverlening.
95	Geheel 2019 is benut voor de herijking van het minimabeleid, waarbij de implementatie van het nieuwe beleid per 2020 geldt en structurele middelen worden ingezet . De extra, incidentele rijksmiddelen vanaf 2018 worden –omdat wegens vacatures het beleid later is opgepakt dan gepland - volledig ingezet in 2020 zetten wij in voor de volgende zaken: 1. Stevig verankeren van de samenwerking Plangroep en het maatschappelijk veld, investeren in de toegang en door het laagdrempelig inrichten van de dienstverlening; 2. Extra investeren op preventie door goede voorlichting en inkopen van budgetvoorlichting en budgetcoaching; 3. Waar nodig tijdelijk extra inkopen van extra reguliere capaciteit voor schuldhulpverlening vanuit de nieuwe werkwijze (extra spreekuren op locatie binnen onze gemeente etc.)
96	Middelen zijn besteed aan inzet van een armoedeambassadeur, inzet voor preventie en vroegsignalering en inzet armoedebestrijding huishoudens met kinderen.
97	De extra middelen zijn volledig gereserveerd ten behoeve van armoedebestrijding en schuldhulpverlening. In totaliteit is op dit moment meer dan de helft van dit budget concreet ingezet voor armoedebestrijding (gezinnen met kinderen, jeugdsportfonds, renteverlaging schuldhulpverlening).
98	oa tbv sportfonds voor volwassenen en stichting Leergeld. Verruiming van het minimabeleid.
99	Onder andere voor Kindpakketfondsen en de Individuele inkomensvoorslag wordt het budget verhoogd. Het meeste geld staat op dit moment (in 2019) nog gereserveerd, ter invulling van het beleid dat in 2019 is vastgesteld en in 2020 tot uitvoer komt.
100	Het budget is gebruikt voor de versterking van de lokale armoedebestrijding in huishoudens met kinderen.
101	Uitvoeren van de top 10 maatregelen van het Kindpakket, huisbezoek en inventarisatie, bemiddeling
102	Het bedrag per persoon voor minimaregelingen is verhoogd en het aantal mensen dat in aanmerking komt voor de minimaregeling is verhoogd. Verder is er bedrag naar Stichting Leergeld gegaan, voor armoedebestrijding onder kinderen.
103	Budget wordt volledig gebruikt door kind pakket.

104	Projectmatige inzet 'kansen voor alle kinderen'
105	De middelen zijn o.a. toegevoegd aan de budgetten voor stichting leergeld, het jeugd sportfonds en het jeugdcultuurfonds.
106	Deze extra middelen zijn gebruikt voor de bekostiging van de preventie zoals is opgenomen in het beleidsplan schuldhulpverlening. Wij besteden deze middelen in de komende vier jaar voor preventieactiviteiten op het Noorderpoortcollege en voor de inzet van de VoorzieningenWijzer
107	Bij Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport, Jeugdfonds Cultuur & Nationaal Ontbijt.
108	bijv. reductieregeling, bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering
109	Conform raadsbesluit
110	Versterking van de lokale regie armoedebestrijding in huishoudens met kinderen, op preventie en vroeg signalering en de 18+ regeling is verruimd.
111	De middelen zijn voornamelijk besteed in het kader van armoedebestrijding in huishoudens met kinderen.
112	bijv. reductieregeling, bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering
113	De middelen zijn ingezet voor kansen voor alle kinderen. Inwoners van Sittard-Geleen met een laag inkomen en kinderen tot 18 jaar krijgen een deel van de kosten vergoed voor school, uitjes of een sport- of muziekvereniging.
114	bijv. reductieregeling, bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering
115	De raad heeft op 6 april 2017 besloten de motie "Geen kind groeit op in armoede" over te nemen. Samen met het maatschappelijk middenveld is een nota opgesteld "Samen uit armoede 2019-2022". De raad heeft besloten om de in de Meicirculaire 2018 toegekende extra middelen in te zetten op uitvoering van de in de nota vastgelegde maatregelen ter bestrijding van armoede.
116	Deze middelen zijn ingezet voor de armoedebestrijding bij kinderen. Deze middelen worden besteed via het jeugdsportfonds Zuid-Holland en de stichting leergeld met deze middelen:
117	- is de inkomensgrens voor vergoeding uit het SMS kinderfonds verhoogd - is een loket ingericht om inwoners met een laag inkomen te helpen bij het op orde brengen van het huishoudboekje
118	Door de extra middelen is een extra impuls gegeven aan het armoedebeleid binnen de gemeente en zijn er extra producten aangeboden in de Schuldhulpverlening. In 2018 is er een nota opgesteld waar in 2019 uitvoering aan is gegeven. In 2019 hebben wij een basis gelegd met onze partners en is veel aandacht uitgegaan naar het met elkaar ontwikkelen en opstarten van initiatieven. Volgend jaar verwachten wij meer inhoudelijke voortgang te maken.
119	o.a. Jeugdsportfonds, Maatschappelijke participatie, Fietsenregeling (12-18 jaar), Computerregeling (7-18 jaar), bijdrage voedselbank, bijdrage kledingbank.
120	Deze zijn ingezet t.b.v. de kindsfondsen.
121	wij hebben 1 budget voor armoedebeleid.
122	De belangrijkste onderwerpen zijn: Leergeld Jeugdsportfonds Jeugdcultuurfonds
123	De belangrijkste onderwerpen zijn: Leergeld Jeugdsportfonds Jeugdcultuurfonds
124	De middelen zijn gebruikt ter versterking van het bestaande minimabeleid.
125	De middelen zijn ingezet voor de introductie van het kind pakket, ouderenpakket en geluk.
126	De extra middelen worden ingezet voor vroegsignalering.
127	Extra middelen worden ingezet binnen het minimabeleid.
128	De Klijsma middelen zijn grotendeels ingezet voor armoedebestrijding, maar in de brede zin van het woord. Enkele voorbeelden: * Stichting leergeld; * Stichting jeugdcultuurfonds; * Jeugdfonds Sport; * Kledingbank; * Voedselbank.
129	B. Deze middelen zijn toegevoegd aan het budget bijzondere bijstand
130	De middelen zijn voornamelijk ingezet voor de armoedebestrijding onder kinderen.
131	Volledig ingezet voor bestaanszekerheid beleid.
132	Armoede bestrijding zien wij ook als een belangrijke factor in het voorkomen van schulden, jeugdhulp en andere vormen van hulp en ondersteuning. Daarom is het een logische keuze om het extra budget dan ook daartoe aan te wenden.
133	vroegsignalering

134	Budgetten zijn ingezet ten behoeve van kindregelingen en versterking op de lokale regie op armoedebestrijding in huishoudens met kinderen in 2019.
135	De middelen zijn gebruikt om een noodfonds armoede in te richten.
136	de minimaregelingen zijn verruimd
137	De extra middelen worden met name ingezet voor initiatieven m.b.t. armoedebestrijding onder kinderen en jeugdigen.
138	Het budget is verdeeld over een aantal lokale regelingen voor minima in het kader van armoedebeleid. Een groot deel wordt ingezet ten behoeve van kinderen in armoede.
139	Wordt lokaal ingezet voor maatwerk via eigen programma kinderen en gezinnen in armoede.
140	Middelen worden ingezet voor armoedebestrijding onder kinderen.
141	Budget is gebruikt voor Meedoenregeling. Van deze regeling kunnen zowel volwassenen als kinderen gebruik maken. Voor kinderen vergoeden we alle school- en sportkosten.
142	Diverse initiatieven worden bekostigd
143	Diverse initiatieven worden bekostigd
144	Budgettair neutraal geraamd, veel geïnvesteerd in armoedebestrijding in gezinnen met kinderen.
145	Diverse initiatieven worden bekostigd
146	antwoord b
c. Deze extra middelen zijn gebruikt om zowel het budget voor schuldhulpverlening als het budget voor armoedebestrijding te verhogen	
#	Gevraagde toelichting
147	De gemeente Moerdijk zet de extra middelen met name in op projecten als vroegsignalering en investeringen in het voorliggend veld, zoals het opleiden van vrijwilligers. We verhogen het budget voor het Jeugdfonds sport & cultuur. We versterken de regionale samenwerking op het gebied van inkomensondersteuning. Daarnaast stellen wij een armoederegisseur aan.
148	Door te investeren in armoedebestrijding verwachten wij dat er in de toekomst minder vraag is naar zorg/uitkeringen
149	verhoogde toestroom op het beroep voor beide opvangen.
150	Deze extra middelen zijn opgenomen in het budget 'ondersteuning minima'.
151	O.a. voor vroegsignalering en armoedebeleid onder kinderen.
152	Met de extra middelen is een Deltaplan Schulden opgesteld waarin enerzijds ingezet wordt om de curatieve schuldenaanpak te verbeteren en anderzijds meer aandacht is voor preventie, ZZP-ers en nieuwe initiatieven zoals Vaste Lastenpakket, perspectieffonds en leerwerkbedrijf om het voorkomen en aanpakken van schulden nog intensiever vorm te geven. Daarnaast worden ook extra middelen uitgetrokken voor bestrijding van armoede. Zo is het percentage kwijtschelding afvalstoffenheffing verhoogd van 55% naar 76,5% en handhaven we de huidige regeling voor individuele inkomenstoeslag en AOW- en jeugdtegoed.
153	Deze middelen zijn onderdeel geworden van ons declaratiefonds voor gezinnen en kinderen die onder de armoededoelgroep vallen. Dit fonds verstrekt middelen om deelname aan sport, onderwijs, cultuur en maatschappelijke activiteiten te bevorderen voor deze doelgroep. Daarnaast zijn er dit jaar extra middelen besteed aan vroegsignalering bij schuldhulpverlening.
154	Toelichting op vraag 3 = de inzet van extra middelen richt zich met name op het voorliggend veld, het crisis escalatiemodel, voedselbank en noodfonds.
155	Ja, ingezet voor armoedebestrijding kinderen. en voor het project 'samen vooruit'; stress rondom financiën
156	De middelen worden ingezet voor de uitvoering van vroegsignalering van betalingsachterstanden, uitvoering van het Regionale Kaderplan Integrale schuldhulpverlening. Daarnaast voeren wij ter bestrijding van armoede het Kinderkoggenfonds en het Koggenfonds uit.
157	De middelen zijn ingezet voor het totale minimabeleid incl. schuldhulpverlening en armoedebestrijding.
158	subsidies voedselbank, verbindkracht, innovatieve projecten armoede en schulden -projecten: vroegsignalering schulden (er op af), uitstroom bijstandsgerechtigden uit wanbetalersregime, doorontwikkeling schuldienstverlening, voorkomen instroom in schuldenbewind
159	n.v.t.
160	Er is €275.000 aan extra middelen ontvangen. Daarvan is €150.000 besteed aan de Stadsbank Oost Nederland en €125.000 aan bijzondere bijstand/armoedebeleid.
161	Extra middelen toegevoegd aan het budget
162	Middelen worden ingezet voor vroegsignalering financiële preventie. Dit is verbonden met onze pilotplan Scheidingspunt.
163	De ontvangen klijnsma-middelen zijn verdeeld de budgetten over schuldhulpverlening en armoedebestrijding.

	Voor 2020 hebben we deze middelen (met een overheveling van het niet gebruikte budget in 2019) ingezet voor: 1. De Gemeentepolis voor minima. Iedereen met een inkomen tot 120% van het van toepassing zijnde sociaal minimum kan gebruik maken van deze collectieve zorgverzekering. De gemeente betaalt mee (bijzondere bijstand) aan de premie. 2. Uitbreiding Jeugdfonds Sport met het onderdeel Cultuur. We hadden alleen sport en daaraan is vanaf 2020 cultuur toegevoegd. 3. Een buddyproject schuldhulpverlening via Humanitas. Om de kans van slagen van een schuldhulpverleningstraject te verhogen koppelen we een buddy aan een cliënt die in een schuldhulpverleningstraject bij de Stadsbank zit.
164	De middelen zijn incidenteel, maar bovengenoemde regelingen/activiteiten moeten een structureel karakter krijgen.
165	-
166	-
167	Naast de maandelijkse bedragen betaald aan de kredietbank zijn er ook zomer- en winterpakketten voor kinderen uitgevoerd voor de doelgroep
168	Gelijke verdeling verhoging budget schuldhulpverlening en armoedebestrijding
169	Er wordt ingezet op het vereenvoudigen van de toegang tot minimaregelingen en het verlagen van de doorlooptijden van schuldhulpverleningstrajecten. Daarnaast wordt ingezet op vroegsignalering
170	Geen verdere toelichting
171	Dit is gebruikt voor o.a. extra voorzieningen armoedebeleid en schuldhulpverlening
172	Het beleid rond schuldhulpverlening en de afspraken daaromtrent worden momenteel doorontwikkeld.
173	In 2020 zullen deze middelen ingezet worden op het gebied van schuldhulpverlening en armoedebestrijding: - Pilot Geldcoach (schuldhulpverlening) - Preventieplan 2020(Preventie armoede); - Pilot opkopen van schulden bij jongeren.
174	Vroegsignalering schulden, voorkomen van schulden en ondersteuning (kinderen van) minima
175	Er zijn budgetten vrijgemaakt voor deze aandachtsgebieden.
176	Schuldhulpverlening is regionaal belegd via de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Dit wordt uitgevoerd door de Sociale Dienst Drechtsteden. De middelen worden ingezet op schuldhulpverlening en vroegsignalering.
177	Bemiddeling schuldhulpverlening etc. Armoedebeleid extra middelen voor huishoudens met kinderen
178	We willen de groeiende werkzaamheden voor schulddienstverlening opvangen in de wijk met Op orde. De wachttijden lopen te hoog op. Deze kosten kunnen gedurende drie jaar kunnen worden betaald uit te gelden ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid. Deze middelen mogen worden ingezet voor het gemeentelijke schuldenbeleid om een impuls te geven aan de effectiviteit van de schuldhulpverlening.
179	De inzet richt zich op een extra impuls geven aan het armoede en schuldenbeleid door extra te investeren in preventie en vroegsignalering aan de hand van een preventieproject.
180	Daarom ontwikkelen we een nieuwe aanpak voor armoede en schulden, bestaande uit experimenteren en leren, verbeteren en vernieuwen. Een onderzoek naar de effectiviteit en eventuele overlap in de voorziening van het huidige armoedebeleid wordt uitgevoerd, net als een laagdrempelige beschikbaarheid van voorzieningen voor kinderen/jeugd. Zo draaien we financiële gesprekken in de wijkondersteuningsteams van Schiedam. Hierin zijn medewerkers schuldhulpverlening actief.
181	De extra middelen die in 2018 beschikbaar gesteld zijn ingezet ter verhoging van het budget voor zowel schuldhulpverlening als armoedebestrijding. De middelen voor zowel schulddienstverlening als armoedebestrijding zullen ook in 2020 evenredig projectmatig worden ingezet voor o.a. de volgende onderwerpen: preventie (inzet MoneyWays), vroegsignalering schulden, het voorkomen van problematische schulden, doorontwikkeling armoedebeleid en aanvullend kind- armoederegelingen.
182	nvt
183	De middelen zijn ingezet voor een kwartiermaker,
184	volgt..
185	De diverse reguliere budgetten voor schuldhulpverlening en armoedebestrijding zijn verhoogd.
186	De budgetten zijn verhoogd met name om aan de groeiende vraag naar armoedebestrijding te kunnen voldoen. Dit heeft het ook mogelijk gemaakt om e.e.a meer onder de aandacht te brengen wat weer meer gebruik heeft opgeleverd.
187	De extra middelen worden gebruikt voor het versterken van ons bestaand beleid voor schuldhulp-verlening en armoedebestrijding.
188	Naast het ophogen van budgetten is er ingezet op deelname aan het jeugdfonds Sport en Cultuur, meer communicatie activiteiten om de bekendheid van het inloopsprekuren Geldzaken te vergroten, communicatiemateriaal te ontwikkelen en de bekendheid van minimaregelingen, waaronder het jeugdfonds Sport & Cultuur, te vergroten.
189	Naast het ophogen van budgetten is er ingezet op deelname aan het jeugdfonds Sport en Cultuur, meer communicatie activiteiten om de bekendheid van het inloopsprekuren Geldzaken te vergroten, communicatiemateriaal te ontwikkelen en de bekendheid van minimaregelingen, waaronder het jeugdfonds Sport & Cultuur, te vergroten.

190	Naast het ophogen van budgetten is er ingezet op deelname aan het jeugdfonds Sport en Cultuur, meer communicatie activiteiten om de bekendheid van het inloopspreekuur Geldzaken te vergroten, communicatiemateriaal te ontwikkelen en de bekendheid van minimaregelingen, waaronder het jeugdfonds Sport & Cultuur, te vergroten.
191	verlagen van woonlasten, bieden van kansen, versterken van netwerk en inzet op preventie en vroegsignalering en kindpakket.
192	Deze extra middelen worden preventief ingezet voor het bestrijden van de armoede-risicofactoren en voor vroeg-signalering schuldhulpverlening.
193	Deze middelen zijn toegevoegd aan het budget minimabeleid (waar eveneens aandacht is voor schuldhulpverlening (o.a. bewindvoering))
194	Oa. aanstelling budgetcoach/budgetbeheerder
195	Nadruk op schuldhulpverlening
196	geen toelichting
197	De middelen zijn gebruikt voor het Dordtse programma Samen tegen Armoede. Dit programma bevat de volgende 5 programmalijnen: 1. Voorkomen en aanpakken van schulden. 2. Versterken van de startpositie van kinderen in armoede. 3. Werkende minima. 4. Armoede en gezondheid. 5. Tegengaan energiearmoede.
198	In 2020 wordt een nieuw beleidsplan Schuldhulpverlening opgesteld waarin de focus ligt op enerzijds de regie op de armoede- en schuldenketen en anderzijds de vertaalslag daarvan naar vroegsignalering en preventie.
199	Is toegevoegd aan verschillende preventieve maatregelen waaronder vroeg signalering
200	het is toegevoegd aan de daarvoor bestemde budgetten
201	Kindpakket als onderdeel van de minima regelingen ingesteld. Inzet van vroegsignalering.
202	Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor 3 jaar (2018 t/m 2020) geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Hiermee is beoogd om een impuls te kunnen geven aan de verbetering van de toegang tot en de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebeleid. Er zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt met de VNG over de inzet van deze middelen: Roermond zet de middelen in conform doelstelling die door het rijk is bepaald.
203	Bestemming van de middelen wordt meegenomen in het nieuwe meerjarig beleidsplan Armoede en Schulden (2020-2023).
204	projecten waar beide componenten van schuldhulpverlening en armoedebestrijding zijn gedekt met de extra middelen
205	We hebben de middelen o.a. gebruikt voor de verbetering van de toegang tot de schuldhulpverlening en preventie en vroegsignalering.
206	Deze middelen zijn conform het doel besteed.
207	Naast het ophogen van budgetten is er ingezet op deelname aan het jeugdfonds Sport en Cultuur, meer communicatie activiteiten om de bekendheid van het inloopspreekuur Geldzaken te vergroten, communicatiemateriaal te ontwikkelen en de bekendheid van minimaregelingen, waaronder het jeugdfonds Sport & Cultuur, te vergroten.
208	De middelen zijn toegevoegd aan het gemeentelijk minimabeleid waartoe Schuldhulpverlening en armoedebeleid een onderdeel van uitmaken.
209	Er is zowel een extra klantmanager schuldhulpverlening ingehuurd als extra subsidie verstrekt aan Stichting Leergeld (armoedebestrijding kinderen).
210	budget opgeplust
211	Inwoners krijgen zo vroeg mogelijk hulp bij (dreigende) financiële problemen of schulden ter voorkoming van crisissituaties. We willen het taboe op schulden en armoede verminderen.
212	Via de Meicirculaire 2018 heeft het kabinet extra geld beschikbaar gesteld aan gemeenten voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, met name onder kinderen. Deze middelen worden voornamelijk ingezet voor een pilot aanpak bankslapers, versterken vroegsignalering schulden, versterken brede schuldenaanpak, de implementatie verbeterpunten ten behoeve van de toegang inkomensondersteuning en het voorkomen kosten bewindvoering.
213	Wij hebben deze extra middelen primair ingezet voor schuldhulpverlening en het overblijvende deel is toegevoegd aan de middelen voor armoedebestrijding.
214	Vanaf 2019 verzorgt het Sociaal Team in Sliedrecht vroegsignalering van schulden, die gedeeltelijk wordt bekostigd met via de "Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede" beschikbaar gekomen middelen. Vroegsignalering schulden richt zich op het snijvlak tussen schuldhulpverlening en armoedebestrijding.
215	Middelen zijn grotendeels ingezet voor armoedebestrijding. Verschillende minimaregelingen (waaronder verschillende regelingen voor kinderen) en tools om inwoners te helpen bij het besparen van vaste lasten en aanspraak te maken op bestaande regelingen. Daarnaast is een deel van de middelen ingezet voor schulddienstverlening ten behoeve van vroegsignalering van schulden en betalingsachterstanden.

	De Klijsma gelden worden volledig ingezet voor armoedebestrijding. Daarnaast is er extra geld (eigen middelen) ingezet voor uitvoerend beleid schuldhulpverlening.
216	Vanaf 2019 zijn de nieuwe pakketten beschikbaar.
217	Geen.
218	<p>Toelichting: De middelen worden gebruikt voor het bekostigen van hogere bijdragen in het kader van minimabeleid, waaronder de regeling Kindpakket. Daarnaast worden de middelen gebruikt voor de uitvoeringskosten van schuldhulpverlening door de regionale sociale dienst. Daarbij gaat het met name om het verbeteren van de toegang tot schuldhulpverlening:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Van workshop naar een individueel gesprek: In het aanmeldproces werd gebruik gemaakt van workshops (mede vanwege het wegwerken van wachtlijsten), sinds november 2018 krijgen klanten bij aanmelding altijd een individueel gesprek met een schuldhulpverlener. - Vereenvoudiging van het aanvraagproces: niet meer met DigiD, maar met een eenvoudig aanmeldformulier, per telefoon of per mail/brief waarna binnen 1 week een medewerker van schuldhulpverlening contact opneemt voor het maken van een afspraak. - Deze afspraak kan, als de klant dat wil in zijn/haar woonplaats plaatsvinden in plaats van op de locatie van de sociale dienst.
219	De middelen zijn onder andere gebruikt om de Collectieve Ziektenkostenverzekering voor Minima aantrekkelijker te maken en meer preventie in te zetten bij de schuldhulpverlening.
220	De middelen zijn zeer breed ingezet. Naast de preventieve inzet is er ook ingezet op schuldhulpverlening en zijn er diverse regelingen voor armoede bij kinderen.
221	In Tilburg komen we tekort op onze armoedebudgetten; de extra rijksmiddelen zijn gebruikt om de budgetten voor armoede en schulden op te hogen en daarmee de tekorten te verkleinen.
222	De inzet is voornamelijk geweest op het versterken van de lokale regie en op preventie en vroeg-signalering.
223	Nieuw beleid omtrent de financiële keten armoede- en schulden is in 2019 vormgegeven, waarbij voor zowel armoedebestrijding als schuldhulpverlening nieuwe projecten worden gestart en/of huidige regelingen worden verruimd.
224	<p>Deze middelen worden (extra) ingezet voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vroegsignalering door op te starten samenwerking met Amargi en BKR, • inzet van de VoorzieningenWijzer (instrument voor scan op niet gebruik voorzieningen armoedebeleid/toeslagen/zorgverzekering/energie) en • een pilot met KBNL om instroom in beschermingsbewind te voorkomen waar nodig en uitstroom te bevorderen.
225	De extra middelen maken onderdeel uit van het nieuwe beleidsplan armoedebeleid/ schuldhulpverlening.
226	nvt
227	<p>Laagdrempelige toegang tot schuldhulpverlening en pro actief inzetten van schuldhulpverlening. Via speciaal loket en gebiedsteams.</p> <p>Er wordt een pilot gestart met betrekking tot armoedebestrijding. Doel is om te onderzoeken of andere aanpak effectiever werkt dan de huidige interventies.</p>
228	Geen bijzondere toelichting.
229	<p>Aanvullend op de innovatieve methodiek genaamd Mobility Mentoring die in 2019 werd geïntroduceerd en gericht is op stressregulatie en – reductie bij klanten, is ingezet op maatregelen in het kader van vroegsignalering en preventie. Deze projecten worden in 2020 gecontinueerd.</p> <p>Burgerparticipatie in de aanpak van schulden en armoede, outreachende aanpakken, een specifieke locatie voor schuldhulpverlening én de integrale aanpak bij het poortproces, gericht op schuldenproblematiek, maken hier onderdeel van uit. Verder wordt intensiever samengewerkt met het voorliggend veld van welzijns- en hulpverleningsorganisaties. De bedoeling is dat de inspanningen intergenerationeel doorwerken in het belang van kinderen.</p>
230	Armoedebestrijding, extra middelen naar stichting Leergeld.
231	Naast extra inzet op schuldhulpverlening is ingezet op een Kindpakket.
232	Uit armoedebeleid wordt ook gedeelte schuldhulpverlening bekostigd o.a. bewindvoering.
233	We zetten in op armoedebestrijding bij kinderen en hebben in het kader van de regeling kindpakket extra voorzieningen/regelingen gerealiseerd. Verder zal meer focus komen op uitbreiding/intensivering van de schuldhulpverlening hetgeen verwerkt is in het nieuwe minimabeleid (2020).
234	<p>* Verbetering toegang tot hulpverlening</p> <p>* Armoedebestrijding in huishoudens met kinderen</p>
235	Deze middelen zijn o.a. ingezet voor vroegsignalering (schuldhulpverlening) en voor fashioncheques, div. subsidies en stimulering schoolontbijt (armoedebeleid).
236	<p>In Harderwijk spreken we van schulddienstverlening (niet schuldhulpverlening); van hulp naar ondersteuning. De extra middelen zijn ingezet ter versterking van het gemeentelijke armoede-en schuldenbeleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Focus op preventie; voorkomen is beter dan genezen - Professionele schulddienstverlening; van problematische schulden i.c.m. veel stress naar hanteerbare schulden i.c.m. relatieve rust - Lichtere vormen van schulddienstverlening
237	In 2019 is de nota armoedebeleid opgesteld, waarin substantieel extra budget wordt ingezet in de bestrijding van armoede en schulden. Het restant budget 2018 is overgeheveld en betrokken bij de uitvoering in 2019.

238	Er is ingezet op armoedebestrijding onder kinderen, vroeg signalering en preventie bij schulden en uitbereiding van minimaregelingen
239	Er is ingezet op armoedebestrijding onder kinderen, vroeg signalering en preventie bij schulden en uitbereiding van minimaregelingen
240	Middelen beschikbaar gesteld voor plannen en activiteiten op het gebied van schuldhulpverlening en armoedebestrijding
241	Door toename met name van statushouders zijn extra kosten gemaakt voor huisvesting, dwz inboedel voor inrichting en uitkeringen op dit punt.
242	De middelen worden binnen de betreffende doelstellingen besteed.
243	Bij Schuldhulpverlening zijn de middelen met name ingezet voor de publieke campagne om schuldhulpverlening onder de aandacht te brengen. De voor deze campagne ontwikkelde communicatiemiddelen worden de komende jaren opnieuw ingezet. Bij Armoedebestrijding zijn de middelen gelabeld voor het onderzoek naar beheer en bewind in eigen beheer.
244	Deze extra middelen zijn ingezet voor personele kosten in het kader van schulddienstverlening en daarnaast directe uitgaven voor armoedebestrijding (bijvoorbeeld kindpakketten).
245	Er is een nieuw minimabeleid opgesteld met als belangrijkste wijzigingen t.o.v. het voorgaande beleid het in handen leggen van de armoedebestrijding onder kinderen tot 18 jaar bij het maatschappelijke middenveld. Er heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden met een flink verhoogd bereik met minder middelen door de armoedebestrijding 18- in natura te regelen. Daarnaast is een andere belangrijke wijziging het toevoegen van de participatieregeling 18+.
246	Er is ingezet op armoedebestrijding onder kinderen, vroeg signalering en preventie bij schulden en uitbereiding van minimaregelingen.
247	Er zijn extra middelen naar Humanitas gegaan om ondersteuning te bieden gericht op hulp bij thuisadministratie, op ondersteuning aan inwoners bij het aanvragen van voorzieningen en op het voeren van een centrale intake. Er wordt gestuurd op eigen kracht en op ontwikkeling van vaardigheden om na verloop van tijd weer zelfstandig te kunnen functioneren. Daarnaast zijn middelen gebruikt om in te zetten op preventie en vroegsignalering (bv inzet van de voorzieningenwijzer).
248	Met name ingezet op minimabeleid
249	De extra middelen zijn toegevoegd aan het minimabeleid zoals de gemeente dat al jaren voert.
250	Budgettair neutraal.
251	Antwoord is duidelijk.
252	Intensivering bestrijding armoede kinderen
253	We zetten in op activiteiten ter voorkoming van armoede en schulden door vroegsignalering van schulden en het stimuleren van een actieve leefstijl om sociaal isolement en ongezonde leefstijl door armoede te voorkomen dan wel te verminderen.
254	via orionis Walcheren
255	antwoord c is duidelijk
256	De gemeenteraad heeft hier in november 2019 een beleidsplan voor vastgesteld met daarin de keuzes. Deze gemeente heeft er voor gekozen meer te ramen op dit onderwerp dan door het Rijk ter beschikking gesteld.
257	Deze taakvelden zijn via een gemeenschappelijke regeling belegd. Via de regio gemeenten is een gemeenschappelijk beleid hierover opgesteld.
d. Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor andere onderwerpen dan schuldhulpverlening/armoedebestrijding te verhogen	
#	Gevraagde toelichting
258	-
259	De inkomsten zijn toegevoegd aan de algemene middelen
260	We hebben structureel voldoende budget opgenomen in onze begroting voor armoede en schuldenbeleid. Om deze reden is het ingezet als algemeen dekkingsmiddel.
261	Ingezet voor armoede en schuldhulpverlening
262	Meegenomen in het totaal van de middelen

	<p>Deze incidentele middelen voor Schulden en Armoede kwamen bovenop de structurele middelen uit de decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding onder kinderen (jaarlijks €430.000). Het structurele budget wordt volledig ingezet ten behoeve van armoedebestrijding en versterking van schuldhulpverlening. Voorbeelden van onderwerpen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de inzet van een kwartiermaker bestaanszekerheid, die mensen in armoede weet te bereiken en de verbindende schakel vormt met belangrijke partijen zoals het Werkplein. - de bestaande minimaregelingen continueren (zoals schuldhulpverlening, collectieve zorgverzekering, en bijzondere bijstand tot 120% van de bijstandsnorm), zodat mensen wel kunnen blijven meedoen in de samenleving en niet in een isolement terecht komen. - armoede onder kinderen wordt bestreden door de inzet van het Kindpakket. Dit doen we samen met onze partners (Stichting Paul [sport], Stichting Leergeld [onderwijs, welzijn en zorg], en het Jeugd Cultuurfonds Brabant [cultuur]). - doorontwikkeling van het integraal armoedebeleid. Inzet daarbij is dat de doorontwikkeling is gericht op vroegsignalering en op de inzet van maatschappelijke participatie bij volwassenen. - de kwijtscheldingsnorm, die inhoudt dat 100% van de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt kwijtgescholden, wordt uitgevoerd. - door middel van schoolprojecten krijgen jongeren in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs les over hoe om te gaan met geld.
263	De structurele middelen zijn toereikend voor de doelstellingen hieromtrent. Voor de incidentele middelen zijn geen plannen, waardoor Roosendaal heeft besloten om deze middelen in te zetten als algemeen dekkingsmiddel.
264	Overwegend zijn deze lasten ingezet ter dekking van de kosten in het sociaal domein.
265	in 2019 hebben we een armoedeplan opgesteld en laten vaststellen, waaruit acties voortvloeien die we weer met andere middelen financieren.
266	Voor onze gemeente gaat het door onze kleine omvang vaak om heel kleine bedragen
267	-
e. Anders	
#	Gevraagde toelichting
268	Dit budget wordt ingezet voor vroeg-signalering.
269	Niet de volledige extra middelen zijn ingezet, vanwege voldoende structurele raming op deze onderdelen. Onderwerpen waarop de middelen voor armoede- en schuldenbeleid worden ingezet, zijn o.a. de formulierenbrigade en extra uitgaven voor armoedebestrijding, zoals in bepaalde gevallen bijdragen voor laptops te verstrekken aan huishoudens met een langdurig laag inkomen.
270	Dit budget is gebruikt voor Vroegsignalering. In 2020 willen we de Vroegsignalering nog één jaar verlengen
271	E. Deze middelen zijn ingezet waarvoor ze (naar onze mening) ook voor bestemd zijn: armoedebestrijding en schuldenbeleid. Er is/wordt extra geïnvesteerd in vroegsignalering, voorlichting, ondersteuning en als er toch eenmaal schulden zijn in oplossingen. Daarnaast worden groepen bij ons bekende personen/gezinnen met een kwetsbare financiële positie extra ondersteund. Denk aan voedselbank, opvang, kinderopvang, kledingbank, financiële bemiddeling. Momenteel loopt de discussie of de gemeente (weer) administratief moet gaan ondersteunen door bijv. aan te bieden vaste lasten te betalen. (in schuldenproblematiek zien we steeds dezelfde soort kosten/schuldeisers terug, daarvan is huur, ziektekosten, nutsvoorzieningen altijd onderdeel).
272	De middelen zijn begrotingstechnisch toegevoegd aan de inkomsten gemeentefonds, zonder concrete specifieke allocatie voor dekking van kosten voor andere onderwerpen.
273	Het antwoord hierop konden we niet afstemmen voor de deadline van 6 december 2020.
274	Er is al ruim genoeg begroot voor schuldhulpverlening en armoedebestrijding.
275	De extra middelen die in de meicirculaire 2018 voor 2018 tot en met 2020 beschikbaar zijn gesteld, zijn onderdeel van de algemene uitkering en zetten we in als de huidige beschikbaar gestelde budgetten voor gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid ontoereikend blijken te zijn.
276	Om extra middelen intern aan het product Armoedebeleid toe te wijzen dient er sprake te zijn van beleid daartoe. Eind 2018 heeft de raad nieuw armoedebeleid vastgesteld, waarin de benodigde middelen in totaliteit voor armoedebeleid zijn voorzien.
277	Onderzoek naar meer inzicht in de doelgroep en (betere) mogelijkheden om die doelgroep te bereiken.
278	Zoals bij de eerste vraag aangegeven, raamt de gemeente Maasgouw de lasten voor de decentralisaties op basis van de werkelijk verwachte uitgaven. In de begroting 2020 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitwerking van extra instrumenten gericht op het voorkomen, verlichten en bestrijden van armoede. Dit betreft zowel instrumenten op het gebied van armoedebeleid als op het gebied van schuldenbeleid. De geraamde extra middelen voor 2020 zijn hoger dan de extra middelen die in 2018 beschikbaar zijn gesteld.
279	Armoedebestrijding en schulphulpverlening komen in onze begroting niet als aparte posten voor. Met name armoedebestrijding is verankerd in meerdere beleidsterreinen, waaronder inkomensregelingen en integratie van statushouders. In 2019 hebben wij onze activiteiten op het gebied van schuldhulpverlening geëvalueerd en hebben hierin veranderingen doorgevoerd. Deze komen tot verdere uitvoering in 2020.

280	We gaan extra inzetten op budgetcoaching/budget beheer voor mensen met financiële problemen.
281	Deze extra middelen zijn ingezet voor de preventie van armoede, waarbij een kwartiermaker voor Financieel Fit Westland wordt ingezet. Dit betreft een publiek-privaat initiatief.
282	De middelen zijn ingezet ter dekking van de begrotingssaldi 2019 en 2020 en daarmee onder andere op de tekorten Jeugd en WMO. De gemeente Hengelo zette voordien al voldoende middelen in voor dit onderdeel.
283	Los van de (verwachte) extra middelen is het gemeentelijke armoedebeleid in 2017 al geïntensiveerd. De dekking hiervoor kwam uit algemene middelen. De mutatie in de meicirculaire 2018 m.b.t. dit onderwerp is in de algemene middelen verwerkt.
284	De extra middelen waren voor Schiermonnikoog in de orde van grootte van €1.000. Dat was te weinig om het budget voor op te hogen. Verder bekijken wij gewoon per jaar wat we nodig hebben en ramen dat als budget.
285	In Opmeer worden de extra middelen ingezet voor de pilot vroegsignalering. Met behulp van een systeem krijgen we risicovolle betalingsachterstanden in beeld en kunnen we door middel van huisbezoeken tijdig (preventief) voor een gerichte aanpak zorgen
286	In 2019 is het armoedebeleid (inclusief schuldhulpverlening) geherformuleerd met de kinderarmoede en schuldpreventie als speerpunten. Voor dit beleid is budget ter beschikking gesteld, echter er is geen sprake van een 1-op-1 koppeling met de zogenaamde Klijsma-gelden.
287	Deze extra middelen (tussen de €14.000 - €17.300 in de jaren 2018-2019-2020) zijn niet specifiek gereserveerd voor armoedebeleid en schuldhulpverlening. Dit vanwege het feit dat reeds extra middelen waren vrijgemaakt vanuit het Coalitieakkoord "Samen sterk en duurzaam".
288	De extra middelen zijn nu niet specifiek ingezet voor schuldhulpverlening en armoedebestrijding. De gemeente Beek heeft reeds enkele jaren een budget opgenomen voor deze zaken. Er was vooralsnog geen behoefte aan extra budget. De extra middelen zijn hiermee in de algemene middelen terecht gekomen. Wel is de gemeente Beek in 2019 gestart met een pilot schuldhulpverlening. Dit heeft de gemeente €9.500 aan personele kosten gekost. Deze middelen zijn uit de algemene middelen gekomen.
289	Deze middelen zijn ingezet voor jeugdcultuurfonds, Jeugdsportfonds, Stichting Leergeld.
290	De middelen zijn deels ingezet voor het reeds bestaande armoedebeleid en deels gereserveerd voor de vernieuwing voor het armoedebeleid dat binnenkort wordt vastgesteld.
291	Niet van toepassing
292	Dit is bestemd als algemeen besteedbaar middel.
293	Beleid is leidend en financiën is volgend. Er is een plan van aanpak opgesteld voor armoedebestrijding en dat vergt het veelvoudige van het beschikbaar gestelde rijksbudget. Derhalve heeft de gemeente aanvullend eigen middelen beschikbaar gesteld.
294	In het verleden maakten wij gebruik van externe schuldhulpverlening. Dit doen wij nu in eigen beheer, we zijn lid van NVVK. Een deel van de extra middelen hebben we in 2019 al ingezet voor een uitbreiding van de applicatie schuldhulpverlening en opleidingskosten van de medewerkers die met deze applicatie werken. Het restant zetten we in 2020 in om de doorontwikkeling van een preventieve aanpak te realiseren. Door middel van preventieve inzet willen we een beroep op schuldhulpverlening voorkomen. De kaderstelling voor deze preventieve aanpak nemen we op in het minimabeleid dat in de loop van 2020 ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.

Vraag 4

Hoe ver is uw gemeente eind 2020 gevorderd met de transformatie om weer een meer stabiele fase/meer structurele situatie in het sociaal domein te krijgen als de plannen van de begroting worden gerealiseerd?

Voor deze vraag wordt met het afronden van de transformatie bedoeld dat het beleid en financieel beheer weer in de fase van 'regulier onderhoud' is beland. Het laat dus onverlet dat vernieuwing binnen het sociaal domein een blijvend onderdeel van het beleidsproces is of kan zijn.

In de toelichting twee belangrijke voorbeelden van transformatie noemen en wat uw gemeente als grootste uitdagingen ziet om de transformatie succesvol af te ronden.

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Onze gemeente heeft in de afgelopen jaren de transformatie invulling gegeven en de rekening van) het jaar 2019 dan wel 2020 geeft al een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken	21	7%
b. Onze gemeente heeft eind 2020 de transformatie (vrijwel) afgerond; (de rekening van) het jaar 2021 geeft een (eerste) beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken	25	8%
c. Onze gemeente is eind 2020 al een eind op weg met de transformatie en verdere afronding vraagt dan nog 1 tot 2 jaar; vanaf de jaren 2022 of 2023 is er een beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken	161	55%
d. Onze gemeente heeft eind 2020 een start gemaakt maar heeft nog wel een paar jaar nodig voor de transformatie is uitgekristalliseerd; een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken is er vanaf 2024 of later	50	17%
e. Anders	37	13%
Totaal	294	

Keuze a, b, c, d of e toelichten.

a. Onze gemeente heeft in de afgelopen jaren de transformatie invulling gegeven en de rekening van) het jaar 2019 dan wel 2020 geeft al een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken	
#	Gevraagde toelichting
1	Met betrekking tot het subdomein Jeugd is in de loop van 2018 alle ambulante jeugdhulp en jeugdhulp met verblijf bij één aanbieder ondergebracht. 2019 wordt voor deze aanbieder het eerste jaar waarin deze aanbieder zelf volledig verdere vorm en richting aan de transformatie kan geven. Voor het subdomein Participatie zijn per 2018 het Serviceplein van de gemeente Alphen aan den Rijn (centrumgemeente) voor de inkomensondersteuning en Rijnvicus 'het werkbedrijf' samengevoegd om samen invulling te geven aan de participatiewet. Hierin ligt de grootste uitdaging (inclusieve samenleving en arbeidsmarkt).
2	De transformatie hebben we vanaf dag 1 ingezet. We gaan dit nu nog verder doorontwikkelen.
3	t/m 2019 redelijk stabiel. Het is de vraag wat in 2020 gebeurt: denk aan het abonnementstarief WMO en kamerbrief jeugdzorg. twee voorbeelden: -doorontwikkeling toegang: verbeterpunten, integraliteit -versteking voorliggend veld
4	Op financieel beheer zijn we in de fase van regulier onderhoud beland omdat vanuit de eigen middelen aanzienlijke budgetverhogingen hebben plaatsgevonden. Komende jaren gaat de inhoudelijke transitie verder en zal dat (hopelijk) tot begrotingsaanpassingen leiden waarbij een daling van de daadwerkelijke kosten het uitgangspunt is.
5	We zijn beleid aan het ontwikkelen gericht op preventie en onze consulenten worden getraind op aanspreken van burgers om hun netwerk in te zetten.
6	Met ingang van 2017 kopen we in de Regio Gooi en Vechtstreek onze zog in. Met hen is er beeld op de financiële ontwikkelingen over de jaren heen en is de samenwerking met aanbieders een 'reguliere' taak geworden. De financiële gevolgen die inzichtelijk worden vragen echter om continue herijking van de taken en samenwerking, voor zowel gemeenten als zorgaanbieders. Van regulier onderhoud is derhalve geen sprake.
7	Wel moeten er nog vele optimalisaties plaatsvinden zoals taakverdeling gebiedsteams/ administratie, afschalen specialistische ondersteuning richting voorliggend veld en wijze van inkoop.
8	Vanaf 2015 is al €20 mln aan maatregelen realiseert. Vanaf 2019 tot 2021 komt daar nogmaals €10,8 mln bij waarvan het merendeel in 2019 en 2020. We zien de transformatie in de wmo en jeugdzorg in 2019 op gang komen en moet de jaren daarna haar vruchten afwerpen. Gemeente en aanbieders trekken hier gezamenlijk in op
9	Wij begroten vanaf 2020 realistisch. Daarnaast hebben we in 2019 extra middelen ontvangen voor jeugd. Wij verwachten in de rekening 2019 uit te komen met de beschikbare middelen en zetten dit door in 2020 (door realistische begroting).
10	Het transformatiejaar (2019) is met een half jaar verlengd. De middelen die daarvoor in 2019 eenmalig beschikbaar zijn gesteld zijn in 2019 niet volledig benut. Het restant wordt in 2020 ingezet. De instrumenten die worden gebruikt zijn onder andere slimmer werken en business cases.
11	Grip op financiën en betere monitoring op wat gebeurt in sociale domein
12	Praktijkondersteuners bij huisartsen om vraag naar jeugdhulp te "normaliseren". Verbinding formele en informele zorg door projecten als Handje Helpen ingebed in structuur Verbinding tussen welzijn en zorg binnen de toegang tot stand gebracht. De grootste uitdaging voor de toekomst is om binnen de beperkte budgetten adequate zorg te kunnen blijven leveren. Dit is naar verwachting een onmogelijke opgave.
13	In de begroting worden de lasten begroot op basis van verwachte lasten. De ontvangen middelen integratie-uitkering sociaal domein zijn lager dan de begrote lasten. Voor de uitkering hebben we voor de jaren 2022 en 2023 een stelpost opgenomen welke overeenkomt met het extra beschikbaar gestelde budget voor 2020 en 2021.

14	Zowel het jaar 2018 en 2019 geven een stabiel beeld die ook is doorgetrokken in de meerjarenraming.
15	We hebben afgelopen jaren vol ingezet in transformatie en preventie. We zien nu dat ondanks deze inzet de kosten oplopen. We hebben er daarom voor gekozen om een deel nu te evalueren en zo nodig aan te passen
16	In de raadsvergadering van december 2018 is het nieuwe beleidsplan sociaal domein voor de jaren 2019 t/m 2022 vastgesteld.
17	Jaarrekening van 2020 zal waarschijnlijk een goed beeld geven van de structurele uitwerking financieel.
18	De keuzes die de afgelopen jaren gemaakt zijn beginnen nu vruchten af te werpen.
19	De afgelopen 2 jaar zijn gebruikt om naar een reële raming te gaan voor wat betreft de uitgaven sociaal domein.
20	<p>Monitor sociaal domein hebben we goed ingericht. Versterken van contractmanagement functie Scherper aan de toegang.</p> <p>Uitdaging hoe om te gaan met wijziging in decentrale taken uitwerking van de herijking van het gemeentefonds</p>
21	<p>Voor de WMO en Participatiewet is keuze A van toepassing. We hebben de door ons gewenste collectieve voorzieningen zoals open inloop, eigenkracht, mantelzorgbeleid, positieve gezondheid staan. Waar het nodig of mogelijk is ontwikkelen we dit verder door. Financieel gezien is de situatie m.b.t. WMO en Participatiewet stabiel. De financiën zijn voorspelbaar. We hebben de dagelijkse uitvoering en monitoring van uitvoering en kosten via een vaste cyclus ingericht.</p> <p>Voor jeugd is de situatie anders. De voorspelbaarheid van de uitgaven en het maken van prognoses op toekomstige uitgaven komen steeds meer in control. Grip blijft echter lastig, zeker als het gaat om cliënten in dure jeugdzorgtrajecten waar wij geen invloed op hebben (bv omdat sprake is van OTS). We hebben veel geïnvesteerd in de samenwerking in de keten (afstemming met primair en voortgezet onderwijs, de samenwerking met huisartsen en praktijkondersteuners als ook de afstemming met zorgaanbieders. We zien dat dit steeds beter verloopt. Dit vergt ook komend jaar zeker nog extra aandacht.</p> <p>In 2019 hebben we ons aangemeld voor een onderzoek van de Visitatiecommissie Financiële beheersbaarheid Sociaal Domein (van de VNG). Deze commissie richt zich op het versterken van de grip zodat de gemeente de ontwikkelingen beter kan voorspellen en waar gewenst en mogelijk zelf kan bijsturen. Deze visitatie heeft in het 2e half jaar van 2019 plaatsgevonden. Het eindrapport van deze commissie verwachten we begin december. Uit de gesprekken met de visitatiecommissie is duidelijk naar voren gekomen dat wij in Beesel vooral grip missen binnen de jeugdzorg. In het rapport worden concrete aanbevelingen gedaan en de VNG zal ook zorgen voor ondersteuning bij de concrete implementatie van aanbevelingen die ons kunnen helpen om meer grip op met name Jeugdzorg te krijgen. Met de aanbevelingen uit het rapport gaan we in 2020 aan de slag.</p> <p>Voor jeugd geldt bovendien dat het effect van preventieve en collectieve voorziening pas op langere termijn inzichtelijk worden. Dit alles maakt dat voor jeugd antwoord C het meest van toepassing is.</p>
b. Onze gemeente heeft eind 2020 de transformatie (vrijwel) afgerond; (de rekening van) het jaar 2021 geeft een (eerste) beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken	
#	Gevraagde toelichting
22	<p>Keuze ligt tussen b en c</p> <p>In 2017 hebben we een aanbesteding uitgevoerd om de taken rondom toegang tot zorg en ondersteuning, het welzijnswerk en het maatschappelijk werk onder te brengen bij één hoofdpartner. De opdracht is m.i.v. 1 april 2018 geëffectueerd met de gunning aan de LEV-groep. Werken met één hoofdaannemer zorgt ervoor dat een impuls wordt gegeven aan de transformatie van het sociaal domein doordat de integraliteit op de verschillende hulpverleningsdomeinen verder wordt versterkt én de preventieve taken en de toegang tot zorg in één hand zijn. De gemeente gaat hierbij meer sturen op maatschappelijke outcome vanuit maatschappelijke doelstellingen en indicatoren (sturingsinformatie).</p> <p>Eind 2019 zitten we in de fase waarin we de monitoring uitwerken, meer grip op jeugd krijgen en de samenwerking met de LEV-groep intensiveren (doorontwikkeling sociaal domein in de volle breedte).</p>
23	Realistisch ramen van de financiële doorwerking van de afgesproken doelen.

	<p>Voorbeelden: In 2019 is de integrale toegang gestart met daarin Jeugdhulp, Leerplicht en leerlingenvervoer, WMO, Participatie en Sociaal Werk als eenheid binnen de gemeentelijke organisatie.</p> <p>Voor Jeugdhulp is met de regio een nieuwe meerjarige raamovereenkomst van kracht, met integrale productbeschrijvingen.</p> <p>Intern is een nieuwe monitoring geïmplementeerd.</p> <p>Wmo: De financiële uitwerking van de decentralisaties wordt op het gebied van de Wmo sterk beïnvloed door landelijke ontwikkelingen. De invoering van het abonnementstarief heeft de transformatie gedeeltelijk gekeerd en heeft een invloed op de lasten die we pas over een aantal jaren goed kunnen inschatten.</p> <p>Voorbeeld van transformatie: inwoners die voldoende in staat zijn om zichzelf te redden, komen niet in aanmerking voor hulp bij het huishouden. Deze ontwikkeling is gekeerd.</p> <p>Ontwikkeling van ontmoetingsinitiatieven in kernen, waardoor ouderen langer op een goede manier in hun eigen omgeving kunnen blijven.</p>
24	<p>Grootste uitdaging: de financiële druk, in combinatie met beperkte beleidsvrijheid.</p>
25	<p>Jeugdzorg: Betere grip op de instroom (directe lijn via de huisarts/specialist beperkt de sturingsmogelijkheden van de gemeente). Aansluiting bij het onderwijs om preventie mogelijkheden direct onder de aandacht te brengen. Problemen met jongeren komen nu vaak nog laat terecht bij de gemeente.</p>
26	<p>In 2019 is een nieuw vereenvoudigd inkoopmodel geïmplementeerd (Het Twents inkoopmodel). De financiële uitwerking daarvan is op dit moment nog onvoldoende zichtbaar. We verwachten hier over 1-2 jaren duidelijkheid over te hebben.</p> <p>Als gevolg van externe factoren zoals tariefstijgingen, invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage Wmo en de stijging van het aantal cliënten worden we geconfronteerd met stijgende uitgaven en verminderde inkomsten in het sociaal domein. Om hierin opnieuw structureel financieel evenwicht te vinden zijn we gestart met het project Grip op sociaal domein. Het project heeft een doorlooptijd tot 2023.</p>
27	<p>De transformatie WMO en ambulante jeugdzorg zijn financieel vanaf 2019 afgerond. Sturen op resultaten is een ontwikkelopgave zowel voor zorg aanbieders als de gemeente.</p> <p>De verwachting is dat in 2020 de ontwikkelingen WMO beschermd wonen en residentiele jeugdzorg vergevorderd zijn alsook de toegang. Zie ook voorgaande antwoorden. Er zijn nog wel mogelijkheden in het verder transformeren van de Hulp bij de Huishouding maar daar helpt wetgeving en jurisprudentie momenteel niet aan mee.</p> <p>NB: De financiële gevolgen van de herijking gemeentefonds zijn lastig tot niet te voorspellen.</p> <p>Evenals het eventuele voornemen van het Kabinet tot deels terugdraaien decentralisatie jeugdzorg.</p>
28	<p>Op dit moment hebben we in meerjarenperspectief goed zicht op het beleid en de financiële gevolgen. In meerjarenperspectief is het niet sluitend. Voordat bezuinigingsvoorstellen worden opgesteld wachten we de meicirculaire 2020 af. Daarin worden immers de nieuwe budgetten voor het Sociaal Domein bekend gemaakt.</p>
29	<p>De begroting is op basis van ervaringscijfers opgesteld, rekening houden met ontwikkelingen. Naast inhoudelijke vraagstukken (komt innovatie tot stand, voldoet zorg aan eisen) zijn ook financiële vraagstukken (reële prijszetting) nog niet geheel uitgekristalliseerd</p>
30	<p>Transformatie (financieel en beleid) voor WMO en Participatie zijn afgerond in 2019. Kostenontwikkeling jeugd is als risico meegenomen in de begroting 2020 en wordt uitgewerkt in de perspectiefnota 2020</p>
31	<p>2019 is voor ons een overgangsjaar geweest. De nieuwe werkwijze (Twents Inkoopmodel) moet in 2020 een betrouwbaar beeld opleveren van de structurele benodigde budgetten. Een en ander is uiteraard wel afhankelijk van de zorgondernemers en de betrouwbaarheid van hun gegevens.</p>

	<p>Voor WMO en Jeugd zal de ingezette transformatie vanaf 2018 zijn uitwerking hebben in 2020. De budgetten zijn vanaf 2019 conform reële raming en dus niet meer gekoppeld aan de rijksbudgetten.</p> <p>In 2020 is nog tijd nodig om te komen tot een verbeterd prognosemodel dat verbonden is aan dashboards. Vanaf 2021 verwachten we een financieel beeld te hebben van Jeugd en WMO, dat ook structureel zal zijn (over naar 'regulier onderhoud').</p> <p>Voor participatie vormt de ontwikkeling van ons SW-bedrijf (WVS) naar een leerwerkbedrijf de belangrijkste transformatie. Er moet een keten ontstaan met gemeenten, het Werkplein en de WVS. WVS zal worden ingezet om mensen die in de bijstand zitten terug naar de arbeidsmarkt te bewegen. Dit kan bijvoorbeeld door het inzetten van leerwerktrajecten, die het Werkplein afneemt bij WVS. De verwachting is dat deze transformatie eind 2022 gerealiseerd is.</p> <p>De gemeente Roosendaal heeft een Transformatieagenda Sociaal Domein 2019-2022 opgesteld, waarin de ambities, speerpunten en prioriteiten zijn weergegeven. Om de ambities voor het sociaal domein te realiseren, werken we vanuit een samenhangend pakket aan maatregelen. Dit pakket bestaat uit investeringen op drie lijnen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een sociaal sterke en veilige basis, die toegankelijk is voor iedereen: We organiseren voorzieningen zoveel mogelijk op het schaalniveau van wijken en dorpen, omdat dit het best aansluit bij de directe leefwereld van de inwoners. Een voorbeeld is dat we bij de implementatie van de Omgevingswet de opgave voor het versterken van de sociale basisinfrastructuur meenemen. We creëren hiermee ruimte voor speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte. 2. Een samenhangende aanpak op preventie: We vergroten de effectiviteit van ons preventief beleid door extra aandacht te geven aan degenen die het meest kwetsbaar zijn. We richten ons beleid en maatregelen op mensen die van huis uit minder kansen hebben of minder kansen zien en in basis al met een achterstand beginnen. Zo verkleinen we de verschillen in kansen op een goede toekomst en een betere gezondheid en neemt de veerkracht van de samenleving als geheel toe. Concreet gaan we bijvoorbeeld sport en cultuur meer inzetten als middel om eenzaamheid tegen te gaan en een gezonde leefstijl te bevorderen. We nemen financiële belemmeringen om deel te nemen aan sport- en cultuuractiviteiten zoveel mogelijk weg. Ook bouwen we bijvoorbeeld het vangnet van armoedeverzoeken stap voor stap om naar een verzameling interventies die voorzien in een duurzame oplossing voor inwoners. En we maken afspraken over het signaleren van betalingsachterstanden en de wijze waarop we hierin gezamenlijk acteren. 3. Integrale ondersteuning vormgegeven vanuit het perspectief van de inwoner: Ondersteuning en specialistische zorg is altijd gericht op het leveren van maatwerk. Maatwerk betekent daarbij niet het zoeken van de mogelijkheden binnen de gestelde kaders of het beschikbare aanbod. Maatwerk staat gelijk aan tijd en ruimte voor het echte gesprek van mens tot mens. Het aangaan van een vertrouwensrelatie op basis van gelijkwaardigheid waarin op informele wijze gesproken wordt over vragen, mogelijkheden en uitdagingen. Deze vorm van ondersteuning is voor iedereen laagdrempelig beschikbaar en toegankelijk en levert vraaggerichte oplossingen. Het Werkplein en Wegwijs werken bijvoorbeeld samen aan het verbeteren en stroomlijnen van de dienstverlening vanuit het perspectief van de inwoner. Onze positieve als
32	Koploper Clientondersteuning zetten we in als versneller.
33	Met de kennis van nu is dit het antwoord, echter door (onder meer) alle aankomende wijzigingen, toenemende aantallen/stijgende zorgvraag, oplopende kosten en problemen bij aanbieders, kan dit zomaar veranderen, want veel zal opnieuw financiële effecten hebben.
34	Voor de nieuwe WMO is de transformatie in financiële zin al in 2015 afgerond (middels lumpsum bekostiging). Dit lumpsumcontract heeft een looptijd tot 2021. Vanaf 2021 is sprake van een nieuwe situatie met financiële onzekerheid. Dit heeft te maken met een toenemend aantal cliënten vanwege laagdrempelige aanpak. Pas na de nieuwe aanbesteding in 2020 is duidelijk wat zorgaanbieders hiervoor nodig hebben. Daarnaast is er financiële onzekerheid over een voor de gemeente nieuwe taak op het gebied van maatschappelijke zorg per 2021 (nu nog bij Centrumgemeente). Vanaf het jaar 2018 zijn er op de oude Wmo nieuwe en demografische ontwikkelingen die een spanning tussen de inhoud en financieel veroorzaken. Denk aan het abonnementstarief en de AmvB reëel kostprijs. Voor de Jeugd wordt met een lokale aanbesteding vanaf 2018 de transformatie extra aangezet, de verwachting is dat eind 2021 met de Rijksmiddelen de jeugdhulp uitgevoerd kan worden. Ook voor de Participatiewet zijn de nodige stappen gezet en is men vanaf 2018 gestart de transformatie vorm te geven met behulp van het inzetten van uiteenlopende interventies binnen diverse casuïstiek. Daar is echter nog geen zekerheid over de financiële resultaten in het BUIG budget.
35	Oplopende tekorten heeft de gemeente Breda doen besluiten om beheersmaatregelen door te voeren op de 3 beleidsterreinen van de decentralisaties. De planning is om eind 2020 al de tekorten weggewerkt te hebben. Momenteel zien we dat verschillende maatregelen al effect sorteren, maar hebben we 2020 nog nodig om dit af te ronden. Voorbeelden van de transformatie zijn: <ul style="list-style-type: none"> - het inbesteden van de Toegang bij de discipline Jeugd om meer grip te krijgen op de verwijzingen. - Impulsen in het voorliggend veld - Splitsen van wonen/ zorg BW, inclusief de regionale component + resultaatgerichte financiering.
36	We zijn volop bezig met het door ontwikkelen naar een Loket 0 tot 100 waarbij integraliteit voorop staat.
37	Er zijn de komende jaren nog een aantal relatief grote dossiers (Wvvgz, verschuiving van verantwoordelijkheden centrumgemeente Gouda, wet op de inburgering etc.) die maken dat wij niet al in 2020 op het gebied van financieel beheer kunnen spreken over een fase van 'regulier onderhoud'. Ook gezien landelijke ontwikkelingen, zoals de recentralisatie jeugdwet en de wet op de inburgering – waar op basis van eigen onderzoek van de SZW al gesteld is dat hier te weinig middelen beschikbaar voor gesteld zullen worden – is het niet reëel en onverstandig om te stellen dat wij al in 2020 in deze fase zullen zijn.

38	De transformatie heeft al enige vorm gekregen en de uitwerking hiervan werkt naar behoren. Echter blijven wij, met elkaar, in gesprek om de zaken (nog) beter te af te stemmen om zo meer grip te krijgen.
39	Sinds 2014 is de gemeente samen met partners gestart met de transformatie in het sociaal domein. Inmiddels is duidelijk dat de kosten structureel hoog zijn. De transformatie zal nog een aantal jaren vragen. (eigenlijk wel een generatie omdat de grootste transformatie bij de inwoners moet plaatsvinden) Als er geen extra gelden bijkomen voor het sociaal domein, zullen deze kosten structureel elders op de begroting drukken. Alle reserves dreigen uitgeput te raken, dus zonder extra geld is er vanaf 2021 geen sluitende begroting meer te maken.
40	Jeugd: Door de overgang naar resultaatbekostiging in 2018 is er nog een aantal jaren nodig alvorens de transformatie m.b.t. jeugd is uitgekristalliseerd.
41	Eind 2020 wil de gemeente een beter voorspellend vermogen hebben in de jeugdlasten. Door deze beter te kunnen voorspellen wordt de stuurbaarheid beter. Bij de toegang kritischer kijken naar inzet van maatwerkvoorzieningen i.p.v. individuele voorzieningen. In de loop van 2020 dient er een 0 meting te worden gedaan (hoeveel en voor wat wordt doorverwezen). Pas dan kan worden beoordeeld of er naar aanleiding van een kritischere aanpak bij de toegang bezuinigd wordt.
42	De uitvoering van de lokale transformatieagenda Sociaal Domein 2018-2022, zal in de loop van 2020 volledig zijn afgerond en zullen vervolgens de effecten van dit preventieve beleid zichtbaar worden.
43	Voor Wmo zijn we verder dan voor jeugd. voor Wmo verwachten we eind 2020 een beeld te hebben van de financiële uitwerking. Voor jeugd zal een jaar later zijn.
44	Vanaf 2020 zal de wijze waarop de lasten zijn geraamd in de begroting anders zijn dan voorgaande jaren. Het principe van budgettair neutraal ramen wordt losgelaten en er wordt nu overgegaan op 'reëel', 'uitgavengericht' ramen. De lastenramingen zijn vanaf 2020 gebaseerd op historische gegevens, prognoses en bekende ontwikkelingen binnen het domein. Het doel van deze wijziging in de systematiek is om de lasten van het Sociaal Domein structureel in de begroting te borgen. Tevens zijn de baten voor het Sociaal Domein niet meer zichtbaar binnen het gemeentefonds en dringt de Provincie als financieel toezichthouder er ook op aan om de lasten van het Sociaal Domein structureel te borgen in de exploitatie. De gevormde reserve Sociaal domein zal in 2020, 2021 en 2022 nog incidenteel de ontstane tekorten of pilots binnen het Sociaal domein opvangen. De reserve zal in zijn geheel beschikbaar blijven voor het Sociaal Domein, ook na 2022. Gedurende 2020 en verder zullen de lasten gemonitord worden om te bezien of bijstelling nodig is. Eventuele bijstellingen zullen ten laste van de exploitatie komen.
45	Momenteel zijn we het Sociaal Domein m.n. de 3D's aan het evalueren. In 2020 willen we de doorontwikkeling van het Sociaal Domein gaan vormgeven. We verwachten met de doorontwikkeling een eind op weg te zijn naar een stabiele situatie.
46	We hebben de transformatie afgerond. We zijn nog bezig verder in control te komen en maatregelen uit te werken voor de financiële taakstellingen in het sociaal domein
c. Onze gemeente is eind 2020 al een eind op weg met de transformatie en verdere afronding vraagt dan nog 1 tot 2 jaar; vanaf de jaren 2022 of 2023 is er een beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken	
#	Gevraagde toelichting
47	Voorbeelden: 1. Startnotitie preventieagenda 2. Gestart met een project om integrale toegang te gaan realiseren.
48	Het financieel beheer en de interne sturing c.q. monitoring zijn de afgelopen jaren sterk verbeterd en volop in ontwikkeling. Processen zijn in 2020 met alle samenwerkingspartners in gang gezet. Financieel zal dit op een langere termijn tot het gewenste effect moeten resulteren.
49	Gestart met een project om de integrale toegang te realiseren.
50	Voorbeelden: 1. Pilot met een huisartsenpraktijk, met als doel verwijzing naar relatief dure gespecialiseerde zorg beperken. 2. Gestart met een project om integrale toegang te gaan realiseren.
51	We investeren in het voorliggend veld, preventieve zorg met samenwerkingspartners om in een vroegtijdig stadium de juiste ondersteuning op de juiste plaats te verlenen zo veel mogelijk zware hulp te voorkomen. We investeren in het komende jaar in onze bedrijfsvoering.
52	We hebben een regionaal transformatieplan waar tevens voor de periode 2018-2020 een transformatiefonds beschikbaar is gesteld. Vanuit dit transformatieplan zijn diverse projecten geïnitieerd en bekostigd. We hebben bijvoorbeeld de perinatale zorg aan 0-4 jarigen en hun ouders verstevigd (pilot kansrijke start), we hebben fors ingezet op ondersteuning bij complexe scheidingen en op ondersteuning via vrijwilligers aan gezinnen die een steuntje in de rug nodig hebben. Er moeten ook nog meer concrete stappen gezet. Dit vergt de komende jaren nog inzet. Een goed beeld op de structurele effecten hiervan op de financiën is nog niet volledig.
53	Zowel lokaal als regionaal werken we intern en extern aan transformatiedoelen.
54	Antwoord C, ervanuitgaande dat de ombuigingsopdracht en bijbehorende transformatie (oa meer investeren in het voorveld, externe verwijzers) conform planning worden gerealiseerd.
55	De gemeente heeft die jaren nog nodig om te bezien hoe de uitvoering die voor een aantal jaren door het Rijk extra word bekostigd voortgezet gaat worden.
56	Wij zijn in samenwerking met buurgemeenten op dit moment nog een plan aan het uitvoeren om de transformatie te implementeren wij verwachten eind 2020 op weg te zijn maar daarna nog wel 2 jaar nodig te hebben voor de volledige afronding van alle veranderingen

57	Nu worden pas de effecten zichtbaar van het ingezette beleid.
58	Van genoemde jaren verwachten we de effecten van o.a. integrale toegang en praktijkondersteuner jeugd.
59	Van genoemde jaren verwachten we de effecten van o.a. integrale toegang en praktijkondersteuner jeugd.
60	Er is al wel langer een beeld van de effecten van de transformatie, maar door de majeure maatschappelijke trends en veranderend Rijksbeleid is dit nog steeds grillig. Rode draad is wel dat de kosten blijven toenemen. De vraag is hoe zich dit verder ontwikkelt. Van een structurele uitwerking is dus nog geen sprake.
61	Van genoemde jaren verwachten we de effecten van o.a. integrale toegang en praktijkondersteuner jeugd.
62	Toelichting op vraag 4 = voorbeelden van transformatie zijn het project integrale toegang, samenwerking en de monitoring van de realisatie versus budgetten. Onze gemeente ziet als grootste uitdagingen om de transformatie succesvol af te ronden gegeven de beperkte financiële middelen en het feit, dat resultaten niet op korte termijn zichtbaar zullen zijn.
63	Er is steeds meer zicht op de ontwikkeling van de kosten maar als gevolg van wetwijzigingen en nieuwe financiële stromen moet voortdurend bijgesteld worden.
64	Op bovenregionaal niveau werken we aan een transformatieagenda specialistische jeugdhulp. Op regionaal niveau zetten we in op het transformatiefonds (2019, 2020 en 2021). Daarnaast gaan we met ingang van 1 januari 2020 voor de Wmo en jeugdhulp over naar resultaat gestuurd werken en gaan we werken met zorgarrangementen.
65	In juni 2019 is een nieuw integraal beleidskader sociaal domein vastgesteld. Wij zijn de afgelopen periode bezig geweest om deze visie handen en voeten te geven. We hebben ons daarbij met name bezig gehouden met het inrichtingsvraagstuk. Partnerorganisaties hebben samen met de gemeente vorm gegeven aan gebiedsgericht werken en de rol van opbouwwerk daarin als verbindende kracht. Dit met als doel dat problemen weer vaker in de directe leefomgeving van inwoners worden opgelost. Grootste uitdaging komende periode ligt op het verder op gang brengen van beweging in de samenleving, ontwikkelen van gemeenschapskracht.
66	De 3 belangrijke speerpunten bij Jeugd zijn: -Beter functionerende inkoopsystematiek -Een toegang tot jeugdhulp waardoor er meer grip en regie is op het toegangsproces -Beter aanbod op gebied van preventie en opvoedingsondersteuning
67	Er is een taskforce team die de tekorten in de Jeugdzorg en WMO gaat aanpakken. Een onderdeel hiervan is dat wij intern de processen gaan reorganiseren.
68	In 2020 en verder wordt beleid ontwikkeld o.a. middels het vaststellen en uitvoeren van een transformatieagenda. Preventie en de eigen kracht staan daarbij centraal. Inzet van zorg en ondersteuning/begeleiding wordt efficiënter ingezet. De financiële effecten zullen hieruit moeten blijken.
69	We zijn al een paar jaren bezig om de transformatie vorm te geven. Dit gebeurt o.m. door meer ontschot te denken en te handelen en door afspraken te maken met zorgleveranciers en het Sociaal Team als het gaat om toegang en toeleiding tot zorg Er wordt zowel via het college-uitvoeringsprogramma 2018-2022 als middels het medio 2019 door de raad vastgestelde beleidskader Sociaal Domein gekoppelde investeringsplan ook de komende jaren financieel ingezet op verdere vormgeving van de transformatie. belangrijke resultaten van transformatie: regionale inkoopafspraken met 7 grote zorgaanbieders op gebied van transformatie (deels gefinancierd vanuit de transformatiemiddelen die het rijk beschikbaar heeft gesteld), organisatieverbeterplan uitvoeringsorganisatie voor toegang en toeleiding waarbij Sociaal Team beter wordt toegerust om de transformatie vorm te kunnen geven, intensivering van contacten met de huisartsen die als verwijzers een groot deel van de toeleiding voor rekening nemen. De uitdagingen voor de komende jaren zijn: "dealen" met de beleidswijzigingen die het rijk aan de gemeenten oplegt, een financiële uitdaging om de ontwikkeling van zorgkosten meer stabiel te krijgen en redelijkerwijs te beperken (zie ook vraag en antwoord bij 1) . Het beheersen van toekomstige te verwachten stijging in WMO kosten a.g.v. dubbele vergrijzing en invoering van abonnementstarief door het rijk.
70	Op dit moment vindt uitvoering van het programma Transformatie Sociaal Domein plaats. Dit is een driejarig programma dat in 2020 naar een afrondende fase gaat. Dat neemt niet weg dat onze inspanningen dan nog een aantal jaren voortduren voordat de effecten van dit programma zichtbaar worden. Versterking van de informele steun rondom gezinnen bij jeugdhulp, zodat professionele hulp beperkt kan worden. Project Dagedoen waarin geïnvesteerd wordt in voorkoming vereenzaming ouderen, zodat de zorgkosten beperkt kunnen worden.
71	Vanaf 2016 is hard gewerkt aan de transformatie. We zien echter nog steeds onvoldoende financieel effect en zijn bezig met beheersmaatregelen om de transformatie te versnellen. We denken wel dat de transformatie financieel effect oplevert; alleen zie je dat door externe ontwikkelingen (autonome groei) niet altijd in de financiën terug.
72	Bezuinigingen ingezet vanaf 2019, nieuw beleid en uitwerking bezuinigingen in 2020, verdere uitwerking bezuinigingen en nieuw beleid in 2021 en verder. Taakstelling bezuinigingen: 8 miljoen.
73	Er is een bestuursopdracht geformuleerd op een 9 tal projecten waarin de transformatie in deze bestuursperiode is weergegeven. Dit continue proces vergt een langere doorlooptijd dan 2 jaar.

74	De gemeente Altena is per 2019 ontstaan als fusiegemeente. Hierdoor moet het beleid in het sociaal domein geharmoniseerd worden. Dat kost tijd. We kunnen wel doorgaan op de stappen die in de voormalige gemeenten zijn gezet. Wijzigingen in het rijksbeleid zorgen echter voor onvoorziene, niet goed te begroten stijgingen in de kosten. Daarbovenop komt bijvoorbeeld de onzekerheid over de wijze waarop de doordecentralisatie van beschermd wonen. Het daarmee samenhangende op te stellen objectieve verdeelmodel en het ingroei-pad van 10 jaar leveren extra financiële onzekerheid op. Tenslotte kunnen ook in de toekomst systeemaanpassingen doorgevoerd op rijksniveau die extra onzekerheid met zich meebrengen. De voorgenomen aanpassingen en aanscherpingen in de jeugdwet (kamerbrief over betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering) is daar zeker een voorbeeld van. Op dit moment is nog onduidelijk welke inhoudelijke en financiële consequenties die voor de gemeente Altena zal hebben.
75	IN de afgelopen jaren is er een gefaseerde overgang geweest van de inputbesteding naar meer resultaatgerichte besteding. De resultaatfinanciering is geïmplementeerd maar er is nog een overgangsfase waarin oude contracten worden uitgediend. Pas daarna treedt een stabiele situatie (behoudens nog niet bekende ontwikkelingen)
76	Met ingang van 2020 gaat de gemeente Aalten werken met een “omgekeerde verordening” binnen het sociaal domein. Voor de jaren daarna ligt er nog de opgave om het “voorliggend veld”, de vrij toegankelijke, veelal door de gemeente gesubsidieerde instellingen, verder te betrekken bij de gemeentelijke zorgtaken.
77	Onderzoek loopt
78	-
79	-
80	WMO: Er is een start gemaakt om integraal binnen sociaal domein breed te werken. Hiernaast is ook de start gemaakt om de verschuiving van maatwerk naar algemene WMO-voorzieningen te gaan. Jeugd: Er is een Task-force ingesteld om de beheersing van de kosten verder uit te werken
81	Voor we echt goed samenwerken met de scholen, huisartsen, aanbieders zijn we nog wel 1-2 jaar bezig. Pas daarna kunnen we het echte effect van onze inspanningen zien.
82	Het organiseren van (een deel van) dagbesteding en begeleiding als een basisvoorziening en Het op onderdelen herijken van het inkoopproces waarbij mogelijkheden voor functiegerichte financiering worden onderzocht.
83	Deventer heeft in de meerjarenbegroting de transformatie financieel vertaald aan de hand van een actieprogramma Transformatie Sociaal Domein. Sinds 2019 wordt daar inhoudelijke invulling aan gegeven. Raad en college hebben via de begroting meerjarig middelen beschikbaar gesteld om tot en met 2022 te werken aan de geformuleerde doelstellingen in het kader van de transformatie. Het gaat hierbij om een jaarlijks investeringsbudget voor de veranderopgave van €200.000 en daarnaast een financiële taakstelling van €250.000 in 2020 oplopend naar €750.000 in 2022. Als we de zorgvraag stabiel kunnen houden dan lijkt het realiseren van deze taakstelling haalbaar. Vanuit de bestaande formatie zijn medewerkers gevonden om voor een deel van hun tijd gezamenlijk aan de slag te gaan met de transformatieopgave. De bestuurlijk opdrachtgever van de transformatieopgave, de stuurgroep, is het college. Het college legt via de kwartaalrapportages verantwoording af aan de raad. Daarbij is het thema “Toegang” aangemerkt als project in de Leidraad grote projecten. De onderdelen die daaronder nu worden uitgewerkt, zijn de verkenning naar de organisatie- en financieringsvorm van de sociale teams en de realisatie van het “1 huishouden, 1 plan, 1 contactpersoon”.
84	We zijn vanaf 2018 geconfronteerd met grote tekorten op het gebied van jeugd en Wmo. Daarom zijn we in 2019 gestart met de programmalijnen. Zie voor verdere toelichting vraag 8.
85	Vanwege de dynamiek is het nog niet mogelijk om de transformatie verder in beeld te krijgen. Bovendien ben je afhankelijk van verwijzingen.
86	Transformatieplan Jeugd loopt nog verder door in 2020.
87	Er worden de komende jaren (2019-2023) maatregelen uitgevoerd die als ambitie hebben om de transformatie te realiseren en daarmee de zorg binnen de beschikbare budgetten te brengen. Hierbij is uitgegaan van een volumegroei van 3,5 %. De huidige groei is echter hoger. Er zijn tot en met 2021 nog onttrekkingen uit de reserve Sociaal domein geraamd om de begroting Sociaal domein sluitend te krijgen.
88	De uitdaging is om de uitvoering te wijzigen waardoor het goedkoper kan.
89	Praktijkondersteuner huisartsen, Ons helpt ons (site die cliënten beter wegwijs maakt in het voorveld)
90	Eind 2020 is de transformatie van de Jeugdwet in Hardinxveld-Giessendam is ingezet. Daarna kan worden gesteld wat de consequenties zijn. Maar op dit moment lijken de budgetten ontoereikend. Bij de Sociale Dienst Drechtsteden is er op dit moment (december 2019) nog geen sprake van een stabiele financiële situatie (participatiewet en wmo). In 2019 heeft een Taskforce onderzoek gedaan naar mogelijkheden om te bezuinigen en grip te krijgen op de financiën. Er moeten nog keuzes gemaakt worden op basis van de uitkomsten uit de Taskforce.
91	x
92	Afgelopen jaren is er ingezet op transformatie, voornamelijk op Jeugd toegang en preventie, bij WMO op thuisondersteuning het omzetten van p8q naar resultaatbesteding en maatschappelijke participatie. De eerste resultaten zijn al zichtbaar in jaarrekening 2019. Bij de PPN 2020 is de volgende stap gezet, namelijk de Hervormingsagenda, waarin o.a. collectivisering centraal staat. Van maatwerk voorziening naar algemene voorzieningen. Tevens worden de incidentele investeringen in de transformatie nader geanalyseerd waarbij afgewogen dient te worden of en hoe deze worden gecontinueerd.
93	spreekt voor zich

	<p>Er is een beeld van hoe de decentralisaties structureel uitwerken, dit wordt mogelijk gemaakt door het werken volgens het Haarlemmermeers model, waar professionals met mandaat die dicht bij de inwoners staan een essentieel onderdeel van zijn. Dit jaar is de uitvoerende organisatie door middel van het Meerteam (gemandateerde professionals) onderdeel van de eigen organisatie geworden. Tevens wordt er gewerkt met categoriemanagement, dat door middel van intensieve samenwerking met de zorginstellingen tot betere inzichten komt om de juiste zorg te verlenen op een zo efficiënt mogelijke manier.</p> <p>De grootste uitdagingen zien wij op het gebied van:</p> <p>a) De stijging van de kosten in de jeugdzorg zoals uit onderzoeken voortkomt door VWS (april 2019): meer kinderen worden geholpen en de zorg zelf wordt duurder;</p> <p>b) Toename van het aantal inwoners dat zich meldt met een WMO hulpvraag; samenhangend met de invoering van een abonnementstarief in de WMO;</p> <p>94 c) Vanuit het Rijk opgelegde nieuwe taken en verantwoordelijkheden in de komende jaren.</p>
	<p>Het afgelopen jaar is hard gewerkt om meer 'grip op de jeugdhulp' te krijgen. We hebben goed zicht op aard en omvang van de jeugdhulp. De transformatie krijgt meer vorm maar we zien nog steeds een toename in omvang en zwaarte van hulpvragen. Dit is financieel zwaar voor de gemeente.</p> <p>Afgelopen jaar zijn we blijven inzetten op de samenwerking met de huisartsen door een Jeugd-GGZ professional te verbinden aan de huisartsenpraktijken. Het doel is betere samenwerking met huisartsen, snellere diagnostiek en minder doorverwijzing naar GGZ-behandelaar.</p> <p>Afgelopen jaar hebben we ook de jeugdprofessionals gekoppeld aan de basisscholen, met als doel sneller interventie en ondersteuning van leerkrachten en gezinnen, voorkomen van -zwaardere- zorginzet. De samenwerking met de zorgboeren en het onderwijs in het kader van het passend onderwijs is in 2019 voortgezet. Het gaat om het (tijdelijk) aanbieden van onderwijs op een zorgboerderij. Grote uitdaging hierbij is nog het rechtmatig organiseren en ook financieren vanwege diverse wetgeving die hierop van toepassing is (waaronder de Jeugdwet en de wetgeving in het kader van onderwijshuisvesting).</p> <p>Wat betreft de Participatiewet is het SW-bedrijf omgevormd en zijn er meer medewerkers bij reguleren bedrijven geplaatst. Aan Beschut Werk en garantiebanen wordt invulling gegeven. Via lokale projecten en trajecten worden inactieve inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en ontwikkelmogelijkheden op passende participatie- of arbeidsplaatsen geplaatst. Dit vraagt extra investeringen van de gemeente bovenop de middelen van de Pwet, vanuit de overtuiging dat dit problemen en kosten elders voorkomt.</p> <p>95</p>
	<p>De grootste uitdaging is om de taken op het gebied van Jeugd in de fase regulier onderhoud te krijgen. Ditzelfde geldt voor de taken op het gebied van de participatiewet voor de nieuwe doelgroepen.</p> <p>96</p>
	<p>De grootste uitdaging is om de taken op het gebied van Jeugd in de fase regulier onderhoud te krijgen. Ditzelfde geldt voor de taken op het gebied van de participatiewet voor de nieuwe doelgroepen.</p> <p>97</p>
	<p>wij doen jaarlijks mee aan een regionale analyse van de zorgkosten en ontwikkelingen. De resultaten hiervan hebben al geleid tot verbeteracties en aanpassingen in de inkoop (andere wijze van inkopen door meerjarige afspraken met grootste aanbieders). We proberen sterker in te zetten op tijdige monitoring met prognoses na afloop van ieder kwartaal, zodat we bijvoorbeeld verbeterpunten sneller kunnen doorvoeren. Omdat we in 2019 voor het eerst ervaring opdoen met deze gewijzigde manier van inkopen en afspraken voor ongeveer de helft van de zorg en ondersteuning verwachten we nog enkele jaren nodig te hebben voordat de effecten zijn uitgekristalliseerd.</p> <p>98</p>
	<p>99 nvt</p>
	<p>100 We zijn een eind op weg, maar we zijn er nog niet.</p>
	<p>in de begroting 2019-2022 en de perspectiefnota 2020-2023 zijn maatregelen opgenomen om te komen tot een duurzaam financieel perspectief. Dit is een meerjarige stevige opgave waar we volop mee bezig zijn. De financieel omvang is groot en effect autonome ontwikkelingen onzeker.</p> <p>101</p>
	<p>Er lopen nog een aantal trajecten die uitvoering krijgen per 2020 en 2021. Op het gebied van de jeugdhulp werken we toe naar het inkopen van ondersteuningstrajecten en producten aan de hand van maatschappelijke resultaten per 2020. De taken op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang aan mensen met psychische en psychosociale problemen, die nu door centrumgemeente Vlissingen worden uitgevoerd, worden per 1 januari 2021 gedecentraliseerd naar de afzonderlijke gemeenten. De decentralisatie bevat echter niet alleen het overhevelen van taken maar stuurt ook een belangrijke transformatie aan: kwetsbare inwoners vanuit een veilige en vertrouwde omgeving ondersteuning bieden bij hun problemen op die momenten waarop dat nodig is.</p> <p>102</p>
	<p>Vanaf 2020 gaan we resultaatgestuurd werken, aan de hand van arrangementen. Daarbij ligt er een plan om de lokale toegang verder te ontwikkelen en mogelijk anders in te richten. Hetzelfde geldt voor het regionale inkoopteam voor Jeugd en Wmo. Als dit goed staat verwachten over een paar jaar een stabiel beeld te hebben van hoe de decentralisaties financieel uitwerken.</p> <p>103</p>
	<p>Met ontwikkeling van een visie op de samenleving wordt aankomend jaar gestart. Hier is de transformatieopgave onderdeel van. Wanneer visie, ambities, doelen en te behalen resultaten vorm hebben gekregen, kunnen we iets zeggen over de financiële structuur.</p> <p>Dit gaat niet alleen over de uitgaven voor zorg in het kader van Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, maar ook over de manier van werken van de ambtelijke organisatie en dienstverlening op 'getransformeerde' wijze.</p> <p>104</p>
	<p>In April 2019 heeft de gemeenteraad het nieuwe Beleidskader Sociaal Domein vastgesteld. Hierin wordt verder invulling gegeven aan de transformatie, maar ook aan de financiële uitdaging die de gemeente in de komende jaren staat te wachten in het Sociaal Domein.</p> <p>105</p>

106	<p>De gemeente is in 2019 begonnen met de transformatie, onder andere door kostenbeheersing en de inzet van collectieve voorzieningen. Het blijkt dat er vele knoppen bestaan waar aan gedraaid kan worden, maar waar de gemeente niet altijd even grote invloed op kan uitoefenen zoals vergrijzing, het abonnementstarief (wmo) en het verwijsgedrag van professionele derden (jeugd). De transformatie vereist een omslag in denken, zowel bij de gemeente als bij externe partners. Dit kost meer tijd dan verwacht. Tot nu toe lopen de kosten van de decentralisaties alleen maar op, vooral bij de Jeugdwet en de Wmo.</p> <p>Stabilisatie in financieel beheer wordt bemoeilijkt door het declaratiegedrag van aanbieders. Veel werk staat uit maar declaraties worden door sommige aanbieders laat ingediend. Als dat grote aanbieders zijn, dan geeft dat een vertekend financieel beeld. Aanbieders gebruiken de termijn die wettelijk wordt geboden en toegestaan voor het indienen van facturen.</p>
107	<p>In April 2019 heeft de gemeenteraad het nieuwe Beleidskader Sociaal Domein vastgesteld. Hierin wordt verder invulling gegeven aan de transformatie, maar ook aan de financiële uitdaging die de gemeente in de komende jaren staat te wachten in het Sociaal Domein.</p>
108	<p>De afgelopen jaren hebben we 2 fases doorlopen om te komen tot getransformeerd werken. Afgelopen jaar zijn we gestart met de uitvoeringsagenda voor de derde fase (2019-2021) van de Transformatieagenda Sociaal Domein. Het is de bedoeling dat we na fase 1 (2014-2016) en fase 2 (2017-2018) onze initiatieven van de afgelopen jaren gaan borgen en hopen dat we dan een beheersbaar financieel structureel beeld hebben van het gehele sociale domein.</p>
109	<p>De transformatie in het sociaal domein vormt de komende jaren (2019 en 2020) een zeer belangrijke opgave. De integrale aanpak in het sociaal domein staat daarbij voorop. We verwachten dat we deze in de komende jaren te verrichten werkzaamheden en activiteiten bijdragen aan een basis voor een structureel financieel beeld. In welke mate en op welke termijn de transformatie zal leiden tot structurele financiële effecten is en blijft echter onzeker.</p> <p>Aanvulling: in de transformatie zijn we op het gebied van Wmo verder doorontwikkeld, bij jeugd verwachten we nog 1 à 2 jaren nodig te hebben.</p>
110	<p>Bij de jeugd is een aanzienlijke transformatie ingezet. Op dit moment is nog niet duidelijk of dit het beoogde doel gaat halen. Bij de WMO worden de plannen nu ontwikkeld. Op dit moment is nog niet te zeggen wanneer het structureel beeld helder is, maar er wordt zeker gestreefd naar 2022.</p>
111	<p>Voor de Jeugdhulp zijn we bezig met de uitvoering van de transformatie. Langzaam worden zowel aantallen jeugdigen, de benodigde producten en noodzakelijke middelen scherp. Per 1 januari 2020 hebben we een nieuw beleidsplan en per 2021 een nieuwe inkoopsystematiek. Voor de Wmo geldt nagenoeg hetzelfde.</p> <p>De transformatie van de participatiewet is afgerond.</p>
112	<p>Onze gemeente is eind 2020 al een eind op wegmet de transformatie eb verdere afronding vraagt nog dan nog 1 a 2 jaar. We verwachten vanaf 2021 eerste beelden te hebben hoe e.e.a. dan financieel structureel uitpakt</p>
113	<p>Onze gemeente is eind 2020 al een eind op wegmet de transformatie en verdere afronding vraagt nog dan nog 1 a 2 jaar. We verwachten vanaf 2021 eerste beelden te hebben hoe e.e.a. dan financieel structureel uitpakt.</p>
114	<p>Onze gemeente is eind 2020 al een eind op wegmet de transformatie eb verdere afronding vraagt nog dan nog 1 a 2 jaar. We verwachten vanaf 2021 eerste beelden te hebben hoe e.e.a. dan financieel structureel uitpakt</p>
115	<p>we hebben goede inzichten in onze uitgaven, samenwerking met diverse partners on de transformatie vorm te geven loopt.</p>
116	<p>Na overleg met de gemeenteraad eind 2018 heeft college gekozen voor een externe adviseur om een plan van aanpak voor doorontwikkeling sociaal domein op te stellen. Dit plan van aanpak zal begin 2020 aan de raad worden voorgelegd, zodat de uitvoering pas daarna kan starten.</p>
117	<p>Na vier jaar kent onze gemeente de doelgroepen en de zorgvraag. Onze ramingen voor 2020 en volgende jaren zijn hierop gebaseerd. Voor wat betreft het financiële meerjarenperspectief zijn we natuurlijk ook afhankelijk van macro ontwikkelingen die zeer divers kunnen uitpakken.</p> <p>Het terugdringen van zware jeugdzorg en het inzetten op preventie zien we als essentieel voor het succesvol laten verlopen van de transformatie.</p>
118	<p>Extra middelen beschikbaar gesteld voor de periode 2019 -2021. Eind 2021 moet er daarmee een structureel financieel beeld zijn.</p>

	<p>In het transformatieproces zien wij twee ontwikkelfasen. Eind 2020 zitten wij in de fase van optimaliseren. Wij zetten binnen bestaande kaders in op verbetering. We scherpen de Toegang aan, voeren budgetplafonds in en handhaven deze, maken regionale afspraken met de grootste aanbieders over budgetbeheersing en ontwikkelen de algemene voorzieningen verder door. We zetten in op een structurele aanpak van de duurste casuïstiek. De volgende 10 uitgangspunten zijn leidend voor de transformatiestrategie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het belangrijkste voorop 2. Iedereen heft uitdagingen in het leven 3. Een deel van de tranformatie schuilt in informele ondersteuning 4. We sturen op basis van feiten 5. De Gemeente is leidend in het network 6. De “Toegang” is aan zet 7. Regie is een daad 8. We werken alleen met aanbieders die onze visie delen 9. Financiën zijn mede bepalend 10. We letten scherp op de ondersteuning van inwoners met de hoogste kosten <p>Eind 2020 verwachten wij een stevige start te hebben gemaakt met fase 1. Fase 1, de echte hervorming, start in 2021 en loopt dan nog een aantal jaar. Mede door een aantal onzekerheden op rijksniveau is nu lastig aan te geven wanneer er sprake wordt van “beheer” en “regulier onderhoud”.</p>
119	
120	geen toelichting
121	De kanttekening bij het antwoord c is dat met name de kosten uitvoering Jeugdzorg moeilijk goed in beeld te krijgen is, dit komt door het feit dat Jeugdzorgaanbieders 5 jaar lang nog facturen voor verleende zorg kunnen indienen. Met de inrichting van een verplichtingenadministratie proberen we hier meer zicht op te krijgen. Maar het knelpunt blijft het feit dat aanbieders 5 jaar lang facturen kunnen indienen.
122	Om de financiën sociaal domein structureel sluitend te krijgen is een aparte Taskforce in het leven geroepen. Deze heeft als opdracht om dit binnen drie jaar na 2019 (= 2022) gerealiseerd te hebben. Daartoe zal succesvol getransformeerd moeten worden.
123	Wij zijn in 2015 begonnen met een bepaalde inrichting van beleid en uitvoering van jeugd en Wmo, waarbij de taken deels lokaal worden uitgevoerd, deels in de regio Drechtsteden en deels in de regio Zuid Holland Zuid. Wij verwachten op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren het komende jaar nog flinke aanpassingen in de inrichting. Die zijn er met name op gericht om meer grip te krijgen, door 3D taken meer dan nu in één hand te brengen. Dat is een noodzakelijke stap om de transformatie succesvol af te ronden. Wij denken dat we zowel qua informatievoorziening / data als qua aanpassingen in het systeem nog enkele jaren nodig te hebben om de transformatie af te ronden.
124	Gemeente Gouda is actief bezig met de Transformatie.
125	Voorbeelden van transformatie: - Professionalisering van de contracten met zorgaanbieders/professionele instanties. - Realisatie integrale toegang in het brede sociale domein - Regionaal transformatietraject jeugdzorg (opbouw, ombouw en afbouw van residentiële zorg). - Regionaal koersdocument Beschermd wonen/maatschappelijke opvang.
126	Dit jaar zijn we gestart met een project om grip te krijgen op de financiële situatie. Dit zou binnen 1-2 jaar zijn vruchten moeten afwerpen.
127	De monitors bij de uitvoeringsorganisaties die in 2020 worden opgeleverd, geven naar verwachting dié informatie waarmee we beter in staat zijn aan de juiste knoppen te draaien waarmee we meer grip denken te krijgen op de lasten.
128	We hebben met het vaststellen van een nieuw strategisch beleidsplan afgelopen zomer, een tijdpad voor de transformatie gerealiseerd die deze horizon heeft. Echter, we zien ook dat de tekorten in de tweede helft van dit jaar weer verder zijn opgelopen en dat de opgave daarmee nog groter is geworden. De grootste slag zit in de (regionale) inkoop. Die moet per 2021 op andere grondslag vorm krijgen. Als dat de resultaten oplevert die we verwachten, dan zou het haalbaar moeten zijn. Dit is op dit moment echter nog niet zo hard te stellen.
129	In 2020 landt de transformatie-opdracht in de contracten vanaf 2021 met zorgaanbieders. In de nieuwe inkoopcontracten van 2021 en verder moet de uitwerking van de transformatie-opgave een plek krijgen. Voorbeelden van transformatie zijn: Toegang op orde, Wonen doe je thuis, Regionale transformatieopgaven jeugdhulp, Urgente transformatieopgaven; opbouw, ombouw, afbouw’. De grootste uitdaging is om de effecten van de transformatie inzichtelijk te krijgen. Dit in relatie tot de mogelijke autonome groei. Tevens is het structureel inbedden van hetgeen we bereiken met de transformatieopgaven ook een uitdaging.
130	<ul style="list-style-type: none"> • Veranderen werkwijze in de uitvoering waarbij de context leidend wordt en eerder in het proces mensen worden begeleidt zodat dure zorg in toekomst niet nodig is. • Wijziging van beleid en mindset van inwoner waarbij zelfredzaamheid centraal staat.

	<p>Onze gemeente is eind 2020 al een eind op weg met de transformatie en verdere afronding vraagt dan nog 1 tot 2 jaar; vanaf de jaren 2021 of 2022 is er een beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken</p> <p>De gemeente Roermond is aan de slag met een plan Beter met Minder, dat bestaat o.a. uit de volgende 5 onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. een herbezinning op de samenwerking met externe partners gebaseerd op wederzijds commitment en een gedeelde verantwoordelijkheid voor de te bereiken resultaten, kwaliteit en het budgettaire kader; 2. een herbezinning op de uitvoering van de sociale werkvoorziening; 3. data gedreven werken; hoe kunnen data en de daarbij behorende beleidsinformatie ons helpen om voor de komende jaren gerichte inhoudelijke keuzes te maken; 4. implementatie van integrale afweging van ondersteuningsvragen in het sociale domein en 5. aan de slag met Social Impact Bond Jongvolwassenen.
131	Bij de kadernota 2021 wordt een midterm review gepresenteerd.
132	Op dit moment kan nog onvoldoende gestuurd worden op de aangeleverde gegevens door de zorgaanbieders. Het berichtenverkeer dient tijdiger en correcter plaats te vinden, zodat betrouwbare prognoses opgesteld kunnen worden. Dit punt heeft voortdurend onze aandacht.
133	er is een continue ontwikkeling
	<p>Twee voorbeelden</p> <ul style="list-style-type: none"> • We werken naar een soepele overgang tussen welzijn en zorg. Hiervoor zijn we, samen met zorgaanbieders, de welzijnsstichting en de woningcoöperatie, een project voor een dementievriendelijke omgeving gestart. • De Zeeuwse Muziekschool voert het project “Radio Geluk” uit voor de gemeente Veere. Daarin wordt muziek, ouderenzorg en muziekonderwijs dichterbij elkaar gebracht. <p>Grootste uitdagingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kosten beheersen binnen het sociaal domein.
134	• Meetbaar maken van verschillende ontwikkelingen in het sociaal domein.
135	<p>T.a.v. Jeugd zijn in 2019 meerdere projecten gestart die vorm moeten geven aan de transformatie. We hebben nog meerdere jaren nodig om het veranderproces verder vorm te geven.</p> <p>Voor de WMO wordt vanaf 1-1-2020 een nieuw financieel model geïntroduceerd voor begeleiding. Over 2 jaar is duidelijk of dit model de nodige stabiliteit geeft. Qua contractduur is gekozen voor een periode van 7 jaar om meer mogelijkheid tot stabiliteit te creëren. Twee uitdagingen voor de transformatie betreffen de doorcentralisatie beschermd wonen naar de regiogemeenten en op termijn de doorcentralisatie van maatschappelijke opvang.</p>
136	De gemeente heeft door volledige inrichting van een werkend gebiedsteam en door middel van inkooptrajecten vorig jaar de transformatie voor dat deel ‘afgerond’. Met name de beheersing van ‘zorg voor jeugd’ is instabiel. Dit heeft enerzijds te maken met de nieuwe inkoopstelsels die gestoeld is op arrangementen, waarbij het behalen van het resultaat uitgangspunt is. Voor beheersing is goede implementatie en uitvoering van resultaatgerichte sturing door de gebiedsteams nodig. Deze implementatie is nog volop gaande. Anderzijds is het volume jeugdzorg (nog) niet goed voorspelbaar door de zelfstandige verwijzing door huisartsen en via gecertificeerde instellingen.
137	Onze gemeente is eind 2020 al een eind op weg met de transformatie en verdere afronding vraagt nog dan nog 1 a 2 jaar. We verwachten vanaf 2021 eerste beelden te hebben hoe e.e.a. dan financieel structureel uitpakt
138	<p>In reactie op de oplopende kosten door een toename van het aantal aanvragen in de jeugdzorg en als gevolg van de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief, heeft de gemeenteraad naar alle waarschijnlijkheid in december 2019 een plan vastgesteld met structurele maatregelen om de kostengroei te beheersen door anders te gaan werken. Belangrijke voorbeelden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Meer samenwerken met maatschappelijke partners, aanbieders en inwoners, waardoor een beter sluitend aanbod van hulp en ondersteuning ontstaat van de nulde tot de eerste lijn in de jeugdhulp (aansluiting jeugdhulp op zorgstructuren in het onderwijs, dekkend aanbod van preventieve jeugdhulp). Dit moet leiden tot minder focus op diagnoses en meer op omgaan met opvoed- en opgroei problemen. 2. Inrichten van een groter aanbod aan basisvoorzieningen in de buurt voor ouderen en mensen met psychische aandoeningen, aansluitend bij de initiatieven die inwoners zelf al hebben genomen of willen nemen. Enerzijds moet dit de drempel verlagen om gebruik te maken van voorzieningen en anderzijds voorkomen dat alleen maatwerkvoorzieningen een oplossing zijn. <p>De grootste uitdagingen zijn de financiële druk in relatie tot de toenemende vraag. Transformatie kost tijd en de uitkomsten zijn onzeker. Bij tekorten neemt de regelreflex toe, terwijl de transformatie juist ruimte nodig heeft. Een andere grote uitdaging is de constante stroom aan beleidswijzigingen door het Rijk, waardoor de nadruk ligt op het aanpassen aan veranderende wetgeving en niet op de transformatie.</p>
139	Klopt. Het staat nog in de kinderschoenen, de eerste stappen zijn gezet. Wij hopen ook in 2020 een goede monitor te hebben gevonden die zowel het financiële als maatschappelijke effect zal gaan meten)
140	Monitoring van sociaal domein is qua data nog niet gereed.
141	Onze gemeente verwacht dat het transformatieproces in 2025 gereed is en dat dan duidelijk welke structurele effecten de decentralisaties hebben op de gemeentelijke begroting.

	<p>2 belangrijke voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe inrichting van de toegang Wmo en Jeugd - Stuurinformatie opstellen
142	<p>Grootste uitdaging: de gemeente gaat de komende jaren vooral nog investeren in preventief en integraal werken, dat wil zeggen investeren in lokale algemeen toegankelijke voorzieningen en samenwerking tussen partijen in voorliggend veld en met de eerste lijn.</p>
143	<p>- De taken die gepaard gaan met de decentralisaties zijn ingericht. Wel zijn we als gemeente nog druk bezig om de transformatie meer handen en voeten te geven door het inrichten van een sterke sociale basisinfrastructuur waarbij d.m.v. voorliggende voorzieningen en preventie inzet wordt gepleegd op het gebied van het versterken van de zelfredzaamheid en het sociale netwerk. Zo proberen we te voorkomen dat mensen aangewezen zijn op vangnetvoorzieningen. Daarnaast zijn we in 2019 gestart met de 'Proeftuin methodiek', waarbij samen met een cliënt, zorgaanbieders en andere organisaties (bijv. vrijwilligersorganisaties) een plan van aanpak wordt opgesteld om een oplossing te bieden voor de hulpvraag. Uitgangspunt hierbij is wel dat hulp en ondersteuning altijd gericht is op het versterken van de eigen kracht.</p>
144	<p>Het is een illusie om te denken dat de transformatie eind 2018 of 2019 al is afgerond. Veranderen is een kwestie van lange adem. Wij hebben in 2017 een transformatie-agenda opgesteld, waaraan voortvarend is gewerkt. Maar het gaat langzaam. En mede door de oplopende tekorten in het sociale domein hebben wij de veranderopgaven opnieuw moeten bekijken. Het Interventieprogramma bestaat voor een groot deel ook uit opgaven die op verandering zijn gericht en beslaat de periode 2019-2022.) Wij zien op dit moment de eerste effecten van een aantal in gang gezette verandertrajecten, maar dit is pas het begin. Wij zijn eind 2020 een eind op weg, maar nog lang niet 'klaar'. Desondanks hopen wij in 2022/2023 wel een beeld te hebben hoe de veranderingen uitpakken en wat dit doet met onze financiën.</p>
145	<p>Voorbeelden zijn casemanagement en Praktijkondersteuner huisartsen</p>
146	<p>Er wordt in Drenthe breed samengewerkt aan verschillende transformatiedoelen. Daarnaast is onze gemeente in samenwerking met de andere 6 zuid-Drentse gemeenten bezig met een nieuwe wijze van inkoop voor 2020 en verder. Dit nieuwe model moet de transformatie verder bevorderen. Door de financiële tekorten op de jeugdhulp blijft de nadruk echter op de financiën liggen en zijn de mogelijkheden voor nieuwe investeringen en extra preventieve inzet beperkt hetgeen de transformatie niet ten goede komt. Wij willen als gemeente - in lijn met de landelijke uitgangspunten - ook de maatschappelijke discussie voeren over wat is Jeugdhulp is en wat onder de eigen verantwoordelijkheid valt (of die van andere financiers zoals zorgverzekeraars en het onderwijs).</p> <p>Wat betreft financieel beheer dient er nog een flinke slag te worden gemaakt. Momenteel is het lastig om een goed financieel overzicht te krijgen over de zorgkosten, laat staan om hierop te sturen.</p>
147	<p>Vanaf 1-1-2020 geldt voor de Wmo en Jeugd een resultaatgestuurde bekostiging in plaats van P x Q. In de loop van 2020 krijgen we een eerste indruk van de effecten en in 2021 kunnen we dit beeld scherper stellen.</p> <p>Twee belangrijke voorbeelden:</p> <p>Opmeer gaat meer ambulante hulp door het eigen wijkteam inzetten en verwacht daarmee te besparen op dure gespecialiseerde zorg.</p> <p>Via de inkoop is een andere partij nu verantwoordelijk voor de Jeugdzorgplus. Deze partij heeft een methodiek waardoor er een veel kortere periode van verblijf nodig is. We verwachten dat de kosten voor verblijf daardoor aanzienlijk zullen dalen.</p> <p>Met behulp van een dashboard krijgen we grip op de verschillende data en dus meer zicht op de (ontwikkeling van de) uitgaven.</p> <p>Een belangrijke uitdaging is om uit te komen met de middelen die het rijk beschikbaar stelt. We verwachten van het rijk dat ze gemeenten voldoende geld beschikbaar stelt.</p>
148	<p>Geen.</p>
149	<p>- De taken die gepaard gaan met de decentralisaties zijn ingericht. Wel zijn we als gemeente nog druk bezig om de transformatie meer handen en voeten te geven door het inrichten van een sterke sociale basisinfrastructuur waarbij d.m.v. voorliggende voorzieningen en preventie inzet wordt gepleegd op het gebied van het versterken van de zelfredzaamheid en het sociale netwerk. Zo proberen we te voorkomen dat mensen aangewezen zijn op vangnetvoorzieningen. Daarnaast zijn we in 2019 gestart met de 'Proeftuin methodiek', waarbij samen met een cliënt, zorgaanbieders en andere organisaties (bijv. vrijwilligersorganisaties) een plan van aanpak wordt opgesteld om een oplossing te bieden voor de hulpvraag. Uitgangspunt hierbij is wel dat hulp en ondersteuning altijd gericht is op het versterken van de eigen kracht.</p>
150	<p>Lopende transformatieactiviteiten op het gebied van financieel beheer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Door het beter inrichten van de monitoring meer inzicht in de huidige verplichtingen en een betere voorspellende waarde 2. Vergelijking prestaties en kosten zorgaanbieders, meer inzicht in reële tarieven 3. Beter administratieve afspraken waardoor facturerings- en betalingsritme verbetert
151	<p>Investeren in preventie en laagdrempelige ondersteuning is noodzakelijk. Alleen dan ontstaat een krachtige lokale ondersteuningsstructuur, die afschaling vanuit maatwerk op termijn mogelijk maakt en tegelijkertijd de instroom in maatwerk vermindert. Parallel hieraan is een financieel vangnet nog steeds nodig voor het verschil tussen inkomsten en uitgaven in maatwerk. Op langere termijn is het effect van de preventieve inzet en passende ondersteuning nabij dat de inzet van intensievere en zwaardere vormen van ondersteuning minder vaak nodig zijn. Het effect van minder opschaling en snellere afschaling wordt dan ook financieel zichtbaar in de uitgaven voor maatwerk. Eenzelfde effect wordt verwacht van het samenspel van formele en informele ondersteuning.</p>

	<p>Voor wat betreft de jeugdzorg hebben de 16 gemeenteraden in de regio Brabant Noordoost ingestemd met extra investeringen ten behoeve van de transformatie jeugdhulp om enerzijds het zorgveld in overeenstemming te brengen met de daadwerkelijke realiteit en anderzijds maatregelen om het zorgveld in de volle breedte te transformeren. Er is een transformatieplan opgesteld met een looptijd van 3 jaar (2018/2019/2020). De 7 inhoudelijke thema's van het transformatieplan zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Thuis blijven wonen met (intensief) ambulante behandeling/begeleiding en/of respijtzorg, zodat residentiele plaatsing wordt voorkomen. Zoveel mogelijk aansluitend op de leefwereld van de jeugdige (thuis en op school) in nauwe samenwerking met en in de toegang (toegang voor Boxmeer is Basisteam Jeugd en Gezin). 2. Van klinische behandeling (verblijf) naar behandeling in de leefomgeving (thuis en op school) in nauwe samenwerking met en in de toegang. 3. Intensief ambulante begeleiding of behandeling rondom pleeggezinnen in nauwe samenwerking met en in de toegang. 4. Opbouwen van gezinsgerichte woonvormen als alternatief voor residentiele plaatsing in nauwe samenwerking met en in de toegang. 5. Toewerken naar zelfstandig wonen in nauwe samenwerking met en in de toegang. 6. Verkorten van verblijfsduur van residentiele trajecten in nauwe samenwerking met en in de toegang. 7. Verkorten van de opname- en/of behandelduur van klinische trajecten in nauwe samenwerking met en in de toegang. <p>Voor de Wmo is sprake van een steeds intensievere samenwerking met 10 gemeenten in de regio met Oss als centrumgemeente. Naast de aandacht voor kwalitatief goede voorzieningen in relatie tot lage administratieve lasten (iWmo) is er meer aandacht voor innovatie en ontwikkeling. Er zal in de komende jaren een doorontwikkeling plaatsvinden van het ingezette beleid. Dit o.a. op het gebied van monitoring en een geografische overzichtskaart om beter te kunnen sturen op het aanbod en gebruik van voorzieningen. Naast geïndiceerde voorzieningen zien we ook mogelijkheden voor algemene laagdrempelige ontmoeting op basis van wensen en behoeften (stimuleren van ontmoeting voor senioren via een huiskamerproject). Ook op het gebied van toezicht en rechtmatigheid worden extra stappen gemaakt. De mogelijkheden op het gebied van mantelzorgondersteuning worden versterkt en zo nodig uitgebreid (zoals bijvoorbeeld de nieuwe mogelijkheden rondom pré-mantelzorgwoningen). Burgerinitiatieven worden gestimuleerd. De doelgroep die nu gebruik maakt van Beschermd Wonen is nader geanalyseerd om waar nodig passende in/uitstroom te bewerkstelligen.</p>
152	
153	Antwoord: de situatie zoals omschreven onder c. komt het meest in de richting van de situatie bij de gemeente Buren. Er zullen nog verschillende maatregelen geïmplementeerd moeten worden in de komende 2a 3 jaar.
154	<p>Twee belangrijke voorbeelden van transformatie zijn een ketengerichte aanpak en samenwerking aanbieders op gebiedsniveau.</p> <p>Grootste uitdagingen zijn voldoende middelen ter beschikking hebben en om alle 'neuzen' dezelfde kant op te krijgen.</p> <p>- De taken die gepaard gaan met de decentralisaties zijn ingericht. Wel zijn we als gemeente nog druk bezig om de transformatie meer handen en voeten te geven door het inrichten van een sterke sociale basisinfrastructuur waarbij d.m.v. voorliggende voorzieningen en preventie inzet wordt gepleegd op het gebied van het versterken van de zelfredzaamheid en het sociale netwerk. Zo proberen we te voorkomen dat mensen aangewezen zijn op vangnetvoorzieningen. Daarnaast zijn we in 2019 gestart met de 'Proeftuin methodiek', waarbij samen met een cliënt, zorgaanbieders en andere organisaties (bijv. vrijwilligersorganisaties) een plan van aanpak wordt opgesteld om een oplossing te bieden voor de hulpvraag. Uitgangspunt hierbij is wel dat hulp en ondersteuning altijd gericht is op het versterken van de eigen kracht.</p>
155	
156	In 2018 is het uitvoeringsteam gereorganiseerd, is grotendeels afscheid genomen van inhuurkrachten en is vast personeel aangenomen. De komende jaren dient het team zich door te ontwikkelen. Een onzekere factor in financiële zin vormt de jeugdhulpverlening. Ook is de gemeente er nog niet volledig uit wat regionaal moet- en wat beter lokaal kan gebeuren.
157	Voor kostenbeheersing jeugdhulp is binnen de samenwerkingsregio West-Brabant Oost een pakket aan maatregelen samengesteld. Naar verwachting kost dit 1 tot 2 jaar alvorens het de gewenste resultaten oplevert.
158	nvt
159	Het komende jaar wordt er veel geïnvesteerd in het nog beter inzichtelijk maken van de lasten en baten van het systeem, van de instroom en de uitstroom en van de afspraken die zijn gemaakt bij de contractering in 2015. In 2020 starten we met een vernieuwde toegang tot zorg en ondersteuning, doen we een nieuwe aanbesteding (specialistische) jeugdhulp en geven we verder vorm aan de functie van gemeentelijk accountmanager en gemeentelijke business/data analist.
160	<p>Praktijkondersteuning bij huisartsen.</p> <p>Versterking voorliggend veld.</p>
161	<p>Belangrijke voorbeelden transitie zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Resultaatfinanciering in de jeugdhulp. - Meer inzicht in kostenstructuur van met name jeugdhulp. <p>Belangrijkste uitdaging in de transitie is balans tussen kosten en kwaliteit. Dat zit in aanbieders, toegang en maatschappij. We moeten de keten beter organiseren. Maar ook de verwachtingen van inwoners managen ten aanzien van wat ze kunnen verwachten van de overheid.</p>
162	De Wmo geeft inmiddels een structureel beeld. Voor wat jeugd betreft is dit structurele beeld er nog niet. Echter door de nieuwe manier van aanbesteden en werken verwachten wij dit beeld zich binnen 2 jaar zal stabiliseren.
163	<ul style="list-style-type: none"> - Stabiele kostenontwikkeling vooral binnen de regionale kosten van Jeugdzorg. - Verbetering van Prognoses van aantallen hulpvragers en de hieraan verbonden kosten in meerjaren perspectief.

	<p>De visie op het sociaal domein van Brunssum wordt geïmplementeerd. Er wordt gestart met een project om tot een integrale toegang voor het sociaal domein te komen (WMO, Jeugd en voor gebruikers participatiewet). Dit is een meerjarig traject. Een monitor sociaal domein is in ontwikkeling. De effecten van reeds ingezet beleid worden daardoor de komende jaren steeds duidelijker.</p> <p>Daarnaast starten we in 2020 met een pilot om meer gemeentelijke diensten naar een wijk te brengen, zoals groenvoorziening en klein onderhoud. Enerzijds proberen we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid geven zich verder te ontwikkelen en anderzijds mensen die niet actief zijn, te betrekken bij de activiteiten in de wijk. Ook diensten aan burgers die om de een of andere reden ondersteuning nodig hebben, behoren tot de scope van de pilot. Kortom een pilot die met de dienstverlening op wijkniveau een versterkend effect op de</p>
164	<p>transformatiedoelen sociaal domein beoogt</p>
165	<p>Jeugd: Door de overgang naar resultaatbekostiging in 2018 is er nog een aantal jaren nodig alvorens de transformatie m.b.t. jeugd is uitgekristalliseerd. Duidelijk is wel dat de middelen van het Rijk onvoldoende zijn om de daadwerkelijke kosten te dekken.</p>
166	<p>Jeugd: Door de overgang naar resultaatbekostiging in 2018 is er nog een aantal jaren nodig alvorens de transformatie m.b.t. jeugd is uitgekristalliseerd. Duidelijk is wel dat de middelen van het Rijk onvoldoende zijn om de daadwerkelijke kosten te dekken.</p>
167	<p>Ten aanzien van de Wmo bestaat een redelijk stabiel beeld. Met betrekking tot de jeugdzorg heeft onze gemeenteraad een notitie “de basis op orde” vastgesteld waarin een breed pakket aan beheersingsmaatregelen zijn opgenomen. Een aantal van deze maatregelen zien wij structureel.</p> <p>Waren wij vorig jaar nog nadrukkelijk op zoek naar de draaiknoppen, thans hebben we die gevonden en hebben we redelijk in beeld wat de getroffen maatregelen zouden moeten opleveren.</p>
168	<p>Herijking van de visie op het sociaal domein (en de gevolgen hiervan) en ontwikkelingen op het gebied van Jeugd(zorg) vragen expliciet aandacht.</p>
169	<p>De afdelingen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Jeugdwet, WMO en Participatiewet hebben al veel bereikt ten aanzien van de transformatie. Al bij de transitie is ervoor gekozen zoveel mogelijk integraal te werken in het Sociaal Domein. Dat betekent een centrale toegang met veel expertise en onmiddellijke uitvraag op De gebieden Zorg (WMO), inkomen, jeugd,,wonen en schuldhulpverlening. Veel is er binnen de gemeente gedaan aan preventie, ruimte voor inwonersinitiatieven en wordt er hulpverlening op scholen geboden. Daarnaast zijn gemeentelijke Sociale Teams actief in de wijken, heeft de gemeente haar eigen jeugdhulpverleners en is er nauw contact met huisartsen en wijkverpleegkundigen.</p> <p>Ook is er de keuze gemaakt om in eigen beheer strakke regie te voeren en zo veel mogelijk hulp in eigen beheer uit te voeren.</p> <p>Ook voor het komend jaar staat het verder doorontwikkelen van de ‘Omgekeerde Toets’ op de agenda om medewerkers te stimuleren nog meer integraal te gaan werken en vanuit de inwoner en minder vanuit de regels te handelen. Tegelijkertijd realiseren we ons dat de transformatie nog niet af is en de huidige aanpak er toe leidt, dat er telkens nieuwe inzichten ontstaan voor nieuwe initiatieven en verbinding met buiten en binnen.</p>
170	<p>De afgelopen jaren zijn er op basis van een tweetal actieplannen (Jeugd en WMO begeleiding) diverse acties opgezet en geïmplementeerd om de transformatie een versnelling te geven. Deze acties zijn nu nog niet zover afgerond dat er helemaal sprake is van een stabiele financiële prognose langjarig.</p>
171	<p>We zijn in 2019 gestart met Lump-sum financiering van de jeugdzorg. We wachten op de resultaten hiervan om eventueel bij te stellen. Voor WMO is het nog zeker. Participatie is redelijk helder.</p>
172	<p>De afdelingen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Jeugdwet, WMO en Participatiewet hebben al veel bereikt ten aanzien van de transformatie. Al bij de transitie is ervoor gekozen zoveel mogelijk integraal te werken in het Sociaal Domein. Dat betekent een centrale toegang met veel expertise en onmiddellijke uitvraag op De gebieden Zorg (WMO), inkomen, jeugd,,wonen en schuldhulpverlening. Veel is er binnen de gemeente gedaan aan preventie, ruimte voor inwonersinitiatieven en wordt er hulpverlening op scholen geboden. Daarnaast zijn gemeentelijke Sociale Teams actief in de wijken, heeft de gemeente haar eigen jeugdhulpverleners en is er nauw contact met huisartsen en wijkverpleegkundigen.</p> <p>Ook is er de keuze gemaakt om in eigen beheer strakke regie te voeren en zo veel mogelijk hulp in eigen beheer uit te voeren.</p> <p>Ook voor het komend jaar staat het verder doorontwikkelen van de ‘Omgekeerde Toets’ op de agenda om medewerkers te stimuleren nog meer integraal te gaan werken en vanuit de inwoner en minder vanuit de regels te handelen. Tegelijkertijd realiseren we ons dat de transformatie nog niet af is en de huidige aanpak er toe leidt, dat er telkens nieuwe inzichten ontstaan voor nieuwe initiatieven en verbinding met buiten en binnen.</p>
173	<p>Op dit moment wordt er nog gewerkt aan verdere afspraken met derden-partijen (bijvoorbeeld afspraken over "huisartsenroute"). Ook gaat op dit moment nog specifieke aandacht uit naar de doorontwikkelingen van de Jeugdbescherming/veiligheid.</p> <p>Naast de inhoudelijke kant is er ook aandacht bij deze afspraken voor het terugdringen van de tekorten.</p> <p>Al met al vergt de transformatie nog enkele jaren.</p>
174	<p>Voorbeelden inzet transformatie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praktijkondersteuning Jeugd GGZ bij huisartsen 2. Uitbouwen brede welzijnsinstelling voor onder meer cliëntondersteuning en optimale uitnutting voorliggend veld

175	Onze gemeente is zeker een eind op weg maar zoals vorig jaar in de enquête aangegeven, geldt per 1 januari 2019 voor een groot aantal percelen een nieuwe inkoopstrategie waardoor met zogenoemde bouwblokken wordt gewerkt en ook de zorgaanbieders op een vernieuwende manier met elkaar samenwerken. Hierdoor is ook de bekostiging vanaf 2019 anders. Hoewel de transformatie in 2018 heel ver is, gaan door deze nieuwe systematiek een aantal onderdelen opnieuw spelen waardoor nog sprake is van de transformatiefase en in onze optiek nog niet gesproken kan worden van de fase van 'regulier onderhoud'. In 2019 zijn in dit kader zeker stappen gemaakt maar nog steeds kan in onze optiek nog niet gesproken worden van regulier onderhoud. Het is spannend construct met een vernieuwde manier van samenwerkingen van de regio met zorgaanbieders waar nog een hoop kansen maar ook nog een aantal uitdagingen liggen.
176	Transformatie arbeidsmarktparticipatie en de beweging van zwaardere naar lichtere hulp (waaronder preventie).
177	2020 willen we gebruiken om inzicht te krijgen in de processen/ uitgaven per gezin/ cliënt. We starten een onderzoek (naar het idee van de visitatie commissie)
178	In onze gemeente is sprake van een groot tekort op jeugdhulp. Vanaf 2015 is de rijksvergoeding met ongeveer €2,8 miljoen afgenomen (december 2018 t.o.v. 2015), terwijl met name de uitgaven de laatste 2 jaar zijn gestegen. Voor 2021 is een taakstelling opgenomen van €200.000, vanaf 2022 structureel een taakstelling van €1,2 miljoen. Hiervoor is een ontwikkelagenda jeugdhulp opgesteld. De komende jaren moet blijken of e.e.a. wordt gerealiseerd.
179	er wordt in december 2019 een nieuw beleidskader sociaal domein vastgesteld. dat moet vorm en inhoud geven aan de transformatie. In het eerste kwartaal worden 4 uitvoeringsplannen opgesteld. In 2020 wordt er dus een concrete belangrijke stap gezet maar het zal nog 2 of 3 jaar duren voordat alle consequenties incl. de financiële daarvan in beeld zijn. Een richting van het beleid is preventie; dat zal eerst meer uitgaven betekenen; de vraag is wat dit aan besparingen gaat opleveren in de loop van het traject.
180	Met name de transformatie bij de jeugdwet vraagt nog stappen. Daarnaast verwachten wij een kostenverhoging binnen de Wmo a.g.v. de invoering van het abonnementstarief.
181	We zijn in samenwerking met andere gemeenten uit de regio hard op weg.
182	Er zijn middelen vrijgemaakt om uitvoering te geven aan een transformatie visie die de jaren 2020-2022 omvat.
183	Deze ontwikkeling kan alleen onder gelijkblijvende omstandigheden. Dat is een vrijwel onmogelijk uitgangspunt nu het ministerie nogal ad hoc op de Jeugdwet een wijziging inzake Jeugdbescherming en de financiering hiervan voorziet. De gevolgen daarvan voor het domein Jeugd zijn daardoor niet meer te overzien en ook de stappen die regionaal zijn gemaakt inzake samenwerking en transformatie worden daarmee doorkruist. Wij kunnen niet voorzien welk effect eea heeft op de berekening van het budget jeugd. Datzelfde geldt voor elementen in de Wmo, zoals het abonnementstarief en met het doelgroepen vervoer, waarbij de doorrekening van de afschaffing van de regeling inzake BPM teruggave voor conto van gemeenten komt miv 2020. Hiertegenover staan geen middelen en zet daardoor druk op een begroting die daarmee geen rekening heeft kunnen houden.
184	al enig idee, maar nog grillig
185	Het actieplan Transformatie Sociaal domein is in 2018 gestart en loopt tot 2022.
186	De recente ontwikkelingen m.b.t. jeugd vragen mogelijke bijstellingen in het programma/looptijd hiervan. Sociaal team Laarbeek wat zo integraal mogelijk werkt in het Sociaal Domein. Geconstateerd kan worden dat wel een bepaalde stabiliteit ontstaat in de vraag naar de 2e-lijnszorg.
187	Transformatie arbeidsmarktparticipatie en de beweging van zwaardere naar lichtere hulp (waaronder preventie).
188	Vooraf de uitwerking van de herverdeling van het verdeelmodel zal voor ons bepalend zijn
189	Vanaf 2018 zijn onze ramingen redelijk betrouwbaar. Voor 2018 is het resultaat ook vrijwel nihil geweest (weliswaar met een gedeeltelijke dekking uit de door ons gevormde reserve nadelen decentralisaties). Ook voor 2019 is op dit moment de verwachting dat het resultaat vrijwel op het niveau van de begroting zal uitkomen. Daarbij is dan ook een kwart van de eerdergenoemde taakstelling ingelost
190	De taken zijn op afstand gezet dus we lopen mee in de transformatie van de uitvoerende gemeente. De praktijk is weerbarstig
191	De zorg moet vooral transformeren, maar daar is nog een lange weg te gaan
192	Regionaal (en dus ook lokaal) wordt gewerkt aan diversificatie van de inkoopstrategie per soort product dat we nodig hebben. Naar verwachting resulteert dat per 1-1-2021 in nieuwe / andere vormen van inkoop t.o.v. de huidige wijze. Lokaal ligt de nadruk op een aantal pilots (bij jeugd en WMO HHW) waarvan in 2020 moet blijken in welke mate deze succesvol zijn en per 2021 worden voortgezet (als regulier beleid).
193	Met name de inzichten in verwijzingen naar het voorliggend veld hebben we nog niet voldoende in beeld.
194	Tekorten binnen de 3D zijn voornamelijk toe te rekenen aan Jeugdwet (gerelateerd aan inkomsten Rijk). De gemeente zet in op integrale aanpak en preventie.
195	Voorbeelden grootste uitdagingen - Mogelijke wijzigingen in rijksbeleid. - Mate van invloed op niet direct beïnvloedbare 'knoppen' uit de jeugdhulp en jeugdzorg
196	-
197	De gemeente heeft nog steeds te maken met toenemende kosten op jeugdhulp (en dus tekorten). In die zin is de transformatie (nog) niet gelukt. Er is sprake van een structureel tekort op jeugdhulp van €875.000. Voornemen is om in de kadernota voor 2021 en verder maatregelen cq bezuinigingen (beleidskeuzes) op te voeren om de kosten in lijn te brengen met de fictieve rijksvergoeding.

198	Op dit moment is de aanzuigende werking van de WMO nog niet duidelijk. Binnen het domein jeugd loopt er een onderzoek om te komen tot kostenreductie en efficiëntie voordelen.
199	Er is na de start vd transformatie 2015 na 5 jaar een steeds duidelijker inhoudelijk als wel financieel beeld gevormd, echter landelijke ontwikkelingen zorgen niet per definitie voor meer stabiliteit en structuur
200	Enkele onderdelen worden naar verwachting wel al in 2020 afgerond, maar niet (vrijwel) alles.
201	m.n. i.r.t. jeugd
202	De manier van bekostiging is de afgelopen jaren geleidelijk gewijzigd, van PxQ naar resultaatgestuurd lichte zorg en vervolgens ook resultaatgestuurd zwaardere zorg. Hierdoor is het op dit moment nog lastig om een structureel beeld te bepalen.
203	De manier van bekostiging is de afgelopen jaren geleidelijk gewijzigd, van PxQ naar resultaatgestuurd lichte zorg en vervolgens ook resultaatgestuurd zwaardere zorg. Hierdoor is het op dit moment nog lastig om een structureel beeld te bepalen.
204	gezien de kostenstijgingen van de laatste 2 jaren zijn er allerlei acties opgestart om de kosten te beperken cq minder te laten stijgen/te laten dalen
205	De manier van bekostiging is de afgelopen jaren geleidelijk gewijzigd, van PxQ naar resultaatgestuurd lichte zorg en vervolgens ook resultaatgestuurd zwaardere zorg. Hierdoor is het op dit moment nog lastig om een structureel beeld te bepalen.
206	De belangrijkste afronding zit in de aanbesteding van de regionale inkoop
207	transformatie is een lang proces, waarbij er stappen zijn gezet, maar het nog niet is afgerond.
d. Onze gemeente heeft eind 2020 een start gemaakt maar heeft nog wel een paar jaar nodig voor de transformatie is uitgekristalliseerd; een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken is er vanaf 2024 of later.	
#	Gevraagde toelichting
208	Antwoord: d: Op het terrein van de jeugdzorg blijkt dat het nog steeds lastig is een structureel financieel beeld te krijgen van de kosten. Er zitten in de jeugdzorg een paar "dure producten" die van grote invloed kunnen zijn op de kosten. Vanuit de Wmo geldt dat de invoering van het abonnementstarief een behoorlijke kostenverhoging met zich meebrengt. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe dit structureel zal uitpakken.
209	Er is nog geen evenwicht tussen de inkomsten en de uitgaven mbt het Sociaal Domein.
210	We zijn gestart intern de inhoud en financiële stromen op orde te brengen. daarna komt de transformatie. Dat zal gaan starten in 2020.
211	Duiding van realisatiecijfers blijkt lastig en heeft meer tijd nodig dan voorzien.
212	n.v.t.
213	Dit is alleen mogelijk indien er geen grote wijzigingen vanuit het Rijk op de gemeenten afkomen.
	WMO & Jeugd: Het terrein van de Jeugdzorg/Jeugdhulp is erg dynamisch en de vraag naar deze zorg /hulp blijft zich ontwikkelen In 2021 zullen de inkoopcontracten worden vernieuwd, waarbij opnieuw gekeken gaat worden naar de sturings- en bekostigingssystematiek. Per 2021 zal voor de WMO gestart worden met de opzet van buurtteams.
	Pwet Met name de uitwerking van de overgang van de IUSD Participatie naar de AU, maar ook de verlaging van de bijdrage beschut werk van 8.500 naar 7.200 wordt nader onderzocht. Daarnaast dreigt op termijn het budget voor nieuwe doelgroepen niet meer toereikend te zijn voor de opgave, zie rapport Berenschot.
214	
215	I.k.v. herindeling moeten wij komende jaren het totale beleid van de 3 gemeenten nog herijken en harmoniseren
216	Er zijn nog te veel onzekere factoren om naar een uiteindelijk stabiel beeld toe te werken. Met een nieuw prognosemodel jeugd hopen we wel stappen te maken
217	We werken aan zorg die toegankelijk, betaalbaar, en van goede kwaliteit is. Echter het budget dat de gemeente hiervoor ontvangt is ontoereikend. Hierdoor komt de zorg voor onze kwetsbare inwoners onder druk te staan. Dit zorgt voor een oplopende druk bij zorgaanbieders en gemeenten. Door beperking van WLZ en Zorgverzekeringswet, extramuralisering in de GGZ, wordt de druk op Wmo- en Jeugdwetvoorzieningen groter. Extramuralisering kent ook maatschappelijk grenzen in de wijken en buurten. De mogelijkheden voor gemeenten om te kunnen (bij)sturen op de kosten in het sociaal domein zijn beperkt en worden door het Rijk of de rechter steeds vaker beperkt. Denk daarbij aan (rechterlijke) uitspraken over o.a. bewindvoering, de consequenties van een hogere loonschaal voor huishoudelijke hulp, de AMVB over reële prijzen en de invoering van het abonnementstarief in de Wmo. Door deze maatregelen loopt het tekort van onze gemeente verder op. We vrezen nieuwe tekorten door invoering van de Wet Verplichte GGZ en Inburgeringswet met de te weinig sturingsmogelijkheden en budget.

218	<p>Hoewel de transformatie voor de Wmo en Participatie meer in de fase voor regulier onderhoud is beland, brengen wijzigingen in het stelsel ook weer nieuwe financiële risico's met zich mee (bijv. invoering abonnementstarief). Ook de dubbele vergrijzing als autonome ontwikkeling zal gaan leiden tot hogere uitgaven die onvoldoende oplosbaar zijn met transformatie of sturing. De verwachting is dan ook dat in de nabije toekomst een groter beroep wordt gedaan op Wmo-voorzieningen en de kostentoename onvermijdbaar is. De grootste uitdaging ligt in het domein Jeugd, waarbij het gebrek aan transformatie voor een belangrijk deel ook samenhangt met een financieel tekort (landelijk probleem). In onze regio wordt zowel op regionaal als subregionaal niveau intensief samengewerkt om de transformatie vorm te geven, waarbij we nadrukkelijk de gemeentelijke toegang als de basis voor de transformatie blijven zien. We zetten bijvoorbeeld nadrukkelijk in op meer preventie en vroegsignalering (lokaal preventieakkoord) en het verstevigen van de gemeentelijke toegang door meer regie en de inzet van POH-Jeugd bij de huisartsen.</p>
219	<p>Direct na de decentralisaties (medio 2015) is begonnen met de transformatie. Het is niet reëel te stellen dat de transformatie op een bepaald moment klaar is. Daar is het sociaal domein te dynamisch voor. Er worden nog steeds nieuwe taken van het Rijk overgeheveld (Wet Meldcode, verlengde pleegzorg, rijksvaccinatieprogramma, etc.), financieringsstructuren veranderen (bijvoorbeeld centrumgemeente beschermd wonen), de demografische samenstelling van de gemeente verandert (bijvoorbeeld door instroom van statushouders), de economie verandert, er worden nieuwe inkoopvormen toegepast, de zorgaanbieders zitten niet stil, het takenpakket en de werkwijze van de wijkteams verandert, enzovoort. Schiedam moet, net als alle gemeenten, blijven inspelen op de voortdurende transformatie van het sociaal domein. Het is een illusie te denken dat er een stabiele balans tussen vraag en aanbod in het sociaal domein ontstaat, zeker niet op korte termijn. De transformatie is een zoektocht naar integrale dienstverlening in het brede sociaal domein. We hebben hierin al stappen gezet, b.v. door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de integrale werkwijze van de WOT's; Evaluatie en doorontwikkeling, gebiedsgerichte aanpak • Integrale aanpak onderwijs-zorg vraagstukken • maar ook door voorzieningen collectief in plaats van individueel aan te bieden (b.v. pluswonen in Frankeland). • ROGplus neemt initiatieven om transformatie van voorzieningen voort te zetten; dit heeft in 2019 geleid tot andere contactafspraken met zorgaanbieders. Een deel van de voorzieningen wordt vanaf 2020 op basis van de populatie bekostigd. Hiermee willen we aanbieders stimuleren eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners te benutten. • Stroomopwaarts, verantwoordelijk voor o.a. de uitvoering van de Participatiewet en schuldhulpverlening, heeft een verschuiving gemaakt waarbij zij steeds meer wijkgericht is gaan werken i.p.v. collectief en centraal (loket). • Daarnaast wordt in Schiedam één integrale visie ontwikkeld voor het sociaal domein. • Doordat de hier financieel ontschot werken, hebben we meer zicht in de verschillende financiële geldstromen behorende bij de gedecentraliseerde taken.
220	<p>Voor de Jeugdhulp zijn we bezig met de uitvoering van de transformatie. Langzaam worden zowel aantallen jeugdigen, de benodigde producten en noodzakelijke middelen scherp. Per 1 januari 2020 hebben we een nieuw beleidsplan en per 2021 een nieuwe inkoop-systematiek.</p> <p>Voor Beschermd wonen zijn we in 2019 begonnen met transformatie richting ambulantisering/ wonen in de wijk. Hiervoor is een meerjarentraject uitgezet dat loopt tot en met 2023.</p> <p>Voor Wmo overige is de transformatie net gestart.</p>
221	<p>De fase van transformatie verschilt per aandachtsgebied in het Sociaal Domein. In zijn algemeenheid staat de gemeente nog voor een opgave om integraal en samenhangend beleid te voeren en vraagt de inzet van maatwerkvoorzieningen en preventieve/lichte vormen van ondersteuning een focus op doelmatigheid.</p> <p>De Transitie heeft de gemeente veel meer tijd gekost dan vooraf in te schatten was. Pas eind 2019 beginnen we meer inzicht te krijgen. De grip op eigen toewijzing en de toewijzing door derden moet vanaf 2020 worden opgepakt. Daarnaast zal ook in 2020 een Integrale Ingang in samenwerking met externe (welzijns)partijen kunnen bijdragen aan meer afvang van oplossingen voor zorg in het voorliggend veld.</p> <p>Maar de transformatie binnen maatschappelijke zorg en dagactiviteiten is bijvoorbeeld al wel in een vergevorderd stadium. Er is samen met cliënten en zorgaanbieders divers aanbod ontwikkeld waardoor er afbouw plaatsvindt van beschut wonen en alternatieven voor maatwerkvoorzieningen dagactiviteiten.</p>
222	<p>Financiële tekorten leiden ertoe dat het lastig is om enerzijds transformatie te realiseren evenals tekorten op te vangen.</p>
223	<p>De plannen worden nu ontwikkeld. Voor een deel moeten de inkoopcontracten te vroeg opnieuw geregeld worden om hierin de transformatie mee te nemen. Op dit moment is nog niet te zeggen wanneer het structureel beeld helder is.</p>
224	<p>De plannen worden nu ontwikkeld. Voor een deel moeten de inkoopcontracten te vroeg opnieuw geregeld worden om hierin de transformatie mee te nemen. Op dit moment is nog niet te zeggen wanneer het structureel beeld helder is.</p>
225	<p>In 2019 is nieuw beleid vastgesteld (uitvoering 2020), waarbij de eerdere ingezette transformatie verder richting heeft gekregen. Door veranderende omstandigheden (o.a. abonnementstarief) en afhankelijkheden (o.a. rechtsgeldige verwijzers, facturatiegedrag aanbieders) is onvoldoende zicht op het structureel uitwerken van de financiële gevolgen.</p>
226	<p>Lokaal lopen enkele projecten, zoals de POH-JGGZ en in 2020 een onderzoek naar Wmo arbeidsmatige dagbesteding, die naar verwachting bij zullen dragen aan de transformatie in het sociaal domein. de kop3 regio wordt vanaf 2020 gewerkt aan deelopdrachten die bijdragen aan de transformatie en zijn er door middel van een regiodeal middelen vrijgekomen vanuit het transformatiefonds. In 2020 wordt begonnen met een uitwerking hiervan. De revenuen hiervan zullen pas na enkele jaren zichtbaar worden.</p>
227	<p>De decentralisaties kosten veel tijd.</p>

	Schuldenpreventie en specifieke innovatiebudgetten alsook inzet innovatieteam voor nieuwe initiatieven in kader van transformatie. De gemeente staat voor een bezuinigingsopgave. Hierdoor kan ingezette beleid tav transformatie vertraagd worden omdat bij een ombuiging de kosten altijd voor de baten uitgaan. Bij bezuinigingen is meestal de reflex om op ontwikkelkosten te bezuinigen
228	Doordat jeugdwet en Wmo en participatiewetten open einde financieringen zijn. Hierdoor is het onmogelijk om volledig grip te krijgen op de uitgaven. De continue stroom van wetwijzigingen (bijv abonnement tarief Wmo) zijn sterk van invloed en moeilijk te bepalen.
229	Om de benodigde kwaliteit en kwantiteit van zorgvoorzieningen te kunnen blijven bieden, is een transformatie in het sociaal domein nodig. Kostenbeheersing, resultaatgerichtheid, doelmatigheid en maatwerk zijn de kernthema's voor het komende jaar. De focus zal daarmee ook liggen op de noodzakelijke ombuigingen in het sociaal domein.
230	De start is inmiddels gestart, maar de personele capaciteit blijft een beperkende factor. Dit zowel op beleidsmatige en/of backoffice processen.
231	Voor onderdeel Jeugd wordt momenteel een transformatieplan opgesteld.
232	andere manier van inkoop interventieplan intensivering budgetbeheer
233	Er wordt vanzelfsprekend al vanaf 2015 ingezet op het realiseren van de transformatiedoelen die aan de Jeugdwet ten grondslag liggen. In de praktijk zien we echter een stijgende jeugdhulpgebruik en stijgende uitgaven voor jeugdhulp. Door middel van een samenhangende aanpak werken we gericht aan verkrijgen van grip op gebruik en kosten, het stabiliseren en keren van de stijgende trend. De interventies zijn onder meer gericht op de gemeentelijke toegang, het aanbod, de bedrijfsvoering, de regionale samenwerking en het informatiemanagement. Voor de aanpak trekken we een aantal jaren uit. Het kost tijd voordat alle interventies effect hebben en we financieel een min of meer stabiele situatie hebben bereikt.
234	De gemeente Sliedrecht maakt actief werk van de transformatie. De transformatie vergt tijd en het financieel effect van de transformatie is pas op langere termijn zichtbaar waardoor we verwachten dat we niet voor 2024 de financiële consequenties volledig uitgekristalliseerd hebben.
235	De tekorten in het sociaal domein zijn in 2019 verder toegenomen. Vooral Jeugdzorg maar ook de WMO vertoont een sterke stijging van het tekort (o.a. door invoering abonnementstarief, toename cliënten). Transformatie vereist investering bijvoorbeeld in krachtige algemene voorzieningen maar daarvoor is geen financiële ruimte. De oplopende tekorten in het sociaal domein zullen dus mede bepalen hoe de transformatie zal verlopen. Daarnaast bereiden wij ons in 2020 voor op de doordecentralisatie van het Beschermd Wonen. Wij zien bij het beschermd wonen nu al een hoge instroom vanuit de jeugdzorg en effecten van de extramuralisering GGZ. Omdat ook de middelen afnemen verwachten wij ook hier forse financiële knelpunten. In de regio wordt samengewerkt om de opgaven hierin te realiseren. Een van de grootste uitdagingen zal zijn om het waterbedeffect (toename druk op het lokale sociale domein) van de rijksmaatregelen te kunnen handelen.
236	Ambitie is om in 2022 neutraal uit te komen door middel van de transformatie. Op korte termijn gaat dit zeker niet lukken. Daarnaast heeft er recent een wijziging plaatsgevonden in de organisatie van de contracten zorg- en welzijn, waardoor de fase van "regulier onderhoud" nu zeker niet aan de orde is.
237	Op provinciaal niveau is een taskforce bezig te kijken naar mogelijke maatregelen op het terrein van de Jeugdzorg. Ook op gemeentelijk niveau is een forse taakstelling opgenomen in de begroting om de kosten van de 3D's terug te dringen. Daar is echter tijd voor nodig.
238	Zolang nieuwe wetgeving als bijvoorbeeld de invoering van het abonnementstarief, Wet verplichte GGZ, Wet Inburgering op ons afkomen, ontstaat er telkens een nieuwe situatie waardoor het lastig is te beoordelen of decentralisaties nu financieel goed uitwerken. Voorbeeld van transformatie is de inzet van praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen. Een ander voorbeeld is de aansluiting van passend onderwijs en zorg. Een ander mooi voorbeeld is de pilot voorschools schoolmaatschappelijk werk.
239	Vanaf 2018 is in heel Friesland gestart met resultaatbekostiging. De ervaring leert dat nota's nog niet op tijd verstuurd worden en er onvoldoende zicht is op de kosten. (met name jeugd). De invoering van het verplichte abonnementstarief helpt ook niet in dit proces.
240	Het vergt veel tijd om alles goed in beeld te krijgen, dit zal de komende jaren nog doorlopen. Momenteel staan de financiën van met name Jeugdhulp dusdanig onder druk dat er continu gekeken moet worden hoe het systeem anders en beter ingeregeld kan worden en hoe er bezuinigd kan worden. Dit in combinatie met de steeds slechter wordende financiën (baten en lasten) maakt dat er nog lange tijd veel onduidelijkheid zal zijn en er nog veel zal gaan veranderen. Van regulier onderhoud is de komende jaren dus nog geen sprake.
241	In de gemeente Tilburg zijn m.i.v. 2018 maatregelen genomen m.n. om de kostenstijging in de jeugdhulp te beperken. Eind 2018 / begin 2019 zijn we in het verlengde daarvan een traject gestart om vanuit inzichten (data) te komen tot een uitbreiding van maatregelen (hefbomen) om de transformatie (maatschappelijke en financiële impact) vorm te geven. Deze maatregelen zijn vertaald naar plannen en opgenomen in de (meerjaren)begroting 2020. De plannen dragen bij aan de transformatieopgave. In de begroting zijn deze plannen vertaald naar maatschappelijke impact en financiële impact. Wat betreft de financiële impact is een besparingspotentieel ingeboekt van €15 mln. op de budgetten van jeugdhulp en wmo.

	<p>De transformatie is een proces dat ca. 7 jaar vraagt. Zowel lokaal als regionaal wordt aan transformatie gewerkt. We hebben stappen gezet, maar ontwikkelen ook door. Dat geldt voor alle 3 D's.</p> <p>Vanuit financieel beheer zijn we nog niet in regulier onderhoud. De tekorten op jeugd lopen in 2019 verder op, vragen bestuurlijk lastige keuzen en lokale investeringen in het voorveld. Ook op Wmo neemt de druk op het budget toe.</p> <p>Concreet betekent dit op jeugd dat de doelstelling is om het regionaal budget binnen 3 jaar terug te brengen naar een regionaal budget van €100 miljoen.</p> <p>Grootste uitdagingen voor een succesvolle transformatie zijn (in willekeurige volgorde a) innovatiebereidheid bij aanbieders, b) een aanjagende rol vanuit de overheid, c) intensiveren van de samenwerking met alle partners in het veld, d) sturingsinformatie (data benutten).</p>
242	
243	De nieuwe taken die vanuit het Rijk in 2015 zijn overgekomen hebben inmiddels een plek gekregen. Echter, het (Rijks-)beleid blijft voortdurend in beweging waardoor verlegging van de koers en het anticiperen op de nieuwe ontwikkelingen nodig blijft. De praktijk is vaak weerbarstiger dan het beleid.
244	Overbetuwe werkt de komende jaren aan een samenwerking met zorgpartijen (Overbetuwe Samen) om de transformatie verder vorm te geven.
245	Het blijkt erg weerbarstig om voldoende grip te krijgen op de uitvoering.
246	na
247	Jeugd: -verminderen instroom specialistische jeugdhulp -afname instroom residentieel verblijf of klinische plaatsing
248	Door de oploop van kosten zal de transformatie meer tijd vergen.
249	Onze gemeente heeft het transformatieproces tweeledig opgestart vanuit de visie dat zorg wordt teruggebracht van 2e naar 1e en 0de lijn waar dit mogelijk is: Vanuit de regionale inkoop samenwerking gespecialiseerde hulp: o.a. transformatie bij de aanbieders en zorgaanbod realiseren en: -Intern: transformatie van de lokale toegang (incl aanbieders) en ontschotting van het sociaal domein in processen en financiën
250	Onze gemeente heeft het transformatieproces tweeledig opgestart vanuit de visie dat zorg wordt teruggebracht van 2e naar 1e en 0de lijn waar dit mogelijk is: Vanuit de regionale inkoop samenwerking gespecialiseerde hulp: o.a. transformatie bij de aanbieders en zorgaanbod realiseren en: -Intern: transformatie van de lokale toegang (incl aanbieders) en ontschotting van het sociaal domein in processen en financiën.
	Voorbeelden: Dagbesteding en activerend werk als voorliggende voorziening, schuldenpreventie en specifieke innovatiebudgetten.
251	Uitdagingen: Westervoort staat voor een bezuinigingsopgave. Hierdoor kan ingezet beleid tav transformatie vertraagd worden omdat bij een ombuiging de kosten altijd voor de baten uitgaan. Bij bezuinigingen is meestal de reflex om op ontwikkelkosten te bezuinigen Doordat jeugdwet en Wmo en participatiewetten open einde financieringen zijn. Hierdoor is het onmogelijk om volledig grip te krijgen op de uitgaven.
252	De continue stroom van wetwijzigingen (bijv abonnement tarief Wmo) zijn sterk van invloed en moeilijk te bepalen We gaan naar taakbekostiging (lump sum) in 2021, zodat welzijnspartijen en de 2e lijns zorgaanbieders intensiever gaan samenwerken met als doel de cliënt beter te helpen.
253	Onze gemeente heeft het transformatieproces tweeledig opgestart vanuit de visie dat zorg wordt teruggebracht van 2e naar 1e en 0de lijn waar dit mogelijk is: Vanuit de regionale inkoop samenwerking gespecialiseerde hulp: o.a. transformatie bij de aanbieders en zorgaanbod realiseren en: -Intern: transformatie van de lokale toegang (incl aanbieders) en ontschotting van het sociaal domein in processen en financiën.
254	- Versterkingsplan Centrum Jeugd en Gezin: extra middelen geïnvesteerd in voorveld jeugd voor o.a praktijkondersteuner huisarts, opvoedmaatschappelijke medewerkers op gebied van risicjongeren, complexe echtscheidingen, drang en dwang etc met doel om preventief te signaleren en zorg nabij te leveren. Welk effect dit op specialistische jeugdzorgkosten heeft is nog lastig in te schatten. - Kracht van Raalte: Samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke organisaties, woningbouw om Multi-problematiek van inwoners in het sociaal domein tijdig te signaleren, uit te wisselen (casuïstiek) en gezamenlijk tot één aanpak te komen. Daarnaast is er ook een website waar alle voorzieningen en ontwikkelingen voor inwoner te vinden zijn.
254	Grootste uitdaging: Kwalitatief goede zorg zoveel mogelijk nabij en op maat leveren binnen de beschikbare middelen. Financiële uitdaging voornamelijk op jeugdbudget en Sw budget
255	Transformatie wordt voor een groot deel in regionaal verband opgepakt. De eerste stappen zijn gezet, maar de verdere uitwerking zal nog enige jaren in beslag nemen.

	<p>Onze gemeente heeft al diverse stappen gezet op het gebied van transformatie, maar de verandering van het sociaal domein zal jaren gaan duren. Belangrijke uitdagingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Versterken van de basis van de samenleving (preventie, basisvoorzieningen en 1e lijn versterken) - Integraal werken (behoeften en mogelijkheden van de inwoner als uitgangspunt voor maatwerk, samenhang en samenwerking in de aanpak tussen verschillende domeinen) - Vraag en aanbod zo nabij mogelijk georganiseerd (eigen netwerk staat centraal, inwoner heeft zelf regie als dat mogelijk is en ondersteuning is laagdrempelig) <p>Een eerste voorbeeld van transformatie is een nieuwe manier van inkoop voor wmo begeleiding en jeugd, waarbij resultaatgericht wordt gewerkt en bekostiging via profielen plaatsvindt. Dit geeft de aanbieder de mogelijkheid om meer maatwerk te bieden en datgene in te zetten waarmee het resultaat voor de cliënt het beste wordt bereikt. Deze wijziging is ingegaan voor Wmo begeleiding en jeugdhulp vanaf 2018.</p> <p>Een tweede voorbeeld is de actieve inzet op preventie en algemene voorzieningen, om het gebruik van individueel maatwerk te beperken voor diegenen waarvoor dat (tijdelijk) niet anders kan. Kwaliteit voor de burger staat bij de transformatie voorop.</p>
256	De nieuwe aanbesteding leidt tot meerdere rechtszaken.
257	Wijzigingen m.b.t. beschermd wonen en de verwachte ingrepen in het Jeugdstelsel.
e. Anders	
#	Gevraagde toelichting
258	<p>Met de nieuwe inkoopronde voor zowel jeugdhulp, Wmo-arrangementen, wijkteams als welzijn per 1-1-2018 is een belangrijke stap gezet in de transformatie van het sociaal domein. Tegelijkertijd constateren we dat we er nog lang niet zijn, bijvoorbeeld in de samenhang met armoede, preventief gezondheidsbeleid en participatie (werk & inkomen). Veranderingen gaan in kleine stapjes. Tegelijk noopt de sterk gestegen vraag naar hulp (zowel Wmo als jeugd) tot bijsturing, die de transformatie bemoeilijkt. Omdat er ook nog veel (stelsel)wijzigingen aan zitten te komen (denk aan Wlz-uitname, doordecentralisatie van budgetten Beschermd Wonen, woonplaatsbeginsel jeugd en herijking verdeelmodellen sociaal domein) belandt de gemeente de komende jaren nog niet in een fase van 'regulier onderhoud'. Optie D is te negatief over waar we eind 2021 staan (we hebben heus meer gedaan dan alleen maar een start maken), maar de opmerking over het 'beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken is er vanaf 2024 of later' klopt waarschijnlijk wel.</p>
259	<p>Gegeven de financiële ontwikkeling en het achterwege blijven van afdoende rijksfinanciering voor de uitvoering van wettelijke taken, is er geen sprake van dat financieel beheer weer in de fase van 'regulier onderhoud' is beland. Aan de transformatie wordt voortvarend invulling gegeven. Voorbeelden hiervan zijn de doorontwikkeling van ons maatschappelijk team en de (aanstaande) invoering van resultaatgericht en oplossingsgericht werken in Jeugdzorg en Wmo.</p>
260	<p>De open einde financiering maakt dat er geen sprake is of kan zijn van een stabiele situatie. Rond de BUIG zien we dat al reeds geruime tijd. De financieringssystematiek waarbij gedurende het jaar sprake is van onduidelijkheid inzake het budget helpt daarbij niet. Rondom zorg zien we een vergelijkbare situatie.</p> <p>Ook de landelijke ontwikkelingen (zoals invoering abonnementstarief, Wvvgz, herziening Jeugdstelsel etc) maken dat er geen sprake is van een stabiele situatie.</p>
261	<p>Ja: onze gemeente is eind 2020 al een eind op weg met de transformatie en verdere afronding vraagt dan nog 1 tot 2 jaar; vanaf de jaren 2022 of 2023 is er een beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken</p> <p>Onze inzet is normalisering: voorbeeld preventie Jeugd bij huisartsen en scholen.</p> <p>Echter, financiële effecten van Rijksbeleid op Wmo (o.a. abonnementstarief) zijn van grote invloed op het in beeld krijgen van de financieel structurele uitwerking van de decentralisaties en grip krijgen. Recente cijfers van het CBS laten een forse toename maatwerkwerkvoorzieningen zien. Dat geldt ook voor de gemeente Zutphen. De voorspelde aantrekkende werking (hoger inkomensgroepen) lijkt daarmee een feit. Ongewijzigd rijksbeleid en/of geen of onvoldoende compensatie vanuit het Rijk leidt tot tekorten en daarmee een onzekere financiële situatie voor de totale gemeentelijke begroting.</p>

	<p>Zaanstad heeft de afgelopen jaren invulling gegeven aan de transformatie en heeft nog wel een aantal jaar nodig. Tegelijkertijd zien we ook hoe de decentralisaties financieel uitwerken, namelijk dat we vanaf 2017 niet uitkomen binnen de financiële kaders op Jeugd en WMO. Daarmee ontstaat spanning op het realiseren van de inhoudelijke doelstellingen en de financiële houdbaarheid.</p> <p>Belangrijke voorbeelden van transformatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maatwerkbudget" dat de sociaal wijkteams regelvrij en ontschot kunnen inzetten - We zijn pilotgemeente met de eerste 1000 dagen aanpak: goed voorbeeld van preventie (ook voor de lange termijn) dat zich richt op de allereerste ontwikkeling van het kind en de omgeving waarin het opgroeit, met name de moeder - We zijn technologie aan het ontwikkelen dat de eigen regie kan versterken, bijvoorbeeld een app die helpt overzicht te houden / je netwerk te vergroten en toeleidt naar activiteiten in de buurt / die je helpt met de toegang tot ondersteuning inclusief het maken van een eigen ondersteuningsplan, etc <p>Wat zien we als de grootste uitdagingen bij de transformatie (niet om die 'succesvol af te ronden' want transformatie is nooit af.....)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De financiële tekorten dwingen ons tot het maken van keuzes op de korte termijn; eigenlijk zou je daarbij juist heel erg de transformatie willen omdat die op lange termijn het beste maatschappelijke resultaat tegen de laagste kosten oplevert – maar die transformatie kost tijd en kost geld aan de voorkant, in een periode dat je juist dat geld niet hebt - Hoe kan "de sociale basis" - dus de samenleving zelf – nog beter haar rol pakken en de ruimte krijgen? Hoe krijg je dat voor elkaar, zonder in de valkuil te trappen dat je als gemeente denkt dat je de sociale basis kunt 'benutten' of 'sturen'? Hoe doe je als gemeente een stap terug op een zodanige manier dat de samenleving een stap vooruit zet? Zodat mensen elkaar nog meer onderling ondersteunen, opvangen en opvoeden; en we niet alles steeds meer problematiseren en professionaliseren, maar wel voorkomen dat alleen de mondige en goed opgeleide inwoners zich redden <p>We zijn bezig met het opstellen van een maatschappelijke visie, waarbij het vergroten van de kanselijkheid (of anders gezegd: het tegengaan van een tweedeling in de samenleving) een van de centrale opgaven voor de komende jaren is. Daarbij is ook cruciaal hoe ons financiële stelsel de gewenste beweging kan ondersteunen.</p>
262	<p>De veronderstelling dat transformatie een korte proces is delen wij niet. De transformatie is een megaoperatie waarvoor langer tijd nodig is. Sinds 2015 zijn wij er al mee bezig en deelsuccessen zijn financieel zichtbaar, maar ook doen we meer inzicht op wat allemaal kan en mogelijk is (meer data). Afgelopen jaar is een (regionaal) ontwikkeljaar geweest volgend op de aanbesteding die in 2018 heeft plaatsgevonden. Verder wordt nog steeds extra ingezet op versterking voorliggend veld, worden interventies verwijsprocessen voortgezet, innovaties, etc (zie ook onze gemeentebegroting doelenboom ontwikkelprogramma transformatie sociaal domein). Wij hopen cumulatief en structureel steeds meer effecten te kunnen aantonen. Meetbaarheid in het sociaal domein blijft echter een uitdaging. Een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken is er hopelijk vanaf 2022 of later.</p>
263	<p>We maken ons wel zorgen over het financiële beeld voor de komende jaren. Op dit moment is er een begroting gemaakt voor 2020 waarmee we binnen het hiervoor beschikbare rijksbudget zouden moeten kunnen blijven. Of dit echter ook zo uitpakt, zullen we nog moeten zien. Het is moeilijk om te praten over regulier onderhoud als je kijkt naar de uitdagingen in het sociaal domein en dan met name met betrekking tot de jeugdzorg. Het zou ook kunnen betekenen dat je kiest voor inhoudelijk gedreven uitgaven, maar dat je daardoor minder snel in de fase van financieel regulier onderhoud terecht komt. Ook spelen de landelijke ontwikkelingen/veranderende wetgeving mogelijk nog een rol</p>
264	<p>E: Omdat we te maken hebben met verschillende wetgeving met verschillende 'overdrachtsmomenten' is de ontwikkeling binnen de kaders van die wetten niet op gelijke voet. De Wmo heeft een enorme transformatie achter de rug (de kanteling). Echter door overheidsingrijpen (afschaffen CAK bijdragen naar abonnementsgeld) zien we per dat moment een stijging van 30% aanvragen!!! Tel daarbij op dat er relatief meer ouderen komen (los van vergrijzing in sommige gebieden), en de uitdaging staat op de stoep. Een nieuwe stansformatie is noodzakelijk. Aan die uitdaging zijn we begonnen. (noem het bijv. transformatie 2.0).</p>
265	<p>M.b.t de Jeugwet zien we dat het stof van de transitie is opgetrokken. We maken de balans op en zien dat het erg goed is ingeregeld. In die zin kijken we met trots 'achterom'. Maar we maken ook de financiële balans op en die toont ons dat naast de noodzaak vanuit zorgvuldigheid naar jongeren/kinderen, om het nog beter te gaan organiseren en op zijn minst een financiële noodzaak is. Wij kunnen het niet heel lang meer financieren op deze manier. Het moet en zal anders gaan. Daarom zijn we in september gaan werken aan een nieuw model voor ons CJG (bewust de naam Toegang niet meer gebruiken is al het eerste!) Per 1 april 2020 staat er een nieuwe gemeentelijk organisatie die alle aanvragen voor ondersteuning zal beoordelen. Die toegang wordt deels gevuld met zorginhoudelijk deskundigen maar allen vanuit hun rol als ambtenaar. Wij constateren simpelweg dat zorg teveel business is en zorgprofessionals te veel en te vaak vanuit zorgconcepten en antwoorden naar vragen kijken. (de huisarts geeft er nooit een kusje op &#128521;)</p>

	<p>Voor PW: keuze A</p> <p>Voor jeugdwet: keuze B</p> <p>Voor Wmo: keuze E. Toelichting: als gevolg van de invoering van het abonnementstarief is per 2019 weer een transformatie gaande. Het abonnementstarief heeft namelijk geleid tot een forse aanzuigende werking op de Wmo (het aantal cliënten voor hulp bij het huishouden is bijvoorbeeld in 10 maanden tijd al met 20% gestegen), waardoor we grote zorgen hebben of de realisatie binnen de begroting zal blijven. Het is voor ons niet goed in te schatten hoe de cliëntaantallen zich verder zullen ontwikkelen. Ook ontvangen we vooralsnog slechts 1% compensatie vanuit het Rijk, wat dus absoluut niet toereikend is. Of en in welke mate we in de toekomst mogelijk alsnog extra financiële compensatie gaan ontvangen van het Rijk voor de kostenstijgingen is nog onzeker. Daarnaast vindt ingaande 2022 de doordecentralisatie van Beschermd Wonen plaats, maar zijn de financiële consequenties landelijk nog niet goed inzichtelijk.</p> <p>Overigens geldt voor alle drie de domeinen en het verbinden met de basis dat er nog een transformatieslag voor integraal sociaal domeinoverstijgend moet plaatsvinden. Nog niet bekend is welke invloed dat op de financiële structuur gaat hebben (zie ook vraag 6)</p> <p>Twee belangrijke voorbeelden van transformatie: verbinding in de basis (meer gebruik maken van de basis sociale voorzieningen om duurdere of meer specialistische zorg te voorkomen) en doorontwikkeling CJG (preventieve jeugdhulp en laagdrempelige toegang tot opvoed- en opgroeiondersteuning). De grootste uitdaging is op dit moment de afstemming en samenwerking met ketenpartners zoals de huisartsen en zorgverzekeraars.</p>
266	<p>Er zijn de afgelopen jaren de nodige maatregelen ingezet om meer grip op het sociaal domein te krijgen. Deze maatregelen hebben tot wisselende resultaten geleid. Op dit moment ligt er nog steeds een forse opgave om de transformatie verder door te zetten. Een van de problemen hierbij is dat de gemeente meerdere ontwikkelingen niet of beperkt kan beïnvloeden. Ook nieuw Rijksbeleid leidt continu tot forse verschuivingen die jaren nodig hebben om te stabiliseren.</p> <p>Toch probeert de gemeente via extra transformatiemiddelen met name de toegangsfunctie tot jeugdzorg en wmo te verbeteren. Meer inzet op voorliggende voorzieningen, preventie en betere doorverwijzing moeten de komende jaren tot een stabilisatie van de instroom leiden.</p>
267	<p>Sinds de overdracht van de taken op het gebied van het sociaal domein in 2015 (Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet) zijn wij bezig om de ondersteuning en zorg te transformeren: meer inzetten op de eigen kracht en die van het netwerk, gebruik maken van initiatieven in de wijk, normaliseren, de-medicaliseren, vroeger signaleren, preventief werken, zorg sneller afschalen, etc. Doel daarbij is vooral een kwaliteitsverbetering: inwoners krijgen zo snel mogelijk de best passende ondersteuning. Daarmee kan voorkomen worden dat problemen verergeren en dat zwaardere ondersteuning moet worden ingezet. Dit zou ook kunnen betekenen dat de uitgaven aan ondersteuning en zorg kunnen dalen. We zouden daarom met minder geld uitkunnen dan er voorheen aan werd uitgegeven. Vanuit die gedachte heeft het rijk meteen vanaf 2015 kortingen op de budgetten sociaal domein doorgevoerd, dus nog voordat de gemeenten die taken kregen overgedragen en aan de transformatieopdracht konden werken.</p> <p>Ervaringen afgelopen jaren</p> <p>De ervaringen in afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle partijen waaronder gemeenten in de eerste jaren na de decentralisatie nog volop bezig waren met de transitie en onvoldoende toekwamen aan de transformatieopgave; - De transformatieopgave er een is van het doorbreken van ingesleten patronen, verandering van cultuur en werkwijzen, vele partijen met soms tegengestelde belangen, elkaar leren kennen én vertrouwen, durven loslaten, etc. Kortom, het is een complexe opgave en een van de lange adem. - Het direct doorvoeren van de kortingen door het rijk gemeenten confronteert met forse tekorten die op gespannen voet staan met de wens om te investeren in preventie en transformatie. - De druk op financiën de noodzaak om te transformeren vergroot om ook voor de toekomst inwoners passende ondersteuning van goede kwaliteit tegen een reëel tarief te kunnen bieden. <p>De grootste uitdagingen die we zien om de transformatie succesvol 'af te ronden', zijn het structurele tekort aan middelen die we van het rijk voor het sociaal domein ontvangen en de verdergaande inperking van de beleidsvrijheid van gemeenten in het sociaal domein door regelzucht vanuit het rijk.</p>
268	<p>Onze gemeente heeft in 2017 een start gemaakt. De totale transformatie kent een lange horizon. Een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken is er vanaf 2023 of later.</p> <p>Verschuiving van maatwerkvoorziening naar algemene en collectieve voorzieningen, waardoor op- en afschalen van passende zorg gebruikelijk wordt en aansluit op de zorgbehoefte.</p>
269	<p>Gemeente zet in op preventie van zorg. Preventief beleid en preventieve maatregelen zijn erop gericht te voorkomen dat mensen een beroep moeten doen op zorgvoorzieningen.</p>
270	<p>Vanzelfsprekend zijn we bezig met de transformatie en nemen we maatregelen om de omzetsijging op onderdelen te beperken. In de praktijk zien we achteromkijkend nog steeds een olopende omzet in het sociaal domein.</p>

271	<p>Binnen Jeugdhulp en Participatiewet is een start gemaakt met de transformatie. Binnen de Jeugdhulp zet de verschuiving naar lichtere arrangementen nog niet door; door een stijging van het klantaantal is nog geen sprake van een daling van het totale uitgavenvolume. De komende jaren wordt bezien welke effecten de genomen maatregelen sorteren. Binnen de Participatiewet liggen er concrete plannen voor verdere transformatie, besluitvorming is na juridische complexiteit in afrondende fase waarna de uitvoering kan aanvangen. Binnen de Wmo is de grootste transformatie reeds vorm gegeven en kan eerder dan in de andere twee sub-domeinen naar beheerstadium worden over gegaan. De beheersing van de Wmo is wel mede afhankelijk van beleidskeuzes op landelijk niveau, zoals het beleid ten aanzien van verpleeghuiscapaciteit en de invoering van het abonnementstarief. Ander belangrijk thema de komende periode binnen de Wmo is de invulling van beschermd wonen en de (financiële) gevolgen hiervan.</p>
272	<p>Transformatie is een continu proces.</p> <p>Belangrijkste voorbeelden van transformatie zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prestatiegericht inkopen - aanbesteding sociale basis <p>Grootste uitdaging is de beschikbaarheid van middelen om te kunnen investering in de transformatie.</p>
273	<p>De transformatie vraagt om een continue analyse van de huidige en toekomstige situatie. Voor 2020 e.v. is een continuering van het beleid voorgesteld met enkele inhoudelijke aanpassingen. In financieel opzicht worden er nieuwe vormen van bekostiging van jeugdhulp (met name de complexe jeugdhulp) uitgewerkt. Er wordt ingezet op een meer integrale aanpak van specialistische zorg en meer stabiliteit.</p> <p>De geringe grootte van de gemeente, en daarmee het budget, levert echter continu onzekerheid op doordat een kleine wijziging in het aantal cliënten grote budgettaire gevolgen kan hebben. De financiële risico's blijven daardoor aanwezig.</p>
274	<p>Deze vraag vinden we lastig te beantwoorden. Op basis van de cursieve toelichting onder de vraag kiezen we voor antwoord a. De afgelopen jaren heeft de gemeente, in samenwerking met haar collega gemeenten in de regio, veel energie gestoken in het op orde krijgen van de administratieve winkel. Zo is in 2016 het i-berichtenverkeer in gebruik genomen, dat vanaf 2017 goed wordt gebruikt, inkoop en contractmanagement is opgezet en ingericht, dashboards, rapportages en overlegstructuren zijn ingericht en in gebruik genomen. In die zin zitten we in de fase van regulier onderhoud. Echter, ook de gemeente Maasgouw wordt geconfronteerd met trendbreuken, die het lastig maken een goed beeld te vormen van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van het abonnementstarief voor de WMO, de verdere decentralisatie van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang of een mogelijke recentralisatie van een deel van de jeugdhulp, de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel in de jeugdwet en de daarmee samenhangende aanpassing van het verdeelmodel. We snappen dat vernieuwing binnen het sociaal domein een blijvend onderdeel is van het beleidsproces. Wat hier dan vervolgens de financiële structurele uitwerking is, kunnen we echter niet altijd inschatten. Gegeven de hierboven genoemde voorbeelden en de impact daarvan op de financiën binnen het sociaal domein, neigen we eerder naar antwoord d.</p>
275	<p>Al vanaf 2015 zijn wij bezig met het realiseren van de transformatiedoelstellingen. Momenteel vindt er een brede evaluatie van het sociaal domein plaats, en ondertussen brengen wij met het project 'Vorst onder de Loep' onze samenleving in kaart en voeren acties uit om bepaalde problemen op te lossen en om een betere invulling aan preventie te geven.</p>
276	<p>Het structurele financiële beeld is op orde. Wanneer de transformatie (die de komende jaren nog verder zal worden uitgekristalliseerd) financiële gevolgen zal hebben, zal dit het financiële beeld kunnen wijzigen.</p>
277	<p>De gemeente meende dat zij in 2019 een stabiel beeld zou gaan bereiken en vanaf 2021 een structureel financieel evenwicht zou bereiken. De meicirculaire zorgde enerzijds voor een onverwacht sterk financieel voordeel voor de gemeente. De extra inkomsten voor o.a. jeugd zijn daarvoor ingezet. Nadien bleek dat onze uitgaven met name op het terrein van Wmo en in mindere mate Jeugd sterk gestegen zijn. Dat zorgt er nu voor dat we meerjarig een tekort voorzien op het Sociaal Domein.</p>
278	<p>2020 wordt voor de gemeente een overgangsjaar.</p> <p>De vrijwillige jeugdhulp en sociale participatie worden naar verwachting in 2020 aanbesteed voor een langere periode op basis van lumpsum bekostiging.</p>
279	<p>Arnhem is volop actief met de transformatie. Of en hoe dat zich in financiële zin vertaalt in de begroting is moeilijk te bepalen. Dit mede als gevolg van de autonome groei en Rijksbeleid.</p>
280	<p>De eerste jaren zijn we bezig geweest met continuering van zorg en het inregelen van allerlei processen. We komen nu pas toe aan de transformatie om dure zorg af te schalen naar goedkopere zorg. Dit gaat nog jaren duren.</p>
281	<p>Onze gemeente heeft in de afgelopen jaren de transformatie invulling gegeven en heeft de transformatie in 2017 afgerond (het jaar 2017 is financieel het laatste 'atypische' jaar).</p>
282	<ul style="list-style-type: none"> - de Jeugdhulp geef vanaf 2019 verrassingen door grotere vraag en hoger prijzen voor residentiele zorg - de WMO stijgt snel in kosten door aanzuigende werking van het abonnementstarief en de overdracht doelgroepenvervoer WMO van uit de provincie - Participatiewet loopt licht achter met detacheringen bij bedrijven.
283	<p>In het kader van de transformatie lopen sinds 2017 projecten op het vlak van effectieve toegang en de dienstverlening in het voorliggend veld.</p> <p>Qua begroting is er inmiddels binnen Sittard-Geleen een redelijk (financieel) beeld, maar er is nog geen sprake van een stabiele begroting in het sociale domein op het vlak evenwicht in de toegekende Rijksmiddelen versus uitgaven. Reden hiervoor zijn de tekorten op de jeugdwet alsook met Rijksbeleid zoals abonnementstarief Wmo, reële kostprijs Wmo, uitspraken CrvB over objectieve normenkader, beschermd wonen dat naar alle gemeenten overkomt etc. En deze ontwikkelingen staan los van de transformatie sociaal domein waarmee we goed op weg zijn.</p>

284	Het plan - eind 2019 is de inhoudelijke en financiële basis binnen de uitvoering van de 3 D's op orde (transitie) - zal niet worden gerealiseerd. Het management beziet momenteel hoe kan worden bijgestuurd en in tijd gerealiseerd kan worden.
285	Het betreft een dynamisch proces, transformatie is nooit klaar.
286	Door continue stijgende kosten zijn er in eerste instantie fors eigen middelen toegevoegd aan Jeugdbudgetten en WMO. Bij WMO komt dit voornamelijk door het wegvallen van de eigen bijdrage en de aanzuigende werking. Bij Jeugd lijkt de resultaatsturing en de bijbehorende financiering onbedoelde uitwerkingen te hebben gehad. Hiervoor zijn beheersmaatregelen getroffen die hun effect nog moeten bewijzen. Daarnaast wordt er lokaal een nieuw Koersplan gemaakt die mogelijk effect kan geven en is er regionaal op bestuurlijk niveau verschil van inzichten in indexeringen en moment van nieuwe inkoop- en aanbesteding.
287	<p>In 2016 is de transformatiefase in gang gezet en hier zitten we nog middenin. We transformeren en richten ons op de door ontwikkeling vanuit de vraag van de inwoners, zij staan centraal en zijn het sociaal kapitaal van onze samenleving.</p> <p>In 2016 heeft de raad een Innovatiebudget voor de periode van drie jaar beschikbaar gesteld voor een kansrijke transformatie. Met dit budget zijn preventieve interventies ingezet om (te zware) jeugdhulp te voorkomen en hier is dankbaar gebruik van gemaakt. Zo zijn er op alle basisscholen weerbaarheidstrainingen uitgerold, waardoor jongeren leren op te komen voor zich zelf en zich meer kunnen handhaven in de groep. Verder is er een pilot gestart met de cursus 'Positief opvoeden'. Vanwege de zeer positieve resultaten wordt deze doorlopend in elke kern aangeboden. Verder is de KIES training op alle basisscholen geïntroduceerd. Dit is een training voor kinderen die te maken hebben gehad met een scheiding. Hierin gaat het vooral om 'het niet alleen staan'. Door het innovatiebudget hebben we de mogelijkheid gehad preventieve activiteiten in te zetten, de meesten worden nu structureel aangeboden. Een mooi resultaat dus!</p> <p>In gesprek met inwoners die een hulpvraag hebben werken we al met de omgekeerde toets, daarbij kijken we allereerst naar wat nodig is en vervolgens of dat past binnen de grondwaarden van de diverse wetten. Dit ondersteunt onze integrale benadering en maakt maatwerk mogelijk zonder dat het leidt tot willekeur.</p> <p>Waar willen we naar toe?</p> <p>De transformatie zit hem richting 2025 met name in de doorontwikkeling en hangt samen met een aantal belangrijke ontwikkelingen, zo is er bijvoorbeeld een steeds sterkere betrokkenheid van inwoners zelf. De inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per 2021 is van invloed op de rol en positie van inwoners en de gemeente. Met de omgevingsvisie is het mogelijk om meer verbinding te maken tussen het fysieke en het sociale domein en gaan we werken vanuit het principe "Ja, mits" in plaats van "Nee, tenzij". Een mooie ontwikkeling die uitgaat van het denken in mogelijkheden en het betrekken van inwoners bij de vraagstukken van de gemeente. In 2019 hebben wij als gemeente diverse bijeenkomsten in de verschillende kernen zoals Genemuiden, Hasselt, Zwartsluis en het Buitengebied georganiseerd. De uitkomsten van wat inwoners wensen en belangrijk vinden binnen het sociaal domein worden deels al meegenomen in deze visie, vooruitlopend op de vaststelling van de Omgevingsvisie rond de zomer van 2020. De uitgangspunten van het sociaal domein worden meegenomen in het 'afwegingskader' dat de omgevingsvisie biedt voor besluiten in het ruimtelijk domein; er wordt een soort 'Sociaal Domein Proof' check gedaan.</p> <p>Het afgelopen jaar is de lokale Visie Sociaal Domein (Schouder aan schouder) vastgesteld door College en gemeenteraad. Vanuit deze visie wordt een verdere doorvertaling gemaakt naar concrete doelstellingen en lokale activiteiten en investeringen.</p>
288	We hebben een interventieplan opgesteld en zien dat de interventies vruchten beginnen af te werpen. Tegelijkertijd hebben we nog steeds een grote uitdaging op Jeugd, in mindere mate bij de nieuwe Wmo en bij onze toegang. We gaan daarom vanaf 2021 aan de slag met brede basisteams en hopen hiermee de uitgaven beter beheersbaar te krijgen. Deze doorontwikkeling van het stelsel vraagt nog wel een paar jaar vanaf 2021 om goed uit te kristalliseren.
289	De transformatie is, met het 'kantelingsprincipe' als uitgangspunt, afgerond in de Wmo en de Participatiewet. Voor uitvoering van de Jeugdwet is de transformatie in gang gezet maar nog niet afgerond.
290	Zoals bij vraag 2 aangegeven wordt de lastenraming gebaseerd op ervaringscijfers en een aantal kostenbesparende maatregelen die in de toekomst hun effect moeten hebben. Wanneer de kostenbesparende maatregelen werken en de ervaringscijfers (gekoppeld aan de verwachtingen van contracten etc.) uitkomen zoals we die verwachten, dan kunnen we gaan spreken van een meer stabiele situatie.
291	De verwachte structurele kostentoeename in het sociaal domein vanaf 2019 is zo fors geweest, dat er een fors bijsturingvoorstel recent is vastgesteld. O.a. wordt vanaf 2020 structureel meer dan €1 miljoen bezuinigd op het armoedebeleid en vanaf 2021 wordt de financiële tegemoetkoming zorg stopgezet. Voor de jeugdzorg is een voorstel in voorbereiding dat vanaf 2021 naar verwachting moet leiden tot lagere kosten.
292	vergelijkbaar met d. traject is in 2 fasen opgesplitst. fase 1 is voorbereiding op transformeren. fase 2 transformatiefase (meer naar voorveld en meer normalisatie) wordt nu opgestart.
293	Transformatie moet nog starten. Mede met behulp van Plan van Aanpak artikel 12. Het beeld hoe e.e.a. structureel uitwerkt is er (voorlopig) nog niet. Per onderwerp uit het PvA wordt dit concreet uitgewerkt.
294	In principe keuze A alleen het karakter van de 3d's is dat het overwegende openeinde regelingen zijn. Nu kennen we meer openeinde regelingen in de begroting maar de financiële impact bij de 3d's is door de hoge omvang van de budgetten (enorm) groot.

Vraag 5

Worden de (beleids)keuzes die voor de transformatie nodig zijn overwegend door de gemeente zelf gemaakt, of worden deze overwegend in regioverband gemaakt?

Als de situatie per subdomein (Wmo, Jeugd, Pwet) verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Overwegend door de eigen gemeente	87	29%
b. Overwegend in regioverband	102	35%
c. Anders	105	36%
Totaal	294	

Keuze c toelichten.

a. Overwegend door de eigen gemeente	
#	Vrijblijvende toelichting
1	Wmo en Jeugd door de eigen gemeente, P-wet in regioverband.
2	Voor het subdomein Jeugd overwegend in samenwerking met regiogemeenten (Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond).
3	Voor de Wmo en P.wet binnen de eigen gemeente. Voor jeugdhulp door een GR waarbij de raden om zienswijzen gevraagd bij aanpassing beleid en/of begrotingswijzigingen.
4	De eigen gemeente geeft vorm aan de transformatie, maar werkt op het gebied van Jeugd en Participatie in regio of sub-regio samen met andere gemeenten.
5	Op deze wijze worden krachten gebundeld.
6	Uitzondering = Jeugd, via RSJ.
7	WMO, JEUGD Weliswaar worden de keuzes primair lokaal, door de eigen gemeenten gemaakt, het inkoopmodel/ Twents model is daarbij kaders stellend. Voor de centrumtaken WMO (beschermd wonen, maatschappelijke opvang) werkt Enschede in breder verband samen (8 gemeenten) Momenteel vindt onderzoek plaats naar vormen van constructies voor lichtere zorg (eigen keuzes)
8	PWET Primair lokaal, er wordt wel samengewerkt via Werkplein Twente (met name op het gebied van instrumentarium)
9	Jeugdbeleid wordt met name lokaal bepaald, ondanks samenwerking binnen de regio
10	Jeugd en WMO: a. Overwegend door de eigen gemeente Pwet: c. Anders
11	In onze regio is sprake van een profijtbeginsel (elke gemeente betaalt de 'eigen' kosten)
12	In principe geldt dat wij onze keuzes overwegend zelf maken. Daar waar wij het van toegevoegde waarde vinden, pakken we het (boven)regionaal aan. Dit geldt bijvoorbeeld voor inkoop van verschillende zorgfuncties. Daarnaast hebben we ook een regionaal transformatieplan gemaakt, waarbij we nu gezamenlijk aan de uitvoering werken.
13	Er vindt wel regionaal afstemming plaats. Voor onderdelen van Jeugdhulp geldt dat besluitvorming op regionaal niveau plaatsvindt
14	Voor alle 3 de taakveden worden de beleidskeuzes in hoofdzaak door de gemeente Beekdaelen gemaakt.
15	Voor de jeugdzorg werken we samen in een regionaal samenwerkingsverband. Deze is met name gericht op de inkoop, maar ook werken we regionaal samen op het gebied van transformeren. Hiervoor hebben we een regionaal transformatiefonds.
16	Beleidskeuzes voor WMO, Jeugd en Pwet worden voornamelijk door de gemeente zelf gemaakt. Echter heeft het Rijk transformatie middelen voor de regio Jeugd beschikbaar gesteld. De inzet voor deze transformatie middelen gebeurt middels regioverband RSJ. Voor wat betreft Pwet is er wel regionaal overleg in de arbeidsmarktregio
17	voor jeugd wordt regionaal samengewerkt.
18	De inkoopstrategie (beleidskeuzes worden hierin meegenomen) voor Jeugdzorg en WMO worden in regionaalverband gemaakt.
19	jeugd in regionaal verband
20	en de uitvoering van WSW via de GR paswerk

17	Voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening participeert de gemeente Lelystad in de GR IJsselmeergroep (regioverband). Binnen het Regionaal Werkbedrijf Flevoland wordt samengewerkt met andere gemeenten, UWV werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijspartijen. Voor de Wmo worden de keuzes op lokaal niveau gemaakt met uitzondering van de keuzes ten aanzien beschermd wonen, maatschappelijke opvang e.d. (taken die nu nog onder de centrumgemeente vallen). De keuzes hiervoor worden op regionaal niveau gemaakt. Ook voor de jeugd worden de keuzes overwegend door de gemeente zelf gemaakt. Alleen bij jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering en een aantal specialistische functies jeugd GGZ (forensisch, verslaving, intercultureel, eetstoornissen en klinisch) worden de keuzes in regioverband gemaakt.
18	De (beleids)keuzes die voor de transformatie nodig zijn, worden op alle drie de subdomeinen overwegend door de eigen gemeente gemaakt. Wel trekt de gemeente hierbij op in regioverband. Waar mogelijk wordt beleid van de afzonderlijke gemeenten in lijn gebracht, bijvoorbeeld in het licht van het reduceren van de vermijdbare administratieve lasten.
19	Alleen voor Jeugd is de verhouding ongeveer 50/50
20	Keuzes worden overwegend door de gemeente Alphen aan den Rijn gemaakt
21	<p>Pwet Overwegend door de eigen gemeente.</p> <p>Wmo Overwegend door de eigen gemeente.</p> <p>Jeugd De beleidskeuze die voor transformatie nodig zijn worden deels lokaal en deels regionaal gemaakt. Keuzes in het kader van preventie, vrij toegankelijke jeugdhulp en toegang tot de specialistische jeugdhulp worden in de basis lokaal gemaakt. Op regionaal niveau worden keuzes gemaakt voor het sturen op transformatie in de niet vrij toegankelijke jeugdhulp, die ook gezamenlijk wordt ingekocht.</p>
22	Jeugd is lokaal en regionaal. Bij Wmo en Pwet worden de (beleids)keuzes overwegend door de eigen gemeente gemaakt.
23	Het budget voor jeugd grotendeels regionaal verband. Wmo en Participatie door de gemeente.
24	Brunssum heeft de ambitie om regie te houden op toegang sociaal domein en op de geldstromen. Dat betekent dat de gemeente zelf de toegang Jeugd (ambulant) en de toegang Wmo begeleiding uitvoert. De gemeente overweegt daarnaast steeds af of er aangesloten wordt bij de centrumgemeente óf om samen met andere gemeente(n) op te trekken. Bijvoorbeeld bij aanbesteding hulpmiddelen. De gemeente maakt echter primair zelf de beleidskeuzes.
25	Keuzes worden beperkt regionaal gemaakt. Het gaat bij regionale keuzes met name om Jeugdbeleidskeuzes.
26	Echter zijn er in het verleden ook keuzes gemaakt alleen om financiële redenen. Dus dit is een combinatie van.
27	Antwoord b is ook van toepassing. Doordat de zorg regionaal wordt ingekocht wordt een heel aantal beleidskeuzes in regioverband gemaakt. Op de onderdelen waar het mogelijk is, worden deze echter door de eigen gemeente gemaakt. Zodoende is lastig te zeggen wat de overwegende mate is.
28	We werken nou samen met de regio.
29	De transformatie betekent veel voor de eigen gemeente. regionaal zijn vooral de overkoepelende taken zoals crisisopvang waarbij minder gemeentelijke ruimte is voor transformatie. De verwachting is wel dat eerdere signalering gaat leiden tot een lagere instroom in regionale voorzieningen.
30	De contracten worden door de regio gemaakt. De indicaties en doorverwijzing daar heeft de gemeente invloed op.
31	Er is een eigen uitvoeringsplan Sociaal domein opgesteld. Deze is wel in de regio gecommuniceerd maar niet afgestemd.
32	
33	<p>Transformatieplan sociaal domein is tot stand gekomen in eigen gemeenten met inwoners, maatschappelijk middenveld, adviesraden, college en Raad.</p> <p>Voor jeugd zijn er ook projecten regionaal om transformatie vorm te geven (met 11 gemeenten).</p> <p>Voor participatie voeren we SW via de Stichting Werk Raalte uit binnen onze eigen gemeente.</p>
34	daarnaast zijn er ook diverse regionale projecten.
35	Onderdeel jeugd overwegend in regioverband.
36	Voor jeudgzorg is het in Leids regioverband.
b. Overwegend in regioverband	
#	Vrijblijvende toelichting
37	Voor het ene domein is er verdergaande samenwerking regionaal dan het andere. Jeugd werkt verregaand regionaal samen. Participatiewet ook verregaand in de regionale uitvoering in het werkplein maar het inkomensdeel (met name armoede en schulden) kent naast een regionale ook een lokale component. Wmo stelt regionaal beleidskaders maar er is ruimte voor couleur locale in de uitvoering.
38	Inkoop vindt regionaal plaats. Afspraken over transformatie bij jeugdzorginstellingen worden daar gemaakt. Keuzes over lokale inzet en preventie worden door de gemeente zelf gemaakt.
39	En in eigen gemeenten wordt gekeken om het preventieve veld te vergroten.
40	De beleidskeuzes worden overwegend in regioverband gemaakt, echter lokaal uitgevoerd.

41	Wmo en Jeugd overwegend in regioverband. Pwet overwegend door de eigen gemeente. Jeugdzorg is beleidsmatig grotendeels regionaal. WMO is qua inkoop en methode van financiering ook regionaal.
42	Participatie gebeurd in regionaal overleg.
43	Wordt in regio Amersfoort opgepakt
44	In het verband regio hart van brabant Wmo, eigen gemeente
45	Groot deel van transformatie is Jeugd, dit is opgesteld in de regio. We werken vooral samen met onze buurgemeente Noordoostpolder. Samen besteden we diensten aan. Op lokaal niveau kunnen nuance verschillen zijn.
46	Voor de jeugd vooral nog in regionaal verband, in de samenwerking van de tien gemeenten die voor de jeugdhulp een GR hebben ingericht. Bestuurlijk is nu wel de keuze gemaakt om meer beleids- en financiële vrijheid voor lokale keuzes. Voor de Wmo overwegend in regioverband, waarbij wordt opgemerkt dat deze regio bestaat uit een samenwerkingsverband met drie gemeenten (Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden). Daarnaast ook in belangrijke mate (beleids-)keuzes door de eigen gemeente. Voor de Participatiewet worden de keuzes gezamenlijk met de andere twee gemeenten gemaakt voor het werkgebied van de GR Avres.
47	voor alle subdomeinen geldt dat onze gemeente veel in regioverband werkt. Wij maken zelf de keuzes waar het gaat om armoedebeleid, schuldhulpverlening en proberen bij te sturen bij wmo en jeugd door inzet van ons lokaal team.
48	Voor Jeugdhulp worden de beleidskeuzes overwegend regionaal gemaakt. Voor Wmo worden de keuzes overwegend door de eigen gemeente gemaakt.
49	M.b.t. de P-wet worden de keuzes in regionaal verband gemaakt.
50	Dit geldt dan met name de maatwerkvoorzieningen. Alle activiteiten van het preventief voorveld vallen onder het gemeentelijk beleid
51	Dit geldt dan met name de maatwerkvoorzieningen. Alle activiteiten van het preventief voorveld vallen onder het gemeentelijk beleid
52	Dit geldt dan met name de maatwerkvoorzieningen. Alle activiteiten van het preventief voorveld vallen onder het gemeentelijk beleid
53	In regioverband voor Jeugdhulp en Wmo, voor Participatiewet is het overwegend onze eigen gemeente (wordt uitgevoerd door eigen SW-bedrijf).
54	Voor de jeugdzorg en beschermd wonen in regioverband Voor de lokale wmo hoofdzakelijk door eigen gemeente
55	Op subregionaal niveau worden voorstellen voorbereid die betrekking hebben op de gemeentelijke toegang richting jeugdhulp. In regionaal verband worden voorstellen gemaakt die betrekking hebben op de contractering van jeugdhulp.
56	WMO en Jeugdbeleid worden regionaal afgestemd. Ook de samenwerking met ons SW bedrijf IBN vindt plaats in regioverband. De participatiewet wordt sub-regionaal uitgevoerd door Meierijstad voor Bernheze en Boekel.
57	Voor Jeugd wordt alles regionaal ingekocht, voor WMO ook m.u.v. huishoudelijke hulp. De gemeente neemt deel in de GR Dienst Sociale Zaken NoardWestFryslân, die 4 gemeenten omvat. Beleidskeuzes voor transformatie en keuze voor beheersmaatregelen worden in regioverband afgestemd. Dit laat onverlet dat Waadhoeke zelf stuurt op verbinding met lokale partijen zoals huisartsen en overige ketenpartners. Voor de Pwet geldt hetzelfde met de GR Fryslân West.
58	Participatiewet wordt overwegend lokaal uitgevoerd.
59	De gemeente Sliedrecht is aangesloten bij de Drechtsteden. De meeste taken worden in regioverband opgepakt en uitgevoerd. Wel vindt een verschuiving plaats van een aantal regionaal belegde taken naar lokaal niveau.
60	Regionale aanpak dmv centrumregelingen jeugd en wmo. Participatiewet ook regionaal afstemming op beleid en uitvoering.
61	Regionale aanpak dmv centrumregelingen jeugd en wmo. Participatiewet ook regionaal afstemming op beleid en uitvoering.
62	Regionale aanpak dmv centrumregelingen jeugd en wmo. Participatiewet ook regionaal afstemming op beleid en uitvoering.
63	Voor WMO: a. Overwegend door eigen gemeente Voor Jeugd en Participatiewet (GR Baanbrekers): b. Overwegend in regioverband
64	Voor Wmo en Participatiewet zijn beleid en uitvoering overgedragen aan een GR (met 7 gemeenten). Bij de jeugdhulp is het beleid geuniformeerd met 10 gemeenten en de uitvoering bij één GR neergelegd.
65	Er wordt samengewerkt in regioverband (5 gemeenten) met name op het gebied van inkoop WMO en Jeugd. En er vindt afstemming plaats op beleidsniveau.
66	Gemeenten maken daarin wel eigen keuzes die passen binnen de eigen gemeente.
67	Geen bijzondere toelichting.
68	Het beleid wordt overwegend gemaakt door de 21 gemeenten in Zuid-Oost Brabant en in Kempenverband.
69	Transformatie opgave worden naar lokale situatie vertaald.
70	In veel gevallen wordt in regioverband met elkaar opgetrokken. Een klein deel van de beleidsvrijheid is nog bij de gemeente neergelegd.

71	WMO en Participatie: regionaal jeugdhulp: provinciaal en regionaal
72	
73	Participatie wordt lokaal opgepakt. WMO in H4 verband en lokaal en Jeugdhulp bij H10 en lokaal.
74	Dit geldt vooral voor jeugd. Voor de zwaardere zorg zelfs boven-regionaal
75	Voor de jeugdhulp werken we veel samen in regionaal verband. Bij de Wmo is het gedeeltelijk eigen beleid en gedeeltelijk een regionale samenwerking. Voor het inrichten van de taken Beschermd Wonen vanaf 2021 werken we ook regionaal samen.
76	Omdat de administratie/inkoop is ondergebracht in regioverband zullen (beleids-)keuzes toch vaak samen opgepakt worden.
77	Jeugd in de regio, WMO door eigen gemeente
78	Regio Zuid Oost Utrecht en voor de complexere zaken in samenwerking met 10 Utrechtse gemeenten onder leiding van de gemeente Utrecht
79	op gebied van jeugd en Pwet werken wij veel samen met buurgemeenten en Groninger gemeenten.
c. Anders	
#	Gevraagde toelichting
	Jeugd: WMO Thuiszorg, Lokaal zorgnetwerk, WvGGZ, PW en lokale jeugdzorg.
80	Regio: WMO Beschermd wonen en maatschappelijke opvang / Specialistische jeugdzorg;
81	Jeugd: Overwegend in regioverband Wmo: Overwegend eigen gemeente
82	WMO Thuiszorg, Lokaal zorgnetwerk, WvGGZ, PW en lokale jeugdzorg ; gemeente. WMO Beschermd wonen en maatschappelijke opvang / Specialistische jeugdzorg; regionaal
83	Ik zou haast zeggen dat het wel de keuze door de eigen gemeente is, maar dit toch in veel gevallen in regionaal verband wordt uitgevoerd (of in ieder geval samen met Alphen).
84	Gemeente: WMO Thuiszorg, Lokaal zorgnetwerk, WvGGZ, PW en lokale jeugdzorg Regionaal: WMO Beschermd wonen en maatschappelijke opvang / Specialistische jeugdzorg
85	De transformatie in de eigen gemeente richt zich op de toegang, zorg voor gespecialiseerde kennis in de toegang (oa GGZ), adequate rolverdeling tussen casusregie en inhoudelijke ondersteuning en verbinding met belangrijke partners in het preventieve veld (onderwijs en organisaties actief in jeugdpreventie). De transformatieprojecten in de regio richten zich op Pleegzorg, JeugdzorgPlus en Verblijf.
86	Wij werken met 2 gemeenten in een uitvoeringsorganisatie daarmee voeren wij ook voor een groot deel de transformatieopdracht uit. Voor Jeugdzorg doen wij dit in regionaal verband.
87	Maken eigen beleid en de inkoop doen we regionaal.
88	Als gemeente Midden-Delfland zijn wij onderdeel van diverse regionale verbanden. Voor de jeugd worden de keuzes veelal regionaal gemaakt, maar voor de Wmo en de participatiewet overwegend lokaal.
89	Keuze c, het is een mix van a en b. Jeugd: in regioverband en door eigen gemeente (laatste m.n. sturen op verwijzingen door huisartsen en samenwerking met de LEV-groep) Wmo: in regioverband (GRSK) maar ook lokaal via de LEV-groep Pwet: in regioverband (WSD en KempenPlus) en daarnaast lokaal in samenwerking met de LEV-groep
90	Inkoopbeleid regionaal Verstrekkingenbeleid lokaal
91	beide: regio - transformatie inkoop lokaal - transformatie toegang
92	combinatie tussen regio en eigen gemeente
93	Combinatie van beide: Regionaal worden bij de inkoop afspraken en keuzes gemaakt als het gaat om uniformering van beleid op onderdelen (bijvoorbeeld vóórafgaand aan verevening).. Daarnaast zijn we ook lokaal bezig met de transformatie, bijvoorbeeld door het organiseren van Algemene voorzieningen “dicht bij huis” (AV jongeren/ lokale dagbesteding) het beter voor het voetlicht krijgen van al bestaande voorliggende voorzieningen, en het versterken van accounthouderschap richting de aanbieders.
94	Keuzes met betrekking tot inkoop Jeugdhulp maken wij vanaf 2014 gezamenlijk met de andere 7 gemeenten in de regio Midden IJssel-Oost Veluwe. In het jaarlijkse programmaplan herijken we onze gezamenlijke transformatiedoelen. Toegang en backoffice zijn lokaal. Elke gemeente heeft eigen beleidsplan Jeugd met eigen transformatiedoelstellingen. Sinds 1-1-2019 hebben we een integrale raamovereenkomst Jeugd/Wmo in de regio. Huishoudelijke hulp kopen we lokaal in. Dus eigen beleidsdoelstellingen. Beschermd wonen open we in samen met Centrumgemeente Deventer; keuzes voor transformatiedoelstellingen worden door alle gemeenten samen gemaakt.

95	Zowel door de eigen gemeente (in samenwerking met Jeugd- en Wijkteam) als in regioverband (gezamenlijke inkoop Jeugd en WMO, samenwerking in uitvoering van de participatiewet)
96	Voor jeugd wordt de transformatie mede in regioverband vorm gegeven. De besluitvorming gebeurt zowel voor jeugd als wmo lokaal.
97	Beschermd wonen, maatschappelijke opvang, etc. is een centrumgemeente taak, dus deze keuzes worden in regionaal verband gemaakt. Wat betreft de Jeugdwet geldt dat een deel van de keuzes op regionaal niveau wordt gemaakt en een deel op lokaal niveau. De rest van de Wmo en de Pwet: hiervoor geldt dat de keuzes op lokaal niveau (dus door de gemeente) worden gemaakt.
98	Een combinatie van beide. Vanuit de gemeente Lochem lopen op het gebied van Jeugdhulp lokale en regionale pilots. Door het Transformatiefonds zijn we nu regionaal met 2 nieuwe pilots gestart. Op het gebied van Wmo en Participatie vooral lokale pilots.
99	Wmo: B. Voor wat betreft maatwerkvoorzieningen Wmo wordt in regionaal verband ingekocht en worden regionaal beleidskeuzes gemaakt. De doordecentralisatie van beschermd wonen wordt in samenwerking met de centrumgemeente Breda opgepakt. De uitvoering van de maatschappelijke opvang idem. Voor algemene voorzieningen wordt hoofdzakelijk lokaal beleid gemaakt. Dit wordt wel afgestemd met buurgemeenten. Jeugd B: Inkoop van de niet vrij toegankelijke jeugdvoorzieningen wordt in regionaal verband georganiseerd (dit is een ander regionaal verband dan voor de WMO). Hiervoor wordt regionaal beleid gemaakt. Een klein deel wordt zelfs landelijk ingekocht. De preventieve aanpak jeugd betreft lokaal beleid. P-wet: A De gemeente neemt deel in de GR MidZuid, met 3 andere gemeenten. Daarnaast is aangesloten bij een regionale kredietbank. Minimaregelingen, armoedebeleid en schuldhulpverlening (naast de kredietbank) worden lokaal opgesteld. Re-integratie wordt deels regionaal, deels lokaal uitgevoerd.
100	Lokaal waar dit kan, regionaal waar dit moet.
101	De beleidskeuzes worden vooral lokaal gemaakt. Op onderdelen wordt dit in regionaal verband gemaakt. Denk hierbij vooral aan het transformatiefonds Jeugd.
102	C. Ook hier geldt dat dit per domein verschilt: Wmo – met name in Regioverband. PWet – met name in Regioverband. Jeugdwet – in directe samenwerking met de gemeente Kapelle (CJG – Kapelle/Reimerswaal is één).
103	De gemeente Assen heeft regionaal transformatie-afspraken gemaakt. Deze zijn onder andere vertaald in de regionale inkoop Wmo en Jeugd en uitvoering van de Participatiewet. Ook zijn er regionale afspraken voor de samenwerking met ketenpartners in het onderwijs. Daarnaast heeft de gemeente Assen lokaal een eigen pakket aan maatregelen sociaal domein opgesteld die een impuls geven aan de transformatie. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het invoeren van de omgekeerde toets.
104	Participatiewet: zowel lokaal als subregionaal beleid (Leidse regiogemeenten) Wmo: zowel lokaal als subregionaal beleid Jeugd: lokaal (preventie/voorveld), subregionaal gemeentelijke toegang en regionaal de gespecialiseerde jeugdhulp
105	Zowel lokaal als regionaal verband (Samen 14)
106	Zowel in eigen gemeente (beleid op toegang en algemene voorzieningen) als in regionaal verband (gezamenlijke inkoop op alle subdomeinen) worden beleidskeuzes voorbereid en gemaakt.
107	Voor de Wmo en Pwet worden de keuzes in subregionaal verband gemaakt en voor Jeugd overwegend in regionaal verband / deels in subregionaal verband / deels in lokaal verband.
108	Door de eigen gemeente en de regio in gelijke mate.
109	Voor WMO en Pwet antwoord a en voor jeugd antwoord b en a
110	Jeugdhulp: regioverband Wmo: eigen beleid Pwet: eigen beleid
111	Door de eigen gemeente en de regio in gelijke mate.
112	Zowel in regionaal verband (richting inkoop en grip op GI's) als ook lokaal verband (Integrale ingang grip op doorverwijzingen door huisartsen) vinden beleidskeuzes plaats.
113	voor lokale jeugd en wmo vindt dit bij de gemeente plaats. Voor de regionale budgetten jeugd (gezamenlijke inkoop) en beschermd wonen worden afspraken regionaal gemaakt (bijv visie op zorglandschap).
114	Een combinatie van beide. De inkoop- en inkoopstrategie voor Jeugd en Wmo wordt regionaal afgestemd en vastgesteld. Hierin wordt zo veel mogelijk uniform gedaan. De inrichting van de lokale toegang verschilt wel behoorlijk in de regio.
115	Wmo en Pwet overwegend door eigen gemeente Jeugd overwegend in regioverband
116	Een combinatie van beiden: a en b.

117	Beleidskeuzes worden zowel lokaal als regionaal gemaakt. Bij de Jeugdwet bestaat een Transformatieplan voor de Jeugd, waarmee regionaal pilots en projecten worden opgepakt om de knelpunten binnen de jeugdhulp te bestrijden of te voorkomen. Ook de kostenanalyse en kostenbeheersing worden regionaal uitgevoerd. Daarnaast heeft de gemeente natuurlijk haar eigen collectieve voorzieningen ('voorveld') die zij in kan zetten om de transformatie te realiseren, bijvoorbeeld een welzijnsorganisatie. Daarvoor zetten we o.a. een innovatiebudget in.
118	De (beleids)keuzes die voor de transformatie nodig zijn worden zowel lokaal als in regionaal verband gemaakt.
119	De beleidskeuzes die voor de transformatie nodig zijn worden dor de eigen gemeente, maar in samenwerking met de regio gemaakt.
	Transformatie wordt zowel lokaal als in regionaal verband vormgegeven.
120	Beleidskeuzes worden echter lokaal genomen, maar kunnen wel regionaal voorbereid en afgestemd worden
	Zowel lokaal als regionaal.
121	Primair worden de beleidskeuzes lokaal gemaakt, maar Brummen werkt regionaal samen met andere gemeenten rond de inkoop van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo. Binnen de regionale inkoop zetten we in samenwerking met andere gemeenten in op de transformatie.
122	Er moeten zowel lokaal (beleid, toegang) als regionaal (inkoop) keuzes gemaakt worden om de transformatie de komende jaren verder vorm te geven. Er ligt een iets zwaardere nadruk op lokale keuzes dan regionale keuzes, maar deze zijn wel degelijk complementair aan elkaar.
123	dit varieert, zie het antwoord bij vraag 5. Er zijn lokale, regionale en bovenregionale projecten die vanuit een beleidskeuze gedaan worden of leidend zullen zijn voor nieuwe beleidskeuzes. In 2020 wordt er lokaal een nieuwe visie sociaal domein vastgesteld. Hierbij zal gekeken worden wat er lokaal gewenst is, maar ook wat de regionale dynamiek is.
124	Er wordt regionaal samengewerkt op meerdere vlakken, en in het kader van de transformatie met name binnen de Wmo en Jeugdzorg. Hierin is afgesproken dat beleid en de uitvoering ervan in principe een lokale aangelegenheid is. Daar waar samenwerking voor de hand ligt, zoals bijvoorbeeld bij inkoop en toezicht, wordt regionaal opgetrokken.
125	Voor participatie wet Regionaal, Wmo en jeugdwet beide
126	Voor het subdomein Jeugd overwegend in regioverband, voor Wmo een combinatie van eigen gemeentelijk en regionaal beleid en bij de Pwet overwegend door de eigen gemeente.
127	De beleidskeuzes voor de transformatie zijn voor de gemeente Westland verschillend per sub domein. Hiervoor geldt het volgende voor het maken van de (beleid)keuzes: voor participatie eigen gemeente; voor jeugdzorg regio Haaglanden; voor Wmo met Delft, Rijswijk en Midden-Delfland. In regioverband wordt vooral op het onderdeel inkoop samengewerkt.
128	in balans tussen regio en lokaal. De inkoop is regionaal, de toegang is lokaal. Beide zijn bepalend voor het succes van de transformatie.
129	Wmo: Lokaal Jeugd: Regionaal Pwet: met samenwerkende gemeenten in een uitvoeringsorganisatie werk en inkomen.
130	Beiden, beleidsmatig overwegend in regioverband, waarbij de verdere invulling hiervan met name lokaal wordt uitgevoerd.
131	Met betrekking tot vrijwillige jeugdhulp wil de gemeente de samenwerking in de subregio versterken. Daarvoor neemt de gemeenteraad naar verwachting het besluit de vrijwillige jeugdhulp in 2020 zelf aan te besteden. De aanbesteding wordt gebaseerd op dezelfde uitgangspunten als die van de andere 2 gemeenten in de subregio zodat na de aanbesteding betere samenwerking mogelijk is.
132	Deels is dit in regioverband en deels autonoom. Met name op de inkoop zijn de keuzes regionaal bij Jeugdzorg en beschermd wonen is dit deels regionaal en deels lokaal.
133	Beide. Via de regionale inkoop wordt gestuurd op de transformatie bij aanbieders. Ook de decentralisatie van het beschermd wonen vraagt een transformatie die regionaal wordt aangepakt. Daarnaast is er een regionale aanpak voor het terugdringen van de kosten van de jeugdzorg met vier ontwikkellijnen. De regionale transformatie sluit aan en is ondersteunend aan de lokale opgave van de verschillende gemeenten.
134	Beleidskeuzes worden door de gemeente in nauwe afstemming met maatschappelijke partners, inwoners en regio gemaakt. Er zijn binnen onze gemeente ook een aantal gemeenschappelijke regelingen o.a. voor Jeugd en P-wet.
135	Gedeeltelijk regionaal en een deel lokaal.
136	Combinatie van beide. Participatie wordt gezamenlijk met 2 andere gemeenten uitgevoerd. Bergen op Zoom heeft een centrumfunctie voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De inkoop van jeugdzorg wordt regionaal uitgevoerd. Daarnaast pakken we als gemeente ook zaken zelf op.
137	beide

138	<p>Voor wat betreft de Wmo, daarbij worden de (beleids)keuzes overwegend door de gemeente zelf gemaakt.</p> <p>Bij de Jeugdwet geldt dat een groot deel lokaal is georganiseerd bij het CJG Capelle. De meer gespecialiseerde jeugdhulp is geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). Hierin zijn 15 regiogemeenten vertegenwoordigd.</p> <p>Bij de Participatiewet maakt de gemeente Capelle aan den IJssel deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten. De GR IJsselgemeenten is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze taak.</p> <p>De Wet verplichte ggz (Wvvggz) wordt vooral in regionaal verband ingevuld, ook deels door de gemeente zelf, maar ook op lokaal niveau.</p> <p>We gaan er vanuit dat zowel BZK als de provincie nauwlettend de agendering van de jeugdhulp-problematiek, de evaluatie van de P-wet en de verwachte stijging van de kosten in de Wmo voor de gemeenten volgen. Onze beantwoording op deze vraag is kort en globaal en voor meer volledigheid verwijzen we naar de landelijke tendensen en zorgen bij de gemeenten.</p>
139	<p>Het is een combinatie van a en b waarbij de keuzes in het kader van de participatiewet hoofdzakelijk in regioverband worden gemaakt omdat deze wet door een gemeenschappelijke regeling wordt uitgevoerd. Voor de overige onderdelen is sprake van een mix van regionale keuzes en gemeentelijke keuzes.</p>
140	<p>Zowel door eigen gemeente als in regioverband.</p>
141	<p>Voor WMO 2015 en Jeugd geldt dat deze in 2018 en 2019 grotendeels via een (subsidiërelatie met) een coöperatie van zorgaanbieders zijn gereorganiseerd. Een klein deel van Jeugd (Jeugdbescherming en Jeugdreclassering) is in regionaal verband georganiseerd. Vanaf 2020 zullen de beleidskeuzes weer grotendeels door de gemeente zelf worden gemaakt.</p> <p>Voor de P- wet (WSW en re-integratie) geldt dat overwegend in regioverband wordt samengewerkt. Onderdeel BUIG loopt direct via de gemeente.</p>
142	<p>De (beleids)keuzes worden zowel door de gemeente, als in regioverband gemaakt (50/50)</p>
143	<p>Voor de Wmo (en de Pwet) is het hoofdzakelijk de eigen gemeente, voor Jeugd worden er ook regionaal belangrijke (beleids)keuzes voorbereid. Ook in relatie tot de transformatiegelden die wij regionaal vanuit het Rijk hebben ontvangen.</p>
144	<p>Dit verschilt per wet en zelfs per onderdeel van een bepaalde wet. Sommige taken worden in regionaal verband georganiseerd, zo ook eventuele beleidskeuzes. Andere taken (waar voornamelijk lokaal invulling aan gegeven kan worden) worden lokaal georganiseerd of subregionaal.</p>
145	<p>Op Jeugd worden zowel in regioverband als door de eigen gemeente de beleidskeuzes gemaakt. Voor Wmo en Pwet gebeurt dat zo goed als uitsluitend lokaal.</p>
146	<p>Keuzes worden bij de Wmo en Pwet overwegend in het samenwerkingsverband met Borger-Odoorn en Coevorden gemaakt. Bij jeugdhulp wordt er op diverse niveaus afspraken gemaakt over transformatie (lokaal, subregionaal, regionaal en in bovenregionaal verband).</p>
147	<p>Zowel eigen gemeente als in regioverband.</p>
148	<p>De keuzes voor Wmo en Jeugd worden overwegend in regionaal verband gemaakt, terwijl de keuzes met betrekking tot de Pwet door de eigen gemeente worden gemaakt (m.u.v. het voormalig SW deel want dat is een GR).</p>
149	<p>Er is hier sprake van een mix. Omdat Jeugdhulp in regioverband wordt uitgevoerd hebben de maatregelen veelal een regionaal karakter. Wat betreft beschermd wonen werken we vanuit een centrumconstruct; maatregelen hebben hier ook een regionaal karakter. Maatregelen op het gebied van wmo begeleiding en oude wmo taken hebben veelal een lokaal karakter.</p>
150	<p>Binnen het sociaal domein zijn verschillende samenwerkingsverbanden. Zo wordt de inkoop en administratie van Jeugd georganiseerd op Zuid Limburgse schaal. Voor Wmo en Participatie zijn samenwerkingsverbanden binnen Westelijke Mijnstreek. Hierdoor worden ook beleidskeuzes in de regio gemaakt. Daarnaast worden ook beleidskeuzes in de gemeente gemaakt op het vlak van de transformatie te denken valt o.a. effectieve toegang en de dienstverlening in het voorliggend veld.</p>
151	<p>Wij werken samen in een verbonden partij.</p>
152	<p>Jeugd – regionaal waar het gaat om complexe, schaarse problematiek (veiligheid en residentiële behandeling) of gemeenten overstijgende vraagstukken (Jeugdhulp-Onderwijs), lokaal waar het gaat om eenvoudige, vaker voorkomende vragen (begeleiding en ambulante behandeling)</p> <p>WMO – gemeente</p> <p>Participatie – regionaal via gemeenschappelijke regeling</p>
153	<p>Voor Jeugd en WMO is er op regionaal niveau een beleidskader opgesteld waarin globaal de richting en kaders voor de komende jaren is geschetst. Invulling ervan vindt lokaal plaats. Ook bij de doorontwikkeling van de participatiewet wordt er regionaal samengewerkt en worden er keuzes gemaakt. Hoe specialistischer, hoe meer het beleid regionaal opgepakt wordt. Desalniettemin blijft het mogelijk om lokaal regie te voeren. Met name op het gebied van preventie en basisvoorzieningen is de gemeente lokaal aan zet.</p>
154	<p>Wmo en participatie overwegend lokaal, BW en jeugd in de regio. Beleidsvrijheid is beperkt door regelgeving en bemoeienis vanuit het Rijk.</p>
155	<p>Zowel op lokaal niveau (Pwet, Wmo, jeugd) als in regioverband (jeugd, Pwet) worden keuzes gemaakt.</p>
156	<p>Nu overwegend door de gemeente, en in mindere mate door de regio. Voor de komende jaren is de opzet om de zorgpartijen de transformatie te laten oppakken.</p>
157	<p>na</p>

158	De gemeenten Dantumadiel en Noardeast-Fryslân stemmen de (beleids)keuzes zo veel als mogelijk met elkaar af. Voor jeugd geldt dat deze in Regioverband (lees: provinciaal) worden gemaakt.
159	De gemeenten Dantumadiel en Noardeast-Fryslân stemmen de (beleids)keuzes zo veel als mogelijk met elkaar af. Voor jeugd geldt dat deze in Regioverband (lees: provinciaal) worden gemaakt.
	Wmo ; overwegend door de eigen gemeente, in mindere mate regionaal
	Jeugd ; overwegend regionaal, in mindere mate door de eigen gemeente, behoudens de beheersmaatregelen.
160	P-wet ; overwegend in regionaal verband.
	Jeugd: zowel regioverband, subregio en lokaal WMO: subregio (De Oosterschelderegio) en lokaal
161	P-wet: idem als Jeugd
	WMO en P-wet overwegend eigen gemeente
162	Jeugd deels regioverband, deels eigen gemeente
163	beide.
	Zoveel mogelijk samen in de regio (in Twents verband).
164	Afhankelijk van de beleidsvraag worden afwijkende keuzes gemaakt.
165	Alle drie domeinen deels lokaal en deels regionaal.
166	Jeugd in hoofdzaak regionaal, WMO en participatie beleidsmatig regionaal en uitvoering grotendeels lokaal.
	Voor Wmo en participatie overwegend door de eigen gemeente, waarbij eigen gemeente gelezen moet worden als de samenwerking binnen de GR Meerinzicht (Ermelo, Harderwijk en Zeewolde).
167	Voor de Jeugdzorg voor in de regio Noord-Veluwe + Zeewolde samengewerkt (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Zeewolde)
	Voor WMO zelf, voor Jeugd zie het antwoord op vraag 4. Voor de P-wet is dit tot < 70% loonwaarde belegd bij een verbonden partij die naast de WSW ook de re-integratie verzorgd. Dit staat ook vastgelegd in de re-integratienota. > 70% loonwaarde doet de gemeente zelf. Echter, deze afspraken lijken in de praktijk anders uit te vallen en veel doet de gemeente zelf (dus ook < 70% loonwaarde).
168	
169	Op het vlak van de jeugdhulp wordt op meerdere niveaus zorg ingekocht (7 gemeenten, provinciaal niveau etc.). Voor de Wmo proberen wij ook waar mogelijk met meerdere gemeenten samen op te trekken in de contractering.
170	Combinatie van a. en b.: deze zijn onderling van elkaar afhankelijk
171	Combinatie van a. en b.: deze zijn onderling van elkaar afhankelijk
	De keuzes voor de transformatie Jeugd liggen voor een deel bij de regio. Daarnaast hebben de regio gemeenten lokaal de ruimte om zelf ook te sturen op transformatie. Die informatie delen wij intensief met elkaar zodat wij daarin van elkaar kunnen leren.
172	Inzake de Wmo is ook sprake van een combinatie. Qua Participatie wordt deels regionaal aangehaakt bij Wmo om hierin regionaal zowel als lokaal een wisselwerking en intensivering richting eigen regie van onze inwoners te bewerkstelligen. Naast de hele regio zijn er ook kleinere coalities die samenwerken gemeenten onderling zowel als met aanbieders. zie toelichting vraag 4.
173	Voor de transformatieagenda jeugdhulp maken wij eveneens gebruik van de ontwikkelingen, activiteiten en financiën in regioverband middels het RSJ IJsselland.
174	Voor participatiewet: Regionaal Wmo en jeugdwet: lokaal en regionaal
175	We maken zowel beleidskeuzes voor de transformatie binnen de eigen gemeente als in regioverband, afhankelijk van het onderwerp en zorgdomein/zorgcluster.
176	Alle drie domeinen deels lokaal en deels regionaal.
177	Combinatie van a. en b.: deze zijn onderling van elkaar afhankelijk
178	Rondom de wijze van inkopen zijn de beleidskeuzes overwegend regionaal. Als het gaat om toegang dan wordt dat beleid overwegend lokaal ontwikkeld en uitgevoerd (wel in afstemming met de regio).
179	Voor Jeugd zal een verschuiving plaatsvinden van in regioverband naar overwegend door de eigen gemeente. Voor Wmo en Pwet blijft dit overwegend in regioverband.
180	WMO en Pwet is lokaal Jeugd is regionaal
181	Combinatie van a en b.
182	Beide. WMO met name door de gemeente zelf, maar jeugdhulp ook veel in regio verband.
	Jeugd: regionaal Zeeuws Wmo: deels lokaal, deels regionaal Zeeuws Vlaams Wmo: vrouwenopvang en BW regionaal Zeeuws Participatiewet: Wsw oud: regionaal Zeeuws Vlaams
183	Participatiewet: overig: Lokaal
184	Zowel A als B

Vraag 6

Heeft uw gemeente voldoende grip op de uitvoering van de transformatie?

Bij voldoende grip op de uitvoering wordt bedoeld dat de gemeente voldoende data en instrumenten heeft om te kunnen volgen of de uitvoering van de transformatie conform de plannen verloopt, zodat kan worden bijgestuurd als dat niet het geval is of als de resultaten daarvan tegenvallen.

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja	18	6%
b. Ja, maar er zijn nog wel wensen waaraan wordt gewerkt	79	27%
c. Op onderdelen heeft onze gemeente onvoldoende data en/of instrumenten voor grip op de uitvoering	108	37%
d. Het blijkt erg weerbarstig om voldoende grip te krijgen op de uitvoering	74	25%
e. Anders	15	5%
Totaal	294	

Keuze b, c, d en e toelichten.

a. Ja

#	Vrijblijvende toelichting
1	De uitvoering van de transformatie is niet perse zichtbaar in data.
2	binnen de beperkte wettelijke mogelijkheden die er zijn
3	Maar wederom door de open einde financiering lopen de tekorten op.

b. Ja, maar er zijn nog wel wensen waaraan wordt gewerkt

#	Gevraagde toelichting
4	Met de samenwerkingspartners worden in 2020 de laatste afspraken gemaakt voor het in beeld brengen van de noodzakelijke data om de in beeld te krijgen. Recentelijk heeft de implementatie van een nieuwe applicatie plaatsgevonden en vergemakkelijkt de interne monitoring van beleid en uitslag dashboard en set van managementinformatie is in ontwikkeling. Deze zal, naast sterke verbetering van interne monitoring, ook gebruikt worden voor rapportering naar de raad.
5	Er wordt nog gewerkt aan verbetering van de monitor sociaal domein.
6	We hebben inzicht in de uitgaven en kunnen redelijk prognosticeren of we binnen de begroting blijven, Hier kunnen nog wel wat extra slachtoffers worden gemaakt, dit gaan we doen met o.a. een nieuw systeem.
7	Toelichting: we hebben een systeem van monitoring opgezet op basis waarvan we bijsturen. Dit systeem moet nog verder worden verfijnd.
8	Door ambtelijke samenwerking met de gemeente Woerden
9	Er is lokaal geïnvesteerd in data- en informatiemanagement en de zorgadministratie is sinds januari 2019 uitbesteed aan een marktpartij. In de zorgadministratie anders is georganiseerd kunnen wij directer en frequenter informatie en datagegevens krijgen en bewerken tot relevante management/bestuurlijke informatie. Maandelijks wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van betaalde zorgkosten, afgegeven verplichtingen, aantallen, leeftijdsopbouw, verwijzers, etc. Verbeterpunt i.c. vervolgproces is daarbij om na analyse ook de sturing meer vorm te gaan geven in gerichte acties. Daarvoor is een werkgroep AVA (Analyse, Verdieping en Actie) in het leven geroepen.
10	Passende meetbare indicatoren zijn beschikbaar binnen het sociaal domein, die ons helpen om bijvoorbeeld het gesprek met de aanbieder over de manier waarop de zorg wordt verleend. De stap naar outcome indicatoren is lastiger.
11	De laatste jaren is actief ingezet op monitoring en het verkrijgen van goede sturingsinformatie. We hebben een goede basis die verder wordt uitgewerkt. Daarnaast werken we mee in het Datalab, specifiek project om dit verder te verbeteren.
12	Het Huis van Sturing is goedgekeurd door de raad.
13	Gegevens over de daadwerkelijke inzet van zorg, nadat de beschikking is afgegeven ontbreekt nu: in een onderzoek is gebleken, dat op bepaalde terreinen lang niet alles wat is toegewezen wordt benut. Tijdigheid van definitieve afrekeningen boekjaar is aandachtspunt.

	<p>Ja, we zijn van mening dat we voldoende grip hebben op de uitvoering van de transformatie. Zie hiervoor ook de beantwoording van vraag 14. Het is trots op hoe we als gemeente met partners uitvoering geven aan een groot aantal taken en verantwoordelijkheden in het sociaal domein. Er zijn tekorten zijn aan ons voorbij gegaan, de teams in de toegang werken dag in dag uit aan de opgave en ook de tevredenheid van onze inwoners. De dienstverlening is groot. Terwijl de winkel open blijft, werken we aan de verbouwing. Dat noemen we de transformatieopgave. We zullen moeten zorgen dat we blijven inspelen op de veranderende samenleving en nieuwe regelgeving. Dat we blijven werken aan een gedragsverandering en het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen om inwoners verder te helpen. De transformatieopgave geeft hier uitvoering aan. We hebben een procesaanpak opgesteld met een aantal transformatieactiviteiten voor de komende periode. De kern van de procesaanpak zit in het organiseren op menselijke maat, de inwoner aan zet. Inwoners doen namelijk van alles zelf en voor en met elkaar: ontmoeting, vereniging, een-op-een betrouwen. Vraag is hoe we dit als gemeente en partners verder kunnen faciliteren? En hoe sluit je aan bij deze initiatieven om mogelijke problemen te signaleren en te voorkomen? De interactie tussen gemeente en partner is een cruciale factor bij de stap van transitie naar transformatie. In de veranderende samenleving is daarbij het uitgangspunt. Ook zullen we scherp monitoren aan welke knoppen we kunnen draaien om kosten te evenwicht te brengen. Daarbij organiseren wij de verbinding tussen de vele partners die bij het transformatieproces betrokken zijn. Dat vraagt om denken. In de aanpak gaan we op zoek naar businesscases die concrete handvatten bieden om inzicht te geven in consequenties van keuzes. We gaan we op zoek naar goede ervaringen elders in het land en gaan we in gesprek met partners welke bijdragen zij kunnen leveren. Soms is dit complex, soms is het gewoon een kwestie van uitvinden wat bij Deventer past. We gaan de komende periode met de volgende activiteiten aan de slag:</p> <p>1) Beweging We organiseren bijeenkomsten om kennis met elkaar te delen en uit te wisselen. Het gaat dan om het leren van elkaars ervaringen en het versterken van netwerken. Hiertoe organiseren we bijeenkomsten intern en extern: sociaal café (inspiratie, 1e sociaal café op 10 december as), teams in de toegang en beleid (verbinding) en innovatieoverleg (leren).</p> <p>2) Monitoring We maken bruikbare informatie van alle beschikbare data, zodat we gericht en onderbouwd werken aan de transformatieopgave. We ontwikkelen een nieuwe Monitor Sociaal Domein en leggen verbinding met de wijkanalyses en nieuwe initiatieven als DeltaView, de Monitor Kwetsbare Wijk en Multiproblem Scrum. Naast werken met beschikbare data, brengen we de bestaande informatiestructuur in kaart en de wensen voor de toekomst.</p> <p>3) Buurtvoorzieningen Om echt te kunnen transformeren is het nodig dat de “basis op orde is” voor alle leefgebieden voor onze inwoners. Wat hebben we nodig voor voorzieningen in de wijken als sociale infrastructuur? Deventer is een rijke gemeente op het gebied van voorzieningen in de wijken voor onze inwoners, maar we zien ook dat het moeilijk is om deze voorzieningen in stand te houden. Verder is het de vraag hoe een goede balans kan worden gevonden tussen inzet van vrijwilligers en professionals. We gaan in kaart brengen welke sociale infrastructuur nodig en mogelijk is in de wijken. Initiatieven zoals “Buurtgeluk” nemen we hierin mee.</p> <p>4) Preventieplan In het bestuursakkoord heeft het college afgesproken om samen met relevante partijen in de gemeente een plan op te stellen waarin concreet aangegeven hoe ieder bijdraagt aan (betere) preventie. Met partners in de jeugd, ASDD en raadsleden heeft onlangs een werksessie plaatsgevonden, mede in het licht van de extra middelen jeugdzorg voor projecten op het gebied van preventie. In het voorjaar 2020 organiseren we met hen werksessies om breed op te halen welke bijdragen we in de stad en buitengebied leveren aan preventie en hoe we dit kunnen versterken.</p> <p>5) Regie Voor onze inwoners en het integraal werken is het nodig dat onze toegangen werken vanuit 1 huishouden, 1 plan, 1 contactpersoon. De vraag die hierbij voortvloeit is “Wie heeft de regie? Wie beslist? en heeft doorzettingsmacht?”. We maken concrete samenwerkingsafspraken tussen de partijen over regie en doorzettingsmacht. We organiseren multi scrum (analyse van casussen) in de verschillende toegangen om lerend vermogen te ontwikkelen. Ook dragen we bij aan de digitale ontwikkeling in het sociaal domein om goed te kunnen acteren volgens het principe van 1 huishouden, 1 gezin, 1 contactpersoon. Met “Maximaal jezelf” of te wel I4 sociaal, een project waarin we samenwerken met de gemeenten Enschede, Groningen en Zwolle (en binnenkort ook Zaanstad en Leeuwarden) zien we kans om inwoners met eigen regie over hun gegevens digitale toegang te geven tot professionals en organisaties voor hulp. Deventer heeft binnen I4 sociaal het thema 18-/18+.</p>
14	professionals en organisaties voor hulp. Deventer heeft binnen I4 sociaal het thema 18-/18+.
15	nog niet voltooid.
16	Data gericht sturen blijft een beleidsuitgangspunt, waarbij vooral ook ICT bij betrokken is.
17	De gemeente Assen heeft de beschikking over data en instrumenten. De focus voor de komende periode ligt op de duiding van de cijfers en de keuzes naar beleidskeuzes.
18	Als gemeente ontwikkelen we instrumenten om aan de hand van data meer grip te krijgen op de transformatie, waaronder MBC's bij de transformatieplannen om resultaten van nieuwe projecten inzichtelijk te krijgen. Als gemeente moeten we ons hier nog wel beter in ontwikkelen.
19	Voor de WMO is er afgelopen jaren hard gewerkt om meer grip en inzicht te krijgen op de uitvoering. Hierbij zijn wij staat om met een BI-tool time data te analyseren wat de effecten zijn van bepaalde beleidskeuzes. Voor de jeugd ligt dit complexer. Ook voor dit onderdeel wordt gewerkt met een BI-tool op het berichtenverkeer om meer grip te krijgen.
20	Sinds 2018 zijn de data zuiver vergelijkbaar (andere jaren zijn uitzonderingen gemaakt voor de verschillende uitvoerende organisaties). We ontwikkelen steeds meer inzichten in hoe de data te gebruiken en toe te passen, om vervolgens daarop te kunnen sturen (niet slechts financieel, voornamelijk verbetering van de processen zoals die van de indicering).
21	Vooraf op het gebied van data en instrumenten zijn we volop bezig lokaal en regionaal en landelijk om de data en analyse daarvan beschikbaar te krijgen en op een hoger plan te tillen. Zo komt er eind dit jaar/begin volgend jaar een PON-analyse over de ontwikkeling van de jeugdhulp in Noord-oost Brabant beschikbaar, specifiek op de transformatie van de zware jeugdhulp is aan de voorkant via het regionale transformatieproject samen met de zorgaanbieder gemaakt over de transformatie, de te bereiken doelen en de mijlpalen waarop de voortgang van de deelprojecten transformatie worden bevestigd. Bijsturing is mogelijk, wel is de inzet van de zorgaanbieders aan dit project afhankelijk van de (financiële) situatie waarin de zorgaanbieder bevindt.
22	Voor de Wmo zijn we bezig met de ontwikkeling van een dashboard voor het sociale domein. Dit bevindt zich nog in de startfase.
23	Vooraf voor de ontwikkeling kosten jeugd wordt nog gezocht naar meer instrumenten. Data voor realisatie jeugd en wmo goed op orde.
24	monitoring voortgang maatregelen gericht op transformatie en effecten versterken sociale basis zal komende periode verder doorontwikkeld worden.

24	Het actief sturen op inzet van alle spelers in het sociaal domein kan worden doorontwikkeld. De vertaling naar gebieden (buurten/wijken/dorpen) kan beter.
25	Toelichting B: Het regelmatig wijzigende landelijke beleid, voorbeeld abonnementstarief wmo, bemoeilijkt grip en sturing.
26	Zowel op regionaal als lokaal niveau word datagestueurd gewerkt door middel van dashboards. Doordat er steeds meer inzicht is, zijn er o meer wensen met betrekking tot gerichte sturing. Daarnaast worden prognoses gemaakt voor Jeugdhulp en Wmo. In 2019 zijn hierin verbeteringen doorgevoerd waarmee een betere relatie met de uitvoering en de beleidsambities.
27	Er is binnen de gemeente voldoende data op het gebied van de individuele voorzieningen. Het lukt steeds beter hier grip op te krijgen en o ontwikkelingen te monitoren. Data die buiten de gemeenten om wordt verzameld (provinciaal, algemene subsidies) is onvollediger en daa lastiger grip op te krijgen.
28	Er is binnen de gemeente voldoende data op het gebied van de individuele voorzieningen. Het lukt steeds beter hier grip op te krijgen en o ontwikkelingen te monitoren. Data die buiten de gemeenten om wordt verzameld (provinciaal, algemene subsidies) is onvollediger en daa lastiger grip op te krijgen.
29	In 2019 is een set managementrapportages en een Dashboard voor de Raad ontwikkeld; in 2020 zal verdere doorontwikkeling hiervan pla Verder is in 2019 een vernieuwde applicatie (Zorgned) geïmplementeerd, waarbij in de inrichting is gekeken naar de wijze waarop wij inv aan de transformatie willen monitoren.
30	Vooraf op het gebied van data en instrumenten zijn we volop bezig lokaal en regionaal en landelijk om de data en analyse daarvan beschik krijgen en op een hoger plan te tillen. Zo komt er eind dit jaar/begin volgend jaar een PON-analyse over de ontwikkeling van de jeugdhul Noordoost Brabant beschikbaar, Specifiek op de transformatie van de zware jeugdhulp is aan de voorkant via het regionale transformatieproject samen met de zorgaanbied gemaakt over de transformatie, de te bereiken doelen en de mijlpalen waarop de voortgang van de deelprojecten transformatie worden be Bijsturing is mogelijk, wel is de inzet van de zorgaanbieders aan dit project afhankelijk van de (financiële) situatie waarin de zorgaanbied bevindt.
31	Voor de participatiewet zijn intern maandelijks overzichten van drivers en prestatie-indicatoren beschikbaar, ook dit is nog in verdere on we hebben een monitor ontwikkeld die nog verder wordt ontwikkeld de komende jaren.
32	Voor jeugd hebben we instrumenten ontwikkeld om data naar boven te halen zowel in de regio als lokaal. Data zijn voorhanden om te kun Er wordt op onderdelen nog verder gewerkt aan het genereren van data en het sturen op de gewenste transformatie. Dit wordt regionaal op verder vormgegeven.
33	We hebben (nog) te weinig data voor een complete monitoring van de transformatie
34	Er zijn nog wensen omdat we op onderdelen nog onvoldoende (gevalideerde) data hebben.
35	We investeren vanaf 2020 in datamanagement voor het sociaal domein. Daarnaast zien we beperkingen in de sturing op het sociaal domein gemeente door: - beperkte beleidsvrijheid (bijvoorbeeld stijging tarieven, invoering abonnementstarief) - onafhankelijke verwijzers - open einde regeling
36	De gemeente Maasgouw heeft voldoende grip op de uitvoering van de transformatie en er zijn nog wensen waar aan gewerkt wordt. Een v hiervan is de verdere optimalisatie, inrichting en ontsluiting van een gegevensmagazijn voor de WMO, ook in het licht van de invoering v bijdrage voor de WMO. Voor de Jeugdwet wordt gewerkt aan de verdere verbetering van het prognosemodel, zodat meer zicht ontstaat op onderliggende factoren die een stijging van de kosten voor jeugdzorg verklaren. Voor de participatiewet wordt de aanschaf van een applic overwogen, die op basis van de beschikbaar gestelde BUIG-middelen zicht geeft op effecten die vanuit beleidsoogpunt aandacht vragen.
37	er zijn nog wensen m.b.t. managementinformatie en dashboards
38	De wensen bestaan vooral uit het verzamelen van die gegevens die noodzakelijk zijn voor een verdiepende analyse. En daarop de passend te baseren.
39	we zijn nu volop bezig om het dashboard in te richten.
40	De gemeente heeft voldoende data en instrumenten om te kunnen volgen of de uitvoering van de transformatie conform de plannen verlo worden bijgestuurd als dat niet het geval is of als de resultaten daarvan tegenvallen. Hierbij zijn er evengoed nog zaken waaraan gewerkt verwijzen wij naar Data Gedreven Werken zoals opgenomen in het plan Beter met Minder.
41	Wij beschikken inmiddels over heel veel data per decentralisatie. Het is nu de kunst om deze goed met elkaar te verbinden om verbanden patronen te ontdekken. Dan kunnen wij nog meer sturen.
42	De gemeente Breda heeft diverse monitoringsinstrumenten en instrumenten ontwikkeld om managementinformatie te genereren en te stur resultaten en gedrag van betrokkenen. We proberen nu meer de stap te maken naar data-gedreven sturing.
43	We zijn nog bezig om bepaalde data te verkrijgen voor de monitoring van het sociaal domein.
44	Hierbij kan o.a. gedacht worden aan (de tijdigheid van) externe informatiestromen (jeugdwet) waar wij nog meer grip op zouden willen h geldt ook voor eventuele instrumenten.
45	De basis is op orde, doorontwikkeling blijft altijd gewenst
46	In 2019 zijn grote stappen gezet met betrekking tot de datavoorziening waardoor we meer gericht kunnen werken aan de transformatie. D zie hiervoor de beantwoording van vraag 4.
47	Er bestaat een verschil tussen Jeugd en WMO. Bij de jeugdwet is de data opgeschoond en betrouwbaar. We kunnen daardoor een redelijk financiële prognose maken en langzamerhand het inhoudelijke beleid volgens de PDCA-cyclus ermee bijsturen. Een causaal verband aan transformatie-maatregelen en de financiële effecten van deze maatregelen is (nog) niet mogelijk. Bij de Wmo beschikken we over data, m moeten nog wel opgeschoond worden. En er is behoefte aan een goede monitor. Om vandaaruit te kunnen werken aan een betrouwbare an data.

48	We hebben voldoende data en instrumenten om voldoende grip te krijgen, maar moeten ons richten op een verdere validatie (van zowel de instrumenten). En er moet nog een slag gemaakt worden op inhoudelijke duiding met de zorginstellingen. Met name het lokale beeld behoeft aandacht.
49	Ontwikkelpunt: goede basis voor managementinformatie richting bestuur en management
50	Sturingsinformatie blijft in ontwikkeling
51	Er is voldoende grip, echter zijn wij druk bezig om de beschikbare data die er is op een juiste manier in te zetten.
52	We hebben voldoende data. Op sommige onderdelen kan de kwaliteit van de data nog beter. Ten aanzien van de instrumenten zijn er nog wordt aan gewerkt.
53	Door de overgang naar resultaatbekostiging bij jeugd is de gemeente afhankelijk van de opgave van de onderhanden werk positie van de zorgaanbieders aan het einde van het jaar. Gedurende het jaar is er onvoldoende zicht op de financiële uitputting en kan er enkel gemonitord worden op aantallen.
54	Er is steeds meer inzicht in de gegevens en data, maar er wordt nog wel gewerkt om gegevens in breder verband te delen ten behoeve van transformatieopgaven.
55	Belangrijk is dat we –samen met de regio- het contractmanagement beter neerzetten en dat we als gemeenten en zorgaanbieders elkaar maar kunnen vinden. Ook werken we nog aan een dashboard om de ontwikkeling van de uitgaven en (mogelijke) verklaringen scherp in beeld te krijgen.
56	Sturingsinformatie blijft in ontwikkeling
57	Antwoord: d. Toelichting: als gemeente hebben wij grip op de uitgaven en gedurende het jaar volgen wij budget en uitgaven op de voet. Dit is een aantal belemmerende factoren: 1. Derde verwijzers: deze verwijzers geven in veel gevallen pas achteraf de maatregel en de kosten aan ons door waardoor het voor ons moeilijk is om “grip” te hebben. 2. Late facturering zorgaanbieders: veel en met name grote zorgaanbieders factureren nog niet conform de afspraak. Afspraak is dat de zorg wordt uiterlijk op de laatste dag van de maand voldongen op de maand dat de zorg daadwerkelijk geleverd is. Door de late facturering is het moeilijk de uitgaven adequaat te volgen en tijdig in te grijpen.
58	Intern zijn wij gestart met de taskforce Grip op het sociaal domein. Het onderdeel jeugd is afgerond. Er is voldoende data beschikbaar om te maken en er zijn voldoende instrumenten voorhanden. Met betrekking tot de data zijn er nog diverse wensen; welke informatie zouden we willen hebben en middels welke vorm willen we dit presenteren. Voor jeugd wordt voornamelijk in regioverband samengewerkt daardoor direct kunnen (bij)sturen en beheersen lastiger. De afspraken met zorgaanbieders zijn namelijk op regioniveau gemaakt. Voor het onderdeel WMO is een start gemaakt maar daar wordt nog verdere invulling aangegeven. Als dit onderdeel van de taskforce is afgerond, kijken we naar de P wet kijken.
59	Sturingsinformatie blijft in ontwikkeling
60	Participatiewet: De Participatiewet wordt middels een Gemeenschappelijke Regeling (GR) door de uitvoeringsorganisatie Baanbrekers voor de deelnemende gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk uitgevoerd. Met periodieke bestuursrapportages van Baanbrekers worden gemeenten geïnformeerd op de voortgang en ontwikkelingen ten aanzien van de uitvoering van de gemeenschappelijke taken. Bestuurlijk wordt de gemeente vertegenwoordigd door de verantwoordelijk portefeuillehouder en raadsleden. WMO: De WMO wordt overwegend door de eigen gemeente uitgevoerd. Administratieve taken zijn uitbesteed bij een externe organisatie. Op basis van opgebouwde data en uitvoeringsinformatie worden periodiek managementrapportages opgesteld. Op deze rapportages kan door bestuur aanbevelingen worden om beleid eventueel bij te stellen. Jeugdwet: De Jeugdwet wordt hoofdzakelijk regionaal (Hart van Brabant) uitgevoerd. De gastheer gemeente Tilburg voert hierop de regie. Op basis van opgebouwde data en realisatiecijfers komt er steeds meer zicht en grip op de zorgkosten. Op basis van deze ervaringscijfers en data is het mogelijk om goede prognoses op te stellen. Als gevolg van het uitgangspunt bij de uitvoering van deze wet waarbij iedere jongere recht heeft op het voor gemeenten lastig deze kosten te beheersen. Het opzetten van goede instrumenten en het tijdig nemen van maatregelen hebben voldoende aandacht.
61	Onze gemeente is een kleine speler binnen de regionale samenwerking. Door veel op te trekken met onze beoogde fusiepartners proberen we onze invloed te vergroten.
62	Dit speelt met name bij de GR-en.
63	Door de overgang naar resultaatbekostiging bij jeugd is de gemeente afhankelijk van de opgave van de onderhanden werk positie van de zorgaanbieders aan het einde van het jaar. Gedurende het jaar is er onvoldoende zicht op de financiële uitputting en kan er enkel gemonitord worden op aantallen.
64	Door de overgang naar resultaatbekostiging bij jeugd is de gemeente afhankelijk van de opgave van de onderhanden werk positie van de zorgaanbieders aan het einde van het jaar. Gedurende het jaar is er onvoldoende zicht op de financiële uitputting en kan er enkel gemonitord worden op aantallen.
65	De kostenontwikkeling van de WMO en Jeugdzorg wordt maandelijks lokaal en regionaal gemonitord. Daarnaast wordt de monitoring ook doorontwikkeld en krijgen we steeds meer zicht op de cliëntpopulatie en de bijbehorende zorgvraag. Daarnaast wordt vanuit de lokale transformatieagenda ingezet op preventieve maatregelen om zodoende(meer) mensen uit de zorg te houden.
66	Het genereren van gegevens en data begint steeds beter van de grond te komen. We hebben ook wel het idee dat we de meest noodzakelijke gegevens kennen en boven water kunnen krijgen. De analyse en de monitoring hiervan is in sommige gevallen relatief eenvoudig, in andere gevallen is het zoveel variabelen dat een goede conclusie moeilijk te trekken is. Dit blijft dus een uitdaging.
67	De verdere ontwikkeling van datagedreven werken en een lokaal dashboard sociaal domein.
68	Continuïteit van zorg en het door ontwikkelen is een lastige opgave.

69	Op het gebied van de jeugd zijn we over op lump-sum financiering, waarbij de opdrachtnemer verantwoordelijk is voor de transitie. Resu echter nog niet bekend, betreft 2019 eerste jaar.
70	Continuïteit van zorg en het door ontwikkelen is een lastige opgave.
71	Voor jeugdzorg is (regionaal) een GRIP dashboard opgezet. Voor Wmo wordt nog bekeken wat de mogelijkheden hiervoor zijn (regionaal)
72	Het is inzichtelijker om de deelbudgetten apart zichtbaar te hebben. Ook voor de sturing en de trendontwikkeling.
73	Met name op het gebied van de ICT infrastructuur van de toegang (o.a. vanwege AVG e.d.)
74	We werken momenteel met een aantal data sets uit het cliëntensysteem die grafisch onder andere worden weergegeven. De data wordt per week ververst. Dit geeft goed inzicht in de effecten van de uitvoering.
75	Sowieso is het SD een complex en weerbarstig veld om grip op te krijgen. Dat wil zeggen uitvoering en middelen 100% in de greep (behe Wij realiseren ons dat dat een grip op het SD is die niet haalbaar is. Grip op betekent zodoende het hebben van informatie (data) en deze verbinden dat daaruit sturingsinformatie komt die bijdraagt aan het beperken van uitgaven waar mogelijk door diverse passende interventie uitvoering). Inmiddels hebben we wel de instrumenten op basis van ervaring geselecteerd die ons moeten helpen om een goed real time beeld van de uitvoering en budgetten. Deze 2e fase van data verwerking wordt in 2020 geïmplementeerd. De sturingsinformatie die hieruit op basis analyse komt, heeft tot doel meer sturing te geven aan de uitvoering (verwijzers). Belangrijk is daarbij dat de lokale toegang tot zorg, naast wettelijke verwijzers, in onze gemeente intern belegd is. Daardoor zijn de lijnen kort.
76	goede prognosemodellen
77	Met name het beschikbaar krijgen van een tool waarmee betrouwbare toegankelijke Data kan worden gegenereerd, zal de komende periode belangrijke rol spelen.
78	Er is een regionale monitor jeugd en prognosemodule jeugd die in ontwikkeling is. Er is veel informatie in het sociaal domein, echter zit het veel verschillende systemen, waardoor het arbeidsintensief is om gegevens bij elkaar te krijgen. Ook is het lastig om te begroten of investies voorveld resulteren in lagere kosten in dure specialistische trajecten, omdat zoveel factoren van invloed zijn (verhuizingen, volume, complex nieuwe inkoopmodel etc).
79	Er zijn diverse monitors die we kunnen gebruiken om grip te hebben en houden. dat betreft lokale, regionale en landelijke monitors. Punt is bij al deze monitors is de juistheid en volledigheid van de gegevens. Zowel de eigen gegevens als die van mogelijke benchmark gemeenten vergelijking.
80	De voorspelbaarheid van de data en de kwaliteit van de registratie
81	Er is voldoende inzicht in financiële, input- en outputindicatoren: we hebben bijvoorbeeld goed zicht op het aantal voorzieningen, activiteiten de cliënttevredenheid en wat dit kost. We willen echter structureel meer grip en sturing organiseren op de taken van de gemeente in relatie tot maatschappelijke effecten in het sociaal domein: wat verandert er in de samenleving? Dit moet leiden tot een monitor sociaal domein.
82	Verder verbeteren prognoses
c. Op onderdelen heeft onze gemeente onvoldoende data en/of instrumenten voor grip op de uitvoering	
#	Gevraagde toelichting
83	Jeugd:Er is hard gewerkt aan het centraal verzamelen van data over de ontwikkelingen in het jeugdhulpveld middels een het centraal borg managementinformatie (dashboard) waaruit we de juiste informatie kunnen kristalliseren. We kunnen echter niet altijd nog op basis hiervan inzichten of onze plannen, zoals tot nu toe ingezet, voldoende lopen en/of bijgestuurd moeten worden. Daar moet nog een verbeteringslag gemaakt zitten we nog midden in het uitwerken van de transformatieagenda, waardoor de juiste informatie nog niet altijd beschikbaar is. WMO/participatie antwoord ligt meer op B; Voor een deel is de data die we nu hebben toereikend, in een aantal gevallen niet. Er wordt nog meer mogelijkheden bijvoorbeeld door het creëren van dashboard.
84	er is dit jaar een begin gemaakt met de ontwikkeling van BI-tools. Nu nog te vroeg om de uitkomsten / de gegevens te kunnen gebruiken. Antwoord D is ook wel van toepassing.
85	Er zit groei in de data waarover we beschikken. Daarnaast zijn er nog verbeterpunten, onder andere in de koppeling van data met financiële wijze waarop de data toegankelijk zijn.
86	Onvoldoende data om goed grip te krijgen op zaken als casusregie, sturen op resultaat of outcome, verplaatsing van de zorgvraag naar het sociaal maar ook in samenhang met andere domeinen (Zvw/Wlz). Specifiek voor jeugdhulp geldt nog dat de transformatie ook op regionaal niveau gestalte moet krijgen. Vanwege de benodigde afstemming betrokken regiogemeenten is dit een complex proces. Dit plus het feit dat de budgetten meerjarig nog niet zeker zijn maakt dat er hier sprake is van onvoldoende grip op de uitvoering.
87	met betrekking tot de WMO en de PW is er voldoende grip. Met betrekking tot de Jeugdzorg beschikken wij nog over onvoldoende data en instrumenten.
88	Er is nog onvoldoende een verband te leggen tussen het nemen van preventieve maatregelen en de effecten daarvan op de uitgaven.
89	Er is nog onvoldoende een verband te leggen tussen het nemen van preventieve maatregelen en de effecten daarvan op de uitgaven.
90	Er is nog onvoldoende een verband te leggen tussen het nemen van preventieve maatregelen en de effecten daarvan op de uitgaven.
91	Toelichting op vraag 6 = onze gemeente werkt momenteel aan het, met behulp van voldoende data en instrumenten, verkrijgen van inzicht in resultaten zijn daarin al behaald. Verdere uitrol zal stapsgewijs in het komende jaar gerealiseerd gaan worden.
92	Op onderdelen heeft onze gemeente onvoldoende data en/of instrumenten. We zijn afhankelijk van veel gegevens van derden die in veel gevallen regionale samenwerkingsverbanden voorhanden komen.
93	Als gevolg van de wetwijzigingen en gewijzigde financiële stromen.
94	De uitgangspunten voor de transformatie zijn nog onvoldoende neerge daald in de buitenwereld en mensen blijven naar de gemeente wijzen problemen en wordt de kracht binnen de samenleving nog onvoldoende benut.
95	Met name op het onderdeel Jeugd kan de informatievoorziening verbeterd worden. Hiertoe zijn samen met de regio de eerste stappen gezet. In 2020 zijn vervolg krijgen.

96	Er is veel data om te volgen of er een toename of afname van zorg is en of de zorgzwaarte toe- of afneemt. Het blijft moeilijk om te volgen in hoeverre de inzet op preventie rendeert of dat meer autonome ontwikkelingen de oorzaak zijn van de b de 2e, naar de 1e naar de nulde lijn.
97	Er is voldoende zicht op het zorggebruik, maar prognoses op langere termijn en sturing zijn lastiger. Het gebruik van instrumenten is nog ontwikkeling
98	Realiteit is weerbarstiger dan vooraf ingeschat
99	We zijn in 2019 bezocht door de visitatiecommissie. Eén van de bevindingen waren de verbeteringslag die mogelijk is rond de data. Dit was ons onderkend, hiervoor was een medewerker informatievoorziening aangesteld. Uiteraard heeft het tijd nodig dit beter op orde te krijgen
100	Zeker in een fusiegemeente is het lastig om goed grip te hebben. Met name het opbouwen van goede datasets uit de huidige systemen en o naar informatie is lastig. Daarnaast is het ontsluiten van historische data moeilijk omdat de oorspronkelijke gemeenten verschillende administratiesystemen hadden. Er worden wel stappen gezet om het been bij te trekken, maar dat kost wel tijd. Zo is een monitor sociaal o ontwikkeling. Voor jeugdzorg blijft het feit dat meerdere soorten verwijzers een belemmering zijn om echt grip op de uitgaven te krijgen.
101	Nu de nieuwe methode van resultaatfinanciering is geïmplementeerd zal de data ook steeds beter vergelijkbaar worden. Daarnaast is ook van data sterk verbeterd, maar nog niet op alle onderdelen.
102	Het door het rijk opgelegde werken met het “Vecozo berichtenverkeer” maakt het lastig om lopende het begrotingsjaar in real-time zicht t de verplichtingen ingevolge J-wet, P-wet en Wmo die de gemeente in dat jaar aangaat. Pas met de jaarrekening wisten we precies wat er v uitgegeven, maar dan bleek het te laat om bij te sturen. Inmiddels worden stappen gezet middels Cognos en de aanschaf en ontwikkeling v Business intelligence tool om de data beter te ontsluiten.
103	-
104	Jeugd blijft weerbarstig. VOor de overige onderdelen is de informatie voorhanden maar laat de toegankelijkheid af en toe iets te wensen o Jeugd en WMO:
105	Doordat de onderliggende kaders binnen de jeugdwet en de WMO steeds zijn gewijzigd, is het lastig om de jaren met elkaar te vergelijken de afschaffing van de DBC systematiek in de Jeugdwet en de invoering van het abonnementstarief.
106	Sinds kort beschikt de organisatie over een team gegevensmanagement. Hierdoor kunnen we dit gaan oppakken.
107	Middels pilots en/of samenwerking met partners proberen we steeds beter grip te krijgen op de uitvoering. De wettelijke bepaling waarde partners kunnen doorverwijzen maakt dat wij niet voor 100% deze regie/grip kunnen voeren als gemeente.
108	-
109	De plannen waren onvoldoende omschreven en de data van de zorgaanbieder zijn niet c.q. niet-tijdig voorhanden.
110	Dit heeft met name te maken met de herindeling per 1 januari 2019
111	Resultaatsturing is nog in ontwikkeling. Het komen tot het monitoren van sociaal domein (het continue beschikken over structurele inform voor beleidskeuzes) heeft oa vanwege de innovatieve transformatie en de interne reorganisatie vertraging opgelopen.
112	Ook de informatie op waarstaatjegemeente (outputgericht ipv outcomegericht) sluit nog niet volledig aan op onze inkoopstystematiek. het zou helpen als zorgaanbieders in een strakker declaratieregime worden gezet zodat sneller actueel beeld ontstaat van producties en pr bijbehorende € We maken wel stappen met datagedreven werken.
113	C. Ik wil wel opmerken dat data, grip, transformeren en succesvol-transformeren niet automatisch hetzelfde is. De kracht van veranderen van die verandering wordt nooit optimaal benut als alles planmatig gebeurt. Je blijft dan in planmatig aangestuurde veranderingen hangen nodig, maar daarnaast moet er ruimte (en geld) zijn voor het onverwachte, het echte nieuwe, out of the box, dat plopt op, op de plaatsen e waar je het soms niet verwacht. Durf dus ook los te laten, verminder je grip en (her)bevestig het vertrouwen. Als we kijken naar wat de Rijksoverheid ‘ons aandoet’ met allerhande opgelegde constructies en verplichtingen moeten wij dan hetzelfde wie ‘onder onze hoede mogen werken’. Laat ze vrij maar geef ze ook een strenge opdracht, beschrijf de contouren van die afspraak en ho eraan, dat werkt beter. (maak dus een smart afspraak en laat het los want grip smooit).
114	Op onderdeel Wmo dient nog verder te worden gewerkt aan transformatie
115	Deze grip op data neemt toe, maar door de complexiteit als gevolg van groot aantal aanbieders en samenwerking met diverse gemeenten i nog niet alle gewenste data tijdig beschikbaar.
116	In een gemeenschappelijke regeling van 10 gemeenten is het niet eenvoudig om een gezamenlijke koers te bepalen en opdracht te verstrel op de uitvoering. We hebben data beschikbaar maar het duiden van de data vergt een verdiepingsslag die we nog moeten maken. Bijsture eenvoudig maar vergt in de praktijk veel tijd alvorens het tot effecten leidt.
117	Eén van de oorzaken is de versnippering van de organisatie (zie antwoord vraag 5) en de data is vaak niet op tijd beschikbaar en/of niet co ingevuld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het niet op orde zijn van het berichtenverkeer. Verder is er nu geen directe verband meer tussen d rijksmiddelen voor het sociaal domein en de uitgaven. Tevens vraagt de transformatie om een andere houding van medewerkers waarbij o cliënt meer aan zet dient te zijn. Ook dient hierbij gekeken te worden naar initiatieven die passend zijn voor de cliënt en bij voorkeur pla nulde – en/of eerste lijnzorg
118	De betrouwbaarheid van beschikbare data vraagt nog een doorontwikkeling. Bij actuele data over het gebruik en de kosten van maatwerk heeft dit te maken met de tijdigheid van facturering waardoor we nog onvoldoende in staat zijn een actueel beeld op te roepen. Daarnaast beschikbare gemeentelijke data nog niet altijd in samenhang bekeken waardoor het volgen van de transformatie binnen het geheel van het Domein nog onvoldoende in beeld is. De capaciteit voor gedegen data-analyse bij financiën/beleid is echter beperkt.
119	We hebben hier in 2019 - noodgedwongen - forse stappen in moeten zetten. We kunnen inmiddels wel informatie ontsluiten m.b.t. indicat gefactureerde zorg. De betrouwbaarheid van deze cijfers neemt steeds meer toe. Het contact met leveranciers leert ons echter dat deze ma weerbarstig is. Leveranciers geven aan dat ze nog achter lopen met factureren, dat valt door ons niet altijd te controleren maar geeft wel s het bepalen van een prognose.

120	Met name bij jeugd, ontbreekt nog een hoop data om goed te kunnen sturen op de toegang. De toegang loopt ook buiten gemeente om via JGZ ed. Ook de grote diversiteit in aanbieders, zorgvormen en contractvormen zorgt voor beperkte grip. Bij wmo is de toegang wel via gemeente georganiseerd, ook is de diversiteit in zorgvormen beperkter. Wel leidt de instroom van GGZ cliënten uitstroom van WLZ-geïndiceerden tot een onzeker financieel plaatje voor de komende jaren.
121	Veel uitvoering is ondergebracht bij GR'en.
122	Een deel van de verwijzingen (bijna 50%) loopt nog extern via artsen en/of GI's. Momenteel worden maatregelen genomen om hier meer grip op te krijgen. Ook en deel van de regelgeving (bijvoorbeeld abonnementstarief) wordt landelijk opgelegd. Het is moeilijk om hier grip op te krijgen, om landelijk wordt opgelegd.
123	De gemeente staat aan het begin van datagedreven werken. Er zijn veel meer cijfers en data aanwezig dan op dit moment worden benut (om vertaling in de transformatieopgave). Dit heeft ook te maken met onbekendheid binnen de beleidsafdeling. Ook op monitoring en sturing slag te slaan. Naast de verplichte prestatie-indicatoren worden geen andere KPI's gebruikt. Dit is met name een gemis bij het meten van de van de ingezette transformatie.
124	Eind 2019 wordt de informatievoorziening verder ingevuld en verbeterd. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor een gedegen monitoring en kwaliteitsbewaking.
125	De gemeente participeert in regionale verbanden maar heeft daarin inspraak en kan met name op het preventieve voorveld zelf beleid maken laatste is het vooral van belang dat de daadwerkelijke effecten moeilijk in beeld zijn te krijgen. Hiervoor wordt wel een aanzet gedaan. Wat betreft de regionale uitvoering: bij invoering van verandering is de daadwerkelijke uitkomst moeilijk te voorspellen; daarvoor is de situatie complex.
126	Kwaliteit van data / informatie laat te wensen over. Omzet groeit, effect van preventie niet goed meetbaar
127	De gemeente participeert in regionale verbanden maar heeft daarin inspraak en kan met name op het preventieve voorveld zelf beleid maken laatste is het vooral van belang dat de daadwerkelijke effecten moeilijk in beeld zijn te krijgen. Hiervoor wordt wel een aanzet gedaan. Wat betreft de regionale uitvoering: bij invoering van verandering is de daadwerkelijke uitkomst moeilijk te voorspellen; daarvoor is de situatie complex.
128	Dit speelt vooral bij de Jeugdzorg.
129	De gemeente participeert in regionale verbanden maar heeft daarin inspraak en kan met name op het preventieve voorveld zelf beleid maken laatste is het vooral van belang dat de daadwerkelijke effecten moeilijk in beeld zijn te krijgen. Hiervoor wordt wel een aanzet gedaan. Wat betreft de regionale uitvoering: bij invoering van verandering is de daadwerkelijke uitkomst moeilijk te voorspellen; daarvoor is de situatie complex.
130	We zijn nu bezig met het ontsluiten van de benodigde managementinformatie en e.e.a is nu nog foutgevoelig.
131	We zijn nu bezig met het ontsluiten van de benodigde managementinformatie en e.e.a is nu nog foutgevoelig.
132	We zijn nu bezig met het ontsluiten van de benodigde managementinformatie en e.e.a is nu nog foutgevoelig.
133	Via het berichtenverkeer beschikken we inmiddels over veel en vrij betrouwbare data over 2018 en 2019, dat leidt tot meer inzicht en grip en goed gebruiken is de fase die we nu zijn ingegaan.
134	Voor de lokale Wmo beschikt de gemeente over data en instrumenten. Voor de regionale Wmo taken is dit nog in ontwikkeling. De informatievoorziening voor de jeugd is het afgelopen jaar stevig ontwikkeld om meer grip te krijgen op de sturings- en verantwoordings De frontoffice en backoffice applicaties zijn (her)ingericht en gekoppeld. Het samenbrengen van beschikkingen en facturatie jeugdhulp in systeem biedt mogelijkheden tot betrouwbare real-time informatie uit het systeem. Hiervoor moet echter de administratie en datakwaliteit Daar zijn nog wat inspanningen op nodig. Ook hebben we nog te maken met afwikkelingen van voorgaande jaren 2015 – 2018 doordat laatste laat of onvolledig declareren. De komende periode zullen we op de bedrijfsvoering en contractmanagement intensiveren.
135	In lijn met de landelijke ontwikkelingen en berichtgeving hieromtrent.
136	Geen toelichting
137	Net als veel gemeenten in Nederland (zie https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/kennispartners/i-o-research/gemeenten-met-monitoring.11563266.lynkx) heeft ook Brummen moeite om voldoende sturingsinformatie beschikbaar te krijgen.
138	Als gemeente hebben we over het algemeen inmiddels wél voldoende data om te zien wat de ontwikkelingen zijn, maar wordt of blijft het (beleids)instrumentarium om bij te kunnen sturen op sommige beleidsterreinen matig of onvoldoende te noemen. Het gaat hier om bekende problematieken zoals het ontstaan van jurisprudentie op hoofdzakelijk de Wmo 2015 (inperking van gemeentelijke beleidsvrijheid) en om in het toegangssysteem (meerdere verwijsmogelijkheden jeugd).
139	Productcombinaties zijn voortdurend aan wijziging onderhevig zodat er weinig historische data wordt opgebouwd. We hebben ten aanzien informatie in kwantitatieve en kwalitatieve zin nog slagen te maken maar we zijn op de goede weg.
140	Wij krijgen de beschikking over steeds meer relevante data inzake het zorggebruik in de Wmo en in de Jeugdwet. Wij zijn zeker het laatste om op basis van die data gerichte interventies te doen die de zorg sneller, passender en betaalbaarder maken.
141	Op sommige onderdelen is onvoldoende data beschikbaar.
142	Voor WMO en Jeugd wordt regionaal samengewerkt en ontvangen we de rapportages regionaal. Daarnaast zijn voor de Wmo en jeugdzorg beschikbaar. Voor de Participatiewet ontvangen we 4 keer per jaar kerncijfers en we werken er aan om steeds meer inzicht te krijgen door verbeteringen aan te brengen. De realisatie van de integrale toegang moet ook adequatere sturingsinformatie op gaan leveren.
143	Inmiddels heeft de GR waar de uitvoering van de Wmo is ondergebracht een monitor ontwikkeld. Bij de GR GGD (IJZ) wordt begin 2020 een uitgebreide monitor opgeleverd. Binnen de eigen organisatie is de bewustwording gegroeid om gestuurd werken een harde randvoorwaarde is om grip te krijgen op de uitvoering van de transformatie. Daarbij zetten we niet alleen in op instrumentarium maar ook in de ontwikkeling en toepassing van (data-)analyses. Inmiddels ondervonden wij dat data op zich nog geen ke waarmee kan worden gestuurd, data-analyses zijn onontbeerlijk.

144	Transformeren is noodzakelijk om financieel in control te komen. De financiën van het sociaal domein staan er – net als bij veel andere g niet goed voor. In de gemeente Westland is hierbij gekozen voor herijking van de activiteiten binnen het sociaal domein, waarbij de focus stuuringsmodel en integraal werken. Hiervoor wordt een datawarehouse en een normenkader ontwikkeld.
145	Het blijkt in de praktijk lastig om juiste data te verzamelen over de ingezette transformatieopgaven. Reden hiervoor is dat er naast de transformatieontwikkeling ook andere ontwikkelingen spelen zoals een autonome groei. Deze ontwikkelingen beïnvloeden de beschikbaar hun eigen manier. Waardoor moeilijk te achterhalen is wat waardoor beïnvloed wordt en het inzicht en grip op de transformatie bemoeilij
146	wij bezig met het monitoren te verbeteren
147	Met name op het gebied van de jeugdzorg doet zich dit voor.
148	Voor Jeugd geldt antwoord c: in het jeugddomein beginnen de eerste kwantitatieve analyses die o.b.v. eigen data zijn gemaakt resultaat op Zichtbaar wordt dat we hier nog meer op moeten investeren om goede grip te krijgen op de uitvoering, o.a. door data van aanbieders bij d betrekken. Voor WMO geldt eerder antwoord b: er zijn wel nieuwe instrumenten nodig om meer over de kwaliteit te kunnen zeggen.
149	De beschikbare informatie inzake WMO, Participatie en Inkomen is vrij goed, omdat deze taken van oudsher bij gemeenten berusten. De ketenbenadering van de transformatie houdt in los laten in vertrouwen, waardoor er altijd een spanningsveld blijft inzake grip. Bij Jeugd is er geen historisch materiaal beschikbaar. 3 jaar na de decentralisatie (per 1-1-2018) is het inkoopstelsel gewijzigd, waardoor geen historische gegevens opgebouwd konden worden. De zorgaanbieders zijn onvoldoende in staat gebleken de gegevens ultimo dienstjaar volledig aan te leveren, waardoor grote onzekerheden blijven bestaan omtrent lopende indicaties.
150	We zijn nu bezig met het ontsluiten van de benodigde managementinformatie en e.e.a is nu nog foutgevoelig.
151	De antwoordmogelijkheden gaan ervan uit dat het mogelijk is volledig grip te krijgen op de transformatie. Er zijn echter veel externe fact maken dat de gemeente die grip niet volledig kan hebben: wijzigingen in wet- en regelgeving, externe verwijzers, economische omstandig
152	Op onderdelen heeft onze gemeente onvoldoende data en/of instrumenten voor grip op de uitvoering Wij missen nog een financiële en maatschappelijke monitor voor meer grip
153	De monitoring blijft een lastig issue.
154	Met name voor Jeugd en Wmo is 2019 een moeilijk jaar geweest. Eind 2018 is een nieuw informatiesysteem in gebruik genomen. Dat hee verbeteringen geleid. In 2020 verwachten we de data volledig op orde te hebben.
155	De gemeente beschikt onder meer over financiële gegevens en data uit het berichtenverkeer. Middels kwartaalrapportages kunnen we de t volgen. In januari 2020 is een digitale 3D monitor gereed. Onze ambitie gaat verder. Na het opleveren van de 3D monitor gaan wij werke stelsel dat vooruit kijkt. Ook werken wij aan manieren om het cliëntperspectief onderdeel van de monitoring te maken. Als we op bepa onderdelen van de jeugdhulp verdiepende analyses willen uitvoeren, dan is de monitoring daar nu nog niet altijd op ingericht. Soms word gewenste gegevens (nog) niet geregistreerd. Of de gegevens zijn er wel maar moeten handmatig bij elkaar worden gebracht hetgeen bewe
156	Is een combi van b en c. Er zijn veel data beschikbaar, maar het is lastig om dit goed gestructureerd te krijgen.
157	Toelichting: Gegevens worden onvoldoende/onvolledig vastgelegd in de systemen, onvoldoende zicht op de beginsituatie waardoor het m om duiding te geven aan de beschikbare cijfers, rapportages (cijfers + duiding) vanuit de backoffice worden slechts 2 keer per jaar opgele zorgt ervoor dat er onvoldoende zicht en grip is op de uitvoering.
158	Wij hebben regionaal data en instrumen om de transformatie (financieel) te kunnen volgen, maar het ontbreekt ons aan tijd en instrumente effect van inhoudelijke maatregelen goed te kunnen meten. Het is ook de vraag of je deze effecten in data kunt uitdrukken.
159	Voor de jeugdhulp beschikt de gemeente over te weinig goede data op zo goed te kunnen sturen op de transformatie.
160	Bij Jeugdzorg zijn er meer verwijzers dan alleen de gemeente
161	Binnen de Gemeente Bergen zijn er in zeer beperkte mate data aanwezig resp. zijn er geen mogelijkheden om deze te ontsluiten (middels bijvoorbeeld). En vormen daardoor niet het middel om te kunnen volgen en sturen.
162	De regionale monitoring komt erg moeizaam tot stand. Op lokaal niveau krijgen we meer inzicht in ontwikkelingen. De informatie uitwis zorgaanbieders verloopt nog stroef.
162	Beïnvloeding van het rijk en compromissen in de regio maakt de verantwoordelijkheid gedeeld maar ook ver weg.
163	Uit ons volgsysteem komt sturingsinformatie. Daarnaast wordt met de aanbieder van ambulante jeugdhulp gewerkt aan KPI's. Hierbij zijn het CBS uitgangspunt.
164	Gemeente Eersel is grotendeels afhankelijk wat regiogemeenten gezamenlijk besluiten.
165	na
166	Op dit moment onvoldoende grip, maar hier wordt wel aan gewerkt. Naar verwachting eind 2020 meer grip.
167	Op de lokale initiatieven hebben we zeker voldoende grip. Het wordt lastiger op het moment dat er op provinciaal/regionaal verband stap worden en het ook de grotere aanbieders betreft. Dan is er duidelijk sprake van minder directe sturing.
168	Er is inzicht in data die deels gebruikt kan worden voor sturing en grip op uitvoering, maar mede door afhankelijkheid van een (externe) uitvoeringsorganisatie is deze niet zo uitvoerig als we graag zouden willen. Grip en sturing op het deel Jeugd is ongrijpbaar.
169	Er wordt hard gewerkt aan het hebben van voldoende grip op de uitvoering van de transformatie. Antwoord B is dan ook overwogen echt nog dusdanige wensen dat toch antwoord C gekozen is. Nogmaals er wordt hard gewerkt om deze grip wel te krijgen maar op onderdelen nog aan data.
170	Nog niet altijd voldoende in beeld wat de financiële consequenties (kunnen) zijn van bijv. preventieve inzet. 2020 willen we gebruiken om inzicht te krijgen in de processen/ uitgaven per gezin/ cliënt. We starten een onderzoek (naar het idee van o commissie)
171	Dit geldt voor alle drie de onderdelen.

172	Er loopt op dit moment o.a. een project om de managementinfo t.a.v. Jeugd te verbeteren.
173	Een van de lijnen van de transformatie is ook om meer data te verzamelen om gerichter invulling te kunnen geven aan de transformatie bij middel van wijkgericht werken. Daarvoor worden nu ook concrete plannen ontwikkeld.
174	Opbouwen van databestand kost tijd, AVG belemmeringen
175	Wij zijn bezig met het bouwen/verbeteren van een intern datawarehouse t.b.v. de monitoring. Enerzijds wordt hierbij ingestoken op 3 niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) en twee werkvelden (beleidsmatig en bedrijfsvoering). Hierbij proberen wij telkens de rol die wij al goed te onderscheiden: rechtmatige overheid, presterende overheid, samenwerkende overheid en responsieve overheid.
176	Monitor in ontwikkeling om de juiste cijfers te krijgen, transformatieplannen worden momenteel ook uitgewerkt.
177	Een BI-tool zorgt voor een betere grip op de cijfers en kengetallen maar vraagt zeker nog een verdere doorontwikkeling.
178	Het grootste deel van het beschikbare budget wordt uitgegeven aan zorgcontracten welke zijn afgesloten op regionaal niveau.
179	Nog niet altijd voldoende in beeld wat de financiële consequenties (kunnen) zijn van bijv. preventieve inzet.
180	Voornamelijk op de sGGZ beschikken wij over onvoldoende data om werkelijk grip te hebben.
181	De data zijn er wel, maar anders werken is voor gemeenten en de zorgaanbieders erg lastig
182	Voor met name zaken die in regioverband uitgevoerd worden is het moeilijker om grip te houden.
183	We zijn momenteel nog druk doende om de monitoring te verbeteren. We hebben een redelijke basis en zijn in staat om rapportages te maken. data dient op bepaalde fronten nog te worden aangescherpt. Ook zien we dat de data van 2015 en 2016 eigenlijk niet bruikbaar / incompleet zijn.
184	Onzekerheden m.b.t. het abonnementstarief WMO en volume groei jeugd. Met name binnen jeugdzorg is er op onderdelen nog sprake van onvoldoende grip. Zie ook onze beantwoording van vraag 4. In 2019 hebben we ons aangemeld voor een onderzoek van de Visitatiecommissie Financiële beheersbaarheid Sociaal Domein (van de VVSG). De commissie richt zich op het versterken van de grip zodat de gemeente de ontwikkelingen in het sociaal domein beter kan voorspellen en de gewenst en mogelijk is zelf kan bijsturen. Bij onze aanmelding hebben wij specifiek aangegeven dat we met name zochten naar mogelijkheden om meer grip op de kosten binnen jeugdzorg te krijgen. Dit was daarom een van de belangrijkste thema's aandachtsgebieden in het onderzoek. De visitatie heeft in het 2e half jaar van 2019 plaatsgevonden. Het eindrapport van deze commissie verwachten we begin december. Uit de gesprekken met de visitatiecommissie is al naar voren gekomen dat Beesel vooral grip missen binnen de jeugdzorg. In het rapport zullen concrete aanbevelingen worden gedaan om grip te vergroten en de WMO zorgen voor ondersteuning bij de concrete implementatie van de door gegeven aanbevelingen die ons kunnen helpen om meer grip op de jeugdzorg te krijgen.
185	Met de aanbevelingen uit het rapport gaan we in 2020 aan de slag.
186	Vanuit regionaal geregeld verband is het moeilijk grip krijgen als individuele gemeente, soms is een gedeeld belang niet altijd een individueel belang.
187	In de praktijk ligt dat per onderdeel genuanceerd. Transformatiedoelen zijn divers en niet op alle onderdelen is volledige grip te organiseren.
188	Met name in regionaal verband zijn diverse onderzoeken opgestart om meer grip te krijgen. De resultaten hiervan zijn de komende maanden beschikbaar.
189	Veel indicaties Jeugd gaan via de huisartsen en/of G.I.'s.
190	Geen tot weinig grip op het transformatieproces van de grotere Jeugdaanbieders.
191	Bij WMO leidt invoering abonnementstarief tot meer aanvragen en lagere inkomsten uit eigen bijdragen.
192	Data analist is onlangs gestart bij de gemeente. Zeeuwse data voor jeugd in opstartfase.
193	wel is er steeds meer grip
d. Het blijkt erg weerbarstig om voldoende grip te krijgen op de uitvoering	
#	Gevraagde toelichting
191	.
192	-
193	De gemeente heeft nog wat jaren nodig om grip te hebben op de uitvoering van de transformatie. Data en instrumenten is er, maar het gebruik moet soms enigszins bijgesteld worden.
194	Vooraf het gebruik van verschillende definities maakt het lastig om een goed beeld te krijgen van de uitvoering en de resultaten. Samenwerking tussen uitvoering en beleid kan verder worden verstrekt.
195	Zie ook de toelichting bij vraag 4. Er is al wel langer een beeld van de effecten van de transformatie, maar door de majeure maatschappelijke veranderend Rijksbeleid (bijv invoering abonnementstarief) is dit nog steeds grillig. Rode draad is wel dat de kosten blijven toenemen. Dit is het lastig om 'grip' te krijgen op de uitvoering.
196	Er wordt momenteel nog hard gewerkt aan de geautomatiseerde systemen
197	Op lokaal niveau aardig grip op regionaal en bovenregionaal niveau blijkt dit toch lastiger. Op veel onderdelen heeft de gemeente ook goede voorbeelden hiervan zijn de instroom bij de gemeente/Zorgteam als de instroom via de wettelijke verwijzers.
198	Op dit moment hebben we nog onvoldoende grip op de transformatie. We zijn gestart met het opzetten van een monitor Sociaal Domein. data blijft een lastig onderwerp.
199	De ontwikkelingen gaan zo snel dat het moeilijk is om steeds opnieuw hierop in te spelen.
200	Door constante aanpassingen Rijksbeleid (o.a. abonnementstarief, eerlijke tarieven, regionalisering jeugdzorg e.d.).

201	De gemeente heeft de handen vol om de uitvoering goed te organiseren en te sturen op de transformatie (in de gemeentelijke toegang en b uitvoerende zorgorganisaties). Een transformatie vraagt tijd en tijdelijk extra middelen. Beide zijn niet of nauwelijks voorhanden. Wijzigin rijkbeleid of aankondigen van rijkbeleid (voorbeeld Jeugd) zonder een duidelijk toekomstbeeld werkt het grip krijgen op de 'uitvoering transformatie' niet in de hand.
202	n.v.t.
203	We hebben als gemeente nog onvoldoende grip. Hiervoor zijn in het najaar van 2019 middelen en personen ingezet om de data om te kun naar inzicht en grip. Er wordt dus hoog op ingezet, maar de resultaten daarvan zijn nog niet zichtbaar.
204	Weerbaarheid wordt onderkend. Onderzoek naar monitoring en sturing
205	We hebben data omtrent de kinderen die geïndiceerde zorg krijgen. Maar het verzamelen van data waardoor je meer kan sturen is lastig. I andere te maken met de afweging tussen het verzamelen van meer data en het voorkomen van de administratieve lasten die dit met zich m ook weer een transformatiedoelstelling is).
206	Hoewel het voor ons onduidelijk is wat er in deze wordt bedoeld met 'transformatie' blijkt het lastig om voldoende grip te krijgen op de u vraagt veel gemeentelijke inspanning om om deze instrumenten te ontwikkelen.
207	Door constante aanpassingen Rijkbeleid (o.a. abonnementstarief, eerlijke tarieven, regionalisering jeugdzorg e.d.).
208	Het resultaat wordt bij de jeugd grotendeels bepaald door dure trajecten waar de gemeente niet/beperkt op kan sturen.
209	Bij de aanvang van projecten blijkt het erg lastig om de goede aantallen en gegevens te kiezen welke gemonitord worden.
210	Op dit moment hebben we geen grip op de uitvoering daarom worden maatregelen genomen om meer lokale regie te krijgen.
211	Het resultaat wordt bij jeugd grotendeels bepaald door dure trajecten waar de gemeente niet of beperkt op kan sturen
212	er is op dit moment onvoldoende data en instrumenten voorhanden om grip op de uitvoering te krijgen, daarnaast is er weinig capaciteit o wel voorhanden is te analyseren en te duiden en daarop te sturen. Vanaf 2019 wordt hier wel meer op ingezet maar dit leidt vooralsnog ni grip. Vanaf 2020 verwachten we hierop een doorontwikkeling.
213	Met name op het jeuddomein is het lastig om grip te krijgen door verwijzingen door derden
214	We hebben te maken met fors stijgende kosten voor Jeugdhulp
215	Financiële tekorten leiden ertoe dat het lastig is om enerzijds transformatie te realiseren evenals tekorten op te vangen. Zaken als regiosan combineren met lokale veld transformeren kosten tijd
216	data zijn op dit moment nog laat beschikbaar om tijdig bij te kunnen sturen en omgeven met redelijk veel onzekerheid. Bovendien is bijst cliëntaantallen en op dure trajecten in de praktijk erg lastig. De houdbaarheid van de gemaakte afspraken met de grootste leveranciers ten gegarandeerd.
217	nvt
218	De uitvoering is niet in handen van gemeenten, en gemeente is maar voor een deel verwijzer van de zorg die wordt uitgevoerd. Zicht op r aansluiten zorg op vraag is daarom moeilijk te krijgen.
219	Knelpunten hierbij zijn de wettelijke aanpassingen, de invloed van de grote gemeenten in het regioverband, de problematiek bij de jeugdz zelf, het eenduidig vastleggen van de afspraken in contracten, de verwijzingen via de professionele hulpverleners (en buiten de gemeente
220	Het verkrijgen van data en het verwerken van data tot informatie is een proces waarin stappen worden gezet, maar waarbij we nog niet ku willen. Er is nog geen eenduidigheid over het instrumentarium om bij te sturen (binnen de wettelijke kaders)
221	Momenteel wordt hard gewerkt om (bron)data verder op orde te krijgen en nieuwe instrumenten in te voeren om meer grip te krijgen. Een daarvan stemmen tot optimisme. Feit blijft daarbij dat sturing/beheersing voor een deel afhankelijk blijft van andere partijen. De zorgaanb wat betreft het tijdig en volledig aanleveren van informatie, het Rijk voor wat betreft duidelijkheid over financiering en beleidsruimte vo om daadwerkelijk te kunnen sturen.
222	Met name de vraag is moeilijk te beïnvloeden. Stijgende vraag leidt tot stijgende lasten. Zie ook vraag 4.
223	Data en instrumenten zijn twee verschillende dingen. De gemeente Texel heeft goed inzicht in 'platte' data, zoals aantallen unieke cliënten bepaalde vorm van ondersteuning ontvangt, maar minder zicht op causale data. Zoals de oorzaken kunnen meten van een daling of een sti aantal cliënten. De gemeente is ook niet alleen. Er zijn veel factoren die bepalen of de transformatie gaat slagen (wettelijk, regionale keuz maatschappelijk klimaat, landelijke keuzes, individuele facturen). Er is inzicht in wat de gemeente wel kan doen om bij te dragen aan de Zie bovenstaand antwoord over de lokale projecten. Dit komt doordat er voldoende communicatie is over wat er landelijk gezien werkt er We maken op Texel gebruik van deze ervaringen en onderliggende data.
224	Wij hebben in 2019 gewerkt aan het beter, eenvoudiger en sneller inzichtelijk kunnen krijgen van data over onze cliënten – en daarmee in de transformatie. Echter, voor een totaalbeeld zijn gegevens nodig die wij nog niet vastleggen.
225	De gemeente is afhankelijk van derde partijen waarbij de frontoffice is uitbesteed. Daarnaast is sprake van diverse zorgaanbieders, wat de niet makkelijker maakt.
226	De gemeente heeft onvoldoende data en instrumenten om de uitvoering van de transformatie te kunnen volgen. Daarnaast zorgen wijzigin gevolgen van veranderende wetgeving (zoals bijvoorbeeld invoering abonnementstarief) en uitspraken van CRvB ervoor dat plannen reg moeten worden aangepast.
227	Met betrekking tot de Wmo en P-wet is voldoende dat beschikbaar (B) Voor jeugdhulp wordt steeds meer gebruik wordt gemaakt van het GGK. Dit draagt bij aan de betrouwbaarheid van de data. Maar het is lastig betrouwbare analyse te maken. De afgelopen jaren is ons gebleken dat kosten vooral in regionaal verband lastig zijn te beheersen. Dit een van de belangrijkste redenen o vrijwillige jeugdhulp meer naar de gemeente te halen en afstand te nemen van open house en PxQ financiering. (D)
228	De realiteit is dat er externe factoren zijn die het lastig maken om lokaal een transformatie door te voeren. Bv abonnementstarief WMO, e omstandigheden of nieuwe wetgeving.

229	Gemeente heeft onvoldoende rechtstreekse invloed op inzet van zorg en ontwikkelt maar mogelijk zelf instrumenten
230	Het duurt jaren voordat de effecten van de maatregelen zichtbaar worden. Nieuwe rijksmaatregelen bevorderen dit niet.
231	We slagen er steeds beter in om de monitoring vorm te geven en daarmee grip te krijgen. Het blijft echter weerbarstig om volledig grip te hebben vooral te maken met de stroom van beleidsaanpassingen op rijksniveau.
232	Wij krijgen steeds meer en betrouwbaardere data en instrumenten om te volgen wat er in de uitvoering in algemene zin gebeurd en de tran het bijzonder. Maar of dit altijd iets zegt over de uitvoering (van de transformatie) is vaak niet duidelijk. Er spelen zoveel (externe) factor invloed zijn op de uitvoering dat het nog maar de vraag is of de effecten die wij zien ook voortkomen uit de maatregelen die zijn genomen bijvoorbeeld dat de invoering van het abonnementstarief zoveel impact heeft op de uitvoering, dat dit onze transformatie-opgaven in alle
233	Het blijkt weerbarstig omdat we onze doelstellingen willen bereiken, maar dat het vaak lastig is om dat binnen de beschikbare financiële te doen. Aangezien het open-einde regelingen betreft, is het ook erg lastig tussentijds bij te sturen. Aanpassing van het beleid leidt vaak tot n effecten in het realiseren van de doelstellingen.
	Zie ook vraag 4.
	Financieel: Met name in de kosten van Jeugdzorg is er veel onduidelijkheid. Door het niet op tijd ontvangen van de nota's, is er geen zicht op de werk De invoering van het verplichte abonnementstarief helpt volgens ons ook niet bij het grip krijgen op de uitvoering van de transformatie.
234	Een ander knelpunt in de uitvoering is de zorg op de eilanden.
235	Het is moeilijk de causale verbanden tussen preventie en opbrengsten in gespecialiseerde zorg of in de toekomst aan te tonen.
236	Sturing op het sociaal domein is weerbastiger dan gedacht. Er zijn goede ideeën voor de te maken beleidskeuzes in de transformatie, maar daarvan laten (langer) op zich wachten dan gewenst. Door het transformatieplan van de gemeente Zeewolde wel als raming op te nemen in begroting 2020 – 2023 wordt aangegeven vertrouwen te hebben in het realiteitsgehalte van het plan.
237	nvt
238	We zetten als gemeente vol in op het beheersbaar en inzichtelijk maken van de transformatie. De veel wisselende samenwerkingsverbanden complexe afhankelijkheidsrelaties (wettelijke verwijzers, toegang WLZ) maken dat het een complexe opgave is. We zetten hier op in door voor een business/data analist en een gemeentelijke accountmanager om sneller te kunnen schakelen (met aanbieders of andere gemeenten) signaleren van knelpunten.
239	Dit jaar is zowel lokaal als op regionale schaal fors ingezet op een betere informatievoorziening door het goed ontsluiten van bestanden b die de uitvoering van de 3D's verzorgen. Met deze dashboards ontstaat ook op lokaal niveau een goed en actueel inzicht in de lokale opgaa in staat ontwikkelingen te monitoren en daar het instrumentarium op af te stemmen.
240	Nog onvoldoende grip op aanbieders, bijv. voor wat betreft de afschaling van zorg. Rijksmaatregelen zorgen voor nieuwe 'uitdagingen', abonnementstarief WMO en AVS. De Rijksmaatregelen ondergraven de transformatie en de financiële grip.
241	nvt
242	De regionale transformatie is nog niet echt van de grond gekomen.
243	Er zijn wel een aantal instrumenten aanwezig om de bestaande zorg te monitoren, echter blijft het moeilijk om de zorgaanbieders te sturen kan de mate van zorg jaarlijks verschillen door in en uitstroom.
244	Omschrijving antwoord d geeft de weerbarstigheid al aan.
245	De data is voorhanden maar er zijn weinig sturingsmogelijkheden.
246	Er wordt gekeken naar diverse manieren om inzicht te krijgen in de big data en dat beter te ontsluiten. Betty blocks of cognos zou daar ee in kunnen zijn. We werken wel met een regionale monitor Jeugd (RMJ). Dit lijkt veelal alleen gebruikt te worden voor de kostenbeheersing signalering en prognoses. De koppeling met beleid is met deze RMJ nog lastig te maken, omdat deze veelal terugkijkt en geen lange term voorspelling kan maken. Er is eigenlijk rust nodig in de financiering om ervaringscijfers op te doen en de processen optimaal in te regeler wisselen van de financiering zorgt bij gemeente en aanbieders dat het lastig is vergelijkende cijfers (en trends en ontwikkelingen) te moni
247	Afhankelijke positie en beperkte invloed in regionaal verband, en gelijktijdig een toenemende volumeontwikkeling.
248	Afhankelijke positie en beperkte invloed in regionaal verband, en gelijktijdig een toenemende volumeontwikkeling.
249	Intern wordt er hard aan gewerkt, m.n. de omgeving en de ontwikkelingen vanuit rijksbeleid maken dat het weerbarstig is en er onvoldoer de uitvoering. Ook de sturing op de resultaten worden hierdoor beperkt.
250	We hebben de afgelopen tijd stappen gezet in de ontsluiting van data via een monitor sociaal domein. Deze wordt verder doorontwikkeld. hopen we met het toewerken naar brede basisteams meer grip te krijgen op de toegang. Voor Wmo Beschermd wonen is met name de (to regionale samenwerking en het opstellen van een regionaal beleidsplan voor de toekomstige samenwerking weerbarstig.
251	wij hebben de uitvoering van de taken op afstand gezet waardoor het vaak lastig is om grip te krijgen
252	Afhankelijke positie en beperkte invloed in regionaal verband, en gelijktijdig een toenemende volumeontwikkeling.
253	Met ingang van 2020 (ingezet in Q4 2019) vindt een verdere uitwerking plaats van dashboard jeugd.
254	Er is gekozen om ontschot en integraal te werk te gaan. Zowel op het vlak van beleid als financiën. Ook vindt samenwerking plaats op reg niveau. Wij zijn nog aan het onderzoeken of er knoppen zijn die de beheersing faciliteren. De meetbaarheid van effecten is niet eenvoudig is niet direct zichtbaar, maar waarschijnlijk pas jaren erna.
255	-
256	Gezien de toename van het gebruik van jeugdhulp lijkt er onvoldoende grip op de uitvoering van jeugdhulp te zijn. Er is een verbeter slag van data aan de gang (dashboard) waardoor er meer inzicht ontstaat. Vervolgstap is dat er zowel lokaal als regionaal hier op geacteerd kan

257	Financieel is er geen grip. Dankzij rigoureuze ingrepen in het sociaal domein wordt geprobeerd om de kosten in het sociaal domein niet te laten stijgen. Ondanks de genomen maatregelen blijven de kosten jeugdzorg maar stijgen. Er is extra geïnvesteerd in de sociale wijkteams op lagere kosten, maar de kosten zijn juist gestegen.
258	Jeugd en Wmo blijft lastig
259	Er wordt volop gewerkt om de monitors op elkaar af te stemmen, maar of dat voldoende handvatten geven zal is de vraag.
260	Grip op de kosten is zeker nog niet aanwezig. Sturen aan de voorkant vindt (nog) niet plaats. Op dit moment veelal reactief.
261	De manier van bekostiging is de afgelopen jaren geleidelijk gewijzigd, van PxQ naar resultaatgestuurd lichte zorg en vervolgens ook resu zwaardere zorg. Hierdoor is het op dit moment nog lastig om een structureel beeld te bepalen.
262	De manier van bekostiging is de afgelopen jaren geleidelijk gewijzigd, van PxQ naar resultaatgestuurd lichte zorg en vervolgens ook resu zwaardere zorg. Hierdoor is het op dit moment nog lastig om een structureel beeld te bepalen.
263	niet alles is te beïnvloeden
264	De manier van bekostiging is de afgelopen jaren geleidelijk gewijzigd, van PxQ naar resultaatgestuurd lichte zorg en vervolgens ook resu zwaardere zorg. Hierdoor is het op dit moment nog lastig om een structureel beeld te bepalen.

e. Anders

#	Gevraagde toelichting
265	De transformatie jeugd en wmo wordt tot stand gebracht door de uitvoering bij een organisatie te beleggen. Doordat deze verantwoordelijk toegang tot uitvoering wordt de organisatie gestimuleerd om over de hele lijn te kijken waar transformatie mogelijk is. Daarbij stuurt de g output aan de hand van clientervaringsonderzoeken en stakeholderonderzoeken. Er zijn daarbij veel externe factoren die invloed hebben op de transformatie die het moeilijk maken om in te schatten of deze conform de plannen verloopt. Deze externe factoren betreffen bijvoorbeeld de samenstelling van de doelgroep (vergrijzing), de conjunctuur (pwet), als veranderingen van de wet- en regelgeving (abonnementstarief, woonplaatsbeginsel jeugd).
266	Dit ligt tussen antwoord c en d. We zijn hier volop mee bezig.
267	De problematiek in sociaal domein is dusdanig complex dat de benodigde data en instrumenten er niet zijn. Het monitoring van bijvoorbeeld de inzetten van zorgverlening behoeft ontwikkeling. Het zou goed zijn als rijk, provincies, gemeenten en zorgaanbieders hierin samen zouden werken.
268	We beschikken als gemeente over data en instrumenten die ons helpen om inzicht en daarmee beter grip te krijgen op de uitvoering van de transformatie. In 2018 heeft de Rekenkamercommissie onderzoek uitgevoerd naar de uitvoering van de jeugdhulp in Horst aan de Maas. De Rekenkamer concludeert dat we in onze gemeente erin zijn geslaagd een robuust jeugdzorgbeleid neer te zetten en dat we erin zijn geslaagd een functionerende uitvoeringsorganisatie neer te zetten met het team toegang en de drie gebiedsteams. Ook concludeert de Rekenkamer dat de gemeente erin zijn geslaagd een goed functionerend informatiesysteem op te zetten waardoor er zicht is op de uitvoering van de jeugdzorg. Het gemeenteraad wordt twee keer per jaar geïnformeerd via de monitor sociaal domein en via de P&C cyclus waarin de voortgang van het sociaal domein zowel financieel als beleidsinhoudelijk wordt weergegeven en beoordeeld. Ondanks dit positief beeld van de uitvoering van de nieuwe taakstelling is er echter sprake van financiële tekorten in het sociaal domein. In 2017 en 2018 hebben we de tekorten nog (deels) kunnen opvangen vanuit de equalisatiereserve sociaal domein die in 2015 was ingesteld. De bodem van deze reserve is echter bijna bereikt. Tegelijk met de opgave om de ondersteuning en zorg te transformeren hebben gemeenten dus ook de opgave om de tekorten in het sociaal domein terug te dringen. We hebben een Actieplan Sociaal Domein opgesteld om heel gericht aan beide opgaven te werken.
269	Er worden stappen gezet om meer grip te krijgen om het transformatieproces meer inzichtelijk te krijgen. Regionaal en lokaal. Het gaat hier duidelijk om een combinatie van verschillende factoren en daarmee dus ook om meerdere keuzes qua antwoord.
270	We hebben te maken met wensen (die vaak eerder noodzakelijk dan wenselijk zijn) waaraan wordt gewerkt; we sturen op betere procedurele werkvormen en samenwerking. Het is echter ook lastig om sturing te geven aan het sociaal domein omdat niet altijd de juiste betrouwbare data voor handen zijn. Zeker afhankelijk is van gemeenschappelijk regelingen die deze data verzamelen waarbij de informatie daaruit niet altijd ingezien kunnen worden. Het vraagt ook om een goede invulling van het opdrachtgeverschap: welke resultaten willen we bereiken en hoe meten we dat. Dat is een niet altijd even makkelijke is. Wanneer draagt een activiteit/een project bij?
271	We merken dat de kostenbeheersmaatregelen op de jeugdhulp (ingezet vanaf 2018) effect hebben. Van een totaal van 18 maatregelen voor de transformatie zijn een vijftal maatregelen gestart en hebben effect. Het merendeel van de maatregelen wordt uitgevoerd in 2020 en moeten nog bewijzen. We hebben aan de voorkant per maatregelen het beoogde effect benoemd en gaan deze ook monitoren. We beogen maatschappelijke financiële impact
272	Jeugd antwoord e. Gegeven de complexiteit is het nodig gebleken om fasering en planningen aan te passen. Wmo antwoord b. De gemeente heeft samen met de regiogemeenten recent een nieuw Wmo-beleidskader voor de periode 2020-2023 vastgesteld. Dit heeft tot geresulteerd in een uitvoeringsagenda waarin actiepunten voor verdere verbeteringen in de komende periode worden uitgewerkt en opgepakt.
273	De gemeente heeft voldoende data om de ontwikkeling binnen het sociaal domein te volgen. Grip krijgen is complexer daar het Rijksbeleid heeft op de uitvoering te denken valt aanzuigende werking binnen de Wmo door invoering van het abonnementstarief. Daarnaast is grip krijgen op de Jeugd complex doordat er meerdere verwijzers zijn.
274	Er wordt gewerkt om meer grip op de uitvoering te krijgen middels rapportages en dashboards. Deze zijn op het gebied van Jeugd en Wmo ontwikkeld. Daarna is het belangrijk om deze rapportages onderling te verbinden en te verrijken of te laten aansluiten met landelijke data, om meer integraal gekeken en gestuurd kan worden.

275	Lopende lokale activiteiten zijn voldoende in beeld, maar hebben nog niet direct geleid tot specifieke data. Daarnaast wordt zowel lokaal als in regioverband de komende jaren diverse activiteiten opgestart en uitgevoerd. Op dit moment is nog te helder te krijgen hoe deze zaken door gemeente Zwartewaterland worden gemonitord en vertaald naar grip op de uitvoering. Wij zullen hier aandacht aan gaan besteden.
276	Er worden stappen gezet om meer grip te krijgen om het transformatieproces meer inzichtelijk te krijgen. Regionaal en lokaal.
277	Ja we hebben grip op grote onderdelen van het sociaal domein. Met uitzondering van onderstaande. Binnen de Wmo zien we dat de rijksoverheid ingrijpt met wetgeving die stevig effect heeft op onze handelingsvrijheid (bv. abonnementstaxi). Binnen de Jeugdhulp zijn we geconfronteerd met een wet die ons niet in staat stelt invloed uit te oefenen op de Jeugdhulp.
278	Momenteel wordt er een systeem van monitoring ontwikkeld, evenals een dashboard. Dit zal bijdrage aan de grip op de uitvoering van de transformatie. Hierbij moet wel in acht genomen worden dat we er daarbij vanuit gaan dat de kostenbesparende maatregelen die we voor de komende jaren inzetten ook gaan werken. Mocht dat onverhoopt (deels) niet het geval zijn dan ontstaat er een nieuwe situatie.
279	Wat we kunnen beïnvloeden daar hebben we grip op! De essentiële functies bij de jeugdzorg en invoering van het abonnementstarief zijn voor ons niet bij te sturen. Het Rijk heeft door de invoering van het abonnementstarief verzuimd om de financiering hiervan te voorzien. Waar we door de jaren heen goed in zijn geslaagd is om de zorgverstrekking via de PGB om te zetten naar Zorg in Natura. Daarmee is er grip gekomen op zinvolle zorgverlening. Macro-economisch zien we dat het Rijk de AU voor de PGB in meerjarig perspectief afroemt met de rekening houdt met de instroom in de ZIN. Dit betekent een verdere uitholling van de financieringsstroom richting de toekomst. Daar hebben we weinig tot geen grip op.

Vraag 7

Worden de taken Jeugdwet en Wmo2015 overwegend integraal uitgevoerd, en worden de middelen daarvoor ontschot beschikbaar gesteld in de begroting?

Als ook de taken Participatiewet meelopen in de integrale uitvoering, of als daar in de begroting plannen voor zijn opgenomen, kunt u dat in de toelichting vermelden.

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, onze gemeente werkt overwegend integraal, en neemt de benodigde middelen daarvoor ook ontschot op in de begroting (geen deelbudgetten opgenomen in de programma[’s] sociaal domein, alleen de verplichte uitsplitsing naar Iv3-taakvelden)	86	29%
b. Ja, onze gemeente voert de Jeugdwet en de Wmo2015 overwegend integraal uit, maar splitst in de begroting de benodigde middelen daarvoor op naar deelbudgetten	104	36%
c. Neen, onze gemeente kent wel pilots/projecten voor integrale uitvoering maar werkt overwegend nog vanuit de afzonderlijke domeinen (Jeugd, Wmo, Participatiewet)	95	32%
d. Anders	9	3%
Totaal	294	

Keuze b en d toelichten

Bij keuze b vermelden waarom uw gemeente deelbudgetten gebruikt.

a. Ja, onze gemeente werkt overwegend integraal, en neemt de benodigde middelen daarvoor ook ontschot op in de begroting (geen deelbudgetten opgenomen in de programma[’s] sociaal domein, alleen de verplichte uitsplitsing naar Iv3-taakvelden)	
#	Vrijblijvende toelichting
1	Voor Jeugd en WMO wordt wel integraal gewerkt en worden middelen ontschot ingezet. Vanuit deze middelen wordt ook wel Participatie gevoed. Deze kolom blijft echter nog wel op zich zelf staand. Beleidsuitgangspunt is dat ook deze kolom integraal en middelen ontschot ingezet worden binnen het totaal van het Sociaal Domein.
2	Vanuit het Sociaal Team wordt integraal gewerkt, ook ontschotten we de grens 18-18+. Daarnaast zijn voorliggende voorzieningen niet wetgeving gebonden. In het Sociaal Team komen alle drie de decentralisaties samen. Bij Jeugd werkt de uitvoering deels integraal, maar bij de verrekening wordt deze uitgesplitst naar de afzonderlijke wetten.
3	Onze raad autoriseert de budgetten op programmaniveau. De drie wetten vallen (grotendeels) onder hetzelfde programma
4	zie vraag 1.
5	Onze gemeente heeft de drie domeinen (Jeugd, Wmo en Participatiewet) in één programma en hierbij is realistisch begroten het uitgangspunt. Daarnaast is een integraal beleidsplan Sociaal Domein opgesteld voor de jaren 2020-2024.
6	Zie antwoord bij vraag 1. Middelen worden ontschot beschikbaar gesteld. uitgangspunt is een realistische begroting gekoppeld aan het vastgestelde beleid. Het is onderdeel van de totale integrale afwegingen behorende bij de begrotingsbehandeling (programmatische aanpak).
7	Hoewel het principe van deelbudgetten nog steeds wordt gevolgd t.b.v. inzicht en de behoefte 'in control' te zijn, merken wij op dat sinds begrotingsjaar 2020 de kapstok voor het verdelen van de beschikbare middelen binnen het brede sociale domein is gekoppeld aan vijf maatschappelijke resultaten en niet meer aan de oorspronkelijke decentralisaties.

8	+ verdere uitsplitsing van iv3 naar deelbudgetten
9	Voor wat betreft de sturing is de begroting op productniveau gesplitst naar de beleidsterreinen.
10	Het ontschotten (weghalen van financiële schotten) houdt in dat de koppeling tussen de inkomsten vanuit de algemene uitkering aan de ene kant en de uitgaven in het sociaal domein aan de andere kant wordt losgelaten. Het totaalbudget voor het sociaal domein wordt wel in delen opgeknipt en verdeeld over budgethouders.
11	Mede door het opgaan van de middelen in het gemeentefonds waardoor dit budget niet meer 1 op 1 te volgen is zijn de middelen ontschot. Temeer omdat het nu een aantal jaren loopt en het niet realistisch is om de ontvangen budgetten 1 op 1 te vertalen naar de kosten.
12	We werken overwegend integraal en hanteren een niet al te gedetailleerde boekhouding. Toch ontcom je er soms niet aan om een schot te plaatsen, omdat er verschillen zitten in de uitvoering van de verschillende wetten.
13	Ons schot in die zin dat er een financieel hek is gezet om het sociaal domein, dat verspreid is over een 3-tal programma's.
14	1 Hekwerk rondom de 3 wetten, met 1 reserve Sociaal domein
15	antwoord is duidelijk
b. Ja, onze gemeente voert de Jeugdwet en de Wmo2015 overwegend integraal uit, maar splitst in de begroting de benodigde middelen daarvoor op naar deelbudgetten	
#	Gevraagde toelichting
16	Binnen het sociaal domein hebben we Jeugd, Wmo en Participatie afzonderlijk in beeld gebracht. We verrekenen voor- en nadelen wel onderling. Dus ontschot.
17	Er worden deelbudgetten gebruikt om zoveel mogelijk inzicht te hebben in de begrote kosten per wet en de werkelijke kosten.
18	In 2020 wordt de indeling van de budgetten opnieuw bekeken waarbij we mogelijk een uitsplitsing naar Iv3 taakvelden gaan maken.
19	Voor jeugdhulp werkt de gemeente binnen een gemeenschappelijke regeling, die een eigen inkoop voor specialistische jeugdhulp kent. Lichtere vormen van jeugdhulp worden lokaal ingekocht. De Wmo wordt lokaal uitgevoerd, met een eigen aanbesteding. Hierop wordt gestuurd binnen de gestelde budgettaire deelkaders. Doelen, tarieven en randvoorwaarden worden wel zoveel mogelijk integraal opgesteld. Bovendien werken we met integrale wijkteams. Verder wordt er geschreven aan een nieuw integraal beleidsplan Zorg, welzijn en jeugdhulp dat in de 1e helft van 2020 door de raad moet worden vastgesteld.
20	Beheersbaarheid van de onderwerpen waar de middelen - realistisch begroot - voor beschikbaar zijn.
21	Wij zijn op weg naar een meer integraal budget in de begroting maar zijn nu nog niet zo ver. Wij verwachten in 2020 of 2021 verder te zijn.
22	Wij gebruiken deelbudgetten voor de domeinen. Jeugdwet wordt op het niveau Zuid-Holland zuid uitgevoerd waarbij de inkoop en uitvoering bij een GR (DG&J) is ondergebracht. Wmo 2015 en de Participatiewet voeren wij zelfstandig uit. Integraliteit van de Wmo en Participatiewet wordt via de wijkteams bevorderd waarbij wij ook de samenwerking met de jeugdteams zoeken.
23	Toelichting op vraag 7 = splitsing van budgetten is met name bedoeld om inzicht in de onderscheiden deelbudgetten (per programma en per product) te blijven houden.  
24	We gebruiken deelbudgetten om na te gaan of de rijksvergoeding toereikend is.
25	Deelbudgetten worden gebruikt om de begrotingsopbouw inzichtelijk te maken. En om ontwikkeling in kosten zichtbaar te maken.
26	De budgetten voor jeugd en WMO worden in de begroting apart inzichtelijk gemaakt, omdat de gemeente het belangrijk vindt om de monitoring per onderdeel te volgen.
27	Om inzicht te krijgen in het verloop van de budgetten is het noodzakelijk om onderscheid te maken.
28	Er is een integraal gesprek met de inwoner bij Sociaal Wijkteam of Jeugdteam. Hier is met ingang van 2017 Participatie aan toegevoegd. De ondersteuning die vanuit het Sociaal Wijkteam of Jeugdteam nodig wordt geacht wordt geleverd, ongeacht uit welk budget het gedekt moet worden; de teams hebben ook een 'maatwerkbudget' waaruit oplossingen kunnen worden gefinancierd die niet of niet makkelijk binnen een van de bestaande regelingen/budgetten passen. De middelen voor de specialistische ondersteuning zijn wel apart begroot.
29	Budgetten verdeeld over de verschillende onderdelen die vallen onder de verschillende wetten. Geeft meer inzicht en grip voor de budgetbeheerders.
30	De toegang is integraal. Als u met " de middelen daarvoor ontschot beschikbaar gesteld" de geraamde lasten in de gemeentelijke begroting bedoeld: die worden per onderdeel geraamd (volgens BBV). Als u met " de middelen" de gelden in het gemeentefonds bedoeld: die spelen geen rol bij het ramen van de lasten in onze begroting. De budgetten zijn niet integraal opgenomen om goed in beeld te houden welke kosten waar vandaan komen. Ook de gemeenteraad moet daar zicht op hebben. Budgetten kunnen wel deels integraal worden ingezet als dat doelmatiger is.
31	De taken zijn ontschot opgenomen, want er vindt een integrale benadering plaats voor jeugdhulp, wmo ondersteuning lokaal en wmo ondersteuning centrumtaken. Deze zijn ondergebracht in het programma Vitaal en Sociaal. In de wijken zijn de teams zo ingericht dat de regie op hulpvragen van inwoners integraal wordt benaderd.
32	Zie antwoord

33	Door het hanteren van deelbudgetten wordt meer grip ervaren, bovendien zijn niet alle budgetten ondergebracht bij 1 portefeuillehouder. Hoewel er sprake is van deelbudgetten worden deze uiteindelijk wel integraal benaderd (onder- / overschrijdingen worden via een reserve met elkaar "verrekend" indien van toepassing)
34	Willen graag zoveel mogelijk inzicht waar de kosten worden gemaakt.
35	De consultants die zich bezig houden met Jeugd en Wmo zitten wel samen met de consultants die zich bezig houden met de Participatiewet in een wijkteam. Wel zijn zij beiden werkzaam in verschillende organisaties. Ook is het beleidsmatig (nog) niet op elkaar afgestemd.
36	Dit is mede om aan het bestuur verklaringen te kunnen geven op het niveau van de uitgaven per deelbudget.
37	Deelbudgetten per onderdeel 3D's.
38	ja
39	B.We werken zoveel mogelijk integraal maar begroten op deelbudget. Wij houden voor de uitvoering van taken de 'historische' verdeling aan. (wat is er ongeveer beschikbaar per taak). Dat maakt dat we 'in de pas' proberen te lopen van wat redelijk is. Financieel deskundigen maken ook vaak duidelijk dat als je wil dat budgetten passen in wat je doet, de uitvoering, je ook duidelijk moet maken hoe de kosten zich verhouden tot die taak. Kostenbewust handelen hoort een plek te krijgen aan ieders bureau. Als je één integraal budget creëert, weet na verloop van tijd niemand meer welke bekostiging bij wat hoort.
40	Om de inzichtelijkheid te blijven zien worden deze budgetten gesplitst.
41	De wens van de bestuurders is om de tekorten en overschotten apart inzichtelijk te maken.
42	Geeft ons meer inzicht en is verplicht obv de Iv3.
43	We willen toch graag een soort houvast te hebben om de omvang van de verschillende budgetten met elkaar te vergelijken.
44	In de sociale wijkteams wordt zoveel als mogelijk integraal gewerkt. Voor de interne beheersing worden nog deelbudgetten onderscheiden. Financieel kijken we, in onze periodieke rapportages, wel naar het totaalresultaat op het sociaal domein, en evt. op basis van realisatie leidt dat tot een aanpassing van de deelbudgetten
45	Met uitzondering van budget participatie. Daarover zijn afspraken gemaakt met uitvoerende verbonden partijen. We werken ontschot voor de 3D's maar voor sturing en inzicht willen we beeld houden van de uitkomsten per decentralisatie
46	Wij volgen bij de indeling van de begroting de taakveldindeling IV3/BBV.
47	Wij volgen bij de indeling van de begroting de taakveldindeling IV3/BBV.
48	We gebruiken nu de splitsing in deelbudgetten om de ontwikkeling over de periode 2017 / 2018 / 2019 goed te kunnen monitoren.
49	jeugd en wmo worden samen ingekocht en integraal uitgevoerd, maar in de begroting was tot 2020 een onderscheid aangebracht tussen participatie, jeugd en Wmo. Om grote over- en onderschrijdingen te voorkomen is vanaf 2020 een aantal budgetten samengevoegd en zijn de deelproducten participatie, jeugd en Wmo ondergebracht binnen 1 bestuurlijk product. Preventie en vernieuwing sociaal domein hebben wij apart gezet in de begroting onder een ander bestuurlijk product. De begrotingsindeling volgt de route van zelfstandige burgers (vitaliteit
50	nvt
51	in het maatregelenpakket om te komen tot duurzaam financieel perspectief zitten meerdere maatregelen die integraal zijn.
52	De kosten voor Participatie, wmo en jeugd worden op aparte budgetten begroot. Dat neemt niet weg dat de uitgaven uit deze budgetten kan voortkomen uit een integraal plan voor 1 inwoner, door de integrale toegang in de gemeente.
53	We hebben de begroting uiteraard opgezet vanuit de IV3-matrix, maar vanuit de praktijk blijkt dat een nadere onderverdeling mogelijk en gewenst is.
54	Daar kiezen we voor om inzichtelijk te krijgen hoe de financiën er per wet uitzien.
55	Jeugd en Wmo 2015 vallen samen met de oude Wmo en voorliggende voorzieningen in eenzelfde begrotingsprogramma. Effecten bij budgetten Wmo 2015 en Jeugdhulp worden integraal beoordeeld. De uitvoering vindt ook plaats vanuit één team (Wegwijs). Deelbudgetten worden nog aangehouden omdat vanuit budgethouderschap zicht nodig is op de aparte bekostiging van Wmo en Jeugdhulp.
56	De uitsplitsing per taak hangt vooral samen met de verplichte uitsplitsing in Iv3-taken.
57	Met de raad is afgesproken dat het sociaal domein uitgevoerd moet worden met de beschikbare (rijks)middelen. Daarvoor is inzicht nodig in de drie afzonderlijke domeinen en de daarbinnen opgenomen deelbudgetten. Met ingang van 2019 is dit inzicht er niet meer omdat binnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds een verschuiving heeft plaatsgevonden van 'de 3D's in het sociaal domein' naar de 'uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is'. Dit neemt niet weg dat we ook intern ons inzicht willen vergroten in de ontwikkelingen van afzonderlijke (deel)budgetten: verloop van budgetten gedurende het jaar en ook afgezet tegen de realisatie. Daarnaast is ook afgesproken met onze raad dat we met ontschotte budgetten (incl. participatiewet) binnen onze begroting werken: een eventueel overschot op het bijstandsbudget bijvoorbeeld kan en mag ingezet worden voor tekorten binnen jeugdzorg en wmo.

58	Omdat we toch inzicht willen hebben voor enerzijds Jeugd en anderzijds WMO wordt er door de regio apart gerapporteerd.
59	De raad heeft gekozen voor aparte programma's in de begroting. Tot en met 2019 werd het resultaat op het sociaal domein wel integraal afgerekend. Omdat deze 'budgetneutraliteit' is komen te vervallen per 2020, is deze integraliteit op financieel gebied niet meer aanwezig. Dit geldt echter nog wel voor de beleidsvoering snap de vraag niet.
60	we werken integraal, de bestaande ramingen worden geactualiseerd op basis van de (voorzienbare) ontwikkelingen en komen op die manier per (deel)domein in de begroting terecht. in die zin is er geen rechtstreeks verband meer tussen rijksbijdrage en geraamde middelen.
61	De benodigde middelen worden niet ont-schot opgenomen in de begroting. In de uitvoering wordt echter al wel integraal gewerkt en afgestemd (Bijv. 18-/18+ en afstemming JGT /SWT).
62	Met name bij bestuur blijft een behoefte aan inzicht in budgetten en uitgaven per domein. Bovendien moeten we constateren dat ook bij landelijke onderzoeken en enquetes vaak gevraagd wordt naar inkomsten en uitgaven per domein. Helaas is de indeling van Programma 6 conform de BBV niet zondermeer geschikt om deze gegevens boven water te krijgen.
63	Er is één programma voor het sociaal domein met daarbinnen deelbudgetten voor Jeugd, Wmo en de Participatiewet om monitoring op deze deelbudgetten te ondersteunen.
64	Zo geven we een goed inzicht aan de gemeenteraad en volgen we de regels om te rapporteren op voorgeschreven taakvelden (commissie BBV). Met de gemeenteraad is afgesproken dat we het sociaal domein als 1 benaderen. Dat wil zeggen: Voordelen (op bijvoorbeeld de P-wet) op de ene post mogen we als dekking inzetten op nadelen op andere posten binnen het sociaal domein (bijvoorbeeld jeugd).
65	Integrale aanpak waar mogelijk. Budgetten Jeugdwet, Wmo (en Participatie) behoren tot hetzelfde begrotingsprogramma. Er is wel onderscheid in budgetten Jeugd en Wmo op administratief niveau, maar niet op het niveau van autorisatie door de raad.
66	Onze programmabegroting is onder de programma's ingedeeld in werkgebieden. Voor de verschillende onderdelen binnen de 3D's zijn aparte werkgebieden en dus ook aparte deelbudgetten. Dit is ook nodig om inzicht en grip te houden op de verschillende onderdelen.
67	Dit doen we om (in financiële zin) zichtbaar te houden wat de ontwikkelingen per doelgroep zijn. Hoe je het ook wendt of keert, de doelgroep jeugd is voor een significant deel een andere doelgroep dan de doelgroep Wmo (ouderen). Natuurlijk zijn er doorstromers van de Jeugdwet naar de Wmo (bijv. dagbesteding/begeleiding 18+), maar veel vaker komt het voor dat iemand op grond van seniore-leeftijdgerelateerde problematiek aanspraak maakt op een Wmo-voorziening. Voor die significante doelgroep is een ontschotte benadering (jeugd & maatschappelijke ondersteuning) helemaal niet van toepassing/heeft geen meerwaarde.
68	Er zit soms wel overlap in de doelgroep Participatiewet/dagbesteding Wmo om mensen meer geschikt te maken voor de (reguliere) arbeidsmarkt. Daar zetten we ontschot budget voor in.
69	Dit is vanaf 2015 het geval. Hierdoor kunnen we de uitgaven per domein goed monitoren. Er liggen ook andere contracten aan ten grondslag. Er is sprake van klantmanagers Wmo, jeugd en Participatie. De integraliteit komt tot uiting in de uitvoering door de klantmanagers. Deze overleggen met elkaar en kijken wat het beste passend is voor de oplossing van de inwoner en houden hierbij geen rekening met het feit dat er deelbudgetten zijn.
70	Wij beschikken over 1 systeem voor zowel Wmo (ZIN-voorzieningen, niet de hulpmiddelen) en Jeugdzorg en ook is er 1 inkoopcontract voor beide domeinen. Wij zijn bezig met verdere integratie van de domeinen binnen onze organisatie. In onze begroting vallen Wmo en Jeugdzorg echter onder verschillende raadsprogramma's.
71	Deelbudgetten worden gebruikt om de budgetten per perceel beter te kunnen monitoren
72	Wij voeren de Jeugdwet en Wmo2015 integraal uit, maar maken wel een verdeling in de budgetten, die wij periodiek verantwoorden aan de raad. Per decentralisatie zijn de budgetten geraamd. Daarbij specificeren wij ook naar 'oude' onderdelen en 'nieuwe' per 2015. Tussentijds voeren wij herijkingen door en worden budgetten, indien nodig, binnen de 3D's verschoven.
73	Deelbudgetten worden gebruikt om toch inzichtelijk te houden welke gelden binnenkomen en welk geld uitgegeven wordt op de verschillende gebieden.
74	De gemeente acht het wenselijk om de budgetten te bewaken op detailniveau en inzicht te verschaffen in de totalen per decentralisatie (Participatie, Wmo en Jeugd). Bovendien is hierdoor de vertaling naar de verplichte IV-3 taakvelden een geautomatiseerd proces.
75	Deels vanwege de verplichting voor de IV3 informatie en deels vanwege het kunnen voeren van goed budgetbeheer.
76	Ja, onze gemeente voert de Jeugdwet en de Wmo2015 overwegend integraal uit, maar splitst in de begroting de benodigde middelen daarvoor op naar deelbudgetten
77	De budgetten zijn opgedeeld naar deelbudgetten op basis van realistisch ramen. Er is geen directe relatie tussen de deelbudgetten in de algemene uitkering en de deelbudgetten in onze begroting. De gemeentelijke begroting is zo opgebouwd dat er één programma sociaal domein is dat nader is onderverdeeld naar Wmo, Werk en inkomen, Jeugd en Volksgezondheid.
78	Budgetten op hoofdgroepen
79	Programma indeling is leidend.

79	Er worden van oudsher deelbudgetten gebruikt
80	We splitsten deze budgetten uit om inzicht te houden in de verhouding tussen inkomsten en uitgaven per onderdeel van het sociaal domein. Inhoudelijk is feitelijk geen sprake van schotten.
81	Om te kunnen schuiven in deze deelbudgetten binnen door de gemeenteraad vastgestelde beleidsproducten en vanzelfsprekend binnen programma.
82	Zowel beleidsmatig als in de uitvoering worden de Jeugdwet, de Wmo 2015 (én de Participatiewet) zo integraal als mogelijk opgepakt. De praktijk laat echter zien dat dit niet altijd even vanzelfsprekend en makkelijk is, maar collega's weten elkaar steeds beter te vinden. Om zicht te houden op de inzet van zorg en ondersteuning en dus de budgetten, werken wij wel met deelbudgetten. Zo kunnen wij in het kader van transformatie ook in de gaten houden waar verschuivingen plaats vinden. Voor een aantal integrale projecten/ activiteiten zijn inmiddels wel begrotingsposten aangemaakt waarin vanuit verschillende budgetten geld is gestopt zodat inzet ervan geen domeindiscussie op casusniveau meer oplevert.
83	Wij voeren de regeling weliswaar grotendeels integraal uit, maar we willen wel graag zicht houden op de resultaten en ontwikkelingen binnen de verschillende taakvelden in onze begroting.
84	We gebruiken deelbudgetten om een beeld te krijgen van de uitgaven per budget.
85	Budgetten zitten in 1 programma, maar wel in verschillende onderdelen binnen dat programma.
86	Om te kunnen schuiven in deze deelbudgetten binnen door de gemeenteraad vastgestelde beleidsproducten en vanzelfsprekend binnen programma.
87	Toelichting: Historisch bepaald. Sinds de decentralisatie met deelbudgetten gewerkt en hoewel in de uitvoering zoveel mogelijk integraal wordt gewerkt, heeft zich dat nog niet vertaald naar de begroting.
88	De begroting is opgesplitst, maar indien de situatie daarom vraagt wordt er "ontschot maatwerk toegekend". Dit uit zich o.a. in het feit dat integraal één budgethouder is aangesteld, die verantwoordelijk is voor zowel de preventieve als maatwerk budgetten in het sociaal domein breed.
89	Om te kunnen schuiven in deze deelbudgetten binnen door de gemeenteraad vastgestelde beleidsproducten en vanzelfsprekend binnen programma.
90	Een integrale benadering van de problematiek van zorg- en hulpvragers is voor ons het uitgangspunt, maar op verzoek van onze raad splitsen we de beschikbare (deel)budgetten voor de 3 D's wel uit. Op die manier blijven kostenstromen inzichtelijk en is monitoring op de verschillende (deel)uitgaven mogelijk.
91	Om grip te krijgen en te houden op de uitgaven en de budgettaire neutraliteit in stand te houden worden er aparte ramingen opgenomen, onderverdeeld naar Wet en soort zorg (IVN). Ook de verplichte taakvelden worden hierin meegenomen.
92	Bij overheveling van de taken zijn de budgetten van de verschillende onderdelen extracomptabel bijgehouden. Overschotten en tekorten werden verrekend met de reserve sociaal domein. Zo lang er nog een reserve sociaal domein is, blijft e.e.a. extracomptabel bijgehouden.
93	Op deze wijze zijn wij beter in staat onze budgetten te beheersen en toe te wijzen aan de verantwoordelijke ambtenaren.
94	vanwege de verplicht uitsplitsing van Iv3 taakvelden plus inzicht in waar het geld aan besteed wordt.
95	Zowel IV3 als (intern) budgethouderschap maken dit noodzakelijk.
96	De splitsing blijft omdat dit conform de vastgestelde taakvelden apart weergegeven moeten worden, conform IV3.
97	We onderscheiden naar WMO, jeugd en P-wet waarvoor we budgetten hebben opgenomen. Overheveling onderling is mogelijk. Hiervoor gekozen om meer inzicht te houden waar welke kosten opkomen.
98	In het kader van het budgetbeheer zijn de budgetten nader gespecificeerd.
99	Voor Wmo worden de lasten geraamd per ondersteuningsbehoefte, bijv. individuele begeleiding Wmo. Voor jeugdhulp wordt één totaal budget geraamd. Voor Pwet worden de lasten geraamd per regeling.
100	We gebruiken deelbudgetten omdat we binnen onze organisatie verschillende budgethouders hebben, die elk verantwoordelijk zijn op zijn/haar beleidsterrein.
101	De begroting is opgesplitst, maar indien de situatie daarom vraagt wordt er "ontschot maatwerk" toegekend.
102	Deelbudgetten op basis van voorcalculaties
103	Wij hebben de begroting opgebouwd vanuit het soort voorziening: preventieve voorzieningen, algemene voorzieningen, individuele voorzieningen. Participatie en Wsw hebben wij apart in de begroting opgenomen. Hieronder maken wij al naar gelang de inkoopwijze en/of zorgvorm een verder onderscheid.
104	Zodat per deelbudget duidelijk is wat de kosten zijn. Hierop kunnen dan indien nodig specifieke interventies geplaatst worden
105	Het SD valt onder 1 programma en dat betekent dat onderaan de streep voordelen en nadelen tegen elkaar wegvallen. De reden waarom wij kiezen voor de toedeling van een budget is daarmee een sturingsinstrument dat mede wordt ingezet om te bewaken of wij de bezuinigingen die wij op onderdelen moeten behalen ook daadwerkelijk realiseren. Dit ondersteunt tevens de controlerende taak van de raad en draagt bij aan de overzichtelijkheid van dit (ook budgettaire) complexe veld.
106	Wij baseren onze begrotingen op onze ervaringen in voorgaande jaren. Dit betekent niet dat de budgetten onderling uitwisselbaar (integraal) zijn en/of ingezet kunnen worden. De raad wordt over de financiële voortgang per taak tussentijds geïnformeerd. De uiteindelijke financiële verantwoording bij de jaarrekening vindt wel integraal plaats.

107	Deelbudgetten worden gebruikt om toch inzichtelijk te houden welke gelden binnenkomen en welke gelden uitgegeven worden op de verschillende gebieden.
108	De uitsplitsing wordt gedaan om beter grip te krijgen/beheersing van de kostenontwikkeling per deelgebied.
109	Voor Wmo worden de lasten geraamd per ondersteuningsbehoefte, bijv. individuele begeleiding Wmo. Voor jeugdhulp wordt één totaal budget geraamd. Voor Pwet worden de lasten geraamd per regeling.
110	We hanteren deelbudgetten om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen van de verschillende taken. Bijvoorbeeld het abonnementstarief speelt wel bij de WMO maar niet bij de jeugdzorg. Daarbij maken we geen onderscheid in dekking of invulling van de taakstelling. De taakstelling geldt voor WMO en Jeugd en besparingen worden ook integraal aangewend voor de taakstelling.
111	Er wordt integraal gewerkt bv via Kracht van Raalte, samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke organisaties, woningbouw met elkaar samenwerken en samenkomen om complexe casussen te bespreken, er is een site met alle voorzieningen op sociaal domein. Reden deelbudgetten zie vraag 1
112	Om de uitgaven te kunnen blijven vergelijken blijft dezelfde uitsplitsing gehandhaafd dan toen de budgetten met schotten waren opgenomen in de begroting.
113	Betreft regionale organisatie op verschillende schaalniveaus, waaronder: - Sociale Dienst Drechtsteden: Participatiewet, WMO; - Serviceorganisatie Jeugd: Jeugdwet; - Drechtwerk: Participatiewet.
114	Om invulling te geven aan de gevraagde informatiebehoefte, zowel vanuit Rijk en als de Raad.
115	Dit schept meer inzicht.
116	De Jeugdwet en WMO2015 voeren we, samen met de Participatiewet, waar het kan zoveel mogelijk integraal uit (de “één gezin – één plan” gedachte). Alle disciplines (WMO, werk en inkomen, schuldhulpverlening, gezinscoaches, mantelzorg-ondersteuning, leerplicht, leerlingenvervoer) zitten in één team, hebben een éénhoofdige aansturing en hebben continu overleg en afstemming met elkaar. Hierdoor weet men van elkaar wat er speelt in een casus, is er afstemming en is integraliteit bij belangrijke besluiten en dienstverlening geborgd. Beleidsmedewerkers, uitvoerende medewerkers en administratie zitten ook letterlijk dicht bij elkaar in een vleugel op de benedenverdieping van het gemeentehuis en zoeken proactief afstemming met elkaar. Financieel gezien werken we echter wel met deelbudgetten omdat de financiële verantwoordelijkheid voor de beleidsvelden Jeugd, WMO en Participatie in Beesel bij verschillende beleidsmedewerkers/budgethouders is onder gebracht. Binnen het sociaal domein is een beleidsmedewerker tevens budgethouder van de budgetten die onder zijn/haar beleidsterrein vallen). Natuurlijk hebben deze medewerkers onderling afstemming over beleid en (inzet van) budgetten. Ook is het mogelijk om met budgetten te schuiven. Dit is dan wel in onderling overleg en dit wordt dan ook via een raadsbesluit en begrotingswijzigingen (meestal via de bestuursrapportages) formeel geregeld.
117	Om een historisch beeld te vormen nog deelbudgetten
118	Onze hele begroting is onderverdeeld in deelbudgetten. Geen reden om daar af te wijken bij het Sociaal Domein. Vergroot het inzicht niet als er enkel een totaalbudget is. Wij ramen reëel los van de Rijksinkomsten en daarmee is onze begroting per definitie ontschot.
119	Wij begroten realistisch zowel aan de inkomsten als aan de uitgavenkant zowel op baten als ook lasten
c. Neen, onze gemeente kent wel pilots/projecten voor integrale uitvoering maar werkt overwegend nog vanuit de afzonderlijke domeinen (Jeugd, Wmo, Participatiewet)	
#	Vrijblijvende toelichting
120	Omdat het sociaal domein verdeeld is over verschillende bestuurders, is afgesproken om via het sociaal blok in het college verbinding te versterken. In de begroting is gekozen voor een indeling op domeinen: wmo, participatie (werk en inkomen), jeugd, beschermd wonen, veiligheid. Door dwarsverbanden te leggen langs de thema's “preventie”, “toegang”, “maatwerk” en “monitoring” versterken we via de transformatieopgave eveneens verbinding en brengen we samenhang aan. Dat is nodig om uiteindelijk de ambitie die het college heeft gesteld te realiseren: Het is nodig om steeds te kunnen blijven inspelen op de veranderende samenleving, mogelijkheden op innovatie en om passende ondersteuning en begeleiding van mensen naar (jeugd)zorg en werk ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden.
121	De gemeente Maasgouw splitst in de begroting de benodigde middelen op naar deelbudgetten per domein. De afgelopen jaren is met name door de toegangsorganisaties veel energie gestoken in het integraal werken. Bij een vraag voor ondersteuning vanuit één van de domeinen, wordt ook gekeken naar de situatie op de andere domeinen om waar mogelijk tot een integrale aanpak te komen. Een aandachtspunt hierbij is dat voor zorg die vanuit de jeugdwet wordt gefinancierd, het merendeel van de jeugdigen niet via de gemeentelijke toegang naar een zorgverlener wordt verwezen. Er zijn pilots/projecten voor de integrale uitvoering en er wordt nog overwegend gewerkt vanuit de afzonderlijke domeinen.
122	We werken niet integraal en werken met domeinen met aparte deelbudgetten.
123	Gemeente gaat de Toegang meer integraal organiseren vanaf 2020. Alle vragen komen binnen in de Gebiedsteams. Indien aan orde worden vragen integraal afgedaan, dit geldt voor zowel Jeugd, Wmo en Participatiewet. Bijbehorende budgetten zijn nog apart geraamd. Verder zijn in voorbereiding een aantal projecten om meer integraal en gebiedsgericht te gaan werken. De budgetten die hiervoor worden geraamd zijn integraal en incidenteel.

	De taken Jeugdwet en WMO 2015 worden nog niet overwegend integraal uitgevoerd. Wel vindt er vanaf 2020 een integrale afweging plaats bij de toegang.
124	Vanuit het herziene raads kader Sociaal Domein worden de tekorten binnen het ene domein aangevuld met middelen van het andere.
125	We maken stappen door bijvoorbeeld te investeren in 18+/18- en verlengde jeugdzorg. Ook onorthodoxe maatregelen worden ingezet voor beide doelgroepen.
126	Taken uit de Jeugdwet zijn overwegend gedelegeerd aan de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd ZHZ. De GR voert een eigen begroting, met een onderscheid in verschillende velden (Landelijk transitiearrangement, regionale zorgmarkt, Persoonsgebonden budget etc) Wmo taken worden door de gemeente zelf uitgevoerd. P-wet wordt uitgevoerd door een Gemeenschappelijke Regeling die verantwoordelijk is voor de uitvoering namens de regiogemeenten Alblasserwaard Vijfheerenlanden. Het sociaal team werkt op onderdelen integraal vanuit de 3 wetten.
127	Onderdeel van de maatregelen voor transformatie in het sociaal domein is het ontschot werken. Daarin lopen we momenteel nog in een pilotfase.
128	Organisatorisch en budgettair zijn de taken nog gescheiden. Beleidsmatig wordt de samenwerking in toenemende mate gezocht. De uitvoering werkt steeds meer integraal. Bij de intakegesprekken wordt goed gekeken welke disciplines er bij het keukentafelgesprek aan tafel moet zitten. Ook de overgang WMO/Jeugd 18+ verloopt steeds beter.
129	nvt
130	Vanzelfsprekend wordt er zoveel mogelijk samengewerkt, echter het Jeugd- en Wmo-beleid wordt vanuit eigen discipline vormgegeven.
131	na
132	Aan de hand van het project Integrale Toegang sociaal domein worden processen en ook de ontschotting van budgetten meegenomen. Enerzijds is dit een ambitie en anderzijds wordt de gemeente bevraagd op productniveau (Raad). Vanaf 2020 zal de wijze waarop de lasten zijn geraamd in de begroting anders zijn dan voorgaande jaren. Het principe van budgettair neutraal ramen wordt losgelaten en er wordt nu overgegaan op 'reëel', 'uitgavengericht' ramen. De lastenramingen zijn vanaf 2020 gebaseerd op historische gegevens, prognoses en bekende ontwikkelingen binnen het domein. Het doel van deze wijziging in de systematiek is om de lasten van het Sociaal Domein structureel in de begroting te borgen. Tevens zijn de baten voor het Sociaal Domein niet meer zichtbaar binnen het gemeentefonds en dringt de Provincie als financieel toezichthouder er ook op aan om de lasten van het Sociaal Domein structureel te borgen in de exploitatie. De gevormde reserve Sociaal domein zal in 2020, 2021 en 2022 nog incidenteel de ontstane tekorten of pilots binnen het Sociaal domein opvangen. De reserve zal in zijn geheel beschikbaar blijven voor het Sociaal Domein, ook na 2022. Gedurende 2020 en verder zullen de lasten gemonitord worden om te bezien of bijstelling nodig is. Eventuele
133	bijstellingen zullen ten laste van de exploitatie komen.
134	Op dit moment wordt veelal nog binnen de verschillende domeinen gewerkt. Een belangrijk speerpunt binnen het nieuwe beleidskader is integraal, ontschot werken met omgekeerde indicatiestelling en ketenregie. De bedoeling is in de loop van 2020 hier concreet invulling aan te geven.
135	De 3 onderdelen zijn in de begroting als afzonderlijke onderdelen opgenomen. Vanuit het Actieplan wordt het integraal opgepakt.
136	Op voorhand wordt er per domein begroot. Bij het opstellen van de jaarrekening worden de budgetten van het totale sociale beoordeeld en verantwoord.
137	Financiële middelen zijn overigens wel ontschot.
d. Anders	
#	Gevraagde toelichting
138	In 2019 is gestart met een pilot wmo/jeugd. In de begroting 2020 zijn de deelbudgetten wmo/jeugd/participatie binnen één programma opgenomen (was in 2019 niet zo). Voor het uitgangspunt dat de budgetten sociaal domein taakstellend zijn, worden alle deelbudgetten hierbij betrokken.
139	Per deelgebied binnen het sociaal domein zijn zogenaamde vakteams gevormd. Medewerkers uit deze vakteams zijn daarnaast ook werkzaam binnen een van de vier wijkteams. De bedoeling is dat binnen een wijkteam, waar de contacten met de cliënt plaatsvinden, een integrale benadering plaats heeft. De verschillende domeinen zijn ook binnen de begroting nader uitgesplitst geraamd (obv Iv3 taakvelden).
140	Via de gebiedsteams wordt integraal gewerkt. Dit deel van het budget is daarmee ook ontschot opgenomen. De Jeugdzorg, de Wmo en de Participatie wordt overwegend uitgevoerd door Gemeenschappelijke Regelingen en zijn daarmee via deelbudgetten opgenomen in de begroting. Dit laatste is ook nodig voor de Iv3 verantwoording.
141	Regionaal zijn de taken voor de Jeugdwet en Wmo belegd bij twee verschillende gemeenschappelijke regelingen. Dit heeft tot gevolg dat de taken op regionaal niveau zeer beperkt ontschot zijn. Op lokaal niveau hebben we een sociale visie en uitvoeringsprogramma over de gehele breedte van het sociaal domein waarmee het sociaal domein lokaal ontschot is.
142	Wij hanteren een combinatie van A en B. We hebben het wel uitgesplitst naar Taakvelden (IV3) en werken met budgetbeheerder en budgetverantwoordelijke. Er zijn dus meerdere deelbudgetten.
143	Het is antwoord c met de aanvulling dat in de begroting de benodigde budgetten wel worden opgesplitst naar deelbudgetten.

	We nemen deelbudget op per taakveld uitgesplitst naar Wmo, jeugd enz..
144	De ontvangen middelen van het rijk worden niet op deze taakvelden begroot. Deze maken onderdeel uit van de AU.
145	De benodigde budgetten voor de uitvoering van de WMO, Jeugdzorg en Participatie worden conform de IV-3 taakvelden in de begroting opgenomen. Er is nog niet echt sprake van een integrale uitvoering van de Jeugdwet en WMO.
146	De toegang werkt deels integraal (wmo, jeugd en ook via GR vwb participatie schuldhulpverlening). De overige budgetten in de begroting zijn niet ontschot.

Vraag 8

Welke maatregelen neemt uw gemeente in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz die mede gericht zijn op beheersing van de kosten?

.....
 .....
 .....
 .....

(open vraag)

#	Gevraagde toelichting
	Vooralsnog geen bezuinigingen op de middelen die op zorgpreventie worden ingezet in 2020. Voor 2021 kan dit wijzigen. Beoogd wordt een betere afstemming tussen (regionale) specialistische jeugdzorg én lokale (minder complexe) jeugdzorg, waaronder eerder afschalen.
1	De gemeente heeft middelen vrijgemaakt om een Poh'er in te zetten. Deze middelen zijn op dit moment nog niet ingezet en zullen overgeheveld worden naar 2020 om tot uitvoer van de plannen te komen.
2	Vooralsnog geen bezuinigingen op de middelen die op zorgpreventie worden ingezet in 2020. Voor 2021 kan dit wijzigen. Beoogd wordt een betere afstemming tussen (regionale) specialistische jeugdzorg én lokale (minder complexe) jeugdzorg, waaronder eerder afschalen.
3	Het is aan de organisatie waarbij jeugd is belegd om deze maatregelen te nemen (zie ook antwoord op vraag 6)
4	Vooralsnog geen bezuinigingen op de middelen die op zorgpreventie worden ingezet in 2020. Voor 2021 kan dit wijzigen. Beoogd wordt een betere afstemming tussen (regionale) specialistische jeugdzorg én lokale (minder complexe) jeugdzorg, waaronder eerder afschalen.
5	Binnen de gemeentelijke organisatie wordt met behulp van de extra beschikbaar gestelde middelen van €1,1 miljoen ingezet op een nieuwe werkwijze ten behoeve van vroegtijdige ondersteuning en kostenreductie. Belangrijk is om het relatief grote aandeel aan intensieve en hoogcomplexere jeugdzorg terug te dringen door in te zetten op het voorliggend veld gericht op een verhoogde inzet van preventieve en lichte vormen van zorg. Dit moet bijdragen aan het beheersbaar krijgen/houden van de uitgaven op dit terrein.
6	We hebben een start gemaakt met data-gericht werken. We gaan n.a.v. een 2.13a onderzoek verschillende plannen oppakken die vooral gericht zijn op efficiënter inzetten van middelen.
7	We proberen in de transformatie in te zetten op vroegtijdige, laagdrempelige zorg aan kinderen en jeugdigen en op deze manier complexe ondersteuningsnoodzaak te voorkomen. Samen met ouders, jeugdhulpaanbieders en maatschappelijke partners proberen de hulp zo integraal mogelijk en zo preventief als mogelijk in te zetten. Tevens trachten we door de inkoop van zorg zo goed mogelijk te borgen (afspraken met een breed aanbod van aanbieders) de kosten in de hand te houden. Het CJG in de IJmond borgt de toegang voor de jeugdigen en kinderen in de IJmond.
8	Preventief worden sociale vaardigheidstrainingen en faalangsttrainingen gegeven. Ook subsidieert de gemeente scholen voor weerbaarheidsprojecten. Daarnaast wordt via het project Storm (preventie suicide) problematiek tav somberheid en depressie vroegtijdig in beeld gebracht. Samenwerkingsafspraken met het onderwijs, de huisartsen en lokale psychologenpraktijk. Inzet gezins- en jongerencoaches met opdracht te normaliseren. In het beleidskader sociaal domein en het bijbehorende jaarprogramma staan de visies en jaarlijks de acties vermeld.
9	Overig verloopt via regio.
10	Toevoeging expertise jeugd-GGZ in ondersteuningsteam gericht op ondersteunen huisartsen en praktijkondersteuners huisartsen-jeugd bij opstellen gerichte verwijzingen, vergroten kostenbewustzijn en mogelijk ook zelf ondersteuning bieden oa herindicaties door verwijzer aandachtsfunctionaris / consulent externe verwijzers POH GGZ inzet voorveld / preventief jeugdbeleid
11	hulpverlening bij scheiding

- Voor de transformatie rondom ggz is voor een deel maatregelen genomen (prijnsbeleid, deskundigheidsbevordering, kwaliteitscontroles, spiegelinformatie, monitoring). Op grond van recente prognoses en informatie zijn we een nieuw maatregelenpakket aan het vormgeven. Uitgangspunt blijft dat de Rotterdammer die zorg nodig heeft dat ook krijgt. Bij jeugd zijn POH's (praktijkondersteuner huisarts) aangesteld, die meekijken op de te leveren zorg. Aangezien ca. 85% van de doorverwijzingen naar 2e-lijns hulp via de huisartsen loopt, is dit een significante beheersmaatregel. Hiervan is op
- 12 termijn de verwachting dat dit leidt tot daling van de uitgaven voor jeugdhulp.
- De maatregelen zijn:
- Passende zorg organiseren voor mensen die dat het meest nodig hebben. Inclusief financiële beschikbaarheid
  - Handhaafbare budgetplafond en genormeerde cliëntenaantallen per contractpartner;
  - Gekoppeld aan realistische resultaatafspraken op het gebied van passende zorg die aansluit bij de behoefte van de cliënt, en een lage administratieve last voor aanbieders en gemeente;
- 13 - Werken met een beperkt aantal strategische partners, waarbij doorontwikkeling van passende zorg centraal staat.
- In regionaal verband is intensief gewerkt aan verbetering van sturing op de middelen en de administratieve lasten
- 14 verlichting. Lokaal zijn wij steviger gaan sturen op de toegekende indicaties voor met name Jeugdzorg.
- 15 Data gebruiken voor het toelichten van resultaten en het maken van beleid.
- Praktijkondersteuner Jeugd
- 16 - oprichten integrale toegang (vanaf 1-1-2021)
- Praktijkondersteuner Jeugd
- 17 - oprichten integrale toegang (vanaf 1-1-2021)
- In onze aanpak zetten we nadrukkelijk(er) in op normaliseren. Dat betekent concreet dat we problemen klein houden waar dat kan en accepteren dat sommige kwetsbaarheden bij het leven horen. Inwoners uit de Hoeksche Waard worden indien nodig geholpen met voldoende lichte en toegankelijke hulp dichtbij. Ook korte intensieve ondersteuning is beschikbaar en snel inzetbaar om erger te voorkomen.
- We versterken de Hoeksche Waardse aanpak, want wij doen het goed. Ook in de Hoeksche Waard stijgen de aantallen en de kosten, maar deze zijn lager dan in de andere gemeenten in Zuid-Holland Zuid en lager dan het landelijk gemiddelde.
- Onze aanpak bestaat uit 3 richtinggevende interventies, de zogenaamde knoppen waaraan we draaien:
1. Creëren van inzicht (onderzoek, monitoring & sturing, aanpak multiprobleem Sociaal Domein breed)
  2. Terugdringen van de instroom (intensivering jeugdteams, uitbreiding pilots huisartsen, onderwijs PO en jeugdbescherming);
  3. Versterking van de sociale infrastructuur (opstart, implementatie en borging buurtgezinnen, aanpak (v)chtscheidingen en gezonde relaties).
- Deze interventies geven focus aan ons handelen en de samenwerking met onze partners én bieden voldoende flexibiliteit voor maatwerkuitvoering. Juist omdat we samenwerken met veel partners en de transformatie in volle gang is, is
- 18 professionele (regel)ruimte van groot belang.
- Praktijkondersteuner Jeugd
- 19 - oprichten integrale toegang (vanaf 1-1-2021)
- 20 Antwoord vraag 8 = in eerste instantie op maatregelen, die met name gericht zijn op monitoring.
- Onze gemeente geeft uitvoering aan een lokaal plan van aanpak kostenbeheersing jeugdzorg. Daarnaast voeren wij in regionaal verband gezamenlijk met H10 gemeenten een project kostenbeheersing uit. Lokaal sturen wij o.a. op
- 21 doorontwikkeling van de toegangsfunctie naar de jeugdzorg en versterking van de preventieve netwerken.
- Zie antwoorden vraag 5 (onderdeel jeugd) en op vraag 6.
- Onze transformatieagenda bevat bijvoorbeeld:
- Het werken met eigen trajecten jeugd en Wmo door WIJzer (i.p.v. doorverwijzingen);
  - Het versterken van de samenwerking met huisartsen;
  - Het mede-financieren van POHGGZ jeugd (praktijkondersteuners);
  - Het versterken van de integrale toegang van alle hulp- en ondersteuningsvragen;
  - Het nieuwe inkoopmodel jeugd is bedoeld om beter aan te sluiten op de hulpvragen en de samenwerking tussen de zorg aanbieders te verbeteren;
  - Meer mogelijkheden voor lokale aanbieders om aan te sluiten bij account gesprekken van regionale inkooporganisatie
- 22 jeugd.
- We hebben een plan gemaakt om de kosten en de automatisering van het sociaal domein op orde krijgen. Hierbij proberen wij aan de voorkant tot preventie te komen. Tevens proberen wij door het op orde brengen van de geautomatiseerde
- 23 processen betere stuurgegevens te verkrijgen.
- 24 Vooral preventieve maatregelen die de toegang tot de 1e lijnszorg beperken.
- Vergroten voorliggend veld.
- In gesprek met aanbieders
- 25 Inzetten op normaliseren
- 26 Minder maatwerk en meer algemene voorzieningen en preventie maatregelen.
- 27 In het eerste kwartaal van 2020 krijgt dit thema hoge prioriteit.
- o.a. versterking samenwerking met voorliggend veld, verschuiving van klinisch naar ambulant realiseren, meer
- 28 preventieve inzet, versterken samenwerking met huisartsen, wachttijden conform contractuele afspreken.
- 29 Meer inzet vanuit voorliggend veld en gebiedsgericht werken moeten leiden tot een betere kostenbeheersing.

- Op dit moment wordt hard gewerkt aan een monitor Sociaal Domein. In deze monitor wordt in eerste instantie ingezet op de populatie en de zorgbehoefte, zorgvraag, doorlooptijden en populatie ontwikkeling. Later zal de financiële paragraaf worden toegevoegd.
- 30
- Maatregelen in het kader van de transformatie rondom de Jeugdzorg en GGZ wordt in regionaal verband, via de
- 31 Centrumregeling Jeugd op- en aangepakt.
- instellen taskforce.
  - herorganiseren waarbij de processen onder loep worden genomen.
  - meer inzetten op preventie.
- 32 - meer inzetten op contractmanagement.
- Preventieve maatregelen rond Jeugdzorg en GGZ. Preventie moet leiden tot kostenreductie in het sociaal domein. Bevorderen ambulantisering en begeleid wonen voor GGZ-cliënten is een voorbeeld hiervan. Vroegtijdige signalering bij problemen Jeugd voorkomt duurdere en langere zorg. (voorkomen stapeling van zorg)
- 33 In onze begroting hebben wij een taakstelling op de zorgkosten WMO en Jeugd opgenomen van €420.000. Daarvan heeft €330.000 betrekking op de jeugdzorg. Er zijn op 8 thema's maatregelen benoemd die deze besparing vanaf 2020 zullen moeten opleveren (onderzoek 25 duurste casussen, scan WLZ woonplaatsbeginsel/ kostenbewuste uitvoering/accountmanagement/ onderwijs/ sneller inzetten voorliggende voorzieningen/samenwerking huisartsen/ normalisering in de zorg).
- De realisatie van deze taakstelling wordt nauwlettend gemonitord door de bovengenoemde werkgroep AVA. De inzet van een POH-JGGZ functionaris – als onderdeel van een zogenaamd lokaal Samenlevingsakkoord Jeugd - zal moeten bijdragen aan een beheersing van maatwerk inzet en toename van het gebruik van voorliggende – en algemene voorzieningen.
- Mochten er incidentele aanloop- dan wel besparingsverliezen ontstaan dat hebben we daarvoor een reserve Sociaal Domein beschikbaar. Ook is het niet uitgesloten dat indien de maatregelen niet direct het gewenste financieel effect hebben er op andere terreinen binnen het brede sociale domein (circa 20 miljoen) naar alternatieven zal worden gezocht
- 34 om de taakstelling te realiseren.
- In verordeningen en beleidsregels is strak omschreven wat onder de jeugdwet valt
- Via contractmanagement en toezichthouders zien we toe op naleving van afspraken en rechtmatige besteding van middelen.
- In samenwerking met gecertificeerde instellingen zetten we in op integrale aanpak van gezinssystemen en effectieve inzet van hulp.
- We ontwikkelen nieuwe vormen van dagbesteding voor kinderen en jongeren
- In samenwerking met het onderwijs zetten we in op jongeren niet zonder startkwalificatie laten uitstromen.
- We zetten in op preventie om duurdere zorg te voorkomen.
- 35 We zetten in op een intensieve samenwerking met onze partners zoals zorgaanbieders, werkgevers, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties, huisartsen en het zorgkantoor om elkaars krachten zo optimaal mogelijk te benutten.
- Samenwerking met huisartsen: jeugdconsulent doet triage en kan lichte hulpverlening doen. Voorkomt duurdere GGZ trajecten.
  - Jeugdhulp op scholen: inzet jeugdhulp op scholen gericht op normaliseren voorkomt noodzaak voor zwaardere jeugdhulp.
  - Afschalen residentieel naar tussenvormen: samen met zorgaanbieders passende zorg/maatwerk voor de zwaarste casussen. Daarbij sturing op voorkomen residentiele opname. Daarnaast realiseren van meer gezinshuizen, pleeggezinnen en kleinschalige opvang voor kinderen met complexe problematiek.
  - Budgetplafonds voor zorgaanbieders die met name JGGZ aanbieden, We willen daarbij een verschuiving zien van de zwaarste vorm (JGGZ-EPA) naar lichtere vormen.
- 36 Voor de jeugd liggen maatregelen op het gebied van o.a.
- tarieven
  - starten met lichte zorg, tenzij
  - intensiveren contractmanagement
  - vergroten van het kostenbewustzijn
  - analyse cliënten en evt herbeoordeling
- Op het gebied van de WMO liggen maatregelen op het gebied van o.a.
- kwaliteitsimpuls indicatiestelling en sneller afschalen 2e lijn
  - doorontwikkeling van bestaande / ontwikkeling van ontbrekende voorliggende voorzieningen
  - vergroten van het kostenbewustzijn
  - optimaliseren ketenaanpak
- 37 - maatschappelijke opvang/huisvesting

Op gebied van Jeugd zijn er beleidsmatige maatregelen getroffen om het tekort terug te dringen. Dit is niet de enige motivatie geweest om een 'transformatieplan' op te stellen. Juist ook om de zorg en ondersteuning daadwerkelijke anders te organiseren voor de inwoners van onze gemeente. Wanneer dit 'beter' zou worden georganiseerd en meer effectief zou zijn ingericht/ worden uitgevoerd zou dit ook op den duur minder gaan kosten. In een zorgkosten onderzoek hebben wij een analyse gemaakt en daarin genoemd welke maatregelen hier ook bij passen voortkomend uit het transformatieplan.

Eind 2018 is er een tussenevaluatie geweest over de in het transformatieplan afgesproken maatregelen/ activiteiten. En is afgesproken een integraal plan te gaan maken met startdatum 2021. Hiervoor is een startnotitie vastgesteld en word er momenteel gewerkt aan het plan. Hierin zullen we de uitkomsten uit het transformatieplan mee nemen.

De maatregelen zijn gericht op het versterken van het lokale veld en de lokale voorzieningen zodat er minder snel gespecialiseerde jeugdhulp wordt ingezet. Dit is in samenwerking met alle (jeugd) partners en ook onderwijs. We hebben bijvoorbeeld de informele zorg voor gezinnen steviger vorm gegeven.

Met name voor de GGZ vraag hebben wij een Praktijkondersteuner Huisartsen in onze toegang waar alle huisartsen gebruik van kunnen maken. Wij zien in de praktijk dat hier veelvuldig gebruik van gemaakt wordt. Zij kan ook kortdurend behandeling bieden. We zien dat 80% van alle kinderen die zij ziet niet doorverwezen worden naar de GGZ. De huisarts zou deze kinderen wel hebben verwezen.

Zo zijn er met verschillende partners, derde verwijzers, gecertificeerde instellingen samenwerkingsafspraken gemaakt. Op die manier hopen wij dat er meer gebruik gemaakt wordt van ons '(gesubsidieerde) voorveld' en wanneer nodig de goede gespecialiseerde jeugdhulp wordt ingezet.

- 38 Er zijn geen financiële beheersmaatregelen genomen zoals bijvoorbeeld budgetplafonds.
We baseren ons op de visie sociaal domein/model 2020 en de besluiten die de gemeenteraad heeft genomen om de kosten
- 39 van het sociaal domein terug te dringen.
- Scherper indiceren
  - Systeemaanpak
  - Versterken van het preventieve voorveld
  - Implementatie Praktijkondersteuners Huisartsen (voor jeugd)
  - Steunouders
  - Verbinden onderwijs en jeugdhulp
  - Optimaliseren van sturingsinformatie, inkoop en contractmanagent (we werken o.a. ook met budgetplafonds in de
- 40 GGZ).
- Bezuinigingstaakstelling van 4 miljoen op het sociaal domein (inclusief jeugd);
  - Actieplan met maatregelen voor de monitoring en beheersing van geld, indicaties en toewijzingen;
  - Ontwikkelingen nieuwe inkoopmodel (regionaal via RSJ);
  - Ontwikkelen prognosemodule RSJ.
- 41 - Interne verbetering van processen en data.
- Toegangsmedewerkers zitten bij alle huisartspraktijken. Actief afstemmen met belangrijke GGZ aanbieders als een verlenging zich aandient. Stappen worden doorlopen bij de vraag of er nog sprake is van passende hulp. Zo niet kan er worden afgeschaald naar lichtere hulp? Kan de hulp worden beëindigd? Pilots lopen rond protocol dyslexie en
- 42 transformatie ggz en verkorte ambulante ondersteuning.
- Er zijn 7 bezuinigingslijnen in de begroting opgenomen en in het Huis van Sturing terug te vinden (zie
- 43 programmabegroting 2020)
- Er is een plan van aanpak voor de jeugdhulp vastgesteld.
- 44 Er wordt ingezoomd op 8 onderdelen waarop de gemeente gaat acteren
1. Het ontwikkeljaar jeugdhulp Twente (<https://samen14.nl/twentse+transformatie/ontwikkeljaar+jeugdhulp/default.aspx>)
  2. Instellen verwijsconsulent richting huisartsen/GI en aanstellen POH jggz.
  3. Bijna alle transformatie-initiatieven kennen het motto: vernieuwen en besparen én preventie om 2e lijns zorg te voorkomen of verminderen.
- Een lijst initiatieven en de voortgang kunt u vinden op:
- <https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/Twenterand/8287d380-a5ae-43b9-9319-8070de6fac85> (onder agendapunt 1, nieuwsbrief stand van zaken zomer 2019) en
- 45 https://simcms.twenterand.nl/mgd/files/stand_van_zaken_notitie_sociaal_domein_najaar_2019_definitief.pdf
- Realistisch begroten, monitor sociaal domein, budgethoudergesprekken, tussentijdse rapportages aan de raad en risico-inventarisatie. Regionaal wordt sterk ingezet op meer inzicht in gebruik en kosten. Met aanbieders wordt gesproken over
- 46 alternatieve vormen van declareren.
- Jeugd: Het ontwikkelen van een preventieve aanpak jeugdbeleid, regionale beleidsvorming rondom de inkoop van jeugdzorg. Pilot met huisartsen voor de inzet van een POH-Jeugd GGZ. Daarnaast bestaan er diverse beheersmaatregelen die gericht zijn op het verder aanscherpen van de administratieve processen.
- GGZ: ontwikkeling preventieve inloopvoorzieningen/laagdrempelige dagbesteding. Inzet 'waakvlamfunctie' bij begeleiding. Sturen op afbouw intramuraal voorzieningen beschermd wonen (regionaal). Samenwerking met
- 47 zorgverzekeraars. Inzet Wijk GGD'er om inzet van duurdere zorg en politie te beperken.

48	<p>Expertteam bij toegang die meekijkt bij toewijzingen; praktijkondersteuner bij huisarts; kritisch houding bij toewijzingen medisch domein; bespreken hoogste indicaties top 10; maatpactproject waarin wordt gekeken wat nu echt helpt, niet gehinderd door de regelgeving.</p>
49	<p>De gemeente Aalten is net gestart met het verkennen van de mogelijkheden om de kosten binnen het sociaal domein beter te beheersen. Op de uitkomst van dit traject kan op dit moment nog niet vooruitgelopen worden. Gedacht wordt b.v. aan maatregelen m.b.t. het aantal uren geleverde huishoudelijke hulp, begeleiding, wasvoorziening en glasbewassing.</p>
50	<p>er is een motie aangenomen voor een onderzoek monitoring en sturing sociaal domein.</p>
51	<p>Daarnaast al maatregelen getroffen om de kosten te beperken</p>
52	<p>Resultaatsturing</p>
53	<p>Met de Jeugdzorgaanbieders zijn normbudgetten overeengekomen, die wederzijds zijn ondertekend – daar zijn de aanbieders dus op aanspreekbaar. Daarnaast wordt gewerkt met een gecontroleerde cliëntenstop en wordt er gestuurd op de instroom ‘aan de voorkant’ (naar zo licht mogelijke vormen van zorg, zoveel mogelijk preventief/ aan de voorkant). Ook wordt ingezet op uitstroom naar de WLZ en naar de WMO van cliënten die eigenlijk in die regelingen thuishoren.</p>
54	<p>Met ingang van 2021 zal de Jeugdhulp opnieuw worden aanbesteed. Ook daarmee wordt een betere kostenbeheersing beoogd.</p>
55	<p>1. Verwijsbrief van een huisarts 2. Inzet praktijkondersteuning huisarts</p> <p>We werken nauw samen met alle huisartsen om de juiste ondersteuning (op maat) in te zetten. En tussentijds en aan het einde van trajecten proberen we met de jeugdzorgaanbieders de inzet te evalueren en indien nodig een vervolg te geven. Dit kan met of zonder deze desbetreffende jeugdzorgaanbieder zijn.</p> <p>Daarnaast werken onze integrale consultants op alle basisscholen om problemen vroegtijdig te signaleren. Voor vroegtijdige signalering hebben we ook de inzet van maatschappelijk werk verhoogd in het Voorgezet Onderwijs. We werken nauw samen met de leerplichtambtenaar om schooluitval en de daarmee gepaard gaande problematiek te voorkomen.</p> <p>We ondersteunen sportvereniging in de begeleiding van jongeren op groeps- en individueel niveau door de inzet van sportondersteuners/sportcoaches.</p> <p>Sinds 2019 stimuleren we lokale zorgaanbieders om samen te werken met lokale verenigingen ten behoeve van normalisering. Ten slotte is een jeugdarts onderdeel van ons zorgteam, waardoor we een goede samenwerking hebben op kindniveau.</p> <p>- We werken met één contractpartner op het gebied van de jeugdzorg. Op dit contract hebben we een contractmanager ingehuurd om te voorzien in meer sturing.</p> <p>- Er is een nieuw innovatieplan gemaakt om de transformatie voor de komende jaren vorm te geven.</p> <p>- Het regionale transformatiefonds wordt gebruikt om de transformatie verder vorm te geven.</p>
56	<p>- Met de gemeenteraad komen we tot nieuwe KPI's om tot een goede afweging te komen van inhoudelijke doelstellingen en het financieel kader dat daarbij hoort.</p>
57	<p>- investeringen in basisvoorzieningen preventie jeugd (extra formatie) - inzet van consultatie en advies team voor ondersteuning van de huisartsen en leveren van lichte ondersteuning, om waar mogelijk doorverwijzing naar gespecialiseerde GGZ en jeugdhulp te voorkomen</p>
58	<p>- waar mogelijk organiseren van begeleiding en dagbesteding jeugd als basisvoorziening</p>
59	<p>Komende jaren wordt geïnvesteerd in de 0e en 1e lijn om daarmee dure en zwaardere trajecten in de 2e lijn te verminderen.</p>
60	<p>a. Project samenwerking externe verwijzers, met als doel om te komen tot een afgestemde inzet van jeugdhulp. b. Convenant met de huisartsen, gericht op integrale hulpverlening c. Regionale ontwikkeltafels met Jeugdzorgaanbieders, onderwijs en RvdK, en Veilig Thuis Twente, gericht op inhoudelijk betere zorg, verbeterde samenwerking en kostenbesparing.</p>
61	<p>Wij gaan in overleg met huisartsen, praktijkondersteuners en GGZ-instellingen om te proberen de kosten te beheersen. De ambulante jeugdhulp en lokaal preventieve activiteiten kopen we (samen met de gemeenten Landgraaf en Voerendaal) in middels een lumpsum. Behalve inhoudelijke vernieuwing realiseren we hiermee eveneens kostenbeheersing. De residentiële jeugdhulp wordt op de schaal van Zuid-Limburg ingekocht. In het kader van beheersing van kosten wordt voor bepaalde types van jeugdhulp een degressief tarief gehanteerd en vindt er ambulantisering van de ggz plaats.</p>
62	<p>In Deventer is de afgelopen jaren ingezet op preventie en innovatie. Deze inzet lijkt zijn vruchten af te werpen, omdat er in 2018 geen tekort op de uitgaven jeugdzorg was. Met de extra middelen Jeugdzorg die het Rijk aan gemeenten beschikbaar heeft gesteld, zetten we extra maatregelen in op het gebied van preventie, aansluiting onderwijs-jeugdhulp-(jeugdgezondheids)zorg. Hiertoe hebben we een uitvoeringsplan opgesteld waarin we een groot aantal projecten in 2019 en 2020 tot uitvoering brengen. De inzet van deze projecten zal op termijn een besparing van kosten opleveren.</p>
63	<p>In regionaal verband zijn beheersmaatregelen afgesproken. Daarop wordt zowel bestuurlijk als ambtelijk op gestuurd.</p> <p>www.zorginregiohartvanbrabant.nl</p>

Beleidsplan

In het beleidsplan 'Sociaal Domein' is onze koers en de keuzes voor de transformatie en het leveren van goede zorg en ondersteuning vastgelegd. Om de transformatie van het brede sociale domein in de komende jaren verder vorm te geven vinden we het noodzakelijk de inzet op preventieve en collectieve activiteiten te verhogen. Dit houdt in, dat ingezet wordt op het versterken van de sociale netwerken in Hardenberg en daarnaast -het zo eenvoudig mogelijk en op gewone plekken in het dagelijks leven- organiseren van steuntjes in de rug wanneer dat nodig is.

Tegelijkertijd zien we financiële tekorten ontstaan op het sociaal domein waarbij er, gelet op diverse ontwikkelingen, sprake zal zijn van een trendmatige groei van de kosten.

Om nu en in de toekomst op een verantwoordelijk en duurzame manier invulling te kunnen geven aan de wettelijke zorgtaak van de gemeente worden maatregelen voor de korte en de langere termijn genomen. Deze maatregelen zijn nodig omdat we :

- denken dat er een doorbraak nodig is om te komen van een negatieve spiraal met oplopende financiële tekorten naar een positieve spiraal waarin we investeren in de draagkracht van de samenleving;
- de kans willen benutten om meer samenhang aan te brengen vanuit een overkoepelende strategie;
- de middelen die door de gemeenteraad beschikbaar worden gesteld zo effectief mogelijk willen inzetten met een maximaal maatschappelijk effect en financieel rendement;
- een volgende stap willen zetten in het warmmaken van de ambities die in de beleidsnota Samen Doen en de transformatie-agenda hebben neergezet.

Vanwege de breedte, de complexiteit en de samenhang van het sociaal domein is gekozen voor een programmatische aanpak bestaande uit de volgende 2 programma's:

1. Transformatie Sociaal Domein: dit betreft een gerichtere inzet op de preventieve en collectieve voorzieningen;

64 2. Sociaal Domein in control: dit betreft het versterken en borgen van beleidsinhoudelijke en financiële kaders.

- Herinrichting van het c.j.g. (bewust mijden wij de term toegang).

- "indikken" van het team (dwz de fte'n invullen met minder mensen, dus contracten van groter omvang). Dat heeft als voordeel meer beschikbaarheid p.p., minder overdracht, sneller en meer opbouw van ervaring, minder overhead. Ook nemen we de mensen in loondienst (nu detachering).

- aanjagen maatschappelijke initiatieven bij verenigingen, scholen, zorgaanbieders, genootschappen, etc.. (voorbeeld is het Tejohuis te Goes, jeugdprofessional in het basis-onderwijs ondersteunen aan leerkrachten en leerlingen/netwerken om vroeg te signaleren, te voorkomen en te handelen. Symposia voor inwoners en professionals. (kind, kerk en echtscheiding, bijeenkomst opvoedverlegenheid, pedagogisch ondersteuner kindervakantieweek zodat kinderen met problemen toch op het eigen dorp kunnen meedoen met de vakantieweek, etc..). innovatiebudget voor aanbieders met een kansrijk idee.

- aanbesteding per 1-1-2020 omzetten van PxQ naar zorg-percelen (Zeeuws-breed).

- nieuwe manier van indiceren introduceren (van recht (op) naar perspectief. In dat traject gaan we meer en nadrukkelijk(er) normaliseren.

- samenwerking tussen zorgaanbieders aanmoedigen. (ook door andere manier van aanbesteden wordt dit min of meer noodzakelijk).

- betere aansluiting (dichtbij) de andere 'toegangen' zoals huisarts, specialisten, etc..

- preventieve trajecten ondersteunen (verloskundigen voor kwetsbare moeders, ziekenhuis transferverpleegkunigen, etc..)

- meer en zwaardere inzet op armoede (armoede en zorg gaan 'hand in hand"). Wij zien dat in gezinnen waar meer financiële zorgen zijn er ook meer en vaker zorg nodig is. Gezien het feit dat wij veel inwoners hebben met laaggeschoolde arbeid en minder inkomen zien wij dit verband heel sterk. Die gezinnen proberen wij beter en eerder te ondersteunen.

65 etc..

- voortdurende ontwikkeling contractbeheer.

- Nieuwe productcatalogus

66 - productfinanciering.

Extra inzet op:

Management en coördinatie op 6 deelprojecten

Leren en vermeerderen van het hele stelsel

innovatie en doorbraak op casusniveau

67 implementatie van innovatie en doorbraak (op stelselniveau)

De contractuele afspraken worden nauw nageleefd. Uitzonderingen mogen alleen goed gemotiveerd plaatsvinden.

Daarnaast hebben we de processen rond administratie goed ingericht. Declaraties met afwijkingen op indicatie worden

68 (zonder goedkeuring vooraf) niet gehonoreerd.

Er wordt een groot pakket aan maatregelen uitgevoerd die gericht zijn op de transformatie en tevens een effect hebben op de beheersing van de kosten. Namelijk o.a. :

1. Nieuwe manier van inkopen met meer taakgerichte bekostiging en beheersing van tarieven
- 2 Minder inzet van landelijke transmurale afspraken
- 3 Het accountmanagement binnen de gemeente versterken
- 4 Procesinrichting signaleren en toegang verbeteren
- 5 Samenwerking zoeken met jeugdartsen en specialisten
- 6 Meer begeleiding door wijkteams
- 7 Poortwachtersfunctie dyslexie instellen
- 8 Voorpost praktijkondersteuner huisartsen ten behoeve van Jeugd inrichten
- 9 Project om een doorbraak in oplossingen bij gezinnen met complexe problematiek te regelen
- 10 Versterking samenwerking jeugdzorg-onderwijs
- 11 Meer collectieve voorzieningen

69 12 Programma verbeteren sturing en verantwoording

De gemeente Assen hanteert een pakket aan maatregelen gericht op demedicaliseren, preventie, tijdig afschalen en normaliseren. Ook afspraken om tijdig tijdelijk op te kunnen schalen waar nodig. Verder zet de gemeente Assen de POH-Jeugd in , met als doel lichte ondersteuning om zware zorg te voorkomen. Laagdrempelig en zichtbaar.

Daarnaast starten we een experiment waar bij de expertise in de gemeentelijke Toegang ingebracht wordt in het factteam met als doel afname inzet zware zorg en voorkomen recidive.

70 Zoals beschreven bij vraag 4 zetten we nadrukkelijk in op meer preventie en vroegsignalering (lokaal preventieakkoord) en het verstevigen van de gemeentelijke toegang door betere regie, triage en de inzet van een POH-Jeugd GGZ bij de huisartsen. Duidelijk is wel dat voor het beheersen van de kosten ook (landelijk) het gesprek moet worden gevoerd over wat jeugdhulp is en wat als gebruikelijke zorg moet worden opgevat (normaliseren en kaders stellen).

71 Per 1-1-2020 wordt er resultaatgerichte financiering toegepast.

In september 2017 is er in Oldenzaal een pilot gestart met de inzet van praktijkondersteuners bij een aantal huisartsenpraktijken voor jeugdige patiënten die te maken hebben met psychosociale problemen. Met de pilot wordt beoogd inhoudelijk meer regie te gaan voeren vanuit de gemeente op de inzet van (vooral) Jeugd-GGZ. Dit door intensivering van de samenwerking met de huisartsen. De praktijkondersteuners zijn deskundige hulpverleners die een aantal uren per week spreekuur houden bij de betrokken huisartsen. Deze aanpak is onlangs geëvalueerd en daaruit zijn positieve resultaten naar voren gekomen

72 In het document 'Plan van Aanpak Grip op Jeugdhulp' (ook wel de omdenknotitie) staan een tal van maatregelen beschreven die mede worden ingezet om meer grip te krijgen en de kosten te drukken, zowel regionaal als lokaal verder in te zetten. Enkele voorbeelden van maatregelen: het verder versterken van binding met scholen en huisartsen, het schrappen van zorg (waar geen wettelijke verplichting voor bestaat), het aanbieden van beschikkingsvrije zorg vanuit het integrale Sociaal Team en de rol van het Sociaal Team versterken.

73 Wordt aan gewerkt

Nieuwe resultaatgericht inkoopmodel, jeugd gezinsondersteuners bij huisartsen (om doorverwijzing naar ggz te voorkomen) . Bij de aanvraag voor transformatiefonds zijn de volgende 2 thema's opgenomen: Inzet op de lokale leefomgeving van het kind/ambulantisering Verbinding jeugdhulp en onderwijs versterken

74 Het college heeft ingestemd met het beleggen en inrichten van een lokale meldfunctie voor de Wvvgz, . 2. met het lokaal beleggen, inrichten en uitvoeren van het verkennend onderzoek bij het wijkteam. 3. In te stemmen met het inkopen en laten uitvoeren van de plicht tot het horen van betrokkene door het Centrum voor Dienstverlening. 4. Kennis te nemen van de stand van zaken uitvoeringsagenda Ketenpartners mensen met verward gedrag. Dit nieuwe beleid is vastgesteld met een sluitende begroting op basis van de daartoe beschikbaar gestelde rijksbudgetten. Budgetneutraal.

Op basis van de eerste financiële prognose (forecast) hebben we in overleg met de aanbieders en verwijzers een verdiepende analyse gemaakt en zullen we op basis daarvan met sturingsvoorstellen komen. Hierbij betrekken we eerder in gang gezette maatregelen, zoals de aanpak van multiproblematiek en de inzet van extra praktijk ondersteuners JGGZ bij de huisartsen.

Referentie antwoord vraag 4: het werken volgens het Haarlemmermeers model, waar professionals met mandaat die dicht bij de inwoners staan een essentieel onderdeel van zijn. Dit jaar is de uitvoerende organisatie door middel van het Meerteam (gemandateerde professionals) onderdeel van de eigen organisatie geworden. Tevens wordt er gewerkt met categoriemanagement

75 Door te gaan werken met een individueel budgetplafond worden de zorgprofessionals in staat gesteld om verschillende zorgtrajecten te bundelen in 1 product. Dit voorkomt zorgstapelning

Om de kosten te beheersen zetten we bij de GGZ in op het werken met meer gespecialiseerde werkers in onze sociaal teams met als doel vroegtijdige interventie en gerichte ondersteuning. We gaan waar mogelijk aanvullend werken met ervaringswerkers en zetten extra in op begeleiding naar werk of dagbesteding. Ook bereiden we ons voor op de WvGGZ, dit vergt echter een investering van onze gemeente.

Bij de jeugd werken we momenteel een lokaal plan van aanpak uit om de kosten te beteugelen. Hierbij denken we aan werken met budgetmaxima, kostenbewustzijn bij professionals, contractbeheer strikter inrichten, werken met minder aanbieders, analyse van dure zorgsystemen, jeugdbescherming inbedden in sociaal team en inzetten van beschikkingsvrije hulp en begeleiding.

76 Als u hiermee bedoelt de ggz binnen de jeugdwet, dan hebben wij het volgende ingezet: In 2019 hebben we een start gemaakt met een onderzoek van herijking van de jeugdhulp. De belangrijkste reden is om meer grip te krijgen op de uitvoering en de kosten (zowel regionaal als lokaal).

	<p>WMO: Andere inkoopssystematiek en monitoring. Inzet op transformatie van de zorg, Realisatie van meer algemene voorzieningen zodat minder instroom in specialistische zorg gaat plaats vinden. Aanvullende maatregelen waardoor inwoners langer thuis kunnen blijven wonen. Jeugd: Eerder genoemd is het project regionale transformatieopgaven waarbij we gezamenlijk en verdeeld over de drie subregio's werken aan transformatie van de zware zorg. Doel hiervan is voorkomen en/of verkorten van verblijfszorg. Transformatiegelden worden (contractueel) ingezet bij het bereiken van vooraf gesproken mijlpalen. Indien een mijlpaal niet behaald wordt, dan vindt overleg en bijsturing plaats. Na het doorlopen van de escalatieladder kan een deelproject transformatie worden stopgezet.</p> <p>Een andere maatregel is bijvoorbeeld de subsidie aan huisartsen om het aantal POH jeugdggz bij de huisartsen te vergroten.</p>
82	Voor wat betreft jeugdzorg is een actieplan opgesteld waarin de verschillende maatregelen zijn toegelicht. Deze maatregelen hebben betrekking op preventie, sturing en kostenbeheersing. Voor wat betreft de GGZ is in regioverband een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin deze maatregelen zijn opgenomen.
83	<p>Intensieve samenwerking en triage met aanbieders en GGZ.</p> <p>POH GGZ bij huisartsen</p> <p>Gesprekken met aanbieders die opvallen door bijzonderheden in individuele casuïstiek en productie</p> <p>Behandelen van casuïstiek</p>
84	<p>Doorlopende analyse berichtenverkeer</p> <p>Ontwikkelen preventief beleid</p> <p>Doorontwikkeling van de toegang</p> <p>Gesprekken met huisartsen om deze kosten bewuster te maken</p>
85	<p>Inzet van een POH GGZ (praktijkondersteuner huisarts)</p> <p>Voor wat betreft jeugdzorg is een actieplan opgesteld waarin de verschillende maatregelen zijn toegelicht. Deze maatregelen hebben betrekking op preventie, sturing en kostenbeheersing. Voor wat betreft de GGZ is in regioverband een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin deze maatregelen zijn opgenomen.</p>
86	<p>Lokaal: o.a. integrale toegang voor wmo/jeugd/part-wet waarbij ook welzijnswerk, jongerenwerk, mee en maatschappelijk werk zijn betrokken. Vaker inzetten van casusregie door jeugdconsulenten. Jeugdbeschermer in huis voor expertise veiligheid.</p> <p>Regionaal: o.a.: project gewoon thuis (thuis met meer ambulante zorg), experttafel, gesloten plaatsingen inkorten met mst aan de start, project om netwerk te activeren, werven van pleegzorg, alle ggz-aanbieders bieden plan om volume te beheersen, bggz uitbreiden tot 18 uren ipv 13,5 (BGGZ Intensief +).</p>
87	In transformatie wordt getracht in te zetten op een verschuiving van het gebruik van individuele voorzieningen naar het voorliggend veld, het beperken van instroom (o.a. praktijkondersteuners bij huisartsen, inzet gedragswetenschappers, preventieprogramma's, e.d.), reduceren van stapeling van zorg (zowel op cliënt als gezinsniveau), het hanteren van productieplafonds in combinatie met tariefskorting voor verblijfjeugd en beschermd wonen.
88	de belangrijkste stap hierin vormen de afspraken met onze grootste aanbieders. Zij krijgen een vastgesteld bedrag in de jaren 2019 - 2022 en hebben met elkaar en de regio afgesproken dat zij helpen de transformatie vorm te geven door innovatieve oplossingen te zoeken en elkaar te benaderen om knelpunten op te lossen. Dit moet leiden tot een verlaging van deze kosten.
89	<p>Kosten voor dure trajecten die moeilijk te beïnvloeden zijn door de gemeente worden regionaal verevend.</p> <p>Voor de p*q inkoop richten wij ons op kostenbeheersing door het kostenbewust maken/houden van verwijzers en in de toekomst misschien door het afgeven van beschikkingen voor een kortere duur, zodat tijdig afschalen mogelijk is.</p>
90	<ul style="list-style-type: none"> - starten met een nieuwe aanbestedingsprocedure regionaal inkoop Jeugdhulp en WMO 2021 - Inzet Diagnostisch team - Transformatie Essentiele functies
91	- inzet coördinatie zorg
92	Geen inpunt kunnen ontvangen op korte termijn.
93	<p>zie programmabegroting 2019-2022 en perspectiefnota 2020-2023</p> <p>Bekostigen van een praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen die daarvoor open staan. Doel is helpen bij verwijzen, maar ook overbruggingszorg gezien de wachttijden.</p> <p>Inzet van een consulent echtscheiding om het wijkteam te ondersteunen bij de casuïstiek complexe echtscheidingen.</p> <p>Inzet van een opvoedcoach om laagdrempelige vragen zonder verwijzing te kunnen beantwoorden. Daarnaast op regionaal niveau uitvoering van het transformatieplan jeugd.</p>
94	<p>Hiervoor hebben we een reeks van maatregelen getroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - POH huisartsen incl afstemming met huisartsen - Benutten voorliggend veld - MDO - Meer uniformiteit in de werkwijze - Informatie over indicaties en verzilvering ontsloten d.m.v. programma Clicksens - Het meer financieel bewust maken van de indicatiestellers - Meer werken van uit de eigen kracht van de cliënt - etc.

Gezamenlijk onderzoek jeugdkosten met alle Friese gemeenten.
Inzet POH-GGZ in samenwerking met huisartsen.
Minder administratie voor gebiedsteam zodat meer zorg kan worden verleend.
Samenwerkingsstructuur rond scholen versterken in verband met vroege signalering.
Gebruik maken voorliggend veld.

95 Herijking inkoop.

De toegang op orde hebben is de belangrijkste factor om invloed uit te oefenen op de transformatie (zoals normalisatie en toeleiding naar het voorliggend veld). Het hebben van een goed werkproces omtrent de medische verwijzroute (Jeugdhulp), doorontwikkeling van inkoop jeugdhulp, pilots zoals een wijk-GGD'er, afspraken met ketenpartners en een goede 3D monitoring zijn essentieel om de transformatiedoelen te halen waaronder de beheersing van de kosten.

96

De gemeente zet in op preventie door extra jeugdprofessionals en houdt middels een prognosemiddel kort zicht op het verloop van de kosten. Op Jeugdhulp is vanaf 2018 en ook in 2019 en volgende jaren ingezet op een dubbele check op verstrekking van dure (meestal complexe) zorg. Er is geïnvesteerd in de relatie met huisartsen om zo te zorgen dat verwezen wordt binnen het raamcontract van de regio West-Brabant West, wat kan resulteren in afschaling van zorg. Er wordt ook gericht ingezet op verstrekking van arrangementen met de juiste prijs. Ook is er inzet op de veiligheidsketen, wat het aantal ondertoezichtstellingen zo veel mogelijk voorkomt. Dit alles betreft een actieplan dat periodiek wordt gemonitord.

97

het contract voor residentiële jeugdhulp is gericht op een afbouw van het aantal plekken jeugdhulp met verblijf. Ter vervanging komen andere zorgvormen zoals intensieve ambulantisering (in de thuissituatie) en beschut wonen. Ook moet sneller afgeschaald worden naar lichtere vormen van jeugdhulp en doorlooptijden worden verkort.

Verder wordt ook jeugdhulp op scholen geboden, dit moet preventief werken op de langere termijn of in ieder voorkomen dat er gebruik gemaakt moet worden van duurdere vormen van jeugdhulp.

Verder wordt vanaf 2020 ingezet op teams gezinsbegeleiding, deze moeten met een bredere ondersteuning binnen gezinnen de vraag naar jeugdhulp zien te beperken, door bijvoorbeeld ook in te zetten op schuldhulp, budgetcoaching en participatie van de ouders. Dit is een pilot en effect moet nog worden aangetoond.

98

Wij hebben een actieplan opgesteld m.b.t. de jeugdhulp. De aanbevelingen in het actieplan zijn bedoeld om te komen tot een structurele kostenverlaging van jeugdhulp en deels om een paar quick wins te behalen. Daarnaast verwachten we met een andere inzet bij de Toegang Jeugd de eigen kracht van jeugdigen, ouders en gezinnen te versterken. Dit zorgt voor het zelfstandig oplossen van problemen en het voorkomen van problemen in de toekomst. Dit biedt perspectief voor burgers en de gemeente.

In Zeeland hebben we vier proeftuinen Beschermd Wonen opgezet. De proeftuinen zijn er om op innovatieve wijze nieuwe voorzieningen en werkwijzen te ontwikkelen en ervaring op te doen met de nieuwe taken. Dit zijn: toegang, preventie, bekostiging en cliëntperspectief. Kapelle is trekker van de proeftuin preventie. Ook is, als onderdeel van de proeftuin preventie, besloten een Wijkcirkel (een informeel netwerk waar kwetsbare inwoners steun aan elkaar hebben) op te zetten in Kapelle.

99

Recent heeft de raad van Hoorn een bestuursopdracht vastgesteld waarin maatregelen zijn uitgewerkt om de tekorten tegen te gaan. Inhoudelijk is er een beleidsnota sociaal domein vastgesteld waarin de speerpunten voor beleid staan.

Maatregelen zijn bijvoorbeeld het inzetten van praktijkondersteuners bij de artsen, om meer grip te krijgen op doorverwijzingen en deze stroom te beperken.

100

In het kader van de transformatie is in de gemeente Edam-Volendam extra ingezet op versterking van het voorveld, met o.a. schoolmaatschappelijk werk op alle scholen, jongerenwerk in de wijken, pedagogische ondersteuning en POH jeugd GGZ. Versterking van het voorveld om later zwaardere zorg te voorkomen en de kosten te beheersen. Om huisartsen aangesloten te houden op het (lokale) speelveld van de jeugdzorg neemt een Jeugdarts van de GGD standaard deel aan de HAGRO –overleggen.

Gespecialiseerder jeugdzorg is bovenregionaal ingekocht in de regio AA/ZAWA, waarbij de nadruk ligt op resultaatgericht werken. De vernieuwde werkwijze, waar de afgelopen 2 jaar mee gewerkt is, is gericht op het vergroten van effectiviteit en efficiëntie in de jeugdhulp. De insteek is om breder te kijken naar wat het gezin aan ondersteuning nodig heeft – op alle leefdomeinen en op langere termijn. In samenhang daarmee kopen de regiogemeenten de specialistische jeugdhulp niet langer in als losse producten, maar als onderdeel van een breder perspectiefplan dat vooraf wordt opgesteld. Hierin staat de ondersteuningsbehoefte van het gezin centraal. Om de kosten te beheersen wordt e.e.a. vanuit het regionale contractmanagement nauwkeuring gemonitord en daar waar nodig wordt gekeken naar bijsturen

101

binnen het systeem in overleg met de zorgaanbieders.

	<p>We hebben een Actieplan sociaal domein opgesteld met het doel om de gewenste transformatie van ondersteuning en zorg te realiseren als de uitgaven meer in balans te brengen met de begrote middelen zodat de zorg ook op termijn betaalbaar blijft. Concreet zijn hiervoor de volgende acties gestart:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbeterde werkwijze uitvoering; aanscherpingen mogelijk rond regie en casemanagement, preventie en verbinding met het voorliggend veld. • Sturen op doelen van onze inwoners: vooraf duidelijke doelen met het betrokken gezin / de betrokken inwoner formuleren en sturen op het behalen van die doelen. <ul style="list-style-type: none"> □ Slimmere ondersteuning: Uit onze monitoring blijkt dat de 25 casussen met het hoogste gebruik van jeugdhulp zorgen voor 33% van de uitgaven aan maatwerkvoorzieningen (€2,5 miljoen). We analyseren deze casussen en treden in overleg met de betreffende gezinnen, betrokken aanbieders en andere verwijzers. Daarbij sturen we op het behalen van de doelen van het gezin en zoeken we samen naar alternatieve oplossingen. • Sneller op de juiste plek: We verbeteren de samenwerking met huisartsen en maken afspraken over de inzet van een POH-JGGZ. • Samen met onderwijs: We verbeteren de samenwerking met het onderwijs rond passend onderwijs en jeugdhulp. • Sturen op aanbieders: Regionaal loopt het project ‘sturing en inkoop sociaal domein’. Hierbij werken we aan strategieën om beter te sturen en dit door te vertalen naar de wijze van inkopen van ondersteuning en zorg (bekostigingsmodel, contractvormen en leveranciersmanagement) en ons toegangsmanagement. Ook geven we het lokaal leveranciersmanagement verder vorm. • In voor Mantelzorg: De druk op zowel de formele als informele zorg neemt toe. Door deelname aan het landelijke programma “In voor Mantelzorg-thuis”, zetten we in op een betere lokale samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeente in het algemeen en meer specifiek op betere samenwerking tussen beroepskrachten, mantelzorgers en vrijwilligers. • Optimaliseren wettelijke mogelijkheden: We laten externe deskundigen kijken naar de mogelijkheden en grenzen die de diverse wetten bieden en hoe zich dat verhoudt tot ons beleid en onze werkwijze.
102	<p>In het door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader Sociaal Domein van april 2019 zijn de volgende bezuinigingen vastgesteld om de kosten beheersbaar te krijgen:</p> <p>Moderniseren en bezuinigen op welzijnssubsidies Korten re-integratiebudget Kostenbewust werken binnen de Gebiedsteams</p>
103	Nieuwe vorm van inkopen jeugd/wmo
104	<p>Nog niet</p> <p>In het door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader Sociaal Domein van april 2019 zijn de volgende bezuinigingen vastgesteld om de kosten beheersbaar te krijgen:</p> <p>Moderniseren en bezuinigen op welzijnssubsidies Korten re-integratiebudget Kostenbewust werken binnen de Gebiedsteams</p>
105	<p>Nieuwe vorm van inkopen jeugd/wmo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beschikbaar stellen van extra ondersteuning voor meer grip - Praktijkondersteuners jeugd GGZ bij huisartsen - Breder inzetten op preventie en welzijn - Zorgaanbod kan efficiënter en op onderdelen soberder
106	- Versterking Centrum van Elkaar (CvE)
107	Een specifiek team (CenAteam) begeleidt doorverwijzers en met name huisartsen bij een gerichte toewijzing/doorverwijzing.
108	Diverse algemene maatregelen.
109	Een specifiek team (CenAteam) begeleidt doorverwijzers en met name huisartsen bij een gerichte toewijzing/doorverwijzing
110	De financiële druk op het sociaal domein ligt hoog; de meeste Lekstroomgemeenten ontwikkelen momenteel ombuigings/bezuinigingsmaatregelen. Daarom wordt regionaal samengewerkt aan het project Grip op Jeugdhulp. De gemeente Nieuwegein heeft nog geen ombuigings/bezuinigingsmaatregelen genomen. Wel wordt bij de toegang tot jeugdhulp meer preventieve maatregelen genomen.
111	<p>Invoeren van budgetindicaties, inzet van een praktijkondersteuner jeugd GGZ vanaf 2020 bij de huisartsen, doorontwikkeling van voorzieningen voor jeugd in relatie tot tarieven en strakkere monitoring op aantallen, doorlooptijden, onnodige verlengingen en uitgaven.</p> <p>Vanaf 2021 gaan we over op een nieuwe inkoop jeugd waarbij met name ook de focus ligt op onderlinge (sector overstijgende) samenwerking tussen aanbieders.</p>
112	De grootste maatregel die getroffen wordt is de nieuwe wijze van contractering met een 7-tal zogenaamde “breedspectrum-aanbieders” die lumpsum gefinancierd worden. Op deze manier verwachten wij dat zij ruimte en impuls hebben om de transformatie op gang te krijgen, en gezamenlijk een manier ontwikkelen om binnen de beschikbare budgetten aan alle behoefte aan jeugdzorg te voorzien.

- Eerder genoemd is het project regionale transformatieopgaven waarbij we gezamenlijk en verdeeld over de drie sub-regio's werken aan transformatie van de zware zorg. Doel hiervan is voorkomen en/of verkorten van verblijfszorg. Transformatiegelden worden (contractueel) ingezet bij het bereiken van vooraf gesproken mijlpalen. Indien een mijlpaal niet behaald wordt, dan vindt overleg en bijsturing plaats. Na het doorlopen van de escalatieladder kan een deelproject transformatie worden stopgezet.
- Een andere maatregel is bijvoorbeeld de subsidie aan huisartsen om het aantal praktijkondersteuners jeugd-ggz bij de huisartsen te vergroten.
- 113 - Er wordt meer ingezet op ambulante zorg ipv residentiele.
- Er wordt extra geïnvesteerd op samenwerking met huisartsen en gecertificeerde instellingen
- 114 - We zijn bezig met verdere analyses ten aanzien van de kostenontwikkeling en mogelijke beheersmaatregelen.
- Er wordt meer ingezet op ambulante zorg ipv residentiele.
- Er wordt extra geïnvesteerd op samenwerking met huisartsen en gecertificeerde instellingen
- 115 - We zijn bezig met verdere analyses ten aanzien van de kostenontwikkeling en mogelijke beheersmaatregelen.
- Er wordt meer ingezet op ambulante zorg ipv residentiele.
- Er wordt extra geïnvesteerd op samenwerking met huisartsen en gecertificeerde instellingen
- 116 - We zijn bezig met verdere analyses ten aanzien van de kostenontwikkeling en mogelijke beheersmaatregelen.
- 117 versterken van sturing en monitoring, in gesprek met (grote) aanbieders, versobering normenkader Wmo, kantelen van maatwerk naar algemene voorzieningen (dus subsidies in plaats van p&q), specifieke aanpak in ontwikkeling op Multi-probleemgezinnen, versterken governance (samen met de regio).
- Transformatie Jeugd
- In de visie van Leeuwarden is het versterken van het onderwijs ten behoeve van kwetsbare jeugd een belangrijk uitgangspunt. Er wordt een lijn uitgezet voor de leeftijdsgroep 0-12 jaar en voor jeugdigen vanaf 12 jaar.
- Er wordt ingezet op een versterking van de steunstructuur in en rondom scholen; het meer inbrengen van kennis en expertise in en om school/IKC, inclusief een beschikkingsvrij preventief budget. In de nieuwe steunstructuur, die gericht is op inclusie en normaliseren, wordt vroegtijdig geacteerd. De school/het IKC is ook de plaats waar alle obstakels voor die ontwikkeling worden gesignaleerd, gediagnosticeerd en van een systeem- en gezinsgerichte aanpak worden voorzien, inclusief de regievoering die daar bij hoort. Door deskundigheid, casemanagement, diagnostische bevoegdheid en doorzettingsmacht toe te voegen aan het team van een school/IKC vormt zich een interprofessioneel team. Vanuit deze samenwerking wordt de afweging gemaakt wat er per kind en zijn gezin moet gebeuren. Met de focus op vroegsignalering en versterken van de eigen leefomgeving van kind en ouder.
- In het VO (Voortgezet Onderwijs) en MBO (Middelbaar Beroeps Onderwijs) werken we een steunstructuur genaamd de scholenteams waarbij partners naast de scholen uit 1e en 2e lijn maar ook de gemeente zorgen voor een aanpak die voorkomt dat jongeren uitvallen in het onderwijs. Deze aanpak kenmerkt zich door vroegsignalering, ambulante ondersteuning en onderlinge samenwerking.
- Er is een samenspel tussen wijkcentra, sportverenigingen, culturele instellingen en ondersteuners zoals buurtsportcoach, de tieners en jongeren in beeld hebben en preventieve en collectieve activiteiten kunnen bieden. Daarmee dragen ze bij aan het voorkomen van schooluitval en zorgen er mede voor dat jongeren later op eigen benen kunnen staan, waarbij er ook een samenwerking kan komen tussen de scholen voor PO (Primair Onderwijs), VO en MBO en de alliantie.
- Daarnaast zal Leeuwarden samen optrekken met SDF en harde transformatieafspraken vastleggen met regionaal opererende verwijzers als de GI's. In het kader van het nationaal actieplan Zorg voor Jeugd zal Leeuwarden in nauwe samenwerking met SDF komen tot een concrete uitwerking.
- De gemeente stuurt sterker op de toegang tot jeugdhulp door een gemeentelijk expertteam te verbinden aan de verwijzers naar jeugdhulp. Het expertteam beoordeelt of er niet te zware zorg wordt ingezet, of er voorliggende of collectieve voorzieningen mogelijk zijn (lees goedkopere opties), of de afgesproken resultaten door aanbieders worden behaald en of er tijdig wordt afgeschaald.
- Transformatie GGZ
- 118 De gemeente bereidt de invoering voor Wet verplichte GGZ en de invoering van de lokale taak beschermd wonen en opvang samen met de regio. Regionaal worden afspraken gemaakt over het beleid en de uitvoering.
- Voor de GGZ voor volwassenen is/wordt extra geïnvesteerd in GGZ in de wijk zodat inwoners met GGZ problematiek op een goede manier zelfstandig kunnen wonen in de wijk en overlast wordt voorkomen.
- Om de ombuigingsopgave jeugdhulp te realiseren zijn er reeds zaken in gang gezet:
- De regionale aanbesteding jeugdhulp met verblijf (pleegzorg, residentiele jeugdhulp en jeugdzorgplus) stimuleert dat de opdrachtnemer meer intensievere vormen van ambulant jeugdhulp aanbiedt, zodat er minder verblijfcapaciteit nodig is.
  - De verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp wordt versterkt. Hierdoor kunnen kwetsbare kinderen eerder gesignaleerd worden en kan lichtere ondersteuning ingezet worden. Ook kan gekeken worden naar slimmere onderwijs/zorg arrangementen.
  - We hebben een laagdrempelig gespecialiseerd informatie- en adviespunt ingericht waarbij via een telefoonnummer vragen van ouders, kinderen en professionals beantwoord kunnen worden, waar de hulpvraag in kaart gebracht kan worden en waar zo nodig verwezen kan worden naar een passend (hulp) aanbod. Echtscheidingen is een specialisme binnen dit informatie- en adviespunt. Dit moet ertoe leiden dat problemen eerder en sneller aangepakt worden en zware hulp wordt voorkomen.
  - Het versterken van de pedagogische basis d.m.v. zes maatregelen die helpen problemen te voorkomen. Hoe eerder, hoe beter. Hoe jonger, hoe effectiever. Ook voorkomen de maatregelen dat gezinsproblematiek ontstaat en versterken ze beschermende factoren in de normale omgeving waarin het kind opgroeit.
- 119 Ondanks de ingezette maatregelen dalen de kosten op de jeugdzorg nog niet. Daarom zijn we een taskforce gestart om met bezuinigingsmaatregelen te komen.

Transformatiefonds

Om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven, hebben de VNG en het Rijk een Transformatiefonds in het leven geroepen. Voor de periode 2019 t/m 2021 is er jaarlijks €36 miljoen beschikbaar voor de jeugdzorgregio's. Dit bedrag wordt naar rato van bevolkingsaantallen over de regio's verdeeld. Onze jeugdzorgregio (Zuidoost-Brabant) heeft in 2018 een aanvraag voor het Transformatiefonds ingediend. De aanvraag bestaat uit drie concrete projecten waarmee we aan de slag willen gaan. Deze projecten zijn samen met aanbieders uitgewerkt en vastgesteld in het regionale poho Jeugd. Inmiddels is bevestigd dat de aanvraag is goedgekeurd. De regio Zuidoost-Brabant heeft daarmee voor de periode 2019 t/m 2021 een totaalbedrag van €4.653.267 toegekend gekregen.

De projecten

In de aanvraag wordt aangegeven welke projecten we de komende drie jaar met de transformatiegelden willen bekostigen. De afgelopen maanden zijn de projecten voorbereid en is afgestemd welke partijen actief deelnemen. Na de zomer zullen de projecten van start gaan.

Pleegzorg

De afgelopen jaren hebben gemeenten en instellingen een regionaal programma pleegzorg ontwikkeld. Hieruit vloeit een actieplan voort dat we willen uitvoeren met behulp van de middelen van het Transformatiefonds. Deze acties zijn erop gericht om de kwaliteit en kwantiteit van pleegzorg in onze regio door te ontwikkelen. Het project wordt aangestuurd door een regionale werkgroep pleegzorg (met vertegenwoordiging van zowel gemeenten als pleegzorgaanbieders) en geleid door een projectleider. Naast de acties uit het actieprogramma is er ook ruimte in de budgetten voor nieuwe, innovatieve ideeën uit het veld.

Jeugdzorgplus

Jeugdzorgplus is een zeer intensieve vorm van gespecialiseerde hulp aan jeugdigen en hun gezinnen, wanneer deze niet bereikbaar zijn voor lichtere vormen van hulpverlening en/of een risico vormen voor zichzelf en hun omgeving. In deze gevallen kan een machtiging gesloten plaatsing worden afgegeven. Onze doelstelling is dat iedere jongere met zo'n machtiging gesloten plaatsing perspectief heeft. Dat betekent dat bij een gesloten plaatsing direct nagedacht wordt over de stappen daarna. Bovendien moet voorafgaand aan de plaatsing nauwkeurig afgewogen worden of er geen andere opties zijn, waardoor de jeugdige toch in de eigen omgeving kan blijven. Met de middelen van het Transformatiefonds wordt daarom een Civiel Trajectberaad opgezet. Dit is een kleinschalig team dat, wanneer het voornemen is een jongere gesloten te plaatsen, de situatie nauwkeurig bekijkt, de opties afweegt en toeziet op het perspectief voor de jeugdige. Duidelijk moet zijn waar aan gewerkt wordt en ook het voorliggend veld moet goed geïnformeerd zijn wanneer de jeugdige weer terugkeert naar de eigen omgeving. In Noordoost-Brabant zijn reeds goede ervaringen opgedaan met het Civiel Trajectberaad.

Verblijfsverkortende- en voorkomende initiatieven

Het derde project wordt niet op schaal van de 21-gemeenten, maar binnen de subregio Helmond, Peelgemeenten en Dommelvallei+ opgepakt. Dit omdat dit ook de schaal is waarop verblijfsproducten worden ingekocht. Met de concept inkoopstrategie jeugdhulp, waarover u eerder in deze nieuwsbrief bent geïnformeerd, zijn de eerste stappen gezet. Hierin zijn doelstellingen opgenomen over het afbouwen of zelfs kunnen voorkomen van verblijf. Het vervolg is om hierover concrete afspraken te maken met de aanbieders. Dit wordt na de zomer uitgewerkt in een plan van aanpak.

Voortgang en middelen

De kaders voor de besteding van het Transformatiefonds zijn meegegeven doordat de aanvraag inclusief de drie projecten bestuurlijk zijn vastgesteld in het regionale poho Jeugd. In dit overleg worden de bestuurders ook op de hoogte gehouden van de voortgang van de uitvoering. Het thema Verblijf, dat niet op regionale maar op subregionale schaal wordt opgepakt, wordt in iedere subregio geagendeerd. In de regio Helmond, Peelgemeenten, Dommelvallei+ betekent dit dat het thema Verblijf op de agenda komt

van het bestuurlijk overleg Jeugd, waar de 10 wethouders Jeugd aan tafel zitten. De uit te zetten acties, inclusief begroting, worden hier vastgesteld.

120

Aanpassen gradaties product aanbod om ook "lichtere" zorg in te zetten

Bevorderen kostenbewustzijn

Bevorderen samenwerking met huisartsen

121

Bevorderen samenwerking met scholen

-Bij het inzetten van niet vrij toegankelijke jeugdzorg wordt er door een jeugdzorgaanbieder toestemming gevraagd om een arrangement in te mogen zetten voor de jeugdige. De arrangementen worden allemaal beoordeeld alvorens ze toegekend worden en de jeugdzorgaanbieder mag starten met zorgverlening. Hier wordt strak op gestuurd. We werken met resultaatfinanciering. Facturen worden betaald als resultaten behaald zijn.

-De toegang tot vrij toegankelijke zorg wordt vergroot om de directe instroom in niet vrij toegankelijke zorg te beperken tot die zorg die daar ook noodzakelijk is (matched care ipv stepped care).

122

-Er wordt ingezet op de huisartsenroute; jeugdprofessionals (lokale toegang) sluit aan bij huisartsen om te zorgen dat er ook vanuit deze lijn licht waar mogelijk en zwaar waar noodzakelijk ingezet wordt.

123

De gemeente zet de Wijk GGD-er evenals voorgaande jaren in voor een vroegtijdige signalering en opvang van overspannen en verwarde personen in Vught. Bij de Jeugdzorg zetten we lokaal intensief in op preventie en een goede aansluiting op het onderwijs. We zetten ook de Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd in.

124

Hiervoor zetten wij breed in op het versterken van onze toegang door onder andere steviger regie te voeren, in te zetten op vroegsignalering en vergroten van het vindplaatsgericht werken. Daarnaast zetten wij in het op naar voren brengen van de specialistische expertise van de Jeugd-GGZ zodat problemen eerder kunnen worden onderkent en daarmee de gevolgen ervan beperkt. Regionaal werken via de transformatieagenda samen aan verschillende projecten om de kosten binnen de Jeugd-GGZ te beperken.

Hiervoor is een breed scala aan maatregelen te benoemen. De belangrijkste maatregelen, zoals deze ook zijn benoemd in de bestuursrapportage 2019, zijn:

Preventieve voorzieningen

Na een uitgebreide oriëntatie op ontwikkeling van preventieve voorzieningen in 2018 wordt er in 2019 concreet gewerkt aan nieuwe preventieve voorzieningen.

Jongerenwerk

De extra investering in buurtsportwerk is gecombineerd met straathoekwerk. Het is een goede combinatie om jongeren niet alleen sportactiviteiten aan te bieden maar ze ook aan te spreken op hun houding en gedrag. Dit heeft tot op heden opgeleverd dat de jeugdgroepen die overlast veroorzaken zijn teruggedrongen. Daarbij zijn er individuele trajecten met jeugdigen opgestart waarmee duurdere zorg is voorkomen.

Uitvoeringsplan jeugd

Het uitvoeringsplan Jeugd wordt een belangrijk onderdeel van het beleidsplan Wmo en Jeugd. Samen met ketenpartners wordt dit plan opgesteld en uitgevoerd. Denk daarbij aan het opzetten van voorliggende voorzieningen met innovatieve ideeën van zorgaanbieders. Onderdeel hiervan is het evalueren en verder ontwikkelen van het buurtsportwerk-

125 straathoekwerk, alcohol- en drugspreventie en de inzet van de POH-GGZ Jeugd.

Bij de MPB2020-2023 is een transformatienota opgenomen waarin een breed pakket aan maatregelen is opgenomen.

Voorbeelden daarvan zijn:

- Invoeren van budgetplafonds (Jeugd)
- Geen stapeling van zorg meer
- Uitbreiding van POH's bij huisartsen
- Regie op duurste zorgvragers
- Het andere gesprek (WMO)
- Invoeren van boeteclausule

126 • Versterken Algemene Voorzieningen

- De gemeente investeert in preventie en vroegsignalering.

- De gemeente stimuleert en faciliteert zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Dat betekent investeren in de wisselwerking tussen formele en informele zorg.

- Indien er ondersteuning en hulp nodig is, wordt dat als volgt ingezet: licht en algemeen waar mogelijk, complex en gespecialiseerd waar nodig.

- Ondersteuning zo veel mogelijk dichtbij, op maat en passend bij de behoefte van de burger.

- Vraag- en resultaatgericht werken, niet claim- en aanbodgericht.

- Uitgaan van mogelijkheden van de inwoner, niet van de onmogelijkheden.

127 - Kostenbewust ondersteuning bieden, zorgvuldige kosten-baten afwegingen maken.

1. In onze jeugdzorgregio op een andere manier inkopen, van PxQ naar resultaatgestuurd inkopen.

128 2. Bovenregionale samenwerking op het gebied van voornamelijk integrale crisisdienst, Veilig Thuis en Jeugdzorg+.

129 Personeel meer in eigen dienst in plaats van inhuur vanuit een zorgverlener, waardoor kostenverlaging optreedt,

aansturing en coördinatie gemakkelijker gaat en preventie beter vorm gegeven kan worden.

- inzet POH-Jeugd bij huisartsen (geïmplementeerd)

- Budgetplafonds (nog te implementeren)

130 - Verplichtingenadministratie

De belangrijkste maatregelen zijn enerzijds het versterken van de relatie met de gecertificeerde instellingen en anderzijds met de huisartsen. Vanaf 2020 neemt een aantal daartoe gekwalificeerde medewerkers (consulenten jeugd) zitting in huisartsenpraktijken ten behoeve van laagdrempelige, kortdurende ondersteuning jeugd-ggz (POH jeugd-ggz).

131 De gemeente Maasgouw neemt diverse maatregelen op dit vlak, bijvoorbeeld in samenspraak met de toegangsorganisatie.

Dit vanuit het oogpunt "zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig". Op basis van toekennings- en facturatieinformatie worden opvallende patronen in beeld gebracht en geanalyseerd. In de periodieke contractgesprekken met aanbieders wordt hier, soms op casusniveau, met elkaar over gesproken. Strekking van deze gesprekken is het positief medeplichtig maken van aanbieders aan de gemeenschappelijke uitdaging waar we met elkaar voor staan: ondersteuning bieden aan jeugdigen in het kader van de jeugdwet, binnen de beperkt beschikbare middelen. Daarnaast wordt geëxperimenteerd met pilots op het gebied van preventie en het reduceren van kosten. De ervaring leert dat dit een weerbarstig proces is.

Maatregelen die aan de ene kant effect sorteren, hebben soms een ongewenst bijeffect op een ander vlak. Vanuit geformuleerd beleid, op basis van feiten, is de gemeente in constante dialoog met aanbieders over de maatschappelijke opgave waar we met elkaar voor staan. Ook neemt de gemeente Maasgouw deel aan het regionale zorginnovatie platform, waarbij gemeenten en aanbieders in regionaal verband de opgave en oplossingsrichtingen bespreken.

132 Inzetten op preventie door bijvoorbeeld het zelf uitvoeren van schoolmaatschappelijk werk, zelf lichte begeleiding geven, op vindplekken aanwezig zijn en het project POH jeugd ggz bij de huisartsen. Een klantmanager jeugd is tevens

133 deelbudgethouder.

Deze vraag was niet helemaal duidelijk maar Eindhoven heeft een aantal maatregelen genomen ter beheersing van de kosten. De belangrijkste zijn;

-Instellen van budgetplafonds voor zorgaanbieders

-Aparte stichting Wij-Eindhoven welke de zorgvragen behandelt en probeert deze zoveel mogelijk op te lossen vanuit de 0e of 1e lijn.

134 -Tariefsverlagingen begin 2019 voor Jeugd en WMO. Gedifferentieerde verlagingen van 5% tot 30% .

- 135 Zie omdenknotitie: https://www.dordrecht.nl/pls/idad/mozEgemDocument?F_DOCNR=7493002
- 136 De gemeente heeft een programma lopen op Actielijn 2 en Actielijn 5. Onderdeel daarvan is maatregelen t.b.v. beheersing van de kosten.
- In 2019 hebben wij 5 actiepunten gedefinieerd om een betere grip op de uitgaven van de Jeugdzorg en de Wmo te krijgen. Deze actiepunten zijn:
1. het vergroten van ons inzicht op de nog te verwachten declaraties aan de hand van de afgegeven toewijzingen;
  2. het doorontwikkelen van procesregie door de toegangen;
  3. het intensiveren van de samenwerking met huisartsen, scholen etc.;
  4. het structureel voeren van accountgesprekken met zorgaanbieders, en
  5. aanhaken bij of zelf voeren van gesprekken met het ministerie, de VNG, de provincie etc. om de financieringsproblematiek bij alle partijen helder in beeld te brengen en waar mogelijk aanspraak te kunnen maken op extra financiële ondersteuning.
- 137 Inmiddels zijn deze actiepunten in uitvoering.
- We treffen de volgende maatregelen:
- Nieuwe inkoopsystematiek vanaf 2021 waarbij op volume gestuurd kan worden,
  - regionaal transformatieprogramma,
  - implementatie POH GGZ,
- 138 - ontwikkeling integrale toegang.
- Vanuit jeugd lopen verschillende projecten etc. Deze zijn tot stand gekomen in samenspraak met inwoners, jeugdhulpaanbieders en maatschappelijke/welzijnsorganisaties en onderwijs. De speerpunten voor 2020 zijn de volgende 4 punten/lijnen:
- Sterke verbinding zorg en onderwijs
  - Alle kinderen verdienen een gezin
  - Soepele overgang 18-/18+
  - Passende zorg op de juiste plek
- 139 Deze punten zijn verder uitgewerkt in de uitvoeringsagenda Jeugd en het Transformatieplan IJmond.
- Onze basisgedachte is dat we willen zorgdragen voor een adequate analyse wat er bij een kind speelt in elke levensfase en vervolgens zorg te dragen voor een efficiënte en doelmatige inzet van hulp. Om die reden hebben we veel ingezet om te komen tot een sluitende preventieve aanpak te beginnen bij het jonge kind, zoals samenwerking tussen wijkteam en onderwijs (zowel lokaal als regionaal) en de inzet van een gedragsdeskundige bij de huisartsen ter voorkoming van niet passende verwijzing naar jeugd GGZ.
- Daarnaast zetten we ons zowel in het vrijwillige jeugdzorg als het gedwongen kader in om te komen tot een betere samenwerking met relevante netwerkpartners. Ook dat moet zorgen voor een adequate analyse en efficiënte inzet van
- 140 hulp.
- 141 Regionaal transformatieplan jeugd en taskforce jeugd.
- Om hier meer grip op te krijgen worden gesprekken met huisartsen, portefeuillehouders en aanbieders gevoerd. Daarnaast wordt opnieuw gekeken naar de inkoopsystematiek. Er wordt een intern project uitgevoerd om meer grip op alle financiën
- 142 te krijgen.
- Populatiebesteding : Meerjarige contracten op basis van lumpsum besteding per jaar voor vrijwillige Jeugdhulp gebaseerd op outcome.
- GGZ is voor 2020 incidenteel regionaal ondergebracht bij de RDOG (GGD). Uitgangspunt is dat het binnen de financiële
- 143 kaders uitgevoerd dient te worden
- Aan de hand van een binnenkort vast te stellen bestuursopdracht “Aanpak tekorten jeugdhulp en Wmo” werken wij aan maatregelen om de overschrijdingen terug te dringen. Voor de participatiewet is in 2019 een programmalijn “Hoofdlijnen uitvoeren Participatiewet” vastgesteld waarmee de raad financiële kaders heeft vastgesteld om de opdracht vanuit deze
- 144 wet uit te voeren.
- In het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz wordt gewerkt aan een pilot, waarbij een aantal huisartsen de doorverwijzingen via het lokale team laten verlopen. Daarnaast is samen met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) het project “beter samenspel” van start gegaan om de uithuisplaatsingen te voorkomen en kosten van jeugdzorg te verlagen.
- 145 Tevens wordt vanaf 2020 gestart met resultaatsturing op de 2e lijns jeugdzorg.
- Bijstelling van de wijze van inkoop (o.a. resultaatafspraken)
  - Tijdelijke oplossingen voorkomen door aanbod beter af te stemmen op vraag
  - Srakke sturing op lopende indicaties (op- en afschalen)
  - In samenspraak met zorgaanbieders zoeken naar oplossingen
  - Ontwikkeling voorliggend veld om alternatieven voor professionele zorg in voldoende mate voorhanden te hebben
- 146 - Doorontwikkeling sociale teams (grip en zicht)

	De transformatieopgaven landen in de contracten met zorgaanbieders; hierbij wordt de dure, zware zorg daar waar mogelijk afgebouwd en de minder dure, lichte, ambulante zorg opgebouwd. Per saldo moet dit leiden tot een afname van het totaal benodigde budget voor jeugdzorg (bij gelijkblijvende volumes). In de nieuwe inkoopcontracten van 2021 en verder moet de uitwerking van de transformatieopgaven integraal onderdeel zijn van de inkoopopdracht.
	Op de volumes wordt gestuurd middels de “Toegang op orde”. We investeren in de opleiding, instructie en kwaliteit van de medewerkers van de toegang. Tevens investeren in de contacten met de huisarts door de inzet van een POH GGZ.
	Verder wordt extra geïnvesteerd in het preventief jeugdbeleid waarmee het beroep op gespecialiseerde zorg voor jeugdigen moet afnemen.
147	Bovenstaande geldt ook voor de GGZ waarbij we ook aan het afschalen zijn en GGZ meer in de eigen omgeving organiseren.
148	Investering om meer in te zetten op preventie en het inrichten van data analyse en sturingsinformatie zodat eerder bijgestuurd kan worden en het effect van de preventie in kaart kan worden gebracht.
149	De gemeente Roermond heeft i.s.m. met o.a de provincie het programma “Beter met minder” opgesteld. Dit programma heeft tot doel om de tekorten binnen het sociaal domein binnen een termijn van drie jaar terug te dringen.
150	Wij hebben bij de huisartsen extra uren praktijkondersteuning Jeugd neergezet waardoor Jeugdigen meer op maat toegesneden hulp aangeboden kunnen krijgen. Dit werkt in sommige gevallen kostenbesparend . Verder zijn wij bezig met de introductie van een regisseur die de dure cliënten in beeld brengt en gaat onderzoeken of met meer toegesneden maatwerk oplossingen meer resultaat voor minder geld gerealiseerd kan worden.
	Voor de Jeugdhulp is een Actieplan 2019-2020 opgesteld met daarin een scala aan maatregelen om de transformatie vorm te geven en kosten te beheersen: - Maatregelen gericht op verbetering van de toegang (inbesteden, praktijkondersteuners huisartsen en GI's) - Maatregelen gericht op de ambulante specialistische jeugdhulp (b.v. een kritische blik op het aanbod)
151	Bij de ggz in het kader van de Wmo wordt een voortdurende inspanning geleverd om zoveel mogelijk mensen ambulant op te vangen. - inzet van zorgmakelaar bij de GI's - inzet praktijkondersteuners bij huisartsen - kostprijsonderzoek jeugdzorg
152	- inzet op voorliggende voorzieningen
153	De vrijwillige jeugdhulp wordt naar verwachting in 2020 aanbesteed voor een langere periode op basis van lumpsum bekostiging. wij verwachten dat dit bijdraagt aan het versnellen van de transformatie en aan beheersing van de kosten. 1. De toegang komt op 1 januari 2020 terug naar de gemeente. Het jaar 2020 gebruiken we om beter inzicht te krijgen in het hoe en wat van de kosten en de doorverwijzingen. Dit wordt eenvoudiger nu de toegang en beleid, letterlijk, dichter bij elkaar komen. Hierdoor kunnen we zorgvuldig afwegingen maken ten aanzien van ons beleid en in het verlengde daarvan een beheersing van kosten. 2. De huisartsen verwijzen een groot deel van de jeugdigen door. Daarom gaan we met hen en hun praktijkondersteuners in gesprek. Doel hiervan is te komen tot nauwere samenwerking en inzicht te krijgen in hun doorverwijsgedrag en de gedachte erachter. Onze inschatting is dat we daarmee op meerdere fronten een slag kunnen maken. Óók op het financiële gebied. 3. In zeeland wordt gewerkt aan het project/traject “Vaart in Veiligheid”. Medio 2020 is het onderzoek afgerond. Dit moet concrete maatregelen opleveren om de veiligheidsketen te verkorten. Onze inschatting is dat dit ook zou moeten
154	leiden tot een kostenbesparing. Jeugd: er is veel aandacht voor contractmanagement en versterking van (keten)- samenwerking. Invoering van regiebehandelaarschap, middenmanagementoverleg van gemeenten (uitvoering en beleid) met de belangrijkste partners, waaronder de GI's.
155	WMO: voor GGZ (beschermd wonen) werd tot 1-1-2020 budgetplafonds gehanteerd. Vanaf 1-1-2020 vindt kostenbeheersing plaats op het aantal beschikbare bedden/plaatsen voor beschermd wonen.
156	Zowel op provinciaal als gemeentelijk niveau zijn verschillende (kostenbeheersings)maatregelen getroffen gericht op preventie, de inkoop van zorg, toegang tot zorg en de organisatie van het sociaal domein. Lokaal richten we ons daarbij vooral op nieuwe instroom en doorstroom (bijv. opschaling van intensiteiten, zorgstapeling). Ook stellen we maandelijks monitoroverleggen in en richten ons op het goed neerzetten van de (proces)organisatie en het opleveren van goede management- c.q. stuurinformatie.
157	Op beide terreinen worden de beleidsmaatregelen en uitvoeringsrichtlijnen versterkt. - Er wordt meer ingezet op ambulante zorg ipv residentiele. -Er wordt extra geïnvesteerd op samenwerking met huisartsen en gecertificeerde instellingen
158	-We zijn bezig met verdere analyses ten aanzien van de kostenontwikkeling en mogelijke beheersmaatregelen.

Jeugd:

1. Normaliseren van jeugd- en opvoedhulp door:

- a. Beter aansluiting te realiseren van gemeentelijke jeugdhulp op zorgstructuren in het onderwijs
- b. Samen te werken met (preferente) zorgaanbieders om een beter passend aanbod te ontwikkelen
- c. In te zetten op ondersteuning van ouders en kinderen bij echtscheidingsituaties
- d. Te werken met de nieuwe route (planbijeekomsten)

2. Terugbrengen van het aantal jongeren in instellingen door:

- a. De jongeren te leren kennen en periodiek met zorgverleners mogelijkheden te onderzoeken om terug te keren in de gezinssituatie
- b. Meer inwoners proberen te interesseren om pleegouder(s) te worden

Ggz:

1. Ontwikkelen nieuwe vormen van beschermd thuis wonen (doorontwikkelen scheiden wonen en zorg)
2. Ontwikkelen van een sluitend aanbod, uitgaande van de specifieke behoefte van inwoners met ggz-problematiek

159 (inzetten ervaringsdeskundigen, waakvlambegeleiding, inloopmogelijkheden)

De gemeente Gorinchem werkt met een stichting jeugdteams ZHZ als onderdeel van een lokaal sociaal team. Aan dit team is een orthopedagoog GZpsycholoog verbonden die met de huisartsenpraktijken een vaste verbintenis heeft. Door de verdiepende triage, meer dan de GGZ, neemt de snelheid van inzet toe en zijn er minder stapelingen. De professionals zijn met gezin al aan de slag en er vindt een meer gerichte doorverwijzing plaats.

160 In de doorontwikkeling van het sociaal team wordt het 'meer naar de voorkant'-principe gehanteerd. Voor jeugd betekent dat ambulante hulp (waaronder j-GGZ) van de regionale zorgmarkt naar het lokale team.

161 Binnen het regionale samenwerkingsverband Midden-IJssel / Oost-Veluwe worden maatregelen geïnventariseerd en uitgewerkt. Het instellen van budgetplafonds is er daar 1 van.

162 Inzetten op preventie door uitvoering van diverse losse projecten die dit tot doel hebben. Bijv. praktijkondersteuner huisartsen, pilot buurtgezinnen.

Er wordt gewerkt aan een nieuw lean proces, er wordt ingezet op het ontwikkelen van dashboards, we gaan aan de slag met cliëntopvolging en we geven de samenwerking met partners en de kennis van voorliggend veld een impuls. Hierdoor beogen we beter te sturen op instroom en uitstroom van cliënten en juiste inzet van ondersteuning. Er is hiervoor een actieplan opgesteld en we gaan dit monitoren.

163 Daarnaast wordt gewerkt aan business cases. Een belangrijke business case is de inzet van jeugdprofessionals bij de huisartsen.

1. Subsidiering voorliggende voorzieningen zoals Oudersupport, Matchmentor, meidengroepen e.d. bij welzijnswerk en bij JGZ 0-4 (o.a. programma Voorzorg) en 4-18 (o.a. extra interventie groep 7 omgaan met alcohol en andere verleidingen)

2. Inzet 2de lijns zorgvoorzieningen (o.a. Combinatie jeugdzorg) op de vindplek (bijv. Kinderopvang met VVE) t.b.v. kinderen met een hulpvraag.

3. Meer aandacht voor preventieve met als paraplu versterken weerbaarheid 0-18 jarigen en hun ouders: PACT gesloten met 30 organisaties

4. Deelname aan regionale programma's 'Scheiden zonder schade' (o.a. versterken ketensamenwerking, echtscheidingsprekeuur en uniform hulpaanbod via rechtbank) en Geweld hoort nergens thuis (lokale regierol opgepakt door bijeenkomst met partners te organiseren over verbeterpunten

5. Deelname aan project STORM gericht op depressieve- en suïcidepreventie jongeren VO

6. Mogelijk maken preventieve logopedie binnen kinderopvang en po

7. Transformatieplan jeugdhulp met als doel kostenbeheersing door:

- a. Effectieve passende zorg en ondersteuning, gericht op zoveel mogelijk versterking van de eigen kracht en inzet van het sociaal netwerk en de sociale basis van onze inwoner;
- b. Wanneer de inwoner ondersteuning nodig heeft, wordt deze in eerste instantie gezocht binnen algemene en collectieve voorzieningen;
- c. Wanneer dat onvoldoende is, wordt voor zo kort mogelijke tijd een individuele voorziening ingezet, gericht op duurzame uitstroom naar algemene en collectieve voorzieningen.

164 8. Vereenvoudiging en indikking productencatalogus.

165 In gesprek met aanbieders over prestaties, doelen met als doel resultaatsturing

Combinatie van maatregelen met name een pilotproject ontwikkeld voor integraal aanbod van specialistische zorg en begeleiding voor jeugdigen met een psychische kwetsbaarheid en (risico op) verward gedrag. We gaan hierbij uit van het concept positieve gezondheid: jongeren in staat stellen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Het project brengt een structurele samenwerking tot stand tussen de twee Jeugd GGZ-praktijken en ons Sociaal Team. Hierdoor kunnen we tijdig passende zorg bieden, continuïteit van zorg waarborgen en escalaties voorkomen.

166

Veel 'open deuren' of 'quick wins' (bijvoorbeeld op het gebied tariefstelling) waar wij lokaal of in regionaal verband nog op zouden kunnen acteren zijn er eigenlijk niet meer. De zorg in natura uitgaven voor de jeugdwet zijn voor ca. 70% te herleiden naar externe verwijzers, waarvan het leeuwendeel van gecertificeerde instellingen en rechters (nl. ongeveer 45%). (S)GGZ vormt een redelijk groot aandeel hierin. De maatregelen, d.w.z. de specifieke maatregelen die directer te maken hebben met jeugdzorg en GGZ, richten zich nu dan ook vooral op:

- Versterken relatiebeheer huisartsen, medisch specialisten, GI's etc.
  - Inzet (GGZ) praktijkondersteuning huisartsen
  - Interne doorontwikkeling casus- en procesregie om o.a. toch vaker de externe verwijzingen tegen het licht te houden, verergering van problematiek voor te zijn (bijvoorbeeld bij wachtlijsten) waarmee ook kosten gereduceerd kunnen worden en er wellicht vaker naar basis GGZ gegrepen wordt.
- 167
1. Het sturen op verwijzingen. Minder dure zorg
  2. Ons regieteam voert drangtrajecten ipv dwang uit.
  3. Deelname regionale overlegtafels om de complexe casuïstiek in gezamenlijkheid met meerder aanbieders tot passende oplossingen te komen.
  4. Preventie inzetten op Kansrijke Start met de onderdelen Nu niet zwanger en Voorzorg.
  5. Voorkomen van specialistische GGZ :
    - a. Inzet jeugdconsulenten op scholen die beschikkingsvrij (vroegtijdig) kortdurende ondersteuning aanbieden
    - b. Pilot 2020 aanstelling praktijkondersteuner jeugd bij een huisarts
    - c. Deelname aan regionale pilot complexe scheidingen
    - d. Met pilot Passende Kinderopvang voorkomen we inmiddels bij 30% van de kinderen de inzet van specialistische GGZ
    - e. We bieden op alle basisscholen het computergestuurde interventieprogramma Bouw! aan. Hiermee voorkomen we leesproblemen bij risicoleerlingen in groep 2 t/m 4 voorkomen kunnen worden. Het effect is pas over 3 jaar pas echt merkbaar.
    - f. De verwijzingen naar dyslexie behandelingen worden gescreend door onze poortwachter dyslexie
    - g. Deelname aan regionale werkgroepen transformatie
- 168
- h. Verdere ontwikkeling van monitoringsgevens zoals zorgpaden, recidive, verloop behandelingstrajecten etc.
- 169
- Er zijn diverse pilots in regionaal verband opgestart om te ontdekken of er methodes zijn die de beheersing van kosten op een positieve wijze beïnvloeden.
- U doelt hier op de Wet op de Jeugdhulp, waar de JGGZ is ondergebracht, nemen wij aan.
- In Capelle hebben wij de JGZ en jeugdhulp in één organisatie ondergebracht in 2015. Voor wat betreft de expertise op het gebied van JGGZ, is er geïnvesteerd op kennis in het gemeentelijke sociaal domein (expertise GGZ bij gemeente en bij het sociaal wijkteam). In Capelle hebben dan ook in 2018 een duidelijke dalende trend zien ontstaan in kosten voor JGGZ, dit in tegenstelling tot de landelijke trend!
- Ten aanzien van de financiën beoordeelt de gemeente kritisch de ingediende begrotingen van o.a. de GR Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) en het CJG Capelle op nut en noodzaak van de geraamde uitgaven die daarin zijn opgenomen. Bovenal staat daarbij de te verlenen zorg centraal.
- In een lopend boekjaar analyseert, beoordeelt en bespreekt onze gemeente minimaal twee tussentijdse rapportages. Veelal betreft dit een halfjaarrapportage en een rapportage over 8- of 9 maanden waarin de GRJR en het CJG Capelle ook een eindjaarverwachting opgegeven.
- Op basis van deze tussentijdse rapportages vraagt de gemeente maatregelen te treffen om kostenoverschrijdingen – voor zover mogelijk – op te vangen. In het uiterste, onvermijdelijke geval verhoogt de gemeente de bijdrage nadat middels een P&C-document daarvoor, na een gedegen afweging, een akkoord van de raad is verkregen.
- Binnen het verband van de GR Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) is er in de afgelopen periode aangestuurd op een verbeterplan waarin vraagstukken rondom beheersing van de kosten en sturing op uitvoerende partijen centraal staat. Met
- 170
- als verwachte uitkomst dat we meer jeugdhulp subregionaal gaan organiseren.
- De gemeente werkt door middel van een samenhangend project 'veranderopgave jeugdhulp' (2020-2021) aan de transformatie met als ambitie dat de jeugdhulp beter wordt en de kosten afnemen. Binnen dit project kennen we vijf actielijnen: 1. Transformatie van de toegang; 2. Transformatie van het aanbod; 3. Doorontwikkeling regionale samenwerking; 4. Verbetering bedrijfsvoering. 5. Monitoring en informatiemanagement. Op dit moment vallen 20 projecten binnen de aanpak. Enkele voorbeelden van projecten zijn: het inzetten van POH-jeugd bij huisartsen, het beter afbakenen van wat wij verstaan onder de jeugdhulpplicht van de gemeente; het intensiveren van casemanagement;
- 171
- nieuwe inkoop van jeugdhulp en het doorontwikkelen van de monitoring.

	<p>In 2018 hebben wij voor de beheersing van de kosten de taskforce sociaal domein ingericht. Deze taskforce kent twee hoofddoelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. een versnelling van de transformatie in het sociaal domein: waarbij we inzetten op: <ul style="list-style-type: none"> o preventie o normaliseren o tijdig signaleren o snelle, passende hulp dichtbij huis (zo licht mogelijk, adequaat) o op elkaar afgestemde hulp (1 gezin, 1 plan) 2. meer grip op (de uitgaven in) het sociaal domein, waarmee we bedoelen: <ul style="list-style-type: none"> o meer grip/zicht op werkprocessen, o meer inzicht in (en daarmee verhoging van) rechtmatigheid en doelmatigheid o meer inzicht in gebruik van zorg (instroom/uitstroom/doorlooptijd) o meer inzicht in kosten (verplichtingen, prognoses en trends) <p>En valt uiteen in acht deel projecten, te weten: Juridische kwaliteit - het werkproces, Contractbeheer, Sociale Dorpsteams, Basishulp (vernieuwing zorg – preventie), Samenwerking met scholen, Samenwerking met huisartsen, Sturingsinformatie</p>
172	<p>Inkomstenvergroting.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <p>Het invoeren van budgetplafonds</p> 2. <p>Het overbrengen van een aantal individuele voorzieningen naar algemene voorzieningen. Hiermee wordt het preventieve aanbod versterkt waarmee op termijn het beroep op zwaardere zorg kan worden teruggedrongen.</p>
173	<p>Voor jeugdzorg hebben wij bij alle huisartsen een gemeentelijke Ondersteuner Jeugd en Gezin. (POH-jeugd GGZ) en maken voorzichtig afspraken over verwijzingen van lichte casuïstiek naar het lokale veld. We voeren via het contractbeheer (regionaal georganiseerd) gesprekken hierover met aanbieders. Binnen onze toegangsorganisatie is een toetsingscommissie ingesteld, die kritischer de GGZ aanvragen / GGZ-herindicaties toetst.</p>
174	<p>Bij de Wmo wordt de GGZ een belangrijk aandachtspunt in 2020. De invoering van de Wet Verplichte GGZ, de extramuralisering in de GGZ, de decentralisatie van beschermd wonen en oplopende wachtlijsten voor de behandeling van GGZ (Zorgverzekeringswet) vragen om maatregelen.</p> <p>Om te voorkomen dat problemen escaleren (preventie) gaan we in 2020 aan de slag met het versterken van de algemene inloopvoorziening voor GGZ cliënten. Hierbij werken we samen met het medische domein (huisartsen) om escalatie van problemen tijdens de wachtlijsten voor de GGZ behandeling te voorkomen. Dit zal om extra investering vragen terwijl de revenuen in andere zorgstelsels plaatsvinden (zorgverzekeringswet, wlz) en de gemeente tekorten heeft.</p> <p>Toegang op orde brengen</p> <p>Overnemen van contracten van zorg- en welzijn van Rondom Wijchen naar gemeente per 01-01-2020.</p> <p>Verdere aansluiting op de regionale programma's (en expertise)</p>
175	<p>Beperken instroom maatwerkvoorzieningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investeren in de toegang (o.a. extra capaciteit) - Structurele invulling coördinator-functie voor dagdagelijkse sturing
176	<p>- Extra backoffice voor controle op verwijzingen via de huisartsenroute</p> <p>Op het gebied van jeugdzorg zijn in de regio transformatieplannen opgezet waarbij ingezet wordt op de afbouw van zwaardere hulp naar lichtere hulpvormen die beter aansluiten bij de hulpvraag van de jeugdigen. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met diverse partijen zoals het onderwijs (in het kader van (vroeg)signalering) en huisartsen. Tot slot worden er enkele programma's ingezet gericht op preventie. Op het gebied van de GGZ wordt in de regio nauw samengewerkt. Inzet hierbij is ambulantisering van zorg zodat mensen dichtbij hun eigen leefomgeving geholpen kunnen worden en na hun ziekte zo spoedig mogelijk weer kunnen re-integreren. Hiertoe worden o.a. de lokale toegangen versterkt op het gebied van psychische kwetsbaarheid, worden er subsidies verstrekt voor maatjesprojecten zodat het sociale netwerk van cliënten wordt versterkt en wordt ingezet op integrale hulpverlening.</p>
177	<p>Wij financieren al sinds 2014 de inzet van Praktijkondersteuners Jeugd bij huisartsen (POH) en dat hebben wij de afgelopen jaren uitgebreid. Zij kunnen lichte ondersteuning bieden in de huisartsenpraktijken zelf en waar nodig, in overleg met de huisarts, cliënten gericht doorverwijzen naar de GGZ. En sinds dit jaar financieren wij ook zogenaamde Schoolzorgondersteuners (SZO) die op de scholen dezelfde directe hulp verlenen.</p>
178	<p>Verder proberen wij regionaal afspraken te maken met zorgaanbieders over de inzet vanuit de GGZ.</p>
179	<p>Wij zetten in op POH (Praktijk Ondersteuning Huisartsen) Jeugd en POH GGZ. Met als doel om afvang van de duurde GGZ/ 2e lijns GGZ.</p>
180	<p>Invoering casemanagement en Praktijkondersteuning huisartsen</p>
181	<p>Voor wat betreft de jeugdhulp zijn werkprocessen aangepast, is het contractmanagement versterkt en is er een monitor ingericht waardoor de uitgaven beter kunnen worden geprognosticeerd en budgetten kunnen worden bewaakt.</p>
182	<p>Taskforce Jeugd</p>
183	<p>In de regio is een project opgezet Beter Samenspel. Hier wordt de samenwerking met Jeugdbescherming gezocht om dubbel werk te voorkomen.</p> <p>Bij de gemeente is een gedragswetenschapper in dienst genomen die een GGZ achtergrond heeft en daarmee expertise inbrengt.</p>

- nauwe samenwerking met huisartsen;
  - aanspreekpunten in CJG voor huisartsen;
  - kort lijntje tussen CJG (GGD) jeugdarts en huisartsen;
  - periodiek afstemmings-overleggen tussen huisartsen en CJG;
  - periodiek ambtelijk/bestuurlijke overleggen met huisartsen;
  - huisartsen actief op de hoogte houden van ingekochte zorgaanbieders;
  - afspraken over CJG-Jeugd en gezinswerker in een van de huisartsenpraktijken;
  - gesprekken over medicatie-controle door huisartsen/GGZ instellingen;
  - actieve betrokkenheid huisartsen bij serie suicides onder jongeren;
  - deel huisartsen nemen deel aan afstemmingstafels CJG/Sociaal Team en andere partners
- 184 - afspraken met huisartsen over doorverwijzingen naar GGZ aanbieders: eerst CJG inzetten
- 185 Inzet op preventie en vroegsignalering.
- 186 Met de grootste zorgaanbieders worden afspraken gemaakt over het reduceren van de productie en het type cliënten waaraan zorg wordt verleend.
- 187 In 2020 starten we een project om meer grip te krijgen op de uitgaven voor o.a. Jeugdzorg en daarbij kijken we ook naar mogelijke beheersmaatregelen.

In de laatste bestuursrapportage van de Dienst is de volgende tekst opgenomen:

De huidige focus van de Dienst ligt, naast het organiseren van zo goed mogelijke zorgverlening voor onze Jeugdzorg cliënten, mede vanuit de opdracht van de gemeenten (Taskforce Jeugd), op beheersing van de kosten en verbetering van de administratieve verwerking. Ook zetten we samen met gemeenten, SDF en zorgaanbieders in op procesoptimalisatie en brengen we verbeteringen aan in de resultaatgerichte inkoop-systematiek.

Door de structurele verwerking van stopberichten krijgen we meer zicht op de werkelijk actieve indicaties en zien we, mede door de 'vakantiedip' een bestandsdaling (t.o.v. burap 2-2019) ontstaan. Wij zetten in op verdere opschoning van de onterecht openstaande indicaties. Hierbij benaderen wij aanbieders actief, mede om het bewustzijn van de tijdigheid binnen de administratieve keten te vergroten.

Door de sterk toegenomen complexiteit bij het financieren van Jeugdzorg, de vele betaalstromen en de grote hoeveelheid aan uitgeleverde informatie is het realiseren van een professionaliseringsslag ten aanzien van het toegang krijgen tot en opleveren van managementinformatie van groot belang. Vanaf het tweede kwartaal 2019 zetten we vol in op het ontwikkelen van een nieuw managementinformatiesysteem, waarmee snel toegang tot stuurinformatie wordt verkregen en het veel gemakkelijker wordt om actief te kunnen sturen op de betrouwbaarheid van de data. Wij verwachten dat de nieuwe applicatie vanaf het eerste kwartaal van 2020 operationeel is en kan worden gebruikt bij het maken van bestuursrapportages en verdiepingsanalyses.

Door een krappe personele bezetting op de afdeling Wmo en Jeugd waren de doorlooptijden van de behandeling van VOT's, aanvragen, mutaties en beëindigen tot augustus langer dan gebruikelijk. Inmiddels is de afdeling weer op sterkte gebracht en is hard gewerkt om achterstallige werkzaamheden weg te werken. We zien als resultaat daarvan dat de doorlooptijden zijn teruggebracht. In het vierde kwartaal zetten we in op een verdere verbetering en monitoring van doorlooptijden en werkvoorraden.

Er is twee maanden na het opmaken van de Jaarstukken 2018 van De Dienst gebleken dat de voorziening voor Onderhanden Werk ontoereikend is. Het totale tekort is inmiddels opgelopen tot €642.000 voor geheel NWF. Hieruit blijkt wederom dat aanbieders onvoldoende grip hebben op hun administratie c.q. het kunnen uitvoeren van hun administratieve contractuele verplichtingen. Dit vraagstuk is inmiddels voorgelegd aan SDF. Zij hebben ons toegezegd te bekijken welke maatregelen we hiervoor kunnen treffen en om te bezien hoe deze onzekerheden kunnen worden verminderd. De door ons aangekaarte issues zijn echter niet eenvoudig op te lossen. Zodra er meer bekend is over mogelijk oplossingsrichtingen, zullen wij hierover verslag doen.

Aandachtspunten

- Wij zetten met de NWF gemeenten in op samenwerking en verbinding met andere gemeenten en SDF. Niet bij alle gemeenten is dit een vanzelfsprekendheid. Wij vragen u hier, in de bestuurlijke gremia, kritisch op te zijn.
- Er is veel urgentie om kosten te verlagen. Door de hoge druk komen zaken in beweging en kan verandering tot stand worden gebracht. Wij vragen ons echter wel af of de door de taskforce benoemde doelstellingen binnen de door hen gestelde deadlines kunnen worden gerealiseerd. Wij zien hierin een risico waar we uw aandacht voor vragen.
- Per 1 juli is de vereenvoudigde werkwijze voor Wmo en Jeugd geïmplementeerd. De gebiedsteams zijn nu in de lead als het gaat om de rechtmatigheid en onderbouwing van de indicatiestelling. Op dit moment constateert onze afdeling Interne Controle op dit punt tekortkomingen bij alle gebiedsteams.
- In de vorige burap hebben we een aantal voorbehouden gemaakt ten aanzien van de betrouwbaarheid van de prognose. We zien helaas dat de benoemde risico's tot uiting zijn gekomen bij het prognosticeren van de lasten voor Pleegzorg, Verblijf en Hersteltrajecten. De totale lasten NWF Jeugdwet ramen we daarmee voor 2019 op €17,0 mio, daar waar we in burap 2 nog uitgingen van €14,0 mio.

188 Er is twee maanden na het opmaken van de Jaarstukken 2018 van De Dienst gebleken dat de voorziening voor Onderhanden Werk ontoereikend is. Hieruit blijkt wederom dat aanbieders onvoldoende grip hebben op hun administratie c.q. het kunnen uitvoeren van hun administratieve contractuele verplichtingen. Dit vraagstuk is voorgelegd aan SDF. Zij hebben ons toegezegd te bekijken welke maatregelen we hiervoor kunnen treffen.

Er is heel veel geïnvesteerd in de preventie, o.a. door extra expertise GGZ bij het CJG en het Sociaal Team. Er zijn ook praktijkondersteuners GGZ-jeugd beschikbaar gesteld aan huisartsen.

189 Daarnaast wordt er heel veel gedaan om problematiek al zo vroeg mogelijk te signaleren door o.a. kindcheck, jeugdteams op scholen (waar ook GGD in zit).

Op het gebied van jeugdzorg zijn in de regio transformatieplannen opgezet waarbij ingezet wordt op de afbouw van zwaardere hulp naar lichtere hulpvormen die beter aansluiten bij de hulpvraag van de jeugdigen. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met diverse partijen zoals het onderwijs (in het kader van (vroeg)signalering) en huisartsen. Tot slot worden er enkele programma's ingezet gericht op preventie. Op het gebied van de GGZ wordt in de regio nauw samengewerkt. Inzet hierbij is ambulantisering van zorg zodat mensen dichtbij hun eigen leefomgeving geholpen kunnen worden en na hun ziekte zo spoedig mogelijk weer kunnen re-integreren. Hiertoe worden o.a. de lokale toegangen versterkt op het gebied van psychische kwetsbaarheid, worden er subsidies verstrekt voor maatjesprojecten zodat het sociale netwerk van cliënten wordt versterkt en wordt ingezet op integrale hulpverlening.

191 Inrichten van een dashboard.

Voorbeelden van maatregelen door onze gemeente zijn:

Gezamenlijke inkoop op regionaal niveau

Analyse prestaties zorgaanbieders en volgen en analyseren klantreis

Sociaal Team bekend op scholen waar onze kinderen heengaan en beter zichtbaar/aanwezig op school

In overleg met het onderwijs aanbieden (algemene) voorzieningen, groepsaanbod of individuele ondersteuning op de scholen

Een netwerk van buddygezinnen opzetten die kwetsbare gezinnen op alle mogelijke manieren kunnen ondersteunen

Focus van jeugdige naar ouders/systeem. Eerst stabiliseren, daarna met name investeren in versterking hiervan.

Ondersteuning van ouders en kinderen bij complexe scheidingen

Een schil van laagdrempelige, indicatievrije begeleiding rondom het Sociaal Team organiseren

Op locatie huisarts aanwezig voor advies en snelle inzet

192 Meer inzet jeugdverpleegkundige in de groep 0-4 jaar.

Deelname landelijke lobby; Bewaking en monitoring aan de poort; Versterken en innoveren van de toegang door integrale Triage-opzet; Inhoudelijk toetsen VOT aan beroepsstandaard deskundigen; Inzicht in performance van aanbieders; Afstemming Jeugd en Onderwijs; vergewissen van financiële posities als relatienetwerkanalyses; Data integriteitscontroles en doorontwikkeling juistheid, betrouwbaarheid en volledigheid; Strategisch contractmanagement; Versterken samenwerking met verwijzers; Integraal werken; Draaien van pilots; Investeren in preventie en

193 vroegsignalering.

- collegiale toets bij alle indicaties van jeugdhulp > €50.000 (schakelteam in de toegang)

- inzet POH GGZ bij huisartsen

- verbinding maken tussen jeugdhulp en onderwijs

- bovenregionale inkoop GI's en jeugdzorgPlus

- ontschotte aanpak op wmo, participatie, armoede en jeugdhulp (

- drangzaken in de toegang

- wonen doe je thuis

194 - ontwikkeling nieuwe en/of juiste vorm van inkoop jegd/wmo/ participatie, begeleid door EHdK

De transformatie opgave richt zich op de volgende maatregelen:

- Inzet op preventie, vroegsignalering en het versterken van een krachtige ondersteuningsstructuur in de lokale samenleving, waarbij organisaties gevraagd wordt om onderlinge verbindingen te leggen en deze te versterken. Het gaat om ondersteuningsvormen die een belangrijke rol vervullen in het dagelijks leven van inwoners.

- Inrichten van noodzakelijke voorzieningen die ontbreken in de huidige lokale ondersteuningsstructuur. Het gaat om

195 lichte vormen van ondersteuning die aansluiten bij de eigen omgeving.

196 Zie de beantwoording bij vraag 4. De GGZ-jeugd maakt onderdeel uit van de transformatieplannen.

Maatregelen die wij al genomen hebben op het vlak van Jeugd zijn:

- Toegang: door hulp in te zetten die nodig is en coördinatie van zorg te voeren, waar mogelijk en verantwoord, beperken we kosten

- Arrangementen: het loslaten van de arrangementsystematiek in 2017 heeft ertoe geleid dat de kosten van zorg in natura zijn gedaald ten opzichte van de eerste twee jaar van de decentralisatie. Inmiddels stijgen de gemiddelde kosten weer.

Wat hier in de oorzaak van is, is in onderzoek

- Sturen en verantwoorden: door een beperkt aantal sturingscriteria te hanteren beperken we de bureaucratie en daarmee kosten.

- Zelforganisatie: het bevorderen van eigen mogelijkheden en preventie leidt tot reductie van de kosten

- Integrale hulp: zoals aangeduid in de fundamentele aanpak van het sociaal domein / Samen Sittard-Geleen, leidt een integrale aanpak tot efficiency en meer effectiviteit

- Kwaliteit: het hanteren van kwaliteitseisen als zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk, moeten leiden tot minder kosten

- Regie: het eenduidig toepassen van het begrip regie en de sturing daarop moet leiden tot meer efficiency en meer effectiviteit

- Bedrijfsvoering: beperking van bureaucratie moet leiden tot kostenreductie

197 De GGZ voor volwassen valt onder de Zorgverzekeringswet en niet onder het sociale domein

Antwoord: de gemeente heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de kosten van Jeugdzorg. De inzichten en de adviezen die dat heeft opgeleverd worden nu geïmplementeerd. Voorts voert de gemeente preventief beleid uit zoals koffer vol

198 kansen, Praktijkondersteuners etc.

In regionaal verband is een transformatieagenda opgesteld met allerlei projecten. Belangrijke project is de praktijkondersteuner GGZ bij de huisartsen. Dit is erop gericht om minder jeugdigen richting de specialistische GGZ te sturen. De eerste resultaten laten zien dat de gemiddelde leeftijd van de kinderen daalt, waardoor de hulpverleners er

199 eerder bij zijn (preventie), waardoor ernstigere problematiek in de toekomst wordt voorkomen.

	<ul style="list-style-type: none"> - Goede afspraken met zorgaanbieders - Monitoren van de kosten achteraf; bijvoorbeeld staat het gedeclareerde bedrag in verhouding tot de looptijd, is er sprake van horizontale of verticale stapeling van zorg bij een client?; is er sprake van een garantieperiode? etc - Zorg verlenen binnen het gebiedsteam in plaats van bij een zorgaanbieder - Inzet van Praktijk Ondersteuner Huisarts; verminderen van doorverwijzing naar specialistische jeugdzorg en inzetten op de zorg uit te voeren binnen trajecten van het gebiedsteam - Inzet van inkoopondersteuner; ondersteuning gebiedsteammedewerker bij zakelijkgesprekken, inhoudelijke controle directe verwijzingen; gesprekken voeren met zorgaanbieders naar aanleiding van uitkomsten monitoring. - Maatwerkafspraken - Meer inzet op preventie door bijvoorbeeld spreekuren, samenwerking met scholen
200	<p>etc</p> <p>Op het gebied van jeugdzorg zijn in de regio transformatieplannen opgezet waarbij ingezet wordt op de afbouw van zwaardere hulp naar lichtere hulpvormen die beter aansluiten bij de hulpvraag van de jeugdigen. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met diverse partijen zoals het onderwijs (in het kader van (vroeg)signalering) en huisartsen. Tot slot worden er enkele programma's ingezet gericht op preventie. Op het gebied van de GGZ wordt in de regio nauw samengewerkt. Inzet hierbij is ambulantisering van zorg zodat mensen dichtbij hun eigen leefomgeving geholpen kunnen worden en na hun ziekte zo spoedig mogelijk weer kunnen re-integreren. Hiertoe worden o.a. de lokale toegangen versterkt op het gebied van psychische kwetsbaarheid, worden er subsidies verstrekt voor maatjesprojecten zodat het sociale netwerk van cliënten wordt versterkt en wordt ingezet op integrale hulpverlening.</p>
201	<p>De gemeente heeft zowel lokaal als in regionaal verband maatregelen getroffen waarmee we de kosten van de jeugdzorg willen beheersen. Project Maatpact, instellen van een schakelteam en het aanstellen van een praktijk ondersteuner bij huisartsen zijn enkele maatregelen welke op de korte termijn al kunnen worden ingezet. Daarnaast zijn er ook maatregelen opgenomen die voor middellange tot lange termijn moeten leiden tot minder uitgaven.</p> <p>Ten aanzien van de jeugd GGZ start er in 2020 een project "inzet praktijkondersteuners (POH) jeugd GGZ". De gemeente Waalwijk bekostigd de personele lasten van de POH – ers. De gemeente Waalwijk in gesprek met de huisartsen met als doel dat zij gaan samenwerken met de POH-ers. Een deel van de huisartsen heeft positief gereageerd op het aanbod van de gemeente. Tevens zijn we in overleg met de scholen voor Voortgezet Onderwijs naar aanleiding van de toenemende GGZ – problematiek bij jongeren op de scholen. Om de zorg sneller en beter in te zetten is er een verbeterd zorgoverleg – traject gestart waarbij de zorgcoördinator van de school, een maatschappelijke ondersteuner van Team WijZ (gemeentelijke toegang) en de leerplichtambtenaar de casuïstiek bespreekt waar veel zorgen over zijn die meestal ook een GGZ –</p>
202	<p>component in zich hebben.</p> <p>Pilot wijk GGD (2019), pilot toegang beschermd wonen (2020)</p>
203	<p>Pilot praktijkondersteuner jeugdhulp huisarts (2019), doorontwikkeling Centrum voor Jeugd en Gezin met Geertruidenberg (2020)</p>
204	<p>Onderzoeksbureau Significant heeft een onderzoeksrapport opgesteld met een analyse van de groei van de uitgaven jeugdhulp binnen gemeente Bloemendaal.</p>
205	<p>Via de kadernota 2020 zijn een aantal maatregelen ingezet om m.n. de kosten van jeugdzorg in de toekomst te gaan beheersen en het gat tussen lasten en baten verder te dichten. V.w.b. de GGZ wordt dit regionaal uitgevoerd. Business-data analist en accountmanager</p>
206	<p>Er is sprake van een regionale transformatie agenda waar de Gemeente Bergen op aangehaakt is. Op regionale schaal wordt dus bezien hoe zaken beter/efficiënter kunnen worden gedaan.</p> <p>Op regionale schaal is een Omdenknotitie vastgesteld, waarin op diverse schalen (regio-organisatie, jeugdteams en gemeente) acties zijn benoemd. De Omdenknotitie is de inhoudelijke strategie om de regionale financiële doelstelling (€ 100 miljoen in 2023) te realiseren en transformatie te versnellen.</p>
207	<p>Elke organisatie werkt een lokale invulling uit van de Omdenknotitie. Een van de acties voor de gemeenten is het terugdringen van de instroom via huisartsen. Die instroom is goed voor een groot deel van jeugdigen met GGZ problematieken. Als gemeente gaan we in gesprek met de huisartsen om deze opgaven te bespreken en gezamenlijk te zoeken naar passend instrumentarium (voorbeeld kan zijn een POH-er bij de huisartsen toe te voegen en (deels) te bekostigen).</p>
208	<p>Nieuwe inkoop Jeugd en WMO met 'strakkere' eisen voor wat betreft uitvoering door de zorgaanbieder. Makkelijkere manier voor huisartsen om door te verwijzen naar de (gemeentelijke) toegang i.p.v. direct naar een aanbieder. (Huisartsenknoop in Zorgdomein)</p>
209	<p>Er wordt met name geïnvesteerd in preventie. Een relatief groot aantal jongeren gebruikt een vorm van jeugdhulp in onze gemeente. De problemen zijn redelijk in beeld maar in sommige gevallen wel te laat. We investeren in vroegsignalering door te werken met orthopedagogen op basisscholen. Ons centrum voor jeugd en gezin gaan we voorliggend sterker positioneren door het een prominente rol te geven in het sociaal team. We hebben buurtgezinnen, voorzorg en de JIM methodiek in onze gemeente. Ten slotte is er een (online) campagne 'maak jij het verschil voor een kind' waarin de omgeving van een kind geattendeerd wordt hoe zij problemen kunnen herkennen en bespreekbaar kunnen maken met kinderen en ouders.</p>

	We zijn een monitor aan het ontwikkelen welke een beter voorspellend vermogen moet hebben voor uitgaven in de toekomst.
210	Daarnaast zal er ook kritisch worden gekeken naar 'de toegang'. Worden de algemene voorzieningen voldoende ingezet.
211	Versteving contractmanagement (veel gesprekken met zorgaanbieders) en versteving van het beleid (heldere richtlijnen voor de toegang en uitvoering)
212	De contractpartij ambulante hulp heeft transformatieprojecten ontwikkeld zoals ggz in de wijk en ondersteuning bij de huisartsen. <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsconstructie met jeugdzorgpartijen in Overbetuwe Samen; andere financieringsvorm subsidie) - Verdergaande samenwerking met huisartsen om de toeleiding meer in control te krijgen, inclusief de inzet van een praktijkondersteuner huisarts (POH) - Meer inzet op algemene voorzieningen en preventie - Meer samenwerking met scholen en maatschappelijk werk voor vroegsignalering en inzet van voorliggende voorzieningen - Regionaal lopen er transformatiemaatregelen die samen met jeugdzorgaanbieders (verblijf) worden uitgewerkt en gestart - Verdergaande monitoring (data-analyse) - Meer inzet op regievoering bij gezinnen met de duurste zorg, met de meeste stapeling van zorgproducten en met de langstlopende zorg.
213	Verbetering informatie vanuit regionale samenwerkingsverbanden. Meer overleg en samenwerking tussen controllers in buurgemeenten (beoogde fusiepartners). Verbetering van prognoses en control binnen regionale samenwerkingsverbanden. Verbetering control en kennis bij inkooporganisaties. Maatregelen gericht op efficiëntie.
214	Voorkomen van zwaardere zorg door eerdere signalering. Het goed inrichten van het CJG met expertise bij de hulpverleners en gedragswetenschappers, waardoor er minder beschikt hoeft te worden richting GGz-instellingen, psychologen. Het inzetten van preventieve maatregelen, zoals
215	preventieve gesprekkenmethodiek en gesprekgroepen. Het maken van goede afspraken met GGz-aanbieders
216	na <ul style="list-style-type: none"> • Door zelf de toegang tot ambulante jeugdzorg en Wmo uit te voeren • We hebben ons een taakstelling opgelegd m.b.t. verschuiving geïndiceerde zorg naar voorliggend veld en daarmee een besparing voor komende jaren • Wij beïnvloeden de centrumgemeente (ook al zitten we eigenlijk niet aan tafel) bij het maken van beleidskeuzes met het doel regie op de toegang ambulante jeugdzorg te blijven houden, dure zorg te beperken, en grip op de geldstromen te houden
217	De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel zijn vanwege de tekorten binnen het Sociaal Domein een
218	kostenbeheersingstraject gestart waarin alle mogelijkheden voor besparingen nader worden uitgezocht.
219	De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel zijn vanwege de tekorten binnen het Sociaal Domein een kostenbeheersingstraject gestart waarin alle mogelijkheden voor besparingen nader worden uitgezocht.
220	O.a. <ul style="list-style-type: none"> - Pilot wonen met ondersteuning voor jongeren gericht op zelfstandig leven en voorkomen instroom bescherm wonen. - 2% regeling voor zorgaanbieders om transformatie af te dwingen. - Regionale samenwerkingsverband, 18 - / 18 + om hiaten in het zorgaanbod op te sporen en in te vullen. - Splitsing van doelgroepen opvang in de maatschappelijke opvang. Via diverse maatregelen wordt getracht om de Jeugd uit het zorgcircuit te houden zoals de inzet van een jongerencoach, waarbij jongeren (in de leeftijd van 12-23 jaar) laagdrempelig worden ondersteund. De consulenten school en opvoeding zorgen dat de scholen worden ondersteund in hun signalerende functie. Door de versterking van deze samenwerking tussen scholen en (jeugd)consulenten wordt sneller hulp ingezet. Ook worden pilots passende kinderopvang gedraaid ten behoeve van vroegsignalering van jonge kinderen.
221	Daarnaast zal worden gestart met het project buurtgezinnen ter ondersteuning van de opvoeding van jongeren. Ten aanzien van de jeugdzorg heeft de gemeenteraad als reeds aangegeven in vraag 4, het plan “ de basis op orde” vastgesteld. In dit plan worden vanuit de inhoud een aantal te nemen beheersmaatregelen benoemd die naar onze mening zowel de kwaliteit ten goede komen als kunnen leiden tot kostenbeheersing. Verder zijn wij intern hard aan het werk middels het verzamelen en analyseren van data (zie vraag 6) om nog meer in control te komen. Ook zijn de afgelopen periode de nodige werkprocessen beschreven, ingevoerd en geborgd. Ten aanzien van de GGZ worden geen specifieke maatregelen getroffen.
222	projectprogramma's 'grip op sociaal domein'. Uitwerking vindt plaats in diverse deelprojecten. Deze zien bijvoorbeeld op: <ul style="list-style-type: none"> - optimaliseren toegang; - maatregelen in financiële administratie
223	- afspraken met andere partijen (GI's, huisartsen, onderwijs).
224	De (regionale) transformatie begint te lopen. De toegang is per 1 december 2019 naar de gemeente gehaald. De GGZ wordt goed (regionaal) gevolgd. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen is de inzet van een praktijkondersteuner bij de lokale huisartsen. Voorkómen van dure zorg, door inzet op preventie en vroegsignalering.
225	Regionale samenwerking.

226	In 2018 hebben we o.a. afgerekend op werkelijk gemaakte kosten (in plaats van de vaak hogere bestaande tarieven). Daarnaast kostenbewuster indiceren, bij twijfel starten in het goedkopere segment B en het mogelijk maken van een stapeling van segment B beschikkingen om segment C te voorkomen). Ook wordt gewerkt met nieuwe scherpere tarieven, is verblijf apart opgenomen, wordt extra scherp gekeken naar de lopende en nieuwe beschikkingen, wordt het contractmanagement met de belangrijkste aanbieders geïntensiveerd en wordt gekeken naar lokale oplossingen met verwijzers zoals huisartsen.
227	Het voert te ver om dat hier allemaal te typen. We kunnen het actieplan Jeugd lokaal/provinciaal nasturen indien gewenst. 1) contact met huisartsen voor het afgegeven van indicaties en daarmee sturing te geven richting gecontracteerde aanbieders. 2) In regionaal verband kritisch beoordelen van de tarieven, het maken van een productenboek.
228	3) voorlichting in zijn algemeenheid
229	De overgang op lump-sum financiering is bedoeld om grip te houden op deze kosten. - hercontractering - extern onderzoek naar sociaal wijkteam en een financiële en procesanalyse in het kader van leren en verbeteren.
230	- niet bezuinigen, maar juist extra investeren in preventie (oa welzijn en gezondheid)
231	In 2018 hebben we o.a. afgerekend op werkelijk gemaakte kosten (in plaats van de vaak hogere bestaande tarieven). Daarnaast kostenbewuster indiceren, bij twijfel starten in het goedkopere segment B en het mogelijk maken van een stapeling van segment B beschikkingen om segment C te voorkomen). Ook wordt gewerkt met nieuwe scherpere tarieven, is verblijf apart opgenomen, wordt extra scherp gekeken naar de lopende en nieuwe beschikkingen, wordt het contractmanagement met de belangrijkste aanbieders geïntensiveerd en wordt gekeken naar lokale oplossingen met verwijzers zoals huisartsen.
232	Er worden diverse maatregelen (zowel preventief als in de uitvoering van de jeugdzorg) genomen, mede gericht op beheersing van de kosten. Hiervoor wordt verwezen naar het beleidsplan sociaal domein 'De kracht van samen'. Op dit moment wordt er nog gewerkt aan verdere afspraken met derden-partijen (bijvoorbeeld afspraken over "huisartsenroute"). Ook gaat op dit moment nog specifieke aandacht uit naar de doorontwikkelingen van de Jeugdbescherming/ veiligheid. Naast de inhoudelijke kant is er ook aandacht bij deze afspraken voor het terugdringen van de tekorten.
233	Al met al vergt de transformatie nog enkele jaren.
234	Er wordt een pilot opgezet waarbij een praktijkondersteuner wordt ingezet bij een huisartsenpraktijk om meer grip te krijgen op de verwijzingen naar (met name) zware jeugd-GGZ. Enkele maatregelen zijn: 1. Regie externe verwijzers. Besparing door het inzetten van een regisseur die externe verwijzers bevraagt op de afgegeven verwijzingen en bepalingen en hen adviseert over (goedkopere) lokale alternatieven. 2. Besparing door deskundigheidsbevordering voor verwijzers over vroege inzet bij relatieproblematiek en het opzetten van een lokaal voorliggend aanbod waar ouders naartoe kunnen in plaats van geïndiceerde zorg. 3. Inzet rondom praktijkondersteuners bij huisartsen. Wordt invloed uitgeoefend om inzet van geïndiceerde zorg te verlagen (met name GGZ).
235	Op dit moment loopt jeugdzorg qua budget aardig uit de pas. We zijn op dit moment aan het analyseren waar de grote verschillen inzitten.
236	In de gemeente Woudenberg is een plan met maatregelen opgesteld. Het plan kent drie pijlers met elk verschillende onderdelen. Enerzijds is het gericht op volledig invullen van de randvoorwaardelijke aspecten zoals risicomanagement, anderzijds is het ook gericht op het versterken van de toegang en zijn diverse werkateliers opgericht om bepaalde opgaven lokaal verder te brengen.
237	Diverse maatregelen: - Preventie voor alcohol en drugs - Inzetten op vermindering van het aantal afgegeven maatwerkvoorzieningen t.o.v. het aantal inwoners (in combinatie met voorliggende voorzieningen) - Meer sturing op het % cliënten dat door een huisarts naar een zorgaanbieder is verwezen i.r.t. het totaal aantal verwijzingen (o.a. pilot praktijkondersteuner huisartsenpraktijk).
238	We starten in 2020 een onderzoek om minizicht te krijgen enerzijds in de processen en anderszijds in de uitgaven. Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek gaan we waar mogelijk processen etc. aanpassen.
239	Het project "samen anders voor jeugd" heeft als doel om meer inzicht/grip te krijgen in/op de uitgaven aan jeugdhulp. Binnenkort start de "investeringsagenda jeugd 2020-2023". Doel is om met een jaarlijkse investering van €430.000 uiteindelijk in 2023 de uitgaven aan jeugdhulp met €1.720.000 te laten dalen.
240	Diverse maatregelen. Deze maatregelen volgen uit de transformatieplannen en hangen met elkaar samen. Specifiek kan genoemd worden pilots bij huisartsen. De kosten jeugd GGZ nemen de afgelopen jaren toe in onze gemeente.
241	Follow the money; de meest dure casussen worden geanalyseerd
242	Speerpunten hiervoor zijn: vroegtijdige signalering, samenwerking met het onderwijs, werken in de (aandachts)wijken, dus dicht bij de mogelijke problematiek, brede laagdrempelige opvang voor verschillende groepen.
243	
244	Aanpassing toegang (POH/SMW), versterken preventie, resultaatgericht inkopen.

	<p>Het jaar 2018 heeft in het teken gestaan van de nieuwe resultaat gerichte inkoop voor Specialistische Jeugdhulp. Met name de nieuwe wijze van financiering heeft in 2018 geleid tot diverse ongewenste financiële effecten. Dit heeft diverse oorzaken. Zo is het verschil in de tarieven tussen de lichtere (en goedkopere) B segmenten en de zwaardere (en duurder) C segmenten te groot. In de tarieven van de C segmenten is dan ook veel uitgebreidere en zwaardere zorg opgenomen dan die in de B segmenten. Om toch de zorg (ook financieel) te kunnen waarborgen waren aanbidders in 2018 bij het leveren van zorg die eigenlijk tussen het B en C segment vallen, geneigd in te zetten op de profielen binnen het (duurdere) C segment. Deze effecten werden door de diverse zorgaanbidders ook onderschreven. Met name het component Langdurig verblijf binnen de SPIC's leidt tot hoge tarieven, waarbij geconstateerd moest worden dat deze feitelijk niet altijd geleverd werd. In 2018 is daarom een taskforce opgericht vanuit de regionale samenwerking maatregelen te treffen die een structurele werking hebben voor 2019 en verder.</p> <p>Voor 2019 en verder is er een afzonderlijk profiel voor langdurig verblijf opgenomen. Deze kan bij een gekozen profiel, indien nodig, afzonderlijk worden ingezet. Daarnaast is er nu een mogelijk om te stapelen in geleverde zorg binnen de B segmenten, wat voorheen niet mogelijk was. Verder is er voor een aantal aanbieders naast het B en C segment een middensegment ingesteld.</p>
245	<p>Daarnaast wordt er gemonitord op de toewijzing naar niet ingekocht aanbod (NIA's) en met name de verwijzers gewezen op de regionale en lokale contracten die zijn afgesloten.</p> <p>Een gedifferentieerde inkoopstrategie. Veel overleg met gemeenten en zorgaanbidders om tot een goede risicoverdeling te komen tussen partijen.</p> <p>Investeren op preventieve voorzieningen/voorzeld. Inzet van Praktijkondersteuners bij huisartsen.</p>
246	<p>Uitgebreide interne monitoring.</p>
247	<p>Zie ook het antwoord op vraag 4: een van de doelen van het transformatieproject is het terugbrengen van de zorg naar de Ode en 1e lijn waar dit mogelijk is, oa door het aanpassen en anders organiseren van de lokale toegang.</p>
248	<p>Zie ook het antwoord op vraag 4: een van de doelen van het transformatieproject is het terugbrengen van de zorg naar de Ode en 1e lijn waar dit mogelijk is, oa door het aanpassen en anders organiseren van de lokale toegang.</p>
249	<p>We hebben een actieplan jeugdhulp en werken de acties hiervan uit. O.a. een POH jeugd bij de huisartsen en daarnaast kritischer kijken in de toegang, is de ingezette hulp wel nodig en zijn wij wel de partij die moet betalen?</p>
250	<p>Er is een praktijkondersteuner aangesteld al per 2018. Daarbij zijn we van 1 maatschappelijk werkster onderwijs naar 2 fte gegaan. Dit juist om het preventieve veld te versterken. Het kernteam is met een gedragsdeskundige uitgebreid. In het kernteam worden bepaalde casussen integraal beschouwd waarmee een oplossingsrichting wordt bepaald.</p> <p>Wij sturen zoveel als mogelijk op preventie en normalisatie. Preventie is het voorkomen van of het voorkomen van erger. Met normalisatie sturen wij op het terugbrengen van individuele (jeugd) problematiek naar 'het leren omgaan met' door in plaats van etiketteren (DSM V) in gesprek te gaan, jongeren met elkaar in contact te brengen zodat zij bij elkaar herkenning, erkenning en steun ondervinden. Daarvoor worden ook ervaringsdeskundigen erbij gehaald voor advies en ook in het gesprek met aanbidders (transformatietafels). Ons uitgangspunt is lichte interventie waar het kan en zwaar waar het moet. Wij zetten een gedragswetenschapper in in de samenwerking tussen huisartsen, onderwijs, sociaal team en de JGZ om te ondersteunen in triage: juiste zorg op de juiste plaats (zie onderzoek TNO 2019). Daarnaast sturen wij in regionaal verband via PvE inkoop én transformatietafels, samen met de aanbidders op betere samenwerking, elkaar kennen en korte lijnen onderling zodat opgeschaald kan worden wanneer nodig maar ook weer afgeschaald wanneer mogelijk. Daarmee beogen wij kortere trajecten te kunnen realiseren. Inzake Jeugdhulp met verblijf werken we regionaal met 'samenwerkende voordeuren' zodat een jongere direct bij de goede aanbieder terecht komt en niet een via via hoeft te doorlopen wat zowel kosten technisch als ervaringseffectief negatief uitwerkt. Verder intensiveren wij de samenwerking met en tussen GGD, verloskundigen en huisartsen om in een vroeg stadium signalen inzake problemen in huishoudens te krijgen die kunnen leiden tot vraag om jeugdhulp in latere jaren.</p>
251	
252	<p>regionale samenwerkingsverbanden om overhead te beperken en krachtiger te staan tegenover zorgaanbidders</p> <p>Het proces om "in control" te komen binnen het Sociaal Domein is lokaal een continu proces. Op velerlei wijze wordt geprobeerd de kosten te beheersen. Dit is een complex proces die continue aandacht vraagt van de gehele gemeentelijke organisatie.</p> <p>De afgelopen jaren merken wij dat wij voldoende grip hebben op de beheersing van kosten binnen de Pw en Wmo. Met betrekking tot de Jeugdhulp is dit een stuk lastiger. Het afgelopen jaar zijn wij zowel op lokaal als regionaal vlak bezig om de inzicht in de jeugdhulp processen te vergroten. Hier maken wij grote positieve vorderingen in. Echter ons doel is om uiteindelijk ook meer zicht te verkrijgen in/op onze lokale en regionale beïnvloedingsmogelijkheden, oftewel "de knoppen binnen het jeugdhulp proces". Hiervoor heeft ons college de afgelopen maand besloten dat zij op korte termijn een plan van aanpak willen zien hoe wij dit binnen het Sociaal Domein gaan oppakken. Het doel van dit plan is grip op het sociaal domein om daarmee het inzicht te vergroten en op termijn de kosten te kunnen beheersen.</p> <p>Er ligt op dit moment (eind november 2019) een concept plan van aanpak die de lokale grip op het sociaal domein moet vergroten. Dit plan van aanpak dient de komende maanden nog ter besluitvorming (en daarmee ter discussie) bij het college en de gemeenteraad neergelegd te worden.</p>
253	<p>Regionaal transformatieplan jeugd en taskforce jeugd. Een en ander zal deel gaan uitmaken van een forse</p>
254	<p>bezuinigingsoperatie.</p>
255	<p>In het transformatieprogramma worden in diverse maatregelen uitgewerkt, waaronder mbt jeugd en GGZ. Een specificatie hiervan kunnen wij desgewenst aanleveren en deze zijn ook te vinden via ons ris.delft.nl</p>

	<p>Vanuit het door de raad vastgestelde interventieplan werken we aan diverse interventies op dit gebied. Zo werken we met ingang van 2021 toe naar een breed basisteam Jeugd en we hebben een POH-GGZ en een poortwachter dyslexie ingezet. We streven vanuit dit interventieplan ook naar het verminderen van inzet jeugdzorg met verblijf en wanneer daar wel sprake van moet zijn, zoeken we naar verblijf in gezinsvormen en streven we naar kortdurende trajecten in verblijf.</p> <p>Voor Wmo Beschermd wonen (GGZ) bestaat de transformatie uit de afbouw van het aantal BW-plekken. Hiertoe hebben we in 2018 al een aantal plekken minder ingekocht en hebben we samen met de zorgaanbieders vanaf 2020 nieuwe BW producten ontwikkeld (incl tarieven). De BW-producten bestaan vanaf 2020 uit 3 BW producten en 3 BT (beschermd thuis) producten. Het afschalingsprincipe (van intra- naar extramuraal) wordt hierdoor beter mogelijk gemaakt. De hiermee gepaard gaande kosten zullen waarschijnlijk dalen (van dure naar goedkopere zorg).</p>
256	<p>Door versterking van de 1e lijns zorgaanbod door middel van het naar voren halen van expertise uit de 2e lijnszorg.</p>
257	<p>Daarnaast sturing op kostenbeheersing in de uitvoering.</p> <p>Diverse maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preventie voor alcohol en drugs - Inzetten op vermindering van het aantal afgegeven maatwerkvoorzieningen t.o.v. het aantal inwoners (in combinatie met voorliggende voorzieningen) - Meer sturing op het % cliënten dat door een huisarts naar een zorgaanbieder is verwezen i.r.t. het totaal aantal verwijzingen (o.a. pilot praktijkondersteuner huisartsenpraktijk).
258	<p>Welzijn op recept (praktijkondersteuners vanuit gemeentelijke Sociaal Team bij huisartsen)</p> <p>Afspraken met zorgaanbieders over herindicering</p> <p>Differentiatie van type zwaarte GGZ om trapafbeweging te sturen</p>
259	<p>Afbakening van zorg en onderwijs</p> <p>In regionaal verband werken we met de jeugdzorgaanbieders aan transformatie van de jeugdzorg. Het Transformatieplan Achterhoek 2018-2022 'Perspectief, binding en ondersteuning' is daarbij de leidraad. Te vinden op www.sociaaldomeinachterhoek.nl/transformatie.</p> <p>Daarnaast zet Berkelland ter beheersing van de kosten én kwaliteitsverbetering in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> * preventie van jeugdproblematiek (via het Preventieplatform Jeugd Oost achterhoek, zie www.preventieplatformjeugd.nl); * grip op de instroom en uitstroom in de jeugd GGZ middels de POH jeugd in de huisartspraktijken; * intensieve samenwerking met Jeugdbescherming Gelderland ter voorkoming en verkorting van maatregelen én dure specialistische zorg; * jongerenwerk ter voorkoming van jeugdproblematiek en als alternatief voor jeugdzorg (Jimmy's, zie www.jimmysberkelland.nl).
260	<p>Een plan van aanpak voor sturen in het sociaal domein (Jeugd, Wmo en Participatiewet) op maatschappelijke effecten en kosten is momenteel in de maak. Deze is in het eerste kwartaal van 2020 gereed.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beheersing bedrijfsvoering kosten; <p>Formatienormatiek. Betreft verhouding caseload tot aantal medewerkers Jeugd & Gezin</p> <p>Doorlooptijden. Verkorten doorlooptijden door instroom- en beëindigingsmanagement</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beheersing programmakosten; <p>Om nog meer grip te krijgen op de programmakosten wordt geïnvesteerd in de toegang tot jeugdhulp om eenduidigheid en sturing te geven aan de toepassing van en verdeling van de programmakosten.</p> <p>Monitoring van de lastenontwikkeling.</p> <p>Invoering van EHealth (zelfhulp modules)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beheersmaatregelen inkooporganisatie; Contractmanagement.
261	<p>Sturen middels budgetteringsystematiek.</p>
262	<p>Inhoudelijke maatregelen zijn getroffen en doorgevoerd in begroting 2020, die in november is goedgekeurd door de raad.</p>
263	<p>Herzien beleid</p>
264	<p>Zie ook het antwoord op vraag 4: een van de doelen van het transformatieproject is het terugbrengen van de zorg naar de Ode en 1e lijn waar dit mogelijk is, oa door het aanpassen en anders organiseren van de lokale toegang.</p> <p>Zie toelichting vraag 4 betreft investering voorveld jeugd. We geloven erin dat door in voorveld jeugd te investeren er minder dure doorverwijzingen komen.</p> <p>Daarnaast is er een project gaande om tot een nieuw inkoopmodel jeugd te komen per 2021 met als doel</p> <ul style="list-style-type: none"> -Normaliseren van de jeugdhulp in de regio, zorg dicht bij het kind, zo normaal en zo kort mogelijk, zoveel mogelijk ambulant en betrekken van de algemene voorzieningen in het voorliggend veld, effectiviteit van de jeugdhulp - Beheersing van de (lokale) uitgaven - Administratieve lasten verlichting
265	<p>- Versterken vertrouwen in professionals</p>
266	<p>Afschalen van de zorg, minder en korter in verblijf</p>

De toegang bij de jeugdzorg is volledig in 'eigen (gemeentelijke) handen' en daarbij is 'normaliseren' en 'demedicaliseren' het uitgangspunt.

Onze gezinscoaches verlenen zelf ook hulp (begeleiding) en waar mogelijk heeft dat de voorkeur boven doorverwijzing naar gespecialiseerde hulp.

De doorverwijzingen van huisartsen zijn grotendeels in de grip doordat onze gezinscoaches bij alle huisartsenpraktijken in de gemeente (2)wekelijks spreekuur hebben waar de artsen in principe naar verwijzen. Wanneer GGZ hulp nodig is wordt die uiteraard toegewezen maar in de praktijk blijkt dat ook heel wat problematiek met een lichtere vorm van hulp kan worden opgelost.

- In pilotvorm (pilot Hendig) zijn we bezig om de relatie met de aanbieders om te buigen naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid en partnership. Die pilot is niet in eerste instantie puur gericht op kostenbeheersing maar veel meer om de zorgprofessionals in staat te stellen hun werk goed en snel uit te voeren. Bijkomstigheid is dat er eerder afschaling zal plaatsvinden en trajecten een kortere doorlooptijd kennen waardoor de kosten beter in de grip blijven.
- 267 Coördinatie van zorg en samenwerking met 6 grootste aanbieders / Residentiele zorg, beheersing budgettaire ontwikkelingen uitgaven verblijfsproducten / inzet SOH en POH GGZ in meerdere EMC's / Ouders laten betalen voor
- 268 BSO / monitoring handhaving verscherping contracten.
- 269 Vooral een sterkere inzet op Business Control op het gebied van het Sociaal Domein.
1. Praktijkondersteuner huisartsen GGZ
2. Aanpassing inkoopstrategie/raad
- 270 3. Versterking voorkant/jeugdteams
- 271 Aanscherpen van de afgesloten contracten. Hier zijn regionaal afspraken over. En inzetten van meer contractmanagement.
- Profielbekostiging en inkoopstrategie
- Tijdig in gesprek treden met zorgaanbieders
- Periodieke regionale rapportage jeugdhulp
- Verevening binnen samenwerkingsregio
- Aanvullende onderzoeken door bijvoorbeeld het Nederlands Jeugd Instituut
- Reserve sociaal domein is ingesteld
- Transformatie pilot gecertificeerde instellingen
- Inzetten van ondersteuning van voorliggend veld om bijvoorbeeld reguliere verenigingen te ondersteunen bij bepaalde doelgroepen om hen in het reguliere verenigingsleven mee te kunnen laten doen
- Koersdocument preventie
- 272 Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein en bijbehorende uitvoeringsplannen
- Provinciaal transformeren we door ambulanter te gaan werken en bedden af te bouwen.
- Lokaal nauwere samenwerking met aanbieders met als doel later op te schalen en eerder af te schalen,
- Bij verlengingen richter sturen op gerealiseerde doelen van de zorg.
- 273 Meer inzet op preventie, schoolmaatschappelijk werk ed.
- Voor de jeugdhulp hebben we een uitvoeringsprogramma opgesteld en een nieuw inkoopmodel vormgegeven. Beide hebben een focus op kostenbeheersing. In de begroting 2020 hebben we de volgende uitgangspunten voor kostenbeheersing aangegeven:
1. In samenwerking met de andere gemeenten in Zuid-Drenthe een ander inkoopmodel hanteren. De Drentse gemeenten trekken hier ook gezamenlijk bij op.
2. Te investeren in praktijkondersteuners van huisartsen die voorkomen dat de huisarts teveel verwijst naar (dure) jeugdhulp. Dit zijn mensen die zichzelf kunnen gaan terugverdienen;
3. Beter te controleren op de declaraties die binnenkomen van jeugdhulpaanbieders.
4. Stappen te zetten om meer jeugdhulp te 'normaliseren'. Normaliseren betekent het proberen te overtuigen van de inwoners dat bepaalde problematiek van jongeren 'normaal' is.
- 274 Wij maken sinds dit jaar gebruik van een dashboard waaruit de facturen (werkelijke kosten) uitgelezen kunnen worden. Nadeel is dat aanbieders nog niet alle zorg binnen een maand factureren. Dit levert inzicht op waardoor maatregelen worden ingezet om 18-jarigen elders te bekostigen. Ook kan gesignaleerd worden dat er sprake is van stapeling van zorg. Ook is het daardoor mogelijk om trends te signaleren zoals een toename van dyslexie patiënten waarop mogelijk ingezet kan worden. Volgend voorjaar 2020 worden maatregelen cq bezuinigingen aan de orde gesteld en komen zaken als wachtlijsten,
- 275 budgetplafonds, aanbieders, etc. ter discussie.
- 276 Op regionaal verband vind de uitvoering van de jeugdzorg en de ggz plaats. Ook de transformatie wordt in dit verband opgepakt.

Op zowel lokaal - als regionaal niveau werken we met een transformatieagenda.

Met de lokale transformatieagenda zetten we in op de speerpunten van het lokaal jeugdbeleid: gezond en veilig opgroeien, een goede voorbereiding op de toekomst en de ontwikkelingen van talenten van jeugdigen. De focus ligt op preventie activiteiten en op de samenwerking met en het verder versterken van onze basisvoorzieningen. Hierdoor vindt signalering steeds vroeger plaats en kan zo snel mogelijk de juiste hulp worden ingezet. Waar mogelijk gebeurt dat met inzet van een gezinscoach en/of specialistische jeugdhulp.

Op de regionale transformatieagenda staat de versterking van de specialistische ambulante jeugdhulpvoorzieningen en de inzet van jeugdhulp in gezinsvormen centraal. Door hier intensief op in te zetten, streven we naar het verminderen en verkorten van plaatsingen in (gesloten) instellingen.

Gezinscoachteam

Door de formatie van het gezinscoachteam uit te breiden van vier naar vijf gezinscoaches ontstaat er meer ruimte voor goede regievoering en voor het oppakken van opvoedondersteunings-trajecten en GGZ vraagstukken door de gezinscoaches zelf. Doordat gezinscoaches zelf meer trajecten oppakken wordt het mogelijk minder trajecten naar specialistische jeugdhulpvoorzieningen te verwijzen. Hiermee hopen we kosten beter te beheersen. Daarnaast zetten we samen met het onderwijs twee gedragswetenschappers in ter ondersteuning van zowel het onderwijs als het gezinscoachteam. De komende periode zetten we samen in op het realiseren van één zorgstructuur voor de jeugdhulp en het basis- en voortgezet onderwijs binnen de gemeente Beesel.

Verder wachten we ook hier nog af welke aanbevelingen en concrete maatregelen er uit het eerder genoemde rapport van de visitatiecommissie komen omdat beheersing van kosten rondom jeugdzorg in dit onderzoek voor Beesel een belangrijk

277 thema was.

In het voorjaar van 2020 zal in de kaderbrief maatregelen worden voorgesteld die op termijn naar verwachting voor lagere kosten gaan zorgen. Maatregelen moeten nog met de raad worden gedeeld.

278

Er wordt gewerkt aan een doorontwikkeling in de jeugdzorg. Hier is een sprake van een aanvullende en vernieuwende visie op de toegang tot jeugdhulp op het gebied van de triage, regie en poh ggz.

279

- Optimaliseren administratieve proces
- Registratielast verminderen
- Sturen op zelforganisatie
- Toezicht en controle op op toewijzingen van lokale verwijzers
- Toezicht en controle op resultaatafspraken met aanbieders
- Optimaal benutten eigen kracht, sociaal netwerk en voorliggende voorzieningen
- Aanscherpen preventie en samenwerking
- Inzet van praktijkondersteuning huisartsen
- Alternatieven voor zorgvervoer verkennen
- Samenwerking met huisartsen borgen
- Regionale aanpak beheersing jeugdhulpkosten
- Aanscherpen toezicht regionaal

280

- Aanscherpen inkoop in regionaal verband

Regionaal:

- Versterking preventie en lokale veld
- Samenwerking lokaal/regionaal
- Doorontwikkelen integrale hulp
- Kostprijsonderzoeken
- Herijking tarieven
- Verbeterplan GRJR

Lokaal:

- intensivering preventie.
- extra aandacht complexe echtscheidingen

281

Er worden tal van maatregelen genomen, zoals deskundigheidsbevordering bij het Centrum voor Jeugd en Gezin, verkenning van onderwijs-zorgarrangementen, versnellen van de transformatie bij de gecertificeerde instellingen (gedwongen kader), buurtgezinnen en versterking samenwerking met huisartsen. Zie voor de hele lijst het transformatieplan jeugd (raad te plegen via <https://gemeenteraad.weert.nl/Vergaderingen/College-van-B-W/2018/25-september/10:00/Transformatieplan-jeugdhulp-Midden-Limburg-West/>).

282

Invoering regisseursmodel.

Pilot dyslexie met het onderwijs.

Ondersteuning huisartsen om te kunnen sturen op doorverwijzingen.

283

Implementatie nieuwe applicatie voor gehele Sociaal Domein zodat het integraal werken beter ondersteund kan worden.

- contacten met zorgaanbieders

- POH

284

- versterking toegang

Er worden extra maatregelen genomen op verdere ontschotting, professionalisering (juiste zorg op de juiste plaats) en

285

investeren in preventie. Maatregelen komende beleidsperiode zijn gericht op kostenbeheersing.

Een niet limitatieve opsomming:

- Onderzoeksmonitor Jeugd. Onderzoek naar de effectiviteit en efficiency op het vlak sociaal domein.

- A) Inhoudelijke begrenzing van de jeugdhulp:

• Minder ruime interpretatie door de gemeente van de jeugdwet en stopen met vergoeden van zaken die niet onder jeugdwet vallen.

• Bezien of de aangeboden voorzieningen op het vlak van jeugdzorg echt nodig zijn.

• Gemeente kan meer regierol pakken om dialoog bij andere partijen (onderwijs, huisartsen, zorgverleners) tot stand te brengen, o.a. over de invulling van de uitgangspunten van de Jeugdwet (preventie, eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden, demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren).

• Niet onnodig medicaliseren van het gedrag van kinderen.

• Eén gezin-één plan-één regisseur-aanpak (integrale benadering zorg).

• Alleen kunnen doorverwijzen naar door de gemeente gecontracteerde zorg.

• Meer inzetten eigen verantwoordelijkheid (kind en ouders).

• Bezien of de gemeente ervoor kan kiezen een meer faciliterende rol te nemen waardoor de gemeenschap mogelijk meer kan doen.

B) Terugdringen bureaucratie en betere sturing:

• Verminderen regeldruk en administratieve lasten.

• Anders inkopen.

• Betere afspraken met verwijzers.

• Verbeteren governancestructuur (aansturing, rolverdeling, taakverdeling en verantwoordelijkheidsverdeling).

• Verbeteren contacten (en contractmanagement en handhaven contracten) en samenwerking tussen gemeente (beleid) en inkoop, toegang, zorgaanbieders en samenwerkingsverbanden (integrale samenwerking in hele keten).

• Andere contractering van de zorgverleners.

• Vergroten kennis bij gemeenten (o.a. om beter te kunnen sturen, het lerend vermogen te vergroten en executiekracht te vergroten).

• Vergroten aansluiting beleid en uitvoering (integraal uitvoeringskader, sturen op maatschappelijke effecten, assurance over geleverde zorg).

• Inbouwen prikkels bij zorgverleners om efficiënter en effectiever te werken (kritischer te zijn op eerder afsluiten van een behandeling en effectiviteit van de behandeling).

• Vaststellen/afspreken budgetplafond en als een zorgverlener de hulp niet binnen het budget haalt dan moet er toch doorbehandeld worden.

• Systematiek dat zorgaanbieders minder invloed kunnen uitoefenen op tarieven.

• Meer controle declaraties van (bepaalde) zorgaanbieders, zoals aanbieders die ineens meer cliënten hebben of hogere kosten per cliënt declareerden.

• Verbeteren administraties, inzicht, data, gegevensuitwisseling en monitoring (kosten/uitputting, instroom, uitstroom, geleverde zorg, kwantitatieve indicatoren, integrale ontwikkelingen sociaal domein, huidige stand en trends).

• Verkorten van toegestane periode van 'nabetaling'.

C) Terugdringen van vermijdbare uitgaven:

• Inschakelen jongerenwerkers (in de wijk) ter voorkoming van problemen en voor eerdere signalering van problemen.

• Inzet praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen (gebeurt reeds bij een aantal huisartsen, wordt door gemeente gemonitord, uitkomsten monitoring worden t.z.t. gedeeld).

• Meer preventie, bijvoorbeeld via (betere) ondersteuning kinderen op school (afspraken met het onderwijs).

• Sneller jeugdhulp dicht bij huis om opschalen te voorkomen.

• Inzet op minder jeugdhulp met verblijf (zoveel mogelijk thuis, tenzij niet anders kan).

• Werken met wachtlijsten.

• Vergroten van een 'lichter' zorgaanbod.

• Tegengaan 'upcoding' (inzet zwaardere en/of langere zorg dan nodig is).

• Bezien of er gewerkt kan worden met 'eigen bijdragen'.

D) Ordening jeugdhulplandschap:

• Beter inzicht wat lokaal en wat landelijk kan worden ingekocht.

• Afspraken binnen de jeugdzorgregio over inkoop van jeugdzorg en aanzuigende werking.

• Vereenvoudiging van de jeugdketen (inkoop, verwijzing, zorg).

Landelijke ontwikkelingen:

Op het vlak van de jeugdzorg zijn er ook een aantal landelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn voor Vlissingen:

• Vervolgevaluatie verdeelmodel jeugd.

• Extra geld jeugd (2019: 400 miljoen, 2020: 300 miljoen, 2021: 300 miljoen).

• Aanvullend onderzoek structureel karakter extra geld jeugd (brief VWS aan VNG 27 mei 2019). Hierbij wordt ingegaan op de volume- en uitgavenontwikkeling 2015-2019, de verklarende factoren voor de volume- en uitgavenontwikkeling, de aard van de volume- en uitgavenontwikkeling en de mogelijkheden deze te beheersen, ontwikkeling kostprijs per traject, verschillen tussen gemeenten, effect van reeds getroffen maatregelen en mogelijke andere beleidsmaatregelen op lokaal en nationaal niveau.

286 • Maken bestuurlijke afspraken en maatregelen langs de thema's: inhoudelijke begrenzing van de jeugdhulp, terugdringen

vermijdbare uitgaven en ordening van het jeugdhulplandschap (Brief VWS aan VNG van 27 mei 2019).

- Motie Tweede Kamer: Verkenning naar reikwijdte van de jeugdhulpplicht van gemeenten (wat hoort bij normaal opvoeden en opgroeien, ruime formulering in en/of interpretatie van de Jeugdwet).
- Lokaal belastinggebied.

287 De beheersmaatregelen variëren van meer / deskundigere inzet preventieve ondersteuning zodat specialistische hulp niet nodig is, vergroten kostenbewustzijn bij het centrum jeugd en gezin en daardoor scherper toewijzen, juiste inschatting op grensvlak jeugdhulp/onderwijs, zodat zorg wanneer van toepassing betaald wordt door samenwerkingsverband tot Uitgaven per traject verlagen door kwaliteit aanbieders te vergroten mbv contractmanagement.

288 De beheersmaatregelen variëren van meer / deskundigere inzet preventieve ondersteuning zodat specialistische hulp niet nodig is, vergroten kostenbewustzijn sociaal team en daardoor scherper toewijzen, juiste inschatting op grensvlak jeugdhulp/onderwijs, zodat zorg wanneer van toepassing betaald wordt door samenwerkingsverband tot Uitgaven per traject verlagen door kwaliteit aanbieders te vergroten mbv contractmanagement.

289 Nieuwe inkoopafspraken vanaf 2020 en meer focus op de toegang en herindicatie. Er is een plan van aanpak voor de taakstellende bezuinigingen in het sociaal domein.

290 diverse maatregelen. In ieder geval sneller en specifiekere monitoren op de diverse lastencomponenten en ook scherper controleren.

Wij zetten op verschillende niveaus en thema's in op kostenbeheersing en transformatie jeugdhulp. Dat doen we lokaal door op preventiegerichte activiteiten te organiseren, de verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs te organiseren en het voorliggende veld te versterken, om zo het gebruik van jeugdhulp te beperken of te voorkomen. Ook kijken wij lokaal naar de verschillende mogelijkheden om dure beschikkingen te voorkomen. Zo is er gekozen om een 'autisme expert' te detacheren naar de gemeente zodat er geen beschikking af hoeft worden gegeven rondom deze problematiek. Er wordt ook gekeken naar eenzelfde constructie rondom het onderwerp 'diagnose'. Lokaal werken wij ook nauw samen met de huisartsen en zijn we een nauwe samenwerking met de jeugdartsen aan het opzetten zodat verwijzingen (ook degene die niet door de gemeente worden afgegeven) doorgelicht zijn of er ook voorliggende mogelijkheden zijn. Lokaal nemen we regelmatig de data door met de consultants en sturen we daarop bij.

Om de uitvoering van de jeugdwet en de daarmee samenhangende thema's zo efficiënt mogelijk te organiseren, werken wij daarnaast op diverse regionale niveaus samen:

1. GR Peelgemeenten (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren). Naast de inkooptaken is hierin ook ondergebracht de administratieve afhandeling, primaire processen, vertaling van landelijke en regionale beleidsontwikkelingen, samenwerking op bovenlokale wettelijke taken, en rapportage en monitoring. In dit verband hebben we in 2018 een werkagenda verantwoorde jeugdhulp 2019-2022 opgesteld, met daarin diverse maatregelen om grip te krijgen en te sturen op de kosten in de jeugdhulp.
2. Jeugdzorgregio Zuidoost Brabant (21 samenwerkende gemeenten): samenwerking gericht op de wettelijke taken als Veilig Thuis, JeugdzorgPlus, Jeugdbescherming en -reclassering en spoedeisende zorg.
3. Inkoop samenwerking Jeugd Peelgemeenten, Helmond en Dommelvallei+:

Vanaf 2019 wordt een nieuwe inkoop samenwerking jeugdhulp tussen Peelgemeenten, Helmond en Dommelvallei+ gemeenten vormgegeven, waarin ook beheersmaatregelen en verdere sturing op de (toenemende) kosten voor jeugdhulp geëffectueerd worden. We noemen:

- a. Implementatie van medische verwijzroute: meer grip en beter inzicht op de zorgtoewijzingen die via deze route verlopen;
- b. Doorontwikkeling Producten- en Dienstencatalogus (PDC) jeugdhulp voor behandeling en begeleiding: beter passende maar scherpere tarieven en productomschrijvingen, gericht op snellere afschaling en passende hulp, zodat de kosten voor deze productgroepen ten opzichte van 2018 niet verder zullen stijgen;
- c. Gezamenlijke inkoopstrategie gericht op verdere kostenbeheersing op hoog complexe zorg, verblijfsfuncties, dagbehandeling en dagbesteding, specialistische zorg en crisis. Denk hierbij aan maatregelen om instroom te beperken en/of te voorkomen, verblijfsverkortende initiatieven, meer passende woonplekken voor snellere en direct juiste plaatsingsmogelijkheden, verkorten van gemiddelde behandelduur en wachtlijsten voorkomen of beperken, en frequentie en intensiteit van begeleiding beheersbaar te maken.

Vanaf medio 2019 heeft de GR Peelgemeenten ook een softwaretool geïmplementeerd, waarmee ze beter in staat zijn om onder andere de kostenontwikkeling te monitoren. Naar verwachting laten de diverse maatregelen vanaf 2021 een financieel effect zien om te komen tot kostenbeheersing.

Transformatieagenda jeugdhulp Zuidoost-Brabant

Met 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant hebben we een transformatieagenda opgesteld. Aan drie concrete projecten wordt op dit moment gewerkt:

- Pleegzorg: inzet op doorontwikkeling kwaliteit en kwantiteit door kennisbevordering vooraf onderlinge afstemming/samenwerking tussen alle betrokkenen (actieplan Pleegzorg);
- JeugdzorgPlus: opzetten van het Civiel Trajectberaad als één van de middelen om geslotenplaatsing te voorkomen en/of verblijfsduur te verkorten en/of terugkeer te voorkomen;
- Verblijfsverkortende- en voorkomende initiatieven: dit wordt met de Peelgemeenten, Helmond en Dommelvallei+ uitgewerkt in de inkoopstrategie.

Overige thema's:

Ook ondernemen we initiatieven met als doel preventie of voorkomen van erger, waarbij we met meerdere gemeenten activiteiten in relatie tot de jeugdwet gezamenlijk organiseren en lokaal uitvoeren. Een concreet voorbeeld daarvan is het regionale project Storm gericht op preventie van depressie en het voorkomen van suicides onder jongeren, maar ook het initiatief Scheiden zonder Schade, voor het efficiënter ondersteuning bieden bij scheiden en voorkomen dat een scheiding

291 zich tot een complexe scheiding ontwikkelt

De beheersmaatregelen variëren van meer / deskundigere inzet preventieve ondersteuning zodat specialistische hulp niet nodig is, vergroten kostenbewustzijn sociaal team en daardoor scherper toewijzen, juiste inschatting op grensvlak jeugdhulp/onderwijs, zodat zorg wanneer van toepassing betaald wordt door samenwerkingsverband tot Uitgaven per

292 traject verlagen door kwaliteit aanbieders te vergroten mbv contractmanagement.

In de gemeente Wijk bij Duurstede is twee jaar geleden gestart met het projectplan Grip op het Sociaal Domein. In het plan zijn over het hele jeugd domein gefaseerde investeringen en bezuinigingsmaatregelen opgenomen waarbij we minimaal twee maal per jaar de Raad zeer gedetailleerd informeren over de stand van zaken.

Al onze diensten zijn belegd in een regionaal samenwerkingsverband voor de regio gemeenten in Zuid Oost Utrecht met de gemeente Zeist als centrumgemeente. Voor de complexere zorg is een samenwerking met 10 Utrechtse gemeenten met de gemeente Utrecht als trekkende gemeente.

Op deze wijze borgen wij dat er voldoende beleidsmatige en pragmatische kennis is om ook lokaal de juiste zorg te kunnen bieden.

Lokaal zorgen wij per boekjaar ervoor dat we de werkelijke kosten nemen. Als de regionale contracten hebben voorzien in een prijsindex van bv 2% en de CPB geeft aan dat 2,4% de werkelijke indexatie betreft dan doteren wij het verschil in een bestemmingsreserve prijsindexaties. Hoe dan ook ergens krijg je de rekening gepresenteerd van het financieel resultaat. Wij voorkomen daarmee oneigenlijke discussies, vooral ook richting de politiek, dat de prijsindexaties grondslag vormen voor de kostenbeheersing. Deze systematiek ondervangt ook, in geringe mate, de volstrekt irreële prijscompensatie methodiek vanuit het Rijk middels de Algemene Uitkering.

Het werkelijke probleem bij de jeugd zit bij ons vooral in de essentiële functies. Aanbesteden heeft vrijwel geen zin, de kostprijs systematiek van de grote aanbieders is niet transparant en er is vrijwel geen concurrentie maar ook geen innovatie. In de hele transitie is dit een element die voor de gemeenten onbereikbaar is en waar voor ons gevoel wij
293 geen enkele invloed uit kunnen oefenen op de kosten.

294 Overleg met huisartsen, overleg met buurgemeenten, alle zorgvragen lopen zo veel mogelijk via de Damster zorgbalie, maken zelf betere data-analyses, rol ondersteuner jeugd en gezin is meer in de lead (ipv de huisarts), etc.

Vraag 9

Wordt in 2019 bij regionale samenwerking tussen gemeenten voor (een deel van de) jeugdzorgtaken een vorm van kosten- en risicoverevening toegepast?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, voor alle jeugdzorgtaken	23	8%
b. Ja, voor de duurdere/risicovolle jeugdzorgtaken	55	19%
c. Nee, in onze regio is sprake van een profijtbeginsel (elke gemeente betaalt de 'eigen' kosten)	188	64%
d. Anders	28	9%
Totaal	294	

Keuze d toelichten.

Als uw gemeente voor andere taken dan jeugdzorg onderlinge vereeningsafspraken kent dan deze (ook) toelichten (op welke taak, wat wordt verevend)

a. Ja, voor alle jeugdzorgtaken	
#	Vrijblijvende toelichting
1	Momenteel loopt een bestuurlijk traject over de solidariteitsdiscussie. De verwachting is dat het profijtbeginsel gefaseerd (met inachtneming van een driejarige ingroeiregeling) nadrukkelijk een plaats krijgt
2	namelijk voor het gedwongen kader
3	A. beperkte vorm van risicodeling voor jeugdzorg (muv PGB en zorgvervoer)
4	De uitvoering vindt plaats door de GR Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid. In het jaar 2019 geldt volledige solidariteit tussen de deelnemende gemeenten.
5	vastgelegd in regionale centrumregeling NOB
6	vastgelegd in regionale centrumregeling NOB
7	Vanaf het begin van samenwerking (2015) zijn solidariteitsafspraken gemaakt. Elke gemeente legt 2% van de IUSD Jeugdhulp in risicofonds om de tekorten bij de individuele gemeenten te compenseren tot het niveau dat het fonds op is.
8	vastgelegd in regionale centrumregeling NOB
9	In 2019 zijn de gemeenten in de regio nog volledig financieel solidair. Het Algemeen Bestuur van de GR heeft het voornemen in 2020 de solidariteit los te laten en volledig over te stappen naar het profijtbeginsel. Dit besluit ligt nu voor zienswijzen bij de raden. Het besluit om over te stappen naar het profijtbeginsel is gekoppeld aan een geleidelijk ingroeiregeling (in 2023 volledig profijtbeginsel)

10	Bij de GR Vixia is dit aan de orde. (Sociale werkvoorziening). Daarnaast is er sprake van hogere uitgaven bij Jeugd in relatie tot de baten, maar hier is geen GR. (Wel een centrum-regeling constructie)
11	Sprake van solidariteit in 2019 voor wat betreft de regionale zorgmarkt Jeugdhulp.
12	Het uitgangspunt is solidariteit voor alle jeugdzorgtaken, echter doordat alle regiogemeente te kort komen, levert dit niet veel op.
b. Ja, voor de duurdere/risicovolle jeugdzorgtaken	
#	Vrijblijvende toelichting
13	Voor de JeugdzorgPlus zijn de deelnemende gemeenten volledig solidair en voor de overige zware jeugdtaken waaronder LTA, Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Veilig Thuis in het kader van de Jeugdwet is de inleg naar rato van het 3-jaars hulpgemiddelde op basis van het aantal jeugdigen in Jeugdhulp.
14	Ook bij het beleidsonderwerp Beschermd Wonen (en Maatschappelijke opvang) is er sprake van risicoverevening (50% profijtbeginsel en 50% solidariteit) ná besteding van Centrumgemeente budget.
15	50/50 risicoverevening op de dure percelen. 50% op basis van werkelijke ontwikkeling en 50% op basis van uitkering sociaal domein
16	Bij een deel van de regionale inkoop van jeugdzorg is sprake van regionale verevening. Bij deze vorm van inkoop zijn bandbreedtes van toepassing. Bij overschrijding van de bandbreedte van de gemeente komen de hogere kosten ten laste van die gemeente.
17	Er is een specifieke vereveningsafpraak voor de meerkosten pleegzorg met gemeente Urk waaraan wordt bijgedragen door Almere en Lelystad.
18	Bij de verdeling van de kosten van de regionale voorzieningen jeugd (crisis, jeugdbescherming, jeugdreclassering, jeugdzorgPlus etc.) maken wij gebruik van een verdeelsleutel die is gebaseerd op de uitkering jeugd uit het gemeentefonds en het daadwerkelijk gebruik van deze voorzieningen.
19	In de regel is sprake van profijtbeginsel. Voor de duurdere zorgvormen wordt binnen bepaalde marges een lumpsum bedrag betaald. Dit bedrag is een afgeleide van de werkelijk ingezette zorg in de voorgaande periode. Het is mogelijk dat de werkelijke zorgafname in een jaar (plus of min) afwijkt van de financiering.
20	Voor de klassieke Wsw is volledige solidariteit afgesproken
21	Al is het in 2019 nog de vraag of dit ook zo blijft.
22	Dit vanwege de risico's die met name kleinere gemeenten lopen
23	In de regionale samenwerking zijn vereveningsafspraken in 2019 voor een groot deel gestopt. Alleen voor de jeugd PGB's gelden in 2019 nog vereveningsafspraken.
24	Ja, wij passen een regionale verevening toe voor de taken die we bij de MGR hebben ondergebracht.
25	Vooraf op het gebied van de Jeugdzorg.
26	Ja regionale verevening vindt plaats op de residentiële jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdreclassering alsmede de landelijk specialistische jeugdzorg.
27	Op het gebied van jeugdbescherming, jeugdreclassering, crisis hulp en jeugdzorg plus worden de regionale kosten via een vaste verdeelsleutel verdeeld naar de individuele (7) regiogemeenten. Eventuele afrekening als gevolg van meer of minder gebruik worden volgens dezelfde verdeelsleutel verrekend over de gemeenten.
28	Nog wel risico-verevening, maar dat wordt deels afgebouwd.
29	Tot en met 2018 deden we dat volledig. Door de overheveling van de deelbudgetten naar de AU en tegelijkertijd het aanpassen van de parameters is dit een ongelooflijk ingewikkeld verhaal geworden. Daar waar we voorheen in de samenwerking wisten waar onze risico's zaten blijkt dat de werkelijkheid voor 2019 volledig zoek is geraakt. Gemeenten die voorheen nog net de zaak draaiend konden krijgen zijn met de nieuwe methodiek enorme nadeel gemeenten geworden. Een nieuwe verdeelsystematiek op basis van de huidige situatie lijkt nog ver weg...
c. Nee, in onze regio is sprake van een profijtbeginsel (elke gemeente betaalt de 'eigen' kosten)	
#	Vrijblijvende toelichting
30	Iedere gemeente betaalt eigen kosten. Er is eerder getracht regionaal dit beginsel toe te passen maar dit bleek niet uitvoerbaar.
31	De verdeling vindt plaats op basis van het aantal inwoners en andere verdeelsleutels.
32	In 2015 en 2016 solidariteit op LTA vormen van ondersteuning. Dit is na compensatie van het Rijk voor voogdijkinderen afgeschaft.
33	Jeugdzorg regionaal geregeld via RSJ, maar daarbij betaalt elke gemeente de eigen kosten.
34	In 2017 zijn we binnen de regio gestopt met verevening Jeugdhulp
35	Nee, er is een regionale samenwerking op de inkoop. Dat is op basis van een vaste bijdrage uit gemeenten gefinancierd.
36	Vanaf 2017 geen sprake meer van profijtbeginsel
37	Uitgangspunt is profijtbeginsel, maar in geval van vaste budgetafspraken met aanbieders vindt deels verevening plaats tussen gemeenten plaats (als er sprake is van onderproductie die betaald moet worden vanwege vaste budgetafpraak)
38	2017 was het laatste jaar van de regionale verevening van de jeugdzorgkosten.

39	Tot 2017 is er sprake geweest van solidariteit op "dure" jeugdproducten. Vanaf 2018 zijn daarover geen afspraken meer gemaakt.
40	Kosten- en risicoverevening vindt niet plaats.
41	Hiervan wordt voor het eerst in 2020 afgezien. Dat is althans het bestuurlijk voorstel. Reden hiervan is dat alle gemeenten met tekorten kampen.
42	De duurdere Jeugdzorgtaken worden in de provincie Flevoland gezamenlijk uitgevoerd (Aankoopcentrale Almere). Elke gemeente betaalt de eigen kosten. Wel is daarbij een uitzondering. Voor wat betreft de pleegzorg heeft de gemeente Urk een maximum bedrag aangegeven. Urk vangt namelijk veel kinderen op van de andere gemeenten. Wanneer het maximum bedrag overschreden wordt betalen Lelystad/Almere de meerkosten.
43	Gestart met verevening met de regio IJsselland, 11 gemeenten.
44	In 2017 is de verevening bij Jeugd gestopt uitzondering hierop is het zojuist genomen besluit om kosten Horizon en Transferium te verevenen wanneer budget plus compensatieregeling Rijk niet toereikend is.
45	Uitzondering op deze afspraak is de bekostiging van jeugdzorg+
46	Voor Beschermd Wonen geldt wel een kostenverevening.
47	In 2018 gold nog wel een vorm van kosten- en risicoverevening (de solidariteitsnotitie) voor alle Jeugdzorgtaken, met uitzondering van de uitvoeringskosten van gemeenten. Vanaf 2019 is geen sprake meer van financiële solidariteit. De risico's bij de decentralisatie in 2015 (onduidelijk aantal cliënten en risico van plotselinge toename lasten) zijn niet meer zo groot. Wel is er vanuit de colleges in de regio onderkend dat voor 2020 voor een deel van de kosten waar nog grote risico's op zitten, zoals gesloten jeugdzorg/woonzorg, behoefte kan zijn aan een vorm van compensatie tussen gemeenten.
48	Alleen voor JeugdzorgPlus zijn er afspraken gemaakt over verevening.
49	Met uitzondering van een 6-tal verblijfsplaatsen jeugdzorg regionaal
50	Met uitzondering van een 6-tal verblijfsplaatsen jeugdzorg regionaal
51	Solidariteitsregeling is miv 2018 afgeschaft in de regio Rivierenland
52	we werken wel samen maar iedereen draagt zijn eigen kosten.
53	Vanaf 2019 is de financiële solidariteit los gelaten.
54	zie boven
55	Geen.
56	Nee, in onze regio is sprake van een profijtbeginsel (elke gemeente betaalt de 'eigen' kosten). Voor de specialistische, jeugdzorgtaken wordt samengewerkt in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). De kosten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld waarbij gebruik wordt gemaakt van de vlaktakmethode. Een over- of onderschrijding door een gemeente in enig jaar wordt verrekend met de inleg in drie volgende jaren. Uiteindelijk zullen de gemeenten alleen voor dat gedeelte van de specialistische jeugdhulpkosten betalen waarvoor ook de specialistische jeugdhulp in regionaal verband voor jeugd in de gemeente is verleend. Deze afspraken zijn in een gemeenschappelijke regeling vastgelegd. Tezamen met vertegenwoordigingen van deelnemende gemeenten onderzoekt de GRJR thans in hoeverre de vlaktakmethode wellicht vervangen moet worden door een andere wijze van verrekening. Indien niet voor vervanging wordt gekozen, dan is de vraag of de vlaktakmethode kan worden verbeterd. Het doel daarvan is om ervoor te zorgen dat de hoogte van de inleg (vooraf) en de kosten van het uiteindelijk zorggebruik (achteraf) zo min mogelijk van elkaar afwijken.
57	Tot 2019 werd er verevend met gemeenten Beverwijk en Velsen. In 2019 is dat los gelaten.
58	Voor LTA en JZ+ vind er wel risicoverevening plaats binnen de Westelijke Mijnstreek
59	Afrekening via vlaktax-regeling.
60	Vanaf 2019 wordt er geen solidariteitsbeginsel meer toegepast.
61	De jeugdzorgkosten met betrekking tot de apparaatskosten van de regionale samenwerking worden verevend. De overige jeugdzorgkosten zijn de verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.
62	Na 2017 is verevening afgeschaft en betaald elke gemeente eigen kosten.
63	T/m 2018 hebben we het solidariteitsprincipe voor de duurste jeugdhulp voor de Zuid-Drentse gemeenten toegepast. Per 2019 hanteren we het profijtbeginsel, omdat niet elke gemeente zich meer kon vinden in het verrekenen van de duurste jeugdhulp.
64	Er werd regionaal gewerkt via het zgn solidariteitsprincipe. Dit wordt echter losgelaten en zal meer vorm krijgen door te kijken naar de werkelijke gemiddelde uitgaven per gemeente over de afgelopen 3 jaar. (pieken en dalen middelen)
65	was alleen het eerste jaar, 2015
d. Anders	
#	Gevraagde toelichting
66	voor de regionaal ingekochte specialistische jeugdzorg, geldt dat elke gemeente haar 'eigen' kosten betaald, waarbij verrekening tussen de begrote uitgaven en de werkelijke uitgaven via een zogenaamde (5-jarige) vlaktaks systematiek plaatsvindt.

67	Anders, voor de regionaal ingekochte specialistische jeugdzorg, geldt dat elke gemeente haar 'eigen' kosten betaald, waarbij verrekening tussen de begrote uitgaven en de werkelijke uitgaven via een zogenaamde (5-jarige) vlaktaks systematiek plaatsvindt.
68	Regionale samenwerking beperkt zich tot gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hierbij geldt een vereveningsafpraak.
69	Voor de regionaal ingekochte specialistische jeugdzorg, geldt dat elke gemeente haar 'eigen' kosten betaald, waarbij verrekening tussen de begrote uitgaven en de werkelijke uitgaven via een zogenaamde (5-jarige) vlaktaks systematiek plaatsvindt.
70	Financiële tekorten moeten vanaf 2019 door individuele gemeenten zelf opgevangen worden. Vanuit de inhoudelijke solidariteit is een nieuwe vorm van financiële solidariteit ontstaan. Deze solidariteit is niet gericht op de gezamenlijke dekking van tekorten zoals in het verleden, maar op een gezamenlijke bekostiging van voorzieningen die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het verder vormgeven van de transformatie en het aanbieden en in stand houden van een kwalitatief en een dekkend zorglandschap. Hierbij gaat het vooral om regionale voorzieningen die nu nog lokaal georganiseerd en bekostigd worden. Ook nu zijn er al voorzieningen die wij gezamenlijk bekostigen, bijvoorbeeld de subsidie Veilig Thuis en de uitvoeringskosten van het expertteam en het Zorg Inkoop en Informatie Team (Zi2T). Regionaal is besloten om financiële solidariteit aan de voorkant met elkaar af te spreken in plaats van dat we achteraf bijdragen aan de tekorten in collega-gemeenten. Door aan de voorkant gezamenlijk voorzieningen te financieren, die een belangrijke bijdrage leveren aan de doelen zoals opgenomen in het regionale beleidskader, stimuleren we ook de gewenste 'beweging naar voren'.
71	De regio heeft wel solidariteitsafspraken waar de gemeente Zaltbommel niet aan mee doet.
72	Zie toelichting op antwoord 2. Er is sprake van profijtbeginsel (gemiddelde uitgaven laatste drie jaren) met een stukje risicoverevening.
73	Zie toelichting op antwoord 2. Er is sprake van profijtbeginsel (gemiddelde uitgaven laatste drie jaren) met een stukje risicoverevening.
74	Zie toelichting op antwoord 2. Er is sprake van profijtbeginsel (gemiddelde uitgaven laatste drie jaren) met een stukje risicoverevening.
75	Voor de niet vrij toegankelijke (geïndiceerde) jeugdhulpvoorzieningen geldt dat we afrekenen op basis van werkelijk verbruik. Voor een aantal voorzieningen Jeugd geldt kosten- en risicoverevening: voor Veilig Thuis en Spoedeisende Zorg(% bijdrage op basis van inwoneraantal), (bijv. voor Veilig thuis, Spoedeisende Zorg) en Jeugdzorg Plus (deels afrekening op basis van verbruik, deels instandhoudingsbijdrage van de desbetreffende voorziening)
76	In de regio is nog sprake van solidariteitsafspraken op kosten jeugdhulp. Nu alle gemeenten een nadeel hebben blijkt de risicoreservering van 2% minder zinvol en wordt dit in heroverweging genomen. Ook is de grondslag van de risicoreservering (Decentralisatie-uitkering Jeugd) komen te vervallen. Als uw gemeente voor andere taken dan jeugdzorg onderlinge vereveningsafspraken kent dan deze (ook) toelichten (op welke taak, wat wordt verevend)
77	De afspraken zijn onderdeel van de centrumgemeente constructie. Maastricht is via de centrumgemeente constructie gemandateerd om de inkoop voor Zuid-Limburg in te regelen. Met de jeugdzorgPlus aanbieders worden in dat kader contracten afgesloten, waar risicoverevening een onderdeel van is.
78	Met betrekking tot de kosten van gespecialiseerde jeugdhulp is er nog sprake van enige vorm van solidariteit. De verrekening van gerealiseerde kosten gebeurt op basis van het gemiddelde van de realisaties van de 3 voorgaande jaren. Daarmee worden de werkelijks kosten vertraagd verantwoord
79	Wel met een vlaktaksmodel dat de kosten over 3 jaar worden ge-egaliseerd. Maar per saldo betaalt iedereen zijn eigen kosten
80	d. Anders, voor de specialistische inkoop zijn solidariteitsafspraken van toepassing. De basisondersteuning en hulp door basis- of wijkteams en algemene voorzieningen zijn individueel per gemeente geregeld.
81	De afspraken zijn in een gemeenschappelijke regeling vastgelegd
82	wij passen regionale verevening toe op de kosten voor de grootste 7 aanbieders. Nu met de grootste aanbieders meerjarige afspraken zijn gemaakt is het niet meer mogelijk om verevening alleen voor de dure taken te laten gelden. Daarom wordt een vorm van verevening toegepast op alle taken die deze aanbieders leveren. Deze vereveningsafspraken gelden ook voor andere aanbieders die zorg leveren op verblijf en crisis jeugd.
83	Voor evt. procedures wordt kostenverevening toegepast.
84	Voor de specialistische inkoop zijn solidariteitsafspraken van toepassing. De basisondersteuning en hulp door basis- of wijkteams en algemene voorzieningen zijn individueel per gemeente geregeld.
85	Elke gemeente betaalt de 'eigen' kosten. Ten aanzien van gesloten jeugdzorg is sprake van verevening. Er is overeengekomen om vaste capaciteit aan te bieden die de deelnemende gemeente financieren, los van de daadwerkelijk inwoners die gebruikmaken van gesloten jeugdzorg.
86	Voor alle jeugdzaken met strategische partners (var B) als Veilig Thuis. Crisis, SEZ en Jeugdzorg+ wordt in meer of mindere mate gezamenlijk risico gedragen dan wel kosten of beschikbaarheidspremie verdeeld.
87	Er wordt regionaal samengewerkt voor o.a. Jeugdbescherming/Jeugdreclassering en Jeugdhulp op School.
88	De gemeente Wijchen is in 2019 zelf verantwoordelijk voor de werkelijke kosten. Geen verevening.

89	Voor jeugd wordt enerzijds gezamenlijk ingekocht op Zuid-Limburgse schaal en risicoverevening vindt plaats binnen de westelijke mijnstreek voor jeugdzorgplus en het landelijk transitie arrangement. Deze regeling loopt tot 2018 en wordt naar verwachting niet verlengd.
90	de meeste taken worden door de 'veroorzakende' gemeente betaald. Enige risico/kostenverevening vindt plaats door regionale afspraken bijv. voor Veilig thuis. Daar is de kostenverdeling gebaseerd op 50% op basis van het aantal inwoners en 50% op basis van de ingebrachte casussen.
91	De kosten van regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp worden verdeeld op basis van het zorggebruik van een gemeente berekend naar een gemiddeld zorggebruik over de afgelopen 3 jaren daarvoor. Er is geen sprake van onderlinge vereveningsafspraken. Voor jeugdzorg-plus vindt de inleg op de regiobegroting plaats naar rato van de decentralisatie-uitkering jeugdzorg van 2018 (beperkt deel van de totale begroting regio-inkoop van gespecialiseerde jeugdzorg).
92	de kosten van regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp worden verdeeld op basis van het zorggebruik van een gemeente berekend naar een gemiddeld zorggebruik over de afgelopen 3 jaren daarvoor. Er is geen sprake van onderlinge vereveningsafspraken.
93	De kosten van regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp worden verdeeld op basis van het zorggebruik van een gemeente berekend naar een gemiddeld zorggebruik over de afgelopen 3 jaren daarvoor. Er is geen sprake van onderlinge vereveningsafspraken.

Vraag 10

Zijn er over 2018 gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente samenwerkt op het gebied van één of meer van de 3 nieuwe decentralisaties die te kampen hadden met hogere lasten dan de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld, na inzet van reserves?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja	172	59%
b. Nee	107	36%
c. Nvt; de gemeente heeft geen samenwerkingsverbanden in het sociaal domein	15	5%
Totaal	294	

Keuze a toelichten

Vermelden op welk subdomein (Wmo, Jeugd, Participatiewet)/taak de GR voor uw gemeente werkt, en welke GR het betreft

a. Ja	
#	Gevraagde toelichting
1	Jeugd: GR Jeugdhulp Rijnmond.
2	Dit heeft betrekking op Ergon. Dit is het uitvoeringsorgaan van de Gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap Regio Eindhoven. Ergon voert taken uit op het gebied van de WSW, loonkostensubsidies en participatie.
3	Jeugd, GR Jeugdhulp Rijnmond
4	Jeugd, GR Jeugdhulp Rijnmond
5	Op het subdomein Participatie de GR Werkvoorzieningschap West-Brabant (WVS-groep).
6	Gemeenschappelijke regeling P-wet: Werkzaak Antwoord: a. GR Peelgemeenten is een GR die werkt voor 5 gemeenten (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Someren) voor de taken op het gebied van WMO, Jeugd en BMS (bijzondere bijstand, minimabeleid en schulddienstverlening). De Participatiewet- taken worden uitgevoerd door de GR Senzer. GR Peelgemeenten is een uitvoeringsorganisatie. De kosten van de uitvoering van WMO en Jeugdwet zijn geen onderdeel van de GR-begroting maar van de gemeentelijke begrotingen.
7	De GR Senzer had over 2018 niet te maken met hogere lasten dan de beschikbare rijksmiddelen.
8	In het kader van de WSW: Soweco. Het tekort in de begroting van Soweco is verwerkt in de gemeentelijke begroting.
9	Ja, voor de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (gericht op samenwerking rondom geëscaleerde zorg).
10	Het betreft hier om de GR Duoplus. dit is een uitvoeringsorganisatie die de uitvoering van het SD voor 2 gemeenten doet.
11	Jeugd : TWO Jeugd Participatie : GR KDB
12	Jeugd : TWO Jeugd Participatie : GR KDB

13	GR Dienst Gezondheid & Jeugd (SOJ) inzake Jeugdtaken; GR WIHW m.b.t. de Participatiewet
14	Jeugd : TWO Jeugd Participatie : GR KDB
15	Toelichting op vraag 10 = dit is in onze gemeente van toepassing op de uitvoering van de participatiewet, die plaatsvindt via een GR, samen met de gemeenten Bergen op Zoom en Steenbergen.
16	Voor het subdomein jeugd nemen we deel in de H10, een gemeenschappelijke regeling voor de inkoop van jeugdzorg.
17	Voor de onderdelen Wmo, Participatiewet en backoffice Jeugd werken we samen met de GRSK (de uitvoering van front office-taken vindt plaats op basis van contracten, niet via GR).
18	Wij voeren participatie uit voor de gemeente Landmeer.
19	Met name bij Jeugd
20	Jeugd, GR Hart van Brabant
21	Voor zowel Jeugd als de Wmo is een samenwerking aangegaan met resp. de Centrumregeling Jeugd en de Centrumregeling Wmo. De kosten voor de inkoop van de ZIN worden op basis van de in de centrumregeling(en) gemaakte afspraken aan de deelnemende gemeenten doorbelast. Per saldo zijn de lasten in het Sociaal Domein voor de gemeente Uden hoger dan de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld.
22	Jeugd, hoofdzakelijk inkoop, RSJ IJsselland
23	RWA → Participatiewet, onderdeel WSW, naast rijksbijdrage legt de gemeente ook autonome middelen bij aan deze GR GGDrU → Jeugdwet en WMO, meldpunt wet Verplichte GGZ, CJG,
24	Deels de Jeugdwet-taken
25	GR Het Plein voor de Wmo en participatietaken, backoffice Jeugdwet
26	Wmo Geen GR actief. Jeugd Tekort op de kosten voor jeugdhulp, maar dit wordt met de gemeenten afgerekend. Participatie De GR voert de voormalige Wsw uit en dekt het tekort uit een bestaande reserve bij de GR. De kosten voor begeleiding van een kleine groep Wsw-ers door een andere organisatie komen ten laste van de algemene middelen van de gemeente.
27	Het is geen GR maar een samenwerkingsverband
28	Jeugd via RSJ Participatie via IMPact
29	GR Het Plein, Participatiewet Inkomensdeel
30	het domein Participatie (betreft geen GR maar BV NWG waarbij wij 100% aandeelhouder zijn)
31	In Twente werken we samen aan het Jeugd en WMO binnen het OZJT (Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente / Samen14) en VTT (Veilig Thuis Twente). Het OZJT en VTT zijn onderdeel van de GR Regio Twente
32	Met name bij de jeugdhulp. Middels de gemeentelijke reserve sociaal domein zijn alle kostenoverschrijdingen wel opgevangen. De rijksmiddelen zijn niet meer eenduidig inzichtelijk.
33	Er voor WMO en Jeugd samengewerkt in de GR regio Gooi en Vechtstreek. Onduidelijke vraag.
34	Binnen GR Werkzaamheid vindt de uitvoering van de participatiewet plaats. Tot op heden waren de rijksbudgetten ontoereikend voor de uitvoering en werd er beroep gedaan op de Vangnet. Vanaf 2019 wordt verwacht dat beroep op vangnet niet meer nodig is.
35	Regio Twente, onderdeel OZJT voor het subdomein Jeugd Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004, Wet op de Kinderopvang en de Wet inburgering. Gemeenschappelijke Regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo.
36	Centrumregeling jeugdzorg Maastricht.

	<p>Jeugd: Samenwerkingsovereenkomst inkoop sociaal domein Maastricht Heuvelland Participatiewet: GR WOZL/GR WSP</p> <p>WMO:GR Omnibuzz Om een kwalitatief hoogwaardige vervoersvoorziening te kunnen blijven bieden en om flexibel te kunnen inspelen op ontwikkelingen, werken 32 Limburgse gemeenten samen via de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omnibuzz. Het streven is, om het vervoersvolume gelijk te doen blijven dan wel te laten dalen. Echter ook de vervoerskosten stijgen; bij de nieuwe aanbesteding die in 2019 is afgerond is gebleken dat er sprake is van een prijsstijging van 8,3% (afgezet tegen landelijke ontwikkelingen is deze prijsstijging gering).</p> <p>Sociaal Domein: GR Kredietbank Limburg/Bewindvoering Het aantal mensen dat door de rechtbank onder bewind wordt gesteld blijft, evenals de kosten voor bewindvoering, nog steeds toenemen. Wij kunnen als gemeente onvoldoende regie voeren en de kosten van beschermingsbewind zijn hoog. Verschillende (landelijke) initiatieven om tot kostenverlaging te komen, brengen geen concrete lastenverlichting op. Een substantiële kostenafname is op korte termijn niet te verwachten.</p> <p>Sociaal Domein: GR GGD In de wet Publieke Gezondheid staan de taken voor de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) opgenomen. Dit wordt voor de leeftijd 4-18jaar uitgevoerd onder de GR van de GGD Zuid-Limburg. Om aan de wettelijke basistaken van de JGZ in het sociaal domein te kunnen voldoen moet er in toenemende mate capaciteit beschikbaar worden gesteld. We zagen sinds 2016 achterstanden in de uitvoering van het reguliere basispakket en een groter wordende werkdruk. Om die reden worden sinds 2017 additionele financiële bijdragen gevraagd van de gemeente.</p> <p>In de Wmo staat beschreven dat de organisatie van Veilig thuis onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt. Dit wordt uitgevoerd onder de GR van de GGD Zuid-Limburg. Sinds de start van Veilig Thuis in 2015 worstelen de gemeenten met financiële vraagstukken en is duidelijk geworden dat de budgetten voor Veilig Thuis (historisch bepaald) ontoereikend waren voor de nieuwe wettelijke taak. Veilig Thuis kampte met wachtlijsten en formatieproblemen. Gedurende de jaren hebben ook taakuitbreidingen plaatsgevonden zoals het oppakken van politiemeldingen. Hierdoor worden regelmatig extra financiële bijdragen gevraagd van de gemeenten.</p>
37	
38	<p>Jeugd: regio Hart van Brabant Wmo: regio Hart van Brabant Participatie: Diamantgroep Zorg en Onderwijs: Ggd Hart voor Brabant</p>
39	Jeugd, hoofdzakelijk inkoop, RSJ IJsselland.
40	Wmo en Pwet zijn m.b.t. beleidsvoorbereiding en uitvoering ondergebracht in GR de Bevelanden (samenwerking van 5 gemeenten). Kosten en contractbeheer (backoffice en beleidsvoorbereiding) is (mede) ondergebracht bij het SamenwerkingsVerband Oosterschelderegio (7 gemeenten)
41	<p>- WSD voor participatiewet - GGD voor WMO en Jeugd</p>
42	We werken regionaal samen op de duurdere jeugdzorg. Dit heeft een nadelig financieel effect op de gemeentelijke begrotingen, wat bij veel gemeenten leidt tot tekorten.
43	Op subdomein Participatie. Het betreft de GR WerkSaam.
44	In 2018 is gedurende het jaar voor het subdomein Jeugd extra geld beschikbaar gesteld op basis van bestuursrapportages.
45	Jeugd. RSJ IJsselland. samenwerkingsverband met 11 regiogemeenten
46	Op alle 3 terreinen
47	participatie onderdeel WSW (overigens geen nieuwe decentralisatie, maar andere verdeling van middelen)
48	Subdomein Jeugd, GR Dienst Gezondheid & Jeugd Participatiewet: GR Avres
49	De gemeente Schiedam heeft de uitvoering van de drie decentralisaties neergelegd bij drie verschillende gemeenschappelijke regelingen: Stroomopwaarts (Participatiewet), ROGplus (WMO/Jeugd) en Jeugdhulp Rijnmond (Jeugd).
50	We werken met gemeenschappelijke regelingen (Wgr) via centrumregeling. Hierdoor wordt de samenwerking vrij licht geregeld in tegenstelling tot een traditionele Wgr. Zowel bij het onderdeel jeugd als wmo zijn de lasten hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.
51	Jeugd en beschermd wonen
52	ja, mn jeugdhulp GR Regio Hart van Brabant
53	Voor de inkoop (Jeugd en Wmo) wordt samengewerkt in een samenwerkingsverband met 5 gemeenten (Regio Midden-Holland).
54	jeugd
55	uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten en Soest had hogere uitgaven voor het onderdeel participatie
56	participatie - RDWI

57	De GR werkvoorzieningschap heeft het jaar 2018 met een negatief saldo afgesloten (Participatiewet).
58	Bijvoorbeeld de uitvoering van de Sociale Werkvoorziening. Bij onze gemeente wordt deze uitgevoerd door Soweco. Daarnaast zijn de kosten van Veilig Thuis Twente de laatste tijd fors toegenomen en daar moeten we extra middelen beschikbaar voor stellen. Overigens zijn er geen specifieke Rijksmiddelen beschikbaar voor Gemeenschappelijke Regelingen, maar wel voor de activiteiten.
59	Op het gebied van jeugd en Beschermd Wonen, waarbij Sociaal Domein Fryslân is betrokken, was een tekort.
60	Het betreft het subdomein Participatie. Concreet gaat het om ons SW-bedrijf (WVS). Jeugdhulp en Wmo zijn niet georganiseerd in een gemeenschappelijke regeling.
61	Jeugd, inkooporganisatie GGD WMO, begeleiding SWVO (Samenwerkingsverband Oosterschelderegio) Participatiewet, Gemeenschappelijke Regeling de Bevelanden (Werk Inkomen Zorg)
62	Op het subdomein Jeugdzorg is er sprake van een regionaal samenwerkingsverband met Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland.
63	Participatiewet: Uitvoering WsW, GR SW Fryslan Wmo: Uitvoering Beschermd Wonen, afrekening door centrumgemeente
64	Participatiewet: Uitvoering WsW, GR SW Fryslan Wmo: Uitvoering Beschermd Wonen, afrekening door centrumgemeente
65	Dit betreft het subdomein participatiewet
66	De gemeente 's-Hertogenbosch maakt deel uit van een regionaal samenwerkingsverband binnen de regio NBO voor jeugdhulp (16 gemeenten), een samenwerkingsverband voor de Wmo (6 gemeenten) en van een samenwerkingsverband Beschermd Wonen (8 gemeenten). De uitvoeringsorganisatie voor de jeugdhulp en de Wmo heeft "RIOZ" (geen GR, maar is gekoppeld aan de gemeente 's-Hertogenbosch).
67	Op het gebied van Jeugd, beschermd wonen en mo/vo en regionale arbeidsmarkt is er een Friese centrumregeling. . Centrumregeling samenwerking sociaal domein Friese gemeenten. Het is een lichte vorm van GR
68	Binnen de gemeenschappelijk regeling Regio Gooi en Vechtstreek wordt ten aanzien van de WMO, Jeugd en Participatiewet in meer of mindere mate samengewerkt. Binnen de gemeenschappelijk regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep wordt ten aanzien van de Participatiewet samengewerkt.
69	Werkvoorzieningschap (WVS)
70	De gemeenschappelijke regeling voor het WSW bedrijf (participatiewet) levert voor de gemeente hogere lasten op dan de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. Dit verschil wordt door de gemeente uit andere middelen bijgepast.
71	Samenwerking binnen de Gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Kempengemeenten. De programmakosten zijn echter gemeentelijke kosten en behoren niet tot de begroting van de GR. Ook de Rijksmiddelen komen rechtstreeks naar de gemeenten. Hogere lasten uit zich dus niet bij de GR maar bij de gemeenten.
72	- Delta: uitvoering Wet sociale werkvoorziening (Participatiewet). Vanaf 2019 wordt deze taak lokaal uitgevoerd. - PlusOV: Wmo en Jeugdwetvervoer
73	De gemeente Maasgouw werkt samen in meerdere gemeenschappelijke regelingen binnen het sociaal domein. Echter, doordat de middelen vanuit het gemeentefonds niet zijn geoormerkt naar subdomein, kunnen we geen uitspraak doen of de lasten hoger zijn dan de beschikbare middelen. Wel heeft de gemeenteraad een duidelijke grens gesteld aan het inzetten van algemene reserves om tekorten in exploitatie op te vangen.
74	Begeleidingskosten loonkostensubsidie. Dit betreft de GR – GRWRE (Ergon) die voor ons de loonkostensubsidie regeling in het kader van de participatiewet uitvoert. Hier schoten de rijksmiddelen tekort in 2018.
75	GRWRE staat voor Gemeenschappelijk Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven Jeugd, de GR dienst Gezondheid & Jeugd (organisatieonderdeel ServiceOrganisatie jeugd ZHZ)
76	GRD, SDD Participatiewet Ja, WSW.
77	Er zijn meerdere GR's actief binnen het sociaal domein, echter leveren zij slechts een klein deel van de dienstverlening die binnen de subdomeinen plaats vindt. Voorbeelden zijn vervoersdiensten door PlusOV en inzet van de GGD Noord- en Oost-Gelderland. Deze GR's kennen financiële tekorten als gevolg van toenemende kosten en krapte in de gemeentelijke budgetten. Omdat onze gemeentelijke budgetten niet gelijk zijn aan de beschikbaar gestelde rijksmiddelen, is deze vraag niet eenduidig te beantwoorden.
78	De rijksmiddelen voor uitvoering van de Participatiewet bestaan uit diverse componenten. Het gaat daarbij om de kosten voor inkomensondersteuning aan de klant (de uitkering), de kosten van velerlei re-integratiemiddelen inclusief de kosten van loonkostensubsidies bij plaatsingen en uiteraard de uitvoeringskosten. In 2018 bedroegen deze kosten meer dan de Rijksuitkering. Het gaat hierbij over de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland. Daarnaast hebben we te maken met de kosten van uitvoering van de voormalige GR Breed voor de SW-taken die op basis van een dienstverleningsovereenkomst in 2018 zijn uitgevoerd door de MGR Rijk van Nijmegen.

79	Het betreft hier voor het subdomein Wmo de GR Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio en voor het subdomein Jeugd de GR GGD Zeeland. Het betreffen hier uitvoeringsuitvoerings-organsaties waardoor overschrijdingen uiteindelijk door de deelnemende gemeenten per gemeente worden bekostigd.
80	Jeugd en participatiewet
81	We werken samen in Regioverband (Samen14/OZJT). Voor de participatiewet werken we samen met buurgemeenten. Het is moeilijk om een direct verband vast te stellen tussen kosten van de GR en de rijksbijdrage van de individuele deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.
82	Alleen bij de participatiewet, voor onderdeel WsW: GR Westrom
83	Sociale werkvoorziening
84	Participatiewet: Orionis Walcheren (Walcherse samenwerking) WMO: Walcherse contracten samen met buurgemeenten Middelburg en Vlissingen Jeugd: GGD (Zeeuwse samenwerking)
85	Hierbij gaat het om de WSW uitgevoerd door WNK en kosten Veilig Thuis uitgevoerd door de GGD. Voor de domeinen WMO en Jeugd wordt verder niet gewerkt in GR verband (er was wel sprake van tekorten).
86	De GR Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid (o.a. WMO en Jeugd) heeft tekorten die op rekeningbasis aangevuld worden door de gemeenten vanuit de gemeentelijke middelen. Voor de GR Fryslân West (Pwet/WSW) geldt dat het tekort uit hogere gemeentelijke bijdragen én uit reserves is gecompenseerd.
87	Binnen zorg wordt op de inkoop samengewerkt in een GR. Voor de SW is het werkgeverschap van de SW belegt in een GR
88	Jeugd en Wmo: GR: Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR SDCG) . Deze GR doet het contractmanagement namens de regiogemeenten. De overige werkzaamheden (administratie zoals het verwerken van de facturen) verloopt via de gemeenten. BVO-DRAN: De 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen en de provincie Gelderland werken samen aan het regionale doelgroepenvervoer. Deze GR is een bedrijfsvoeringsorganisatie voor het organiseren van het doelgroepenvervoer voor mensen die gebruikmaken van de Wmo, de Jeugdwet en met ingang van medio 2020 het leerlingenvervoer. Het grootste deel van de kosten heeft betrekking op de oude Wmo-regeling.
89	In regio (samen 14) hebben alle gemeenten tekorten
90	Voor Participatiewet: Werkbedrijf Nijmegen voor met name uitvoering WSW
91	Participatie: WOZL en Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland
92	De GR Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) had in 2018 een tekort welke verhaald is op de deelnemers. Onze rijksbijdrage voor de jeugdzorg was ontoereikend ten opzichte van onze bijdrage aan de GRJR.
93	Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rotterdam Rijnmond (GRJR), jeugd
94	Voor het onderdeel participatiewet is de Regionale Dienst Werk en Inkomen de gemeenschappelijke regeling. Voor de overige onderdelen (jeugdwet en Wmo) is geen sprake van gemeenschappelijke regelingen.
95	Voor jeugd waren de beschikbare rijksmiddelen óók in 2018 ontoereikend.
96	Dit betreft het werkvoorzieningsschap Wedeka (participatie). De gemeente heeft een bijdrage in het exploitatietekort betaald.
97	Op de WSW via Werkbedrijf Rijk van Nijmegen.
98	Antwoord ja geldt voor jeugdwet. centrumregeling NOB, tekorten op jeugd afgedekt uit algemene middelen per individuele gemeente
99	Betreft Jeugd. Centrumregeling inkoop jeugdzorg Zuid Limburg.
100	Participatie. Betreft GR Ferm Werk
101	Doordat wij onze uitgaven reëel ramen zetten we hier de inkomsten niet tegenover. Wel zijn in de laatste jaren substantiële structurele uitgaven toegevoegd aan het sociaal domein. Alleen al in 2018 is er meer dan €350.000 extra beschikbaar gesteld voor het sociaal domein, met name voor jeugdhulp.
102	Onze gemeente neemt deel aan GR H10 Inkoopbureau i.v.m. gezamenlijk inkoop en uitvoer Jeugd en heeft in 2018 reserves aan moeten spreken om de kostenstijging aan te kunnen.
103	Binnen de WSW (EMCO) is er sprake van een tekort. Dit tekort wordt betaald door de drie deelnemende gemeenten. Tekort wordt ten laste van de algemene middelen gebracht.
	Zowel op het domein Jeugd als WMO
104	Jeugd - Centrumregeling Leeuwarden (SDF) WMO - Dienst Sociale Zaken en werkgelegenheid Noordwest Fryslân
105	Voor het onderdeel Wsw binnen de gemeenschappelijke regeling IJmond Werkt! heeft de gemeente geld uit de eigen reserves moeten toevoegen.
106	Antwoord ja geldt voor jeugdwet. centrumregeling NOB, tekorten op jeugd afgedekt uit algemene middelen per individuele gemeente
107	Participatie wet. Er wordt meerjarig een beroep gedaan op de vangnetregeling
108	Gemeenschappelijke regelingen op het gebied van SW-voorzieningen (IWGM) en Veilig Thuis (GGD Gelderland-Zuid)

109	Binnen de decentralisaties is er een GR voor de uitvoering van Jeugd (H10 Inkoopbureau) en een GR voor de uitvoering van de SW (Dienst Sociale Werkvoorziening Rijswijk en omstreken). Beide terreinen hebben te maken met tekorten.
110	Samenwerking op de jeugdhulp vindt plaats binnen een gemeenschappelijke regeling. Het gaat hier om de inkoop, beleid en uitvoering. Samenwerking op het gebied van wmo begeleiding vindt plaats dmv gezamenlijke inkoop. Dit gebeurt niet onder een Wgr Uitvoering participatiewet gebeurt zowel lokaal als vanuit een regionale agenda
111	subdomein Jeugd: De gemeente Boxmeer werkt met 16 gemeenten in de regio Brabant noordoost samen in het kader van de inkoop van jeugdzorg (Centrumregeling). In het Land van Cuijk wordt op basis een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met 5 gemeenten samengewerkt voor de uitvoering van de jeugdzorg – front- en backoffice Basisteam Centrum Jeugd en Gezin en financiële solidariteit.
112	Jeugd (Zorg in Natura) wordt uitgevoerd door de centrum gemeente Maastricht.
113	Antwoord: de gemeente Buren werkt met andere gemeenten samen binnen de GR Regio Rivierenland op het terrein van WMO en Jeugd. De gemeente Buren werk voor een deel van de Participatiewet samen de regionale Werkzaam. De gemeente Buren voert een deel van de Participatiewet uit voor de gemeente Neder Betuwe.
114	Dit betreft Jeugd en dan het samenwerkingsverband GR Rijnmond
115	Jeugd – SDF – contractmanagement voor inkoop specialistische jeugdzorg WMO- SDF – beschermd wonen, SDF (gemeente Leeuwarden) ontvangen rijksmiddelen en betalen facturen, de gemeente Ooststellingwerf ontvangt een evt afrekening
116	Antwoord ja geldt voor jeugdwet. centrumregeling NOB, tekorten op jeugd afgedekt uit algemene middelen per individuele gemeente
117	De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Baanbrekers is een rechtspersoon waarin de gemeenten Waalwijk, Heusden en Loon op Zand participeren. Baanbrekers voert o.a. voor deze gemeenten de Participatiewet uit. De drie gemeenten dragen bij in tekorten van de gemeenschappelijke regeling, zo nodig ook uit eigen middelen. In 2018 deed deze situatie zich voor. In 2019 heeft Baanbrekers gereorganiseerd, versoberd en bespaard op eigen apparaat. Naar het zich laat aanzien (op basis van de begroting 2020 van Baanbrekers) zal naast de ingezette rijksbijdragen voor de uitvoering van de Participatiewet (Buig/re-integratie/WSW) de gemeentelijke bijdrage uit eigen gemeentelijke middelen voor 2020 ruim € 3 miljoen bedragen.
118	betreft het subdomein jeugd wat regionaal door het samenwerkings-orgaan Holland Rijnland wordt uitgevoerd.
119	In 2018 was er een tekort op : - P-wet: GR DRechtsteden - Jeugdwet: GR AB DG&J / Serviceorganisatie Jeugd
120	Er is en GR met twee andere gemeenten op het gebied van Participatiewet.
121	In het kader van de participatiewet maakt de gemeente Roerdalen deel uit van een samenwerkingsverband in de vorm van een gemeenschappelijke regeling Westrom. Westrom is een participatiebedrijf dat voor vijf gemeenten in Midden-Limburg de partner is voor de uitvoering van de Participatiewet. Westrom doet voor de financiering van de uitgaven, naast de Rijksbijdrage, een beroep op de financiële middelen van de deelnemende gemeenten om te komen tot een sluitende begroting.
122	Participatiewet: Dethon Jeugd: GGD Zeeland
123	Er is een centrumregeling: sociaal domein Fryslan (SDF), gemeente Leeuwarden is centrumgemeente. SDF voert taken uit met betrekking tot jeugdwet, Wmo met name beschermd wonen en een klein deel participatie. Er zijn geen zorgbudgetten overgeheveld. Deze zijn bij de gemeenten belegd. Alle aangesloten gemeenten hebben te maken met hogere lasten dan de rijksbijdrage. Voor beschermd wonen ontvangt de centrumgemeente een budget wat niet toereikend is en bijgepast moet worden door de regiogemeenten.
124	De vraag is niet geheel duidelijk. Wij gaan ervan uit dat men inzichtelijk willen hebben of de lasten de rijksmiddelen overstijgen, zonder inzet van eigen middelen. De lasten van Jeugd-Centrumregeling Maastricht en Participatie-Kompas zijn hoger dan de rijksmiddelen.
125	Ja, we werken regionaal met een gemeenschappelijke regeling (Modulaire Gemeenschappelijk Regeling Regio Centraal Gelderland) v.v.b.: - de regionale inkoop van zorg (WMO en JW) - de werkgeverschap voormalige SW-geïndiceerden (participatiewet) - en het werkgeversservicepunt (participatiewet) Nee, we kunnen niet beantwoorden of we meer hebben uitgegeven dan de rijksmiddelen, dit krijgen we niet apart van het rijk uitgekeerd.
126	gr ijsselgemeenten (participatiewet)
127	De Rijksinkomsten dekken de budgetten Jeugd niet. I.v.m. vele Wsw-ers dekt de BUIG niet de kosten voor de uitvoering van de oude wet en de participatiewet. Ook de invoering van het abonnementstarief Wmo betekent dat de Rijksinkomsten de uitgaven niet dekken.
128	Wmo & Jeugd

129	Centrumregeling verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg
130	Jeugd; RSJ.
131	Jeugd, Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2015
132	Jeugd --> Provinciale samenwerking via de Inkoop Organisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ), hangt onder de GR GGD WMO en P-Wet: --> Bevelandse samenwerking ondergebracht onder GR de Bevelanden en GR Samenwerkingsverband Oosterschelderegio voor de backoffice en Inkoop van de WMO
133	Participatie (Noorderkwartier)en jeugd (GGD)is een gemeenschappelijke regeling van toepassing
134	Sociale Werkvoorziening kost binnen onze gemeente toto op heden structureel meer dan de rijksbijdrage. Dat wordt zo begroot. Gezien het structurele tekort geen inzet van reserves.
135	Participatiewet GR Werkvoorzieningschap Westelijk Noord-Brabant
136	ja, Gemeenschappelijke regeling Hart van West-Brabant
137	Voor het domein Participatiewet: De GR die voor ons de Wsw uitvoert.
138	Op het gebied van de participatiewet WSW deel heeft onze gemeenschappelijke regeling RWA te Amersfoort jaarlijks een tekort dat aangevuld wordt door gemeentelijke bijdragen.
139	SOWECO GR --> Bijdrage rijkssubsidie SW'ers (grotendeels gelijk aan rijksmiddelen) en bijdrage exploitatietekort (eigen middelen).
140	Jeugdzorg en participatie wet (bijdrage aan SW bedrijf)
141	Bij jeugdhulp werken we als Groninger gemeenten samen d.m.v. de inkooporganisatie RIGG.
142	Participatiewet: Het re-integratiebedrijf voor de Midden-Limburgse gemeenten.
143	De GR Meerinzicht. De GR Meerinzicht is een uitvoeringsorganisatie, die ook de uitvoering doet voor het sociaal domein (Wmo, Participatie en Jeugdzorg). In de GR Meerinzicht participeren Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Daarnaast wordt voor de Jeugdzorg samengewerkt binnen de regio Noord-Veluwe + Zeewolde (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Zeewolde)
144	Ja de middelen van Veilig thuis waren hoger dan wat er voor beschikbaar is gekomen. Veilig thuis vindt plaats door de GGD Hollands Noorden door middel van een dienstverleningsovereenkomst. Voor de Participatiewet wordt voor beschut werken gebruik gemaakt van de GRGA Kop van NH.
145	Participatie, zowel WSW als Re-integratie. Zie de toelichting bij vraag 5. Door de afname van de vergoedingen per WSW'er en het naderen van het granieten bestand (veel mensen zijn al naar werk begeleid) is het lastig om cliënten te vinden die passen in de < 70% loonwaarde, wat juist het verdienmodel van de GR is.
146	Participatie (Wsw/Beschut Werk).
147	Wanneer we de uitgaven voor specialistische jeugdzorg (ingekocht via centrumgemeente) in 2018 vergelijken met de middelen jeugdzorg volgens de septembercirculaire 2018 ontstaat een aanzienlijk tekort. Dit tekort is afgedekt door inzet van de reserve.
148	Inkooporganisatie jeugdhulp (jeugd) Wiz- gr de bevelanden (WMO en participatie)
149	Forse overschrijding op jeugdzorg, aanzienlijke overschrijding op Wmo. Met de MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Regio Rijk van Nijmegen) hebben we de afspraak dat de rijksmiddelen die de deelnemende gemeenten van het Rijk krijgen voor Nieuw Wajong, nieuwe begeleiding en WWB klassiek, zonder aanvullende gemeentelijke bijdrage worden overgeheveld naar de MGR. Deze budgetten zijn voor de gemeente en dus ook voor de MGR taakstellend.
150	Voor wat betreft de uitvoering van de WSW constateren we wel dat we te maken hebben met hogere lasten dan de rijksmiddelen die we van het Rijk krijgen vanuit de IU participatie. Een aanvulling vanuit de gemeentelijke middelen voor de uitvoering van de WSW taken is wel noodzakelijk en deze aanvullende middelen worden in begroting van de MGR ook zo opgenomen.
151	Stichting Participatie Dinkelland --> Bijdrage rijkssubsidie SW'ers (grotendeels gelijk aan rijksmiddelen) en bijdrage exploitatietekort (eigen middelen).
152	Participatiewet ondergebracht in een GR
153	Ik vind het lastig deze vraag goed te interpreteren. Er is sprake van bijvoorbeeld de GR Veilig Thuis Noord Oost Gelderland. Ik ben niet op de hoogte van het feit dat hiervoor door het rijk geormerkte middelen beschikbaar zijn gesteld. De bijdrage aan deze GR draagt dus bij aan het tekort op het sociaal domein.
154	Ja, bij jeugd.
155	De GR voor uitvoering van de Participatiewet heeft meer budget besteed dan wat de gemeenten ontvingen voor re-integratie.
156	Op het gebied van participatie werken we met de gemeenten Venray en Horst aan de Maas samen in de GR NLW. Deze GR is bedoeld voor de uitvoering van de (voormalige) WSW voor de gemeenten. De exploitatie van de WSW organisatie is (structureel) negatief en wordt jaarlijks aangevuld door gemeentelijke bijdragen.

157	Geldt voor Drechtwerk/Sociale Dienst Drechtsteden (Participatiewet) en Serviceorganisatie Jeugd (Jeugdwet). Gedurende het jaar vindt meermaals via het gebruikelijke planning- en controlinstrumentarium bijsturing plaats en is door de gemeente financieel geanticipeerd op (mogelijke) financiële tekorten (zie ook beantwoording volgende vragen).
158	Dat geldt voor WMO beschermd wonen GR GGD Zeeland: jeugdhulp GR SWVO: wmo
159	GR De Betho: participatiewet
160	Dit betreft de GR'en Emco en Wedeka. Deze gemeenschappelijke regelingen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de WSW taken.
161	Wij werken wel samen in regioverband op het onderdeel jeugd. Dit is geen GR. Hiervoor is echter een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten waarbij de gemeente Ermelo als gastheergemeente optreedt (uitvoering is uitbesteed aan Meerinzicht).
162	Samenwerking op gebied van Jeugdzorg
163	GR Jeugdhulp Rijnmond
164	WOZL
165	is geen lumb-sum bekostiging maar prestatieafrekening. WMO/Jeugd --> toegang via gastgemeenteconstructie Jeugdhulp --> inkopen via GR GGD
166	Participatie --> via GR Orionis Walcheren
167	GGD (jeugd-inkoop/Wmo-veilig thuis, Aan-z (jeugd-toegang/Wmo-toegang) en Dethon (participatie - Wsw oud)
168	Regionale samenwerking Jeugd Participatiewet.
169	Deze gemeenschappelijke regeling (en per definitie ook niet andere) ontvangt overigens geen eigen Rijksmiddelen. Het zijn gemeenten die de Rijksmiddelen ontvangen en dat doorzetten naar de gemeenschappelijke regeling.
170	Voor jeugdzorg werken wij samen in GR HvB. Binnen de GR komen alle gemeenten tekort op de rijksmiddelen jeugd; GGZ en essentiële functies WMO; effecten abonnementstarief zonder financieringsfuncties
171	Participatie; effecten instroom voormalige Wajong cliënten en beschut werk Jeugd; RIGG Groningen
172	Participatie; GR Werkplein Favelingo (SW en ISD)

b. Nee

#	Vrijblijvende toelichting
173	Lastige vraag om te beantwoorden. Wij bekijken sociaal domein immers in totaliteit.
174	Er is een OZJT als bestuurscommissie van de regio Twente t.b.v. de organisatie van regionale inkoop en contractmanagement.
175	In de regio Amersfoort obv dienstverleningsovereenkomst. Zijn geen risicodragers. Dat blijft bij de gemeente
176	Voor jeugd en wmo heeft HK geen GR-en. Voor participatie voert HK beschut werk uit via de GRGA, maar die kent geen tekorten.
177	De gemeente neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling WerkSaam
178	Er is alleen een GR voor uitvoering van de P-wet. Hierop zijn geen tekorten ontstaan.
179	Hoewel forse overschrijdingen op WMO en Jeugd, heeft de reserve SD dit tekort nog tot 2018 opgevangen.
180	Hoewel forse overschrijdingen op WMO en Jeugd, heeft de reserve SD dit tekort nog opgevangen.
181	De participatiewet wordt uitgevoerd door GR Werk en Inkomen Lekstroom
182	Dit heeft betrekking op Ergon. Dit is het uitvoeringsorgaan van de Gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap Regio Eindhoven. Ergon voert taken uit op het gebied van de WSW, loonkostensubsidies en participatie.
183	Hoewel forse overschrijdingen op WMO en Jeugd, heeft de reserve SD dit tekort nog opgevangen.
184	Er zijn wel samenwerkingsverbanden maar geen gemeenschappelijke regelingen.
185	Wij werken samen in een gemeenschappelijke regeling (voor inkoop), echter deze heeft niet te kampen met hogere lasten dan de hiervoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen.
186	Participatiewet - GR betreft Werkzaam
187	Wij werken niet via een gemeenschappelijke regeling samen op het gebied van jeugd, wmo en participatie. Wel is er een regionaal convenant m.b.t. beschermd wonen en maatschappelijke opvang, waarbij op basis van inhoudelijke en financiële solidariteit zes gemeenten samenwerken, met Apeldoorn als centrumgemeente
188	De P-wet wordt door onze GR WerkSaam uitgevoerd. Zij hadden geen tekort.
189	Voor de Participatiewet werken we binnen de gemeenschappelijke regeling Laborijn. Over 2018 hebben wij hier geen tekort gehad. De Rijksmiddelen voor de BUIG waren toereikend.

190	De jeugdzorg en Wmo onderdeel begeleiding zijn ondergebracht in een centrumregeling. De uitvoering van de klassieke Wsw is belegd bij een gemeenschappelijke regeling. De kosten voor de jeugdzorg en Wmo worden één op één doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Het werkvoorzieningschap Noordoost Brabant had een overschot over 2018.
191	GR is eind 2017 opgeheven. Nu veel meer vrijblijvende afspraken in Samenwerking Nood Veluwe, maar ook deze samenwerking eindigt 1 januari 2020. Dan resten er nog minder bindende afspraken. Op Jeugd en WMO wordt nog wel gezamenlijk ingekocht en er is voor 5 van de 6 gemeenten in 2020 een gemeenschappelijke bedrijfsvoerende instantie. (Meerinzicht) Op Jeugd beleid wordt er ook nog stevig regionaal samengewerkt.
192	Onze tekorten liggen niet specifiek bij gemeenschappelijke regelingen.
193	De uitvoering van WSW-oud is belegd bij de GR Rijk van Nijmegen. De rijksmiddelen zijn (al sinds jaar en dag) ontoereikend om de WSW-lasten (kostprijsbijdrage) af te dichten en leggen de gemeenten structureel uit eigen middelen geld bij.
194	de regionale inkoop samenwerking is niet geformaliseerd, dat proces loopt nog (governancestructuur). Onze ondersteunende afdelingen, waaronder sociale zaken en financiën zitten wel in een GR.
195	We noemen de risico's niet omdat de gemeente een reserve Sociaal Domein heeft, en deze kan eventuele risico's opvangen.
196	Voor SD Jeugd, Wmo en deel Participatie (activerend werk) werken wij regionaal samen in een Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) inzake inkoop (semi-openhouse). Deze GR module heeft geen eigen vermogen. Indien de kosten van de uitvoering (daartoe is deze module beperkt) hoger uitvallen dan wordt via de weg van het AB en separate college/raadsbesluiten dekking hiervan geregeld. Het is dus enkel een deel van rijksmiddelen zodoende raakt deze vraag de wijze waarop wij samenwerken (zie ook onder 9) onze regio feitelijk niet.
197	De vraagstelling is verwarrend. Je kan nooit hogere lasten hebben dan de rijksmiddelen die beschikbaar gesteld zijn, na inzet van reserves. Het is of; hogere lasten dan de rijksmiddelen die beschikbaar gesteld zijn, of; hogere lasten dan de rijksmiddelen die beschikbaar gesteld zijn in combinatie met inzet vanuit reserves.
198	De gemeente werkt op het gebied van Jeugdzorg samen met een centrumgemeente op basis van een dienstverleningsovereenkomst. De meeste gemeenten binnen deze samenwerking hadden een tekort op de jeugdzorg.

c. Nvt; de gemeente heeft geen samenwerkingsverbanden in het sociaal domein

#	Vrijblijvende toelichting
199	Toelichting c: Amersfoort voert in opdracht van regiogemeenten taken uit [samenwerkings- en dienstverleningsovereenkomsten op terrein jeugdwet, Wmo en participatiewet].
200	Voor Jeugd werken we samen met andere gemeenten (knooppunt jeugd FoodValley). Ze functioneren als een servicebureau m.b.t. de facturatie door de zorgaanbieders
201	de gemeente heeft geen samenwerkingsverbanden in het sociaal domein, Wel ,samenwerking maar niet in een GR.
202	Het is geen GR in formele zin. De regionale samenwerkingskosten worden conform afspraak verdeeld, iedere gemeente draagt haar eigen uitvoeringskosten en de kosten van ZIN en PGB.
203	Geen.
204	Er is voor jeugdzorg wel een samenwerkingsverband, maar dat is geen gemeenschappelijke regeling. Ook in WMO-verband wordt regionaal samengewerkt, maar er is geen gemeenschappelijke regeling.
205	De gemeente neemt geen deel in gemeenschappelijke regelingen.

Vraag 11

Benoemt én kwantificeert uw gemeente de afzonderlijke decentralisatierisico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing? Als uw gemeente de afzonderlijke risico's benoemt de twee grootste decentralisatierisico's vermelden in de toelichting.

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, de afzonderlijke risico's worden gekwantificeerd	178	60%
b. Nee, onze gemeente benoemt de afzonderlijke decentralisatierisico's wel maar voor de bepaling van het benodigde weerstandscapaciteit wordt een andere werkwijze gehanteerd (bijv. uitgaan van een bepaald % van de begrotingsomvang)	61	21%
c. Anders	55	19%
Totaal	294	

Keuze a, b en c toelichten.

De twee grootste decentralisatierisico's vermelden

a. Ja, de afzonderlijke risico's worden gekwantificeerd

#	Gevraagde toelichting
---	-----------------------

1	In de risicoparaagraaf is het risico op openeinde-regeling benoemd, hier staat een reserve van 3m tegenover.
2	Als eerste decentralisatierisico wordt er verwezen naar de openeinde regelingen, het tweede decentralisatierisico wordt het abonnementstarief WMO genoemd.
3	De open einde regeling jeugdhulp en verwachte aanzuigende werking door aanpassing eigen bijdrage van maatwerkvoorzieningen WMO.
4	Voor Wmo en Jeugd en de Huishoudelijke Hulp houden we 10% van de uitgaven aan.
	Twee grootste risico's:
5	- Lagere inkomsten a.g.v. herijking Gemeentefonds (onderdelen sociaal domein)
	- Hogere uitgaven aan tweedelijns ondersteuning Wmo en jeugdhulp a.g.v. toenemende vraag
6	Sociaal domein (transitietrajecten) en Sociale werkvoorziening.
7	De jeugdzorg en de Wet Werk en Bijstand
8	Zie weerstandsparaagraaf begroting 2020
9	Zie paragraaf Weerstandsvermogen
10	De twee grootste decentralisatierisico's te weten Jeugdhulp (stijgende zorgvraag en hogere kosten) en open einde risico's Wmo (bv toename agv abonnementstarief) zijn onderdeel van de risicoparaagraaf.
11	Zie pagina 204 begroting
12	Toelichting op vraag 11 = onze twee grootste decentralisatierisico's zijn: - fluctuaties in het klantenbestand in de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand betreffende bijstand en minimabeleid en - het stijgende gebruik van de jeugdzorg, waardoor uitvoering daarvan binnen het rijksbudget moeilijker/onmogelijk wordt.
13	De afzonderlijke decentralisatierisico's Participatiewet, de Wmo en de nieuwe taken uit de Jeugdwet worden alle drie benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en het risicoregister van de gemeente Midden-Delfland. Het ratio weerstandsvermogen van de gemeente Midden-Delfland is berekend incl. de netto kwantificeerbare decentralisatierisico's. De twee grootste zijn de Wmo en de participatiewet.
14	Indicaties Jeugdzorg Wmo: Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Verdeelmodel Sociaal domein
	*Geëscaleerde zorg impact: €700.000,- kans: groot
15	Wmo impact: €50.000,- kans: klein
16	Participatiewet (IW4 zgn. sociale werkvoorzieningen) en Jeugdwet
17	Openeinde karakter Transformatie opgave
18	WMO, BUIG, WSW en reïntegratie
19	In de begroting 2020 is 1 onderstaand decentralisatierisico vermeld: Risico: De noodzaak tot indiceren van specialistische jeugdzorg is groter dan het beschikbare budget. Maatregelen: De indicaties worden getoetst voordat ze worden afgegeven door de consultant. Daarnaast worden de budgetplafonds maandelijks gemonitord, zodat dreigende overschrijding tijdig gesignaleerd wordt en bijsturing mogelijk is. Financiële gevolgen: €500.000.
20	Jeugd en WMO
21	- risico Jeugdzorg - risico WMO
22	1. Autonome stijging kosten zorgverlening; maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo; open-einde regeling. 2. Tekort op Buig-budget
	1 Sociaal Domein WMO: Beperkte sturingsmogelijkheden op budgetten. Zorg- en ondersteuningsbehoefte en daaraan gerelateerde kosten kunnen hoger uitpakken door vergrijzing en beleid gericht op langer zelfstandig wonen. Het aantal aanvragen en de complexe hulpvragen nemen toe. De beweging van het duurder maatwerk naar algemene oplossingen (waar dat kan) moet worden doorontwikkeld. Invoering van het abonnementstarief. 4 Sociaal Domein Jeugdzorg: Beperkte sturingsmogelijkheden op budgetten. De zorgbehoefte en daaraan gerelateerde kosten kunnen hoger uitpakken door een mogelijke toename van de zorgvraag, de complexiteit daarvan en de beperkte invloed op externe verwijzers naar Jeugdzorg.
23	In de top 10 van risico's met de grootste financiële impact staat de WMO op eerste plaats en Jeugd staat op de vierde plaats.

24	<ul style="list-style-type: none"> In 2019 is het abonnementstarief van maximaal €17,50 per vier weken voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen ingevoerd. De verwachting is dat deze wijziging een aanzuigende werking op Wmo-voorzieningen zoals hulp bij het huishouden en hulpmiddelen zal hebben. De autonome groei van specialistische jeugdhulp neemt niet af. Een groeiend aantal jeugdigen maakt gebruik van jeugdhulp c.q. de complexiteit (zorgzwaarte) per jeugdige wordt groter.
25	<p>De gemeente heeft de risico's van de decentralisaties benoemd en gekwantificeerd. De risico's worden afgedekt via het beschikbare weerstandsvermogen in de algemene reserve Nader te bestemmen middelen.</p> <p>De uitkomsten van de kosten voor de jeugdhulp zijn een risico. Met ingang van 2017 is de vereveningssystematiek in de regionale samenwerking vervallen en is de gemeente volledig verantwoordelijk voor de kosten voor de jeugdhulp. Zowel de totale omvang van het benodigde budget voor de jeugdhulp als de uitschieters in kosten als gevolg van bijzondere gevallen zijn een risico.</p> <p>Een ander risico is, onze gemeente betreft de uitvoering Wmo huishoudelijke hulp ook bij het sociaal domein, de invoering van het abonnementstarief voor het gebruik van Wmo zorg en huishoudelijke hulp en de mogelijk aanzuigende werking daarvan.</p>
26	<ul style="list-style-type: none"> Open eind regelingen sociaal domein kunnen leiden tot veel extra kosten. Stelpost extra middelen jeugdzorg die voor de jaren 2022 en 2023 is ingeboekt.
27	De twee grootste risico's betreffen de Wmo en Jeugdzorg.
28	Stijging op Jeugd Meer aanvragen Participatie
29	Ontwikkelingen Jeugdhulp zorg in natura en Jeugdhulp extra middelen 2022 en verder (we hebben extra middelen 2019-2021 structureel geraamd)
30	<p>1. Jeugd De financiële risico's rondom een aantal grotere specialistische aanbieders van jeugdzorg. Ook het risico van onvoldoende beheersbaarheid van kosten door externe verwijzingen in de jeugdhulp. Tenslotte de onduidelijkheid of de incidentele middelen 2019-2021 structureel vorm krijgen.</p> <p>2. Transformatie agenda Er is een kans van niet/vertraagd halen van deze agenda, inclusief budgettaire risico's. Daarnaast vindt vanaf 2021 herijking plaats van (o.a.) het verdeelmodel sociaal domein inclusief de (voorgenomen) verdere decentralisatie van de middelen voor beschermd wonen. Deze herverdeling heeft mogelijk financiële effecten voor Enschede.</p>
31	De budgettaire risico's (oplopende tekorten) bij de jeugdzorg en de Wmo.
32	volumegroei, facturering oude jaren
33	Voornamelijk volumegroei en afrekening oude jaren.
34	<p>De verwachte (autonome) ontwikkelingen van de vraag naar de open einde regelingen is ondergebracht in het weerstandsvermogen.</p> <p>Het verwachte risico ten aanzien van de continuïteit van de verbonden partij die de Sociale Werkvoorziening voor een deel uitvoert, is ondergebracht in het weerstandsvermogen. Daarnaast is voor het BUIG risico (in relatie tot bestandsontwikkeling en dus inzet op re-integratie) een egaliseringsreserve beschikbaar, indien het risico deze reserve overschrijdt is dit opgenomen in het weerstandsvermogen.</p>
35	De afgelopen jaren is de begroting voor Jeugd en WMO fors verhoogd met eigen middelen van de gemeente (Bruto verhoging van €8,6 miljoen, €1,6 miljoen taakstelling hierop, dus een netto verhoging van €7 miljoen - waarvan ongeveer €4,5 miljoen voor Jeugd en €2,5 miljoen voor WMO). Deze taakstelling van €1,6 miljoen dient echter nog wel gerealiseerd te worden. Met deze extra netto middelen is het verwachting dat we in 2020 binnen budget blijven.
36	<p>1. Jeugd - Door open eindfinanciering en een onvolledig beeld van de uitgaven is het budget Jeugd mogelijk niet toereikend en moeilijk beheersbaar.</p> <p>2. BUIG - Rijksbijdrage is ontoereikend om bijstandsuitkeringen van te betalen.</p>
37	De transformatie verloopt moeizaam en daarmee loopt de kostenontwikkeling van de zorg uit de pas (in negatieve zin) met de budgettaire ontwikkeling (ontwikkeling integratie-uitkering sociaal domein). Sturing op de transformatie oftewel, hoe kunnen we echt interveniëren in het afschalen van de duurdere vormen van zorg (residentieel) naar goedkopere vormen van zorg (ambulant en in de eigen leefomgeving).
38	De vraag naar zorg stijgt, de beschikbare middelen blijven gelijk.
39	Niet de gewenste kwaliteit kunnen leveren
40	Invoering nieuw inkoopmodel voor JW en WMO
41	Aantallen jeugdhulptrajecten onzeker
42	Openeinde-principe en tekort aan rijksmiddelen.
43	pagina 54 van de programmabegroting 2020
44	A: Jeugdwet, Wmo en participatiewet zijn benoemd (aflopen in risicovolgorde).

42	- WMO huishoudelijke hulp - Jeugdzorg is één van de risico's, met name de inschatting van de nieuwe bekostigingsvariant.
43	schaalgrootte gemeente preventie werkt onvoldoende
44	Er wordt niet specifiek gesproken over decentralisatie risico's, deze risico's vormen onderdeel van de risico inventarisatie van de hele gemeente. De twee grootste decentralisatierisico's vermelden De twee grootste risico's in het Sociaal domein zijn: 1. Een deel van de inkoop [breed spectrum Jeugd], voor een bedrag van regionaal €29 miljoen, vindt met ingang van 2019 op een andere wijze plaats. Deze nieuwe werkwijze brengt kansen, maar ook risico's met zicht mee op hogere kosten dan geraamd. 2. De vraag naar ondersteuning en zorg blijft bij voortzetting van het huidige beleid stijgen. Dit leidt bij de huidige inzichten ten opzichte van de begroting tot een tekort van €3,5 olopend naar €7 miljoen in de periode 2020-2022. KPMG prognosticeerde in hun onderzoek een tekort dat oploopt naar €9.5 miljoen in 2022.
45	Volume groei in het Sociaal Domein Het Sociaal Domein en met name de Jeugdzorg laat al enkele jaren een groeiend tekort zien. Het Rijk compenseert de gemeenten hierin slechts ten dele voor de komende jaren tot en met 2021. De uitvoering van de maatregelen Sociaal Domein hebben tot doel om de uitgaven met €2,0 miljoen terug te dringen. Het risico bestaat dat het tekort verder oploopt door volume groei en kostenontwikkeling. Invoering nieuwe wetten zonder voldoende middelen De gevolgen van nieuwe wetgeving en maatregelen zijn soms verstrekkend omdat het Rijk onvoldoende passende financiering biedt voor de implementatie en uitvoering. Daardoor komt de uitvoering van onze taken, en daarmee de continuïteit van zorg, onder druk te staan. Concreet gaat het om de volgende wetten: Wet Verplichte GGZ, de Wet Inburgering Nieuwkomers en de Wet Abonnementstarief Wmo 2015.
46	De risico's op het gebied van de 3D's worden jaarlijks bij de P&C cyclus als onderdeel van een gemeentebrede risico inventarisatie in beeld gebracht (bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening). De risico's worden daarbij eveneens gekwantificeerd door middel van een inschatting van de kans van optreden en de financiële impact hiervan. Op basis van deze inventarisatie wordt het weerstandsvermogen bepaald. De twee belangrijkste decentralisatierisico's in de begroting 2018 zijn: onvoldoende budget om de vraag naar jeugdzorg te realiseren en de afname van het budget voor de Wsw
47	1. Effecten nieuw Twents inkoopmodel WMO en Jeugdzorg vallen tegen €250.000 2. Onvoorspelbaarheid aantallen cliënten en typen zorg WMO & Jeugd €150.000
48	Jeugdwet en WMO. Bij de beantwoording van deze vraag betrekken wij ook de oude taken en aanpalende beleidsonderwerpen. Het onderscheid tussen "oude en nieuwe taken" is lastig binnen de administratie te duiden.
49	Jeugd. WMO
50	Jeugdzorg Groei van volume I aantallen en/of duurdere zorgarrangementen Wmo Toename aantal vragen voor Wmo als gevolg vd vergrijzing
51	Kosten sociaal domein voorgaande jaren (R259): Zorg en werk (G4, K3, I). bij de jaarrekening 2018 zijn de nog te factureren zorgkosten opgenomen op de balans. Uit de administratie is echter gebleken dat er voor zowel de kleine als de grote instellingen soms meer en soms minder kosten zijn gedeclareerd dan opgenomen bij de jaarrekening. Dat wordt nader onderzocht. Het risico bestaat dat deze kosten niet volledig wegvallen tegen de opgenomen balansposten. Openeinderegeling Sociaal Domein K4, G5, S. Wij zijn vanuit diverse soorten wet- en regelgeving verplicht om hulp of assistentie te verlenen aan onze inwoners. De middelen die de gemeente Haarlemmermeer voor deze zogenaamde openeinderegelingen beschikbaar heeft, kunnen slechts beperkt worden vergroot als de werkelijke vraag de verwachting overstijgt (mede door de actuele ontwikkelingen rondom toename statushouders). Dit is bijvoorbeeld het geval bij het minimabeleid (waaronder de bijzondere bijstand), de gemeentelijke schuldhulpverlening, Wmo-verstrekingen (zoals woningaanpassingen) en bijstandsuitkeringen, maar ook voor de nieuwe gemeentelijke taken voor de uitvoering van de Jeugdwet en de nieuwe Wmo. Zo kan het voorkomen dat er, bijvoorbeeld op last van de Kinderrechter, hulp nodig is die niet onder contract staat en als gevolg van toepassing van woonplaatsbeginsel. Wij houden de budgetten en vraagontwikkeling nauwlettend in de gaten, maar overschrijdingen zijn door kortingen op rijksbijdrage, fluctuaties in hulpvragen en gevraagde voorzieningen niet.
52	Jeugd 70% max 3 miljoen Transferium (jeugdzorgplus instelling) 50%/max 1.5 miljoen
53	In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting zijn gekwantificeerde risico's opgenomen voor de decentralisatie Jeugdzorg en Participatie. Voor de decentralisatie Wmo maakt dit onderdeel uit van het totaal van de (open-eindregeleing) Wmo.

54	Risico's uit de decentralisaties, die via de betrokken gemeenschappelijke regelingen lopen, worden meegenomen in ons risicoprofiel. De grootste risico's betreffen de Jeugdhulp (€0,3 miljoen) en de WMO (€0,1 miljoen). De opgenomen risicobedragen zijn fors lager dan vorige jaar omdat we het budget naar boven hebben bijgesteld op basis van voortschrijdend inzicht.
55	Kostenontwikkeling jeugd, toename gebruik huishoudelijke zorg
56	Jeugdrisico en wmo begeleiding
57	nvt
58	- Groter beroep op open einde regelingen - Stijging van de uitgaven Wmo door veranderende regelgeving (Amvb reële tarieven, abonnementstarief) en de te lage compensatie via het gemeentefonds
59	Toename zorgvraag (kwantitatief en kwalitatief). Vangnetuitkering die niet (volledig) wordt toegekend.
60	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de belangrijkste risico's voor de gemeente weergegeven. De drie belangrijkste risico's betreffen risico's in het sociaal domein. Aan elke risicovolle gebeurtenis is een kans en een financiële waarde toegekend. Omdat niet alle risico's zich (maximaal) of gelijktijdig zullen voordoen, is een zogeheten statistische Monte Carlo risico-simulatie uitgevoerd. Daarmee is berekend hoe groot de weerstandscapaciteit is die minimaal benodigd is, om met een waarschijnlijkheid van 90% de gevolgen van zich eventueel voordoende risico's af te kunnen dekken. Twee grootste decentralisatierisico's: 1. WMO: De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo. Met ingang van 1 januari 2015 heeft het rijk de verantwoordelijkheid voor de taken op het gebied van AWBZ begeleiding bij de gemeente neergelegd met een flinke efficiencykorting. De Wmo is een open-einde-regeling, waardoor de kosten veel hoger kunnen uitkomen dan geraamd. 2. Jeugdzorg: Sinds 1 januari 2015 is de jeugdzorg een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Vanuit het rijk zijn de afgelopen jaren flinke kortingen doorgevoerd. Transformatie is vanuit deze optiek hard nodig om de jeugdzorg betaalbaar te houden.
61	1. ambulantisering ihkv beschermd wonen, financiële effecten zijn nog moeilijk te bepalen. Er wordt rekening gehouden met een budgetkorting bij overgang naar objectieve verdeling. Ook is de vraag of ambulantisering daadwerkelijk goedkoper is dan beschermd wonen. 2. jeugdhulp zonder verblijf, kostenontwikkeling mogelijk hoger dan begroot.
62	Jeugdhulp: Gemeente is eigen risicodragers. De ambitie is in 2020 de lasten voor jeugdhulp om te buigen. In de begroting is uitgegaan van het actieplan jeugdhulp met nog een taakstelling van €100.000. Het risico is dat het actieplan en/of de taakstelling niet worden gerealiseerd. Open einde regelingen: WMO 2015, WMO 2007 en Participatiewet kent diverse open einde regelingen. Het risico is aanwezig dat het beroep op de open einde regelingen en de hiermee gemoeide gelden hoger zijn dan de begrote budgetten.
63	De grootste risico's zijn de toenemende vraag naar zorg en ondersteuning en de afhankelijkheid van de rijksmiddelen.
64	Participatiewet
65	Jeugd - Wmo
66	Participatiewet
66	Jeugd - Wmo
66	De risico's van de decentralisatie worden gekwantificeerd in de berekening van het weerstandsvermogen en de bufferreserve. Als twee grootste risico's zijn benoemd financiële overschrijdingen bij de jeugdhulp essentiële zorg en WMO lichtverstandelijke beperking 18+.
67	Decentralisatie Jeugdzorg, AWBZ, Regeling onderkant arbeidsmarkt Door de (on)bekendheid op dit terrein bestaat het risico onvoldoende budget te hebben voor de nieuwe taken van de gemeente. Tekort 2018 bedroeg een bedrag van €518.733,=. Van het totaal nieuwe budget, zoals opgenomen in de begroting 2020, wordt een risico gezien van 3 * tekort op budget 2018; zijnde een bedrag van €1.556.599,=. TOTAAL RISICO: €518.733 Open-einde regelingen Vanuit de economische crisis is in het recente verleden het aantal aanvragen op diverse verstrekkingen toegenomen. Vanuit de verbetering van de economische omstandigheden lijkt een lichte teruggang waar te nemen. Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen. Monitoren of het ministerie SZW de regeling voor het eigen risico niet verder gaat wijzigen. TOTAAL RISICO: €300.000

	<p>Decentralisatie jeugdzorg, AWBZ, Regeling onderkant arbeidsmarkt</p> <p>Door de (on)bekendheid op dit terrein bestaat het risico onvoldoende budget te hebben voor de nieuwe taken van de gemeente. Tekort 2018 bedroeg een bedrag van €244.504,=. Van het totaal nieuwe budget, zoals opgenomen in de begroting 2020, wordt een risico gezien van 3 * tekort op budget 2018; zijnde een bedrag van €733.512,=. Managen omvang reserve Sociaal Domein waar tekorten mee verrekend kunnen worden. €244.504</p>
68	<p>Open-einde regelingen</p> <p>Vanuit de economische crisis is het aantal aanvragen op diverse verstrekkingen toegenomen. Momenteel lijkt er een lichte teruggang waar te nemen Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen.</p> <p>Monitoren of het ministerie SZW de regeling voor het eigen risico niet verder gaat wijzigen.</p> <p>€300.000</p>
69	<p>Open-einde regelingen Werk en Inkomen Als de economie krimpt, zal het aantal aanvragen toenemen. Voor kleine gemeenten bestaat de suppletie-regeling, met eigen risico. 54.000</p> <p>Extra middelen Jeugdzorg De extra middelen Jeugdzorg voor de jaren 2019 t/m 2021 worden als structureel aangemerkt. Ook de later toegekende extra stelpost 2022-2023 wordt als structureel aangemerkt. Provincie Utrecht is hiermee akkoord op voorwaarde dat deze post als risico wordt benoemd. 120.000</p>
70	Ieder jaar worden de risico's verder verfijnd.
71	Ieder jaar worden de risico's verder verfijnd.
72	Ieder jaar worden de risico's verder verfijnd.
73	<p>In het koersdocument is voor Jeugd een taakstelling opgenomen van in totaal €4 mln. structureel. De fasering is €1 mln. in 2019, en twee maal €1,5 mln. in 2020 en 2021. Risico is dat de taakstelling tot en met 2020 voor €1 mln. niet gerealiseerd wordt.</p> <p>In het koersdocument is voor Wmo een taakstelling opgenomen van €3,6 mln. structureel per 2020. Op 10 juli 2019 heeft de raad het 'Uitvoeringsplan herijking ondersteuning Wmo vastgesteld. Daarin staat dat in 2020 de taakstelling incidenteel wordt gehaald en vanaf 2021 structureel. In 2020 wordt €2,55 mln. gerealiseerd. De resterende €1,05 mln. wordt gedekt uit een verwacht budgettair voordeel van €1,25 mln. in 2019. Risico is dat de maatregelen tot afschaling in 2019 en 2020 op dagbesteding en thuisondersteuning nog onvoldoende effect hebben. Dit betekent een risico van 30% dat een bedrag van €1,25 mln. niet wordt gerealiseerd.</p>
74	open eindregelingen jeugdzorg en WMO.
75	<p>Jeugd €1.000.000 (25%)</p> <p>WMO € 750.000 (50%)</p>
76	<p>De gemeente kwantificeert de risico's die samenhangen met de decentralisatie in de risicoparagraaf van haar begroting. Onderstaand de twee grootste decentralisatierisico's zoals we die benoemd hebben in de risicoparagraaf.</p> <p>Afgelopen jaren bleken er grote tekorten. Er is in regionaal verband een actieplan opgesteld in de vorm van transformatieopgaven jeugd en binnen Wegwijs+ zetten we extra in op preventie en kwaliteit in de dienstverlening. Dit ter voorkoming van stijgende kosten op langere termijn. Het beleid is gericht op tijdige signalering, de juiste hulp en preventie. Daarmee proberen we "zware", en dus dure, cliënten te voorkomen.</p> <p>Echter, naast deze ontwikkelingen blijkt de zorgvraag bij jeugdigen te stijgen. Het is de vraag en dus een risico of we in staat blijken om samen met onze regionale partners de tekorten om te buigen. We nemen hiervoor een risicobedrag op van €500.000.</p> <p>Voor de nieuwe Wmo-taken werken we samen met onze collega gemeenten in de Meierij. De ervaringscijfers laten ook hier tekorten zien op de zorg in natura door een toename van cliëntenaantallen. Ook de eigen bijdragen pakken lager uit. Voor 2020 was (zie ook kadernota 2020) uitgegaan van een 50% solidariteit voor zorgaanbieders Zintuiglijk Gehandicapten. Inmiddels ligt er een onderhandelingsresultaat waarin voor 2020 vooralsnog een volledige onderlinge solidariteit voor de kosten van aanbieders Zintuiglijk Gehandicapten is opgenomen. In 2021 wordt deze geheel losgelaten waardoor elke gemeente voor de zorg van de eigen inwoners betaalt.</p> <p>Omdat Wmo een open-eind regeling is en met ingang van 2021 de solidariteit wordt losgelaten schatten we het risico op €500.000</p>
77	<p>Jeugd</p> <p>Doordecentralisatie</p>
78	<p>In de paragraaf</p> <p>In de paragraaf worden de belangrijkste 5 risico's uit de decentralisatie toegelicht. Dit betreffen de volgende financiële risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende budget om benodigde zorgaanbod te realiseren. Benodigde zorginnovatie – met behoud van kwaliteit en voldoende aanbod – die nodig is om efficiencykorting van het Rijk te halen, wordt niet gerealiseerd of blijkt niet mogelijk. • Grotere zorgvraag dan waarmee rekening is gehouden. • Herverdeeffect objectief verdeelmodel. • Invoering Wmo-abonnementstarief • Crisisplaatsingen jeugd

	De twee grootste risico's die hiervoor in de MPB2020-2023 opgenomen zijn:
79	☐ De stijgende kosten Jeugdhulp (volume- en prijsontwikkeling) kunnen onvoldoende door beheersmaatregelen worden opgevangen: €10 mln. ☐ De stijgende kosten WMO (volume- en prijsontwikkeling) kunnen onvoldoende door beheersmaatregelen worden opgevangen: €14 mln.
80	We doen een jaarlijkse risico inventarisatie (gemeente breed). In onze begroting en jaarrekening staan de grootste risico's. Hiervan is 1 gerelateerd aan het sociaal domein: - Abonnementstarief Wmo
81	Jeugdzorg: €500.000 Werk en inkomen: €125.000
82	De twee grootste risico's zijn de open eind regelingen in het sociaal domein en de kosten van de uitvoeringsorganisatie die mogelijk hoger zijn dan begroot.
	<p>Jeugdhulp</p> <p>Sinds de decentralisatie van de jeugdhulp per 1 januari 2015 zien we een stijging van de vraag naar en uitgaven aan jeugdhulp. Relatief gezien doen we het helemaal niet slecht ten opzichte van de periode voor de decentralisatie: we helpen meer jeugdigen met gemiddeld minder geld per traject en ook met de tevredenheid zit het over het algemeen wel goed. Inzicht in de ontwikkelingen en de oorzaken van de groei zijn van belang om aan de juiste knoppen te kunnen draaien om de stijging van de vraag te kunnen afvlakken. Hierbij gaat het gedeeltelijk om knoppen, die gaan over het brede sociale domein (drie decentralisaties). Het Rijk ziet de urgentie voor extra financiële middelen bij gemeenten in. Extra middelen voor jeugdhulp in de periode 2019 t/m 2021 zijn in de Meicirculaire 2019 ter beschikking gekomen. Onduidelijk is in hoeverre het Rijk deze extra middelen vanaf 2022 continueert.</p> <p>Beheersing</p> <p>Eind 2018 heeft de raad een lokaal plan jeugd (zie RIS-dossier 2296204) vastgesteld. En momenteel is een lokaal beleidsplan WMO in de maak . Vlak voor de zomer 2019 heeft de raad het investeringsplan sociaal domein (zie RIS-dossier 2403230) vastgesteld, dat is gebaseerd op deze plannen. Het Algemeen Bestuur van de GR dienst Gezondheid & Jeugd heeft in de zomer 2019 de regionale 'omdenknotitie' met ombuigingsmaatregelen c.q. knoppen, waaraan we regionaal en/of lokaal kunnen draaien, (richtinggevend) vastgesteld. Later dit jaar volgt besluitvorming over de solidariteitsafspraken over jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid. Dit proces loopt parallel aan de analyse, die de taskforce jeugd in opdracht van het college uitvoert naar knelpunten in het stelsel. De wijze waarop we zaken hebben georganiseerd moet te allen tijde dienstbaar zijn aan onze inhoudelijke ambities. Deze besluitvorming kan vanzelfsprekend financiële gevolgen hebben. Vooralnog houden we hiermee in onze risicoparagraaf nog geen rekening.</p> <p>Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)</p> <p>Met ingang van 2019 zijn enkele belangrijke wijzigingen binnen de WMO doorgevoerd. De belangrijkste betreft de invoering van een landelijke maximale eigen bijdrage, waarbij een vermogenstoets geen rol meer speelt. Het is zeer lastig te voorspellen hoe groot het totale effect zal zijn op de toename van het aantal cliënten. De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) heeft hier in hun Begroting 2020 een inschatting op gegeven, waarna de Drechttraad middels een amendement op een bezuinigingsopgave op onder andere de WMO heeft besloten. Hieraan zal in september/oktober concreet invulling worden gegeven. In financieel positieve zin speelt daarnaast de door het Rijk aangekondigde herijking van het verdeelmodel Beschermd Wonen een rol, waarbij inmiddels wordt gesproken over een overgangstermijn van 10 jaar.</p> <p>Beheersing</p> <p>De SDD zal continue en strak blijven monitoren hoe (de groei van) het aantal WMO-cliënten zich ontwikkelt en zal, indien van toepassing, met aanvullende beleidsvoorstellen komen.</p>
83	
84	De grootste risico's worden gevormd door onvoldoende budget om zorgaanbod (Jeugdzorg en Wmo) te realiseren, onbeheersbaarheid van de Jeugdzorg door (nieuwe) wetgeving – denk aan voogdijkinderen en het woonplaatsbeginsel, en het abonnementstarief voor de Wmo.
85	WMO en jeugdzorg. De ontwikkeling van de Wmo-uitgaven was vrij stabiel. Mede door de invoering van het abonnementstarief CAK zien we een forse stijging van het aantal aanvragen. Daarnaast heeft onze gemeenteraad het besluit genomen om in het kader van de eigen bijdrage de inkomensgrens te verhogen tot 150% van het sociaal minimum.
86	Jeugdzorg en de 'oude' Wmo worden gekwantificeerd
	Participatiewet, hoger beroep op de regeling
87	Jeugdwet, hoger beroep op de regeling
88	wetswijziging abonnementstarief wmo is ingegeaan en bijstelling budgetten WMO door het rijk
	De afzonderlijke risico's worden gekwantificeerd. Voorbeelden:
89	- Niet realiseren inverteernde effecten op het Zorg-in-natura budget jeugd (€2.000.000). - Ontwikkelingen in de financieringssysteem en verdeelsleutels uitgaven SD (€1.500.000).
90	Decentralisatie kan leiden tot autonome groei van de vraag naar voorzieningen.

91	De risico's worden afzonderlijk gekwantificeerd en vervolgens via een Monte Carlo-simulatie opgeteld. De grootste risico's zijn: externe ontwikkelingen (BUIG, instroom WMO), onzekere mogelijkheden om korte termijn te kunnen bezuinigen (realisatie van bezuinigingsplannen), onzekerheden over uitkomsten Rijksbeleid (toegang WLZ, verdeelmodellen), onzekerheden over snelle afbouw sociale werkvoorziening en natuurlijk problemen bij zorginstellingen (JUZT).
92	A; In de paragraaf weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met; <ul style="list-style-type: none"> • Toename van de kosten van de Wmo door de vergrijzing – 500/k • Risico's jeugdwet – 200/k • Niet in aanmerking komen voor compensatieregeling bij overschrijding Buigbudget – 150/k • Risico's participatie – 100/k
93	1. Open einde regelingen bij uitvoering van de jeugdwet, wmo en participatiewet 2. We hebben onvoldoende grip op doorverwijzingen naar jeugdzorg door huisartsen
94	In de paragraaf weerstandsvermogen is opgenomen dat het risico bestaat dat de rijksmiddelen onvoldoende zijn om de taken voor Jeugd en WMO uit te kunnen voeren.
95	Verdeelmodel Beschermd wonen Woonplaatsbeginsel Jeugd
96	Ieder jaar worden de risico's verder verfijnd.
97	We rapporteren de afzonderlijke decentralisatierisico's. Vanaf de begroting 2019 is het risico op hogere kosten voor de Wmo aanwezig door invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019. Dit is met name van toepassing bij de thuisondersteuning (hulp in het huishouden, Wmo oud). Door de ingang van een nieuw contract voor hulpmiddelen WMO, voorzien per 1 mei 2020, is de verwachting dat de huidige tarieven zullen stijgen en dus tot een toename van de kosten zal leiden. Voor wat betreft de decentralisatieposten, met name Jeugdzorg, wordt waar nodig bijgesteld tijdens de planning en control cyclus en wordt het niet als zodanig als risico opgenomen in de risicoparagraaf. De organisatie monitort de ontwikkeling van de decentralisatiebudgetten maandelijks en indien nodig worden de budgetten via de gemeenteraad bijgesteld. Daarbij kan de reserve sociaal domein worden aangewend.
98	Enkel voor onderdeel jeugd is het risico gekwantificeerd (max. €175.000)
99	Tekorten sociaal domein Nieuw inkoop model prestatielevering ontwikkeling zorgvraag
100	Open einde regeling voor zowel jeugdzorg als WMO HH
101	In de Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de (meerjaren)begroting 2020 – 2023 is één integraal risico opgenomen samenhangend met de decentralisaties sociaal domein. Dit is tevens het grootste risico.
102	- WMO: uitspraak Centrale Raad van Beroep Huishoudelijke ondersteuning. - Jeugdhulp: het risico dat we voor de inkoop ten behoeve van de Capelse jeugdigen onvoldoende budget beschikbaar hebben
103	1. Hulpverleners krijgen privé-gegevens onder ogen 2. De besluitvorming vindt mede plaats op basis van verkeerde indicatieve aannames
104	De afzonderlijke risico's worden gekwantificeerd voor met name jeugd en WMO. Voor jeugd is een belangrijk risico een stijgende vraag en voor WMO is dit een toename van de huishoudelijke hulp als gevolg van het abonnementstarief.
105	Taakstelling GRD en richtlijn Provincie extra middelen Jeugd na 2021 (zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de programmabegroting 2020 op blz. 63 en verder).
106	Open einde regeling en bijdrage in het exploitatietekort Wedeka.
107	In de paragraaf weerstandsvermogen begroting 2020 van Wijchen is het risico benoemd van het open- einde karakter van de regelingen en toename van zorggebruik (hoofdzakelijk Jeugd).
108	Jeugd, WMO, BUIG (Partipatie), Minimabeleid zijn als risico's gekwantificeerd. Jeugd en BUIG zijn de grootste decentralisatierisico's
109	- De bezuinigingen die vanuit het inkooptraject zijn voorzien leveren niet het beoogde resultaat en de doelstelling wordt niet gerealiseerd; - Binnen het sociaal domein is meer zekerheid gekomen over aanvullende middelen vanuit het Rijk, respectievelijk ruim €2 miljoen in 2019, €1,57 miljoen in 2020 en €1,57 miljoen in 2021. Op korte termijn is daarmee het risico in optredingskans gedaald. Wel is nog steeds sprake van een tekort binnen het sociaal domein. Onduidelijk hoe dit zich in de toekomst gaat ontwikkelen. We wachten het onderzoek uitkomst jeugdzorg af in hoeverre extra rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld.
110	In de begroting staat voor de significante risico's een bedrag opgenomen van €250.000,-
111	1. Het niet realiseren van de taakstelling in de begroting op het vlak van de Jeugdzorg; 2. Extra vergoeding rijk i.h.k.v. Jeugdzorg wordt niet structureel; 3. Rijksfinanciering 'voormalig' WSW en de middelen voor de 'nieuwe' doelgroep (Wajong en begeleiding) sluiten niet meer aan op transitie WSW bedrijf naar een 'werk/leer'bedrijf.
112	We schatten de jeugduitgaven 2020 ruim €600.000 lager in dan onze gastheer gemeente Ermelo dit doet. Dit is uitvoerig besproken in het traject over verdienen- en besparen en dit risico lopen we bewust. Daarnaast zijn er in brede zin risico's in het sociaal domein die we maximaal inschatten op €500.000. Per saldo schatten we in dat de kans 70% is dat het risico zich voordoet. Tezamen is een bedrag van €70.000 opgenomen als risico in de paragraaf Weerstandsvermogen.
113	Met name de Jeugdzorg.

114	<p>1. Niet realiseren reservemutatie BUIG- Door open eind financiering (rijk) en tegenvallende resultaten neemt het tekort op BUIG budget (uitkeringen) toe.</p> <p>2. Niet realiseren taakstelling jeugdhulp - Door de onvoorspelbaarheid en extra aanvragen die deels buiten onze invloed liggen, zullen de taakstellingen Jeugdhulp niet worden gerealiseerd.</p>
115	De risico's rondom kostenstijging van de jeugdzorg en de WMO worden apart genoemd in de paragraaf weerstandvermogen begroting 2020.
116	<p>Open einde karakter van de Wmo. Risico 200.000 tot 500.000 euro.</p> <p>Open einde karakter van de Jeugdwet. Risico 200.000 tot 500.000 euro</p>
117	Jeugd, WMO, BUIG (Partipatie), Minimabeleid zijn als risico's gekwantificeerd. Jeugd en WMO zijn de grootste decentralisatierisico's
118	<p>te weinig rijksmiddelen</p> <p>- onverwacht groot beroep op residentiële zorg is voor een kleine gemeente een te groot risico.</p>
119	<p>1. Participatiewet 50%: Bezuinigingen op de macrobudgetten en veranderingen in het rekenmodel waarmee de macrobudgetten worden berekend, kunnen leiden tot tekorten op de lokale rijkssubsidie. Een dergelijke overheidsmaatregel kan niet worden voorkomen en kan leiden tot tekorten.</p> <p>2. Sociaal domein 50%: Het beoogde kostenbesparend beleid voor het concept Jeugdzorg en het concept WMO wordt niet gehaald en geen toereikend budget voor alle uit te voeren taken..</p>
120	<p>In de begroting 2020 staan de specifieke risico's opgenomen op de gedecentraliseerde taken en budgetten. Daarbij worden de risico's, waar mogelijk, gekwantificeerd naar kans van optreden, incidenteel/structureel en omvang in €.</p> <p>De grootste risico's voorzien wij in de ontwikkeling van het volume van zorgvraag en wijziging van rijksbeleid met consequenties voor autonomie en verdeling van budgetten.</p>
121	<p>Gemeentelijk aandeel in het algemene ondernemingsrisico IJsselmeergroep: Het aandeel in het vermogen van de gemeenschappelijke regeling en het beschikbare aantal arbeidsplaatsen voor de gemeente Zeewolde is beperkt. Ongeacht welke sleutel van toepassing is, is het aandeel voor Zeewolde, relatief gezien, beperkt. De raad van Zeewolde heeft ingestemd met uittreding uit deze regeling.</p> <p>Financiën Sociaal Domein (maatwerkvoorzieningen): Om nog meer grip op de uitvoering van het beleid te krijgen is het nodig om in een nog stabielere situatie te komen. Het uitgangspunt is budgettair neutrale uitvoering met de te ontvangen Rijksbijdrage voor dit onderdeel met daarbij de kanttekening dat er bij acute zorgbehoefte sprake is van een open-einde regeling met de daarbij behorende verplichtingen.</p> <p>In 2018 is een nieuwe Bestemmingsreserve Transformatie Sociaal domein gevormd van €5,5 miljoen. Deze reserve dient ter dekking van tekorten gedurende de jaren 2018 tot en met 2022. Per 31 december 2018 bedroeg het saldo €3,3 miljoen. Bij de vaststelling van het transformatieplan is binnen de bestemmingsreserve Transformatie Sociaal Domein €1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor investeringen in het ☐ voorveld ☐. Met het voorveld worden de partners bedoeld die voorin de zorgketen zijn gepositioneerd. Zij vormen voor de gemeente een belangrijke schakel en hebben een belangrijke invloed op of en hoe een zorgvraag de gemeente bereikt. Het uiteindelijke doel van de investering in het voorveld is dat de zorgkosten in de loop van de tijd afnemen doordat zorg niet benodigd is dan wel dat er een verschuiving optreedt van duurdere vormen naar goedkopere vormen van zorg.</p> <p>In de Meicirculaire 2019 zijn compensaties opgenomen voor loon- en prijsontwikkelingen in het Sociaal Domein. Ook heeft het Rijk een compensatie gegeven voor de bovenmatige zorgkosten waarmee alle gemeenten geconfronteerd worden. Deze compensatie heeft volgens het Rijk (nog) geen structureel karakter, terwijl alom ingeschat wordt dat het onhoudbaar is voor het Rijk dat de compensatie slechts incidenteel zal zijn. Er is een richtlijn verschenen over hoe met deze extra gelden voor het Sociaal Domein omgegaan moet worden. De provinciale toezichthouders hanteren deze richtlijn op uniforme wijze. De richtlijn hebben wij toegepast waarbij voor de jaren 2022 en 2023 een stelpost "Uitkomst onderzoek Jeugdzorg" is geraamd naar het niveau van 2021 (afgerond €0,4 miljoen). Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Met het door de raad vastgestelde Transformatieplan, inclusief alle daaraan verbonden acties en het instellen van de bestemmingsreserve, wordt aan deze voorwaarde voldaan.</p>
122	Jeugdhulp en WMO zijn de grootste risico's.
123	Risico's in het sociaal domein worden benoemd en beschreven. Grootste risico's zijn toenemende vraag aan jeugdhulp en krapte op de arbeidsmarkt, waardoor het een uitdaging is om goede medewerkers te vinden die de zorg verlenen en/of beleid en uitvorming vormgeven bij de gemeente.
124	<p>De risico's zijn opgenomen in de paragraaf weerstandvermogen. Wij schatten de post op PM in. De grootste risico's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de nieuwe vorm van financiering voor de specialistisch jeugdzorg, van trajectfinanciering naar resultaatbekostiging; - het aanpassen van het abonnementstarief WMO naar een vast maandbedrag.
125	Jeugd, WMO, BUIG (Partipatie), Minimabeleid zijn als risico's gekwantificeerd. Jeugd en WMO zijn de grootste decentralisatierisico's

	<p>1. Transitie jeugdzorg</p> <p>Het betreft een open einderegeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde aanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. De hoogte van het financieel risico is gebaseerd op de Rijkskortingen die voor de uitvoering van deze regeling zijn doorgevoerd. Met betrekking tot het regionale deel is met regiogemeenten afgesproken een solidariteitscompensatie te hanteren van 2% van het gemeentelijk budget. Met de regio is de afspraak gemaakt om na een periode van drie jaar af te rekenen, gedurende deze periode worden eventuele tekorten door de regio voorgefinancierd.</p> <p>2. Participatiewet</p> <p>Het betreft een open einderegeling en daarmee bestaat het risico dat het aantal gehonoreerde uitkeringsaanvragen niet in overeenstemming is met het beschikbare budget. Daarnaast wordt er een risico gelopen op de bestaande WSW populatie. WSW Rijkssubsidies worden jaarlijks afgebouwd met €500,= per WSW-er. De lasten blijven echter constant of worden hoger. Uitstroombmogelijkheden voor WSW-ers zijn minimaal. Met een oplopend uitkeringsbestand en een dalende Rijksbijdrage (BUIG-budget) neemt het financieel risico toe. Risico is sterk conjunctuurgevoelig.</p>
126	Overtreiding privacywetgeving
127	Aanzuigende werking abonnementstarief Wmo
128	<p>In de paragraaf weerstandsvermogen worden de volgende risico's benoemd en gekwantificeerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3D transitie opgave, solidariteitsbeginsel Holland Rijnland (€2,3 mln), afsprakenkader en budgettaire onzekerheid in de uitvoeringskosten. Dit risico is gecombineerd met kortingen en taakstellingen vanuit het Rijk. □ Overige risico's op sociaal terrein door kortingen vanuit het Rijk, specifieke bijstellingen, waaronder participatiewet en Maatschappelijke agenda (MAG)
129	In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben wij de financiële risico's voor het sociale domein opgenomen. De grootste risico's zijn sociale werkvoorziening WAA voor een bedrag van €360.000,- en jeugdhulp € 325.000,-.
130	De fluctuatie en onvoorspelbaarheid van de jeugdzorg is een belangrijk risico. Voor specialistische jeugdzorg, jeugdzorgplus en jeugdbehandeling met verblijf is een risico van 2 instromers à €270.000 p.p. = €540.000 gekwantificeerd. Dit is het enige risico dat de gemeente Roerdalen in haar begroting heeft gekwantificeerd op het gebied van de decentralisaties.
131	De ombuigingen op het onderdeel Jeugd die in de meerjarenraming zit is opgenomen als risico in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
132	Jeugdzorg WMO
133	Oprichting participatiebedrijf Jeugd, open eind regeling
134	<p>a. Jeugdhulp, extra middelen 2022 en 2023: Gemeenten mogen onder voorwaarden een stelpost opnemen voor nog te ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg. Vanaf 2022 gebeurt dit ter waarde het gemeentelijk aandeel in macro €300 miljoen. Dit is risico is gemiddeld €750.000 per jaar.</p> <p>b. Jeugdzorg: Nieuwe aanbesteding Centrumgemeente Maastricht 2019.</p>
135	<p>1) De groei van het aantal cliënten en Wmo voorzieningen</p> <p>2) Een lagere uitstroom uit de participatiewet</p>
136	<p>1) De groei van het aantal cliënten en Wmo voorzieningen</p> <p>2) Een lagere uitstroom uit de participatiewet</p>
137	Abonnementstarief Wmo & Risico specialistische jeugdzorg
138	In de paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting 2020 worden de risico's beschreven van de decentralisaties sociaal domein. Daarnaast heeft de gemeente een bestemmingsreserve sociaal domein om financiële risico's binnen de WMO en Jeugdzorg op te vangen.
139	<p>1. Algemene Uitkering Gemeentefonds biedt onvoldoende ruimte om tekorten in het sociaal domein op te kunnen vangen.</p> <p>2. Stijgende kosten voor verstrekking individuele voorzieningen inzake de WMO</p>
140	openeinde regelingen Wmo, Jeugd
141	Wijzigingen Jeugdwet (woonplaatsbeginsel). Zorgvraag blijft stijgen.
142	Falen van de zorgketen. Zorgaanbieders voeren de (beleids)doelstellingen van de gemeente onvoldoende uit.
143	Bij de jeugdzorg en WMO(introductie standaardtarief)
144	Jeugdhulp valt duurder uit dan begroot Aanzuigende werking abonnementstarief eigen bijdrage WMO
145	Jeugdzorg Hulp bij het huishouden
146	De grootste risico's betreffen financiering open einde regelingen jeugdzorg en financiering open einde regeling Wmo begeleiding.
147	risico's op Jeugd en op Participatie
148	<p>PW: bruto-risico van €1.400.000, maar opvang dmv reserve. Netto-risico €0</p> <p>Wmo: bruto-risico van €1.000.000, maar opvang dmv reserve. Netto-risico €0</p>
149	De twee grootste decentralisatierisico's zijn 1. De uitgaven sociaal domein en 2. Stelpost rijksmiddelen 2022 en 2023.

150	Voorlopige risico inschatting decentralisatie wordt als één risico meegeteld in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, daarnaast houden we binnen de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen een extra bedrag aan weerstandsvermogen aan voor het sociaal domein.
151	In de paragraaf weerstandsvermogen is opgenomen: "De gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken op het gebied van de Jeugdzorg, Wet maatschappelijke ondersteuning en Participatie. De specifieke bedragen die de gemeente daarvoor ontvangt worden inmiddels in de Algemene uitkering nog slechts voor een klein deel afzonderlijk aangegeven. Daarnaast ontvangt de gemeente voor de bekostiging van de bijstand (Wet BUIG) specifieke middelen. Deze regelingen hebben het karakter van open-einde regelingen; de gemeente loopt dus het risico bij hogere kosten bij de uitvoering van deze wetten. Met name bij de Wet BUIG lijkt het risico dat de bijdrage van het Rijk kan afwijken van waarmee wij rekening houden. Gezien de omvang van de bedragen die met deze uitvoering zijn gemoeid, wordt meerjarig rekening gehouden met een risico van €6.000.000 jaarlijks."
152	Zie volgende vraag
153	De risico's zijn benoemd en gekwantificeerd voor jeugdzorg (€ 267.000) en Wmo (€ 300.000). Daarnaast is een PM-raming voor het risico van volumeontwikkeling Wmo als gevolg van vergrijzing & toename zorgkosten als gevolg van invoering verhoging abonnementstarief opgenomen.
154	De risico's zijn benoemd en gekwantificeerd voor jeugdzorg (€ 950.000) en Wmo (€ 770.000). Daarnaast is een PM-raming voor het risico van volumeontwikkeling Wmo als gevolg van vergrijzing & toename zorgkosten als gevolg van invoering verlaging abonnementstarief opgenomen.
155	Per 2020 worden deze opgenomen. De reserve Sociaal Domein alhier is leeg. Dus per 2020 worden de risico's voor toename kosten jeugd en wmo hierin wel verwerkt.
156	BUIG budget tekorten WVS
157	Open eind regeling Invoering abonnementstarief Wmo
158	Uitvoering jeugdwet en Wmo
159	zie https://begroting.delft.nl/paragrafen/weerstandsvermogen-en-risicobeheersing/risicoprofiel
160	- Volumegroei Jeugd (voornamelijk ambulante jeugdzorg) - Wmo Beschermd wonen: invoering van het objectieve herverdeelmiddel per 2021 (inclusief ingroeipad in 10 jaar) en de WLZ-problematiek (uitname budget ex-ante en ex-post)
161	- onvoorspelbaarheid in de ontwikkeling van de zorgvraag; openeind-financieringsregeling - afhankelijkheid van de doorverwijzing door derden (huisartsen en wettelijke verwijzers)
162	Voorlopige risico inschatting decentralisatie wordt als één risico meegeteld in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, daarnaast houden we binnen de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen een extra bedrag aan weerstandsvermogen aan voor het sociaal domein.
163	Toename beroep op en autonome kostenstijging jeugdhulp toename beroep op Wmo-voorzieningen
164	Onderwerp Risico/orzaak Beheersmaatregel K I Bedrag score % Bedrag Open einde regelingen WWB Meer aanvragen Geen, conjunctuurgevoelig 3 2 15.000 6 25% 3.750 WMO Meer aanvragen Geen, wel optie om beleid aan te passen 3 2 15.000 6 25% 3.750 Jeugdzorg Meer aanvragen Geen, wel optie om beleid (gedeeltelijk) aan te passen 3 3 40.000 9 25% 10.000
165	Wmo: toename zorgvolume en zorgzwaarte door langer thuiswonen en vergrijzing Jeugd: aanpassing woonplaatsbeginsel
166	We onderkennen het risico van de uitvoeringsorganisatie voor de WSW (NLW) als een apart risico met een eigen kwantificering. Daarnaast worden de (financiële) risico's m.b.t. de jeugdzorg en WMO beschreven en gekwantificeerd.
167	- Open-einderegelingen. - uitfasering WSW
168	Betreft m.n. op Jeugd en Participatie. Naast een toerekening van de decentralisatierisico's naar de betreffende onderdelen (vanuit de begrotingen van de betreffende verbonden partijen) is ook een taakstelling verbonden partijen opgenomen, die met name toerekenbaar is aan het sociaal domein.
169	Jeugd Pwet
170	Er is één decentralisatierisico en dat betreft jeugdhulp. Een structureel tekort vanaf 2020 van €875.000. Vervolgens komt daar vanaf 2022 nog €400.000 bij.
171	Participatiewet en jeugdwet.

	<p>Jeugdzorg</p> <p>Vanaf 2015 zijn we financieel verantwoordelijk voor vrijwel alle taken die met Jeugdzorg te maken hebben. Een van de grootste risico's is het feit dat wij niet de enige verwijzers zijn. We hebben geen invloed op bepaalde vormen van specialistische hulp die heel erg duur zijn maar die we als gevolg van een rechterlijke machtiging wel moeten uitvoeren (bijvoorbeeld gesloten jeugdzorg met verblijf-behandeling in residentiële instellingen). Ook kunnen huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen doorverwijzen naar jeugdzorg trajecten.</p> <p>Kosten dure verblijfsvormen</p> <p>De afgelopen jaren hebben we voor verschillende jeugdigen duurdere verblijfsvormen ingezet. Omdat de problematiek bij deze jeugdigen veelal vrij complex is, worden naast verblijf zeer specialistische behandeltrajecten ingezet. Ook in 2020 zullen we nog jeugdigen in deze dure trajecten hebben of plaatsen.</p> <p>Voor 2020 hebben we de kosten voor jeugdzorg zo reëel mogelijk geraamd. Het aantal jeugdigen in dure trajecten blijft echter lastig te voorspellen. De maximale financiële gevolgen schatten we op basis van de historische cijfers in op € 500.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op €450.000. Tekorten kunnen we dekken uit de reserve "Open einde regelingen Sociaal Domein".</p> <p>Participatiewet</p> <p>Voor de prognose van het aantal uitkeringsgerechtigden gaan wij uit van de cijfers van het UWV, CBS de ontwikkeling van ons eigen klantenbestand en de informatie van het werkgeversservicepunt. We zien dat onze uitkeringsbestand de laatste jaren tegen de landelijke ontwikkelingen in daalt. Dit komt doordat we strak en consequent handhaven en omdat we veel energie in de toeleiding naar werk stoppen. De verwachting van het Werkgeversservicepunt is dat het aantal banen voor laaggeschoolde arbeid in de regio Venlo de komende jaren stijgt. Juist onze doelgroep maakt aanspraak op deze banen. Voor 2020 en de daarop volgende jaren nemen we aan dat het volume van het aantal uitkeringen gelijk blijft aan 2019. We beseffen dat deze aanname geen absolute wetenschap is maar vinden deze prognose wel passen bij het uitgangspunt risicovoller en realistisch begroten. We schatten de maximale financiële gevolgen in op €200.000. Het risico voor het weerstandsvermogen schatten we op €100.000.</p>
172	Risicobudget AB jeugdhulp Rijnmond 65% van €255.000 = €165.750
173	Extra lasten door hogere zorgindicaties en het effect van dure trajecten op een relatief klein cliëntenbestand 50% van € 400.000 = €200.000
174	Zie de begroting 2020 pagina 80-82, te raadplegen via https://gemeenteraad.weert.nl/themas/1.Financiele-stukken
	Jeugdzorg --> 30% van totale risico
175	Abbonnementtarief WMO --> 9% van totale risico
176	Jeugdzorg (hogere aantallen, beschikbaarheid Gecertificeerde Instellingen, aanpassing woonplaatsbeginsel, te weinig Rijksmiddelen), Participatiewet (betaalbaarheid pensioenen Wsw-ers)
	3d's betreffen opendeinde regelingen. Afgezet tegen de omvang van de rest van de begroting is dit een substantieel risico. 5% overschrijving op jeugd heeft in absolute zin een veel grote impact dan 5% op een opeinderegeling zoals leerlingvervoer.
177	Gemeenten in onze regio zijn geconfronteerd met een substantieel lagere BUIG uitkering. Dit zet druk op de begroting en het weerstandsvermogen van de gemeenschappelijke regeling die de Participatiewet uitvoert.
178	Wij hebben denk ik redelijk zicht op de werkelijke risico's
<p>b. Nee, onze gemeente benoemt de afzonderlijke decentralisatierisico's wel maar voor de bepaling van het benodigde weerstandscapaciteit wordt een andere werkwijze gehanteerd (bijv. uitgaan van een bepaald % van de begrotingsomvang)</p>	
#	Gevraagde toelichting
179	de 2 grootste decentralisatierisico's zijn: instroom bij Jeugd vanuit externe kanalen icm de open einde regeling jeugdzorg en de gevolgen van de vergrijzing en dat ouderen steeds langer thuis wonen. Er wordt op basis van de werkelijke resultaten een reële schatting gemaakt van het risico SD. Bij de verbonden partijen (participatie) wordt standaard 10% van de gemeentelijke bijdrage als risico genomen als we geen reëel beeld van het werkelijke risico kunnen vormen.
180	Risico 1) Budgetten contractpartners zijn ontoereikend: De inkomsten vanuit het Rijk fluctueren en zijn voor het jaar 2019 voor de jeugdhulp onvoldoende. Risico 2) Openeinderegeling Wmo en JB/JR en gesloten jeugdhulp

	<p>Er is geen afzonderlijke kwantificering opgenomen. Financiële tegenvallers liggen voor de gemeente Moerdijk in de hoge mate van doorverwijzing naar de niet vrij toegankelijke zorg. Voornamelijk de hoog complexe zorg kan tot budgetoverschrijdingen zorgen. Om deze risico's zo beperkt mogelijke houden wordt extra ingezet op tijdige signalering van jeugd/gezin problematiek, door investering aan de voorkant.</p> <p>Naast financiële risico's zijn er zoals bij andere gemeente bestuurlijke en imagerisico's. Als zorgaanbieders in de problemen komen brengt dat een risico met zich mee ten aanzien van de zorgcontinuïteit. Indien mogelijk zal er in dat geval getracht worden om tot een gecontroleerde afbouw te komen.</p> <p>Verder is in de verantwoording van de cijfers nog een mogelijk risico in het zichtbaar vaststellen van de prestatielevering van zorg in natura en pgb.</p> <p>Gezien de omvang van de bestemmingsreserve sociaal domein van circa €2,6 miljoen euro (opgebouwd vanaf 2015) zijn er geen andere bedragen gelabeld als buffer. Al het hiervoor genoemde is tevens weergegeven in de paragraaf</p>
181	Weerstandsvormogen en risicobeheersing van de begroting 2020.
	de belangrijkste risico's zijn:
182	<ol style="list-style-type: none"> 1. open einde regeling 2. het risico dat andere partijen kunnen verwijzen waardoor de gemeente geen invloed heeft op de kosten 3. risico dat het Rijk maatregelen neemt (eigen bijdrage maximeren) die kosten verhogend werken
183	In de risicoparagraaf is een bedrag opgenomen voor mogelijke hogere uitgaven in het sociaal domein
184	-abonnementstarief wmo -open einde regelingen
185	De risico's worden bepaald op het niveau van het sub-domein, en worden vooralsnog gelijk gehouden aan de omvang van de reserve Sociaal Domein, conform het aandeel van het desbetreffende deelfonds in die reserve. De twee grootste benoemde decentralisatierisico's zijn Jeugd en de Participatiewet.
186	Jeugd: Grotere zorgvraag dan waarmee rekening is gehouden WMO: Grotere zorgvraag dan waarmee rekening is gehouden (ook WMO –oud) & Invoering Wmo-abonnementstarief
187	De Wmo en de Jeudgzorg
188	Wmo €547.000; Jeugd €330.000.
	WMO: Aanzuigende werking van het abonnementstarief op cliënten die voorheen geen beroep deden op een WMO-voorziening
189	Jeugd: onvoorspelbare omstandigheden zoals het open einde karakter van enkele zorgvormen en individuele casussen die kunnen leiden tot forse kostenposten
190	<p>Een aantal van de ontwikkelingen die we nu zien en die mogelijk van invloed zijn op de kosten in het sociaal domein:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling zorgvraag: er is nog steeds een stijgende lijn te zien in het aantal cliënten dat zich meldt voor een sociale voorziening. Hiermee is rekening gehouden in de begroting maar het is niet uitgesloten dat het aantal cliënten nog harder stijgt dan nu wordt voorzien. Ook kunnen de kosten per cliënt hoger uitvallen dan ingeschat. • Toekennen zorg door derden: jeugdhulp kan ook door derden worden toegewezen (huisartsen en gecertificeerde instellingen). Hierdoor hebben we hier als gemeente minder grip op en is het moeilijk om te sturen op doelmatigheid. • Uitkering rijksbijdrage: de vergoeding voor de gedecentraliseerde taken maakt inmiddels onderdeel uit van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Voor de onzekere ontwikkeling van de hoogte hiervan is al een algemeen risico benoemd. Specifiek voor het beschermd wonen komt er nog een herverdeling van de rijksmiddelen waarvan de effecten onzeker zijn. • Rijksbeleid van invloed op de uitvoering: het rijk neemt geregeld besluiten die van invloed zijn op de taken uit de decentralisatie. Voorbeelden hiervan zijn het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen, de invoering van de Wet verplichte GGZ en wijzigingen in de Wet langdurige zorg. Het uitgangspunt is meestal dat beleidswijzigingen budgettair neutraal worden verwerkt. Het rijk en gemeenten zijn het echter niet altijd eens over het financieel effect van wijzigingen. Het risico is dan ook dat gemeenten onvoldoende gecompenseerd worden voor de extra kosten of een te hoge korting wordt toegepast op de rijksuitkering.
191	wel aandacht voor gevraagd voor de nieuwe begroting
192	In het beleidskader risicomanagement kwantificeert het college risico's in profielen en klassen. Het risico in het Sociaal Domein wordt in hoofdlijnen verwoord. Zo benoemen we dat we in meerjarenperspectief tekorten verwachten en wordt ook inzichtelijk gemaakt. Incidenteel kan de reserve Sociaal Domein (vraag 12) aangewend worden. Na de meicirculaire 2020 gaan we de budgetten aanpassen.

Risico en beheersmaatregel S/I
Impact Kans Risicobedrag
(impact x kans)
Jeugdzorg (inverdieneffect)
Jeugdzorg (ontwikkelingen 2021) I (2020)
S €630.000
€1 miljoen 80%
80% €503.000
€800.000

Risico 2020

Naar alle waarschijnlijkheid hebben we een tekort op de jeugdzorg vanaf 2020. In het inkoopkader 2020 is rekening gehouden met inverdieneffecten als gevolg van de in gang gezette transformatie. Bij de vertaling van de financiële inverdieneffecten naar de inkoop 2020 en verder zijn er forse problemen opgetreden. Er is verschil van mening over tarieven per plek, het tempo van de op-/om- en afbouw en over de omvang van de afbouw. Dit alles resulteert erin dat het inkoopkader 2020 wordt aangepast, waardoor het financieel risico gedeeltelijk wordt verminderd. In het bijgestelde kader is nog een risicovolle opbrengst van €3,4 miljoen opgenomen. Dit is de opbrengst van de afbouw bij zware jeugdzorg. Volgens de zorgaanbieders is in het meest gunstige scenario een opbrengst van €1 miljoen haalbaar. Het Osse aandeel hierin is ongeveer 18,5%.

Beheersmaatregel

De centrumgemeente □s-Hertogenbosch heeft een projectgroep die zich actief bezighoudt met de monitoring van de gemaakte afspraken. Uit tussentijdse rapportages 2020 moet blijken in hoeverre de doelstelling gerealiseerd wordt. In overleg met de zorgaanbieders is overeengekomen om de transformatie op te splitsen in 2 delen. In deel 1 wordt de afbouw qua aantallen grotendeels gebaseerd op de opgave van de aanbieders. Er wordt bekeken of de opbouw verlaagd kan worden in lijn met minder afbouw dan waar rekening mee werd gehouden.

2021

De onzekerheden rondom de transformatie werken door naar 2021 en volgende jaren. Daarnaast spelen er meer ontwikkelingen waardoor we de financiële kaders voor 2021 en volgende jaren nog niet in beeld kunnen brengen. De huidige contracten met zorgaanbieders zijn voor een groot deel gebaseerd op lumpsum overeenkomsten. Met ingang van 2021 worden alleen voor zware zorg nog lumpsum overeenkomsten afgesloten. Lichte zorgvormen worden bekostigd op basis van P x Q.

Vanaf dan worden de regiogemeenten zelf financieel verantwoordelijk voor de financiering van de lichte zorgkosten voor cliënten uit hun gemeente. Het lijkt erop dat de gemeente Oss relatief gezien een hoger aantal cliënten heeft. Als deze veronderstelling klopt dan leidt ook deze ontwikkeling tot hogere kosten.

Daarnaast wordt voor alle zorgvormen op dit moment onderzoek gedaan naar een reële kostprijsvergoeding. Naar verwachting zullen de tarieven hoger uitvallen waardoor bij een gelijkblijvend volume de kosten zullen stijgen.

Beheersmaatregel

In overleg met de Basisteams Jeugd en Gezin zullen we moeten komen tot een goed monitoringsysteem om het gebruik van jeugdhulp en de daaraan gekoppelde kosten nauwkeurig te volgen.

Ook zullen we regionaal de inzet van jeugdhulp monitoren om zicht te houden op eventuele wachtlijsten en tijdig maatregelen daarvoor te nemen.

Risico en beheersmaatregel S/I
Impact Kans Risicobedrag
(impact x kans)
Volumegroei Wmo S tussen
€250.000 - €500.000 75% €281.000

Risico

Door de invoering van het abonnementstarief voorzagen we een stijging van het aantal aanvragen. We hielden rekening met een stijging van 4% in 2019. Tot nu toe blijkt deze 12% te zijn. Naast een stijging van de uitvoeringskosten ontstaan hierdoor ook capaciteitsproblemen.

Een verdere toename van aanvragen zal leiden tot een toename van kosten op diverse activiteiten (huishoudelijke hulp, vervoersvoorzieningen, woningaanpassingen). We hebben bij de programmabegroting 2019-2022 al rekening gehouden met de daling van inkomsten door de verlaging van de eigen bijdrage.

De groei van het aantal aanvragen zal tot verdere druk op de personele capaciteit leiden. De personele kosten zijn in 2019 al beduidend hoger dan werd voorzien. Ook in 2020 verwachten wij een hogere inzet van personeel.

Daarnaast loopt er nog een CAO-onderhandeling bij de zorgaanbieders, die mogelijk tot een kostprijsverhoging bij huishoudelijke verzorging leidt.

Beheersmaatregel

We monitoren de ontwikkelingen. Eventuele financiële consequenties brengen we bij de Eerste financiële tussenrapportage 2020 in beeld.

193

194 Jeugd en WMO

195	Jeugd en WMO
196	% totale lasten in jaar. Twee grootste decentralisatierisico's: (1) tempo Rijk bezuinigingen lopen niet in lijn met tempo van decentralisatie, (2) volumestijging en verzwaring van zorg.
197	Herverdeling de gehele onduidelijkheid van de vraag.
198	in de paragraaf grote projecten is voortgang transformatie opgenomen inclusief risicoduiding. bepaling risico benadering vooral op basis van financiële opgave.
199	- tekorten in de jeugdzorg - problematiek bij de jeugdzorginstellingen zelf - Verwijzingen via professionele hulpverleners en daardoor niet bekend bij de gemeente - Onjuistheden in productieoverzichten van de jeugdzorginstanties
200	De risico's van de 3D worden wel afzonderlijk benoemd in de risicomonitoring en meegenomen in de algemene weerstandscapaciteit. Daarenboven hebben we een specifieke reserve sociaal domein om fluctuaties op te vangen.
201	Grofweg bepalen we het financiële risico op basis van de omzet van WMO en Jeugd. Grootste risico's zitten in doorgaande omzetsstijging die niet kan worden verklaard uit prijsstijging of groei van de doelgroepen. Een tweede risico is dat een in aantallen beperkte fluctuatie van de duurste trajecten al snel een aanzienlijk effect op de lasten heeft.
202	De risico's in het sociaal domein worden in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomangement beschreven. De omvang van het risico is bepaald op 10% van de omvang van de integratie-uitkeringen sociaal domein over 2018.
203	De decentralisatierisico's van Jeugdhulp en Wmo worden in beginsel afgedekt binnen de reguliere exploitatie. Met inzet van de reserve Sociaal Domein (het sociaal & zorgfonds) worden schommelingen e/o risico's opgevangen. Uiteraard alleen als de schommelingen e/o risico's niet opgevangen kunnen worden door de exploitatie. Voor meer informatie: Zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2019 en/of 2020. 1. Niet tijdige afronding omvorming van het zorglandschap leidt tot een slechte aansluiting van de gevraagde zorg op de te leveren zorg, dus de niet tijdige omvorming van het zorglandschap leidt tot langere wachtlijsten; 2. Stijgende kosten Jeugdhulp: Een gemeente is slechts één van de vele doorverwijzers. De grootste groep doorverwijzers zijn de medische doorverwijzers, waarbij de gemeente niet aan de voorkant betrokken is. De financiële afwikkeling van de medische doorverwijzers vindt wel plaats via de gemeente. Doordat andere partijen dan de gemeente mogen doorverwijzen is kostenbeheersing hierbij een lastig aspect.
204	Voor de P-wet zijn er geen risico's gerelateerd aan de decentralisatie, wel zien we de invoering van de WAB als risico. open einde wmo abonnementstarief Wmo
205	We noemen als 1 van de 10 grootste risico's in de begroting 2020 dat de budgetten voor sociaal domein ontoereikend kunnen zijn. Er is een bedrag aan gekoppeld van maximaal €500.000 op basis van ervaringen de afgelopen jaar met nagekomen facturen, stijging van de kosten etc. En tot slot een kans dat dit zich voordoet (25%). Samen met de overige 9 risico's is het weerstandsvermogen berekend.
206	Het weerstandsvermogen is de belangrijkste buffer voor risico's. De norm voor het weerstandsvermogen is vastgesteld op 10% van het begrotingstotaal. Voor 2020 komt dit uit op €93 miljoen. In de begroting 2020 groeien we nagenoeg naar dit bedrag.
207	De risico's worden niet afzonderlijk gekwantificeerd.
208	De decentralisatierisico's worden afzonderlijk benoemd. Er wordt per deelrisico en per decentralisatierisico, het benodigde weerstandscapaciteit bepaald. Hiervoor worden % van de begrotingsomvang en specifieke bedragen gebruikt.
209	Op het gebied van de oude Wmo: Abonnementstarief, Uitspraak CRvB, AmvB reële kostprijs. Daarnaast maatschappelijke zorg die per 2021 naar de gemeente toekomt (vanuit de centrumgemeente). Stijgende lasten van Veilig Thuis en de toenemende vergrijzing.
210	Onze gemeente benoemt de afzonderlijke decentralisatierisico's wel (ook in de kwartaalrapportages) maar voor de bepaling van het benodigde weerstands-capaciteit wordt een andere werkwijze gehanteerd (het totale financiële risico Sociaal Domein) De grootste 2 decentralisatierisico's betreffen het niet slagen van het plan Beter met Minder en de ontwikkelingen rondom de nieuwe verdeelmodellen Gemeentefonds van het Rijk.
211	Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit in het kader van de decentralisaties wordt in onze gemeente rekening gehouden met 5% van de totale uitgaven die betrekking hebben op het sociaal domein. Rekening houdende met de risico-score (kans en impact) resulteert dit in een weerstandscapaciteitsbedrag van 2,5% van de totale uitgaven. De gemeentelijke visie in deze is dat incidentele tekorten kunnen worden opgevangen binnen de reserve sociaal domein, indien er structurele tekorten ontstaan, dient hier structurele dekking tegenover te staan.
212	budgetoverschrijding open einde regelingen regionale afspraken die negatief effect hebben op de begroting
213	Nee, op basis van risicoprofielen (Naris).

	<p>In de paragraaf weerstandvermogen van de Programmabegroting 2020 heeft het risico inzake transities sociaal domein een risicoscore van midden en een financieel effect van €750.000,-. Hieronder de omschrijving van het risico en de beheersmaatregel.</p> <p>Omschrijving van het risico: Als gevolg van de overdracht van taken binnen het sociaal domein zijn gemeenten verantwoordelijk voor de toereikendheid van de van rijkswege toegekende budgetten en tevens voor de financiële risico's. In het huidige financiële beleid worden risico's afgedekt door algemene reserves.</p> <p>Omschrijving van de beheersmaatregel: In tussentijdse rapportages inzicht geven in stand van zaken/ontwikkelingen.</p>
214	Toename van zorgkosten door meer aanvragen
215	Onvoorspelbaarheid ontwikkeling algemene uitkering door koppeling van deze uitkering aan de omvang van de rijksuitgaven.
216	Uitgegaan wordt van een bovengrens. Risico's x 1,43 Risico's Jeugd en Wmo Bg
217	<p>Extra capaciteit. Achterblijvend rijksbudget Wijzigingen in inkoop Kwetsbaarheid kleine gemeenten Wijziging woonplaatsbeginsel, compensatie voorgedij en 18+ Ouderenproblematiek Geen / beperkte invloed gemeenten / CJG+ Uitvoering wet verplichte geestelijke gezondheidszorg</p> <p>De begroting en eventuele voorstellen voor aanpassingen van de begroting worden voor een groot deel opgesteld aan de hand van de realisatiecijfers van het voorafgaande jaar. Desalniettemin kunnen uitgaven hoger uitvallen. Hiervoor wordt een bepaald percentage gehanteerd van het bedrag wanneer zich het risico voor zou doen.</p>
218	Jeugdzorg, 20% van de begroting namelijk 1.398.728,- Wmo, 10% van de begroting namelijk 465.323,-
219	nvt
220	<p>Wij zijn gedeeld eigenaar van een aantal verbonden partijen. Daardoor lopen wij indirect ook risico's. Voor onze grote verbonden partijen maken we een inschatting welk risico wij als eigenaar in onze eigen risicoparagraaf moeten opnemen.</p> <p>De belangrijkste verbonden partijen voor het sociaal domein zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ De GRD: onze bijdrage is circa € 16 miljoen (5,5 procent) en 11 miljoen na aftrek doeluitkering inkomensvoorziening. ☐ De Dienst Gezondheid & Jeugd: onze inwonerbijdrage DGJ is zo'n € 1,7 miljoen (6,6 procent) en SOJ: onze bijdrage is circa €6,1 miljoen (5,7 procent). <p>In de begrotingen van deze partijen zijn de risico's niet altijd in cijfers uitgedrukt en zeker niet opgeteld tot een gewogen gemiddelde. Inhoudelijk zijn veel risico's gerelateerd aan rijksmaatregelen en/of decentralisaties, vooral die op het gebied van sociale zekerheid en werkvoorziening. Hierbij moet we rekening houden met de drie decentralisaties waarvoor wij een risicovoorziening van €1,5 miljoen hebben gevormd.</p>
221	Exponentieel stijgende kosten voor jeugdhulp en de forse stijging van de kosten voor Wmo.
222	De eenmalige middelen die het rijk toegezegd heeft maar welke nog niet structureel zijn. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is een % genomen van de omvang van de lasten van de GR-en afgezet tegen de risicoklasse.
223	<ul style="list-style-type: none"> - alle beschikte zorg moet worden betaald; open einde financiering - niet alle zorgaanbieders hebben hun administratie op orde - de landelijke, regionale en lokale inkoop is niet dekkend voor alle beschikte zorg - maatschappelijke problemen worden 'afgewenteld' op de jeugdzorg en de WMO
224	na
225	De autonome groei van de zorgvraag in combinatie met achterblijvende nominale en reële compensatie blijft een belangrijk risico, zowel voor Jeugd als Zorg. Een ander risico is het effect van de invoering van een abonnementstarief (vaste lage bijdrage) voor een beroep op de WMO. Naast een directe inkomstenderving kan hier ook een aanzuigende werking vanuit gaan.
226	* Niet volledig realiseren taakstelling * Volumeontwikkeling
227	Jeugd en WMO
228	kosten Jeugd en kosten WMO
229	Vraag kan hoger liggen dan de verwachte zorgconsumptie. Taakstelling Sociaal domein kan niet worden gerealiseerd.
230	Vast bedrag van 1 miljoen op een totaal budget van 18 miljoen; Jeugbescherming en autonome stijging aantal aanvragen

231	Toename ouderen met een intensieve (Wmo-)ondersteuningsvraag en mensen met een psychiatrische problematiek. Voorts aanzuigende werking als gevolg van de invoering van een inkomensonafhankelijk vast abonnementstarief.
232	De risico's zijn in algemene zin benoemd voor jeugd, wmo en participatie voor een bedrag van € 200.000.
233	Toename van het aantal cliënten in zorg. Toename van het percentage dure vormen van zorg.
234	Als risico is opgenomen dat er tekorten ontstaan t.o.v. het beschikbaar rijksbudget. Uitgegaan wordt van 10% van de uitgaven drie decentralisaties.
235	Wij hanteren in onze paragraaf weerstandsvermogen 1 risicobedrag voor de 3D's.
236	De Wmo en Jeugdwet zijn open-einde-regelingen. Dat houdt in dat eventuele overschrijdingen op deze taken voor risico van de gemeente is. Het gaat hierbij met name om begeleiding, huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen. Daarnaast valt hieronder ook de re-integratie (Participatiewet) en de afbouw van de Wsw. Het kabinet heeft besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget. In 2019 ontvangen gemeenten €400 miljoen en in 2020 en 2021 jaarlijks €300 miljoen extra middelen. Aanvullend onderzoek wordt verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Het ministerie van BZK heeft in overleg met de VNG een richtlijn opgesteld ten aanzien van het structureel ramen (ook vanaf 2022) van een hogere algemene uitkering. Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.
237	Jeugdzorg en Wmo
238	Jeugd en WMO
239	Tekorten jeugdzorg/ tekorten WSW
c. Anders	
#	Gevraagde toelichting
240	Een absoluut bedrag ad €50.000
241	Anders, er is voor de totale decentralisatie een risico van maximaal €1,7 miljoen opgenomen en afzonderlijk voor de uitvoering van de Jeugdwet maximaal €450.000 en WMO maximaal €250.000
242	Wij hebben het risico rond de uitvoering van Jeugd opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
243	Alle openeinderegelingen zijn gebundeld opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
244	De decentralisatierisico's worden als een totaal risico meegenomen in het weerstandsvermogen. Dit op basis van een inschatting van de totale omvang van het risico in relatie tot de begroting 3D.
245	Risico's worden vanuit een breder perspectief gezien dan de afzonderlijke decentralisaties. De 2 grootste risico's die wij hebben onderkend - waarbij het sociaal domein ook een aandeel heeft - zijn: - Open-einde regeling - Het onvoldoende realiseren van kanteling en bijsturingmaatregelen.
246	Wel benoemd, niet gekwantificeerd. Er wordt reëel geraamd en het risico wordt afgedekt door de reserve sociaal domein.
247	In de begroting 2020 zijn de budgetten voor de Wmo en Jeugd aangepast op basis van de realisaties van 2018 (met index). Daarmee is het financiële risico aanzienlijk verkleind. Gevolg hiervan is wel dat er een bezuinigingsprogramma is opgenomen in de begroting 2020. Voor de jaren vanaf 2022 wordt nog een tekort op de begroting voorzien. Maatregelen ter dekking van deze tekorten moeten nog worden uitgewerkt.

De drie grootste risico's:

- Transformatie
- Open einde regelingen
- Herijking gemeentefonds
-

Toelichting risico en beheermaatregelen:

Transformatie

De transformatie in het sociale domein, met als basis onze geformuleerde uitgangspunten 'sturing en bekostiging sociaal domein' en extra-muralisering van beschermd wonen en opvang, vergen nog de nodige inspanningen van zowel onze gemeente als de zorgaanbieders en andere betrokken partijen. Bovendien ligt het aantal kinderen met jeugdhulp in Heerlen met 16,6% hoger dan het landelijk gemiddelde (10,4%). Daarnaast zagen we in de afgelopen jaren een verzwaring van de problematiek. Met ingang van 2019 is de basishulp jeugd (ambulante jeugdhulp en lokaalpreventieve activiteiten) ondergebracht bij 'Jong en Sterk' (JENS). Het implementatietraject bij JENS is complex en verloopt nog niet op alle punten naar wens. Dit is niet geheel onverwacht, dergelijke trajecten zijn zeer intensief en vragen tijd. Gezamenlijk ondernemen wij actie en sturen daar waar nodig bij.

Te nemen maatregelen:

Wmo maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het huishouden:

- Resultaatgerichte afspraken maken met de zorgaanbieders en daarop blijven sturen.
- Intensiveren informele zorg en preventie via onze contractpartij Heerlen STAND-BY!!
- Ontkokeren en cultuuromslag bij financiering instellingen.
- Het continueren van periodieke regiesprekken met de zorgaanbieders.

Wmo Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang:

- Meer inzet op preventie door sociale diensten Parkstad.
- Meer inzet op preventie door mogelijk maken regulier wonen, bijstellen afspraken Housing Parkstad.
- Verbeteren opvang jongeren leidt tot meer duurzame uitstroom.
- Alternatieven De Klomp leiden tot minder Opvang recidive en betere spreiding in Parkstad.

Jeugd:

- Verder vormgeven en transformeren in samenwerking met JENS.
- Nieuwe inkoop Crisishulp Jeugd Zuid Limburg per juli 2019.
- Combinatie Jeugdzorg-Onderwijs.
- Programma Kansrijk van Start (preventie).
- Op basis van opgedane ervaringen, samen met partners komen tot een passende inkoop- en financieringssysteem bij de inhoudelijke doelstellingen voor Jeugdhulp residentieel (verblijf).

Openeinde regelingen (Participatiewet, Jeugd, Wmo, Schuldhulpverlening)

Vanuit onze gemeentelijke zorgplicht zijn wij verplicht deze voorzieningen aan burgers aan te bieden.

Te nemen maatregelen:

Benodigde zorg en ondersteuning afstemmen op de behoefte(n) van de burgers en bijhouden hoe deze behoefte(n) zich ontwikkelen.

Gemeentefonds

Er is een herziening van het totale gemeentefonds per 2021 op komst. Hierbij wordt onder meer beoogd de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen. Wijzigingen in het verdeelmodel kunnen zowel een positief als negatief effect hebben voor onze bekostiging.

Beheersmaatregel:

Landelijke ontwikkelingen volgen en blijvend monitoren.

In de reguliere P&C cyclus stellen wij de begroting bij of melden we de meest actuele prognose o.b.v. de dan bekende gegevens. Dit in tegenstelling tot andere gemeenten die de middelen van het Rijk 1 op 1 in de begroting als last opnemen. Dit betekent dat we afgelopen zomer tijdens de begroting onze raming hebben bijgesteld op basis van de meest actuele informatie. De structurele componenten zitten opgenomen in onze meerjarige financiële opgave en daarom niet in ons weerstandsvermogen.

	In het weerstandsvermogen houden we rekening met de volgende risico's:
	<p>Volumestijging Dit betreft het risico dat de transformatie opgave voor zowel WMO en Jeugd niet of niet tijdig wordt gehaald doordat het beroep op de WMO en Jeugdzorg groter is dan het beschikbare budget. Transformatie kost tijd en geld. (schade €1 miljoen met een kans van 70%)</p> <p>Prijsstijging Dit betreft het risico dat prijsstijging voor zorgaanbieders als gevolg van de AMVB reële tarieven hoger is dan de prijscompensatie van het Rijk. Voor dagbesteding is hiervoor een risico opgenomen van €400.000 (schade €800.000 met een kans van 50%)</p>
249	In de voorjaarsnota 2020 zullen we mogelijk een aanvullend risico op moeten nemen voor de tarieven Jeugd, omdat de door de Regio vastgestelde indexering volgens zorgaanbieders te laag is.
250	De decentralisatierisico's worden als een totaal risico meegenomen in het weerstandsvermogen. Dit op basis van een inschatting van de totale omvang van het risico in relatie tot de begroting 3D.
251	In de begroting 2020 is de volgende tekst opgenomen: Hoewel in de begroting zo goed mogelijk wordt ingeschat wat de benodigde bedragen zijn voor de verschillende onderdelen van het Sociaal Domein, is in de laatste jaren gebleken dat de open einde regeling een groot risico met zich meebrengt. De kans en de impact vallen moeilijk separaat in te schatten, omdat ook in de financiële begroting rekening wordt gehouden met een inschatting en het deels een regulier gemeentelijk te lopen risico betreft. De bestaande reserves zijn echter vooralsnog van voldoende niveau (zie de weerstandscapaciteit).
252	In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de risico's tekstueel opgenomen, deze zijn niet gekwantificeerd
253	Er is een algemeen risico binnen financiën opgenomen voor tekort aan algemene middelen.
254	de decentralisatierisico's wettelijke taak jeugdzorg (hoogte bepaald op inschatting aantal uithuisplaatsingen) zijn benoemd. Ook de risico's op werk en inkomen (gebaseerd op verplichte bijdrage van 7,5%) zijn benoemd.
255	Er is sprake van een reserve sociaal domein, die voor de decentralisaties wordt toegepast.
256	Tot de programmabegroting 2017 waren er 3 risico's opgenomen voor de 3 decentralisaties, met een opgeteld maximaal schadegevolg van €1,7 mln. Ten tijde van deze programmabegroting kwam de reserve sociaal deelfonds per eind 2016 naar verwachting uit op €2,3 mln. Dit verwachte saldo was meer dan voldoende om de 3 risico's af te dekken, daarom zijn vanaf de programmabegroting 2017 de risico's vervallen. Verder is de gemeente bij de jaarrekening 2016 en verder in 2017 aangelopen tegen aanzienlijke tekorten op specialistische jeugdzorg. Deze kunnen niet meer worden gedekt uit de reserve sociaal deelfonds. Het eerder onderkende risico is daarmee een feit geworden.
257	De risico's m.b.t. de decentralisaties zijn bij onze gemeente samengevat in één totaalrisico. Onderliggende risico's betreffen de financiële risico's doordat de rijksmiddelen die we krijgen niet meebewegen met de stijgende kosten waardoor het risico op tekorten groter wordt. Een ander risico is het open-einde karakter van de verschillende regelingen.
258	Rijksuitkering Jeugd en WMO: De inkomsten van het rijk voor de jeugdhulp en WMO is op dit moment net toereikend om te kunnen voldoen aan de hulpvraag voor ondersteuning. Als de huidige trend doorzet in de stijging van de jeugdhulp en WMO-hulp zal rekening gehouden moeten worden met hogere uitgaven zoals we sinds 2018 zien. Het risico wordt ingeschat op gemiddeld €1 mln. per jaar, derhalve €4 mln. voor de komende vier jaar.
259	<p>Het financiële risico van de decentralisaties wordt geconcretiseerd in de P&C cyclus (begroting, begrotingsmonitor en jaarrekening) met een beperkte gekwantificeerde vertaling in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De begroting 2020 en meerjarenraming 2021 – 2023 is onder andere gebaseerd op de ervaringscijfers uit het verleden, wat maakt dat de kans op forse overschrijdingen van het beschikbare budget is teruggebracht. Kantekening hierbij is natuurlijk wel dat er op andere onderdelen binnen het gemeentelijk takenpakket fors bezuinigd moet worden om de middelen hiervoor beschikbaar te kunnen maken (denk aan bezuinigingen op welzijn, schuldhulpverlening, bibliotheek en dergelijke).</p> <p>Met betrekking tot de Wmo worden de volgende risico's onderkend en beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing: Abonnementstarief: Deze wijziging leidt enerzijds tot aanzienlijk minder inkomsten voor de gemeente en anderzijds is er een forse toename zichtbaar van het beroep op de Wmo. Met name bij de huishoudelijke hulp en het gebruik van hulpmiddelen was deze stijging waar te nemen in 2019. Hierdoor staat de betaalbaarheid van de Wmo onder druk. Ook de vergrijzing zet de betaalbaarheid van de Wmo onder druk. Doordecentralisatie regionale Wmo taken: Per 2022 wordt de nu nog regionale Wmo taak beschermd wonen een lokale verantwoordelijkheid. Vooralsnog is de doordecentralisatie van de overige Regionale Wmo taken (maatschappelijke opvang, verslavingszorg e.d.) met 4 jaar uitgesteld. Het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen wordt naar verwachting in de meicirculaire 2020 bekend. Daarnaast volgt er nog een WLZ-uitname (cliënten en budget), het is nog onduidelijk wat hiervan de (financiële) consequenties zijn.</p> <p>Met betrekking tot de Jeugdhulp is het belangrijkste risico dat ondanks de ingezette maatregelen de kosten op de jeugdzorg nog niet dalen. Er is een taskforce ingericht om met bezuinigingsmaatregelen te komen.</p>

260	Sociaal domein is niet opgenomen in weerstandsvermogen. Hiervoor is een aparte risicoreserve. Bezien wordt nog of vanaf 2021 sociaal domein integraal wordt opgenomen in weerstandsvermogen. De risicoreserve zal dan opgaan in de algemene reserve.
261	In de jaarrekening worden de decentralisatierisico's van WMO en Jeugd als 1 risico benoemd. Samen voor een maximaal bedrag van €3.000.000 met een risico van 50%.
262	Globale risico-inschatting op sociaal domein als geheel. Buitengewone vraagwijzigingen en het zich voordoen van dure zorgtrajecten zijn voorbeelden van concrete risico's.
263	Er is één integraal risico sociaal domein gekwantificeerd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
264	De risico's zijn berekend aan de hand van een min/max-scenario per risico-onderwerp binnen de 3D en vervolgens in totaliteit opgenomen als één risico 3D in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Daarbij zijn de grootste risico's de jeugdhulp zorg in natura, Wmo huishoudelijke hulp en Wmo voorzieningen.
265	Alle afzonderlijke risico's worden benoemd en waar mogelijk gekwantificeerd. Deze kwantificering is echter niet bij alle risico's concreet in te schatten. De twee grootste decentralisatierisico's betreffen: 1. Decentralisatie centrumgemeentetaken Beschermd Wonen 2. Overgeheveldde middelen Jeugdwet / uitvoering Jeugdwet
266	In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt het risico van de open einde regelingen Jeugd en Wmo benoemd en gekwantificeerd. Het risico wordt bepaald door een percentage te nemen van de omvang van begrote lasten voor 2e lijns Wmo en jeugd. Dit geldt niet voor Participatie, want hiervoor is een bestemmingsreserve ingesteld.
267	De belangrijkste financiële risico's zijn onder andere de inkoopmethoden Jeugd en Wmo. Daarbij niet geheel onbelangrijk de demografische ontwikkeling. De bevolking van de gemeente Waadhoeke wordt ouder en de middelen volgen deze groei niet exact 1 op 1. Ook is de informatiestroom nog niet zodanig dat we nu een exact beeld hebben van de jaarlijks te verwachten uitgaven. Dit geldt met name voor het onderdeel Jeugd. Hierbij kan de gemeente elk jaar een nieuwe groep jongeren krijgen die een geheel andere zorgbehoefte heeft dan de groep die het jaar ervoor hulp nodig had. Voor incidentele onvoorzien uitgaven is in het verleden een Reserve Sociaal domein gevormd. Als we naar de clusterindeling van het gemeentefonds kijken ontvangt de gemeente ruim €31 miljoen voor de nieuwe taken. Stel het maximale financieel risico op 10% en de kans op gemiddeld 50% (€ 1.550.000). Het gaat hier om het incidentele risico. Bovenstaande valt onder de gekwantificeerde risico's. Er zijn nog 2 niet gekwantificeerde risico's. Overschrijding budget Sociaal Domein: Hierboven is het incidentele risico Sociaal Domein gekwantificeerd. Er moet echter ook rekening gehouden worden met effecten die structureel zijn en niet gekwantificeerd kunnen worden. In het sociaal domein gaat het om forse bedragen. Fluctuaties in uitgaven zullen moeten worden opgevangen uit de algemene middelen. Beschermd Wonen: Tot op heden worden de taken uitgevoerd via Centrumgemeenten, in ons geval Leeuwarden. Met ingang van 2018 ligt het financieel risico al bij de gemeente. In jaarrekening 2018 was het aandeel van Waadhoeke in het tekort van gemeente Leeuwarden afgerond €350.000. Met de huidige acties verwacht de gemeente Leeuwarden het tekort terug te dringen. Voor Waadhoeke houden we in 2020 rekening met €255.000 en in 2021 met €110.000 aan lasten. Het risico is dat de maatregelen onvoldoende of later effect hebben. Vanaf 2022 worden de taken overgeheveld naar de afzonderlijke gemeenten. Dit brengt naar de huidige verwachting een aanzienlijke korting op het budget met zich mee.
268	We hebben een aparte reserve voor het Sociaal Domein
269	In de paragraaf weerstandsvermogen is het niet doorbetalen in de AU van de compensatie jeugdzorg in de jaren 2022 en 2023 als risico aangemerkt.
270	De gemeente Vaals benoemt het risico van decentralisatie rijkstaken integraal. Hierbij is met name het risico van de open-einde-regeling benoemt.
271	Wij hebben de volgende onderdelen benoemd: 1) uitvoering van het regionaal gezondheidsbeleid en regiovisie 2) uitvoeringsprogramma geweld
272	Met betrekking tot de totale decentralisatie wordt één risico vermeld. Daarnaast is er een extra risico toegevoegd aangaande de Wmo en het abonnementstarief.
273	De decentralisatierisico's worden niet afzonderlijk genoemd in onze begroting.
274	Er wordt één risico benoemd, op het gebied van overschrijding middelen Jeugdzorg
275	De gemeente kwantificeert algemene en specifieke risico's. algemene risico's zijn niet individueel kwantificeerbaar. In de benodigde weerstandscapaciteit wordt dit vertaald in een retrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal. Hierbij kan gedacht worden aan; rijksbeleid, verbonden partijen (besluitvorming, afhankelijkheidsrelatie). Specifieke risico's in het sociaal domein zijn: extra middelen jeugd voor 2022 e.v. en individuele inkomensvoorslag.
276	We hebben één risico opgenomen voor het hele sociaal domein. Deze heeft betrekking op het niet voldoende zijn van de daarvoor bestemde rijksbudgetten.
277	Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's (m.n. gemeentefonds, beheer en onderhoud van de openbare ruimte en decentralisaties). Conform bestaand beleid wordt bij de berekening van de weerstandsratio voor normale bedrijfsvoeringsrisico's rekening gehouden met een bedrag corresponderend met 5% van het uitgaven totaal van de gemeente.
278	Wij hebben een risicoreserve Sociaal Domein ingesteld, gebaseerd op de 3D's

279	Er is een afzonderlijke bestemmingsreserve voor het sociaal domein ter grootte van €1.000.000
280	We benoemen wel het risico van de zgn. "open einde regelingen", maar kwantificeren het niet. We kwantificeren alleen het weerstandvermogen. De twee grootste decentralisatierisico's zijn toch wel de toenemende uitgaven aan jeugdzorg en Wmo.
281	In de begroting is een taakstelling opgenomen voor jeugdzorg. In de risicoparagraaf zijn de risico's opgenomen, maar i.v.m. taakstelling is deze niet gekwantificeerd voor de weerstandscapaciteit.
282	De gemeente Harderwijk benoemt niet de afzonderlijke decentralisatierisico's. Wel is in de begroting 2020 benoemd dat de extra ontvangen middelen voor Jeugdzorg niet structureel zijn. In de begroting 2020-2023 is vanaf jaarschijf 2022 rekening gehouden met structurele extra middelen jeugdzorg (opgenomen is een stelpost van 50% van de extra ontvangen middelen over 2021). Dit is een risico. Bij de septembercirculaire Gemeentefonds 2019 is echter het besluit genomen om de opgenomen inkomstenstelpost vanaf 2022 uit de begroting te halen. Hiermee is dit risico dus komen te vervallen.
283	Geen afzonderlijke decentralisatierisico's opgenomen.
	Onderstaand is de tekst die in de begroting 2020 is opgenomen:
	Er zijn twee onderwerpen waarover wij een structureel risico lopen. Dit betreffen het sociaal domein en de Emco-groep.
	Sociaal domein
	Met de ervaring van de afgelopen jaren hebben wij ons meerjarenbeleid opgesteld en verwachten wij dat onze begroting meerjarig toekomstbestendig is. Wij hebben de budgetten voor Jeugd, Participatie en Wmo aangepast aan de nieuwste prognoses. Daarmee lijn deze budgetten voor de komende jaren op niveau. Hiermee in lijn hebben wij ook onze uitvoeringsorganisatie ingericht. Niettemin zien wij de kosten voor jeugdhulp en Wmo in 2018 en 2019 stijgen. Hiervoor zijn in wij door het Rijk gedeeltelijk gecompenseerd. Hoe de kosten binnen het Sociaal Domein zich ontwikkelen ligt niet in alle gevallen binnen onze invloedssfeer. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals de invoering van het abonnementsstarief in de Wmo, de herijking van het Gemeentefonds, eventuele kortingen op de Rijksbijdrage, correcties uit voorgaande jaren en andere onvoorziene situaties kunnen resulteren in financiële effecten. In principe is daarbij ook nog steeds sprake van open-einde-regelingen. Dit vraagt vervolgens om aanpassing van bestaande beleidskaders en inkoopcontracten. Om deze reden nemen wij in de risico-inventarisatie voor het Sociaal Domein een hoger bedrag op dan in voorgaande jaren.
	EMCO-groep
	De EMCO-Groep is een gemeenschappelijke regeling (GR) die uitvoering geeft aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Naast onze gemeente nemen de gemeenten Emmen en Borger-Odoorn deel aan deze GR. Alle bevoegdheden en taken met betrekking tot de uitvoering van de Wsw zijn door onze gemeente overgedragen aan de GR. Voor de uitvoering van de Wsw ontvangen wij een lumpsumbedrag in het Participatiebudget. Sinds de invoering van de Participatiewet is er geen nieuwe instroom in de Wsw meer mogelijk. Hierdoor neemt de Wsw-populatie door natuurlijk verloop gestaag af. Als gevolg van de bovenstaande ontwikkelingen is de verwachting dat het exploitatietekort van de EMCO-Groep jaarlijks zal toenemen. Hiermee is rekening gehouden in ons meerjarenperspectief. De EMCO-Groep benoemt in haar risicoparagraaf in de begroting 2020 de volgende risico's: netto-opbrengsten, lonen Wsw-werknemers, salariskosten ambtelijk personeel, Rijksbijdragen, het Lage-Inkomensvoordeel en het Leer-Werkbedrijf. Deze risico's zijn niet op geld gewaardeerd. Raadsbreed is een amendement aangenomen om een zienswijze in te dienen. De zienswijze roept het bestuur dringend op om in de jaarstukken een nadere risicoanalyse op te nemen met een daarbij behorende lange termijnvisie. Wij doen hier de aanname dat indien het geprognosticeerde bedrijfsresultaat over 2019 van €1,08 miljoen niet gerealiseerd wordt dit naar rato van ons aandeel in de EMCO-Groep (13,44%) voor onze rekening komt, zijnde € 146.000 met een kans van 50%.
284	De lasten worden zo reëel mogelijk begroot evenals bij andere open einde regelingen benoemen we de risico's niet in de paragraaf weerstandvermogen.
285	De risico's in het sociaal domein worden afgedekt via de reserve sociaal domein, dit wordt in weerstandsparagraaf wel benoemd, maar verder uitgewerkt in de paragraaf sociaal domein.
286	We benoemen in de paragraaf 1 integraal risico:
287	- tekorten in het sociaal domein
288	De risico's in het sociaal domein worden als 1 risico geformuleerd met daarbij de reserve sociaal domein als beheersmaatregel als het in 2020 niet lukt om budgettair uit te komen.
289	De risico's voor alle domeinen worden in de reguliere risico analyse meegenomen.
290	De decentralisatierisico's worden niet afzonderlijk vermeld. Dit wordt in één risico Sociaal Domein vermeld (kans: klasse 5, gevolg: klasse 5, kans x gevolg: minimaal €1,35 tot maximaal €2,25 miljoen).
291	In de reserve Sociaal domein zijn de risico's gekwantificeerd, waarbij voor een tekort op het Sociaal domein dekking is.
292	We nemen 1 risico op voor alle decentralisatie samen
293	De risico's worden niet apart benoemd en meegenomen in de paragraaf weerstandvermogen. Voor de risico's binnen het sociaal domein beschikt de gemeente over een aparte bestemmingsreserve.
294	We nemen 1 risico op voor alle decentralisatie samen

Vraag 12

Heeft uw gemeente middelen gereserveerd om de decentralisatierisico's, mochten die zich in 2020 voordoen, op te kunnen vangen?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, overwegend in bestemmingsreserves voor het sociaal domein	110	37%
b. Ja, overwegend in de algemene reserve	122	42%
c. Nee	62	21%
Totaal	294	

a. Ja, overwegend in bestemmingsreserves voor het sociaal domein	
#	Vrijblijvende toelichting
1	Zoals aangegeven in het antwoord van vraag 11. Weliswaar heeft de bestemmingsreserve een aflopende werking. Taak hierbij is om het sociaal domein steeds verder te integreren in de gemeentelijke begroting. Voor 2018 betekende dit dat de gemeentelijke exploitatie voor 1/3 deel wordt belast met een tekort/gevoed met een overschot op het sociaal domein. In 2019 is dit nog 2/3 deel en vanaf 2020 worden de lasten en baten van het sociaal domein volledig in het begrotingsresultaat meegenomen. In 2018 werd 2/3 deel ten laste/ten gunste van de bestemmingsreserve gebracht en in 2019 nog 1/3 deel.
2	Bestemmingsreserve Sociaal Domein 3m.
3	In de bestaande reserve sociaal domein
4	Reserve is nagenoeg nihil eind 2020
5	Er is veel aanspraak gedaan op de reserve sociaal domein. Dotaties zijn in de toekomst hard nodig.
6	De kosten voor het sociaal domein zijn realistisch geraamd, los van de rijksuitkering. Indien, ten opzichte van deze raming, de realisatie negatief afwijkt dan is er nog een bestemmingsreserve Sociaal domein om dit op te vangen.
7	ook deels via de AR
8	Enkel voor het onderdeel Beschermd Wonen hebben we een bestemmingsreserve. Voor de overige risico's uit het sociaal domein hebben we de algemene reserve als achtervang
9	Eind 2021 wordt de bestemmingsreserve sociaal domein opgeheven.
10	In de begroting 2020 is een reserve sociaal domein opgenomen. In 2020 wordt er €206.000 uit deze reserve onttrokken om tegenvallers in het sociaal domein te kunnen bekostigen. Per ultimo 2020 resteert €102.000. Deze reserve wordt gerekend tot het weerstandsvermogen van de gemeente Heeze-Leende.
11	Bernheze heeft een bestemmingsreserve Transitie, die sinds de decentralisaties wordt gevoed met de overschotten t.o.v. de inkomsten vanuit het rijk. Inmiddels is een bedrag gereserveerd van 9.9 mln
12	In 2020 is een bestemmingsreserve sociaal domein ingesteld van €3 miljoen
13	Er is een reserve Sociaal domein beschikbaar met een saldo van €16.000 per 31-12-2018.
14	Met ingang van het begrotingsjaar 2019 heeft het college €27 mln. beschikbaar gesteld als buffer om de tekorten in de jaren 2019-2020 volledig af te dekken. Voor de jaren 2021 en verder werken we aan een plan van maatregelen (hefbomen) om de tekorten in het sociaal domein terug te dringen. Dit plan en het effect daarvan is ingerekend in de begroting 2020 en verder.
15	Ja in meerjarenbegroting
16	na
17	In de primaire begroting 2020 zijn geen onttrekkingen uit de bestemmingsreserve geraamd. Bij incidentele tegenvallers (WMO en jeugdzorg) zal deze bestemmingsreserve worden aangewend.
18	de reserve bedraagt 2x de totale jaarlasten in het sociaal domein ter opvang excessen
19	Reserve sociaal domein beschikbaar.
20	In 2018 15 miljoen toegevoegd. Eind 2019 nog maar een paar ton beschikbaar.
21	Wel vrijwel niet meer toereikend
22	Naast de beschikbare middelen in de bestemmingsreserve, beschikt de gemeente ook nog over een stelpost die onder andere bestemd is om eventuele overschrijdingen van de budgetten binnen het sociaal domein op te vangen.
23	Zodra deze op is, naar verwachting in de loop van 2020, moeten de taakstellingen hun werk doen. Mocht dit onvoldoende lukken dan komt de algemene reserve hiervoor in beeld.
b. Ja, overwegend in de algemene reserve	
#	Vrijblijvende toelichting
24	Dat gedeelte van de algemene reserve dat fungeert als weerstandsvermogen om de mogelijke risico's op te kunnen vangen.

25	Antwoord: b. Er was tot eind 2018 een bestemmingsreserve sociaal domein. Door het negatieve resultaat in de jaren 2017 en 2018 is deze reserve in 2018 gedaald naar €99.000. In de begroting 2020 wordt hiervan nog €76.000 ingezet. Via de paragraaf weerstandsvermogen worden de risico's van het sociaal domein benoemd en berekend. De algemene reserve is het belangrijkste onderdeel om de risico's op te vangen.
26	Zoals vermeld
27	Incidenteel kan de algemene reserve worden ingezet.
28	De genoemde risico's dekken we af via Reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing (algemene reserve). Zoals eerder aangegeven is het sociaal domein vanaf 2016 integraal onderdeel van de totale exploitatie en vangen we tekorten op binnen de exploitatie.
29	We hebben nog een beperkte bestemmingsreserve Sociaal Domein. Deze is beoogd in te zetten ter dekking van innovatie / verbetering van het voorliggend veld. De risico's zullen (wanneer deze zich voordoen) voor het grootste deel opgevangen worden door inzet van de algemene reserve. Uiteraard is getracht om zo realistisch mogelijk te begroten.
30	Tot en met 2019 overwegend in de Bestemmingsreserve Sociaal Domein. Vanaf 2020 wordt de BR Sociaal Domein opgeheven en toegevoegd aan de Algemene Reserve.
31	In het weerstandsvermogen.
32	Met ingang van 2020 is als gevolg van het overhevelen van de integratie uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering, de algemene reserve sociaal opgeheven en worden de risico's opgevangen in de algemene reserve.
33	In het weerstandsvermogen is een bedrag opgenomen voor de risico's van gedecentraliseerde taken en zoals voor de andere onderdelen van het Programma Vitaal en Sociaal
34	In 2019 wordt voorlopig een tekort verwacht van ca. €0,5 mln. In 2020 van ca. €8 ton. De algemene reserve bedraagt, exclusief deze tekorten, maar wel na aftrek van andere aanspraken bedraagt nog ca. €13 mln.
35	Geen egaliseringsreserve sociaal domein meer
36	Vanwege onze financiële situatie is er in het MBP 2019-2022 een herstelplan opgenomen, in de nieuw vastgestelde begroting 2020 voldoen wij aan dit herstelplan. Zoals de afgelopen 10 jaar, was hiervoor afgelopen zomer wederom een bezuinigingsproces nodig. In het eerste begrotingsjaar 2020 gaat het om een bedrag van ongeveer 7 mln euro aan nieuwe bezuinigingen.
37	Geen bestemmingsreserve aanwezig.
38	In het weerstandsvermogen.
39	Alle overschrijdingen van budget moeten worden gedekt uit de algemene reserve. De 'oude reserves' voor het sociaal domein zijn als sneeuw voor de zon verdwenen. Die reserves waren ook bestemd voor risico's van een andere omvang vanuit Wmo en Pwet!! de Jeugdwet heeft de balans tussen inkomsten en uitgaven compleet, maar dan ook compleet uit evenwicht gebracht. Reserves voor die wet hebben we nooit op kunnen bouwen, en ook niet ontvangen, die hadden bij de transitie mee moeten komen ;-)
40	De risico's worden financieel vertaald in de risicomatrix en o.b.v. daarvan wordt hiervoor een bedrag aangehouden in de algemene reserve.
41	De bestemmingsreserve Sociaal Domein is vanaf ultimo 2018 nihil.
42	Voor onverwachte tegenvallers had de gemeente een risicoreserve sociaal domein. Omdat deze reserve ook het karakter van een algemene reserve had en omdat de wens bestaat om zo min mogelijk reserves aan te houden, heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van de Kadernota 2020 besloten om (het saldo van) de risicoreserve sociaal domein over te hevelen naar de algemene reserve.
43	In de algemene reserve wordt een deel gereserveerd voor het benodigde weerstandsvermogen op basis van de gekwantificeerde risico's binnen het Sociaal Domein.
44	In de algemene reserve wordt een deel gereserveerd voor het benodigde weerstandsvermogen op basis van de gekwantificeerde risico's binnen het Sociaal Domein.
45	Aan het eind van 2016 beschikten we nog over een omvangrijke bestemmingsreserve sociaal domein. Die is door nog hogere tekorten dan al geraamd opgesoupeerd. Resteert de algemene reserve
46	Structurele bekostiging van het sociaal domein is geborgd in de begroting 2020-2023. Deze structureel benodigde middelen zullen indien nodig - op basis van monitoring - tijdig worden geactualiseerd. Uitgangspunt is dat incidentele afwijkingen via de algemene reserve kunnen worden opgevangen. De bestemmingsreserve sociaal domein is ultimo 2019 naar verwachting volledig uitgeput.
47	Vanaf 2020 hebben we geen bestemmingsreserve voor het sociaal domein meer.
48	De gemeente heeft middelen gereserveerd om de decentraliseringsrisico's, mochten die zich in 2020 voordoen, op te kunnen vangen. Deze middelen zitten overwegend in de algemene reserve.
49	zie vraag 11
50	Daarnaast hebben we in de exploitatie 2020 bewust een groot positief saldo gecreëerd, ook hebben we een taakstelling bij de GRD (WMO/Armoedebestrijding/Participatie) niet verwerkt in de eigen boeken.
51	Naast de ruimte in de algemene reserve beschikt de gemeente Vaals ook over een ruime begrotingsruimte de komende jaren, waaruit een eventueel nadelig effect kan worden gedekt.
52	Ja, overwegend in de algemene reserve.
53	In de begroting is rekening gehouden met bij vraag 11 genoemde risico's welke ten laste gaat van de algemene reserve. Daarnaast is voor het meerjarig perspectief vanaf 2021 een risicostelpost opgenomen.

54	Bij tekorten binnen het sociaal domein zal de algemene reserve worden aangesproken.
55	Tekorten worden vanaf 2019 opgevangen vanuit de algemene reserve. Daarvoor hadden we een reserve sociaal domein. Deze is echter uitgeput.
56	De bestemmingsreserve sociaal domein is reeds gebruikt en zitten geen middelen meer in.
57	De reserve 3D is opgeheven ten gunste van de algemene reserve. Het resterende saldo wordt voor 2020 en 2021 ingezet.
58	De reserve SD is toegevoegd aan de algemene reserve. Het weerstandsvermogen is hoger dan het vastgestelde minimum van 1,0 (nl. 1,6). Bij de bepaling van dat weerstandsvermogen is reeds rekening gehouden tegenvallers in het sociaal domein. Met de beschikbare weerstandscapaciteit kunnen mogelijke tegenvallers worden opgevangen.
59	1. Kosten Jeugdzorg, voor toename aantallen zorg en effecten SPIC's 2. Kosten WMO, verlagen eigen bijdrage heeft groter effect op de inkomsten dan gedacht en leidt tot aanzuigende werking
60	Na de overheveling van de DU sociaal domein in de AU is de Reserve Sociaal domein gestort in de Algemene Reserve. de reserve sociaal domein is leeg, dus de algemene reserve is nu aan de beurt.
61	Dat treft de algemene middelen, waaruit juist extra geld benodigd is voor duurzaamheid, inburgering nieuwe wet en omgevingswet, nieuwe privacy en cybercrime opgaven.....
62	https://begroting.delft.nl/paragrafen/weerstandsvermogen-en-risicobeheersing/risicoprofiel
63	De bestemmingsreserve die we voor Jeugd en Wmo hadden is inmiddels leeg. Voor beschermd wonen hebben we nog wel een bestemmingsreserve.
64	Inzet algemene reserve is niet nodig geweest. Incidentele tekorten zijn binnen de bestaande begroting opgevangen.
65	Ook extra budgetten opgenomen in de exploitatie.
66	Wij hanteren geen specifieke reserve voor het Sociaal Domein. Eventuele tekorten worden opgevangen met de algemene reserve.
67	Maar ook nog een (beperkte) bestemmingsreserve uit eerdere jaren
68	De 3d's hebben de afgelopen jaren een grote negatieve impact gehad op de jaarrekeningen (2016, 2017 en 2018), de begrotingen (2019 en 2020) en de algemene reserve. Door structureel financiële maatregelen en incidentele meevallers elders in de begroting en jaarrekening hebben wij dit kunnen/moeten opvangen.
69	Onze bestemmingsreserves zijn allemaal opgesoupeerd naar aanleiding van de resultaten van de afgelopen jaren. De AR staat fors onder druk. Zonder onze winstnemingen vanuit de Grexen hadden we denk ik zwaar in de problemen gezeten. Het thema vanuit ons college voor de begroting 2020 is Vitaal maar kwetsbaar!
c. Nee	
#	Vrijblijvende toelichting
70	De bestemmingsreserve wordt per 31-12-2019 opgeheven.
71	We hebben een algemene Reserve als weerstandscapaciteit, maar niet specifiek voor de decentralisatierisico's. Per 2018 zijn de egalisereserves Jeugd en WMO uitgeput.
72	In 2018 is een bestemmingsreserve gevormd voor Sociaal Werk vanuit de ontvangen LIV (Laag Inkomens Voordeel) middelen. Daarnaast is voor het BUIG risico (in relatie tot bestandsontwikkeling en dus inzet op re-integratie) een egalisereserve beschikbaar, indien het risico deze reserve overschrijd is dit opgenomen in het weerstandsvermogen
73	Tot en met 2018 was er een bestemmingsreserve sociaal domein. In 2018 is op Jeugd en WMO een negatief resultaat behaald van ruim €8,1 miljoen. De toen nog aanwezige reserve is hierdoor leeg. De begroting 2019 is destijds al fors verhoogd op deze twee terreinen. Dat is in de begroting 2020 nogmaals gebeurd. Deze verhoging in combinatie met genomen inhoudelijke maatregelen moeten ervoor zorgen dat we met ingang van 2020 binnen de begrote budgetten blijven.
74	Geen middelen gereserveerd
75	in de algemene reserve is geen deel gelabeld voor het sociaal domein, maar risico's worden wel binnen deze reserve opgevangen.
76	Algemene reserve is beschikbaar voor tegenvallers. daarnaast worden budgetten op basis van verwachtingen geraamd en zo nodig aangevuld vanuit de algemene middelen. er is geen aparte reserve benoemd.
77	Er was een reserve sociaal domein ingesteld van 4,5 miljoen euro (in dat opzocht is het "ja"), maar deze is inmiddels helemaal leeg. Momenteel liggen er zelfs claims op de AR in 2019, 2020 en 2021.
78	Het saldo ultimo 2018 van de egalisereserve sociaal domein bestemd voor dekking van eventuele tekorten is ingezet om de tekorten in de begroting 2019 te dekken.
79	Nee, wij hebben geen specifieke middelen (kunnen) reserveren om de decentralisatie-risico's op te kunnen vangen. Maakt onderdeel uit van de gemeentebrede aanpak inzake risicomangement en weerstandsvermogen.
80	Mocht er een overschrijding in enig jaar plaatsvinden, dan wordt de algemene reserve aangesproken.
81	Zie antwoord op vraag 11. Er is een risico benoemd.
82	Nee, de algemene reserve dient als buffer om tegenvallers op te vangen. Er zijn niet specifiek middelen gereserveerd voor tegenvallers binnen het sociaal domein.

83	specifieke reserves zijn uitgeput
84	Zie ook de toelichting bij vraag 13
85	Niet specifiek gereserveerd. Nu de reserve Sociaal Domein leeg is, zullen we eventuele tegenvallers op moeten vangen via de algemene reserve.
86	Rare vraag. Algemene reserve is geen specifieke reservering.
87	Dit hadden wij wel, maar bestemmingsreserve in inmiddels gebruikt
88	De reserves zijn inmiddels uitgeput.
89	Wij hebben nog wel een reserve sociaal domein. Deze is niet meer voor de decentralisatie bestemd. Sinds de begroting 2019 ramen wij los van de inkomsten de benodigde budgetten op basis van verwachtingen. Zo nodig sturen (en budgetteren) wij dit bij gedurende het jaar.
90	Afwikkeling vind plaats via Algemene Reserve
91	Het gesloten systeem sociaal domein is losgelaten. De reserve sociaal domein is opgeheven.
92	Met uitzondering van het weerstandsreserve. Zie vraag 11.
93	Reeds in 2017 is de volledige reserve ingezet voor ontstane tekorten.
94	De risicoreserve Sociaal Domein is in 2020 uitgeput
95	Is niet mogelijk gezien artikel 12 status.

Vraag 13

Is de omvang van de bestemmingsreserves voor het sociaal domein, cq van de algemene reserves die voor het sociaal domein ingezet kunnen worden, eind 2018 anders ten opzichte van eind 2017?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo toegenomen	42	14%
b. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo afgenomen	172	59%
c. Nee, deze reserves zijn per saldo ongeveer gelijk gebleven	29	10%
d. N.v.t., er zijn geen (bestemmings)reserves voor het sociaal domein	51	17%
Totaal	294	

Keuze a, b of c toelichten

a. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo toegenomen	
#	Gevraagde toelichting
1	De algemene reserve is toegenomen, de egalisatiebuffer jeugd en wmo is in 2018 nagenoeg volledig ingezet. Per saldo zijn deze 2 reserves samen toegenomen.
2	Het gaat enerzijds om stijging uitgaven, anderzijds extra taken.
3	Het saldo van de reserve sociaal domein is in 2018 verder afgenomen als gevolg van dekking voor incidentele budgetten sociaal domein en het tekort 2018 op het budget sociaal domein. De reserve SD wordt afgebouwd en is alleen nog beschikbaar voor doorlopende projecten in 2019/2020. De voor- en nadelen op het sociaaldomein worden met ingang van 2019 ten gunste of ten laste van de algemene reserve gebracht. Het saldo van deze reserve is in 2018 toegenomen door de toevoeging van het voordelig incidenteel rekeningresultaat 2017.
4	De toename van de bestemmingsreserves is ontstaan uit: <ul style="list-style-type: none"> • Aanvullende incidentele middelen ten behoeve van extra transformatieprojecten • Het doteren van het positieve resultaat Beschermd Wonen tot aan het niveau dat met de betreffende (8) regiogemeenten is afgesproken (5% totale omzet)
5	Ontvangst van de stroppenpot (€3,3 mln) in 2018 is grotendeels in de reserve sociaal domein gestort.
6	Door een positief resultaat op de geraamde lasten voor participatie is over 2018 de reserve sociaal domein toegenomen. De gemeente Haaksbergen heeft geen bestemmingsreserves voor het sociaal domein.
7	De algemene reserve is in 2018 per saldo toegenomen. Echter in 2019 wordt de algemene reserve grotendeels opgesoupeerd door de uitgaven op het gebied van de 3D's.
8	In 2018 is per saldo nog budget toegevoegd vanuit de Wmo en vanuit de Participatie
9	Algemene reserve is wel toegenomen, maar dat is zeker niet het gevolg van overschotten binnen het Sociaal Domein.
10	De bestemde reserve sociaal domein is in 2018 toegenomen van primo 2018 €2.196.378 naar ultimo 2018 €2.847366

11	De stand van de algemene reserve is per 1-1-2019 ten opzichte van de stand 1-1-2018 toegenomen, hetgeen voornamelijk komt door toevoeging van het rekeningresultaat 2019. Ook de stand van de reserve beschermd wonen is hoger. Het resultaat 2018 is toegevoegd. Medio 2019 is een bestedingsplan voor de reserve Beschermd wonen vastgesteld. Circa €1,9 miljoen wordt uitgekeerd aan de regiogemeenten.
12	Hoewel de reserve in de loop van 2018 weer is gestegen is het eindsaldo ultimo 2018 ingezet om de tekorten in de begroting 2019 op te vangen. Ultimo 2019 bestaat er daarom geen buffer meer voor het opvangen van decentralisatierisico's in 2020. Het saldo van de egalisatiereserve sociaal domein bedraagt, per 31-12-2017 €356.000 per 31-12-2018 €966.000
13	Er is in 2018 €1.234.000 toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein. Dit betreft de teruggaaf HHT-gelden vanuit de regio Gooi en Vechtstreek.
14	De reserves zijn toegenomen als gevolg van: 1. Tijdelijke toevoeging restant HHT-middelen 2. Resultaat per saldo van rekening 2017
15	Het feit dat de algemene reserve is toegenomen, heeft niets te maken met het sociaal domein, maar is het gevolg van toegevoegd jaarrekeningsaldo (vooral als gevolg van grondexploitaties en dergelijke). Het jaarrekeningsaldo, en dus ook de algemene reserve, zouden hoger geweest zijn als geen eigen middelen ingezet hadden behoeven te worden t.b.v. het sociaal domein.
16	De reserve Transitie is toegenomen van 8.3 mln naar 9.9 mln. Daarnaast is de algemene reserve toegenomen van 9 mln naar 18.8 mln De algemene weerstandsreserve is o.b.v. de ingeschatte risico's en de bandbreedte afgenomen van 15.1 mln naar 10.2 mln.
17	Deze bestemmingsreserve is in 2018 mede toegenomen door het afkomen van een bestemmingsreserve bij een Gemeenschappelijke Regeling, die terugvloeit naar de deelnemende gemeenten.
18	Het voordelig saldo is in 2018 toegevoegd aan de bestemmingsreserve.
19	De gemeente Waadhoeke is een herindelingsgemeente. De gemeenten Franekeradeel, Menameradiel en het Bildt zijn per 1 januari 2018 tezamen met een deel van Littenseradiel samengegaan. De gemeenten Franekeradeel en Menameradiel (en het Bildt) hebben met ingang van 2015 het standpunt ingenomen dat de decentralisaties budgetneutraal ingevoerd moesten worden. Voor Franekeradeel en Menameradiel hield dit in dat overschotten toegevoegd worden aan een reserve. Dit zorgt ervoor dat de reserves elk jaar fluctueren. Deze werkwijze is gecontinueerd in Waadhoeke. In 2018 is b.v. het incidentele voordeel op de gebundelde uitkering (ook sociaal domein) toegevoegd aan de reserve. Het negatieve resultaat van 2018 is ten laste van de algemene middelen gegaan. Hierdoor kon de reserve stijgen. Dit met als uitgangspunt dat er voldoende reserve is om de onzekerheden bij Jeugd in de toekomst op te kunnen vangen.
20	Het verschil tussen de rijksmiddelen en de daadwerkelijke uitgaven is in de alg reserve gestopt
21	Het saldo van de drie decentralisaties wordt met de bestemmingsreserve verrekend met name bij de Wmo bestond in 2018 nog begrotingsruimte.
22	De maximale stand van de reserve is verhoogd tot €750.000 (was €575.000)
23	De algemene reserve bedroeg ultimo 2017 €82 miljoen en ultimo 2018 €100 miljoen
24	Om kosten van verrekeningen over voorgaande jaren te kunnen dekken is aanspraak gemaakt op de reserve sociaal domein.
25	In 2018 is de bestemmingsreserve transformatie sociaal domein ingesteld door de raad, die enerzijds de investeringen van de transformatieopgave afdekt en anderzijds bedoeld is voor het afdekken van financiële risico's die voortkomen uit de uitvoering van het sociaal domein.
26	Toelichting: Er is hoofdzakelijk een restant bedrag van de post Wmo innovatie toegevoegd aan de reserve.
27	Positief jaarrekeningresultaat 2018
28	Bij de jaarrekening □17 bedroeg het saldo van de transitiereserve € 814K, in de jaarrekening □18 € 2.758K. In 2018 is de titel en het doel van de reserve omgezet van transitiereserve naar reserve sociaal domein.
29	De bestemmingsreserve decentralisaties is in 2018 met €396.500,- toegenomen. De algemene reserve is in 2018 met € 1.114.000,- toegenomen. Bij de eerste Berap is deze bestemmingsreserve geheel aangewend voor het verwachte tekort 2019.
30	Deze bestemmingsreserve heeft per 31-12-2018 een omvang van €1.478.449 (was €1.428.660 per 31-12-2017), derhalve een groei van afgerond €50.000.
31	Er is sprake van een afnemende toename.
32	minimaal
33	De reserve zijn toegenomen van een saldo van 5.578.728 op 31-12-2017 naar 6.310.515 op 31-12-2018. Daarna nemen de reserves weer af.
34	Zie met name bovengenoemde risico's die zijn gestegen. De andere risico's zijn gelijk gebleven.
35	Over 2018 was per saldo sprake van een positief resultaat.
36	De vrije algemene reserve is met €5 miljoen gestegen naar €23.8 miljoen en kan eventueel ingezet ten behoeve van tekorten binnen het Sociaal Domein

37	We hebben alleen een bestemmingsreserve voor beschermd wonen. De bestemmingsreserve beschermd wonen is ten opzichte van 2017 toegenomen onder andere door het strikt hanteren van de ingevoerde budgetplafonds per aanbieder en de ingezette afbouw van het aantal ingekochte plekken BW (transformatie).
38	door positieve afrekeningen over voorgaande jaren is er een storting in deze reserve gedaan
39	Toename zit m.n. op het onderdeel jeugdhulp, Serviceorganisatie Jeugd.
40	Er is 15 miljoen gestort in de reserve in 2018. Was opgenomen in het collegeprogramma.
41	Vanuit resultaatbestemming 2017 is er gedoteerd aan de reserve t.b.v. het sociaal domein.
42	Overschot 2018 is aan de algemene reserve toegevoegd
b. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo afgenomen	
#	Gevraagde toelichting
43	.
44	Zowel in 2017 als in 2018 zijn de tekorten in het Sociaal Domein gedekt met algemene reserves. Vandaar de sterke afname.
45	Dit heeft er vooral te maken met het feit dat het risico op extra kosten in de bedrijfsvoering/administratieve organisatie lager zijn ingeschat, omdat grip binnen de organisatie op de uitvoering van de decentralisaties is toegenomen.
46	Eerdere tekorten zijn gedekt uit de reserve.
47	Na verrekening van de saldi op de verschillende subdomeinen is per saldo een negatief saldo van €307.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve sociaal domein.
48	Reserve in 2018 afgenomen naar 0, vanaf 2019 reserve 3m.
49	afgenomen als gevolg van de tekorten in de jeugd.
50	Antwoord: b: het nadeel op het sociaal domein in 2018 was €1,746 mln. Dit is aan de reserve sociaal domein onttrokken. Begin 2018 was de reserve €2,588 mln en eind 2018 €0,842 mln.
51	De reserve sociaal domein bedraagt op 31 december 2018 €1,1 miljoen. Dit betekent een afname van €300.000 in 2018.
52	Voor een beperkt deel is dit veroorzaakt door het SD
53	Oa tekort jeugd uit betaald
54	Oa tekort jeugd uit betaald.
55	Toelichting op vraag 13 = in de jaarrekening 2018 is een negatief exploitatieresultaat gerapporteerd. Dat bedrag is ten laste van de bestemmingsreserve sociaal domein gebracht.
56	Er zijn verschillende kleinere incidentele uitgaven ten laste van de reserve gebracht, maar de grootste onttrekking had te maken met de grote stijging van de jeugdkosten in het tweede halfjaar van 2018.
	De stand algemene reserve: 01-01-2018: €3.912.695 31-12-2018: €2.939.698
	De stand reserve sociaal domein: 01-01-2018: €1.126.626 31-12-2018: €954.218
57	
58	Met name als gevolg van de stijgende kosten voor de jeugdzorg is er ondanks een overschot op de WMO sprake van een tekortsituatie.
59	De reserve sociaal deelfonds bedraagt eind 2017 €428.000 positief en is niet toereikend om de tekorten in 2018 op te vangen. De reserve sociaal deelfonds bedraagt eind 2018 -€1.002.000(negatief) en is aangevuld vanuit de algemene reserve en opgeheven.
60	De reserve is afgenomen van 1.516.800 naar 752.300
61	Vanwege de tekorten hebben wij aanspraak moeten maken op de algemene reserve.
62	Eind 2018 hebben de we reserve Sociaal Domein volledig moeten aanwenden voor dekking van de tekorten op de zorgkosten jeugd en WMO 2015. Op dat moment zaten er alleen nog geormerkte middelen voor chronisch zieken en Werk en Inkomen in deze reserve. Bij de vaststelling van het beleidskader Sociaal Domein in juli 2019 hebben we de reserve weer aangezuiverd met €800.000. De bestemming van de reserve is wel gewijzigd: deze mag alleen nog maar worden aangewend voor het opvangen van tekorten op de zorgkosten en besparingsverliezen. Dekking van vernieuwende /innoverende activiteiten die de transformatie moeten vormgeven mag niet meer vanuit deze reserve.
63	De reserve sociaal domein was eind 2018 0.
64	De algemene reserve sociaal is in 2018 aangevuld tot 8,3 mln. uit de algemene middelen.
65	n.v.t.
66	De afname is toegelicht in de jaarrekening.
67	Op jaarrekeningsbasis afgenomen van €958.000 naar €608.000. Op begrotingsbasis is de reserve €0,- doordat de middelen bestemd zijn voor de transitie.

68	Reserve is nagenoeg nihil eind 2020
69	Reserve sociaal domein is met de begroting 2018 ingezet voor incidentele beleidsmaatregelen.
70	x
71	Reserve Sociaal domein is met ruim €1,1 afgenomen in 2018, inmiddels is deze reserve in 2019 helemaal uitgeput.
72	zie vorig antwoord
73	tekort jeugd is onttrokken aan de reserve. Jeugd & WMO d. N.v.t.
74	Pwet b. Ja, de reserves zijn afgenomen
75	Deze reserve was ultimo 2018 helemaal leeg vanwege het gerealiseerd tekort over 2018 op Jeugd en WMO (€8,1 miljoen negatief resultaat). Er is vanaf 2019 geen reserve sociaal domein meer aanwezig.
76	Er zijn twee bestemmingsreserves; één gericht op de doorontwikkeling van de organisatie en de andere op de uitvoering van de innovatieprojecten om te onderzoeken wat lokaal werkt. In 2017 zijn deze reserves samen €1,3 mio en in 2018 €0,9 mio.
77	Vanuit risicomangement was de algemene reserve in 2017 vastgesteld op €1,1 mio en in 2018 €0,6 mio.
78	Zie jaarrekening 2018 de AR is met 150K afgenomen die van SD is met 1600K afgenomen
79	Afname was 22%
80	De uitgaven waren hoger dan voorzien. Dekking heeft plaatsgevonden door inzet van de reserves 3D Door de financiële tekorten de afgelopen jaren is de reservepositie afgenomen. In ons MBP 2019-2022 hebben we hiervoor een herstelplan opgenomen
81	Het totaal aan reserves is afgenomen, omdat het risico van volumestijging naar beneden is bijgesteld (doordat de uitgaven voor Jeugdzorg zijn gestabiliseerd)
82	De reserve Sociaal domein is gedurende 2018 afgenomen van €19.550.000 naar €18.183.000.
83	Het tekort op het Sociaal Domein is gedeeltelijk ten laste gebracht van de Reserve Sociaal Domein, waarmee deze reserve uitgeput is. Het resterende deel van het tekort Sociaal Domein is ten laste van de Algemene Reserve gebracht.
84	Door vergrijzing (Wmo) en een toenemende groei van jeugdhulp neemt de reserve af.
85	De Reserve SD van SB is in 2018 afgenomen van €1.035.000 tot €360.000
86	In 2018 is een bedrag van €2.449.000 onttrokken aan de reserve Sociaal Domein ten behoeve van het Sociaal Domein.
87	de reserve Wmo en Jeugd is plm. met €275.000 afgenomen
88	De afname is €330.000.
89	Reserve sociaal domein is benut in 2018 en het inzetten voor de verplichtingen in 2019 en 2020 is de reserve leeg.
90	De reserves nemen licht af (2017: €1.960.000, 2018: €1.887.304)
91	59000 lager
92	De reserves nemen licht af (2017: €1.500.000, 2018: €1.463.830)
93	Dit is onder meer ingezet voor tekorten op de decentralisaties alsmede voor transformatie. reguliere bestemmingsreserves afgenomen indien incidentele middelen uit fondsnadeelgemeenten buiten beschouwing worden gelaten. Deze middelen zijn in 2018 gereserveerd ter dekking van begroting 2019. In 2019 ondanks deze
94	middelen tekort tov begroting
95	Door meer controle zijn de geschatte risico's lager ingeschat en is de hoogte van de reserve naar beneden bijgesteld.
96	Van 1.447.000 euro naar 1.164.000 euro.
97	JA. De reserve Sociaal Domein is met €4,8 miljoen afgenomen naar €0,-
98	Aan de reserve sociaal deelfonds is het tekort voor 2018 onttrokken. Deze reserve had onvoldoende saldo en is aangevuld vanuit de vrije reserve.
99	Per ultimo 2017 bedroeg het saldo van de risicoreserve sociaal domein €6,4 miljoen. Per ultimo 2018 bedroeg het saldo €5,5 miljoen. In 2018 is dus een bedrag van ruim €900.000 onttrokken aan de reserve. De onttrekkingen hebben als dekking gediend voor activiteiten in het kader van peuteropvang, voorschoolse educatie, tijdelijke goedkope huurwoningen, preventief jongerenwerk en een armoederegisseur.
100	De reserve sociaal domein is in 2018 ingezet voor nieuw beleid, transformatiekosten en tekorten in de jeugdzorg.
101	Er is geen aparte bestemmingsreserve sociaal domein. De totale algemene reserve is afgenomen.
102	De reserves zijn afgenomen als gevolg van het negatieve resultaat op het sociaal domein in 2017
103	De bestemmingsreserve is afgenomen. De algemene reserves zijn door effecten van buiten het sociaal domein toegenomen.

104	Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken voor de transformatieagenda.
105	De reserve sociaal domein is in 2018 afgenomen als gevolg van onttrekkingen ter dekking van de tekorten op de jeugd en participatie en uitgaven voor statushouders.
106	De reserves zijn aanzienlijk afgenomen als gevolg van het negatieve resultaat op het sociaal domein in 2018
107	Het sociaal & zorgfonds is afgenomen waarbij de grootste afnames zijn veroorzaakt door transformatie-opgaven jeugd en afdekken tekorten jeugdhulp.
108	De reserve FWI (BUIG) is in 2018 gestegen.
109	De tekorten zijn opgevangen door een onttrekking aan de reserve.
110	De tekorten zijn opgevangen door een onttrekking aan de reserve.
111	over 2018 was er een tekort (ten opzichte van de raming) en zijn middelen aan de reserve onttrokken voor versnelling, per saldo een afname van ongeveer 8.0 miljoen
112	De reserve is per 2018 opgeheven. de risico's maken onderdeel uit van het weerstandsvermogen
113	de reserve sociaal domein is in omvang afgenomen per 31-12-2018 ten opzichte van 31-12-2017 door een tekort op de jeugdhulp en een (grotendeels) voorziene onttrekking op Wmo.
114	Door facturen die zijn ontvangen in 2019 over voorgaande jaren van zorgaanbieders. Dit betreft facturen uit 2015 !!, 2016 !! en 2017 !!. Deze facturen zijn uit de reserves bekostigd. Daarnaast hebben we de begroting 2019 opgehoogd en laste van de reserves. In de meerjarenbegroting 2020 - 2023 zijn de te verwachten lasten realistisch opgenomen. Hiervoor is o.a. de OZB structureel verhoogd.
115	In 2018 is vanuit de reserves decentralisaties €3,2 miljoen onttrokken (waaronder 1,5 miljoen als gevolg tekort 2017). In 2018 zijn er geen toevoegingen.
116	Gevraagd wordt naar de reserves ultimo 2018, deze afgenomen als gevolg van tekorten in 2018. In 2019 is de reserve toegenomen door een aanvulling van de reserve voor de periode 2019-2021.
117	We hebben in 2018 gedurende het jaar geconcludeerd dat we een tekort hadden voor het sociaal domein. We onttrokken €800.000 aan de reserve sociaal domein. De oorzaak betrof met name jeugdzorg.
118	In onze jaarrekening kwam daar nog een extra tekort van €231.000 bovenop. Eind 2017 was er nog een bestemmingsreserve sociaal domein van €2.240.000
119	Eind 2018 was deze bestemmingsreserve nog €1.274.000 groot.
120	De algemene reserve laat vanaf 2018 een dalende lijn zien.
121	De algemene reserves die voor het sociaal domein ingezet kunnen worden, zijn in 2018 per saldo afgenomen.
122	De reserve SD is afgenomen met 2,5 mln. euro.
123	In 2018 is sprake van een nadeel van €544.000 en is aanspraak gemaakt op de beschikbare reserves in de jaarstukken 2018. Dit staat los van het feit dat per 1-1-2020 de reserve 3D is overgegaan naar de algemene reserve.
124	De bestemmingsreserve is ingezet om het tekort gedeeltelijk op te kunnen vangen. De structurele uitgaven werden tot en met de primaire begroting 2019 gedeeltelijk gedekt uit de reserve sociaal domein. Ook het tekort van jeugdzorg over het jaar 2018 is ten laste gebracht van de bestemmingsreserve Sociaal domein, waardoor het saldo van deze reserve aanzienlijk afneemt. In verband hiermee is in november 2019 het (structurele) budget voor het Sociaal domein voor 2019 en de begroting 2020-2023 verhoogd en is het uitgangspunt reëel ramen gehanteerd. Daarnaast wordt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing het risico van de open einde regelingen Jeugd en Wmo benoemd en gekwantificeerd. Het risico wordt bepaald door een percentage te nemen van de omvang van begrote lasten voor 2e lijns Wmo en jeugd. Deze risico's worden vanaf 2020 opgevangen door het beschikbaar weerstandsvermogen, de Algemene reserve.
125	Door de tekorten in met name de jeugdzorg, is het saldo afgenomen.
126	De uitgaven in 2018 zijn hoger dan in 2017 waardoor de reserves per saldo zijn afgenomen.
127	Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo afgenomen, daar de tekorten hieruit onttrokken zijn.
128	Omvang is afgenomen als gevolg van maatregelen die zijn genomen binnen het sociaal domein om de tekorten terug te dringen.
129	bestemmingsreserve is ingezet voor dekking tekorten en innovatiedoelen
130	Stand 31/12/2017: 1.006.168 Stand 31/12/2018: 33.904
131	De reserve is ingezet om de tekorten vanuit Jeugd en WMO 2017 en 2018 te dekken.
132	afgenomen door uitnamen om het tekort te dekken.
133	De tekorten in 2018 zijn ten laste van de reserve SD gebracht; resteert in 2019 nog een gering bedrag dat in 2019 volledig wordt aangewend.
134	De reserves Sociaal domein zijn NIHIL. Zelfs berekend naar een sterk negatief bedrag, maar het negatieve jaarrekeningresultaat is uiteindelijk ten laste van de algemene reserve gebracht.

	De totale boekwaarde van de algemene reserves is: eind 2017: €48.864.888,77 eind 2018: €35.725.308,72
135	De forse afname in 2018 wordt met name veroorzaakt door de overheveling van de algemene reserve grondbedrijf naar de bestemmingsreserve grondbedrijf (€12,0 miljoen).
136	zijn leeg door de tekorten
	Op basis van de uitkomsten van de Jaarstukken 2018 is in dat jaar een structureel tekort op de uitgaven Jeugd en Wmo geconstateerd van €3,2 miljoen. Als gevolg hiervan is de Egalisatiereserve sociaal domein op 31 december 2018 nihil voor het verder opvangen van tegenvallers in het sociaal domein. Daarom is in de (meerjaren)begroting 2020 – 2023 overgestapt naar realistische structurele lasten ramingen voor Jeugd en Wmo. Ook voor het begrotingsjaar 2019 heeft de noodzakelijke verhoging van de ramingen plaatsgevonden. Ontstaan er in 2019 en volgende jaren toch nog tegenvallers dan zullen deze, afhankelijk van de aard incidenteel of structureel, moeten worden opgevangen uit de algemene reserves of de structurele begrotingsruimte.
137	
138	Afgenomen met €1.000
	De bestemmingsreserve Sociaal Domein is in 2018 per saldo met €2,7 miljoen afgenomen. Per 31 december 2017 was de boekwaarde van de bestemmingsreserve Sociaal Domein €5,8 miljoen. Per 31 december 2018 was de boekwaarde per saldo afgenomen tot €3,1 miljoen. De grootste afname, €4,0 miljoen, was ten behoeve van de dekking van de kosten voor de jeugdzorg. Daarnaast waren er onttrekkingen in het kader van het sociaal domein van in totaal €0,9 miljoen en toevoegingen van in totaal €2,2 miljoen.
139	
140	Vanwege de tekorten, met name binnen de jeugdhulp is deze reserve bij de jaarrekening 2018 volledig ingezet voor de dekking van het tekort. Vanaf 2019 hebben wij dan ook geen middelen binnen de reserve beschikbaar om een eventueel tekort op te vangen.
141	Het saldo per 31-12-2017 bedroeg €624.000. Een afname per 31-12-2018 derhalve van €108.000.
142	Door tekorten op jeugdhulp en participatie.
143	Ultimo 2017 was het saldo van de egalisatiereserve 2D's (Jeugd en WMO) nihil. Ultimo 2018 is dat ook het geval. De reserve t.b.v. participatiewet is daarentegen toegenomen. Echter de algemene reserve is flink afgenomen.
144	De reserve is met ongeveer 500k afgenomen.
145	Ten opzichte van rijksmiddelen hebben we in 2018 €5,5 miljoen méér uitgegeven. Ultimo 2017 resteerde nog een saldo van zo'n € 200K op de binnen de algemene reserve bekleemde middelen voor het sociaal domein. Bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2018-2021 was al besloten om vanuit de Algemene Reserve €2,4 mln bij te dragen aan de tekorten op het sociaal domein. De aanvullende tekorten Jeugd en WMO ultimo 2018 zijn eveneens ten laste gekomen van het jaarrekeningresultaat en daarmee de Algemene Reserve. Op Beschermd Wonen hebben we in 2018 €2 mln overgehouden (maakt deel uit van het saldo van €5,5 mln). Deze middelen zijn gedoteerd aan een nieuw gevormde bestemmingsreserve Beschermd Wonen.
146	in 2017 €1.672.000 in 2018 €706.000. De reserve is dus afgenomen.
147	Op de bestemmingsreserve egalisatie sociaal domein is een beroep gedaan in verband met de afrekening programmakosten jeugdhulp 2017.
148	De forse tekorten (met name Jeugdzorg) zijn gedekt uit de reserves in de afgelopen paar jaar. Daarmee is de reservepositie ook behoorlijk afgenomen. In 2019 zal er weer een fors tekort uit de reserves gehaald moeten worden.
149	De reserve Sociaal Domein is in 2018 afgenomen van €4,3 naar €1,0 mln. In de loop van 2019 is deze reserve helemaal leeggeraakt.
150	De reserve sociaal domein is in 2019 opgeheven omdat deze leeg was
151	De reserve SD is afgenomen van €817.000 per 31-12-2017 naar €608.000 per 31-12-2018 (jaarrekening 2017, pagina 123)
152	De bestemmingsreserve sociaal domein is eind 2018 afgenomen tot €200.000. Eind 2018 is er een onttrekking geweest van €300.000.
153	In 2018 is 1,2 miljoen euro onttrokken aan de bestemmingsreserve om het tekort jeugd te kunnen opvangen. Voor 2019 is er geen bestemmingsreserve meer voor de decentralisaties.
154	De reserves zijn nagenoeg op.
155	De reserve is ingezet om de tekorten in de jaarrekening 2018 op het gebied van de 3D's te dekken. In 2019 is de reserve vervolgens helemaal opgebruikt.
156	Met name door de financiële tekorten bij de Jeugdhulp is een aanzienlijk beroep gedaan op de algemene reserves en is het saldo daardoor afgenomen.
157	Vanaf 2017 zijn de tekorten in het sociaal domein ontstaan en zijn we gaan interen op onze vermogenspositie.
158	OBR Deelfonds Sociaal Domein 2.581.333 341.000
159	In 2018 was er een tekort op het sociaal domein dat gedekt is uit de reserve. Daarna zijn middelen vanuit de reserve incidenteel ingezet voor éénmalige projecten.
160	In het jaar 2018 heeft geen dotatie aan de reserve sociaal domein plaatsgevonden alleen onttrekkingen. Aan het eind van 2017 was reserve transities (sociaal domein) nog €2 miljoen, eind 2018 nihil.
161	Reserve is begin 2019 weer aangevuld tot €2 miljoen.

162	Reserve is ingezet voor inhuur extra tijdelijk personeel sociaal domein, pilot inclusieve samenleving, preventie initiatieven
163	Het tekort in 2018 is ten laste van de reserve gebracht
164	De reserve sociaal domein is inmiddels uitgeput.
165	In 2018 is €135K onttrokken aan de reserve decentralisaties i.v.m. een financieel tekort op het gebied van Jeugdzorg.
166	Het tekort 2018 ad. €976.000 is onttrokken uit de reserve sociaal domein
167	de reserves zijn inmiddels uitgeput.
168	In verband met het tekort op met name jeugdzorg is de reserve ingezet.
169	In 2017 is er een bestemmingsreserve gevormd. In 2018 is voor het eerst afgerond €19.000 onttrokken uit deze bestemmingsreserve.
170	na
171	De jaarrekening 2018 sloot af met grote tekorten binnen het Sociaal Domein welke ten lasten van de reservers zijn gebracht.
172	De jaarrekening 2018 sloot af met grote tekorten binnen het Sociaal Domein welke ten lasten van de reservers zijn gebracht.
173	Reserve Sociaal Domein naar nihil
174	Algemene reserve met bijna €5.000.000 afgenomen. Gedeeltelijk veroorzaakt door de tekorten op het Sociaal Domein.
175	een deel van de reserve is ingezet om de nieuwe taken uit te kunnen voeren
176	In 2018 is de reserve sociaal domein ingezet om de tekorten binnen het sociaal domein te kunnen dekken. Op dit moment is in deze reserve geen gelden meer beschikbaar.
177	De tekorten op de decentralisaties over het jaar 2018 zijn ten laste van de reserve gebracht.
178	zie de jaarrekening 2018
179	Kosten overschrijden de inkomsten van het Rijk en zijn laste van de reserve(s) gebracht.
180	Doordat de uitgaven sociaal domein over 2018 hoger bleken te zijn dan de uitkering die we hier destijds voor hebben gekregen, hebben we dit tekort gedekt via de reserve sociaal domein. Zodoende is de reserve sociaal domein in 2018 per saldo afgenomen.
181	Binnen de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen hebben is op grond van eerdere besluitvorming rekening gehouden met een extra bedrag aan weerstandsvermogen van €1,5 miljoen voor het sociaal domein. Het tekort van € 830.000 op het sociaal domein over het jaar 2018 zoals dat bleek uit het tweede programmajournaal 2018 is hier op in mindering gebracht. Daarnaast heeft er via het zelfde tweede programmajournaal 2018 een aanvulling plaatsgevonden van €€147.000. Dit betekent dat er per 1 januari 2019 nog een bedrag als extra weerstandsvermogen resteert van € 817.000. In deze perspectiefnota (incl. eerste programmajournaal) hebben we aangegeven het tekort op sociaal domein over het jaar 2019 ten bedrage van €304.000 ten laste te brengen van dit extra weerstandsvermogen. Hierna resteert nog een bedrag van €513.000 aan extra weerstandsvermogen waarmee we bij het berekenen van de vrije ruimte binnen de reserve incidenteel beschikbare middelen rekening moeten houden.
182	De reserve is door de raad op €1.000.000 gezet
183	De uitgaven 2018 waren hoger dan de inkomsten. Hierdoor is de omvang van de reserve gedaald.
184	In 2018 werd nog uitgegaan van budget neutraliteit (uitgaven sociaal domein i.r.t. integratie-uitkering sociaal domein). De per saldo tekorten binnen het sociaal domein zijn onttrokken aan de reserve sociaal domein. Vanaf 2019 zijn de uitgaven binnen het sociaal domein reëel geraamd.
185	In 2018 is de laatste onttrekking gedaan voor dekking van tekorten uit een bestemmingsreserve met dit doel. Vanaf 2019 is er geen reserve meer.
186	De positieve en de negatieve resultaten van de verschillende onderdelen van het sociaal domein worden jaarlijks geëgaliseerd met de reserve sociaal domein. In 2018 is de reserve per saldo met €380.000 afgenomen .
187	De positieve en de negatieve resultaten van de verschillende onderdelen van het sociaal domein worden jaarlijks geëgaliseerd met de reserve sociaal domein. In 2018 is de reserve per saldo met €719.000 afgenomen
188	door de tekorten op met name het gebied van jeugd is er sprake van een afname van de reserve sociaal domein
189	Fors afgenomen ivm toename aantal cliënten en zwaardere indicaties. Daarnaast is de toegang verbeterd en meer bekendheid gekomen over de voorzieningen waardoor inwoners ook bewuster worden van wat zorg voor hen kan betekenen.
190	Het reserve is naast, naast de toevoegingen en onttrekkingen in verband met de uiteindelijke exploitatie SD, ook ingezet voor een investeringsplan SD, enkele aan het SD gerelateerde projecten en het het exploitatiesaldo van de jaarrekening 2017.
191	ja met 398.000
192	In de jaarrekening 2018 is het gehele rest-saldo van de bestemmingsreserve Sociaal Domein mede ingezet ter dekking van de tekorten in 2018.

192	Binnen de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen hebben is op grond van eerdere besluitvorming rekening gehouden met een extra bedrag aan weerstandsvermogen van €1,0 miljoen voor het sociaal domein. Het tekort van € 723.000 op het sociaal domein over het jaar 2018 zoals dat bleek uit het tweede programmajournaal 2018 is hier op in mindering gebracht. Daarnaast heeft er via het zelfde tweede programmajournaal 2018 een aanvulling plaatsgevonden van €173.000. Dit betekent dat er per 1 januari 2019 nog een bedrag als extra weerstandsvermogen resteert van € 450.000 waarmee we bij het berekenen van de vrije ruimte binnen de reserve incidenteel beschikbare middelen rekening moeten houden.
193	Er moet meer worden onttrokken dan verwacht, verschil komt via jaarrekening ten laste van de algemene reserve.
194	Er is sprake van een fors tekort in 2018 op WMO en Jeugd (3,15 mln). Dit tekort is ten laste gebracht van de bestemmingsreserve Sociaal domein.
195	De reserve is in 2018 afgenomen en in 2019 opgeheven. Alle eventuele structurele aanpassingen van de budgetten voor het sociaal domein worden volledig in de exploitatiebegroting opgenomen.
196	De risicoreserve Sociaal Domein is in 2018 met €2.732.037 afgenomen
197	Door tekorten op Wmo, Jeugdhulp en re-integratie is de bestemmingsreserve afgenomen
198	In 2018 is reserve sociaal domein aangewend voor de (verwachte) tekorten in het lopende jaar 2018 af te dekken (€ 500.000) Per 1-1-2018 was het saldo in de reserve sociaal domein: €1.792.000 Per 31-12-2018 was het saldo: €1.310.000
199	De bestemmingsreserves neemt af door de toenemende (niet begrote) kosten binnen het sociaal domein (3D's). De bestemmingsreserve is eind 2019 leeg.
200	De laste waren in 2018 hoger dan de baten; het verschil is onttrokken aan de reserve
201	Tot en met 2018 is budgetneutraal geraamd in de begroting. De tekorten zijn toen gedekt uit de reserve. Derhalve is de reserve afgenomen. Vanaf 2019 is de budgetneutraliteit los gelaten.
202	Saldo van de reserve sociaal domein is afgenomen van €6.127.000 naar €4.642.000. Voor het overgrote deel is het onderdeel jeugdhulp hiervoor verantwoordelijk.
203	Ingezet ter dekking van de extra kosten welke gemaakt zijn. We beschikken over twee reserves voor het sociaal domein: 1: Reserve open einde regelingen sociaal domein. We zetten deze reserve in als buffer voor budgettaire risico's op met name de open einde regelingen in het sociaal domein zijnde de uitkeringsregelingen (WWB / IOAW / IOAZ / Bbz (starters / niet-starters), kosten voor de uitvoering van re-integratieactiviteiten, bijzondere bijstand, WMO, WMO 2015, leerlingenvoer, Jeugdzorg en exploitatietekorten WAA. De raad stelt jaarlijks een minimum en maximum bedrag vast dat in deze reserve moet zitten. In 2018 hebben we aan deze reserve een bedrag van €46.000 toegevoegd omdat het bedrag in deze reserve zou moeten zitten onder het door de raad vastgestelde minimum zat. (Dit kwam omdat we bij de jaarrekening 2017 een bedrag van € 426.000 uit deze reserve gehaald hebben ter dekking van een deel van de tekorten op de uitgaven voor jeugdzorg 2017). 2: Reserve transformatie Jeugd, WMO en Participatiewet Deze reserve zetten we in ter dekking van de kosten voor projecten en initiatieven waarmee we de transformatie van Jeugdzorg, WMO en Participatiewet verder vorm geven. In 2018 hebben we een bedrag van €115.000 uit deze reserve gehaald.
204	Per saldo is het bedrag in deze reserves dus afgenomen
205	Geringe afname
206	Er is een positief jaarrekeningresultaat 2018 toegevoegd aan de reserve sociaal domein, maar de verevening jeugdtaken over 2017 is onttrokken aan de reserve in 2018. Per saldo zijn hierdoor de reserves afgenomen.
207	Eind 2017 bedroeg de reserve €4,9 miljoen. Eind 2018 resteert er nog €2,9 miljoen. Na 2020 verwachten we dat de reserve op is.
208	Saldo is afgenomen
209	Door extra instroom dan voorzien, toch een beroep moeten doen op de reserve.
210	Bestemmingsreserve sociaal domein is nihil ultimo 2018
211	In 2018 is de daling (fors) ingezet, met name veroorzaakt door de jeugd
212	De reserve wordt ingezet voor het dekken van incidentele lasten die kunnen worden toegerekend aan het sociaal domein
213	Alleen maar onttrekkingen agv nadelige resultaten
214	Reserve sociaal domein is eind 2019 leeg, bij de begroting 2020 wordt wel weer bedrag aan deze reserve toegevoegd.
c. Nee, deze reserves zijn per saldo ongeveer gelijk gebleven	
#	Gevraagde toelichting
215	De kwantificering van de risico's voor 2021 is ongeveer gelijk gebleven.

216	De bestemmingsreserve was eind 2017 volledig onttrokken. De storting in 2018 is in datzelfde jaar ook weer volledig onttrokken.
217	Ongeveer gelijk
218	Ivm 5 afzonderlijke gemeenten t/m 2018 met elke een eigen beleid m.b.t. reserves is deze vraag alleen in zijn algemeenheid te beantwoorden.
219	Het resultaat in 2017 voor het sociaal domein was bijna nihil waardoor de reserve ongeveer gelijk is gebleven. Tot en met 2016 werden de budgetten overgeheveld en eind 2017 is een bestemmingsreserve ingesteld. In 2018 is daar geen aanspraak op gemaakt en is het tekort van jeugd gedekt door het overschot op de WMO.
220	In 2018 beperkte inzet voor inhuur personeel.
221	In 2018 is het saldo van de BR Sociaal Domein nagenoeg gelijk gebleven (€9,6 mln). Op basis van besluitvorming tem 2019 loopt het geraamde saldo van de BR Sociaal Domein per einde 2022 terug naar €5,4 mln.
222	Er is geen aanleiding geweest om het risico bij te stellen.
223	Oorzaak van gelijk blijven wordt veroorzaakt doordat aanzienlijke incidentele baten uit precariobelasting zijn toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Hiertegenover stonden tekorten in de jaarrekeningen.
224	Er is geen aanleiding geweest om het risico bij te stellen.
225	Dankzij incidentele vrijval van budgetten in de exploitatie hoefden we niet de reserve aan te spreken.
226	In 2017 was er nog geen sprake van een tekort in het sociaal domein.
227	de oorspronkelijke bestemmingsreserve sociaal domein is alleen nog in gebruik voor beschermd wonen. Op dit budget ontstaat jaarlijks een overschot. Dit overschot wordt eind van het jaar gereserveerd in de reserve. Het jaar daarna wordt regionaal een besluit genomen over de inzet van deze middelen.
228	Gedurende 2018 hebben er onttrekkingen uit de algemene reserve plaats gevonden maar er zijn uit hoofde van bestemming rekeningresultaat vorig boekjaar ook middelen toegevoegd.
229	Het is in 2018 niet nodig geweest de reserve aan te wenden. Er is niet gereserveerd.
230	De reserve Sociaal Domein is afgenomen, de Algemene reserve gegroeid
231	Geen specifieke reservering aanwezig, tegenover alle risico's staat het weerstandsvermogen (= Algemene Reserve).
232	Er zijn diverse onttrekkingen geweest in 2018 maar tevens is er bij de jaarrekening 2018 een ongeveer gelijk bedrag weer in de reserve gestort.
233	Dit komt omdat we de reserve sociaal domein hebben gemaximaliseerd. Over 2018 hadden we op het totale sociaal domein een voordeel berekend van €42.000, maar doordat de reserve al haar maximum niveau had bereikt, is dit voordeel ten gunste van de algemene reserve gekomen.
234	Plussen en minnen op de oude WMO-taken (huish.hulp, woningaanpassingen) worden overigens ook met de reserve sociaal verrekend bij ons, dus niet alleen de 3D's.
235	In 2018 is onttrokken aan de reserve, maar deze is vervolgens ook weer aangevuld tot het door de raad vastgestelde maximum van €1,5 miljoen
236	De tekorten t.o.v. de rijksmiddelen zijn ten laste van het resultaat over 2018 (tekort €1.365.000) gekomen. wij hebben de hoogte van de reserves niet specifiek aangepast aan de decentralisaties, maar in zijn algemeenheid aan alle opgenomen risico's.
237	Totale reserves 1-1-2018: €5.112.000; totale reserves 31-12-2018: €5.083.000
238	de reserve SD is o.a. door de extra middelen Jeugdzorg redelijk intact gebleven maar overgeheveld naar de algemene reserve. Daarom zijn de totale reserves (AR en SD) in totaal ongeveer gelijk gebleven.
239	Gelijk gebleven
240	De reserves zijn gebaseerd op de gekwantificeerde risico's.
241	Nee, eind 2017 was de hoogte van de Algemene Reserve op basis van de jaarrekening vrijwel gelijk als in 2018.
242	De bestemmingsreserve sociaal domein is gelijk gebleven.
243	In 2018 heeft geen onttrekking ten laste van deze reserve plaatsgevonden.

d. N.v.t., er zijn geen (bestemmings)reserves voor het sociaal domein

#	Vrijblijvende toelichting
244	zie toelichting bij vraag 12
245	De bestemmingsreserve is opgeheven omdat deze nihil was. Daarnaast hebben we onze algemene reserve, deze neemt steeds verder af.
246	zie vraag 12
247	Zie hierboven. Vraag 12 Er was tot 2017 nog sprake van een reserve sociaal domein, dit is volledig uitgenut.
248	In 2018 is de risicoreserve sociaal domein opgegaan in de algemene concernreserve.
249	Deze reserves zijn dus afgenomen tot €0.
250	N.v.t. er zijn geen bestemmingsreserves aanwezig voor het sociaal domein.

251	Deze reserve is per 2020 opgeheven en in 2019 alleen nog te gebruiken als dekking voor incidentele projecten. In 2018 was deze reserve er nog wel.
252	M.i.v. 2019 is de reserve Sociaal Domein opgeheven. Het saldo is overgebracht naar de Algemene reserve.
253	De specifieke reserve sociaal domein wordt naar verwachting eind 2019 opgeheven omdat de rijksmiddelen vanaf 2019 grotendeels onderdeel zijn van de algemene uitkering en dus niet meer apart zichtbaar zijn. Daarmee zijn tekorten sociaal domein onderdeel van het tekort van de totale begroting en worden dan ook gedekt uit de Algemene reserve.
254	Reeds in 2017 is de volledige reserve ingezet voor ontstane tekorten.
255	Inzet algemene reserve is niet nodig geweest. Incidentele tekorten zijn binnen de bestaande begroting opgevangen.

Vraag 14

Zijn de *gerealiseerde* uitgaven voor de gedecentraliseerde taken (netto-lasten) volgens de jaarrekening 2018 anders dan de rijksmiddelen die uw gemeente voor deze taken heeft ontvangen?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, de uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen	19	6%
b. Ja, de uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen	255	87%
c. De uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gesteld	20	7%
Totaal	294	

Keuze a, b of c toelichten.

Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Bij antwoordoptie b toelichten of in de transitie meelopende oude taken bij zullen dragen aan de dekking van het tekort.

a. Ja, de uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen			
#	Gevraagde toelichting		
1	Antwoord a: WMO Antwoord b: Jeugd Antwoord c: Participatie		
2	n.v.t.		
3	De uitgaven WMO zijn in 2018 hoger dan de ontvangen rijksbijdragen. De uitgaven Beschermd Wonen en Jeugdzorg zijn daarentegen in 2018 lager dan de daarvoor ontvangen rijksbijdragen. De uitgaven participatie zijn hoger dan de ontvangen rijksbijdrage. Dit betreft voornamelijk de uitvoering van de WSW. Het nadelig resultaat voor de uitvoering van de WSW kon in 2018 nog binnen het eigen vermogen van Konnected worden opgevangen en leidde dus niet direct tot een nadeel in de gemeentelijke begroting		
4	Jeugd - hoger WMO - lager participatie - lager		
5	jaarrekening 2018	begroot	realisatie
	IU SD	8.560	8.560
	prognose inkoop 2018	- 4.952	- 5.796
	overige lokale kosten	- 2.274	- 1.869
5	saldo kosten jeugd en Wmo nieuw	1.334	895
6	Het totale verschil bedraagt circa €200.000 voordelig		
7	Ivm een eenmalige toekenning van extra middelen van 21 mio.		
8	De jeugdzorg geeft een overschrijding en de wmo een onderschrijding. Per saldo lagere uitgaven dan ontvangen rijksmiddelen		
9	Jeugdwet: uitgaven hoger dan beschikbaar gestelde middelen Wmo: uitgaven lager dan beschikbaar gestelde middelen Participatie: uitgaven lager dan beschikbaar gestelde middelen (door incidenteel voordeel)		
10	zie vraag 13		
11	A=Wmo B=Jeugd en Participatie, met name de oude taken zijn een onderdeel van het tekort		
12	Per saldo een overschot. Tekort op jeugd wordt gedeeltelijk goed gemaakt door overschot op WMO.		
13	Op de onderdelen Jeugd en Wmo 2015 zijn de beschikbaar middelen per saldo min of meer gelijk aan de gerealiseerde uitgaven.		

14	We zien dat de uitgaven geleidelijk stijgen de afgelopen jaren. In 2018 waren de uitgaven echter lager dan de beschikbaar gestelde middelen.
15	Op de uitvoering van de WMO en Jeugdzorg is in 2018 sprake van een onderuitputting van afgerond €50.000 (zie ook vraag 13)
16	Betreft alleen onderdeel Wmo.
17	<p>Taken sociaal domein 3 D's</p> <p>Resultaat JR 2018</p> <p>WMO nieuwe taken + 965.127</p> <p>Jeugd -/- 1.038.971</p> <p>Participatie -/- 104.105</p>
18	Ja, saldo is een combinatie van diverse mee- en tegenvallers in alle drie domeinen
19	Voor Wmo waren de uitgaven hoger dan de middelen, voor Participatie en Jeugdhulp lager. Afwijkingen in de realisatie ten opzichte van het budget zijn verrekend met de reserve sociaal domein.
b. Ja, de uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen	
#	Gevraagde toelichting
20	WMO; uitgaven lager Jeugd; uitgaven hoger. Participatie; grosso-modo
21	De uitgaven van participatie zijn ongeveer gelijk aan de ontvangen rijksmiddelen, terwijl de uitgaven voor jeugd en wmo hoger waren.
22	Deze financiële uitkomst was ook geraamd.
23	Op het subdomein Jeugdhulp bedroeg het tekort €1,5 miljoen, op het subdomein Participatie een tekort van €271.000 en op het subdomein Wmo2015 een overschot van €1,2 miljoen. Op de ☐ oude ☐ Wmo-taak huishoudelijke ondersteuning was er een overschot van €651.000. Op de uitvoeringskosten sociaal domein een tekort van €564.000.
24	Het tekort is uit de reserve gehaald
25	Neen.
26	Antwoord b: de rijksmiddelen voor het sociaal domein waren in 2018 €17,2 mln. De kosten voor de gedecentraliseerde taken waren ca. € 19,9 mln. De oude taken hebben maar voor een heel klein deel (€85.000) bijgedragen aan de dekking van het tekort. Voornaamste dekking was de reserve sociaal domein.
27	Wij begroten o.b.v. realisme en hebben de budgetneutraliteit losgelaten. Onze werkelijke uitgaven 2018 voor het sociaal domein bedragen €23,3 mln De begrote uitgaven 2018 voor het sociaal domein bedragen €23,2 mln
28	Ja, de ombuigingsopdracht (in het sociaal domein) is breder dan de decentralisaties.
29	De gemeente heeft op nieuwe taken meer uitgegeven dan ontvangen. Oude taken (HbH) dragen nog nauwelijks bij aan dekking van het tekort i.v.m. vergrijzing (meer cliënten en toenemende uitgaven per cliënt).
30	Nee.
31	De tekorten in de Jeugdzorg zijn voor een groot deel ook opgevangen door overschotten op de oude taken WMO
32	WMO : 112.000 overschot Jeugd : 564.000 tekort Participatie : 164.000 tekort
33	Jeugd : 674.000 tekort WMO : 398.000 overschot Participatie : 164.000 tekort

	<p>Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven. Bij antwoordoptie b toelichten of in de transitie meelopende oude taken bij zullen dragen aan de dekking van het tekort.</p> <p>☐ De rijksmiddelen voor de Jeugdhulp waren niet toereikend in 2018. Ontvangen rijksbijdrage meicirc. 2018 €12,8 mln Bijdrage SOJ jaarrekening 2018 €15,0 mln Budget lokaal impuls € 0,4 mln Totaal uitgaven €15,4 mln Tekort € 2,6 mln</p> <p>☐ De rijksmiddelen voor de participatiewet waren niet toereikend (later aangevuld via vangnetregeling, maar per saldo nog steeds een tekort</p> <p>☐ De uitgaven voor ☐ Wmo 2015 ☐ NB Wmo 2007 (HO + hulpmiddelen) is opgenomen in de algemene uitkering. Ontvangen rijksbudget voor Wmo 2015 cf meicirc 2018 €10,4 mln. Totaal 5 gemeenten Uitgaven budgetten Wmo 2015 (totaal 5 gemeenten) € 8,4 mln. * Ruimte budget excl. beleidskosten € 2,0 mln</p>
34	* incl. uitvoeringskst Wmo 2007+Wmo 2015.
	Nieuwe taken uitgaven t.o.v. Rijksbudget:
	Jeugd : tekort 1.7 miljoen
	Participatie : tekort 250.000
35	WMO : tekort 126.000
36	Toelichting op vraag 14 = voor Participatie en Jeugdzorg is antwoord b van toepassing. Daarvoor is vooralsnog moeilijk in te schatten of meelopende oude taken bij zullen dragen aan dekking van het tekort.
37	Voor 2018 is voor Wmo antwoord a van toepassing.
37	Met name de kosten voor de jeugd zijn fors hoger dan de beschikbaar gestelde gelden. De extra kosten zijn opgevangen door een forse onttrekking uit de reserves Sociaal domein, de (oude) reserve Jeugd en de Algemene reserve.
38	nee
39	Er zijn onvoldoende middelen door het Rijk beschikbaar gesteld bij de decentralisatie
40	Per saldo (laten en baten) is er een tekort van €318.983 over het jaar 2018 op programma 3 (sociaal domein).
41	De verwachting is dat transitie in de Jeugd die we regionaal gestart zullen bijdragen aan de dekking van het tekort.
42	de uitgaven zijn bij WMO en participatie iets lager dan de beschikbaar gestelde middelen. Er is een overschot.
43	Bij Jeugd zijn de uitgaven beduidend hoger dan de beschikbaar gestelde middelen en is er sprake van een tekort.
43	neen
44	Het verschilt per subdomein. Voor jeugd was een behoorlijk tekort (ruim €2 miljoen), bij participatie was ook een tekort, bij Wmo een klein overschot. Verder is een voordeel van de stroppenpot te melden van €700.000.
45	Inzet van de reserve positie was noodzakelijk om de tekorten te kunnen dekken.
46	De overschrijding wordt (m.n.) door het sub-domein Jeugd veroorzaakt. Dit is een nieuwe taak voor gemeenten per 2015.
47	De 'oude' taken zijn hier onderdeel van.
48	Ja
49	In 2018 is er een fors tekort ontstaan ten opzichte van het geraamde zorgbudget. Naar aanleiding van dit tekort (circa 1,5 miljoen) is er een heroverwegingsoperatie opgestart waarbij de raad tijdens het voorjaarsdebat heeft besloten om taakstellingen op te leggen binnen het Sociaal Domein (420K), de overige taakvelden en een OZB verhoging door te voeren. In 2018 hielden we op oud WMO (WRV en HH) circa 180K budget over maar dat is dus niet toereikend geweest voor het tekort op de nieuwe taken. Bovendien hebben we vanaf 2019 te maken met een structurele aanzuigende werking op HH vanwege de invoering van het abonnementstarief door het rijk.
50	Jeugd tekort Wmo overschot door een overschot bij centrumgemeentetaak beschermd wonen P-wet Bijstand neutraal P-wet WSW tekort.
51	Nee, we hebben ook tekort op de oude taken
52	geldt voor jeugd en wmo, exclusief oude taken
53	De kosten voor jeugdhulp zijn in 2018 significant hoger dan het budget. Ook de kosten op het onderdeel participatie overschrijden het budget. Dit wordt deels gecompenseerd door lagere kosten voor Wmo inclusief huishoudelijke hulp, toegang en uitvoering. Per saldo een nadelig saldo van bijna €200.000.
54	n.v.t.

55	Op basis van de jaarrekening kan bovenstaande uitsplitsing niet op gedetailleerd niveau gemaakt kan worden. In zijn algemeenheid geldt dat (conform de toelichting in de jaarrekening op de mutaties in de reserve Sociaal Domein): - Toevoeging aan de reserve als gevolg van een overschot op de middelen beschikbaar voor Geëscaleerde zorg 18+ - Onttrekking aan de reserve in het kader van Jeugdwet
56	Nvt
57	Jeugdhulp tekort, Wmo begeleiding overschot, Wmo OT overschot, Wmo hulpmiddelen overschot, Vraagafhankelijk vervoer tekort.
58	Enschede kent sinds 2016 tekorten ten opzichte van de Rijksmiddelen voor de nieuwe taken en heeft in 2018 een aanvraag gedaan voor het Fonds tekortgemeenten (Jeugd en WMO begeleiding). Deze systematiek/berekeningswijze is ook toegepast op de resultaten van 2018 en hieruit blijkt (per saldo) opnieuw een aanzienlijke afwijking (tekort ten opzichte van de Rijksmiddelen). Wel geldt dat voor de centrumtaken voor Beschermd Wonen er sprake is van een positief saldo ten opzichte van de rijksmiddelen.
59	Het tekort omvat met name het onderdeel uitvoeringskosten
60	De tekorten doen zich voor op alle gedecentraliseerde taken.
61	Kosten Jeugd 2018 waren hoger dan rijksmiddelen maar deels gedekt door onderbesteding Wmo.
62	In de transitie meelopende oude taken dragen niet bij aan de dekking van het tekort.
63	Zoals eerder aangegeven ramen we realistisch en wordt daarbij niet gekeken naar de rijksuitkering. Voor 2018 was de rijksuitkering jeugdhulp nog zichtbaar en die was lager dan de kosten die we hadden voor jeugdhulp. Bij participatie wordt, bovenop het doorstorten van de rijksuitkering voor participatie, nog een deelnemersbijdrage betaald. Per saldo betalen we daar dus ook meer dan we van het rijk krijgen.
64	In 2018 was er met name een tekort op jeugdzorg. Bij benadering bedroeg dit 1,3 mln. euro (ca. 25% van het rijksbudget). Bij de Wmo 2015 en P-wet lag het verschil tussen inkomsten en uitgaven op een lager niveau. De oudere taken verliepen min of meer budgettair neutraal, dus dekken de tekorten niet af.
65	Fors tekort ten opzichte van de rijksmiddelen
66	-
67	-
68	Jeugd & WMO: De lasten ten aanzien van de jeugdwet en de WMO stijgen de afgelopen jaren mede ingegeven door een stijging in vraag, prijs, verbreding van beleid en overloop vanuit andere wettelijke kaders. Pwet: De gemeente heeft ervoor gekozen om aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van re-integratie: Dekking van het gat tussen loonkosten Sw-ers en de rijksbijdrage wordt door de gemeente bijgeplust), Statushouder aanpak, jeugdwerkloosheid en het programma Meer kans op werk/caseload verlaging.
69	Voor een deel dragen de oude taken bij aan de dekking van het tekort, o.a. door bezuinigingen op deze taken door te voeren.

	Rijksuitkering 2018	
	Integratie-uitkering WMO nieuw	3.484.103
	WMO nieuw - lasten werkelijk	1.795.224
	Saldo	1.688.879
	Wmo oud	2.026.436
	Wmo werkelijk	3.253.429
	Saldo	-1.226.993
	Integratie-uitkering Jeugd	4.532.458
	Jeugd lasten werkelijk	5.132.991
	Saldo	-600.533
	Voorziening knelpunten sociaal domein (DU) Fonds tekorten	127.025
	Saldo totaal Wmo en Jeugd	-11.622
	BUIG uitkering	5.433.612
	BUIG werkelijk	4.984.388
	Saldo	449.224
	WSW	3.498.292
	WWB klassiek, nieuw wajong, nieuw beugel	583.827
	decentralisatie Participatiewet	4.082.119
	Participatie lasten werkelijk	4.627.480
	Saldo totaal participatie	-545.361
	Totaal Wmo, Jeugd, BUIG en Participatie	-234.783
70	extra uitkering Fonds tekorten	127.025
71	Ja de oude taken dragen bij aan de dekking van dit tekort	
72	Op onderdelen jeugd en participatiewet zijn de uitgaven aanzienlijk. Op de taak Wmo-begeleiding lijken de uitgaven meer in overeenstemming met het rijksbudget. Echter op de "oude" Wmo taken lopende de kosten aanzienlijk op.	
73	Voor alle onderdelen geldt dat de rijksbijdragen ontoereikend waren om de lasten (inclusief uitvoeringskosten minus eigen bijdrage en baten) te dekken.	
74	We schatten in dat in de transitie meelopende taken maar beperkt zullen bijdragen aan de dekking van het tekort	
	Per saldo hebben wij in 2018 een tekort van bijna €4 mln op de gedecentraliseerde taken.	
	Jeugd - €13 mln	
	Participatie (mn Sociale werkvoorziening) □ € 1 mln	
	WMO begeleiding en beschermd wonen + €10,6 mln	
	Transformatie: door het maken van resultaat afspraken met één contractpartij in combinatie met lumpsumfinanciering, organiseren wij betere en efficiëntere zorg. Hierbij voegen wij meerdere budgetten samen, waardoor ruimte ontstaat voor ontschotting (financiële en inhoudelijke ontschotting). En wordt maximale ruimte gecreëerd om hulp zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig in te zetten	
	Naast het tekort op de gedecentraliseerde taken, hebben wij in 2018 ook tekorten van 2,3 mln op de 'oude' WMO taken waaronder de Huishoudelijke hulp	
75	Tegelijkertijd hebben we in 2018 een beduidende afname van ons gemeentelijk bijstandsgebruik. Hierdoor is in 2018 ons bijstandsbudget hoger dan de bijstandskosten, 1,7 mln voordeel. Daarnaast hebben we in 2018 een incidenteel voordeel gerealiseerd door beter zicht op de waardering van het debiteurenrisico sociaal domein icm nieuw rekenmodel.	
76	nee, dragen niet bij	
77	Ja die dragen deels bij aan het tekort.	
78	B. De uitgaven zijn fors hoger dan de beschikbaar gestelde middelen, wij komen voor de jeugdwet ongeveer 3 miljoen tekort, het totale saldo op het totale sociale domein zal uitkomen op ongeveer 2,5 miljoen. (berekening eind nov 2019).	
79	- 'oude' WMO taken dragen hier aan bij. - Daarnaast tekort op de Jeugdzorg.	
80	We zetten de budgetten ontschot in. Met name de incidentele vrijval van middelen zorgt er voor dat we binnen budgetten blijven. Maar op kostencategorie niveau zijn er overschrijdingen.	
81	Wij voeren geen afzonderlijke administratie voor de gedecentraliseerde taken. In de administratie zijn deze vermengd met andere taken in het sociaal domein. De totale lasten in het sociaal domein waren hoger dan de daarvoor beschikbaar gestelde middelen. De hogere lasten betroffen de deelzaak specialistische zorg en ondersteuning.	
82	Het totale tekort in de jaarrekening 2018 bedraagt €7,5 miljoen. Dit bestaat uit een tekort op Jeugd van €8,0 miljoen, een tekort op de WMO (incl oude taken) van €2,3 miljoen, een overschot op Beschermd Wonen van €1,5 miljoen en een overschot op Participatie uitkeringen van €1,3 miljoen. Oude taken dragen niet bij aan dekking van het tekort.	

83	nee, dragen niet bij aan dekking tekort.
84	Het tekort op Jeugdzorg was €1,6 miljoen t.o.v. de geautoriseerde budgetten. En de opgenomen budgetten waren al hoger dan de rijksmiddelen.
85	De tekorten op Jeugd, WMO-nieuw en WSW worden voor een deel gecompenseerd op de overschotten op de BUIG en participatie reïntegratie.
86	Het betreft hier voornamelijk het subcluster Jeugdwet. De in de transitie meelopende oude taken maken deel uit van het de dekking van het tekort. Dekking heeft plaats gevonden ten laste van de reserve sociaal domein.
87	Jeugd cliënt gebonden 2018: 5,6 mln. / AU Jeugd €4,4 mln. (Dit is exclusief apparaatskosten / collectieve kosten / preventieve voorzieningen o.a. kosten stadsteam) Wmo cliënt gebonden 2018 €3,5 mln. / au jeugd €2,7 mln. (Dit is exclusief apparaatskosten / collectieve kosten / preventieve voorzieningen)
88	De transitie oude taken draagt niet bij aan het tekort. Loopt wel mee in het totale tekort op sociaal domein
89	n.v.t.
90	Nee in de transitie meelopende oude taken dragen niet bij aan de dekking van het tekort.
91	Hierbij zijn alle taken meegenomen; wmo oud en nieuw participatie incl wsw en buig en jeugd
92	Subdomein Wmo iets lager, Jeugd hoger, Participatie neutraal geen nadere dekking
93	Op ieder domein is sprake van een tekort, dat gedekt wordt uit eigen middelen.
94	Jeugdzorg naast de in het verleden reeds extra beschikbare gelden is het tekort 2018 circa €1,4 mio ten opzichte van de ramingen. Op het onderdeel nieuwe taken wmo is er een relatief klein tekort van €0,4. Bij het onderdeel beschermd wonen was er een positief saldo €2,4 mio. Dit bedrag is gereserveerd.
95	Jeugdkosten waren hoger
96	nee, middelen voor de oude taken worden gefinancierd vanuit de alg.uitkering en zijn derhalve niet herleidbaar Jeugd - hoger WMO - lager participatie - hoger
97	De in de transitie meelopende oude taken dragen niet bij aan de dekking van het tekort.
98	De dekking voor het totaal van de uitgaven voor de gedecentraliseerde taken, komt zowel uit de rijksontvangsten voor deze decentralisaties, alsmede de oude Wmo taken en eigen middelen.
99	Nee ook op taken wmo forse stijging zichtbaar
100	nvt
101	Jeugd tekorten en wmo kleine overschotten wat resulteerde in een tekort van bijna 9 ton
102	onduidelijke wat wordt bedoeld.
103	Deze vraagstelling is ons niet duidelijk. De beschikbare middelen in het gemeentefonds zijn veel lager dan de uitgaven. Inmiddels wordt op alle domeinen ernstig bezuinigd om de tekorten in het Sociaal Domein op te lossen en zijn de gemeentelijke belastingen fors verhoogd.
104	Er was sprake van een tekort op jeugd. De oude Wmo taken droegen al bij aan dekking tekort. Specialistische jeugdzorg, €4 mln meer uitgaven dan rijksmiddelen. WMO, €0,1 mln lagere uitgaven (is inclusief meelopende oude WMO taken)
105	Participatie, €0,1 mln lagere uitgaven. De rijksmiddelen voor Jeugd, die de gemeente Roosendaal uit het Gemeentefonds heeft ontvangen, bedroegen in 2018 €17,1 miljoen (IU Sociaal Domein). De daadwerkelijke uitgaven voor Jeugd waren in 2018 €17,7 miljoen. Voor WMO ontving Roosendaal in 2018 uit het Gemeentefonds €11,2 miljoen (IU Sociaal Domein) + €6,7 miljoen (IU WMO) = €17,9 miljoen. De daadwerkelijke uitgaven voor WMO bedroegen in 2018 €17 miljoen. Voor Participatie heeft de gemeente Roosendaal €17,3 miljoen uit het Gemeentefonds ontvangen en €29,9 miljoen als BUIG-budget. Totaal dus €47,2 miljoen. De Participatiewet wordt voor Roosendaal grotendeels uitgevoerd door de gemeenschappelijke regelingen WVS en Werkplein. De totale lasten voor participatie bedroegen in 2018 €48 miljoen (excl. de bedrijfsvoeringslasten van het Werkplein). Voor participatie geldt dus dat de totale rijksmiddelen niet voldoende waren om de lasten te dekken.
106	Op jeugd is bij de jaarrekening 2018 een tekort ontstaan ten opzichte van de rijksmiddelen. Met name door ambulante jeugdhulp, jGGZ en landelijke inkoop. Voor de regionale wmo taken is juist een voordeel ontstaan. Dit wordt echter grotendeels ingezet om tekorten op de maatschappelijke opvang te compenseren.
107	Op participatie wordt ook meer ingezet dan het rijksbudget. Dit is echter een eigen beleidskeuze.
108	Van de oude taken zou bijvoorbeeld huishoudelijke hulp bij kunnen dragen aan dekking van tekorten. Overigens zijn de uitgaven WMO 2007 per saldo ook hoger dan de beschikbaar gestelde middelen.

109	Over 2018 was er sprake van een tekort op het sociaal domein van €2,6 miljoen. Het tekort op Jeugd en Wmo was zelf hoger, maar werd deel opgevangen door kleinere voordelen op andere beleidstaken binnen sociaal domein.
110	Op Wmo waren de uitgaven lager dan de ontvangen rijksmiddelen, maar voor jeugd waren de uitgaven hoger dan de ontvangen rijksmiddelen. Per saldo is er onttrokken aan de reserve sociaal domein. Wij kunnen geen antwoord geven of de meelopende oude taken bij dragen aan dekking van het tekort. Wij ramen reëel en de ontvangen rijksvergoeding betreft algemene uitkering en wordt niet specifiek toegekend aan deze uitgaven. Pwet is neutraal.
111	We hebben afgesproken met onze raad dat we met ontschotte budgetten (incl. participatiewet) binnen onze begroting werken: een eventueel overschot op het bijstandsbudget bijvoorbeeld kan en mag ingezet worden voor tekorten in de gedecentraliseerde taken.
112	De gerealiseerde uitgaven overstijgen de in de begroting geraamde lasten voor het Sociaal Domein. In de geraamde lasten zijn reeds middelen uit de oude taken opgenomen. Hoewel deze middelen uit oude taken hebben bijgedragen aan dekking op het tekort op de nieuwe taken, is er nog steeds sprake van een overschrijding van het budget.
113	De gerealiseerde uitgaven overstijgen de in de begroting geraamde lasten voor het Sociaal Domein. In de geraamde lasten zijn reeds middelen uit de oude taken opgenomen. Hoewel deze middelen uit oude taken hebben bijgedragen aan dekking op het tekort op de nieuwe taken, is er nog steeds sprake van een overschrijding van het budget.
114	Bij de jeugdwet en participatiewet zijn de uitgaven hoger dan de beschikbaar gestelde middelen in 2018.
115	Per saldo was in 2018 sprake van een fors tekort. Dit tekort is op alle subdomeinen ontstaan, inclusief bij de 'oude' taken, en was het grootst bij jeugd.
116	Nee / niet significant
117	De uitkomsten verschillen aanzienlijk per subdomein. Bij participatie is in 2018 een positief resultaat gehaald. Bij WMO en Jeugd een tekort. Per saldo was in 2018 sprake van een fors tekort.
118	De gerealiseerde uitgaven voor jeugd en participatie zijn hoger dan de beschikbare middelen (integratie-uitkering sociaal domein). Bij de Wmo waren de uitgaven lager dan de beschikbare middelen (integratie-uitkering Wmo en integratie-uitkering sociaal domein).
119	De uitkomsten verschillen aanzienlijk per subdomein. Bij participatie is in 2018 een positief resultaat gehaald. Bij WMO en Jeugd een tekort. Per saldo was in 2018 sprake van een fors tekort.
120	Bij Jeugdhulp zijn de uitgaven per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen. Dit heeft te maken met hogere kosten specialistische jeugdhulp, LTA en maatwerkkosten. Voor BUIG/P-wet zijn de gerealiseerde uitgaven lager dan de rijksmiddelen, bij de Wmo zijn de afwijkingen kleiner.
121	Op dit moment dragen de oude taken, vanwege toenemende aantallen en toenemende zorg zwaarte, niet bij aan de dekking van het tekort.
122	Op dit moment dragen de oude taken, vanwege toenemende aantallen en toenemende zorg zwaarte, niet bij aan de dekking van het tekort.
123	Op dit moment dragen de oude taken, vanwege toenemende aantallen en toenemende zorg zwaarte, niet bij aan de dekking van het tekort.
124	in totaal een tekort van 2,5 miljoen. dit is inclusief een voordeel van ruim 4,0 miljoen op de centrumgemeente taak Beschermd wonen. het tekort op Wmo oud, Wmo nieuw, jeugd, re-integratie en het programma is dus ongeveer 6,5 miljoen nadelig. dit ten opzichte van een rijksbudget van ongeveer 80 miljoen (exclusief 40 miljoen BW budget)
125	De oude taken maken onderdeel uit van het resultaat
126	de beschikbare middelen zijn structureel ontoereikend, met name op het gebied van de Jeugdhulp (zie ook toelichting op de volgende vraag).
127	ja. oude taken dragen bij in de hele begroting.
128	Tekort is deels onverwacht en wordt derhalve via resultaat in mindering gebracht van de algemene middelen. Voor het verwachte deel wordt deze gefinancierd binnen de begroting, waardoor niet aan te geven is welke beleidsvelden bijdragen aan de dekking (integrale begroting). Voor de toekomst zal verdringing plaatsvinden op andere beleidsvelden.
129	Vooral op het subdomein jeugd zijn de uitgaven hoger dan de beschikbaar gestelde middelen
130	Zoals toegelicht bij vraag 4 wordt volop ingezet op de transitie en daarmee het realiseren van de taakstelling.
131	Er was over 2018 sprake van een flink tekort op Jeugdzorg. Het totale tekort bedroeg €21,3 miljoen waarvan €6,3 miljoen afrekening oude jaren. Op de lokale WMO (verstrekkingen en voorzieningen) was het tekort €4,5 miljoen, op beschermd wonen was sprake van een batig saldo van €1,0 miljoen
132	Dit geldt voor de subdomeinen Jeugd en Participatie. Voor subdomein WMO is antwoord C passend.
133	Zie ook antwoord bij 13. Het tekort werd deels afgedekt door een voordeel op het gebied van Wmo en P-wet.
134	Uitgaven zijn ruim hoger dan de beschikbare (rijks)middelen. De overschrijding zit vooral op Jeugdwet en in beperkte (maar wel toenemende) mate op Wmo 2015. Met name taken op het gebied van Wmo-oud (in relatie tot de rijksmiddelen Wmo-oud) hebben een beperkt gunstig effect op het tekort. Door de toenemende integratie met andere gemeentelijke beleids- en beheersaspecten wordt het zuiver scheiden van de lasten wel steeds moeilijker.
135	In totaal zijn we in 2018 €1.845.000 tekort gekomen op de beschikbaar gestelde middelen door het Rijk.

136	In het grootste deel van het sociaal domein overschrijden de daadwerkelijke uitgaven de rijksmiddelen. Met name voor jeugd en Wmo-begeleiding is dit het geval. Wmo-beschermd wonen is hierop een (positieve) uitzondering. Doetinchem is daar centrumgemeente voor. Eventuele overschotten en tekorten (ook op oude taken) worden op programmaniveau (programma 6) verdisconteerd.
137	Vraag 14, 15, 16 en 18 zijn niet te beantwoorden, als ook bekend bij de contactpersoon van de provincie. Als ongetwijfeld ook bij BZK bekend, zijn de middelen vanuit het gemeentefonds niet langer geoormerkt naar subdomein. In die zin zijn de (geraamde) lasten inzichtelijk te maken. Deze zijn echter niet te relateren aan baten, waardoor vraag 14, 15, 16 en 18 niet te beantwoorden zijn.
138	in de jaarrekening 2018 is er totaal €567.000 onttrokken aan de reserve sociaal domein. Dit bedrag is berekend op basis van de inkomsten van het Rijk.
139	Nee
140	Uitgaven worden deels gedekt uit eigen middelen.
141	Er was in 2018 sprake van forse tekorten binnen zowel Jeugd als Wmo. Het is op dit moment niet onze verwachting dat de tekorten in de toekomst volledig worden opgelost door mogelijke effecten van de transitie/transformatie.
142	De uitgaven voor Jeugd en Wmo zijn hoger dan de beschikbaar gestelde middelen. In de transitie meelopende oude taken dragen niet bij aan de dekking van het tekort, Wmo huishoudelijke hulp en Wmo voorzieningen zijn juist twee grote risico's.
143	Voor alle domeinen lopen we tegen tekorten aan.
144	De jeugdzorg heeft het hoger tekort veroorzaakt. Met de oude taken lopen we in de pas, zij dragen niet bij aan de dekking van het tekort.
145	Het tekort is met name zichtbaar op het onderdeel jeugd en BUIG (Participatiewet).
146	De in de transitie meelopende oude taken dragen ook bij aan de dekking van substantiële tekort op de subdomeinen Wmo en Jeugd. Echter onvoldoende om het tekort volledig te dekken.
147	De uitkomsten per sub domein zijn verschillend en zien er als volgt uit: Bij Wmo begeleiding is vooralsnog sprake van een voordeel t.o.v. de rijksmiddelen. Hier zou vanaf 2020 door het abonnementstarief een verandering kunnen ontstaan. Bij Participatie zijn de uitgaven gelijk aan de beschikbare middelen. En bij jeugdzorg zijn de uitgaven hoger dan de beschikbaar gestelde middelen. Per saldo zijn de uitgaven hoger dan de beschikbare middelen voor de gedecentraliseerde taken.
148	Dit hebben wij niet onderzocht.
149	Resultaat op oude taken is niet afzonderlijk gekwalificeerd.
150	Voor de 3D's wordt vanaf de start in 2015 budgettair neutraal begroot, daar dit het raads kader betreft (Dit raads kader geldt tot 1-1-2019; zie antwoord vraag 1). Dit gebeurt zowel voor Jeugdhulp en ook voor WMO. Voor participatie is dit in 2017 en 2018, op basis van een aanvullend raadsbesluit, losgelaten, door de 2-jarige extra middelen. Wel wordt er gewezen op de tekorten Jeugd, zoals we die meerjarig verwachten; Er wordt derhalve aan de voorkant geen uitname of storting aan de reserve 3d voorzien; daar dit niet past in het raads kader. De hoogte van de rijksmiddelen 2018 zijn derhalve ook de hoogte van de budgetten die Roermond hanteert voor 2018. Bij vergelijking van de uitgaven met de rijksmiddelen hebben wij in 2018 in totaal van de 3D's een tekort, waarbij op Wmo een overschot en op Jeugdzorg en Participatie een tekort.
151	De uitgaven voor Jeugd en WMO zijn hoger dan de rijksmiddelen die de gemeente ontvangen heeft. De budgetten van de oude taken hebben bijgedragen aan de dekking van het tekort.
152	Oa. als gevolg van een sterke volumegroei gebruik Jeugdhulp en voorzieningen Wmo en een ontoereikende Wsw vergoeding. De in de transitie meelopende oude taken hebben niet bijgedragen aan de dekking van het tekort.
153	Op jeugd en WMO gezamenlijk is in 2018 een nadeel gerealiseerd.
154	WMO - A. jeugdwet - B. Het gebruik van jeugdhulp is de afgelopen jaren toegenomen dit leidt tot hogere kosten terwijl het beschikbaar gestelde budget jaarlijks daalt (rekening houdende met incidenteel beschikbaar gestelde extra middelen P wet - C Re-integratie uitgaven zijn opgenomen in een meerjarenbegroting van het regionale werkbedrijf. deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de 'rijksbudgetten'. Wel zijn extra middelen ingezet om beschutwerk boven de taakstelling te kunnen aanbieden.
155	Nee, dragen niet bij.
156	De uitgaven bij Jeugd zijn aanzienlijk hoger dan de rijksinkomsten. Dit verschil is hoger dan het voordeel dat er was bij de WMO. Meelopende oude taken kunnen vanaf 2019 het tekort niet meer aanvullen, zodat bij de WMO vanaf 2019 ook een tekort wordt verwacht.
157	Per saldo hogere uitgaven. Subdomein Wmo is lastig te splitsen in oude en nieuwe taken. 3d betreft alleen nieuwe taken Wmo. Hierdoor geen duidelijk inzicht of er sprake is van uitgaven hoger of lager dan de beschikbaar gestelde middelen. Voor zover te herleiden dragen de oude taken Wmo bij aan de dekking van het tekort. Opmerking: Dit is inclusief de toerekening van overhead (Programmabegroting 2018: 11,5%)

158	Zie antwoord op vraag 1
	Jeugd €1.328.554 tekort WMO € 12.120 overschot
159	Participatie € 66.001 tekort
160	Het is onduidelijk wat met 'oude taken' wordt bedoeld. Feit is wel dat aanbieders in 2018 nog veel factureren hebben ingediend over 2017 en eerder jaren.
	Netto-lasten 2018 SD breed (programmamn, uitvoeringskn, preventiekn etc.): €12,9 miljoen -/- Netto-lasten 2018 SD lokaal beleid: €2,5 miljoen Totaal netto-lasten 2018 exclusief lokaal beleid: €10,4 miljoen
	Baten inzake decentralisatie-uitkeringen 3 D's 2018: €7,2 miljoen (septembercirculaire 2018) Baten inzake integratie-uitkering Wmo 2018: €1,4 miljoen ** * Totaal baten 2018: €9,8 miljoen
	Negatief financieel resultaat 2018: €0,6 miljoen exclusief onttrekkingen aan reserves exclusief lokaal beleid (w.o. bijv. kosten van preventie) exclusief salariskosten lokaal inclusief algemene uitkering apparaatskosten sd gemeentefonds inclusief integratie-uitkering Wmo (oude taken)
	Ad *) De algemene uitkering voor apparaatskosten sociaal domein binnen het gemeentefonds is in het verleden becijferd op €1,2 miljoen.
	Ad **) De in de transitie meelopende oude taken dragen bij aan de dekking van het tekort (zie integratie-uitkering Wmo).
	Wmo: uitgaven per saldo lager dan beschikbaar gestelde middelen (€1,3 miljoen) Jeugd: uitgaven per saldo hoger dan beschikbaar gestelde middelen (€0,8 miljoen)
161	Participatie: uitgaven per saldo hoger dan beschikbaar gestelde middelen (€1,1 miljoen)
162	De deelbegroting sociaal domein omvat in Wierden enkel de 3 D's
162	We begroten op werkelijke uitgaven voor de oude onderdelen
163	?
164	Het probleem doet zich met name voor bij de decentralisatie Jeugd.
165	Nee
166	Met name bij Jeugd is er sprake van een structureel tekort
	De uitgaven zijn voor het onderdeel jeugd en de participatiewet hoger dan de beschikbaar gestelde middelen, Voor het onderdeel WMO zijn deze grosso moddo gelijk. Hierbij merken we wel op dat de uitgaven in het kader van de WMO een fors stijgende trend laten zien en de verwachting is dat op het onderdeel WMO vanaf 2019 ook tekorten gaan ontstaan.
167	
168	Bij de beantwoording van deze vraag zijn alle uitgaven en inkomsten m.b.t. het sociaal domein betrokken. De conclusie blijft dat sprake is van een fors tekort.
169	Door tekorten op jeugdhulp en participatie.
170	Oude taken dragen niet bij aan de dekking van het tekort.
171	participatie 200k en WMO 350k hoger; de in de transitie meelopende oude taken dragen bij aan de dekking van het tekort.
172	Bij jeugdwet is in 2018 een tekort. Bij participatiewet (BUIG) is in 2018 een overschot en bij wmo is antwoord c van toepassing
173	Zie vraag 13.
174	De beschikbare middelen vanuit het rijk zijn niet toereikend. Wij hebben het te kort af moeten dekken met eigen middelen.
175	Hier is rekening gehouden met de taken 6.1, 6.4, 6.71, 6.72, 6.81 en 6.82 gezuiverd met meelopende oude taken.
176	Dit geldt voor de Jeugdzorg en de WMO
	saldo rijksmiddelen
	Wmo 872.912
	Participatie -/- 242.353
	Jeugd -/- 3.768.564
177	Totaal -/- 3.138.005
178	Op nagenoeg alle onderdelen van het sociaal domein zijn de lasten hoger dan de beschikbaar gestelde middelen. Enige uitzondering is de WMO begeleiding. Per saldo zijn de lasten hoger dan de rijksbijdrage.

179	Opmeer hanteert niet het principe van budgetneutraliteit. Opmeer heeft haar administratie niet ingericht om 1 op 1 aan te sluiten op de verdeling van de rijksmiddelen, dus ik kan alleen aangeven dat Opmeer bij benadering in totaal meer heeft besteed dan de ontvangen rijksmiddelen. Dekking van het 'tekort': reserve sociaal domein en algemene middelen/reserve.
180	Op alle domeinen is een nadeel behaald. De in de transitie meelopende taken dragen niet bij aan de dekking van het tekort.
181	Tot nog toe tekort voornamelijk op jeugdwet, zie ook vraag 13.
182	Bij Jeugdwet is in 2018 een tekort. Bij wmo en participatiewet is antwoord c van toepassing.
183	Participatie wordt gedaan op vanguitkering. Tekort Jeug wordt opgevangen uit algemene reserve
184	Nee, deze oude taken veroorzaken mede het tekort en kunnen niet worden ingezet voor de dekking.
185	De oude taken Wmo zijn ontschot verwerkt in de begroting, dus samen met de nieuwe taken Wmo. Het geheel aan Wmo lasten heeft in 2018 een tekort laten zien.
186	Vanuit 2018 zien we dat we sec op de drie gedecentraliseerde budgetten tekort komen tov IUSD. Nemen we daarbij de ontwikkeling op de budgetten BUIG, WMO oud in ogenschouw dan is het tekort groter en vanaf 2017 zichtbaar.
187	De beschikbare middelen vanuit het rijk zijn ontoereikend gebleken voor 2018. De onttrekking van €2,1 mln uit de bestemmingsreserve transformatieopgave sociaal domein is daar een direct gevolg van.
188	Jeugdzorg: Ja, de uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen Wmo: Ja, de uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen. Het overschot op Wmo was niet voldoende om de tekorten op Jeugdzorg te dekken. Participatie: Nee, de uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gekomen
189	Met name voor de Jeugdwet zijn de uitgaven hoger dan de beschikbaar gestelde middelen.
190	Antwoord b. in de jaarrekening 2018 is het tekort op het sociaal domein vastgesteld op 1,6 miljoen euro.
191	Op jeugd en BUIG heeft de gemeente een tekort. Op de Wmo een licht overschot.
192	Jeugd- de lasten zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen WMO- de lasten zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen Participatie- de lasten zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen
193	Bij Jeugdwet en Participatiewet in 2018 een tekort. Bij wmo is antwoord c van toepassing. Participatiewet: Zoals reeds aangegeven wordt de Participatiewet middels een gemeenschappelijke regeling uitgevoerd door Baanbrekers. Naast de ingezette rijksmiddelen (middelen BUIG en Participatiewet) heeft de gemeente Waalwijk nog een bedrag van €2,6 miljoen aan gemeentelijke bijdrage voor 2018 gestort. WMO/AWBZ 2015: Volgens de gemeentelijke jaarrekening 2018 blijkt dat voor de decentralisatie WMO/AWBZ 2015 er voor een bedrag van +/- €440.000 minder aan uitgaven is verantwoord voor de decentralisatie WMO/AWBZ 2015 als dat er aan (rijks)middelen voor 2018 beschikbaar waren. Jeugdwet: Voor de uitvoering van de Jeugdwet blijkt uit de gemeentelijke jaarrekening 2018 dat de verantwoorde jeugdhulpkosten ruim 1,2 miljoen hoger zijn dan de hiervoor ontvangen rijksbijdrage.
194	
195	Onduidelijk wat met meelopende oude taken wordt bedoeld
196	Deels
197	• Jeugd – lasten zijn hoger dan beschikbaargestelde middelen • WMO – lasten zijn iets lager dan beschikbaargestelde middelen • Participatie – lasten zijn ongeveer gelijk aan beschikbaargestelde middelen Per saldo zijn de lasten hoger dan de beschikbaargestelde middelen. Oude taken dragen bij in de dekking van het tekort.
198	nvt
199	Jeugdhulp (tekort 0,5 miljoen) inkomsten: 5,2 miljoen uitgaven: 5,7 miljoen Participatiewet (tekort 0,6 miljoen) inkomsten: 1,1 miljoen uitgaven: 1,7 miljoen wmo (oud+nieuw) (overschot 0,4 miljoen) inkomsten : 4,4 miljoen uitgaven : 4,0 miljoen
200	Het tekort 2018 (7,12 mln €) is al inclusief de oude WMO taken.
201	Jeugd en participatie leidde tot een tekort. Dit had niet te maken met oude taken.
202	Door de transitie en het integrale werken is dit niet meer te bepalen.

203	n.v.t.
204	ja, overschot WMO draagt bij aan tekort jeugdzorg
205	Deze leiden niet tot dekking van het (totale) tekort.
206	na
207	We hadden al tekorten op de oude taken en deze dragen dus niet bij aan de dekking van het tekort
208	Jeugd: ook met de extra middelen voor de jaren 2019 tot en met 2021 blijft de Rijksbijdrage aanzienlijk lager dan de daadwerkelijke kosten. Wmo: door het besluit van het Rijk omtrent de invoering van het Wmo abonnementstarief zijn de uitgaven explosief gestegen zonder dat daarvoor een extra Rijksbijdrage is toegekend.
209	Jeugd: ook met de extra middelen voor de jaren 2019 tot en met 2021 blijft de Rijksbijdrage aanzienlijk lager dan de daadwerkelijke kosten. Wmo: door het besluit van het Rijk omtrent de invoering van het Wmo abonnementstarief zijn de uitgaven explosief gestegen zonder dat daarvoor een extra Rijksbijdrage is toegekend.
210	WMO Begeleiding: Overschot van €26.200. Jeugdzorg: Tekort van €972.800 Participatie: Overschot van €17.500. Bij deze bedragen is overigens geen rekening gehouden met de personele lasten en overhead (gemeentelijke ambtenaren).
211	nee.
212	Wmo-voordeel
213	Jeugd/Participatie - nadeel
214	De tekorten zitten met name op het gebied van Jeugdhulp. Hier legt de gemeente zelf veel geld bij. De oude taken zijn onderdeel van het programma sociaal domein en hebben reeds een eigen bestemming.
215	Wij rapporteren inderdaad niet los over de 3D's. Wij rapporteren aan de Raad en in de jaarrekening over het geheel van het Programma Sociaal Domein binnen de gemeentebegroting. Hier zitten dus ook de oude taken in, die voor een dempend effect op het tekort zorgdragen.
216	Zowel de jeugd als wmo komen hoger uit dan de vergoedingen van uit het rijk. De oude taken zorgen niet direct voor een dekking van het tekort.
217	Wij verwachten niet dat dit een substantiele bijdrage zal leveren.
218	ja
219	Zie ook de toelichting bij vraag 1. De tekorten zitten met name op het gebied van Jeugdhulp. Hier legt de gemeente zelf veel geld bij. De oude taken zijn reeds onderdeel van de toelichting bij vraag 1.
220	Jeugd: rijksmiddelen €5,2 mln, netto-lasten €6,0 mln Wmo: rijksmiddelen €4,6 mln, netto-lasten €4,7 mln Participatiewet: rijksmiddelen €5,8 mln, netto-lasten €5,8 mln
221	Er is geen onderscheid meer tussen oude en nieuwe taken. Met name de uitgaven voor Jeugd(hulp) waren ruim €500k hoger dan de beschikbare middelen. Deze kostenoverschrijding is opgevangen vanuit de reserve. Voor 2019 e.v. zijn er nagenoeg geen middelen meer beschikbaar in deze reserve.
222	Bij de oude taken geven wij ook meer uit dan de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Daarmee levert het geen bijdrage voor dekking van het tekort bij de nieuwe taken.
223	De ramingen zijn binnen het Sociaal Domein nog niet allemaal op een realistisch niveau gebracht.
224	De uitgaven vallen hoger uit dan de ramingen.
225	Oude taken zullen niet bijdragen aan de dekking van het tekort.
226	De totale uitgaven zijn hoger dan de beschikbare middelen. De veel hogere kosten voor de jeugdzorg zijn deels gecompenseerd door lagere kosten van de WMO. De extra kosten zijn gedekt uit de reserve sociaal domein.
227	Niet of nauwelijks. En met name de uitgaven aan jeugdhulp zijn fors hoger dan de bijdrage die we vanuit het Rijk ontvangen.
228	Jeugd: groot tekort WMO: overschot Participatie: tekort Totaal: Tekort In vergelijking met 2017 loopt het tekort bij jeugd op (stijging uitgaven en daling inkomsten), daalt het overschot bij WMO (stijging uitgaven) en Participatie is ongeveer gelijk. Bij de beantwoording is geen rekening gehouden met eigen uitvoeringskosten. Het betreft hier dus alleen uitgaven voor zorg e.d. Dit geldt ook bij alle andere vragen. Als wordt gekeken naar de uitkeringen t.o.v. de BUIG inkomsten dan zijn de inkomsten hoger dan de uitgaven. Sec op de participatie (o.a. WSW) zijn de uitgaven hoger dan de inkomsten.
229	Binnen de Wmo oud en Wmo nieuw was er sprake van een 'voordeel' ten opzichte van de beschikbaar gestelde middelen. Op de jeugdzorg was er echter sprake van een groter tekort. Per saldo moest er een onttrekking aan de reserve plaatsvinden.

230	de oude regeling huishoudelijke hulp leverde een voordelig saldo op. Zo ook de BUIG die jaarlijks een overschot oplevert. Daarmee kunnen de tekorten die worden geleden met name op de Jeugdzorg tot nu toe worden opgevangen.
231	Nee
232	Er is een principe van geld volgt taak. Daar waar een oude taak is opgenomen in de nieuwe taken is deze ook als dekking hierbij betrokken.
233	Met name bij de jeugdwet (700.000 tekort) en de Wmo (begeleiding 400.000 tekort) was er sprake van tekorten. Op de Werk- en inkomensvoorzieningen hebben wij geld overgehouden (het gereserveerde geld uit algemene middelen was niet volledig nodig) waardoor wij per saldo in Programma (!) Sociaal Domein niet tekort hebben gehad.
234	Per saldo is in 2018 sprake van een negatief resultaat van ca. €2.127.000 voor alle onderdelen van jeugdzorg, participatie en wmo. Dit is het resultaat van zowel oude als nieuwe taken en voor verwerking van reservemutaties. De meelopende taken dragen niet bij aan dekking van het tekort: dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door jeugdzorg.
235	Vooraf op het gebied van jeugd een groot tekort
236	De wmo integratieuitkering 2007 hebben we ook meegenomen, die we ontschot inzetten. Desalniettemin komen we over het gehele sociaal domein geld tekort. Dus vanaf 2018 in de min. De jaren 2015 - 2017 waren nog positief.
237	buig gelden
238	Wij ontvangen al jaren integraal veel minder middelen voor de gedecentraliseerde taken dan de uitgaven. Voor 2016 en 2017 ontving deze gemeente in 2018 vanuit het Fonds tekort gemeenten een bijdrage van €715.000 en een flinke bijdrage van uit de centrumgemeente Zwolle mbt de reserve beschermd wonen, die de tekorten in het financieel jaar 2018 kon afdekken.
239	Budgetten voor oude taken bieden geen ruimte. De uitgaven zijn voor alle domeinen per saldo hoger.
240	Participatie kent een positief resultaat in 2018 omdat we in eerdere jaren vanuit de Taskforce BUIG hierop hebben ingezet (ca. 2 miljoen) Voor WMO en jeugd zijn er in 2018 opv tekorten 2017 extra middelen toegevoegd op deze onderdelen.
241	Voor Jeugd, Wmo en Participatie (SW-deel) is sprake van hogere uitgaven dan de beschikbaar gestelde middelen. Voor beschermd wonen is nog sprake van lagere uitgaven dan beschikbaar gesteld. Met deze financiële uitkomst was deels rekening gehouden maar werd met name pas inzichtelijk bij het opstellen van de jaarrekening. Bij het opstellen van de jaarrekening was er nog onzekerheid over de definitieve afrekening met zorgaanbieders en SVB. Deze kon pas medio 2018 plaatsvinden.
242	De oude taken WMO dragen niet meer bij ter dekking van het tekort binne het Sociaal Domein in z'n algemeenheid. Tot voor kort werd het tekort bij het onderdeel Jeugd gedeeltelijk gedekt door het overschot bij WMO. Mede als gevolg van de invoering van het abonnementstarief WMO per 1-1-2019 is dit niet meer van toepassing.
243	Oude taken zullen niet bijdragen aan de dekking van het tekort.
244	Nee, dat is niet het geval
245	Oude taken (Rolstoelen, vervoer en woningaanpassing, maar ook bijdrage GGD en Consultatiewerk) delen mee in het tekort of ter dekking. Het is echter normatief niet te betalen welke omvang de oude taken zouden moeten hebben.
246	Oude taken zijn al volledig verdisconteerd in de exploitatiebegroting.
247	De lasten van de WMO zijn lager dan de rijksmiddelen, de lasten van de participatie en de jeugdzorg zijn hoger. Hierbij is geen rekening gehouden met de kosten van inzet personeel.
248	ongeveer €83.000
249	Nee, ook daar stijgen de kosten
250	In 2018 was (net als 2017) participatie positief t.o.v. de begroting. Dat betrof met name het inkomensdeel. Dat overschot is ingezet om de tekorten op de WMO (oud en nieuw) en jeugd te compenseren. Per saldo resteert echter nog steeds een tekort.
251	Vanuit de bestemmingsreserve zijn de tekorten die ontstaan zijn aangevuld. Binnen de Wmo hebben de 'oude taken' deels bijgedragen aan het ontstane tekort. Bij de andere decentralisatie is daar vrijwel geen sprake van.
252	Zowel op Jeugd als WMO waren de uitgaven per saldo hoger
253	Betreft hogere uitgaven dan geraamd m.n. op Jeugdhulp, Serviceorganisatie Jeugd.
254	Ja, dat is correct.
255	Zie antwoord vraag 13
256	Nee, hiervan is geen sprake.
257	In 2018 hadden we tekort van €650.000 op de jeugdhulp en €300.000 op de Wmo. Deze tekorten konden we niet dekken uit rijksmiddelen voor de 3D's. Dit tekort hebben we kunnen dekken door een opbrengst van de bezuinigingsronde.
258	De oude taken spelen hierbij geen rol en hebben geen invloed op het tekort.
259	WMO oud en de opgebouwde reserves sociaal domein dragen bij aan de dekking van het tekort.

	Jeugd 2018: de uitgaven 2018 waren per saldo hoger dan de rijksmiddelen Participatie 2018: de uitgaven 2018 waren ongeveer gelijk aan de rijksmiddelen WMO 2018: de uitgaven 2018 (voor oude WMO taken en taken WMO 2015) waren per saldo hoger dan de rijksmiddelen
260	Juist bij WMO hebben we op oude taken (met name HH) een fors tekort in relatie tot de rijksmiddelen die we daarvoor ontvangen (integratie-uitkering WMO). De oude taken dragen dus zeker niet bij aan de dekking van het tekort.
261	Ja
262	Met name op het gebied van jeugd. Bij Wmo is nog sprake van overschot. Participatie is neutraal.
263	Tekort op Jeugd van €2,0 miljoen en WMO budgetneutraal.
264	Nee
265	De extra instroom is met name gericht op de jeugdhulp en een deel begeleiding WMO.
266	Nee, met het gelopen bezuinigingstraject uit 2015 en het hieruit volgende artikel 12 traject was er geen ruimte meer binnen de bestaande taken om aanvullende dekking te realiseren.
267	Nee, als er al een overschot is, is dat ontoereikend om tekort op jeugd op te vangen
268	Nee, op de oude taken is geen sprake van een overschot.
269	Er is geput uit de reserve Sociaal domein.
270	hoewel het steeds moeilijker is om een saldo te trekken is het wel duidelijk dat de gemeente meer uitgeeft dan de rijksmiddelen.
271	oude taken hebben niet als dekking kunnen dienen
272	Nee, als er al een overschot is, is dat ontoereikend om tekort op jeugd op te vangen
273	Tsja heeft dit nog toelichting nodig?
274	Op Wmo oud was er altijd een plus, maar die verdwijnt inmiddels ook. Op de onderdelen jeugd en participatie hebben wij een tekort.
c. De uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gesteld	
#	Gevraagde toelichting
	De uitkomst verschilt per subdomein:
	A. WMO
	B. Jeugd
275	C. Participatie
276	Zoals aangegeven werken we met ontschotte budgetten en worden nadelen opgevangen door voordelen binnen het sociaal domein.
277	In het sociaal domein totaal was in 2018 wel een afwijking maar die is niet direct gerelateerd aan de 3D's.
	Op de Wmo en Participatie was sprake van kleine overschotten.
278	Op de Jeugdzorg was sprake van een klein tekort.
279	De kosten op jeugd zijn hoger dan de beschikbaar gestelde middelen, maar grosso-modo zijn de decentralisatie middelen genoeg om de uitgaven te dekken. Dit is vanaf 2019 niet meer het geval, dan is het totaal tekort.
280	Met name bij Jeugd speelt dat er achteraf wordt gedeclareerd door de zorgaanbieders. Er is daarom een post 'Onderhanden Werk' opgevoerd, waarvan het nog onzeker is of deze volledig is.
281	Dit is dan wel zonder organisatiekosten.
	WMO restant
	PW tekort
282	Jeugd tekort
283	De geraamde lasten voor de transformatieopgaven jeugd zijn doorgeschoven naar 2019.
284	Wel zien we verschillen per domein. Er is een tekort op Jeugd en Wmo, maar een overschot op Participatie. Per saldo zijn we in 2018 redelijk neutraal uitgekomen. Dit komt mede door de extra middelen die ontvangen zijn in het kader van beschermd wonen (€4,2 mln.).
285	2018 liggen de lasten grotendeels in lijn met de ontvangen rijksuitkering, voor 2019 zijn de rijksmiddelen niet meer toereikend.
286	De gerealiseerde uitgaven volgens de jaarrekening 2018 zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gesteld. Hierbij is er sprake van een tekort op de jeugdzorg en een overschot op de Wmo.
287	Beide ca. 20 miljoen
288	Het tekort op Jeugd is in 2018 grotendeels gecompenseerd door een overschot op de Wmo. In 2019 verwachten we een grotere claim op de WMO budgetten en een flinke stijging van de jeugdkosten ten opzichte van 2018.
289	Vanaf 2018 houdt gemeente Eersel het saldo tussen de rijksinkomsten 3D en de lasten van de gedecentraliseerde taken af niet meer bij. Uitgaven worden geraamd op basis van verwachte kosten.
290	Wmo - lager / Jeugd - hoger

291	Per saldo is in 2018 sprake van een negatief resultaat van €216.000 voor het gehele sociaal domein. Jeugdzorg en participatie: negatief resultaat, Wmo en inkomensvoorzieningen: positief resultaat.
292	Het is te arbeidsintensief om een uitgebreide berekening te maken. Op basis van de algemene voorzieningen en de maatwerkvoorzieningen (beide Wmo en jeugd) ligt de besteding 8% hoger dan de decentralisatie uitkeringen. Voor participatie geldt dat de decentralisatie uitkering onvoldoende was voor de lasten. De Decentralisatie uitkering participatie was taakstellend.
293	Totaal resultaat ca. €117.400 negatief. Hierin zijn opgenomen de resultaten van Wmo (voordelig), inkomensvoorzieningen (voordelig), minimaregelingen (nadelig), jeugdzorg (voordelig) en participatie (nadelig).
294	Jeugd en participatie werden tot op heden grotendeels gecompenseerd door overschot op de WMO.

Vraag 15

Zijn de **verwachte** uitgaven voor de gedecentraliseerde taken (netto-lasten) voor 2019 (zoals die in de jaarrekening 2019 opgenomen zullen worden) per saldo anders dan de rijksmiddelen die uw gemeente voor deze taken heeft ontvangen?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen	9	3%
b. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen	254	86%
c. Nee, de verwachte uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gekomen	31	11%
Totaal	294	

Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

a. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen	
#	Vrijblijvende toelichting
1	Antwoord a: WMO Antwoord b: Jeugd Antwoord c: Participatie
2	De verwachte uitgaven WMO zijn in 2019 hoger dan de ontvangen rijksbijdragen. De verwachte uitgaven Beschermd Wonen en Jeugdzorg zijn daarentegen in 2019 lager dan de daarvoor ontvangen rijksbijdragen.
3	Jeugd - hoger WMO - lager participatie - hoger
4	De jeugdzorg geeft een overschrijding en de wmo een onderschrijding. Per saldo lagere uitgaven dan ontvangen rijksmiddelen
5	<p>Netto-lasten 2019 SD breed (programmamn, uitvoeringskn, preventiekn etc.): €12,8 miljoen -/- Netto-lasten 2019 SD lokaal beleid: €2,5 miljoen Totaal netto-lasten 2019 exclusief lokaal beleid: €10,3 miljoen</p> <p>Baten inzake decentralisatie-uitkeringen 3 D□s 2019: € 7,8 miljoen (septembercirculaire 2019) Baten inzake integratie-uitkering Wmo 2019: €1,5 miljoen ** Baten inzake algemene uitkering apparaatskosten sociaal domein 2019: €1,2 miljoen * Totaal baten 2019: €10,5 miljoen</p> <p>Positief financieel resultaat 2019: €0,2 miljoen exclusief onttrekkingen aan reserves exclusief lokaal beleid (w.o. bijv. kosten van preventie) exclusief salariskosten lokaal inclusief algemene uitkering apparaatskosten sd gemeentefonds inclusief integratie-uitkering Wmo (oude taken)</p> <p>Ad *) De algemene uitkering voor apparaatskosten sociaal domein binnen het gemeentefonds is in het verleden becijferd op €1,2 miljoen.</p> <p>Ad **) De in de transitie meelopende oude taken dragen bij aan de dekking van het tekort (zie integratie-uitkering Wmo).</p> <p>Wmo: uitgaven per saldo lager dan beschikbaar gestelde middelen (€1,6 miljoen) Jeugd: uitgaven per saldo hoger dan beschikbaar gestelde middelen (€0,4 miljoen)</p>
5	Participatie: uitgaven per saldo hoger dan beschikbaar gestelde middelen (€1,0 miljoen)

6	De verwachte uitgaven voor 2019 zijn per saldo lager dan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn. Op de beschikbare middelen voor de jeugdzorg is er sprake van een tekort; voor de beschikbare middelen voor de Wmo is er sprake van een overschot.
7	Wat betreft Wmo zijn de uitgaven lager dan de beschikbaar gestelde middelen. Echter wat betreft Jeugd en participatie zijn de lasten hoger dan de beschikbare rijksmiddelen.
8	Er wordt een negatief resultaat voor Wmo verwacht en een positief resultaat voor Jeugdhulp. Bij Jeugdhulp worden mogelijk wel vereveningsafspraken over 2020 gemaakt.

b. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen

#	Vrijblijvende toelichting
9	WMO; uitgaven lager Jeugd; uitgaven hoger. Participatie; grosso-modo
10	Rijksmiddelen via algemene uitkering gemeentefonds niet meer apart gespecificeerd voor jeugd.
11	Op Wmo2015 zullen de uitgaven naar verwachting lager zijn dan de integratie-uitkering. Voor de overige subdomeinen (Jeugdhulp en Participatie) is sprake van een verwacht tekort.
12	O.a. veroorzaakt door: - sterk verbeterde toegankelijkheid van de zorg (Wmo én jeugd) - integrale blik op problematiek binnen gezinnen waardoor jeugdhulp explosief is gegroeid - aanzuigende werking abonnementstarief eigen bijdrage Wmo - toenemende vergrijzing
13	Zoals eerder vermeld is het dit niet te voorkomen indien je niet onverantwoorde lange wachtlijsten wilt laten ontstaan in de jeugdzorg
14	prognose: WMO : 33.000 overschot Jeugd : 64.000 tekort Participatie : 96.000 tekort
15	Prognose: Jeugd : 815.000 tekort WMO : 411.000 overschot Participatie : 102.000 tekort
16	Prognose is een tekort van 1.4 miljoen
17	In onze begroting zijn de lasten gebaseerd op de werkelijke kostenontwikkeling van de afgelopen jaren. In 2018 waren de rijksmiddelen al niet voldoende om de kosten op te vangen. De extra rijksmiddelen (voor 2019 €241.000) zijn daarvoor niet voldoende.
18	Nadere toelichting: zoals bekend is de uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 onderdeel van de algemene uitkering en als zodanig niet aparte uitkering inzichtelijk. De geraamde lasten zijn wel hoger dan de tot 2019 ontvangen aparte uitkering.
19	zie toelichting vraag 14
20	Ondanks het realistisch ramen wordt er voor het jaar 2019 een tekort verwacht. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een deficit bij het onderdeel Jeugd.
21	bij de Jeugdzorg zijnde uitgaven hoger dan de beschikbaar gestelde middelen en bij de WMO is er sprake van een overschot. Per saldo blijft er een tekort bestaan.
22	Zowel voor Wmo als Jeugd verwachten we hogere uitgaven dan dat budgetten beschikbaar zijn gesteld door de rijksoverheid.
23	De overschrijding wordt (m.n.) door het sub-domein Jeugd veroorzaakt.
24	Het budget 2019 is opgehoogd als gevolg van de in 2018 geconstateerde tekorten. De extra middelen voor de jeugdzorg (circa 415.000 voor Leusden) zijn daarbij ontoereikend. N.B. : door de inweving van de IU SD in de Algemene Uitkering per 1 januari 2019 en de verdere (gewenste) ontschotting van de uitgavenbudgetten SD in de gemeentebegroting (PGB's, uitvoeringskosten, subsidies, overige goederen en diensten, etc.) is het steeds lastiger om het verband te blijven leggen tussen de hoogte van de rijksmiddelen voor de nieuwe taken en de daarmee te bekostigen budgetten aan de uitgavenkant.
25	Jeugd tekort Wmo overschot door een overschot bij de centrumgemeentetaak beschermd wonen P-wet tekort
26	Met ingang van 2019 worden de budgetten voor sociaal domein niet meer apart geormerkt. De verwachting is wel dat de uitgaven voor 2019 per saldo hoger zijn dan de beschikbaar gestelde middelen. Op de jeugdhulp en participatie wordt een ruime overschrijding verwacht. Dit wordt voor een deel gecompenseerd door onderschrijdingen op de Wmo budgetten voor begeleiding en huishoudelijke hulp.
27	n.v.t.
28	Hogere aanvraag op met name Jeugd en Participatiewet.
29	Jeugdhulp tekort, Wmo begeleiding overschot, Wmo OT overschot, Wmo hulpmiddelen overschot, Vraagafhankelijk vervoer tekort.

30	Ook voor 2019 zien we dat de verwachte jaaruitgaven voor de nieuwe taken hoger liggen dan de rijksmiddelen (met inachtneming van de aanvullende middelen voor Jeugd). In 2019 geldt eveneens dat er een tekort op de rijksmiddelen voor WMO-begeleiding en Jeugd wordt verwacht en een overschot op de centrumtaken voor Beschermd Wonen, per saldo een negatief saldo.
31	Budget blijft ontoereikend
32	Verwachting is voor Wmo en Participatiewet grosso-modo gelijk en voor Jeugd hoger.
33	Vanaf 2019 zijn de middelen voor o.a. jeugdhulp onderdeel van de algemene uitkering en zodoende niet direct herleidbaar. Ongeacht dat, ramen we realistisch en is een eventuele rijksuitkering daarin niet leidend.
34	Bij de jeugd is het tekort inmiddels opgelopen naar een kleine €1,5 mln. (ca. 25% van het beschikbare budget). Bij de WMO is door met name het abonnementstarief, aanzuigende werking en de AMvB het tekort geschat op ca. €6 ton (ca. 10%).
35	zie vorig antwoord
36	Jeugd en WMO: De verwachte uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen. Re-integratie / Sw: De uitgaven zijn grosso modo gelijk aan de ramingen van de begroting. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn de uitgaven iets gestegen.
37	Voor BUIG is de verwachting dat we overhouden. Voor Jeugd, re-integratie en Wmo is dit niet goed inzichtelijk te maken omdat de rijksmiddelen niet meer apart worden uitgekeerd maar via de algemene middelen middels maatstaven beschikbaar worden gesteld, waardoor je geen goed overzicht meer hebt van de ontvangen middelen. Vanuit aannames hebben we het volgende beeld:
38	Jeugd tekort, Re-integratie overhouden en Wmo budget neutraal
39	zie toelichting op vraag 14
40	Voor alle onderdelen geldt dat de rijksbijdragen ontoereikend zijn om de lasten (inclusief uitvoeringskosten minus eigen bijdrage en baten) te dekken.
41	We schatten in dat de netto-lsten hoger zijn dan de beschikbaar gestelde middelen.
42	geen verdere toelichting anders dan dat het budget structureel te laag is.
43	B. de uitgaven zijn hoger (jeugd 3 milj., Wmo klein overschot, Pwet klein overschot – totaal – 2,5 miljoen.)
44	Op het onderdeel Jeugdzorg en Wmo worden in 2019 grotere tekorten verwacht ten opzichte van 2018 Zie vraag 14. De verwachting is dat de incidentele vrijval nu niet plaats vindt. In de 2e Tussenrapportage wordt uitgegaan van een tekort van €600.000 voor Jeugdzorg/WMO.
45	Wij voeren geen afzonderlijke administratie voor de gedecentraliseerde taken. In de administratie zijn deze vermengd met andere taken in het sociaal domein. De totale lasten in het sociaal domein waren hoger dan de daarvoor beschikbaar gestelde middelen. De hogere lasten betroffen de deeltaak specialistische zorg en ondersteuning.
46	De huidige prognose gaat uit van een tekort van €8,0 miljoen ten opzichte van de beschikbare Rijksmiddelen. Dit bestaat uit een tekort op Jeugd van €5,4 miljoen, een tekort op de WMO van €2,5 miljoen, een overschot op Beschermd Wonen van €1,9 miljoen en een tekort op Participatie uitkeringen van €2,0 miljoen.
47	Het betreft hier voornamelijk het subcluster Jeugdwet. De in de transitie meelopende oude taken maken deel uit van het de dekking van het tekort. Dekking zal wellicht plaatsvinden ten laste van de reserve sociaal domein.
48	Aangezien het onderdeel is van de totale begroting van de gemeente en de connectie met de specifieke rijksbijdrage is losgelaten is het bedrag aan extra algemene middelen niet meer exact te achterhalen. Wel is er in oude jaren al fors extra eigen middelen t.o.v. de rijksmiddelen toegevoegd aan de budgetten.
49	Met name op het domein jeugd is het budget inclusief de extra toekenning bij de meicirculaire onvoldoende
50	Doordat de integratie-uitkeringen en decentralisatie uitkering per 2019 zijn overgegaan naar de algemene uitkering, is deze relatie niet meer direct te maken.
51	De beschikbare middelen zijn nu onderdeel van de algemene uitkering en worden niet meer afzonderlijk berekend en gepresenteerd
52	Jeugd - hoger WMO - lager participatie - hoger
53	nvt
54	Zie vraag 14. Het tekort t.o.v. de rijksmiddelen heeft een structureel karakter.
55	De vraag is moeilijker te beantwoorden omdat de inkomsten onderdeel zijn geworden van algemene uitkering.
56	Specialistische jeugdzorg €2,7 mln hogere uitgaven dan rijksmiddelen WMO, €0,2 mln hogere uitgaven dan rijksmiddelen (is inclusief meelopende oude WMO taken) Participatie €0,1 mln lagere uitgaven dan rijksmiddelen.

	<p>Met ingang van 2019 bestaat de IU Sociaal Domein niet langer. De rijksmiddelen voor Jeugd en WMO zijn nu (voor het overgrote deel) opgenomen in de Algemene Uitkering. Het is daarom lastig om te achterhalen welke rijksmiddelen precies zijn toegekend voor Jeugd en WMO. Binnen de gemeente Roosendaal maken we ook niet langer deze uitsplitsing.</p> <p>De rijksmiddelen voor jeugd en WMO zijn de afgelopen jaren per saldo gedaald. Daarentegen zien we wel dat onze lasten ieder jaar steeds hoger worden. De afgelopen jaren waren onze werkelijke (gerealiseerde) lasten hoger dan de rijksmiddelen. Deze trend zal zich naar verwachting ook voortzetten in 2019.</p> <p>Voor de uitvoering van de Wsw zijn de rijksmiddelen in 2019 niet voldoende om de lasten te dekken. Het definitieve BUIG-budget over 2019 is voor de gemeente Roosendaal wel voldoende om uitkeringen en loonkostensubsidies te verstrekken. Roosendaal zal naar verwachting over 2019 een overschot hebben op het BUIG-budget. Voor de onderdelen re-integratie en bijzondere bijstand geldt dat het rijksbudget voldoende is; de lasten hiervoor zijn grosso modo gelijk aan de middelen</p>
57	
58	<p>voor zowel jeugdhulp als de lokale wmo wordt rekening gehouden met een tekort ten opzichte van de rijksmiddelen. In beide gevallen zien we een forse volume en kostenontwikkeling in 2019. De extra middelen vanuit het rijk waren hiervoor niet toereikend.</p>
59	<p>We verwachten over 2019 een tekort van €5,3 miljoen in het sociaal domein.</p>
60	<p>Idem 2018 (vraag 14) maar het tekort op de jeugdzorg zal flink hoger uitvallen!</p>
61	<p>Voorals in de Wmo ziet de gemeente de kosten in 2019, mede als gevolg van de invoering van het abonnementstarief, aanzienlijk stijgen ten opzichte van 2018.</p>
62	<p>Voorals in de Wmo ziet de gemeente de kosten in 2019, mede als gevolg van de invoering van het abonnementstarief, aanzienlijk stijgen ten opzichte van 2018.</p>
63	<p>Dit betreft zowel de WMO als de Jeugd. Het grootste tekort wordt verwacht op jeugd.</p>
64	<p>Dit betreft zowel de WMO als de Jeugd. Op Jeugd wordt een zeer groot tekort verwacht.</p>
65	<p>De stijging van de uitgaven voor jeugdzorg gaat in 2019 door. Er is sprake een verschuiving naar duurdere zorgtrajecten. Ook bij de Wmo stijgen de uitgaven (toename aantallen en langduriger zorg). Daarnaast zien we bij de Wmo dat het rijksbeleid met betrekking tot de eigen bijdragen leidt tot een daling van de inkomsten uit eigen bijdragen en een hoger beroep op de maatwerkvoorzieningen</p> <p>Graag stellen we de bankrekening van onze gemeente beschikbaar voor een aanvullende (kerst)gratificatie vanuit het Rijk/Provincie ter dekking/compensatie van deze almaar stijgende uitgaven in het sociaal domein.</p>
66	<p>Dit betreft zowel de WMO als de Jeugd. Het grootste tekort wordt verwacht op jeugd.</p>
67	<p>Voor de BUIG/P-wet verwachten we ook in 2019 een overschot, de Wmo zal rond het budget liggen, voor Jeugdhulp verwachten we tekorten op dezelfde gebieden als in 2018.</p>
68	<p>Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019 verwachten we een tekort van ruim 6 miljoen (verwachting op basis van stand eind september).</p>
69	<p>De uitgaven voor de gedecentraliseerde taken binnen de Participatiewet voor 2019 (Wsw en Participatiewet) lopen redelijk in de pas met de rijksbijdrage. Voor jeugdhulp en Wmo is sprake van een substantieel tekort ten opzichte van de rijksbijdrage in 2019. Binnen de Wmo wordt dit mede veroorzaakt door de invoering van het abonnementstarief waardoor het aantal cliënten is toegenomen en de ontvangsten vanuit eigen bijdragen afgenomen.</p> <p>Het tekort jeugdhulp wordt met name veroorzaakt door hogere uitgaven gerelateerd aan een groter aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp. Nu de zorg na de decentralisatie "dichtbij" is georganiseerd, komen problemen eerder aan het licht en stijgt de vraag. Ook zien wij, dat door landelijk beleid en ontwikkelingen - zoals de invoering van de Radarfunctie van Veilig Thuis en de verscherpte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en wachtlijsten bij Veilig Thuis en de Raad van de Kinderbescherming - er een extra beroep wordt gedaan op de (zwaardere) lokale jeugdhulp.</p>
70	<p>zie vraag 14</p>
71	<p>Zie vraag 14: Uitgaven zijn ruim hoger dan de beschikbare (rijks)middelen. De overschrijding zit vooral op Jeugdwet en in beperkte (maar wel toenemende) mate op Wmo 2015. Met name taken op het gebied van Wmo-oud (in relatie tot de rijksmiddelen Wmo-oud) hebben een beperkt gunstig effect op het tekort. Door de toenemende integratie met andere gemeentelijke beleids- en beheersaspecten wordt het zuiver scheiden van de lasten wel steeds moeilijker.</p>
72	<p>We verwachten voor 2019 een tekort van €1.387.000 op de beschikbaar gestelde middelen door het Rijk.</p>
73	<p>Ja, hoewel nu maatregelen worden genomen om dit verschil zo veel mogelijk te dichten (zie antwoord vraag 4).</p>
74	<p>Vraag 14, 15, 16 en 18 zijn niet te beantwoorden, als ook bekend bij de contactpersoon van de provincie. Als ongetwijfeld ook bij BZK bekend, zijn de middelen vanuit het gemeentefonds niet langer geormerkt naar subdomein. In die zin zijn de (geraamde) lasten inzichtelijk te maken. Deze zijn echter niet te relateren aan baten, waardoor vraag 14, 15, 16 en 18 niet te beantwoorden zijn.</p>
75	<p>Volgens mij kunnen wij dit antwoord niet geven omdat er niet meer gekeken wordt naar de inkomsten. De uitgaven zijn in ieder geval niet gedaald t.o.v. van 2018, dus er zal theoretisch gezien sprake kunnen zijn van een tekort. Dit is dan natuurlijk exclusief de extra rijksmiddelen 2019 tot 2021.</p>
76	<p>In 2019 lijkt er in financiële zin een stabiliserende omvang van de totale jeugdzorg te zijn. Er is echter nog steeds sprake van een fors tekort.</p> <p>Voor Wmo verwachten wij een stijging ten opzichte van eerdere jaren a.g.v. onder andere het abonnementstarief en toenemende tarieven, waardoor daar het tekort nog zal oplopen.</p>

	Jeugdwet: uitgaven hoger dan beschikbaar gestelde middelen Wmo: uitgaven hoger dan beschikbaar gestelde middelen Participatie: uitgaven lager dan beschikbaar gestelde middelen
77	
78	Wij voorzien substantiële tekorten op subdomeinen Wmo en Jeugd.
79	Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen, al is dit vanaf 2019 niet meer 1 op 1 te volgen ivm de overgang van de Integratie-Uitkeringen Sociaal Domein (m.u.v. WsW) naar de Algemene Uitkering.
80	Zie antwoord vraag 14. Muv. Jeugd, hier een overschot verwacht ivm. hogere Rijksuitkering (extra €5,3 miljoen) bij meicirculaire 2019.
81	dit op basis van een actuele raming van jeugd en wmo
	WMO naar verwachting lager (A) Jeugdhulp naar verwachting hoger (B) P- wet naar verwachting gelijk (c)
82	
83	Hoewel we de rijksmiddelen niet meer apart in het gemeentefonds kunnen herkennen is de verwachting dat de lasten zowel voor WMO als Jeugd hoger zullen zijn dan de rijksinkomsten. Alleen voor beschermd wonen is dat niet het geval. Voor Participatie wordt geen afwijking verwacht.
	Per saldo hogere geraamde uitgaven. Subdomein Wmo is lastig te splitsen in oude en nieuwe taken. 3d betreft alleen nieuwe taken Wmo. Hierdoor geen duidelijk inzicht of er sprake is van uitgaven hoger of lager dan de beschikbaar gestelde middelen.
84	Opmerking: Dit is inclusief de toerekening van overhead (Programmabegroting 2019: 12,55%)
85	Zie antwoord op vraag 1
86	Wel met de kanttekening dat de inkomsten niet meer objectief zijn vast te stellen na de overgang van de IU naar de AU.
	De lasten voor met name Wmo zijn erg toegenomen. Ook zien we een stijging in de lasten voor jeugd. Beide onderdelen passen niet meer binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. De lasten voor participatie zijn ook toegenomen, maar passen volgens huidig inzicht nog binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. In het 1e en het 2e concernbericht 2019 is voor €6,2 mln. aan extra middelen voor het sociaal domein opgenomen ten laste van de algemene reserve.
87	
88	verwacht tekort van 3,4 miljoen in 2019
89	Het probleem doet zich met name voor bij de decentralisatie Jeugd.
90	Met name bij Jeugd is er sprake van een structureel tekort
91	In 2019 verwachten wij dat op alle onderdelen de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten.
92	Vooraf op het onderdeel Jeugd lukt het niet om uit te komen met de Rijksmiddelen en treedt een flink verwacht tekort op.
93	Zie antwoord op vraag 14. verder weinig aan toe te voegen.
94	Zie vraag 1.
95	De verwachte netto lasten bedragen ca €8,5 miljoen, obv calculatie septembercirculaire 2019 zijn de rijksmiddelen ca € 8 miljoen.
96	Dit geldt voor de Jeugdzorg en de WMO
	2019 Inkomsten Rijksmiddelen + Eigen bijdragen Wmo Prognose Uitgaven 2019
	Uitkeringen €3.860.000 €3.760.000
	Participatie €2.387.000 €2.682.000
	Wmo €4.938.000 €4.294.000
	Jeugd €5.208.000 €8.100.000
97	Totaal €16.393.000 €18.836.000
	Overschrijding budget op jeugdwet is structureel. Na invoering van het abonnementstarief zien we een sterke stijging van aanvragen en tegelijkertijd een forse daling van eigen bijdragen. Gevolg is een overschrijding op budget Wmo.
98	Overschrijding op budget Wsw-nieuw is structureel.
99	Zie antwoord op vraag 14. verder weinig aan toe te voegen.
100	Bij de BUIG verwachten we nagenoeg uit te komen. Het zit dus in Jeugd, Wmo en SW.
101	Naar verwachting komen we tussen €10 en €15 mln. tekort
	Jeugdzorg: Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen Wmo: Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen Participatie: Nee, de verwachte uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gekomen
102	
103	Met name voor de Jeugdwet zijn de uitgaven hoger dan de beschikbaar gestelde middelen.
	Jeugd- de lasten zijn hoger dan de rijksmiddelen WMO- de lasten zijn hoger dan de rijksmiddelen
104	Participatie- de lasten zijn lager dan de rijksmiddelen
105	Zie antwoord op vraag 14. verder weinig aan toe te voegen

	<p>Participatiewet: Voor de uitvoering van de Participatiewet door uitvoeringsorganisatie Baanbrekers is de verwachting dat naast de inzet van de ontvangen rijksmiddelen (middelen BUIG en Participatiewet) de gemeente Waalwijk nog een bedrag van € 2.766.000 aan gemeentelijke bijdrage in de uitvoeringskosten aan Baanbrekers zal bijdragen.</p> <p>WMO/AWBZ 2015: Voor de WMO/AWBZ 2015 wordt voor 2019 een bedrag van €8,2 miljoen aan uitgaven geprognoseerd. Oorspronkelijk was in de primitieve gemeentelijke begroting rekening gehouden met een bedrag van €7,7 miljoen. Een verwacht tekort dus van €0,5 miljoen.</p> <p>Jeugdwet: 106 Voor de uitvoering van de Jeugdwet wordt voor 2019 een tekort van €2 miljoen verwacht.</p>
107	Deels
	☐ Jeugd ☐ verwachte lasten zijn hoger dan beschikbaargestelde middelen ☐ WMO ☐ verwachte lasten zijn iets lager dan beschikbaargestelde middelen • Participatie – verwachte lasten zijn ongeveer gelijk aan beschikbaargestelde middelen
108	Per saldo zijn de verwachte lasten hoger dan de beschikbaargestelde middelen.
	De verwachting is dat de uitgaven op alle drie de domeinen hoger uitvallen dan afgelopen jaar. Voor Jeugd zelfs flink hoger.
109	Aangezien de inkomsten per 2019 in het gemeentefonds zijn opgenomen, is de herleidbaarheid hiermee komen te vervallen.
110	Bij Jeugd wordt een tekort verwacht, de overige onderdelen niet. Echter, tekort jeugd is groter dan de overschotten op de overige onderdelen.
111	nvt
112	Over de hele linie, dus bij alle domeinen.
113	na
114	Met ingang van de 2019 is de koppeling met de rijksbudgetten losgelaten. Ten opzichte van de realisatiecijfers 2018 zullen de lasten in 2019 naar verwachting hoger gaan uitvallen.
115	Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven
116	zie antwoord vraag 14.
117	zie vraag 14
118	De rijksmiddelen maken met ingang van 2019 onderdeel uit van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en worden dan ook niet meer afzonderlijk in onze begroting en jaarrekening opgenomen.
119	Met name veel hogere uitgaven Jeugd.
120	Met name bij Jeugd, maar ook bij de Wmo en de P-wet.
	Jeugd: groot tekort WMO: overschot Participatie: tekort Totaal: Tekort
121	Zie ook toelichting bij vraag 14
122	Vanaf 2019 is de koppeling tussen de rijksbijdragen en de uitgaven binnen het sociaal domein losgelaten en is er een reële raming gemaakt. De prognoses laten echter zien dat de uitgaven hoger zullen zijn dan de raming.
	Voor de Jeugdzorg doet zich ondanks de extra middelen nog een tekort voor 2019. Voor de Wmo is verwachting dat baten en lasten in evenwicht zijn. Voor participatie kijken we ook naar de BUIG-middelen en die zijn samen met de middelen voor Participatie meer dan toereikend. Zonder de BUIG middelen is er een tekort op de middelen voor Participatie.
123	Participatie.
124	Door het opnemen binnen de algemene uitkering is het volgen van deze middelen lastig te bepalen
	Vanaf 2019 zijn de inkomsten in het gemeentefonds voor het sociaal domein (3D's) opgegaan in de algemene uitkering en niet meer herleidbaar. Vanaf het opstellen van de Begroting 2019 is daarom het voorheen gehanteerde principe losgelaten dat de uitgavenraming een 1:1-relatie heeft met de geraamde inkomsten van het Rijk.
125	De prijsontwikkeling volgt hierbij de algemene uitgangspunten & risico's voor prijsontwikkeling in deze begroting. Het onderdeel volumeontwikkeling wordt opgevangen door het realistisch ramen van de budgetten voor regionale inkoop.
	Vanaf 2019 zijn de inkomsten in het gemeentefonds voor het sociaal domein (3D's) opgegaan in de algemene uitkering en niet meer herleidbaar. Vanaf het opstellen van de Begroting 2019 is daarom het voorheen gehanteerde principe losgelaten dat de uitgavenraming een 1:1-relatie heeft met de geraamde inkomsten van het Rijk.
126	De prijsontwikkeling volgt hierbij de algemene uitgangspunten & risico's voor prijsontwikkeling in deze begroting. Het onderdeel volumeontwikkeling wordt opgevangen door het realistisch ramen van de budgetten voor regionale inkoop. Bij ongewijzigde omvang van de algemene uitkering verwachten wij tekorten op het gebied van jeugdzorg en wmo.
127	Vooraf op het gebied van jeugd een groot tekort
128	Omdat de middelen van de IUSD niet meer identificeerbaar waren, hebben we de laatst bekende cijfers van lasten en baten geïndiceerd en taakstellingen moeten opnemen om toch fictief uit te komen.

	Gemeente Zwartewaterland komt niet uit met de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen ten behoeve van de gedecentraliseerde taken 2019. Zwartewaterland heeft inmiddels de begroting sociaal domein structureel bijgesteld door middel van de structurele extra bijdrage jeugdhulp vanuit het Rijk, inzet algemene middelen, incidentele inzet reserve en een ombuigingsaankstelling voor het Sociaal Domein.
129	Bij de tussentijdse analyse van de voortgang financiën sociaal domein 2019 verwachten wij (voor dit jaar) ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019 een klein tekort van per saldo ongeveer €100.000. Wij hebben nu niet de verwachting dat dit tekort zich structureel gaat voordoen en gaan er vanuit dat het PVA grip op het sociaal domein de lokale inzicht en grip gaat vergroten.
130	Geldt voor alle domeinen.
131	o.b.v. de huidige prognoses verwachten we op jeugd en WMO dat de rijksmiddelen ontoereikend zijn.
132	Dit geldt vooral voor Jeugd. Voor Wmo Beschermd wonen verwachten we voor het jaar 2019 een positief resultaat ten opzichte van de beschikbaar gestelde rijksmiddelen.
133	De lasten van de WMO zijn lager dan de rijksmiddelen, de lasten van de participatie en de jeugdzorg zijn hoger. Hierbij is geen rekening gehouden met de kosten van inzet personeel.
134	Geldt voor zowel de Wmo, als voor Jeugdhulp
135	Ook in 2019 verwachten we een overschot op het inkomensdeel van de participatiewet en tekorten op de andere subdomeinen.
136	Betreft hogere uitgaven dan geraamd m.n. op Jeugdhulp, Serviceorganisatie Jeugd.
137	ja, onder andere door onvoorziene effecten van het invoeren van het WMO abonnementstarief.
138	Zie antwoord vraag 13
139	In 2019 zien we de kosten voor jeugdhulp en Wmo wat afvlakken. We maken echter nog steeds meer kosten dan we vanuit het rijk aan middelen ontvangen, maar de extra middelen jeugdhulp hebben dit gedeeltelijk goed gemaakt.
140	Op het onderdeel jeugdhulp is er sprake van een aanmerkelijk tekort. Wordt nu nog gedekt uit de reserve sociaal domein.
141	Jeugd 2019: de uitgaven 2019 waren per saldo hoger dan de rijksmiddelen Participatie 2019: de uitgaven 2019 waren ongeveer gelijk aan de rijksmiddelen WMO 2019: de uitgaven 2019 (voor oude WMO taken en taken WMO 2015) waren per saldo hoger dan de rijksmiddelen
142	Jeugdhulp tot nu toe grootste stijger, door verlaging eigen bijdrage WMO ontstaat daar nu ook explosieve stijging.
143	Tekort loopt naar verwachting op naar circa Eur 10 mln in 2019.
144	Vooraf de jeugd en de Wsw-oud is een probleem
145	trend van de laatste jaren zet zich door. Rijksmiddelen zijn onvoldoende
146	Het tekort proberen we te beïnvloeden maar hebben nog zeker twee tot drie jaar nodig om bij ongewijzigd beleid en continuering van de extra Rijksmiddelen tot een sluitend verhaal te komen
147	
c. Nee, de verwachte uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gekomen	
#	Vrijblijvende toelichting
	De uitkomst verschilt per subdomein: A: WMO B: Jeugd
148	C. Participatie
149	Ontschoot ingericht.

	<p>Ontvangen rijksbudget voor Wmo 2015 cf meicirc 2018 €10,4 mln. NB rijksbudgetten Wmo (2007 + 2015) zijn vanaf 2019 opgenomen in de algemene uitkering. Verwachte uitgaven 2019 budgetten Wmo 2015.</p> <p>Begeleiding €5,5 mln Inkustenderving invoering abonnementstarief €0,5 mln Uitgaven overige Wmo 2015 budgetten €2,3 mln Totaal uitgaven €8,3 mln Ruimte in Wmo 2015 exclusief uitvoerings- en beleidskosten €2,1 mln Oorzaken toename Wmo uitgaven:</p> <p>☐ Het aantal cliënten en het gebruik van het aantal voorzieningen neemt toe • De aanpassing van de eigen bijdrage is de belangrijkste oorzaak van de stijging van het gebruik en de kosten van de Wmo (m.n. HO/hulpmiddelen). Daarnaast dalen de inkomsten.</p> <p>Voetnoot: bij bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de (oplopende) kosten voor HO en hulpmiddelen omdat hiervan ook de rijksbudgetten niet bekend zijn.</p> <p>Jeugdhulp De uitgaven rijksmiddelen overstijgt nog steeds het beschikbaar gestelde budget Ontvangen rijksbijdrage meicirc. 2018 €12,8 mln Extra rijksbijdrage jeugdhulp € 1,4 mln Voogdij/18+ € 0,1 mln Totaal rijksmiddelen €14,3 mln Prognose uitgaven 2019 €14,9 mln Tekort € 0,6 mln</p> <p>Participatiewet De rijksmiddelen voor de participatiewet waren niet toereikend (later aangevuld via vangnetregeling, maar per saldo nog steeds een tekort).</p>
150	
151	Vraag is niet te beantwoorden, omdat de rijksmiddelen zijn toegevoegd aan de algemene uitkering.
	<p>LET OP! Deze vraag kunnen wij niet beantwoorden met de voor gedefinieerde antwoorden a, b of c. Enkel omdat we verplicht zijn de vraag in te vullen is deze gevuld! Optie D, deze informatie is bij ons niet bekend staat niet als optie genoemd.</p> <p>In de transformatie hebben wij de afgelopen jaren innovatieve stappen gemaakt. En werken we naast de 3 decentralisaties ook in combinatie met de 'oude taken sociaal domein' volledig ontschot.</p> <p>Wij zijn inhoudelijk en financieel 'afgestapt' van het oude 'hokjes' denken. Dit betekent dat de rijksmiddelen ingezet worden als algemene middelen en we tegelijkertijd beleidskeuzes maken en de daaruitvolgende financiële effecten ten laste brengen van de algemene middelen. In navolging van de inhoudelijke aanpak worden financieel de gedecentraliseerde taken niet meer apart geregistreerd en is deze vraag lastig tot niet te beantwoorden.</p>
152	
153	Wij verwachten uitgaven die veel hoger liggen dan het begrote bedrag voor 2019. Het verschil tussen de beschikbare rijksmiddelen en de verwachte uitgaven zal aanzienlijk lager zijn dan in voorgaand jaar.
154	De kosten lijken wel wat te verschuiven maar op het totaal gekeken zullen de uitgaven ongeveer gelijk blijven.
	<p>WMO restant PW tekort Jeugd tekort SKBP tekort</p> <p>Gekeken is naar de totale kosten van programma Sociaal domein in relatie tot IUSD en clusters in algemene uitkering.</p>
155	Hierbij merken we op dat de clusters meer omvatten dan de middelen die ontvangen werden via de IUSD.
156	We schuiven met de beschikbare middelen die we in de begroting hebben voor het sociaal domein (integrale benadering) . In 2019 dekken we een deel van het tekort op jeugd door een voordeel op de P-wet.
157	Zie toelichting bij vraag 14.
158	Dit geldt voor het gehele sociaal domein samen. Ten aanzien van jeugd is er een tekort en bij de WMO een overschot.
	<p>Op Jeugdhulp wordt nog een tekort van €2,6 mln. verwacht. Op Wmo begeleiding zijn de lasten naar verwachting €5,0 mln. lager dan de rijksbijdrage. Bij beschermd wonen zijn de lasten naar verwachting €1,3 mln. lager dan de rijksbijdrage.</p>
159	Bij het onderdeel WSW wordt een tekort van €2,9 mln. verwacht ten opzichte van de rijksbijdrage.
	Opmeer hanteert niet het principe van budgetneutraliteit. Opmeer heeft haar administratie niet ingericht om 1 op 1 aan te sluiten op de verdeling van de rijksmiddelen. Er is geen 1 op 1 vergelijking meer mogelijk omdat de budgetten SD nu onderdeel zijn van de algemene uitkering.
160	
161	Mede als gevolg van de extra uitkering t.b.v. jeugd wordt verwacht dat deze nagenoeg gelijk zijn.
162	Zie antwoord vraag 14

163	Wmo-voordeel Jeugd/Participatie - nadeel
164	Met name de extra middelen voor Jeugdhulp dragen bij aan dit resultaat. Voor Wmo zien wij een stijging in aantallen aanvragen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief (de zgn. aanzuigende werking). De exacte uitwerking in kosten is nog niet bekend.
165	Cijfers zijn niet bekend. Ontvangen rijksmiddelen worden niet als zodanig gespecificeerd in de begroting en feitelijke exploitatie
166	Vanaf 2019 zijn de inkomsten in het gemeentefonds voor het sociaal domein (3D's) opgegaan in de algemene uitkering en niet meer herleidbaar. Vanaf het opstellen van de Begroting 2019 is daarom het voorheen gehanteerde principe losgelaten dat de uitgavenraming een 1:1-relatie heeft met de geraamde inkomsten van het Rijk. De prijsontwikkeling volgt hierbij de algemene uitgangspunten & risico's voor prijsontwikkeling in deze begroting. Het onderdeel volumeontwikkeling wordt opgevangen door het realistisch ramen van de budgetten voor regionale inkoop.
167	Verwacht overschot op wmo Verwacht tekort op jeugd en participatie

Vraag 16

Voor de jaren 2019, 2020 en 2021 zijn extra rijksmiddelen beschikbaar gekomen voor jeugdzorg; zie paragraaf 2.2-13. Jeugdhulp van de [meicirculaire 2019 gemeentefonds](#). Hoe valt in uw gemeente de raming voor jeugdzorg uit in de begroting 2020?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor	32	11%
b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen	254	86%
c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen	8	3%
Totaal	294	

Bij keuze a, b en c toelichten wat de omvang is van geraamde lasten en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg.

a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor.	
#	Gevraagde toelichting
1	Maatwerkdienstverlening 18- 2019: €1.190.690 2020 t/m 2023: €1.195.998 Geëscaleerde zorg 18- 2019: €624.740 2020 t/m 2023 €636.433
2	Vraag is niet te beantwoorden, omdat de rijksmiddelen zijn toegevoegd aan de algemene uitkering.
3	Geraamde lasten zijn €3,4 mln. en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg obv verleden incl. verhoging 2019 t/m 2021 €3,6 mln. NB Betreft algemene uitkering.
4	We hebben extra middelen ontvangen van ca. 164K
5	De kosten van jeugdzorg stijgen in 2019 met ca. 150K
6	De raming is niet veranderd door de extra middelen. Er wordt binnen Epe reeel geraamd en niet op basis van de beschikbare middelen.
7	De geraamde lasten bedragen circa €13.400.000. De ontvangen rijksmiddelen bedragen. De rijksbijdrage is circa € 300.000 hoger.
8	Geraamde rijksmiddelen €37,2 miljoen Geraamde lasten €35,5 miljoen
9	N.B. Geraamde lasten zijn op basis van beleidsuitgangspunten 2019 (deze wijzigen voor 2023 e.v. zeker nog)
10	De ramingen zijn aangepast.
	De ramingen zijn aangepast.
	De ramingen zijn aangepast.

11	In 2020 zijn de geraamde uitgaven voor Jeugdzorg ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor. De structurele meerjarige tekorten (vanwege rijksbezuinigingen) konden in eerste instantie opgevangen worden door de via de meicirculaire 2019 extra ter beschikking gestelde incidentele rijksmiddelen. Dit op het moment van de rond de meicirculaire 2019 verwachte hoogte van uitgaven Jeugdzorgkosten 2019. Echter nadien bleken de kosten Jeugdzorg in 2019 toch aanzienlijk te stijgen. Die dekkingsmiddelen zijn v.a. 2020 niet voor zorgkosten beschikbaar.
12	Voor 2020 zijn de geraamde lasten 20,6 miljoen euro.
13	De omvang van de geraamde lasten jeugdzorg bedraagt voor 2020 ongeveer €39 miljoen en is ongeveer gelijk aan de Rijksmiddelen. Voor 2021 ongeveer hetzelfde beeld, maar calculeren we een voordeel in als gevolg van de effecten van de beheersmaatregelen.
14	Omdat de rijksmiddelen niet meer apart zichtbaar zijn in het gemeentefonds kan er geen exacte onderbouwing gegeven worden. De geraamde lasten voor Jeugdhulp in de begroting 2020 zijn, 2020: 26,7 miljoen, 2021: 26,7 miljoen, 2022: 24,7 miljoen, 2023: 24,7 miljoen.
15	Op basis van ervaringsgegevens is de verwachting dat de op dit moment toegekenderijksmiddelen dekkend zullen zijn
16	De begrote lasten Jeugdhulp in 2020 zijn bijna €2,7 mln.
17	De lasten worden realistisch geraamd, welke los staat van de hoogte van de ontvangen rijksmiddelen.
18	geraamde lasten: €2.183.243 ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg: €2.213.512
19	Beide ca. 20 miljoen. Hierin is echter nog geen rekening gehouden met kosten eigen organisatie (personeelskosten etc.)
20	Geraamde lasten bedragen zo'n € 12,5 mln. en de rijksmiddelen staan begroot op ongeveer € 11,5 mln.
21	De raming van totaal sociaal domein vanaf 2020 laat een dalende raming zien ten opzichte van de voorgaande jaren. De geraamde last voor 2020 bedraagt €7,7 mln met een dalende lijn naar €7,2 mln in 2023. Deze ramingen zijn in lijn met de verwachte effecten van de transformatie die is ingezet voor de gemeente Zeewolde. Doordat de rijksmiddelen nu via de algemene uitkering lopen is dit niet meer apart inzichtelijk te maken. Het antwoord is gebaseerd op ervaringscijfers uit het verleden.
22	De ontvangen rijksmiddelen is niet meer te herleiden. De integratie-uitkering is immers opgegaan in de AU.
23	De koppeling van de uitgaven Jeugdzorg met de rijksmiddelen is m.i.v. 2019 losgelaten. De extra middelen vanuit de meicirculaire 2019 zijn niet gereserveerd voor de Jeugdzorg.
24	circa €10.100.000,-
25	Totaal beschikbare rijksmiddelen: +/- €6.900.000 Totaal geraamde lasten: +/- €6.800.000
26	Het extra ontvangen bedrag is waarschijnlijk ook volledig benodigd.
27	Geraamde lasten jeugdzorg 2,2 mio ontvangen incl de genoemde verhoging 1,9 mio derhalve 3 ton tekort.
28	4,44 miljoen begroot 4,57 rijksmiddelen
29	Vanaf 2019 zijn de inkomsten in het gemeentefonds voor het sociaal domein (3D's) opgegaan in de algemene uitkering en niet meer herleidbaar. Vanaf het opstellen van de Begroting 2019 is daarom het voorheen gehanteerde principe losgelaten dat de uitgavenraming een 1:1-relatie heeft met de geraamde inkomsten van het Rijk. De prijsontwikkeling volgt hierbij de algemene uitgangspunten & risico's voor prijsontwikkeling in deze begroting. Het onderdeel volumeontwikkeling wordt opgevangen door het realistisch ramen van de budgetten voor regionale inkoop. Totaal lasten in begroting 2020 voor jeugdzorg bedragen ca. €2.010.000.
30	Zoals bij vraag 2 aangegeven wordt de lastenraming gebaseerd op ervaringscijfers en een aantal kostenbesparende maatregelen die in de toekomst hun effect moeten hebben. De uitwerking hiervan moet nog blijken. Feitelijk is het moeilijk na te gaan doordat de middelen jeugd zijn opgenomen in de algemene uitkering en de middelen voor jeugd deels worden ingezet voor jeugdzorg maar ook deels voor het Sociaal Team en deels voor beleid.
31	circa 11 mln.
32	De rijksmiddelen jeugdzorg zijn niet meer afzonderlijk zichtbaar.
b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.	
#	Gevraagde toelichting
33	Geraamde ontvangsten 2020: €4,247mln. Geraamde uitgaven 2020; €4,077mln (exclusief beleid, backoffice, management, huisvesting etc.)
34	de geraamde lasten jeugdzorg zijn ca. €7,5 mln. De ontvangen rijksmiddelen maken onderdeel uit van de algemene uitkering en zijn derhalve niet direct te relateren aan de jeugdzorg. De extra middelen zijn teruggevloeid in de algemene reserve van de gemeente. In voorgaande jaren heeft de gemeente een voorschot genomen op dekking van de hogere lasten c.q. de ontstane tekorten door die te dekken met de algemene reserves. De afgelopen jaren zijn de gemeentelijke tekorten hoofdzakelijk veroorzaakt door het Sociaal Domein
35	Geraamde ontvangsten 2020: €8,925mln. Geraamde uitgaven 2020; €1,261mln (exclusief beleid, backoffice, management, etc.)
36	Geraamde lasten 4.563.000 Rijksmiddelen via algemene uitkering gemeentefonds niet meer apart gespecificeerd voor jeugd.

37	Geraamde ontvangsten 2020: €8,3mln. (excl. stelpost in 2023 van: €0,6 mln). Geraamde uitgaven 2020; €1,7mln (exclusief beleid, backoffice, management, etc.)
	Wij missen in de antwoorden keuze d. Anders.
	In verband met de overheveling naar de algemene uitkering zijn wij voor 2020 niet meer in staat om de omvang van de ontvangen rijksmiddelen voor jeugdzorg te bepalen. Wij kunnen dus ook niet aangeven hoe de geraamde lasten voor jeugdzorg zich verhouden tot de ontvangen rijksmiddelen.
38	De geraamde lasten jeugdzorg in de begroting 2020 zijn €9,1 miljoen.
39	Vanuit rijksmiddelen 7,1m voor Jeugdzorg. Raming 7,6m (toegerekend aan jeugdzorg)
40	Lasten zijn ca €17,8 mln; rijksmiddelen incl extra 17,7 mln.
41	De extra middelen bedragen voor onze gemeente voor 2019, 2020 en 2021 €550.000, respectievelijk €422.000 en €428.000.
42	zie ook de toelichting op vraag 18.
43	Het tekort voor de periode 2019 t/m 2021 bedraagt ca. €7,5 tot €10 mln (prijspeil 2019).
44	Lasten €6,6 mln. tegenover €6,1 mln. rijksmiddelen.
45	Gegevens zijn nog niet exact bekend
46	Zoals aangegeven werken we met ontschotte budgetten en worden nadelen opgevangen door voordelen binnen het sociaal domein.
47	WMO : 150.000 overschot Jeugd : 477.000 tekort Participatie : 180.000 tekort
48	Uitgaven : 5,4 miljoen Rijksbijdrage : 4,3 miljoen
49	De uitgaven rijksmiddelen overstijgt nog steeds het beschikbaar gestelde budget Ontvangen rijksbijdrage mei + sept.circ. 2019 €12,8 mln (info via SOJ) Extra rijksmiddelen jeugdhulp € 1,0 mln Voogdij 18+ € 0,3 mln Totaal middelen €14,1 mln Begrote uitgaven 2020 obv Omdenknotitie €14,4 mln Tekort € 0,3 mln
50	Uitgaven 8,7 miljoen Inkomsten 6,6 miljoen
51	Toelichting op vraag 16 = de omvang van de geraamde lasten jeugdzorg voor het jaar 2020 is €4,8 miljoen, ten opzichte van de gebudgetteerde middelen jeugdzorg voor 2020 van €4,3 miljoen.
52	In onze begroting zijn de lasten gebaseerd op de werkelijke kostenontwikkeling van de afgelopen jaren met daarop in mindering de verwachte afname naar aanleiding van een project om meer grip op de kosten te krijgen. De extra rijksmiddelen bedragen voor 2019 €241.000 en voor 2020 en 2021 €159.000.
53	Nadere toelichting: zoals bekend is de uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 onderdeel van de algemene uitkering en als zodanig niet aparte uitkering inzichtelijk. De geraamde lasten zijn wel hoger dan de tot 2019 ontvangen aparte uitkering.
54	Het tekort is geraamd op ruim 500.000 de extra middelen bedragen 183.000
55	Het tekort wordt wat lager door deze extra bijdrage, echter is niet voldoende.
56	De geraamde lasten zijn voor 2020 €11.905.554,-. De ontvangen rijksmiddelen zijn niet meer in beeld, zijn opgenomen in de Algemene uitkering. Behalve het onderdeel Voogdij 18+ deze is nog wel zichtbaar €1.072.623,- volgens oude nog wel herleidbare gegevens zouden de ontvangen rijksmiddelen, inclusief Voogdij 18+ ongeveer €9.641.504,- bedragen.
57	Voor de jaren 2019, 2020 en 2021 krijgen we vanuit het rijk respectievelijk €372.000, €279.000 en €278.000 extra aan middelen voor Jeugdhulp. Ondanks de extra middelen blijven wij op een tekort uitkomen. 2019 2020 2021 Benodigde middelen 5.200.300 5.179.465 5.179.465 Toegekend 4.070.023 4.349.023 4.627.043 Financiële ruimte -1.130.277 - 830.442 - 552.442
58	De ontvangen rijksmiddelen maken onderdeel uit van de algemene uitkering en worden niet apart inzichtelijk gemaakt. Wij baseren ons tekort: a. de inkomsten jeugd en WMO die in 2019 nog wel inzichtelijk zijn gemaakt + indexering en extra bedragen die voor jeugd beschikbaar zijn gesteld b. de uitgaven op basis van de begroting 2020.
59	Het tekort dat dan ontstaat is voor 2020 circa €1,3 miljoen.
60	Ondanks de extra bijdrage vanuit het rijk zijn de verwachte lasten hoger dan de totale bijdragen vanuit het rijk. De gemeente Uden begroot de uitgaven realistisch. Hierdoor is een tekort op het Jeugdbudget ontstaan wat oploopt tot €1,5 mln in 2023. Dit tekort wordt in de begroting uit eigen middelen gedekt.
61	begroting 2020 is voor Jeugdzorg meer opgenomen dan de ontvangen rijksmiddelen

62	We houden een tekort ten opzichte van de Rijksmiddelen.
63	Dit is mijn verwachting. Op basis van de resultaten vanuit de beoordeling toetsingscommissie fonds tekortgemeenten heeft Leusden een (verhoudingsgewijs geringe) compensatie vanuit het Rijk ontvangen voor de tekorten. In deze aanvraag is wel het verband gelegd tussen de rijksmiddelen en de specifieke kosten die daar tegenover staan. De zorgkosten zijn sindsdien niet lager geworden en alleen maar toegenomen. Gelet op de beperkte tijd voor invullen van deze enquête ga ik dit verder niet cijfermatig onderbouwen, want dat vergt weer een uitgebreide analyse van alle aan de nieuwe taken verbonden kosten. (ST kosten, ICT kosten, PGB's EB's). Dat is niet met 1 druk op de knop vanuit het systeem te realiseren en volgens mij is het nu juist ook de bedoeling om deze koppeling in het kader van de ontschotting los te laten.
64	Met de opname van een groot deel van de 3-D middelen in de AU van het gemeentefonds is het moeilijker geworden om te bepalen wat de hoogte van ontvangen rijksmiddelen voor de specifieke taak is. Daarnaast constateren wij dat i.h.k.v. preventie meer kosten worden gemaakt op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Ondanks bovenstaande kanttekeningen zijn de geraamde lasten jeugdzorg hoger dan de ontvangen rijksmiddelen
65	Geraamde lasten 18.217.300 (incl. directe salarislasten excl. de overhead (product 630 en 631) Rijksopbrengsten zijn niet meer 1 op 1 te herleiden. Rijksinkomsten voor jeugdhulp ongeveer 16 miljoen. (exclusief 1,5 miljoen in 2019 -2020-2021)
66	We ramen de lasten voor jeugd (en wmo) en maken geen vergelijking meer met de ontvangen rijksmiddelen. Het beeld is dat we vanaf 2021 binnen de rijksmiddelen uitvoering geven aan Jeugd en WMO, onder voorbehoud van het realiseren van een taakstelling (oplopend naar 5 mln in 2021).
67	Het saldo voor jeugdhulp is in 2020 nadelig: Vergoeding via algemene uitkering €3.576.000 Extra rijksbijdrage jeugd €284.000 Uitgaven Jeugdhulp €4.087.000 Saldo +/- €227.000
68	n.v.t.
69	In onze raming gaan wij voor de jaren 2020 en 2021 uit van circa €14 miljoen aan lasten (exclusief kostenverdeling), terwijl de verwachte ontvangen rijksmiddelen €12,8 □ € 13 miljoen bedragen.
70	Begroting 14,1 miljoen.
71	Lasten 9.945.416 Rijksmiddelen 7.785.743 + 405.429 = 8.191.172 Saldo - 1.754.244
72	Nog even los van het feit dat het steeds lastiger wordt om de goede vergelijking te maken met de beschikbare rijksmiddelen geldt dat het verschil tussen rijksmiddelen en begrote lasten weliswaar terug loopt (indicatie is een tekort van 2,3 miljoen euro, zie ook programmabegroting 2020-2023) maar niet toereikend is voor de begrote uitgaven. Daarbij geldt ook dat de taakstelling/bezuinigingsmaatregelen in 2020 aanzienlijk oplopen.
73	uitgaven 11,5 miljoen excl uitvoeringskosten . ontvangen 10,9 miljoen incl uitvoeringskosten
74	Wij verwachten voor 2020 een tekort op Jeugdzorg van 4 miljoen (afgerond) op de te ontvangen rijksmiddelen
75	Bij benadering is €11,1 mln beschikbaar aan rijksmiddelen (inclusief de extra beschikbaar gekomen middelen). De geraamde lasten bedragen eveneens €11,1 mln, waarbij wij expliciet benadrukken dat deze raming zonder de kosten van wijkteams is. Het aandeel Jeugd in de wijkteams is niet afzonderlijk uit te splitsen, maar de rijksmiddelen zijn wel bedoeld om ook deze kosten te dekken.
76	Vanaf 2019 zijn de middelen voor o.a. jeugdhulp onderdeel van de algemene uitkering en zodoende niet direct herleidbaar. Ongeacht dat, ramen we realistisch en is een eventuele rijksuitkering daarin niet leidend.
77	Voor 2020 bedraagt het geraamde tekort incl. ombuigingsmaatregelen ruim €1,2 mln. Verwachte lasten: €7,2 mln. rijksbudget incl. eenmalige middelen ca. €6. mln.
78	Ondanks de extra middelen nog een tekort in sociaal domein
79	-
80	-
81	-
82	Geraamde lasten €15.765.000. Inkomsten lopen inmiddels via de algemene uitkering en kunnen derhalve niet eenvoudig uit de begroting worden gehaald. Dit kon wel in de tijd dat het nog een integratie-uitkering was. Laatste berekening met de integratie-uitkering is van maart 2018 en toen bedroeg het bedrag 2020 (10.348.000), 2021 (10.414.000), 2022 (10.414.000). Deze zijn overgeheveld naar de Algemene Uitkering, dus globaal kun je van deze cijfers uitgaan (geen zicht op herverdeeleffecten hierin). Op dit moment is nog wel de integratie-uitkering zichtbaar van 18+/- Voogdij de hoogte is op basis van de meicirculaire 2019 voor de jaren 2020 en verder €2.474.940. Daarnaast zijn extra middelen Jeugd toegezegd voor de jaren 2019 t/m 2021:
83	2019 (1.218.000), 2020 (919.000) en 2021 (920.000). Voor jaren daarna hebben we geen stelpost opgenomen
	Rijksbijdrage 2019 4.237.835 (rijksbijdrage 2018 + indexering 2,5%) Verwachte kosten 2019 4.734.054
	Saldo -496.219

84	Er is geen goede 1 op 1 vergelijking meer mogelijk omdat de budgetten voor de 3D's nu onderdeel zijn van de algemene uitkering (zie daarnaast de toelichting bij vraag 1). Op basis van de prognose 2019 en de aanname dat IU in 2019 budgetneutraal is overgegaan naar 2019, kunnen we vaststellen dat de middelen jeugdzorg niet toereikend zijn. Op basis van prognose 2020 is de verwachting dat dit ook geldt voor 2020.
85	Lasten €8.582.000 Baten €8.147.000
86	Graag een goede definitie van lasten jeugdzorg. Dit gaat verder dan alleen de kosten voor de geleverde zorg. Gaat namelijk ook over uitvoeringskosten, auditing, administratie, informatisering, toegang ect. Daarnaast is het budget onderdeel van de algemene uitkering en kan er op verschillende manieren worden gekeken naar de ontwikkeling van de subclusters door het accres.
87	..
88	De geraamde extra baten zijn €558.000 . De geraamde extra lasten zijn €750.000
89	Wij hebben in onze begroting de extra rijksmiddelen jeugdzorg, conform richtlijn, structureel verwerkt. Tegelijkertijd zorgt de transformatie (1 contractpartij en 1 lumpsumbedrag) voor betere en efficiëntere zorg. Zoals hierboven vermeld is de transformatie een van onze grote risico's en de nieuwe inkoop ambulante jeugdzorg is zeer recent van start gegaan.
90	We verwachten dat de uitgaven in 2020 voor Jeugdzorg lager zijn dan de beschikbare rijksmiddelen, zie hieronder de link naar de tabel in de begroting hierover: https://deventer.begroting-2020.nl/p11020/financien#tab-panel-a69225cb
91	zie vraag 15, druppel op de gloeiende plaat.
92	We houden een tekort ten opzichte van de Rijksmiddelen.
93	B. de (vlp) geraamde lasten zijn hoger dan de Rijksmiddelen. Wel wil ik meegeven dat ook gemeenten, ook wij dus, moeten blijven zoeken naar vernieuwing om goedkoper, sneller en zo mogelijk nog beter te gaan werken en indiceren. Financiële druk helpt wel dat proces te versnellen. Momenteel is de druk echter zo groot dat gemeenten (als we niet oppassen) wel erg rigoureuus maatregelen moeten gaan treffen. Vanuit zorg en adequaat handelen is dat niet gewenst. Passende Rijksmiddelen zijn nodig, niet te weinig maar ook zeker niet te veel, stel het landschap in staat om samen in een passend tempo de veranderingen aan te gaan.
94	Wij hebben in de begroting 2020 een €1.000.000 bijgeraamd.
95	Met name de Jeugd GGZ maakt, ondanks preventieve maatregelen, een stijging door.
96	De geraamde lasten jeugdzorg 2020 bedragen €44,1 miljoen (dit is exclusief lasten Wijkteams en overige uitvoeringslasten). In 2019 is de IU jeugd toegevoegd aan de algemene uitkering. Het bedrag dat wij ontvangen aan rijksmiddelen in 2020 is daarom een benadering en bedraagt circa 41,8 miljoen.
97	Rijksmiddelen €24,5 miljoen. Uitgaven €30 miljoen.
98	2019 2020 2021 2022 Rijksm 3.8 mln 3.7 mln 3.9 mln 3.7 mln Uitg jeugd 4.5 mln 5 mln 4.9 mln 4.9 mln
99	Geraamde lasten: €8,0 miljoen. Rijksmiddelen: €5,5 miljoen.
100	7.3 middelen 7.9 uitgaven
101	De totale lasten jeugdzorg in onze begroting bedragen €6.461.000 in 2020. De ontvangen rijksmiddelen incl. de decentralisatie uitkering voogdij/18+ is €4.140.000 in 2020.
102	Voor deze berekening hebben we meer tijd nodig
103	De rijksmiddelen zitten verdisconteerd in de totale (reële) begrote uitgaven Jeugdzorg
104	op dit moment niet mogelijk om deze toelichting te geven
105	We werken ontschot. De geraamde lasten van Jeugd EN WMO zijn €42mln en de begroting op basis van de beschikbaargestelde rijksmiddelen is €40 mln.
106	De geraamde lasten van jeugdhulp exclusief de uitvoeringskosten zijn begroot op 19 miljoen, de rijksmiddelen voor de jeugdhulp (inclusief uitvoeringskosten) bedragen ook ruim 19 miljoen. Echter recentelijke doorrekening van de ontwikkeling jeugdhulpkosten in 2019 heeft geleid tot een begrotingsaanpassing in 2019 van 3.1 miljoen. Deze zal ook in 2020 doorwerken, waardoor nu al geconstateerd kan worden dat de Rijksmiddelen niet toereikend zijn om de lasten 2020 te dekken
107	Ondanks de extra rijksmiddelen voor Jeugdzorg zijn de geraamde lasten hoger. De extra rijksmiddelen compenseren de toename van de lasten niet. Geraamde lasten zorgkosten 2019 €9.165.443 Door de overheveling naar de algemene uitkering is de uitkering van het rijk niet bekend. Voor de overheveling bedroeg de rijksbijdrage ca. €7,7 miljoen (septembercirculaire 2017). De extra te ontvangen middelen Jeugdzorg bedragen in 2019 €788.000
108	Nu de rijksmiddelen voor de jeugdhulp onderdeel is geworden van het objectieve verdeelmodel, weten we niet wat er exact beschikbaar is gesteld voor jeugdhulp. Als dit vergelijkbaar is met toen het een integratie uitkering was, dan is zelfs met de extra rijksmiddelen het nog lang niet voldoende om de geraamde lasten te dekken.

	Geraamde lasten zijn €23.820.000,00 De rijksmiddelen zijn toegevoegd aan de algemene uitkering. Wij kunnen niet aangeven hoe hoog het bedrag voor de jeugdzorg is. Gelet op het feit dat de gemeente Oss in het verleden extra structurele bedragen vanuit de algemene middelen heeft toegevoegd durf ik te stellen dat onze uitgaven hoger zijn dan de rijksinkomsten.
109	
110	raming lasten Jeugd: €4.648.000 rijksmiddelen: €3.858.000
111	De lasten zijn geraamd om 15,9 miljoen, we hebben de extra ontvangen rijksmiddelen jeugd berekend op €850.000 voor 2020 en 2021, Voor 2019 was dit €1.150.000
112	Omdat de middelen zijn opgenomen in de alg.uitkering zijn deze niet meer te herleiden
113	raming lasten jeugd : €5.841.000 rijksmiddelen : €4.582.598
114	Geraamde lasten jeugdzorg 2019 €12.195.000 Rijksmiddelen 2019 €10.258.000 Geraamde lasten jeugdzorg 2020 €12.525.000 Rijksmiddelen 2020 €10.609.000 Geraamde lasten jeugdzorg 2021 €12.650.000 (exclusief indexatie) Rijksmiddelen 2021 €10.768.000
115	Verwachte kosten jeugd ca. 38,7 mln
116	nvt
117	volgt
118	De uitkering voor jeugdzorg houden wij niet meer bij sinds de maartcirculaire 2018. In de maartcirculaire 2018 was voor de jaarschijf 2020 2.591.900 begroot als decentralisatie-uitkering jeugdzorg. Als we hier de extra middelen bij optellen die bij de meicirculaire 2019 zijn verstrekt voor jeugdzorg, een bedrag van 242.000 voor de jaarschijf 2020, komen we op ontvangen rijksmiddelen voor jeugdzorg voor de jaarschijf 2020 2.833.900. De geraamde uitgaven voor jeugdzorg zijn in de jaarschijf 2020 3.572.800.
119	Zoals bekend is er sprake van een Algemene Uitkering en dus geen Integratie-uitkering. De kosten van Jeugdzorg zijn fors hoger, maar de middelen die beschikbaar zijn gekomen zijn onvoldoende om dit op te vangen. En daarnaast zijn er ook tekorten op de andere onderdelen door AMVB reële prijzen, abonnementstarief, toegenomen volumes etc. We hebben voor de begroting €8,9 miljoen aan ombuigingsmaatregelen moeten doorvoeren.
120	Het structureel tekort is €3 miljoen, de extra inkomsten bedragen €1,6 miljoen.
121	Rijksmiddelen €11 mln, Lasten €12,9 mln
122	De extra incidentele middelen voor jeugdzorg die de gemeente Roosendaal in 2020 ontvangt bedragen €1,3 miljoen. Deze extra middelen hebben we als gemeente niet geoormerkt voor jeugdhulp. Omdat deze middelen binnenkomen via de algemene uitkering, beschouwen we dit als algemene middelen. De lasten voor jeugdhulp ramen we sinds 2019 realistisch. Eventuele extra lasten voor jeugd worden dan gedekt door de algemene middelen. In de begroting 2020 is vanuit het principe van realistisch ramen wel een extra structurele last opgenomen voor jeugdhulp van €500.000. Door verschillende oorzaken zien we de uitgaven voor Jeugdhulp de afgelopen jaren stijgen. Ook in de begroting 2020 hebben we zoals gezegd een structurele lastenstijging geraamd. De extra middelen zullen er niet voor zorgen dat de jeugdzorg volledig binnen de rijksmiddelen kan worden uitgevoerd. De geraamde lasten voor Jeugdhulp zijn in 2020 € 18,3 miljoen.
123	Omdat de gemeente Roosendaal een gezonde financiële positie heeft, hebben we voldoende structurele (algemene) middelen om de lastenstijgingen binnen jeugd te dekken. Voor begrotingsjaar 2020 houden we rekening met circa 70 miljoen aan uitgaven voor jeugdhulp (circa 7 mln uitvoering) en circa 62 miljoen aan inkomsten (incl extra rijksmiddelen jeugd) Overigens houden we de middelen jeugdhulp niet meer apart in beeld. Dit is nu onderdeel van het gemeentefonds. Voor de bepaling is budget 2018 plus ophoging L&P 2019 en extra rijksmiddelen gebruikt. Tevens is budget voogdij 18+ aangepast.
124	De begrote lasten zijn hetzelfde als de rijksmiddelen. De verwachte lasten zijn veel hoger. We verwachten dus een overschrijding op jeugdhulp in 2019 en 2020.
125	Te ontvangen rijksmiddelen jeugdhulp: €4.590.000 Verwachte uitgaven jeugdhulp: €5.227.000
126	De rijksbijdrage jeugdzorg volgens de septembercirculaire 2019 □ Subcluster Jeugdhulp, nieuwe taak vanaf 2015: incl. 261 Voogdij/18+ (IU) bedraagt voor 2020 7.423.275. De kosten voor jeugdzorg in de begroting 2020 bedragen: € 9.741.000. Dit zijn sec de kosten voor jeugdzorg exclusief de uitvoeringskosten.

	<p>Zoals aangegeven als antwoord op vraag 1 van deze enquête heeft onze gemeente budgetneutraliteit losgelaten voor de ramingen in het Sociaal Domein. De lasten worden geraamd op basis van de werkelijk te verwachte kosten.</p> <p>Nu ook het grootste gedeelte van de rijksmiddelen niet meer via het Deelfonds Sociaal Domein (waarin nog de middelen voor de Jeugd-Wmo-Participatie nog apart zichtbaar waren), maar via de algemene uitkering worden verstrekt, is het lastig aan te geven wat de exact ontvangen rijksmiddelen voor de Jeugd zijn.</p> <p>Wel zijn de extra rijksmiddelen voor de Jeugdzorg zoals die met de meicirculaire zijn ontvangen in de Kadernota van de gemeente geserveerd voor de Jeugdzorg. Dit als dekking voor de lasten Jeugdzorg zoals die op basis van de werkelijke te verwachten uitgaven in de begroting 2020 zijn opgenomen.</p>
127	
128	De geraamde lasten voor jeugdzorg in 2020 zijn €10,4 miljoen. De ontvangen rijksmiddelen circa €7,2
	<p>Zoals aangegeven als antwoord op vraag 1 van deze enquête heeft onze gemeente budgetneutraliteit losgelaten voor de ramingen in het Sociaal Domein. De lasten worden geraamd op basis van de werkelijk te verwachte kosten.</p> <p>Nu ook het grootste gedeelte van de rijksmiddelen niet meer via het Deelfonds Sociaal Domein (waarin nog de middelen voor de Jeugd-Wmo-Participatie nog apart zichtbaar waren), maar via de algemene uitkering worden verstrekt, is het lastig aan te geven wat de exact ontvangen rijksmiddelen voor de Jeugd zijn.</p> <p>Wel zijn de extra rijksmiddelen voor de Jeugdzorg zoals die met de meicirculaire zijn ontvangen in de Kadernota van de gemeente geserveerd voor de Jeugdzorg. Dit als dekking voor de lasten Jeugdzorg zoals die op basis van de werkelijke te verwachten uitgaven in de begroting 2020 zijn opgenomen.</p>
129	
130	Specifiek bij voogdij/18+ is uit onderzoek gebleken dat de geraamde lasten hoger zijn dan de ontvangen rijksmiddelen. Er is een aanvraag ingediend bij de compensatieregeling voogdij/18+.
131	In 2020 is geen sprake meer van een aparte financiering van jeugdzorg omdat de bijdrage is opgenomen in de algemene uitkering. Gezien de omvang van het tekort dat in 2019 verwacht wordt dat groter is dan de extra jeugdmiddelen, nemen we aan dat we in 2020 meer zullen uitgeven dan is toegerekend.
132	Even voorbijgaand aan de vraag van wat er precies onder valt (gebiedsteams laten we er volledig buiten) zijn de lasten ca €11 miljoen en de baten ca €9 miljoen
133	In 2020 is geen sprake meer van een aparte financiering van jeugdzorg omdat de bijdrage is opgenomen in de algemene uitkering. Gezien de omvang van het tekort dat in 2019 verwacht wordt dat groter is dan de extra jeugdmiddelen, nemen we aan dat we in 2020 meer zullen uitgeven dan is toegerekend. NB: de huidige prognose van jeugdzorg 2019 is zelfs aanzienlijk hoger dan geraamd is in 2020.
134	De in de begroting 2020 opgenomen ramingen van de uitgaven voor jeugdzorg zijn gebaseerd op de ontwikkeling van het aantal jongeren in jeugdzorg alsmede het aantal en de soort indicaties dat daaraan verbonden is (realistisch begroten). We zien in 2020 een lichte daling van cliënt aantallen, echter een stijging van de vraag naar complexe zorg en daarmee noodzakelijke inzet van "dure" voorzieningen. Daarnaast wordt een prijsstijging (van 3,25%) op maatwerkvoorzieningen verwacht.
135	In 2020 is geen sprake meer van een aparte financiering van jeugdzorg omdat de bijdrage is opgenomen in de algemene uitkering. Gezien de omvang van het tekort dat in 2019 verwacht wordt dat groter is dan de extra jeugdmiddelen, nemen we aan dat we in 2020 meer zullen uitgeven dan is toegerekend.
136	we leggen op zich geen verband meer met de rijksmiddelen jeugd. we zien de uitgaven en de raming fors oplopen. daarmee zijn de geraamde lasten zeker fors hoger dan de rijksmiddelen
137	we werken met een ontschot budget waardoor er geen directe relatie is tussen de geraamde lasten en de ontvangen rijksmiddelen. geraamde lasten 2019 € 44,9 mln. 2020 € 46,8 mln. 2021 € 45,3 mln.
138	ontvangen rijksmiddelen zijn niet meer uit de circulaire te halen i.v.m de gewijzigde methodiek. Op dit moment wordt er voor 2020 en verder een lastenniveau ingeschat rond de €3 miljoen per jaar. Na toevoeging van de aanvullende rijksmiddelen, zoals opgenomen in de meicirculaire 2019, resteert er een structureel tekort ten opzichte van de begroting. De ontvangen rijksmiddelen bedragen ca. €25 miljoen. Maatregelen teneinde dit tekort te verkleinen zijn noodzakelijk. Om die reden is er een taakstellende bezuinigingsopdracht opgenomen oplopend tot €2.000.000 in 2023 (ook bij het volledig realiseren van deze taakstelling zal het beschikbare rijksbudget ontoereikend zijn).
139	De ontvangen rijksmiddelen zijn in de algemene uitkering opgenomen.
140	Deze vraag is niet te beantwoorden algemene uitkering geeft sinds 2019 niet langer de uitsplitsing naar decentralisatie-uitkeringen. Daarnaast is geen eenduidigheid over welke kosten daarvan gefinancierd dienen te worden (preventie, (in)directe kosten, zorg, uitvoering etc.). De conclusies getrokken vanuit berekeningen tekort fonds jeugd.
141	Rijksmiddelen: 4.920 K Lasten: 5.115 K

	Met ingang van 2019 is de uitkering voor de Jeugdwet onderdeel van de algemene uitkering in het gemeentefonds. Daardoor is het niet meer mogelijk om eenduidig vast te stellen wat de omvang van de rijksmiddelen hiervoor zijn en kunnen we alleen een schatting maken.
142	Op basis van de meircirculaire 2018 van het gemeentefonds komt de indicatieve rijksbijdrage voor de Jeugdzorg in uit op circa €4,7 miljoen. De geraamde lasten voor de Jeugdzorg bedragen circa €5 miljoen.
143	In totaal zijn de lasten binnen het subdomein jeugd in 2020 geraamd (en begroot) op €34.162 mlj. Als we dit afzetten tegen de inkomsten houden wij rekening met een tekort van ruim €8.1 mlj.
144	De geraamde lasten voor 2020 voor Jeugd bedragen €4.370.000 (exclusief doorbelaste personeelskosten)
145	Wij voorzien in de MPB2020-2023 stevige tekorten op jeugdzorg. Raming van het tekort is €12 miljoen in 2020
146	Geraamde lasten (taakveld 6.72 en 6.82) : €9.7 miljoen Geraamde baten (incl. extra rijksmiddelen) : €8.3 miljoen
147	Het correcte antwoord staat er feitelijk niet bij. Wij hebben de koppeling aan de ontvangen Rijksmiddelen losgelaten. We ramen realistisch. Sociaal domein is op een zodanige manier in onze begroting geïntegreerd dat we dit net als alle andere onderdelen in de begroting behandelen.
148	Door de integratie van de middelen voor Jeugdzorg in de algemene uitkering zijn de rijksmiddelen alleen nog te achterhalen via analyses van de algemene uitkering op clusterniveau. Het doet géén recht aan het karakter van en de intenties achter de algemene uitkering om inkomsten en uitgaven op die wijze per gemeente aan elkaar te blijven koppelen. De (tijdelijk) toegevoegde extra rijksmiddelen zijn lager dan de tekorten de afgelopen jaren, waardoor gesteld kan worden dat óók in 2020 de lasten hoger zullen zijn.
149	De omvang van de geraamde lasten bedraagt €4.839.000. De rijksmiddelen Jeugd zijn vanaf 2020 niet afzonderlijk zichtbaar meer gemaakt in de begroting (in 2019 bedroegen deze nog €4.042.000)
150	JGZ in miljoenen (2020) 14,7 budget jeugd incl. extra middelen 16,9 prognose bestedingen ----- -2,2 prognose resultaat
151	Vraag 14, 15, 16 en 18 zijn niet te beantwoorden, als ook bekend bij de contactpersoon van de provincie. Als ongetwijfeld ook bij BZK bekend, zijn de middelen vanuit het gemeentefonds niet langer geoormerkt naar subdomein. In die zin zijn de (geraamde) lasten inzichtelijk te maken. Deze zijn echter niet te relateren aan baten, waardoor vraag 14, 15, 16 en 18 niet te beantwoorden zijn.
152	Volgens mij kunnen wij dit antwoord niet geven omdat er niet meer gekeken wordt naar de inkomsten. De uitgaven zijn in ieder geval niet gedaald t.o.v. van 2018, dus er zal theoretisch gezien sprake kunnen zijn van een tekort. Dit is dan natuurlijk exclusief de extra rijksmiddelen 2019 tot 2021.
153	Lastig te beantwoorden omdat de rijksmiddelen niet specifiek voor jeugdzorg worden toegekend.
154	De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn €39 mln. in 2020, €38 mln. in 2021 en €36 mln. vanaf 2022.
155	Uitgaven worden deels gedekt uit eigen middelen.
156	De extra rijksmiddelen zijn onvoldoende om het tekort te dichten, en zijn bovendien nog niet structureel van aard. De totale omvang van de rijksmiddelen voor jeugdzorg zijn niet apart gespecificeerd in de circulaire. Er worden gemeentelijke middelen ingezet om de tekorten op te vangen.
157	Geraamde lasten (inclusief uitvoeringskn centrumgemeente en basisteam jeugd en gezin) €6.593.669 Inkomsten rijk o.b.v. meircirculaire inclusief incidentele middelen 2020 (€432.184) €5.530.399
158	Geraamde lasten €10,7 miljoen Ontvangen middelen €10,4 miljoen
159	Heel lastig te bepalen omdat we niet meer exact kunnen bepalen wat we aan geld voor jeugdzorg krijgen. Vooralsnog gaan we uit van een tekort van €1 mln.
160	Geraamde lasten Jeugd (taakveld 6.72 en 6.82) €3.422k. Berekende rijksmiddelen €2.944k. Tekort €478k.
161	Als gevolg van uitstel van het woonplaatsbeginsel heeft de gemeente te maken met extra kosten die niet in de aanbesteding zijn opgenomen en hierdoor de gewenste transformatie op gang kan komen.
162	Deze vraag is natuurlijk niet concreet te beantwoorden, de middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Ten opzichte van de baten 2018 ad. €5.575.000 ramen wij de lasten in 2020 op €8.564.466. Deze lasten zijn echter ook nog exclusief de uitvoeringskosten als bedoeld onder taakveld 6.2 (wijkteams).
163	In de begroting 2020 ziet de raming voor jeugdzorg er als volgt uit: voor lasten circa €27 miljoen voor beschikbare rijksmiddelen circa €18 miljoen.
164	In onze begroting wordt niet direct een link tussen de baten en lasten per domein gelegd. Ondanks de extra middelen hebben we nog steeds een tekort op ons programma sociaal domein.
165	Door de overgang van de integratie uitkering naar de algemene uitkering is het inzicht in de ontvangen rijksmiddelen aanzienlijk minder transparant. Daarmee wordt het lastig om een resultaat op deze specifieke taken te monitoren. Op basis van de begroting voor 2020 is de verwachting dat de bijdrage van het rijk niet toereikend is voor de kosten die we voor de uitvoering van de Jeugdwet verwachten.
166	De geraamde lasten Jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen, ondanks de extra beschikbaar gekomen incidentele middelen Jeugdhulp.

167	De geraamde lasten voor Jeugd 2019, 2020 en 2021 zijn €3.469.923,-. De ontvangen rijksmiddelen zijn: €2.634.260,- ; €2.561.264,- en €2.579.992,-.
168	dit op basis van een actuele raming B. De rijksmiddelen compenseren niet het volledige tekort
	INKOMSTEN: 2019 - 3.977.988 2020 - 4.007.924 2021 - 4.035.764
	UITGAVEN: 2019 - 5.172.193 2020 - 5.682.119 2021 - 5.412.119
169	Uitgaven: 4 miljoen
170	Ontvangsten rijksmiddelen cluster jeugd: 3,8 miljoen
	2020: Geraamde uitgaven €14,8 miljoen, geraamde inkomsten €14,2 miljoen; Opmerking: Dit is inclusief de toerekening van overhead (Programmabegroting 2020: 11,37%) en op basis van de
171	primitieve begroting van de Gemeenschappelijke Regeling de Dienst SoZaWe.
172	Zie antwoord op vraag 1
173	Op basis van de meest recente raming verwachten wij dat de kosten voor de jeugdzorg 2020 (incl. 3,18% indexering van de tarieven per 1-1-2020) uitkomen op €12.580.000. De rijksmiddelen nieuwe taak vanaf 2015 voor 2020 bedragen volgens de septembercirculaire 2019 €10.035.963.
	Totale rijksbijdrage €9.161.978
	totale geraamde uitgaven - 9.846.970
174	Totaal tekort € 684.992
175	Nee, dit herleiden we niet meer. We zijn met ingang van 2019 uitgegaan van reële ramingen zonder dit te koppelen aan de beschikbare rijksmiddelen.
176	We verwachten voor 2019 nog een tekort van circa €600.000 op basis van de nu bekende cijfers en ervaringen uit het verleden.
	Netto-lasten Jeugdhulp 2020: €3,9 miljoen (exclusief lokaal beleid, exclusief salariskosten lokaal)
177	Ontvangen rijksmiddelen Jeugdzorg 2020: €3,2 miljoen (Septembercirculaire 2019; inclusief algemene uitkering apparaatskosten sd gemeentefonds / aandeel Jeugdzorg)
	In 2020 lasten 6.200.000 baten 4.795.000 tekort 1.405.000
178	Taakstelling interventieplan kostenreductie 880.000
179	De geraamde lasten voor 2020 bedragen 6.393.000,-
	In de algemene uitkering is een cluster Jeugd opgenomen. Onderdeel hiervan zijn de middelen die samenhangen met de nieuwe taak vanaf 2015, waarin de decentralisatie uitkering Voogdij/18+ is begrepen. De ontvangen middelen bedragen voor 2020 €6.003.647 (incl. €927.359 Voogdij/18+). Dit o.b.v. de Meicirculaire 2019.
180	De beantwoording is gebaseerd op de geraamde lasten jeugdzorg op de IV3 taakvelden 672 Maatwerkdienstverlening 18- en 682 Geëscaleerde zorg 18-. Geraamde lasten 2020 €7.205.217 = €1.094.872 = €8.300.089.
	Een rare vraag: de rijksmiddelen voor 2019 zijn per 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering (AU). Het overgeheveld bedrag kan nu nog globaal worden gevolgd maar de hoogte van de AU is onderhevig aan allerlei rijksmutaties in het gemeentefonds en dan vooral door de systematiek trap op trap af. Vreemd dat het rijk niet meer aangeeft wat hiervan in de AU zit maar wel de uitvraag doet. Hieronder een indicatie van wat we denken dat voor jeugd in de algemene uitkering zit.
181	De omvang van de lasten bedraagt €9,2 mln. We ontvangen €7,8 mln aan rijksmiddelen waarvan €0,55 mln extra is. Per saldo resteert hierna nog een tekort van €1,4 mln.
	De geraamde lasten jeugdzorg zijn in de begroting 2020 hoger dan de ontvangen rijksmiddelen. De lasten voor 2020 zijn vooralsnog geraamd op €19,8 miljoen. De ontvangen rijksmiddelen □ inclusief de extra rijksmiddelen van €1,4 miljoen □ zijn € 19,5 miljoen.
	Wij merken hierbij op, dat de geraamde lasten gebaseerd zijn op de ontwerpbegroting 2020 van de GR Jeugdhulp Rijnmond en een voorlopige begroting 2020 van het CJG Capelle aan den IJssel.
182	De verwachting is dat zowel voor de GR Jeugdhulp Rijnmond (regionaal) als voor het CJG Capelle aan den IJssel (lokaal) voor 2020 nog extra middelen beschikbaar gesteld moeten worden. Over de omvang van deze extra middelen moet nog besluitvorming plaatsvinden, mede gebaseerd op een nadere onderbouwing van de gevraagde middelen. Hiermee is in de bovenstaande geraamde lasten voor 2020 nog geen of slechts gedeeltelijk rekening gehouden.
183	De geraamde rijksmiddelen voor Jeugdhulp bedragen voor 2020 €12,0 miljoen, de geraamde lasten voor jeugdhulp bedragen voor 2020 €13,5 miljoen. We voorzien nog verdere kostenstijgingen op jeugdhulp.

184	De geraamde lasten bedragen bruto €15.250.000, te realiseren ombuiging op basis van o.a MKBA € 1.000.000 en dit leidt tot een netto last van €€14.250.000 voor de nieuwe taak vanaf 2015. De rijksmiddelen voor de nieuwe taak bedragen voor 2020 €11.888.000.
185	Er is sprake van een structurele stijging van €700.000. Voor 50% is een taakstelling opgenomen, zodat per saldo sprake is van hogere kosten ad. €350.000. Dit is vormgegeven in de eerste wijziging op de begroting 2020. Voor meer informatie wordt verwezen naar de Programmabegroting 2020, blz. 9, paragraaf "Uitkomsten omdenknottie Jeugd".
186	We gaan hierbij uit van het subcluster Jeugdhulp (nieuwe taak vanaf 2015). De rijksmiddelen jeugdzorg die we op grond hiervan ontvangen bedragen €11.750.000,00. De omvang van de hieraan gerelateerde geraamde lasten bedragen ongeveer €14.250.000,00. Dit betekent dat we €2.500.000,00 tekort komen. We zijn in 2018 gestart met een taskforce jeugd die zich bezighoudt met het zoeken naar besparingen op de jeugdhulp langs 5 projectlijnen. Tezamen met de regionale sturing op contractmanagement en de gesprekken over transformatie en mogelijke besparingen verwachten we daar de komende jaren concrete financiële opbrengsten van. We schatten deze behoeftzaam in op €500.000,00. Dit bedrag is niet verwerkt in de hierboven genoemde geraamde lasten.
187	Voor Jeugd en WMO nieuw samen zijn lasten geraamd van afgrond 16,4 miljoen, terwijl de rijksmiddelen voor deze onderwerpen 14,3 bedragen. Dit levert een tekort op t.o.v. de rijksmiddelen van 2,1 miljoen. (Jeugd oorzaak tekort)
188	geraamde uitgaven 2020 €7.375.044, middelen algemene uitkering €6.201.400
189	Geraamde lasten: €28,8 mln. Rijksbijdragen: €22,5 mln.
190	Wij hebben €253.000 extra ontvangen. De kosten zijn relatief meer gestegen.
191	De verwachte netto lasten bedragen ca €3,7 miljoen, obv calculatie van de septembercirculaire 2019 zijn de rijksmiddelen ca €3,5 miljoen. Overigens wordt de begroting 2020 opgesteld obv de meicirculaire 2019. Op dat moment waren de rijksmiddelen enkele tienduizenden euro's lager.
192	In de begroting is een tekort opgenomen van 2,475 Miljoen. De graamde baten zijn wat lastig te onderscheiden, omdat ze zijn geïntegreerd in de maatstaven van de algemene uitkering.
193	2020 Inkomsten Rijksmiddelen Geraamde Uitgaven 2020 Jeugd €5.208.000 €7.300.000
194	Voor 2019 wordt nog een tekort van €2,6 mln. verwacht.
195	Opmeer hanteert niet het principe van budgetneutraliteit. Opmeer heeft haar administratie niet ingericht om 1 op 1 aan te sluiten op de verdeling van de rijksmiddelen, dus ik kan geen onderbouwd antwoord geven op deze vraag. Bij ons lopen WMO en Jeugd kosten deels door elkaar vanaf 2020 (arrangementenbegroting). Opmeer heeft wel aanzienlijk moeten bijramen vanaf 2020 op de Jeugd (veel meer dan de extra middelen uit de meicirculaire) om de kosten te kunnen dekken dus mijn inschatting is dat Opmeer meer uitgeeft aan Jeugd dan dat er van het rijk binnenkomt.
196	voor 2019 ontvangt de gemeente Terschelling €43.226 aan rijksmiddelen voor Jeugdhulp. De geraamde lasten voor onze gemeente zijn €897.500.
197	Voor 2020 ontvangt de gemeente Terschelling €31.922, de geraamde lasten voor 2020 zijn tot nu toe €814.000.
198	De extra rijksmiddelen zijn dus een druppel op een gloeiende plaat.
199	Geraamde kosten jeugdhulp €8.084.432. IUSD is vervallen, waardoor niet meer exact de bijdrage vanuit het rijk is weer te geven.
200	geraamde uitgaven 2020 €3.907.019, middelen algemene uitkering €3.437.956
201	hoger dan de rijksbijdrage
202	De rijksmiddelen bedragen €1.256.000
203	De uitgaven bedragen naar schatting €1.707.000 (inclusief uitvoeringskosten)
204	Geraamde lasten €14.837.682
205	Geraamde ontvangen rijksmiddelen €13.040.21
206	Ondanks de extra middelen is de verwachting dat we voor jeugdhulp in 2019 nog steeds een tekort hebben van tussen € 7,5 en €10 mln.
207	Toelichting: De geraamde lasten zijn 7.075.120,- en de ontvangen rijksmiddelen zijn 5.165.886,-
208	De middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 of onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Wanneer je het bedrag van de IU Jeugd gaat herleiden dan bedraagt de IU jeugd €24,6 en de geraamde lasten €29,2 mln.
209	Antwoord: de geraamde lasten zijn ongeveer gelijk. Dus antwoord a. echter de verwachte kosten zijn hoger.
210	Ondanks de extra toegekende middelen voor jeugdzorg heeft de gemeente per saldo nog steeds een tekort op de jeugdzorg.
211	geraamde uitgaven 2020 €2.870.412, middelen algemene uitkering €2.492.116
212	De begrotingsbedragen voor de jeugdzorg worden steeds beter op basis van ervaring cijfers zo realistisch mogelijk bepaalt. Voor 2020 is dit voor onze gemeente een totaal bedrag van €9,3 miljoen (inclusief de extra rijksmiddelen). Met ingang van 2019 is de integratie uitkering komen te vervallen en zijn de rijksmiddelen toegevoegd aan de algemene uitkering vanuit het gemeentefonds.
213	De middelen zijn onderdeel geworden van de algemene uitkering waardoor vergelijking vanaf 2019 niet meer is te maken. In 2018 waren de ontvangen middelen al lager dan de kosten. De kosten 2019 zijn hoger dan 2018 waardoor de verwachting is dat de ontvangen middelen lager zijn.

210	Begrote lasten zijn €2.785.777
	lasten jeugdzorg 2020 €17.224.100
	Baten jeugdzorg 2020 €13.625.983 (subcluster jeugd nieuwe taak vanaf 2015)
211	Saldotekort €3.598.117
	De geraamde lasten zijn €3.213.000,-
212	De ontvangen rijksmiddelen zijn €3.073.000,-
	Geraamde inkomsten : €6.408.648
213	Geraamde uitgaven (begroting SOJ): 6.432.028
214	Uitgaven 6,9 mln, inkomsten 5,9 mln.
	Begrote uitgaven 2019 excl. uitv. kst. €4,7 mln (prognose 2019 €5,6 mln obv gegevens tm Q3)
	Begrote uitgaven 2020 excl. uitv. kst. €5,0 mln
	Begrote uitgaven 2021 excl. uitv. kst. €4,8 mln
	De extra middelen zijn deels toegevoegd aan de reserve sociaal domein.
215	Aangezien de inkomsten per 2019 in het gemeentefonds zijn opgenomen, is de herleidbaarheid hiermee komen te vervallen.
216	De geraamde baten zijn 4.922.000. De geraamde lasten zijn 5.905.000
217	Per saldo was zelfs sprake van een daling van het budget.
	Geraamde lasten: EUR 14,7 mln
218	Ontvangen rijksmiddelen: niet bekend, onderdeel gemeentefonds (wij begroten op basis van realisatie voorgaande jaar.
	De omvang van de lasten bedraagt in 2020 €2.811.000. De baten via de algemene uitkering (cluster jeugd inclusief oude middelen) op basis van de septembercirculaire bedragen €2.492.000. Dit geeft een tekort van €319.000 oftewel bijna 13
219	% van de ontvangen rijksmiddelen.
220	na
221	Jeugdhulp, extra middelen 2020 en 2021: gemiddeld €750.000 per jaar.
222	De geraamde lasten jeugdzorg bedragen €12,6 miljoen
223	De geraamde lasten jeugdzorg bedragen €6,3 miljoen
	Na verwachting zijn de lasten hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.
224	Op dit moment is er veel onzekerheid inzake de totale verwachte lasten. Deze informatie is tot op heden uitsluitend beschikbaar bij de centrumgemeente.
	In onze begroting 2020 maakt (door opnamen van de jeugdgeden in de Algemene Uitkering) de gemeente Beek geen vergelijking meer tussen de ontvangsten en uitgaven op het gebied van jeugd. De extra inkomsten waren +/- €223.000. Daarnaast heeft de gemeente Beek middels een Plan van Aanpak Sociaal Domein een bezuiniging voor ogen van +/- € 275.000 op het gebied van jeugd. De veronderstelling is dus wel dat hiermee het gaat tussen ontvangsten en uitgaven
225	kleiner zal worden.
226	geraamde lasten jeugd 6.230.000, te ontvangen rijksmiddelen zitten in de algemene uitkering versleuteld en zijn niet apart inzichtelijk.
227	Voor 2020 een tekort van €186.000
228	Met ingang van 2019 is de integratie uitkering sociaal domein verlaagd en ondergebracht in de reguliere algemene uitkering. Het restant op de integratie uitkering betreft met name beschut werken en Voogdij/18+. De verandering (omzetting naar algemeen uitkering) en de toelichting bij vraag 1 (ervaringscijfers en actuele prognoses), wat een reële raming zou moeten geven, zorgen ervoor dat de gemeente geen verband meer maakt tussen ontvangen vergoedingen en beschikbare budgetten.
	we komen in 2019 tov van de Rijksbijdrage (incl de extra bijdrage) naar verwachting 2,5 miljoen tekort (op een totaal IU budget van ca 8,1 miljoen)
229	In 2020 wordt dit tekort alleen maar groter: extra Rijksbijdrage lager dan in 2019 en indexatieverhogingen inkoop hoger dan tegemoetkoming Rijk.
230	Rijksmiddelen jeugd en wmo zijn nu onderdeel van de algemene uitkering en zijn daardoor niet 1 op 1 te traceren.
231	Wij halen de bijdragen sociaal domein niet meer uit de algemene uitkering, waardoor wij deze vraag niet kunnen beantwoorden op korte termijn omdat dit veel uitzoekwerk gaat vergen.
232	wij schatten nu in 7 ton structureel extra nodig te hebben voor Wmo en jeugdhulp. Dit is circa 20% van het budget dat we ontvangen.
233	Met ingang van 2019 is de integratie uitkering sociaal domein verlaagd en ondergebracht in de reguliere algemene uitkering. Het restant op de integratie uitkering betreft met name beschut werken en Voogdij/18+. De verandering (omzetting naar algemeen uitkering) en de toelichting bij vraag 1 (ervaringscijfers en actuele prognoses), wat een reële raming zou moeten geven, zorgen ervoor dat de gemeente geen verband meer maakt tussen ontvangen vergoedingen en beschikbare budgetten.
234	De rijksmiddelen maken met ingang van 2019 onderdeel uit van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en worden dan ook niet meer afzonderlijk in onze begroting en jaarrekening opgenomen.
235	zie begroting 2020

	Ontvangsten €5.844.927 Lasten €9.557.964 Tekort €3.713.037
236	
237	Op dit moment loopt jeugdzorg qua budget aardig uit de pas. We zijn op dit moment aan het analyseren waar de grote verschillen inzitten.
238	Op basis van de laatste circulaire waarin de integratie-uitkering apart was opgenomen bleek dat de ontvangen Rijksmiddelen structureel te laag waren ten opzichte van de lasten van dat moment. De lasten zijn de afgelopen jaren fors gestegen. De algemene uitkering steeg niet met gelijk tempo mee. Zodoende is de constatering dat de geraamde lasten hoger zijn dan de ontvangen middelen. Doordat de ontvangen rijksmiddelen specifiek voor Jeugdzorg en Wmo niet langer inzichtelijk zijn, is het niet mogelijk in dit kader cijfers op te leveren.
239	Lasten jeugdzorg 2019: €4,5 miljoen (inclusief uitvoeringskosten) Rijksmiddelen 2019: €3,3 miljoen (inclusief extra middelen)
240	De uitgaven zijn hoger dan de beschikbare middelen.
	Uitgaven: ZIN €13.830.000 PGB €1.800.000 Uitvoeringskosten RIGG €232.665 Uitvoeringskosten gemeente €208.781 Loonkosten team Jeugd €1.389.692 Totale uitgaven €17.461.138
	Inkomsten: Rijksbijdrage €13.196.765 Extra middelen mei-circ. €870.000 Totale inkomsten €14.066.765
241	Saldo €3.394.373 negatief
242	De zorguitgaven voor jeugdzorg zijn al vele jaren hoger dan de vergoeding. Recent is een onderzoek door het NJi uitgevoerd. Op basis van de bevolkingssamenstelling zouden de uitgaven niet significant moeten afwijken van de rijksvergoeding. Toch blijkt dat de uitgaven fors hoger zijn dan de inkomsten. Het NJi stelt dat het zeer aannemelijk is dat het vele aanbod (met name op het gebied van verblijf, voogdij en speciaal onderwijs) de vraag bepaald en ook een aanzuigende werking heeft voor ouders om zich in onze gemeente te vestigen. Totale inkomsten jeugdzorg geraamd 2020 €8 miljoen.
243	Uitgaven jeugdzorg excl. eigen uitvoeringskosten geraamd 2020 €11,1 miljoen.
244	Vanaf 2019 is de koppeling tussen de rijksbijdragen en de uitgaven binnen het sociaal domein losgelaten en is er een reële raming gemaakt. De prognoses laten echter zien dat de uitgaven hoger zullen zijn dan de raming, met name voor de jeugdzorg.
245	Er is nog een tekort op de middelen voor Jeugdzorg van circa €2 miljoen. De specificatie van de middelen voor Jeugdzorg is door de verandering van de berekening van de uitkering gemeentefonds niet meer exact te maken.
246	Er is vanaf 2019 geen sprake meer van een aparte Integratie-uitkering Jeugdwet, deze gelden zijn in de Algemene Uitkering opgenomen. Er kan dus geen vergelijking meer worden gemaakt met de ontvangen rijksmiddelen en de geraamde lasten jeugdzorg.
247	Door het opnemen in de AU is deze uitsplitsing niet meer te maken.
248	Zie antwoord vraag 15. Het feitelijke overschot/tekort is niet af te meten aangezien er geen 1:1 relatie meer bestaat tussen inkomsten Rijk en de uitgaven. De budgetten van het Rijk zijn ontschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Een tekort/overschot wordt dan op totaalniveau bepaald. Bij ongewijzigd beleid verwachten wij tekorten voor jeugd en wmo. Om deze reden hebben wij een taakstelling opgenomen. De uitgaven zijn geraamd op basis van realistische ramingen. De extra middelen jeugdzorg zijn derhalve niet als extra uitgavenbudget ingezet maar onderdeel van de inkomsten uit het gemeentefonds als algemeen dekkingsmiddel. Totaal lasten in B2020 voor jeugdzorg bedragen ca. €6.391.000.
249	Zie antwoord vraag 15. Het feitelijke overschot/tekort is niet af te meten aangezien er geen 1:1 relatie meer bestaat tussen inkomsten Rijk en de uitgaven. De budgetten van het Rijk zijn ontschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Een tekort/overschot wordt dan op totaalniveau bepaald. Bij ongewijzigd beleid verwachten wij tekorten voor jeugd en wmo. Om deze reden hebben wij een taakstelling opgenomen. De uitgaven zijn geraamd op basis van realistische ramingen. De extra middelen jeugdzorg zijn derhalve niet als extra uitgavenbudget ingezet maar onderdeel van de inkomsten uit het gemeentefonds als dekkingsmiddel. Totaal lasten in B2020 voor jeugdzorg bedragen ca. €11.156.700.
250	Geraamde lasten jeugdzorg 2020: €2.652.000 Baten jeugdzorg 2020 (meicirc 2019): €1.885.000 Tekort € 767.000
250	Het verwachte tekort Jeugdhulp bedraagt structureel ongeveer €1 miljoen per jaar. De bijdrage vanuit het Rijk is ongeveer €0,4 - €0,5 miljoen per jaar. Zoals reeds eerder hierboven aangegeven wordt het restant tekort jeugdhulp naast de structurele extra bijdrage jeugdhulp vanuit het Rijk gedekt door de inzet van algemene middelen, de incidentele inzet van de reserve en een ombuigingsstaakstelling (miv 2021) voor het Sociaal Domein

251	Structurele doorvertaling van de aanzienlijke tekorten in 2019 was in de begroting 2020 nog niet gemaakt. Desondanks waren de extra middelen onvoldoende.
252	Inclusief de bedragen die in 2018 vanuit de algemene middelen (structureel) zijn toegevoegd is de raming even hoog als de lasten. D.w.z. dat de rijksmiddelen ontoereikend zijn. De invloed van de recente ontwikkelingen rondom jeugdhulp zijn hierin nog niet meegenomen
253	We hebben eigen middelen toegevoegd aan de begroting voor Jeugd.
254	Het daadwerkelijk aangeven van het tekort 2019 Jeugdzorg is moeilijk specifiek te kwantificeren. Ondanks diverse voorgaande verhoogde bijstellingen het totaalbudget Sociaal Domein is de prognose dat de zorgkosten 2019 (excl. uitvoeringskosten) een tekort laat zien van ongeveer €287.000 (peildatum: eind 3e kwartaal 2019).
255	Lasten jeugdzorg 2019: €6,0 miljoen (inclusief uitvoeringskosten) Rijksmiddelen 2019: €5,1 miljoen (inclusief extra middelen)
256	Uitgaven 8 miljoen versus 6 miljoen Rijksmiddelen (voor Jeugdzorg)
257	Deze vraag is met de overheveling van de integratie-uitkering naar de algemene uitkering niet meer te beantwoorden. Wanneer we de uitkeringen 2018 als uitgangspunt kiezen, daar de lastenontwikkeling (abonnementstarief) aan toe voegen en de middelen uit de meicirculaire op in mindering brengen, is er nog steeds sprake van een tekort.
258	De integratie uitkering sociaal domein is met ingang van 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering en is daarmee ook een algemeen dekkingsmiddel geworden. Wij kunnen zo niet achterhalen welk component voor jeugdzorg hiervan begrepen is in de algemene uitkering. We gaan er gelet op de werkelijke uitgaven van vorige jaren er wel van uit dat de lasten jeugdzorg hoger zijn dan de ontvangen rijksmiddelen.
259	Opmerking: De Integratie-uitkeringen zijn inmiddels grotendeels opgeheven en maken integraal onderdeel uit van de Algemene Uitkering. Gemeente Stichtse Vecht legt dan ook geen één op één-relatie meer tussen ramingen van lasten en Rijksmiddelen. Er wordt vanaf 2020 zo realistisch mogelijk geraamd. De exacte bedragen van de rijksmiddelen weten we niet. De laatste standen die we wel kunnen geven we hier weer. Participatie: Lasten €4.199.180 Rijksmiddelen €3.340.603. WMO: Lasten €2.287.173 Rijksmiddelen €6.547.260. Jeugd: €10.213.362 Rijksmiddelen €9.401.916. De lasten zijn weer exclusief de inzet van eigen personeel.
260	Dat wordt bij ons niet gespecificeerd aangezien de tekorten in de begroting worden afgedekt en het budget niet meer te volgen is in het gemeentefonds
261	2019: Rijksmiddelen €7.500.000; uitgaven €8.100.000 2020: Rijksmiddelen €7.150.000; uitgaven €8.250.000 2021: Rijksmiddelen €7.150.000; uitgaven €8.150.000 Lagere middelen vanaf 2020 door afname IU-voogdij (189.000) en lagere eenmalige bijdrage Rijk (€753.000 in 2019; € 565.000 in 2020 en 2021)
262	de extra middelen dekken ongeveer 33% van het tekort
263	De verhouding ontvangen rijksmiddelen jeugd en beschikbaar budget voor jeugd is als volgt: Jaar Ontvangen middelen jeugd Beschikbaar budget jeugdhulp in begroting (o.b.v. meicirculaire 2019) 2019 7.464.553 9.342.754 2020 7.260.754 9.134.890 2021 7.328.043 9.272.494
264	Geraamde lasten ca. €5,8 miljoen, ontvangen Rijksmiddelen ca. €5,2 miljoen
265	De ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg zijn vanaf 2019 niet meer direct traceerbaar vanuit gemeentefonds. 2019 Rijksmiddelen €3.088.269 2019 Lasten jeugdzorg €3.370.963 2019 Tekort t.o.v. rijksbudget +/- € 282.694
266	Het meerjarig beeld ziet er ongeveer hetzelfde uit.
267	Per saldo een tekort van circa 2,5 miljoen. De ontvangen middelen jeugdzorg zijn echter niet meer exact te herleiden vanwege de overgang naar de algemene uitkering.
268	Onze geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen. Dit komt doordat we in 2019 het jeugdbudget structureel hebben verhoogd, vanwege de tekorten die we zagen bij de jaarrekening 2018. Dit tekort hebben we gedekt door een groot deel van de opbrengst uit de bezuinigingsronde hiervoor in te zetten. Tevens dekken we de kosten voor de uitvoering en de toegang van de jeugdhulp uit andere budgetten dan het jeugdbudget.
269	Geraamde lasten bedragen €7.125.000. De geraamde inkomsten bedragen €6.150.000. Eigen middelen €100.000.
270	Tekort 2020 €875.000. Bijdrage rijk versus de uitgaven gemeente wijken nadelig af. Een tekort van 7 ton in 2020 oplopend tot 1.2 miljoen in 2023
271	De geraamde lasten die we in de begroting 2020 hebben opgenomen voor jeugdzorg zijn €3.836.060 (Deze raming is alleen voor de taken jeugdzorg, hierin zijn de kosten voor lokaal jeugdbeleid e.d. niet meegenomen.) De ontvangen rijksmiddelen 2020 bedragen conform de meicirculaire 2019 €3.222.322 (totaalbedrag van de regel ☐ cluster jeugd (indeling vanaf 2017) ☐ . Dit bedrag is inclusief € 213.000 aan extra rijksmiddelen jeugdzorg voor 2020.

272	Komt later
273	€5,5 mio
274	Ontvangen rijksmiddelen zijn niet meer afzonderlijk zichtbaar in de algemene uitkering. Maar op basis van oude informatie is duidelijk dat de lasten veel hoger zijn.
275	Omdat de lasten " Jeugd" inmiddels integraal onderdeel vormen van de begroting is dit niet apart in een overzicht berekend. In 2018 en 2019 was echter sprake van tekorten van ruim 500.000 euro. In 2020 zijn de diverse lasten weer verder gestegen, terwijl de aanvullende rijksbijdrage slechts zo'n 200.000 euro bedraagt.
276	Verwachten voor 2020 opnieuw een tekort van €400.000,00
277	€16.900.000 vs €14.500.000
278	Beschikbaar gestelde rijksmiddelen zijn veruit onvoldoende. Vanuit de rijksmiddelen kan de loonstijging niet volledig worden gedekt, laat staan de extra instroom.
279	De geraamde lasten jeugdzorg zijn in 2020 circa Eur 5,1 mln hoger dan de hiervoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen.
280	De extra rijksmiddelen zijn ontoereikend om de verwachte hogere kosten te compenseren
281	Druppel op een gloeiende plaat, we hebben in 2019 €1,2 miljoen en in 2020/2021 €949.000 ontvangen. Het tekort ligt op ca €5 miljoen in de jeugd
282	trend van de laatste jaren zet zich door. Rijksmiddelen zijn onvoldoende. De omvang van de lasten is zodanig versnipperd dat specifieke berekeningen niet meer te maken zijn.
	Wij hebben met ingang van 2019 de koppeling uitgaven en rijksmiddelen losgelaten. Als gemeente hebben wij verder ingezet op lokale voorzieningen (in het kader van de transitie). Daarom is deze vraag niet exact te beantwoorden.
283	Over 2016 en 2017 waren wij als gemeente een tekortgemeente en hebben wij een extra toekenning mogen ontvangen van het Rijk. Het tekort bedroeg toen 1,4 miljoen euro per jaar. Dit is niet afgenomen in 2019 en verder.
284	De extra rijksmiddelen zijn ontoereikend om de verwachte hogere kosten te compenseren
285	vooral de essentiële functies legt een behoorlijk beslag op ons budget
286	De rijksbijdrage is niet meer te bepalen voor jeugd. Ten opzichte van de begroting 2019 is de raming voor jeugdzorg met 1 miljoen verhoogd. In 2018 ontvingen wij nog een rijksbijdrage jeugd van €3,3 miljoen. De begrote uitgaven van 2020 zijn €4,4 miljoen.
c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen.	
#	Gevraagde toelichting
287	Antwoord C: de verwachting is dat de lasten jeugd hoger zijn dan de ontvangsten hiervoor. Dit is echter is de begroting 2020 niet meer specifiek in beeld gebracht.
288	De geraamde lasten jeugdzorg zijn opgehoogd met de extra rijksmiddelen uit de meicirculaire. Omdat wij een begroting hadden waar de geraamde lasten lager waren dan de rijksmiddelen blijft dit verschil bestaan. Wij voorzien wel dat de geraamde middelen in 2019 niet voldoende zullen zijn.
289	De geraamde lasten jeugdzorg bedragen voor 2020 €3.600.000 De extra middelen jeugdhulp bedragen voor 2020 ruim €200.000
290	Ik weet alleen de Rijksuitkering 2018: €150.000. De kosten 2020 zijn begroot op €102.500.
291	De geraamde lasten in de begroting 2020 is €6.215.000 en de rijksmiddelen €6.013.000.
292	Van de extra geraamde middelen ad €246.000 is een stelpost voor jeugdzorg gevormd ad €150.000. Inmiddels heeft vak-afdeling aangegeven te komen met een voorstel waarbij deze stelpost jeugd aan het budget voor jeugd zal worden toegevoegd.
293	Cijfers zijn niet bekend. Ontvangen rijksmiddelen worden niet als zodanig gespecificeerd in de begroting en feitelijke exploitatie.
294	Voor zover niet opgenomen in een integratie-uitkering zijn de middelen berekend op basis van de betreffende maatstaven in de algemene uitkering. Er is een budget berekend voor Jeugdhulp van €11,1 miljoen. Het geraamd overschot is €1,1 miljoen. Dit is opgenomen als raming voor onvoorziene uitgaven.

Vraag 17

Heeft uw gemeente in de meerjarenraming 2022 en 2023 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om voor jeugdzorg een stelpost op te nemen?

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. Nee, er is geen stelpost opgenomen	115	39%
b. Ja, er is een stelpost opgenomen van (ongeveer) dezelfde omvang als de extra middelen 2020	163	56%
c. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend lager dan de extra middelen 2020	12	4%
d. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend hoger dan de extra middelen 2020	4	1%

Totaal	294
--------	-----

Bij antwoordoptie b t/m d toelichten voor welk bedrag u een stelpost heeft opgenomen in de begroting 2020.

a. Nee, er is geen stelpost opgenomen	
#	Vrijblijvende toelichting
1	wij hebben geen stelpost voor extra middelen opgenomen
2	Raming is gebaseerd op realisaties in voorgaande jaren en prognose.
3	Het tekort op het Jeugdbudget loopt op tot €1,5 mln in 2023. Dit tekort wordt in de begroting uit eigen middelen gedekt.
3	Er wordt geen gebruik gemaakt van een stelpost Jeugdzorg.
4	Er is realistisch geraamd, de inkomstenkant van de gemeentebegroting is daarin niet leidend.
5	Wij hebben de extra Rijksmiddelen voor de jaren 2022 en 2023 niet meegenomen
6	De extra middelen voor Jeugdzorg zijn wel als inkomst structureel opgenomen in de begroting.
7	niet
8	Tot 2018 was het Sociaal Domein (mede dankzij incidentele vrijval) financieel beheersbaar. Verwachting is dat we in 2019 de reserve moeten aanspreken. Aan de hand van de jaarrekening 2019 én de meicirculaire 2020 worden de budgetten in meerjarenperspectief opnieuw gezien.
9	De gemeente laat zich niet leiden door wat het rijk beschikbaar stel in de algemene uitkering. Geraamd wordt wat nodig is voor Jeugdhulp, niet wat beschikbaar is in de AU, al dan niet via een stelpost. Bovendien is niet meer eenduidig te herleiden wat aan rijksbijdrage beschikbaar is omdat de middelen voor jeugdzorg grotendeels zijn opgenomen in de algemene uitkering.
10	er is nog teveel onzekerheid over de rijksmiddelen en de verwachte uitgaven.
11	nvt
12	Binnen het sociaal domein is het budgettair neutraal geraamd.
13	begroting is niet sluitend. tekort is iets groter dan incidentele bedrag 2021.
14	We houden rekening met een afname van kosten in 2022 en 2023. Dit is wel een kwetsbaarheid in de begroting, want het is nog niet reëel om een afname te veronderstellen. We gaan voor het opstellen van de begroting 2021 onderzoeken of er mogelijkheden zijn om via transformatie het kostenniveau neerwaarts te beïnvloeden
15	Voorzichtigheidshalve hebben wij geen stelpost opgenomen. Onze meerjarenraming was reeds sluitend en omdat er geen zekerheid is dat deze middelen ook daadwerkelijk vanaf 2022 beschikbaar komen, hebben we hier geen rekening mee gehouden.
16	Het college heeft hier niet voor gekozen.
17	We ramen realistisch en op basis van werkelijke besluitvorming.
18	a. De verwachte kosten zijn volledig in de begroting opgenomen
19	Geen.
20	Nee, er is geen stelpost opgenomen in de meerjarenraming 2022 en 2023.
21	We hebben geen stelpost opgenomen.
22	Geen.
23	de stelpost is niet realistisch genoeg.
24	De lastenraming is realistisch op basis van de ontwikkeling in aantallen en prijs.
25	Nee, er is geen stelpost opgenomen voor 2022 en 2023, wel voor 2020 en 2021
26	Er is wel een stelpost van ong. €90.000 (2,7%) beschikbaar om prijsstijging binnen de gecontracteerde WMO- en Jeugdzorg 2020 op te vangen. Inmiddels is duidelijk dat de zorgtarieven met 3,5% zullen worden verhoogd in 2020. Normaliter moeten we dus nog 0,8% extra middelen vrijmaken in de loop van 2020.
27	Vanaf 2020 zal de wijze waarop de lasten zijn geraamd in de begroting anders zijn dan voorgaande jaren. Het principe van budgettair neutraal ramen wordt losgelaten en er wordt nu overgegaan op 'reëel', 'uitgavengericht' ramen. De lastenramingen zijn vanaf 2020 gebaseerd op historische gegevens, prognoses en bekende ontwikkelingen binnen het domein. Het doel van deze wijziging in de systematiek is om de lasten van het Sociaal Domein structureel in de begroting te borgen. Tevens zijn de baten voor het Sociaal Domein niet meer zichtbaar binnen het gemeentefonds en dringt de Provincie als financieel toezichthouder er ook op aan om de lasten van het Sociaal Domein structureel te borgen in de exploitatie. De gevormde reserve Sociaal domein zal in 2020, 2021 en 2022 nog incidenteel de ontstane tekorten of pilots binnen het Sociaal domein opvangen. De reserve zal in zijn geheel beschikbaar blijven voor het Sociaal Domein, ook na 2022. Gedurende 2020 en verder zullen de lasten gemonitord worden om te bezien of bijstelling nodig is. Eventuele bijstellingen zullen ten laste van de exploitatie komen.

28	dat is sowieso niet toegestaan door de toezichthouder, de provincie. Verder zijn de lasten op basis van de ontwikkeling van de kosten over de afgelopen jaren en rekening houdend met te verwachten ontwikkelingen opgenomen. Ook is rekening gehouden met extra middelen voor preventie.
29	lasten zijn in begroting verwerkt
29	hierdoor is de ruimte voor andere domeinen ernstig beperkt geraakt.....
30	De extra middelen zijn toegevoegd aan de algemene dekkingsmiddelen. Zie ook vraag 15 en 16
31	Indien deze middelen beschikbaar worden gesteld zullen ze aan het kader worden toegevoegd
32	We hebben deze niet direct opgenomen, maar is voor de komende jaren wel nodig omdat op langere termijn de de reserves in het sociaal domein ontoereikend zijn om jeugdkosten op te vangen (conform huidige beeld).
33	Wij ramen alleen werkelijke ontvangsten en speculeren niet
34	Aangesloten wordt bij besluitvorming die in de gemeentefondscirculaires wordt verwerkt.
35	we gaan wel onderzoeken hoe we eventueel kunnen besparen
b. Ja, er is een stelpost opgenomen van (ongeveer) dezelfde omvang als de extra middelen 2020	
#	Gevraagde toelichting
36	stelpost €349k
37	Stelpost Jeugd in 2022 en 2023 van: €0,6 mln.
38	Het bedrag van de stelpost is €511.000
39	€1,1 mln
40	Antwoord b: de stelpost in 2022 is €528.000. Dit is gelijk aan de extra middelen in 2021, maar iets lager dan de extra middelen in 2020 van €545.000.
41	De stelpost bedraagt €428.000 voor de jaren 2022/2023 en de extra bijdrage 2020 €422.000.
42	€735.000
43	€13,5 mln.
44	289.000
45	345.000
46	Wij hebben de extra bijdragen van €1 mln in 2020 en 2021 als stelpost ☐ Uitkomst onderzoek jeugdzorg ☐ doorgetrokken naar 2022 en 2023.
47	442.000
48	183.000
49	De raad heeft dit besloten
50	In de programmabegroting 2020-2023 is de VNG richtlijn opgevolgd inzake het financieel verantwoord van de nog te ontvangen extra middelen jeugd. Vanaf 2022 is voor Venray €760.000,- per jaar opgenomen.
51	Stelpost is €269.000.
52	We hebben rekening gehouden met €350.000
53	De stelpost die is opgenomen (rond de €300.000) is exact gelijk aan de te verwachte extra middelen.
54	Voor dezelfde omvang als de ontvangen extra middelen
55	In overleg met de provincie (Mevr. van Dixhoorn) als toezichthoudend orgaan hebben wij vanaf 2022 een stelpost in de begroting opgenomen. Het betreft hier de stelpost ☐ uitkomst onderzoek jeugdzorg ☐ . Het bedrag voor 2022 en verder is gelijk aan dat van 2021 en bedraagt €415.000 structureel.
56	3,44 mln.
57	In de begroting is voor de jaren 2022 en 2023 een inkomstenstelpost opgenomen van €290.000, het bedrag dat voor 2021 is ontvangen via de algemene uitkering.
58	n.v.t.
59	€410.000
60	In het middelenkader is een aanvullende stelpost opgenomen van 2,8 miljoen euro.
61	Gelijk aan de omvang van 2019 2020 2021
62	In de begroting is €702.000 opgenomen
63	-
64	-
65	689K
66	€665.937
67	€827.000

68	De stelpost is €558.000.
	In onze prognoses, begroting en meerjarenraming nemen we de extra jeugdhulp middelen mee:
	2019 €3,1 mln
	2020 €2,5 mln
	2021 €2,5 mln
	2022 €2,5 mln
69	2023 €2,5 mln
70	Voor dezelfde omvang als de extra middelen.
71	Voor de jaren 2022-2023 is een jaarlijkse stelpost van €3,1 miljoen opgenomen.
72	€1,6 miljoen
73	Bovenop de extra middelen is een stelpost van €0,5 miljoen opgenomen in de begroting 2020.
74	545.000
75	Voor Jeugd is in zowel 2022 als 2023 een stelpost opgenomen van €390.000
	B. Er is een stelpost in 2022 opgenomen van €535.000 en voor 2023 €285.000 dit heeft te maken met een taakstelling
76	op jeugd in 2023 van €250.000.
77	€2,2mln per jaar
78	€625.000
	Vanaf 2022 zit in onze begroting een zichtbaar tekort van €1,7 miljoen (zie financiële uitgangspunten in de
79	programmabegroting).
	2022: 278.000
80	2023: 280.000
81	350000 voor beide jaren 2022 en 2023
	2022: €342.000
82	2023: €346.000
83	ja 2 mln
	We hebben hiervoor het advies van de provincie gevolgd en de tijdelijke middelen van het gemeentefonds als structureel
84	opgenomen in de meerjarenbegroting. Voor ons is dat circa €600.000,--
85	€661.000,-
86	jaarlijks €5.364.000 vanaf 2022
87	De stelpost extra middelen jeugdhulp bedragen voor 2022 en 2023 €210.000
	In de opdracht om de tekorten sociaal domein op te lossen gaan we uit van het huidige tekort inclusief de extra
88	rijksmiddelen in 2019, 2020 en 2021.
89	De stelpost voor 2022 en 2023 bedraagt €480.000 per jaar aan extra rijksbijdrage jeugdzorg.
	De extra rijksmiddelen voor 2020 en 2021 bedragen €576.000. Voor 2022 en 2023 is dit bedrag ook als stelpost
90	opgenomen.
	De extra rijksmiddelen voor 2020 en 2021 bedragen €671.000. Voor 2022 en 2023 is dit bedrag ook als stelpost
91	opgenomen.
92	Er is een stelpost opgenomen in de meerjarenraming 2022 en 2023 van €150.000 per jaar.
93	Dit is €103.000, wat opgenomen is in de inkomsten algemene uitkering.
94	Dit is €114.000, wat opgenomen is in de inkomsten algemene uitkering.
	We hebben conform de Richtlijn ramen extra middelen Jeugdzorg voor 2022 en 2023 een stelpost opgenomen voor €
95	149.000 (bedrag conform de extra middelen 2020).
96	Dit is €120.662, wat opgenomen is in de inkomsten algemene uitkering.
97	€400.000
98	€2,7 mln in jaarschijf 2023
99	Voor de meerjarenraming 2022 en 2023 zijn de extra middelen 2021 (€1,7 miljoen) gecontinueerd.
100	voor 2022 en 2023 is €185.000 opgenomen
101	Vanaf 2022 structureel €1.433.000
	2022: 317K
102	2023: 314K
103	De omvang van de stelpost bedraagt 400.000
104	Er is een stelpost opgenomen van €3 miljoen in 2022 en 2023
105	€535.000
106	We namen een stelpost op van €740.000 per jaar

107	Stelpost van 4,1 mio opgenomen
108	€2,6 mln. in 2022/2023
109	1,3 mln. euro
110	De stelpost bedraagt €350.000 per jaar voor de jaren 2022 en 2023.
111	€437.000
112	hetzelfde bedrag hebben we meerjarig doorgetrokken.
113	Toelichting: €1.000.000 voor 2022 en €1.000.000 voor 2023 e.v..
114	361.000
115	242.000
116	De stelpost bedraagt 2,1 miljoen
117	Voor 2022 en 2023 een stelpost opgenomen van €900.000.
118	Er is een positieve stelpost opgenomen van €3,5 mln.
119	In de meerjarenbegroting is een stelpost van €785.000 opgenomen in de jaren 2022 en 2023.
120	€190.000 in zowel 2022 als 2023
121	Er is een bedrag van €1,2 mln. opgenomen voor 2022 en 2023. Dit is het bedrag dat we voor 2020 ontvangen aan extra gelden voor jeugdzorg.
122	Er is een bedrag van €602.000 opgenomen in de eerste begrotingswijziging.
123	De stelpost bedraagt €750.000,00.
124	680k
125	Er is een bedrag van €174.000 als stelpost opgenomen in de begroting 2020.
126	€436.000
127	€2 miljoen
128	Wij hebben een stelpost van €253.000 opgenomen.
129	788.000 euro
130	1,025 Miljoen
131	De extra middelen in 2021 zijn als stelpost doorgetrokken naar verdere jaren. Jaarlijks €800.000.
132	Conform de extra middelen in 2020 en 2021 is er voor de jaren 2022 en 2023 een stelpost opgenomen van €380.000.
133	€13.000, gelijk aan de extra middelen voor 2021.
134	De extra middelen zoals beschikbaar gesteld voor 2021 zijn structureel doorgetrokken. De extra middelen hebben echter niet geleid tot een verhoging van het budget op jeugdhulp omdat de koppeling tussen rijksbijdrage en kosten voor jeugdhulp is losgelaten.
135	€150.000
136	€211.000
137	In de begroting 2020 is het bedrag volgens de meicirculaire opgenomen, dus inclusief de extra toegekende middelen.
138	geen nadere toelichting
139	Het bedrag opgenomen in de stelpost bedraagt €368.000,-.
140	Toelichting: Er is een stelpost opgenomen van 400.000 voor 2022 en voor 2023.
141	Opgenomen in de begroting is €1,97 mln.
142	De extra middelen 2020 en 2021 betreft €474.000 en €470.000. Voor de jaren 2022 en 2023 is een stelpost opgenomen van €470.000.
143	€157.000
144	In 2020 en 2021 is aan extra middelen respectievelijk €740.000 en €750.000 in de begroting opgenomen. De gemeente Waalwijk heeft ook voor 2022 en 2023 €750.000 aan extra lasten per jaar opgenomen, overigens zonder daartegenover een stelpost aan nog te verwachten rijksmiddelen te zetten.
145	€225.000
146	Voor 2022 en 2023 is een stelpost in de begroting opgenomen van €1.019.000
147	Stelpost van €200.000,- is nagenoeg gelijk aan het bedrag dat voor 2020 ontvangen wordt.
148	€487.000
149	In de meerjarenraming is vanaf 2022 rekening gehouden met een structurele inkomstenpost van €300.000.
150	340.000

151	€160.000
152	€159.000
153	€246.000
154	na
155	Jeugdhulp, extra middelen 2020 en 2021: gemiddeld €750.000 per jaar.
156	Circa €975.000
157	Circa €380.000
158	De stelpost jeugdzorg is: €160.000
159	Bij antwoordoptie b t/m d toelichten voor welk bedrag u een stelpost heeft opgenomen in de begroting 2020. +/- € 223.000
160	400.000
161	€720.000,-
162	Wij ons vastgehouden aan de extra middelen in die zijn aangegeven voor 2020
163	€0,86 mln.
164	ca 2 ton
165	In de meerjarenraming is voor de jaren 2022 en 2023 een stelpost opgenomen van € 400.000.
166	Met ingang van 2022 structureel €433.000.
167	In 2022: €232.500 In 2023: €232.500
168	€300.000
169	In de berekening van de algemene uitkering is rekening gehouden met een compensatie van €300.000.
170	€870.000 vanaf 2022. Daarnaast zijn er voor de "investeringsagenda jeugd" een stelpost opgenomen, olopend van per saldo €430.000 in 2021 tot €1.290.000 in 2022.
171	Aan inkomsten is een stelpost opgenomen van €400.000 voor de jaren 2022 en 2023.
172	Het bedrag is gelijk aan het bedrag wat er in 2021 voor staat aangegeven.
173	Er is een stelpost extra inkomsten gemeentefonds opgenomen in 2022 en 2023 op basis van het jaar 2021 voor het bedrag van jaarlijks €395.000. Gelijktijdig vindt in de begroting vanaf het jaar 2022 een extra storting in de reserve sociaal domein plaats voor jaarlijks hetzelfde bedrag. Het risico op het wel of niet daadwerkelijk tot uitkering komen van deze stelpost heeft dan geen effect op de exploitatie.
174	Er is een stelpost extra inkomsten gemeentefonds opgenomen in 2022 en 2023 op basis van het jaar 2021 voor het bedrag van jaarlijks €547.000. Gelijktijdig vindt in de begroting vanaf het jaar 2022 een extra storting in de reserve sociaal domein plaats voor jaarlijks hetzelfde bedrag. Het risico op het wel of niet daadwerkelijk tot uitkering komen van deze stelpost heeft dan geen effect op de exploitatie.
175	279.000
176	Het maximaal door de provincie toegestane bedrag opgenomen.
177	We hebben het extra bedrag dat we in 2020 vanuit het rijk ontvangen structureel in onze begroting verwerkt cf. de hiervoor opgestelde richtlijn.
178	De hiervoor opgenomen stelpost Jeugdzorg bedraagt €315.000 structureel m.i.v. 2022.
179	€340.000
180	Voor een bedrag van 1 miljoen per jaar
181	De stelpost voor 2022 en 2023 bedraagt €257.000
182	In de begroting van 2020 hebben we met ingang van het jaar 2022 een stelpost opgenomen van €767.000,-
183	circa 1 mln.
184	€400.000
185	We hebben een stelpost opgenomen van dezelfde omvang als de extra middelen 2020. Dat is een bedrag van €415.000.
186	De stelpost voor 2022 en 2023 bedraagt €392.750.
187	We hebben vanaf 2022 structureel stelpost van €216.000 opgenomen aan extra middelen voor Jeugdzorg. Dit bedrag is gelijk aan de extra middelen die we in 2021 krijgen (€216.000). In 2020 krijgen we €213.000 aan extra middelen.
188	Komt later
189	€1,3 mio
190	€620.000
191	195.000 euro

192	€472.000,00
193	Advies VNG gevolgd
194	Conform het advies van de VNG.
195	In de begroting 2020 is deze niet opgenomen, echter bij het project toekomst bestendig sociaal domein, waar de taakstellingen uit voortvloeien hebben we deze wel opgenomen.
196	€300.000
197	€443.000
198	Stelpost is opgenomen en als risico is een 100% voorziening voor hetzelfde bedrag meegenomen.

c. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend lager dan de extra middelen 2020

#	Gevraagde toelichting
199	2022 €450.00 2023 €450.00
200	Voor 2022 en 2023 is deze voor €250.000 opgenomen (ca. 60% van het bedrag van 2021).
201	Een centrale stelpost van 10 miljoen in 2022 en 10 miljoen in 2023.
202	Als structurele stelpost is een bedrag van €2.296.000 meegenomen op basis van de extra middelen jeugd, jaarschijf 2021, zie ook bovenstaande link naar de begroting
203	50% is opgenomen als stelpost (€800.000).
204	In 2020 ontvangen wij circa €360.000 aan extra middelen. In de begroting 2020 hebben wij €180.000 opgenomen als stelpost.
205	stelpost van 2,0 miljoen opgenomen voor 2022 en verder
206	€230.000.
207	Geraamde begroting Jeugdhulp ZIN:4.892.250,00 4.142.250,00 4.142.250,00 4.142.250,00
208	Binnen de begroting 2020-2023 is een inkomsten stelpost opgenomen van €500.000. Dit is ca. 50% van de extra ontvangen middelen in 2020. Echter is na berekening van de effecten van de septembercirculaire Gemeentefonds 2019 deze stelpost uit de begroting gehaald.
209	de stelpost is gesteld op €400.000 per jaar
210	Voor de helft van het bedrag dat voor 2020 en 2021 extra ter beschikking gesteld is

d. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend hoger dan de extra middelen 2020

#	Gevraagde toelichting
211	zie ook vraag 18: 7 miljoen stelpost, max. 5 miljoen Rijksmiddelen.
212	In de meerjarenraming 2022 en 2023 van de begroting 2020 (gemeente Westland) is een stelpost voor jeugdzorg opgenomen van €1,4 miljoen.
213	-€846.000 taakstelling voor verlaging van de lasten van jeugdzorg.
214	Zoals eerder aangegeven is er sprake van een taakstelling. Deze taakstelling is hoger dan het bedrag dat we als stelpost zouden mogen opnemen. Het opnemen van de stelpost zou de taakstelling wel deels kunnen invullen.

Vraag 18

Hoe valt in uw gemeente de meerjarenraming (2023) voor het onderdeel jeugdzorg uit?

Als u bij vraag 17 hebt ingevuld dat u een stelpost voor jeugdzorg heeft opgenomen dan bij de beantwoording van deze vraag deze stelpost meetellen bij het bedrag rijksmiddelen

Antwoordkeuzen	Reacties	
a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor	43	15%
b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen	244	83%
c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen	7	2%
Totaal	294	

Bij antwoordoptie a, b en c toelichten wat de omvang is van geraamde lasten en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg. Als uw gemeente een stelpost heeft opgenomen dit bedrag graag separaat van het bedrag rijksmiddelen vermelden.

a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor.

#	Gevraagde toelichting
1	Lasten €6,6 mln. tegenover €6,1 mln. rijksmiddelen.
	Ontvangen rijksbijdragen 2023 meircirculaire 2019 (info via SOJ) € 12,2 mln 18+/voogdij (meircirc.2019; info via SOJ) € 2,2 mln Ontvangen extra middelen 2023 (stelpost; meircirc.2019) € 1,0 mln Totaal middelen € 15,4 mln Bijdrage SOJ 2023 obv herziene verdeelsleutel + aanpassing begroting obv de gevolgen omdenknotitie, en afschaffing Solidariteit € 13,1 mln Saldo: € 2,3 mln NB het overschot zetten wij in om aan de voorkant te investeren om de gestelde ambities uit de omdenknotitie te kunnen halen.
2	
3	Zie vraag 16 We verwijzen ook naar de toegezonden programmabegroting 2020-2023.
4	Vraag is niet te beantwoorden, omdat de rijksmiddelen zijn toegevoegd aan de algemene uitkering.
	We ramen de lasten voor jeugd (en wmo) en maken geen vergelijking meer met de ontvangen rijksmiddelen. Het beeld is dat we vanaf 2021 binnen de rijksmiddelen uitvoering geven aan Jeugd en WMO, onder voorbehoud van het realiseren van een taakstelling (oplopend naar 5 mln in 2021) en met de aanname dat de extra middelen jeugd vanaf
5	2022 worden voortgezet.
	Geraamde lasten zijn €3,4 mln. en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg obv verleden €3,3 mln. NB Betreft algemene
6	uitkering.
7	Plus 10 miljoen op een centrale stelpost zoals eerder benoemd.
	Lasten €8.600.000
8	Baten €8.650.000
	Er is in de begroting uitgegaan dat ofwel de lasten zijn verlaagd ofwel de inkomsten worden verhoogd. Bijsturing vanuit
9	beleid is in voorbereiding.
10	We verwachten dat de te nemen beheersmaatregelen ertoe leiden dat de kosten afnemen tot het niveau van de begroting.
11	De verwachet uitgaven zijn passend gemaakt zodat de begroting sluitend is.
12	De verwachte uitgaven zijn passend gemaakt zodat de begroting sluitend is.
13	De verwachet uitgaven zijn passend gemaakt zodat de begroting sluitend is.
14	€3.690.000 (exclusief doorbelaste personeelskosten)
	Lastig te beantwoorden omdat de rijksmiddelen niet specifiek voor jeugdzorg worden toegekend. In de rijksmiddelen is geen splitsing tussen taakvelden meer opgenomen.
15	
16	Om dit te bereiken is een aanzienlijke taakstelling ingeboekt (ca. 15% ten opzichte van de verwachte realisatie 2019). De raming is nagenoeg gelijk aan de rijksmiddelen vanaf 2022 (dus ook 2023). Tot 2022 hebben wij minder geraamd dan de rijksmiddelen. Dit omdat wij voor de jaren t/m 2021 een deel van de extra jeugdmiddelen hebben laten vrijvallen ten gunste van het begrotingstekort 2020 meerjarig. Echter wij verwachten mogelijk een tekort en daarvoor is een risico
17	opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
	a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor.
18	Circa 23 miljoen (inclusief het accres van 2.6 miljoen)
	De lasten van 2020 worden meerjarig gelijkblijvend geraamd. Daarnaast wordt voor indexering voor wmo en jeugd
19	samen een apart budget geraamd van 3,1 miljoen voor 2023.
20	Voor 2022 en 2023 zetten we met de beheersmaatregelen budgettair in om op de nullijn uit te komen.
	Deze vraag is nu nog lastig te beantwoorden omdat nog niet bekend is tegen welke kosten de jeugdhulp wordt
21	aanbesteed.
	Omdat de rijksuitkering niet meer afzonderlijk te onderscheiden is, kan dit antwoord moeilijk gegeven worden.
22	Geraamde lasten zie vraag 16
23	De verwachet uigaven zijn passend gemaakt zodat de begroting sluitend is.
24	Circa €2,5 mln.
	In de begroting 2020 is, middels beheersmaatregelen, toegewerkt naar raming om vanaf 2022 uit te komen met de
25	rijksmiddelen (inclusief de bij vraag 17 genoemde stelpost). geraamde lasten: €2.187.658 ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg: €2.173.233
26	Stelpost: €174.000
27	Zie ook antwoord bij vraag 16 en 17.
	De raming voor jeugdzorg in het sociaal domein vanaf 2020 laat een dalende raming zien ten opzichte van de voorgaande jaren. De geraamde last voor 2020 bedraagt €4,4 mln met een dalende lijn naar €4,1 mln in 2023. Deze ramingen zijn in lijn met de verwachte effecten van de transformatie die is ingezet voor de gemeente Zeewolde. Doordat de rijksmiddelen nu via de algemene uitkering lopen is dit niet meer apart inzichtelijk te maken. Het antwoord
28	is gebaseerd op ervaringscijfers uit het verleden.

	inkomsten: €6.408.648 Uitgaven: €6.022.028
29	Regionaal heeft het AB DG&J de ambitie de uitgaven terug te brengen naar €100 miljoen. Daar is bovenstaande uitgave op gestoeld. Indien deze ambitie niet gerealiseerd wordt, moet lokaal aanvullende dekking gevonden worden. In de lokale begroting is hiertoe een stelpost van €0,25 miljoen opgenomen.
30	We ramen budgettair neutraal.
31	4.900.000
32	Rijksmiddelen niet separaat zichtbaar, zit in AU.
33	Zie ook antwoord vraag 14.
34	Rijksmiddelen €9.900.000,- Stelpost €720.000,- Verwachte uitgaven €10.620.000,-
35	Totaal beschikbare rijksmiddelen: +/- €6.600.000 Totaal geraamde lasten: +/- €6.500.000
36	Feitelijk zijn er vanaf 2019 geen rijksmiddelen jeugdzorg (vanaf 1-1-2019 is het geld wat overgeheveld is naar de AU in principe een algemeen dekkingsmiddel). In de begroting 2023 hebben wij voor "jeugd" een bedrag begroot €7.568.000. De huidige uitgaven betreffen ongeveer €8.053.000.
37	Zie antwoord vraag 15. Het feitelijke overschot/tekort is niet af te meten aangezien er geen 1:1 relatie meer bestaat tussen inkomsten Rijk en de uitgaven. De budgetten van het Rijk zijn ontschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Een tekort/overschot wordt dan op totaalniveau bepaald. Het realiseren van transformatiedoelen (nog niet begroot) en het opnemen van een taakstelling in de begroting maakt dat de lasten moeten gaan dalen. Vermoedelijk zijn de lasten daarmee ongeveer even hoog als de Rijksmiddelen (zie eerdere toelichting: vanaf 2019 niet meer herleidbaar).
38	Zie ook vraag 15, 16 en 17
39	4,44 begroot 4,49 rijk
40	Vanaf 2019 zijn de inkomsten in het gemeentefonds voor het sociaal domein (3D's) opgegaan in de algemene uitkering en niet meer herleidbaar. Vanaf het opstellen van de Begroting 2019 is daarom het voorheen gehanteerde principe losgelaten dat de uitgavenraming een 1:1-relatie heeft met de geraamde inkomsten van het Rijk. De prijsontwikkeling volgt hierbij de algemene uitgangspunten & risico's voor prijsontwikkeling in deze begroting. Het onderdeel volumeontwikkeling wordt opgevangen door het realistisch ramen van de budgetten voor regionale inkoop.
41	Totaal lasten in begroting 2023 voor jeugdzorg bedragen ca. €1.909.000.
42	Zoals bij vraag 2 aangegeven wordt de lastenraming gebaseerd op ervaringscijfers en een aantal kostenbesparende maatregelen die in de toekomst hun effect moeten hebben. De uitwerking hiervan moet nog blijken. Feitelijk is het moeilijk na te gaan doordat de middelen jeugd zijn opgenomen in de algemene uitkering en de middelen voor jeugd deels worden ingezet voor jeugdzorg maar ook deels voor het Sociaal Team en deels voor beleid.
43	we verwachten dat de geraamde lasten even hoog zijn dan de begrote middelen van circa 11 mln.
44	De rijksmiddelen jeugdzorg zijn niet meer afzonderlijk zichtbaar.
b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.	
#	Gevraagde toelichting
44	Geraamde ontvangsten 2023 €4,111mln excl stelpost. Geraamde uitgaven 2023; €4,077mln (exclusief beleid, backoffice, management, huisvesting etc.)
45	de geraamde lasten jeugdzorg zijn ca. €7,6 mln. De ontvangen rijksmiddelen maken onderdeel uit van de algemene uitkering en zijn derhalve niet direct te relateren aan de jeugdzorg.
46	Geraamde ontvangsten 2023: €8,657mln Geraamde uitgaven 2023; €10,693mln (exclusief beleid, backoffice, management, etc.)
47	Geraamde lasten 4.563.000 Ontvangen rijksmiddelen: wordt niet meer gespecificeerd in de algemene uitkering.
48	Geraamde ontvangsten 2023: €8,3mln. (excl. stelpost in 2023 van: €0,6 mln). Geraamde uitgaven 2023; €11,6mln (exclusief beleid, backoffice, management, etc.)
	Wij missen in de antwoorden keuze d. Anders.
	In verband met de overheveling naar de algemene uitkering zijn wij voor 2023 niet meer in staat om de omvang van de ontvangen rijksmiddelen voor jeugdzorg te bepalen. Wij kunnen dus ook niet aangeven hoe de geraamde lasten voor jeugdzorg zich verhouden tot de ontvangen rijksmiddelen.
49	De geraamde lasten jeugdzorg in de begroting 2023 zijn €9,1 miljoen.
50	Het is ontschot ingericht, geen raming op specifiek jeugd, maar sowieso minder dan de rijksmiddelen. Lijn als in vraag 16 kan worden doorgetrokken.
51	De lasten zijn niet goed te voorzien. ten opzichte van 2023 verachten wij een stijging.

	Antwoord b: Nu de sociaal domein middelen geïntegreerd zijn in de algemene uitkering wordt niet meer herleid wat de ontvangsten specifiek voor jeugd zijn. Gezien de lasten en baten uit voorgaande jaren, waar dat nog wel werd gespecificeerd, is de verwachting dat de ontvangen middelen lager zijn dan de lasten.
52	De lasten voor jeugd in de begr. 2020 zijn ca 9,1 mln. De kanttekening hierbij is dat niet altijd te splitsen is welke uitgaven voor jeugd zijn en welke voor WMO. Zo zijn er bijvoorbeeld de kosten voor wijkteams. Deze teams werken zowel voor jeugd als voor WMO. Deze kosten zijn niet meegenomen in het bedrag van €9,1 mln.
53	Het cluster jeugd (bron: Pauw) geeft een bedrag van €6,8 miljoen weer voor 2023. De uitgaven van taakveld maatwerkdienstverlening 18- bedragen voor 2023 €5,5 miljoen. Echter betwijfel ik of met deze vergelijking niet □ appels met peren □ vergeleken worden. Gezien de inlevertermijn, laat ik het hier nu bij. Komend jaar gaan wij intern gebruiken om onze begroting 'op de voorkant' in te richten naar taakvelden waarbij alle budgetten nogmaals kritisch bekeken worden. Wellicht dat hierbij dan ook een verschuiving plaatsvindt.
54	De koppeling van de rijksmiddelen ten opzichte van de uitgaven 1 op 1 is losgelaten. Obv de historie van middelen weten we dat de rijksmiddelen jeugdzorg onvoldoende zijn om de kosten te dekken. Verder hangt hier de ombuigingsopdracht mee samen. Vanwege het tekort aan rijksmiddelen, zijn we genoodzaakt te bezuinigen. Deze bezuiniging is in de meerjarenraming verwerkt (en geeft in die zin een vertekend beeld)
55	Binnen de begroting van Rotterdam worden de ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg niet apart inzichtelijk gehouden (vanuit AU krijgen we immers één bedrag). Gezien de huidige tekorten is de verwachting dat de extra rijksmiddelen jeugd zoals nu in de stelpost voor 2023 opgenomen (€13,5 mln) niet toereikend zullen zijn. Het tekort bedraagt ca. € 7,5 tot €10 mln (prijsspeil 2019).
56	De exacte bedragen zijn nog niet berekend
57	Zoals aangegeven werken we met ontschotte budgetten en worden nadelen opgevangen door voordelen binnen het sociaal domein.
58	Begroting 2020 is meerjarig doorgetrokken. Er is in de begroting vooralsnog geen rekeningen gehouden met teruglopende kosten door het nemen van preventieve maatregelen en organiseren van integrale toegang
59	Begroting 2020 is meerjarig doorgetrokken. Er is in de begroting vooralsnog geen rekeningen gehouden met teruglopende kosten door het nemen van preventieve maatregelen en organiseren van integrale toegang.
60	Begroting 2020 is meerjarig doorgetrokken. Er is in de begroting vooralsnog geen rekeningen gehouden met teruglopende kosten door het nemen van preventieve maatregelen en organiseren van integrale toegang.
61	Toelichting op vraag 18 = voor 2023 is de omvang van de geraamde lasten jeugdzorg €4,7 miljoen en de gebudgetteerde middelen jeugdzorg €4,1 miljoen.
62	In onze begroting zijn de lasten gebaseerd op de werkelijke kostenontwikkeling van de afgelopen jaren met daarop in mindering de verwachte afname naar aanleiding van een project om meer grip op de kosten te krijgen. De extra rijksmiddelen bedragen voor 2019 €241.000 en voor 2020 en 2021 €159.000. Voor de jaren daarna hebben wij geen bedrag/stelpost opgenomen als extra rijksmiddelen. Nadat de aparte decentralisatie uitkeringen (grotendeels) zijn opgenomen in het geheel van de algemene uitkering hebben wij de begroting gebaseerd op de werkelijke kosten ontwikkeling.
63	Nadere toelichting: zoals bekend is de uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 onderdeel van de algemene uitkering en als zodanig niet aparte uitkering inzichtelijk. De geraamde lasten zijn wel hoger dan de tot 2019 ontvangen aparte uitkering.
64	zie antwoord op vraag 16
65	geen stelpost opgenomen.
66	De geraamde lasten zijn voor 2023 €11.944.289,-. De ontvangen rijksmiddelen zijn niet meer in beeld, zijn opgenomen in de Algemene uitkering. Behalve het onderdeel Voogdij 18+ deze is nog wel zichtbaar €1.072.623,- volgens oude nog wel herleidbare gegevens zouden de ontvangen rijksmiddelen, inclusief Voogdij 18+ ongeveer €8.777.989,- bedragen (exclusief de stelpost van €760.000,-).
67	2023 Benodigde middelen 5.1179.465 Toegekend 4.627.043 Financiële ruimte - 552.442
68	De ontvangen rijksmiddelen maken onderdeel van de algemene uitkering en worden niet apart inzichtelijk gemaakt. Wij baseren ons tekort: a. de inkomsten jeugd en WMO die in 2019 wel nog inzichtelijk zijn gemaakt +indexering en extra bedragen die voor jeugd beschikbaar zijn gesteld. b. de uitgaven op basis van de begroting 2020. Het tekort dan dan ontstaat is voor 2023 circa €0,8 miljoen.
69	Ondanks dat we rekening hebben gehouden met de extra bijdrage van €350.000 zijn de totale lasten hoger dan de totale bijdragen vanuit het rijk.
70	Het tekort op het Jeugdbudget loopt op tot €1,5 mln in 2023. Dit tekort wordt in de begroting uit eigen middelen gedekt. Er wordt geen gebruik gemaakt van een stelpost Jeugdzorg.
71	zie hiervoor de meerjarenraming van de gemeente Geldrop-Mierlo.
72	We houden een tekort ten opzichte van de Rijksmiddelen.
73	Zie mijn toelichting bij vraag 16

74	Lasten Product 630/631 totaal begroting 2023 17.467.300 incl. directe apparaatslasten excl. Overhead Rijksopbrengsten zijn niet meer 1 op 1 te herleiden.
75	Het saldo voor jeugdhulp is in 2023 nadelig: Vergoeding via algemene uitkering €3.603.000 Stelpost extra rijksbijdrage jeugd €290.000 Uitgaven Jeugdhulp €3.951.000 Saldo -/- €58.000
76	n.v.t.
77	In onze raming gaan wij voor de jaren 2022 en 2023 uit van circa €14 miljoen aan lasten (exclusief kostenverdeling), terwijl de verwachte ontvangen rijksmiddelen circa €12,2 miljoen bedragen.
78	14,1 miljoen. Echter hebben we na het vaststellen van de begroting moeten vaststellen dat de kosten voor 2019 wederom hoger zullen uitvallen en dit waarschijnlijk structureel is. Betreft ongeveer 16 miljoen.
79	Lasten 9.945.416 Rijksmiddelen 7.647.500 + 410.000 = 8.057.500 Saldo -1.887.916
80	De door u gevraagde becijfering is niet op deze wijze op te leveren. De rijksmiddelen worden niet alleen ingezet op het "product" Jeugdzorg maar landen ook op de inzet voor wijkteams en overhead. Voor de vergelijking tussen Rijksmiddelen en begrote lasten op sec het product Jeugdhulp kijken wij welke bijdragen er vanuit de Algemene middelen aan dit product hebben plaatsgevonden, welke taakstellingen leiden tot teruggaaf aan de algemene middelen en wat er dan per saldo aan "bijdrage uit de AD" heeft plaatsgevonden. In de gemeentebegroting 2020-2023 is dit grafisch gepresenteerd voor Jeugd (zie ook paragraaf 3.3.gemeentebegroting 2020-2023). Voor 2023 verwachten we nog afgerond 1 miljoen bij te passen op de rijksmiddelen. Exclusief de genoemde stelpost bij vraag 17 (2,8 miljoen) betekent dit een bijdrage van 3,8 miljoen euro.
81	Op basis van huidig inzichten geen zicht op een financiële verbetering. (instroom en prijs)
82	De tekorten lopen verder op naar 5 miljoen.. Voor zover wij de rijksmiddelen in beeld kunnen krijgen voor 2023 (straks met het nieuwe verdeelmodel zijn de rijksmiddelen helemaal niet meer te volgen)
83	De geraamde lasten zijn gelijk aan begroting 2020. Het bedrag is €11,1 mln waarbij wij expliciet vermelden dat de kosten voor de wijkteams hierin niet zijn meegenomen. Het aandeel Jeugd in de wijkteams is niet afzonderlijk uit te splitsen, maar de rijksmiddelen zijn wel bedoeld om ook deze kosten te dekken. Aangezien de rijksmiddelen Jeugd in de algemene uitkering zitten, zijn de beschikbare middelen voor Jeugd niet meer afzonderlijk inzichtelijk. Bij benadering is €10 mln beschikbaar, exclusief de stelpost van €450.000
84	idem antwoord 17 en daarvoor
85	Geraamde lasten 2023 ca. €6,8 mln. (incl. ombuigingen), verwacht rijksbudget incl. doortrekken incidentele middelen 5,7 mln.
86	In de meerjarenbegroting hebben we een taakstellende bezuiniging opgenomen die voor de jeugdzorg oploopt naar € 700.000,-. De rijksmiddelen dekken dan nog niet de kosten.
87	-
88	-
89	De gemeente Oosterhout heeft €4,5 miljoen meer geraamd aan kosten dan de ontvangen bijdrage.
90	Rijksbijdrage 2023 4.563.684 (indexering jaarlijks 2,5%) Verwachte kosten 2023 5.081.877 Saldo -518.193
91	Er is geen goede 1 op 1 vergelijking meer mogelijk omdat de budgetten voor de 3D's nu onderdeel zijn van de algemene uitkering (zie daarnaast de toelichting bij vraag 1).
92	Zie toelichting op vraag 16.
93	..
94	Geraamde lasten: €8.460.000 Geraamde baten (incl. €558.000) stelpost: €8.120.000
95	Zie antwoord vraag 15, 16 en 17
96	zie vraag 15
97	We houden een tekort ten opzichte van de Rijksmiddelen.
98	B. We begroten ongeveer 7 miljoen en zien een vergoeding van om en nabij de 4,5 tot 5 miljoen.
99	Middelen vanuit het Rijk zijn niet voldoende om de taken WMO en Jeugd uit te voeren. De extra middelen voor jeugdzorg zijn niet structureel ingeboekt.
100	De stijgende lasten van jeugdzorg zijn wel structureel in de begroting verwerkt.
101	Met name de Jeugd GGZ maakt, ondanks preventieve maatregelen, een stijging door.
102	Dat kunnen wij voor 2023 moeilijk voorspellen en heeft mede te maken met het effect van de maatregelen die we treffen en met de uitkomsten van de lopende rijksonderzoeken naar de budgetten voor de Jeugdzorg.
103	Rijksmiddelen: €23,0 + €1,6 miljoen stelpost. Totaal begrote Rijksmiddelen Jeugd €24,6 miljoen. Geraamde lasten € 30,1 miljoen.

104	Zie vraag 16
105	Rijksmiddelen Jeugdzorg: €5,5 miljoen. Verwacht lasten Jeugdzorg: €7,5 miljoen.
106	Het tekort 2023 is ongeveer 200.000 lager dan 2020. Als echter de groei van het aantal cliënten jeugdzorg doorzet kan dit beeld verslechteren
107	Geen stelpost opgenomen. De totale lasten jeugdzorg in onze begroting bedragen €6.531.000 in 2023. De ontvangen rijksmiddelen incl. de decentralisatie uitkering voogdij/18+ is €3.959.000 in 2023.
108	Voor deze berekening hebben we meer tijd nodig
109	In de meerjarenraming wordt de besparingsopgave van jeugd op 5,0 mln gesteld in 2023. Er wordt niet specifiek geraamd in relatie tot de ontvangen rijksmiddelen in de meicirculaire 2019.
110	op dit moment niet mogelijk om deze toelichting te geven
111	Wij verwachten een tekort van €0,6mln in 2022 incl stelpost: excl stelpost €2,8mln tekort. In 2023 zijn dit vergelijkbare bedragen.
112	zie toelichting vraag 16
113	Geraamde lasten zorgkosten 2023 €8.423.123 Door de overheveling naar de algemene uitkering is de uitkering van het rijk niet bekend. Voor de overheveling bedroeg de rijksbijdrage ca. €7,7 miljoen (septembercirculaire 2017).
114	De extra middelen Jeugdzorg hebben wij in 2023 in de begroting meegenomen voor een bedrag van €625.000 Op dit moment hebben we geen goed onderbouwde raming voor 2023. Met de huidige ontwikkelingen van de lasten en de rijksmiddelen, is verwachting dat we de lasten jeugdzorg hoger zullen zijn dan de rijksmiddelen.
115	Zie antwoord bij vraag 16
116	2023 raming lasten Jeugd: €4.359.000 rijksmiddelen: €3.881.000 (incl. €280.000 stelpost)
117	De beschikbare middelen zijn nu onderdeel van de algemene uitkering en worden niet meer afzonderlijk berekend en gepresenteerd
118	Omdat de middelen zijn opgenomen in de alg.uitkering zijn deze niet meer te herleiden
119	2023 raming lasten Jeugd: €5.479.000 rijksmiddelen: €4.599.560 (incl. €346.000 stelpost)
120	Geraamde lasten jeugdzorg 2022 €12.790.000 (exclusief indexatie) Rijksmiddelen 2022 €10.075.000 Geraamde lasten jeugdzorg 2023 €12.790.000 (exclusief indexatie) = gelijk aan 2022 Rijksmiddelen 2023 €10.131.000
121	Uitgangspunt begroting dat kosten gelijk zijn aan prognose 2019/begroting 2020. Extra inkomsten cf vraag 17 2 mln
122	nvt
123	volgt
124	x
125	Zie vraag 16. We krijgen geen specifieke inkomsten voor Jeugdzorg ! Deze vraag lijkt ons niet actueel nu het Rijk de inkomsten niet langer als Integratie-uitkering verstrekt
126	Het structureel tekort is €3 miljoen Er is €0,8 miljoen opgenomen als compensatie van het Rijk. Een bedrag van €1,1 miljoen is opgenomen als taakstelling. Tekort bedraagt derhalve €1,1 miljoen.
127	2021: rijksmiddelen 9,6 mlj stelpost 0 lasten 12,6 mlj. saldo -2,9 mlj 2022: rijksmiddelen 9,1 mlj stelpost 0,7 mlj lasten 12,7 mlj. saldo -2,9 mlj 2023: rijksmiddelen 9,3 mlj stelpost 0,7 mlj lasten 12,9 mlj. saldo -2,9 mlj
128	Zoals gezegd gaan we in Roosendaal uit van realistische ramingen en maken we geen uitsplitsing naar middelen voor het sociaal domein en overige middelen die we ontvangen binnen de algemene uitkering van het gemeentefonds. Zoals uit vraag 17 bleek hebben wij geen stelpost opgenomen voor jeugdzorg. Natuurlijk proberen wij de lasten voor jeugdzorg zoveel als mogelijk terug te dringen. Het kost tijd voordat de nodige maatregelen zijn vruchten af gaan werpen. Via de uitkeringsfactor stijgen de middelen in de algemene uitkering de komende jaren fors. De raming van de algemene uitkering geeft aan dat deze in 2023 zo'n € 8,2 miljoen hoger is dan in 2020. Omdat 2023 nog ver weg ligt, houden we er rekening mee dat dit voordeel de komende jaren naar beneden zal worden bijgesteld. In de jaarschijf 2023 heeft de gemeente Roosendaal een begrotingsoverschot geraamd van €3,6 miljoen. Hierin zijn alle lasten voor jeugd verwerkt. De lasten voor Jeugdhulp zijn voor 2023 geraamd op €18,2 miljoen.

	er wordt rekening gehouden met circa 63,5 miljoen aan uitgaven in 2023. Hierbij moet nog circa €7 miljoen aan uitvoeringskosten aan worden toegerekend.
129	De inkomsten zullen naar verwachting ook de komende jaren rond de 62 miljoen uitkomen, zonder rekening te houden met indexatie en autonome groei. Dit is inclusief een stelpost van €5,4 miljoen voor de extra rijksmiddelen.
130	De geraamde lasten jeugdzorg bedragen voor 2023 €3.100.000 De extra middelen jeugdhulp bedragen voor 2023 €210.000
131	Te ontvangen rijksmiddelen jeugdhulp: €4.769.000 (inclusief €180.000 stelpost) Verwachte uitgaven jeugdhulp: €5.257.000
132	De rijksbijdrage jeugdzorg volgens de septembercirculaire 2019 □ Subcluster Jeugdhulp, nieuwe taak vanaf 2015: incl. 261 Voogdij/18+ (IU) bedraagt voor 2023 inclusief de opgenomen stelpost €7.557.163. De kosten voor jeugdzorg in de begroting 2023 bedragen: €9.741.000. Dit zijn sec de kosten voor jeugdzorg exclusief de uitvoeringskosten.
133	Zie antwoord op vraag 16.
134	De geraamde lasten voor jeugdzorg in 2020 zijn €10,4 miljoen. De ontvangen rijksmiddelen circa €7,2
135	Zie antwoord op vraag 16.
136	De ontvangen Rijksmiddelen worden niet apart geregistreerd in de administratie. In 2018 was een aanzienlijk tekort bij jeugdzorg tussen de werkelijke lasten en de ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg, groter dan de stelpost.
137	Zie beantwoording bij vraag 16
138	Lasten overschrijden de baten met ca €2 mln. stelpost niet opgenomen
139	Zie beantwoording bij vraag 16
140	Omvang de geraamde lasten zijn €14.398.000. Rijksmiddelen €12.217.000
141	De totale geraamde lasten voor het thema 3.2 Jeugd bedragen in 2023 €3.630.000 en de stelpost bedraagt €149.000. De in de begroting 2020 opgenomen ramingen van de uitgaven voor jeugdzorg zijn gebaseerd op de ontwikkeling van het aantal jongeren in jeugdzorg alsmede het aantal en de soort indicaties dat daaraan verbonden is (realistisch begroten).
142	Zie beantwoording bij vraag 16
143	Geraamde rijksmiddelen €36,9 miljoen Geraamde uitgaven €36,1 miljoen
144	N.B. Geraamde lasten zijn op basis van beleidsuitgangspunten 2019 (deze wijzigen voor 2023 e.v. zeker nog)
145	we hanteren geen rijksmiddelen meer Gezien de inzet van de eigen middelen verwachten we dat de kosten hoger zijn dan de rijksbijdrage. Uit de circulaire is door de gewijzigde methodiek de rijksbijdrage niet meer te herleiden.
146	Zie toelichting vraag 16.
147	De ontvangen rijksmiddelen zijn in de algemene uitkering opgenomen.
148	Deze vraag is niet te beantwoorden algemene uitkering geeft sinds 2019 niet langer de uitsplitsing naar decentralisatie-uitkeringen. Daarnaast is geen eenduidigheid over welke kosten daarvan gefinancierd dienen te worden (preventie, (in)directe kosten, zorg, uitvoering etc.). De conclusies getrokken vanuit berekeningen tekort fonds jeugd 2015-2017.
149	Met ingang van 2019 is de uitkering voor de Jeugdwet onderdeel van de algemene uitkering in het gemeentefonds. Daardoor is het niet meer mogelijk om eenduidig vast te stellen wat de omvang van de rijksmiddelen hiervoor zijn en kunnen we alleen een schatting maken. Op basis van de meicirculaire 2018 van het gemeentefonds komt de indicatieve rijksbijdrage voor de Jeugdzorg in 2023 uit op circa €4,8 miljoen (inclusief de stelpost van €400.000). De geraamde lasten voor de Jeugdzorg bedragen circa € 5,2 miljoen
150	zie vraag 16
151	Dit is niet meer in exacte euro's uit te drukken, omdat de decentralisatie uitkering jeugdzorg intussen integraal deel uitmaakt van het gemeentefonds, behoudens het deel voogdij/18+. Op basis van de Meerjarenbegroting 2020-2023 houden we rekening met een overschrijding van ca. €18 miljoen op de budgetten jeugdzorg. Daar staat alleen een (boterzachte) stelpost van €3 miljoen (zie vraag 17) tegenover.
152	Geraamde lasten (taakveld 6.72 en 6.82) : €9.3 miljoen Geraamde baten (incl. extra rijksmiddelen) : €8.4 miljoen
153	Het correcte antwoord staat er feitelijk niet bij. Wij hebben de koppeling aan de ontvangen Rijksmiddelen losgelaten. We ramen realistisch. Sociaal domein is op een zodanige manier in onze begroting geïntegreerd dat we dit net als alle andere onderdelen in de begroting behandelen.
154	Door de integratie van de middelen voor Jeugdzorg in de algemene uitkering zijn de rijksmiddelen alleen nog te achterhalen via analyses van de algemene uitkering op clusterniveau. Het doet géén recht aan het karakter van en de intenties achter de algemene uitkering om inkomsten en uitgaven op die wijze per gemeente aan elkaar te blijven koppelen. De (tijdelijk) toegevoegde extra rijksmiddelen zijn lager dan de tekorten de afgelopen jaren, waardoor gesteld kan worden dat óók in 2023 de lasten hoger zullen zijn.
155	De omvang van de geraamde lasten bedraagt €4.819.000. De rijksmiddelen Jeugdzorg zijn niet afzonderlijk meer inzichtelijk.

	JGZ in miljoenen
	14,7 budget jeugd incl. extra middelen -1,2 extra middelen ----- 13,5 budget excl. extra middelen 15,6 prognose bestedingen -----
156	-2,1 prognose resultaat
157	Vraag 14, 15, 16 en 18 zijn niet te beantwoorden, als ook bekend bij de contactpersoon van de provincie. Als ongetwijfeld ook bij BZK bekend, zijn de middelen vanuit het gemeentefonds niet langer geoormerkt naar subdomein. In die zin zijn de (geraamde) lasten inzichtelijk te maken. Deze zijn echter niet te relateren aan baten, waardoor vraag 14, 15, 16 en 18 niet te beantwoorden zijn.
158	Volgens mij kunnen wij dit antwoord niet geven omdat er niet meer gekeken wordt naar de inkomsten. De uitgaven zijn in ieder geval niet gedaald t.o.v. van 2018, dus er zal theoretisch gezien sprake kunnen zijn van een tekort. Dit is dan natuurlijk exclusief de extra rijksmiddelen 2019 tot 2021.
159	Uitgaven worden deels gedekt uit eigen middelen.
160	Het woonplaatsbeginsel heeft een zeer grote invloed op ons verwachte totaal aan kosten voor jeugdzorg. Omdat het nog niet duidelijk is hoe dit de begroting beïnvloedt ná wijziging van de wet, wordt de raming –en daarmee de begroting- jaarlijks aangepast. Op dit moment gaan wij in meerjarig kader uit van het (verwachte) kostenniveau van 2019. Hiermee blijven de tekorten in de komende jaren bestaan.
161	Geraamde lasten (inclusief uitvoeringskn centrumgemeente en basisteam jeugd en gezin) €6.916.857,- Inkomsten rijk o.b.v. meicirculaire inclusief incidentele middelen 2020 €5.304.132,-
162	Geraamde lasten €9,9 miljoen Omdat de middelen van de integratie-uitkering sociaal domein vanaf 2019 onderdeel zijn van de algemene uitkering of uit het gemeentefonds zijn omgezet naar een andere integratie-uitkering, is voor het jaar 2023 niet bekend wat de ontvangen rijksmiddelen voor jeugd zijn. Bij de begroting 2020 is aangegeven, dat begin 2020 de stijging in de jeugdzorglasten geanalyseerd zullen worden. Indien dit financiële consequenties heeft, zal bij de voorjaarsnota 2020 hier op terug gekomen worden. Er zal dan ook gekeken worden naar eventueel op te nemen stelpost voor extra jeugdmiddelen vanaf het jaar 2022.
163	Lasten ongeveer €7,1 mln de baten worden in de berekening van pauw niet meer apart in beeld gebracht.
164	Geraamde lasten Jeugd (taakveld 6.72 en 6.82) €3.511k. Berekende rijksmiddelen €2.636k. Tekort €875k.
165	Deze vraag is natuurlijk niet concreet te beantwoorden, de middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Ten opzichte van de baten 2018 ad. €5.575.000 ramen wij de lasten in 2023 op €8.660.240. Deze lasten zijn echter ook nog exclusief de uitvoeringskosten als bedoeld onder taakveld 6.2 (wijkteams).
166	Zie toelichting bij vraag 16.
167	de omvang is niet bekend zie ook het antwoord op vraag16.
168	Door de overgang van de integratie uitkering naar de algemene uitkering is het inzicht in de ontvangen rijksmiddelen aanzienlijk minder transparant. Daarmee wordt het lastig om een resultaat op deze specifieke taken te monitoren. Op basis van de begroting voor 2020 is de verwachting dat de bijdrage van het rijk niet toereikend is voor de kosten die we voor de uitvoering van de Jeugdwet verwachten.
169	Vooralsnog zijn de lasten Jeugdhulp hoger dan de ontvangen Rijksmiddelen, maar middels het Plan Beter met Minder wordt gestreefd naar het uitgangspunt a. Beschikbaar budget Jeugd 2023: €14.954.683 Geraamde lasten Jeugd 2023: €18.215.683 Tekort / Taakstelling - € 3.261.000 Kanttekening: -Beschikbaar budget zonder stelpost Rijk -Dit is het worst case scenario; We gaan ervan uit dat plan Beter met Minder ook resultaten gaan opleveren en zo het tekort verkleinen.
170	Tekort
170	De geraamde lasten voor Jeugd zijn €3.469.923,-. De ontvangen rijksmiddelen zijn: €2.379.573,-.
171	dit op basis van een actuele raming
172	Uitgaven: 4,3 miljoen Ontvangsten rijksmiddelen cluster jeugd: 4 miljoen (inclusief 242.000 stelpost)
173	De geraamde lasten (ondergrens) zijn €14,8 miljoen en de ontvangen Rijksmiddelen zijn €14,4 miljoen. Opmerking: Dit is inclusief de toerekening van overhead (Programmabegroting 2020: 11,37%) en op basis van de primitieve begroting van de Gemeenschappelijke Regeling de Dienst SoZaWe.
174	Zie antwoord op vraag 1

	In de begroting zijn de volgende posten opgenomen: - €10.241.896 Rijksmiddelen - € 785.000 Stelpost
175	- -/- €11.434.445 Begrote lasten Jeugdzorg
176	Wij hebben een stelpost opgenomen voor een taakstelling voor verlaging van de lasten van jeugdzorg.
177	Zie antwoord vraag 16.
178	De raming van 2022 is doorgetrokken naar 2023. We verwachten geen grote veranderingen. De stelpost bedraagt €1,2 mln. Geraamde lasten bedragen €17,1 mln. in 2020.
	Netto-lasten Jeugdhulp 2023: €3,9 miljoen (exclusief lokaal beleid, exclusief salariskosten lokaal)
179	Ontvangen rijksmiddelen Jeugdzorg 2023: €3,0 miljoen (Septembercirculaire 2019; inclusief algemene uitkering apparaatskosten sd gemeentefonds / aandeel Jeugdzorg, exclusief stelpost Jeugdzorg)
180	tekort blijft, zie vraag 16
181	De geraamde lasten bedragen 6.502.000
	In de algemene uitkering is een cluster Jeugd opgenomen. Onderdeel hiervan zijn de middelen die samenhangen met de nieuwe taak vanaf 2015, waarin de decentralisatie uitkering Voogdij/18+ is begrepen. De ontvangen middelen bedragen voor 2023 €5.664.550 (incl. €927.359 Voogdij/18+). Dit o.b.v. de Meicirculaire 2019.
	De beantwoording is gebaseerd op de geraamde lasten jeugdzorg op de IV3 taakvelden 672 Maatwerkdienstverlening 18- en 682 Geëscaleerde zorg 18-. Geraamde lasten 2020 €7.105.217 = €1.094.872 = €8.200.089.
182	De gemeente Waddinxveen heeft voor de jaren 2021 □ 2023 een zogenaamde statische begroting. De betekent dat in de geraamde lasten en baten voor deze jaren loon-, prijs- en areaalontwikkeling niet zijn meegenomen.
	Lasten €8,6 mln; Rijksuitkering €7,5 mln (globale benadering; deze middelen zitten in de algemene uitkering en zijn niet specifiek gelabeld. De fluctuatie door de systematiek samen trap op trap heeft grote invloed op de hoogte van dit bedrag).
183	Tekort is €1,1 mln
184	De lasten zijn circa 15% hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.
185	De geraamde lasten jeugdzorg zijn in 2023 zo □ n € 0,4 miljoen hoger dan de ontvangen rijksmiddelen. De geraamde rijksmiddelen zijn €18,7 miljoen, de geraamde uitgaven zijn €19,1 miljoen.
	Geraamde rijksmiddelen geraamde lasten 2021 €12,1 miljoen €13,6 miljoen 2022 €11,4 miljoen €13,4 miljoen
186	2023 €11,5 miljoen €13,1 miljoen
187	De geraamde lasten bedragen bruto €15.237.000, te realiseren ombuiging op basis van o.a MKBA € 1.000.000 en inkomstenverhoging Rijk €500.000. Dit leidt tot een netto last van €€13.738.000 voor de nieuwe taak vanaf 2015. De rijksmiddelen voor de nieuwe taak bedragen voor 2023 €11.405.497.
188	Aangezien de stelpost van dezelfde omvang is (zie vraag 17) blijft de situatie ongewijzigd.
	We gaan hierbij uit van het subcluster Jeugdhulp (nieuwe taak vanaf 2015). De rijksmiddelen jeugdzorg die we op grond hiervan ontvangen bedragen €12.200.000,00. De omvang van de hieraan gerelateerde geraamde lasten bedragen ongeveer €13.900.000,00. Dit betekent dat we €1.700.000,00 tekort komen. Separaat van de rijksmiddelen jeugdzorg hebben we een stelpost opgenomen van €750.000,00. Dit bedrag is meegenomen in de rijksmiddelen jeugdzorg.
189	We zijn in 2018 gestart met een taskforce jeugd die zich bezighoudt met het zoeken naar besparingen op de jeugdhulp langs 5 projectlijnen. Tezamen met de regionale sturing op contractmanagement en de gesprekken over transformatie en mogelijke besparingen verwachten we daar de komende jaren concrete financiële opbrengsten van. We schatten deze behoeftzaam in op €500.000,00. Dit bedrag is niet verwerkt in de hierboven genoemde geraamde lasten.
190	Geraamde uitgaven 2023 €7.389.168, geraamde middelen in algemene uitkering €6.312.664, inclusief stelpost van € 436.000
191	In 2023 maken de rijksbijdragen Jeugdzorg deel uit van de Algemene Uitkering. We hebben daardoor geen nauwkeurig beeld meer van de te ontvangen rijksmiddelen, specifiek voor Jeugdzorg. Wanneer we echter rekening zouden houden met de laatste specifiek aangegeven rijksinkomsten Jeugdzorg en daar de mutaties van de afgelopen circulaire op verwerken, zou dit betekenen dat we in 2023 ongeveer €21,6 mln aan rijksinkomsten ontvangen. We verwachten dat de uitgaven dat jaar €27,5 mln zullen bedragen.
192	De rijksmiddelen worden niet direct bij de betreffende activiteit geboekt. Het wordt dus niet meer 1 op 1 toegerekend.
193	De verwachte netto lasten bedrag ca €3,7 miljoen, obv de meicirculaire 2019 zijn de rijksmiddelen ca €3,4 miljoen. Daarbovenop komt de stelpost van €230.000.
194	Wanneer wij geen rekening zouden houden met de opgenomen stelpost ter grote van de extra rijksmiddelen, dan wordt het tekort 1.025 miljoen groter en komen we uit op een tekort van 3,5 miljoen.

	Geraamde lasten €11,5 mln. Geraamde rijksmiddelen jeugdzorg €12,3 mln. Opgenomen stelpost €0,8 mln. Hierbij moet worden vermeld dat de geraamde lasten in de begroting jaarlijks gelijk worden gehouden. Voor de jaarlijkse toename van de kosten zijn stelposten voor prijs en areaal opgenomen. Een deel hiervan moet ook aan de geraamde lasten worden toegerekend. Dit is niet betrokken bij de beantwoording van deze vraag. Daarmee worden de
195	2023 Inkomsten Rijksmiddelen Geraamde Uitgaven 2020
196	Jeugd €5.208.000 €6.800.000
197	Zoals aangegeven bij vraag 17 is de stelpost met extra middelen toegevoegd aan de algemene middelen en is het budget van jeugdhulp niet verhoogd. Naar verwachting is de rijksbijdrage in 2023 ca. €35 mln. en zijn de lasten ca. €38 mln.
198	Opmeer hanteert niet het principe van budgetneutraliteit. Opmeer heeft haar administratie niet ingericht om 1 op 1 aan te sluiten op de verdeling van de rijksmiddelen, dus ik kan geen onderbouwd antwoord geven op deze vraag. Bij ons lopen WMO en Jeugd kosten deels door elkaar vanaf 2020 (arrangementenbegroting). Opmeer heeft wel aanzienlijk moeten bijramen vanaf 2020 op de Jeugd (veel meer dan de extra middelen uit de meicirculaire) om de kosten te kunnen dekken dus mijn inschatting is dat Opmeer meer uitgeeft aan Jeugd dan dat er van het rijk binnenkomt.
199	De raming voor Jeugdzorg voor 2020-2023 is nu ruim €800.000. Wanneer de rijksbijdragen meelopen in de verwachting van 2019, zijn deze lang niet toereikend. Er is geen stelpost opgenomen, hiervoor moet eerst meer inzicht worden verkregen in het verloop van de kosten voor 2020-2023.
200	Geen.
201	Geraamde uitgaven 2023 €3.876.133, geraamde middelen in algemene uitkering €3.473.535, inclusief stelpost van €211.000
202	hoger dan de rijksbijdrage
203	De geraamde uitgaven bedragen in 2023 €1.277.000 (exclusief uitvoeringskosten) De rijksbijdrage bedraagt €1.207.000
204	Geraamde lasten €14.837.682 Geraamde ontvangen rijksmiddelen €13.096.500
205	Het tekort op de jeugdhulp voorzien we ook nog de komende jaren. Door middel van het maatregelenpakket (hefbomen) verwachten we het tekort terug te dringen naar €2,5 tot €5,0 mln. Hierbij is geen rekening gehouden met een aanhoudende groei van het volume jeugdhulp
206	Toelichting: De geraamde lasten voor 2023 zijn 7.075.120,- en de ontvangen rijksmiddelen incl. stelpost zijn 5.064.082,-.
207	De middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 of onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Wanneer je het bedrag van de IU Jeugd gaat herleiden dan bedraagt de IU jeugd €22,6 en €1,97 mln extra middelen en de geraamde lasten €29,2 mln. Dus verwacht tekort €5,4 mln.
208	Zie vraag 17.
209	Verwachting is dat de lasten nog wel hoger zijn dan de baten, maar dat door beleid en maatregelen het tekort op de jeugdzorg wel kleiner wordt.
210	De geraamde lasten in de begroting 2020 voor het jaar 2023 is €6.215.000 en de rijksmiddelen €5.952.000
211	Geraamde uitgaven 2023 €2.882.546, geraamde middelen in algemene uitkering €2.470.908, inclusief stelpost van €157.000
212	Voor de begrotingsjaren 2020 tot en met 2023 zijn de volgende budgetten in de gemeentebegroting voor de jeugdzorg opgenomen; 2020 -> 9,3 miljoen. 2021 -> 9,2 miljoen. 2022 -> 9,0 miljoen. 2023 -> 8,9 miljoen. Om de kosten voor nu en in de toekomst beter te beheersen c.q. te verlagen worden er zowel op lokaal als op regionaal niveau beheersmaatregelen genomen. Periodiek wordt de effecten van deze maatregelen gemonitord en in beeld gebracht.
213	Zie toelichting vraag 16. De geraamde kosten bedragen in 2023 €5.472.000
214	Begrote lasten zijn €2.787.803
215	Lasten jeugdzorg 2023 €16.754.900 Baten jeugdzorg 2023 €12.693.519 (subcluster jeugd nieuwe taak vanaf 2015) extra baten jeugdzorg €1.019.000 Saldotekort €3.042.381
216	Antwoord b is een aanname o.b.v. cijfers uit voorgaande jaren, omdat we (net zoals al beantwoord is in vraag 17) geen zicht hebben op de rijksmiddelen Jeugd. De begrote uitgaven 2023 excl. uitvoeringskosten zijn €4,8 mln. Op basis van de laatst bekende DU jeugdzorg (2018) en rekening houdend met de extra inkomsten uit vraag 17 komt dit voor 2023 neer op een totaal van €4,3mln (4,0mln +0,3mln). In deze becijfering is geen rekening gehouden met de extra loon- en prijscompensatie uit de meicirculaire 2019, omdat dit bedrag zowel jeugd alsook WMO raakt. Uitgaande van bovenstaande betekent dit dat de gemeente Roerdalen in zwaar weer verkeert wat betreft het dossier jeugdzorg.

217	De rijksmiddelen jeugd worden niet meer uitgesplitst. Dus een vergelijk is niet mogelijk. De lasten voor jeugdhulp zijn van 2017 tot 2019 toegenomen van 17 miljoen naar 23.5 miljoen.
218	Het tekort wordt opgevangen door de bestemmingsreserve.
	Lasten 2021 €2.936.000, 2022 €2.983.000, 2023 €2.984.000 Baten 2021 €2.532.000, 2022 €2.382.000, 2023 €2.397.000
219	In 2022 en 2023 daarnaast een stelpost aan de batenkant opgenomen van €159.000.
220	na
221	De rijksmiddelen vanaf 2019 grotendeels onderdeel zijn van de algemene uitkering en dus niet meer apart zichtbaar en dus niet meer te bepalen. De extra middelen bedragen €750.000. De geraamde uitgaven jeugd bedragen in 2023 €9.087.000.
222	De geraamde lasten jeugdzorg bedragen €12,6 miljoen. In 2023 zit een stelpost van €975.000 verwerkt.
223	De geraamde lasten jeugdzorg bedragen €6,3 miljoen. In 2023 zit een stelpost van €380.000 verwerkt.
224	Zie begroting 2020 van de gemeente Boekel. De stelpost jeugdzorg is: €160.000.
225	De koppeling met de rijksmiddelen is ingaande 2019 losgelaten. De kostenraming Jeugdzorg 2023 is gelijk aan de raming 2020 (exclusief prijsstijgingen). Er is dus nog geen toekomstige areaaluitbreiding in de meerjarenraming opgenomen. Ten opzichte van de realisatiecijfers 2018 zijn de ramingen voor Jeugdzorg 2020-2023 wel verhoogd.
226	In onze begroting 2020 maakt (door opnamen van de jeugdgeden in de Algemene Uitkering) de gemeente Beek geen vergelijking meer tussen de ontvangsten en uitgaven op het gebied van jeugd. De extra inkomsten waren +/- €223.000. Daarnaast heeft de gemeente Beek middels een Plan van Aanpak Sociaal Domein een bezuiniging voor ogen van +/- €370.000 op het gebied van jeugd. De veronderstelling is dus wel dat hiermee het gaat tussen ontvangsten en uitgaven kleiner zal worden.
227	rijksbijdrage is toegevoegd aan de algemene uitkering, waardoor dit niet bekend is.
228	Voor 2023 een tekort van €188.000
229	Zie antwoord vraag 16.
230	Als de extra bijdrage vervalt dan wordt het tekort 3,3 miljoen bij gelijkblijvende CAO zorgkosten (wat natuurlijk ook niet zo is). Dit kunnen we niet lang dekken uit de risicoreserve.
231	Rijksmiddelen jeugd en wmo zijn nu onderdeel van de algemene uitkering.
232	Zie vraag 16
233	aangezien de middelen in de algemene uitkering zitten, kunnen wij deze vraag niet beantwoorden. Bij het antwoord zijn we uitgegaan van het laatst bekende budget. Nogmaals wij verwachten op Wmo en Jeugdhulp een structureel tekort van 20%.
234	Zie antwoord vraag 16
235	De rijksmiddelen maken met ingang van 2019 onderdeel uit van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en worden dan ook niet meer afzonderlijk in onze begroting en jaarrekening opgenomen.
236	zie begroting 2020
237	Ontvangsten €5,9 mln (incl. stelpost extra rijksmiddelen jeugdzorg ad €433.000) Lasten €9.6 mln Tekort €3,7 mln
238	Op dit moment loopt jeugdzorg qua budget aardig uit de pas. We zijn op dit moment aan het analyseren waar de grote verschillen in zitten.
239	Op basis van de laatste circulaire waarin de integratie-uitkering apart was opgenomen bleek dat de ontvangen Rijksmiddelen structureel te laag (bijvoorbeeld meicirculaire 2018 waarin voor 2023 €2.427.000 voor Jeugdzorg was opgenomen) waren ten opzichte van de lasten van dat moment. De lasten zijn de afgelopen jaren fors gestegen. De algemene uitkering steeg niet met gelijk tempo mee. Zodoende is de constatering dat de geraamde lasten hoger zijn dan de ontvangen middelen. Doordat de ontvangen rijksmiddelen specifiek voor Jeugdzorg en Wmo niet langer inzichtelijk zijn, is het niet mogelijk in dit kader cijfers op te leveren.
240	Lasten jeugdzorg 2023: ca €4,5 miljoen (inclusief uitvoeringskosten) Rijksmiddelen 2023: ca €5,1 miljoen (inclusief extra middelen) Geraamde besparing interventieplan sociaal domein (Wmo, Jeugd en Pwet 2023: €545.000
241	De kosten zijn ongeveer €300,000 hoger dan beschikbaar is.
242	Uitgaven 2023 €17.461.138 Inkomsten 2023 Rijksbijdrage €13.253.908 en stelpost €870.000 Saldo 2023 €3.337.230 negatief

	Inkomsten 2023 €7,9 miljoen (o.b.v. sept.circ.19) Stelpost inkomsten €400.000 Totaal inkomsten €8,3 miljoen									
	Uitgaven (excl. uitvoeringskosten zoals salarislasten en excl. taakstelling) €10,9 miljoen Taakstelling €-1,2 miljoen									
243	Totaal uitgaven €9,7 miljoen									
244	Vanaf 2019 is de koppeling tussen de rijksbijdragen en de uitgaven binnen het sociaal domein losgelaten en is er een reële raming gemaakt. De prognoses laten echter zien dat de uitgaven hoger zullen zijn dan de raming.									
	671 Maatwerkdienstverlening 18+ 13.207.711 672 Maatwerkdienstverlening 18- 7.780.158 681 Geëscaleerde zorg 18+ 12.490.294 682 Geëscaleerde zorg 18- 12.956.592									
245	dit zijn de lasten. De baten zijn niet afzonderlijk onderscheiden.									
246	Er is vanaf 2019 geen sprake meer van een aparte Integratie-uitkering Jeugdwet, deze gelden zijn in de Algemene Uitkering opgenomen. Er kan dus geen vergelijking meer worden gemaakt met de ontvangen rijksmiddelen en de geraamde lasten jeugdzorg.									
	De stelpost is €482.000									
247	Zoals al bij eerdere vragen is aangegeven. De uitsplitsing in de AU kan niet meer gemaakt worden. Kan er vanuit de onderzoekers cq provincie worden aangegeven hoe men dit ziet waardoor we het wel kunnen?									
248	Zie antwoord vraag 15. Het feitelijke overschot/tekort is niet af te meten aangezien er geen 1:1 relatie meer bestaat tussen inkomsten Rijk en de uitgaven. De budgetten van het Rijk zijn ontschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Een tekort/overschot wordt dan op totaalniveau bepaald. Bij ongewijzigd beleid verwachten wij tekorten voor jeugd en wmo. Om deze reden hebben wij een taakstelling opgenomen in het dekkingsplan bij begroting 2020.									
249	Geraamde lasten jeugdzorg 2023: €2.636.000 Baten jeugdzorg 2023 (meicirc. 2019) €1.824.000 Tekort € 812.000									
250	zie vraag 16, exclusief indiceren voor de komende jaren Geraamde lasten jeugdzorg 2,2 mio ontvangen incl de genoemde verhoging 1,9 mio derhalve 3 ton tekort.									
251	Voor het jaar 2023 is (conform Kadernota 2020) een stelpost ombuiging sociaal domein opgenomen van €450.000.									
252	Het is overduidelijk dat er tekorten zijn. Op het moment dat er tekorten ontstonden zijn de inkomsten jeugdzorg niet meer apart opgenomen. Zeker na overheveling naar de algemene uitkering niet meer.									
253	zie bovenstaand.									
254	De eigen middelen die we hebben toegevoegd lopen meerjarig af, maar we verwachten niet uit te gaan komen met de rijksmiddelen. Het exacte bedrag van de rijksmiddelen is niet meer precies te achterhalen aangezien het allemaal algemene uitkering betreft, uitgezonderd IU Voogdij/18+.									
255	Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 16, is dit daadwerkelijke tekort Jeugdzorg moeilijk te kwantificeren.									
256	Lasten jeugdzorg 2023: ca €6,0 miljoen (inclusief uitvoeringskosten) Rijksmiddelen 2023: ca €5,1 miljoen (inclusief extra middelen) Geraamde besparing interventieplan sociaal domein (Wmo, Jeugd en Pwet) 2023: €545.000									
257	Tenzij meer rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld.									
258	Deze vraag is eerlijk gezegd niet te beantwoorden. We hebben een integrale taakstelling voor WMO en Jeugd, we weten niet wat de middelen Jeugd die zijn overgeheveld naar de algemene uitkering in 2023 zullen zijn. Er moeten zoveel aannames gedaan worden om een antwoord te geven op deze vraag, dat de betrouwbaarheid van het antwoord nihil is.									
259	De integratie uitkering sociaal domein is met ingang van 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering en is daarmee ook een algemeen dekkingsmiddel geworden. Wij kunnen zo niet achterhalen welk component voor jeugdzorg hiervan begrepen is in de algemene uitkering. We gaan er gelet op de werkelijke uitgaven van vorige jaren er wel van uit dat de lasten jeugdzorg hoger zijn dan de ontvangen rijksmiddelen.									
260	Lasten: €10.133.210. €Rijksmiddelen: 9.258.492.									
261	Het budget is niet meer te volgen in het gemeentefonds, derhalve een benadering: €100.000 tekort									
262	Wij begroten in de jaarschijf 2023 voor jeugdhulp €16,2 mln. Dat is €3,2 mln. meer dan de ontvangen rijksmiddelen.									
263	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Ontvangen middelen jeugd (o.b.v. meicirculaire 2019)</th> <th>Beschikbaar budget jeugdhulp in begroting</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>6.881.861</td> <td>8.740.581</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>6.892.104</td> <td>8.809.398</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Ontvangen middelen jeugd (o.b.v. meicirculaire 2019)	Beschikbaar budget jeugdhulp in begroting	2022	6.881.861	8.740.581	2023	6.892.104	8.809.398
Jaar	Ontvangen middelen jeugd (o.b.v. meicirculaire 2019)	Beschikbaar budget jeugdhulp in begroting								
2022	6.881.861	8.740.581								
2023	6.892.104	8.809.398								
264	Geraamde lasten ca. €5,8 miljoen, ontvangen Rijksmiddelen ca. €5,2 miljoen									
265	De ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg zijn vanaf 2019 niet meer direct traceerbaar vanuit gemeentefonds.									
266	Zie antwoord vraag 16									

267	Per saldo een tekort van circa 2,5 miljoen. De ontvangen middelen jeugdzorg zijn echter niet meer exact te herleiden vanwege de overgang naar de algemene uitkering.
268	Raming lasten 2023: €6.267.880 (regulier) + €539.340 (toegang + uitvoering) = €6.807.220 Raming rijksmiddelen 2023: €4.419.580 (cluster jeugd) + €1.748.219 (voogdij 18+) + €415.000 (extra middelen jeugd) = €6.582.799
269	Uitgaven geraamd op €7.450.000. Geraamde inkomsten bedragen €6.075.000. Dit bedrag is exclusief opgenomen stelpost van €400.000 (afgerond). Tekort 2023 (inclusief stelpost) bedraagt: Uitgaven €7.450.000 Inkomsten €6.075.000 Eigen middelen €100.000 Tekort 2023 €1.275.000 Opgenomen stelpost €400.000
269	Tekort begroting 2023 €875.000
270	Zie toelichting vraag 16.
271	De geraamde lasten die we in de begroting 2023 hebben opgenomen voor jeugdzorg zijn €3.945.313. De te ontvangen rijksmiddelen 2023 bedragen conform de meicirculaire 2019: €3.165.701 (totaalbedrag van de regel ☐ cluster jeugd (indeling vanaf 2017) ☐). Dit bedrag is exclusief de stelpost van €216.000 voor extra rijksmiddelen jeugdzorg.
272	Tegenover de hogere lasten zijn bijsturingmaatregelen geraamd. GHet is nog maar de vraag of de bijsturingmaatregelen gerealiseerd gaan worden. Waarschijnlijk zal bij de komende kaderrief weer een omvangrijke bijsturing noodzakelijk zijn.
273	De extra rijksmiddelen zijn niet afdoende dekkend voor de (stijgende) kosten jeugdzorg
274	Zoals eerder genoemd. Bijdrage uit gemeentefonds niet meer zichtbaar in AU. Te realiseren besparing bedrag € 1.000.000
275	Zie vraag 16
276	Het gaat hier om een klein negatief resultaat van afgerond €20.000, waarbij wordt opgemerkt dat de uitgaven in de gemeentelijke begroting meerjarig cumulatief worden geïndexeerd.
277	€472.000,00
278	€15.900.000 vs €14.900.000
279	Misschien wel een trendbreuk, maar geen volledige dekking met ontvangen rijksmiddelen.
280	De geraamde lasten jeugdzorg zijn in 2023 circa Eur 5,4 mln hoger dan de hiervoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen.
281	De rijksmiddelen jeugdzorg zijn niet meer afzonderlijk zichtbaar.
282	Blijft een probleem, we zitten te springen om extra Rijksmiddelen.
283	Wij hebben de omvang van de geraamde lasten en ontvangen rijksmiddelen niet specifiek tegenover elkaar gezet. Wij hebben met ingang van 2019 de koppeling uitgaven en rijksmiddelen losgelaten. Als gemeente hebben wij verder ingezet op lokale voorzieningen (in het kader van de transitie). Daarom is deze vraag niet exact te beantwoorden.
284	Over 2016 en 2017 waren wij als gemeente een tekortgemeente en hebben wij een extra toekenning mogen ontvangen van het Rijk. Het tekort bedroeg toen 1,4 miljoen euro per jaar. Dit is niet afgenomen in 2019 en verder.
285	De rijksmiddelen jeugdzorg zijn niet meer afzonderlijk zichtbaar.
286	De extra uitkering geeft meer aansluiting op de werkelijke lasten maar geeft nog geen sluitend verhaal.
287	zie toelichting vraag 16; zelfde raming voor jaren erna als in 2020
c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen.	
#	Gevraagde toelichting
288	Zie de kanttekeningen bij vraag 16. In algemene zin constateren wij dat de rijksmiddelen voor de jeugdzorg onvoldoende zijn om de taken uit te voeren
289	zie ook bovenstaande link naar de begroting
290	De lasten voor jeugdzorg worden voor 2023 gelijk geraamd aan 2020, aangevuld met wijzigingen uit de circulaire gemeentefonds. In de Perspectiefnota 2020 is geen bedrag opgenomen voor jeugdzorg 2023 en onze gemeente kent voor 2023 geen stelpost voor jeugdzorg. De raming voor jeugdzorg zal dus lager uitkomen dan de rijksmiddelen die onze gemeente hiervoor ontvangt.
291	Rijksmiddelen: 4.926 K Stelpost: 314 K Lasten: 4.940 K

292	Ik weet alleen de Rijksuitkering 2018 (niet die van 2020, want dat wordt niet meer apart inzichtelijk gemaakt): € 150.000. De kosten 2023 zijn begroot op €102.500.	
293	De geraamde lasten zijn ruim €3.213.000,-. De ontvangen rijksmiddelen zijn ca. €3.073.000,- + €200.000,- = €3.273.000,-	
	Rijksmiddelen:	€6.600.000
	Stelpost volumegroei	€ 100.000
	Kosten	€7.950.000
294	Resultaat	-/- €1.250.000